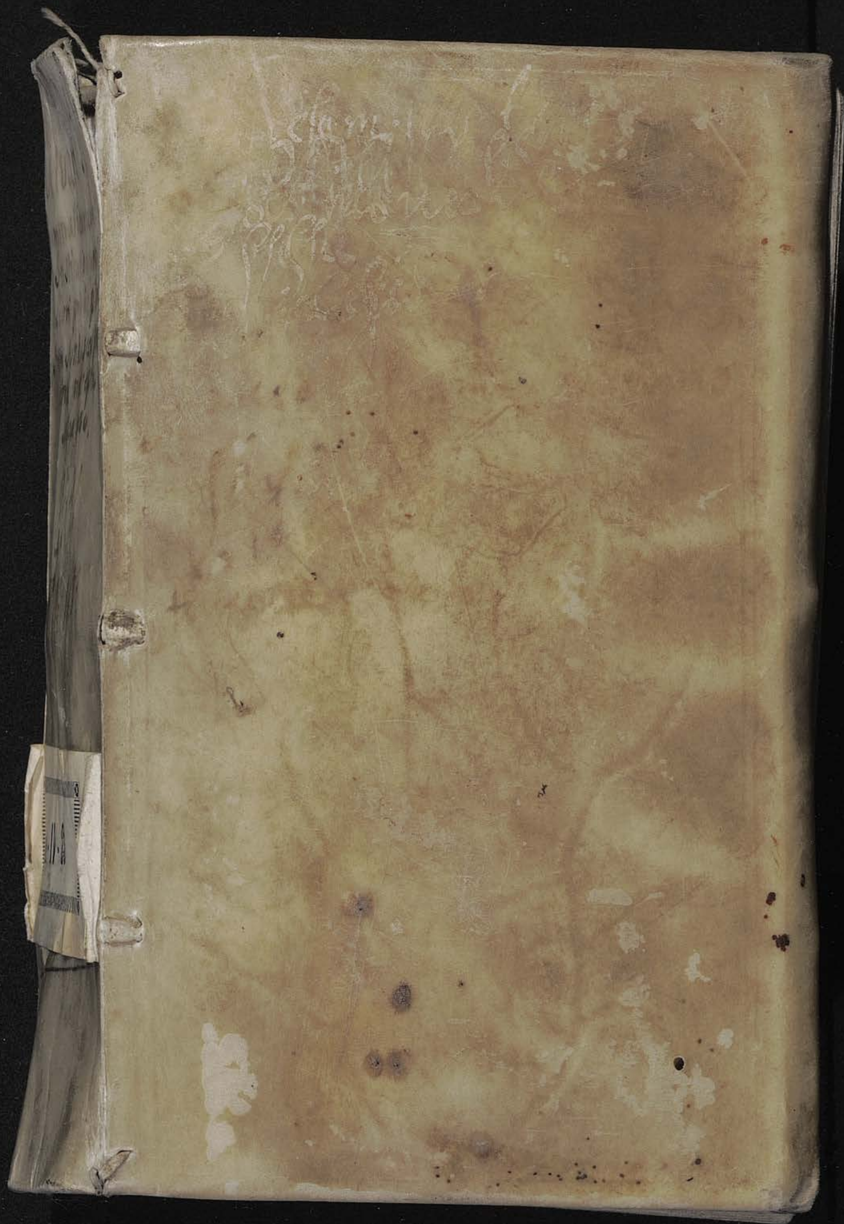

Johannes [illegible]

Anno 1632 Es non verum quid dixi

Johannes [illegible] Anno 1632

Johannes [illegible] Anno 1632

Johannes [illegible] Anno 1632

Johannes [illegible] Anno 1632

Johannes [illegible] Anno 1632

Johannes [illegible]

Johannes [illegible]

liebt und [illegible]

[illegible]

EN

LIS

viera

L

SYNTA

præcep

16

Typis

Johannes Walr[illegible]

Anno 1632 es non verum

quid dixi

Johannes Walrickner Anno 1632

Johannes Walrickner Anno 1632

Johannes Walrickner Anno 1632

Johannes Walrickner Anno 1632

Johannes Walrickner Anno 1632

Johannes [illegible]

Johannes Walrickner

[illegible]

[illegible]

EN
LIS
rieta
L
SYNTA
præcep
16
Typis

EMMANVELIS ALVARI E SOcietate IESV Grammaticarum Institutionum

Libri primi Epitome.

SYNTAXEOS ITEM FACILIORA praecepta ex ejusdem authoris libro secundo descripta.

16 30

NISSÆ.
Typis & Sumptibus IOHANNIS SCHUBART.

Anno
M. DC. XXX.

EMMANVE-LIS ALVARI E SO-cietate IESV Grammatica-rum Institutionum

Libri primi Epitome.

SYNTAXEOS ITEM FACILIORA præcepta ex ejusdem authoris libro secundo descripta.

16 30

NISSÆ.
Typis & Sumptibus IOHANNIS SCHUBART.
Anno
M. DC. XXX.

Terra ferus cepit volucris
agitabilis aër

Obstupui steteruntq; comae
et vox faucibus haesit

Sum ex libris Balthasari
Hieronymi Arzeczky
Vivat: S: Via:
Symb: Bonam habet mercedem
et Vates

DE G
NOMIN
FICA

Ex quibus app
Credibile est
præsul D
jwort. & h
oder Gat

NOMIN
significat
assidua
noscitur: sunt
ris pro suo arbit
res incerti gene
nis masculinum
bre dicebatur
pserunt, ferè m
PRIMO v
nomina, de quib
ac multis locis

Terra ferus cepit volucres
agitabilis aër

Obstupui steteruntq[ue] comae
et vox faucibus haesit

Sum ex libris Balthasari
Hieronymi Arcecky
~~Vivat~~: S. Via:

Symb: Bonam habet mercedem
et Vates

DE GENERIBUS NOMINUM QUÆ EX SIGNIFICATIONE COGNOSCUNTUR.

VÆ maribus solum tribuuntur mascula sunto.
Mascula censentur specie depicta virili.
Et quibus appositum tantum tribuisse virile
Credibile est veteres, latro, Lotr/ Mörder. ceu
præsul Præla neb Probrisse, Prælat/oder Bischoff. & hospes. Host/ neb Hospodar. Wirt oder Gast.

NOMINUM GENUS PARTIM EX *significatione, partim ex positione, partim ex assidua & diligenti autorum lectione cognoscitur: sunt enim quædam quorum genere varie pro suo arbitratu utuntur scriptores, quæ veteres incerti generis appellant. Ciceronis ætate genus masculinum Virile, fœmininum verò Muliebre dicebatur. Quintilianus, & qui post eum scripserunt, ferè masculinum & fœmininũ appellant.*

PRIMO *versiculo continentur quàm plurima nomina, de quibus nonnulli Grammatici dispersè ac multis locis legarunt, cujusmodi sunt Scriba,*

DE GENERIBUS NOMINUM QUÆ EX SIGNIFICATIONE COGNOSCUNTUR.

QVÆ maribus solùm tribuuntur mascula sunto.
Mascula censentur specie depicta virili.
Et quibus appositum tantum tribuisse virile
Credibile est veteres, latro, Lotr/ Mörder. ceu
præsul Prælat neb Probošt. Prælat/ oder Bischoff. & hospes. Host/ neb Hospodář. Wirt oder Gast.

NOMINUM GENUS PARTIM EX significatione, partim ex positione, partim ex assidua & diligenti authorum lectione cognoscitur: sunt enim quædam quorum genere varii pro suo arbitratu utuntur scriptores, quæ veteres incerti generis appellant. Ciceronis ætate genus masculinum Virile, fœmininum verò Muliebre dicebatur. Quintilianus, & qui post eum scripserunt, ferè masculinum & fœmininũ appellant.

PRIMO *versiculo continentur quàm plurima nomina, de quibus nonnulli Grammatici dispersè ac multis locis legarunt, cujusmodi sunt Scriba,*

Pijsar/ Schreiber. *Lanista*, Mistr ssermesrky/ Fechtmaister/ Freyfechter. *Scurra*, ssmerak/ ulak/ Lotterbub/ Speyvogel. *Rabula*, Rzecnjk/ ungestümer Schwätzer. *Lixa*, Kuchar Wogenskey/ a Umywac/ Sude koch. *Cacula*, Pacholik wogensky/ Trossbub. *Nauta*, Plawec/ Schifman/ *Bibliopola*, Kněh Prodawac Buchführer. *Prædo*, Laupežnik/ Nakernik/ Rauber. *Comedo*, mrhac Statku/ Stweho/ Fraass/ Schlemmer. *Consul*, Konssel/ Burgermaister *Tubicen*, Trubac Trommeter. *Tibicen*, Pisstec/ Fletenpfeiffer. *Vas*, *vadis*, Rukogmě/ w Pricině hlawy/ Leib Bürg. *Verres*, Kanec/ Eber der nicht geschnitten. *Aries*, Skopec/ Wieder. *Ædilis*, Uředník nad stawenjm/ Bawherr. *Præs*, Rukogmě za Penize/ Gelt Bürg. *Arabs*, Arab/ Ein Araber/ *Thrax*, Thrak/ Einer auss Thracia/ *Phryx*, Někdo z Phrygie/ einer auss Phrygia. *Rex*, Kral/ Künig. *Cilix*, Cylicky/ Einer auss Cicilia: *omnia denique tum propria, tum appellativa, quæ marem sive rationis participem, sive expertem significant.*

ANGELORUM, *dæmonum, deorum, ventorum nomina sunt generis masculini, non quòd mares sint, sed quod specie quadam & similitudine mares imitentur, ut Raphaël, Asmodeus, Pluto*, Syn Saturna a Opys Pekelnij Kral/ Ein Gott der Hellen des Saturni und Opis Sohn. *Japyx*, Witr geden tak gmenowany/ Nam eines Windes.

Piſar/ Schreiber. *Laniſta*, Miſtr ſſermeſrky/ Fechtmaiſter/ Freyfechter. *Scurra*, ſſtwerak/ ulak/ Lotterbub/ Speyvogel. *Rabula*, Rzecnjk/ vngeſtümer Schwätzer. *Lixa*, Kuchar Wogenſkey/ a Vmywac/ Sudelkoch. *Cacula*, Pacholik woienſky/ Troßbub. *Nauta*, Plawec/ Schifman/ *Bibliopola*, Kněh Prodawac Buchführer. *Prædo*, Laupežnik/ Nakernik/ Rauber. *Comedo*, mrhac Statku/ Stweho/ Fraaß/ Schlemmer. *Conſul*, Konſſel/ Burgermaiſter *Tubicen*, Trubac Trommeter. *Tibicen*, Piſſtěc/ Fletenpfeiffer. *Vas, vadis*, Rukogmě/ to Přicině hlawy/ Leib Bürg. *Verres*, Kanec/ Eber der nicht geſchnitten. *Aries*, Skopec/ Wieder. *Ædilis*, Vředník nad ſtawenjm/ Bawherr. *Præs*, Rukogmě za Penjze/ Gelt Bürg. *Arabs*, Arab/ Ein Araber/ *Thrax*, Thrak/ Einer auß Thracia/ *Phryx*, Někdo z Phrygie/ einer auß Phrygia. *Rex*, Kral/ Künig. *Cilix*, Cylicky/ Einer auß Cicilia: *omnia deniq; tum propria, tum appellativa, quæ marem ſive rationis participem, ſive expertem ſignificant.*

ANGELORUM, *dæmonum, deorum, ventorum nomina ſunt generis maſculini, non quòd mares ſint, ſed quod ſpecie quadam & ſimilitudine mares imitentur, ut Raphaël, Aſmodeus, Pluto*, Syn Saturna a Opys Pekelnij Kral/ Ein Gott der Hellen des Saturni vnd Opis Sohn. *Japyx*, Wítr geden tak gmenowany/ Nam eines Windes.

TER-

TERTIO *versiculo complexi sumus ea, quæ pleriq; existimant esse communia duorum generum verùm cùm adjectivum masculinum duntaxat admittant potius masculina censenda sunt: qualia sunt Homo,* Cžlowek/ Mensch. *Fur,* Zloděg/ Dieb/ *Latro,* Lotr/ Mörder. *Pugil,* Sstermyř/ Bitco/ Fechter. *Vigil, id est, nocturnus custos,* Ponocný/ Nachtwächter. *Præsul,* Prelat neb Bistup/ Prelat. *Cocles,* Gednowoký/ Der nur ein Aug hat. *Eques,* Gezdec/ Reutter oder Ritter. *Exul,* Z wlasti schwe- wyhnaný/ Vertriebner auß'm Vatterlandt *& cætera id genus.*

Hoc eodem tertio versiculo iis satisfacies, qui fortè objicient, Lepus, Zagjc/ Haaß. *Mus,* Myš/ Mauß. *Turtur,* Hrdlička/ Turteltaub/ *& alia ejusdem generis promiscua marem & fœminam significare.*

FOEmineum dices, quod fœmina sola reposcit

Iungito fœmineis muliebri prædita forma.

Quæq; adjectivum tantùm muliebre requirunt.

Quæ neutro apposito gaudent, neutralia sunto.

DEÆ, *Nymphæ, furiæ, tum à poëtis, tum à pictoribus muliebri forma depinguntur ob quam causam generis sunt fœminini.* OPERÆ, Dila/ Dienstbotten/ *Custodiæ,* Straž/ Waach. *Vigiliæ,*

nočnj

TERTIO *versiculo complexi sumus ea, quæ plerique existimant esse communia duorum generum verùm cùm adjectivum masculinum duntaxat admittant potius masculina censenda sunt: qualia sunt Homo*, Cžlowek/ Mensch. *Fur*, Zloděg/ Dieb/ *Latro*, Lotr/ Mörder. *Pugil*, Sstermyř/ Bitco/ Fechter. *Vigil, id est, nocturnus custos*, Ponocnęy/ Nachtwächter. *Præsul*, Prelat neb Biskup/ Prelat. *Cocles*, Gednowoky/ Der nur ein Aug hat. *Eques*, Gezdec/ Reuter oder Ritter. *Exul*, Z wlasti schwo-wyhnanęy/ Vertriebner außm Vatterlandt *& cætera id genus*.

Hoc eodem tertio versiculo iis satisfacies, qui fortè objicient, Lepus, Zagic/ Haaß. *Mus*, Myš/ Mauß. *Turtur*, Hrdlicka/ Turteltaub/ *& aliæ ejusdem generis promiscua marem & fœminam significare*.

FOEmineum dices, quod fœmina sola reposcit
Iungito fœmineis muliebri prædita forma.
Quæq; adjectivum tantùm muliebre requirunt.
Quæ neutro apposito gaudent, neutralia sunto.

DEÆ, *Nymphæ, furiæ, tum à poëtis, tum à pictoribus muliebri forma depinguntur ob quam causam generis sunt fœminini*. OPERÆ, Dila/ Dienstbotten/ *Custodiæ*, Straz/ Waach. *Vigiliæ*,

nocnj Bdenj/ Nachtwach. *Excubiæ,* Hlaska/ Schaarwach/ *etiam cum homines ipsos significant, adjectivum fœmininum postulant, quare generis sunt fœminini.* Cic: ad Att. l. 1. *Operæ Clodianæ pontes occuparant.* Item ad Q. Frat. l. 1. *Operas autem suas Clodius confirmat.* Trajanus ad Plinium lib. 10. *Nihil opus est mi Secunde Charissime, ad continendas custodias plures commilitones converti.*

BESTIA, Lita Zwer/ Ungezähmtes Thier. *Bellua,* Diwoke a Zpotworne howado/ Grausames Thier. *Pecus pecudis,* Dobytek/ Allerley Vieh. *Avis,* Ptak/ Vogel/ *& quæ sunt generis ejusdem fœminina sunt, quamvis mares etiam significent: bestia enim non minus lupum, equum, leonem, quam lupam, equam, leænam significat. Idem de Epicœnis quæ sunt generis fœminini dictum sit, ut Vulpes,* Liska/ Fuchs *Aquila,* Orel/ Adler: *Noctua,* Sowa/ Nocnj Sowa/ Nachteul/ Kautz: *hæc enim adjectivum fœmininum postulant, quamvis utrumque sexum significent. Sed de Epicœnis suo loco.*

EST Commune duum, sexum quod claudit utrunque.
Articulo gemino, veluti bos, Wuol/ Krawa/ Ochs/ oder Rinder. fortis, & hostes. Nepřjtel/ Feind.

NOMEN *commune duorum generum est, quod marem fœminam ita significat, ut adjectivo masculino*

nocnj Bdenj/ Nachtwaach. *Excubiæ,* Hlásky/ Schaatwacht/ *etiam cum homines ipsos significant, adjectivum fœmininum postulant, quare generis sunt fœminini.* Cic: ad Att. l. 1. *Operæ Clodianæ pontes occuparunt.* Item ad Q. Frat. l. 1. *Operas autem suas Clodius confirmat.* Trajanus ad Plinium lib. 10. *Nihil opus est mi Secunde Charissime, ad continendas custodias plures commilitones converti.*

BESTIA, Zwjře/ Ungezähmtes Thier. *Bellua,* Diwoké a Ŋpotworné howado/ Grausames Thier. *Pecus pecudis,* Wšelikný dobytek/ Allerley Vieh. *Avis,* Ptak/ Vogel/ *& quæ sunt generis ejusdem fœminina sunt, quamvis mares etiam significent: bestia enim non minus lupum, equum, leonem, quam lupam, equam, leænam significat. Idem de Epicœnis quæ sunt generis fœminini dictum sit, ut Vulpes,* Liška/ Fuchs. *Aquila,* Orel/ Adler. *Noctua,* Sowa/ Nocnj Sowa/ Nachteuil/ Kaus: *hæc enim adjectivum fœmininum postulant, quamvis utrumque sexum significent. Sed de Epicœnis suo loco.*

EST Commune duum, sexum quod claudit utrunque.
Articulo gemino, veluti bos, Wůl/ Krawa/ Ochs oder Kuhe. fortis, & hostes. Nepřjtel Feindt.

NOMEN *commune duorum generum est, quod marem fœminam ita significat, ut adjectivo mas-*

culino

culino adjungatur cùm marem significat, ut Civis Romanus, Měſſťan Rzimſkey / Römiſcher Bürger / *Affinis meus*, Mužog Přjbuzney / mein Schwager, *cùm viros*. *Civis Romana*, Měſſťka Rzimſka / Römiſche Bürgerin / *Affinis mea*, Má Přjbuzna / meine Schwägerin / *cùm fœminas significamus*. Quint l. 1. c. 2. *Studiorum perniciosissima hostis*. *QVÆ Communia sunt duorum generum non ita multa sunt, nam præter hæc quæ subijciam pauca nisi fallor, reperiuntur apud authores imitatione dignus, qui nunc extant.*

Antiſtes, Prelat / Fürſtender / juvenis, Mladenec / Doroſtiy / Jungerman / vates, Prorok / Weyſſager / patruelis, Bratranec / des Vattern Bruders Kindt / & infans, Nemluwnatko Doroſt y / Kindt.
Affinis, Přjbuzny / Schwager / miles, Wogak / Kriegßman / cum cive Měſſťian / Bürger / cliente, Porucženy wochranénmu / der eins Schirmers bedarff / Sacerdos, Kniez / Prieſter.
Et comes, Spoluchodce / Weggeſell / atque canis, Pes / Zifka / Hundt / ſus, Swinie / w př / Schwein / dux, Wuodce / Hauptman / authorq; Začinatel a puwodinečeho Vrheber eines dings / parenſque, Rodič / Vatter oder Mutter.

Munici-

culino adjungatur cùm marem significat, ut Cives Romanus, Měſſťan Rzimſtey / Römiſcher Bürger / *Affinis meus,* Mùzeg Přjbuzney / mein Schwager, *cum viros. Civis Romana,* Měſſťka Rzimſka / Römiſche Bürgerin / *Affinis mea,* Ma Přjbuzna / meine Schwägerin / *cùm fœminas significamus.* Quint. l. 1. c. 2. *Studiorum perniciosiſsima hoſtis.* QVÆ *Communia ſunt duorum generum non ita multa ſunt, nam præter hæc quæ ſubÿciam pauca niſi fallor, reperiuntur apud authores imitatione dignos, qui nunc extant.*

Antiſtes, Prelat / Fürſtender / juvenis, Mladenec / Doroſtly / Jungerman / vates, Prorok / Weyſſager / patruelis, Bratranec / des Vattern Bruders Kindt / & infans, Nemluwnatko Doroſtly / Kindt.

Affinis, Přjbuzny / Schwager / miles, Wogak / Kriegßman / cum cive Měſſtian / Bürger / cliente, Poručeny wochranénmu / der eins Schirmers bedarff / Sacerdos, Knjez / Prieſter.

Et comes, Spoluchudce / Weggeſell / atque canis, Pes / Tiſta / Hundt / ſus, Swinie / w pr / Schwein / dux, Wuodce / Hauptman / authorq; Začinatel a puwodiněgſſyho Vrheber eines dings / parenſque, Rodič / Vatter oder Mutter.

Munici-

Municipi, Spoluměšťénín / Mitbürger / conjunx, Manžel / Gemahl / adolescens, Mladenec gessťě rostucý / Jüngling / augur adhærent, Pračný / Haboč / Weissager.

Catul. Nuptial. Carm.

Cernitis innuptæ juvenes.

Pers. Satyr. 6.

-- age si mihi nulla.
Iam reliqua ex amicis patruelis, nulla proneptis
Nulla manet patrui.

Quint lib 6. de peroratione. *Tum ille alioqui vir facundus inopinatæ rei causa obmutuit, & infantem suam frigidißimè reportavit.* Cicero post reditum in Senat. *Tu affinem tuam filiam meam superbißimis & crudelißimis verbis à genibus tuis repulisti.* Ovid: Epi. 11. *Et rudis ad partus, & nova miles eram. Quod fortasse non leges alibi cum adjectivo fœminino junctum.*

Horatius 2. ode. 18.

Nec Laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.

Cic. pro Corn: *Sacerdotem illam civem Romanam factam non esse.* Val: Max. lib. 5. cap. 1. *Libertati quas aptiores comites quam humanitatem & clementiam dederim?* Cic. 2. Acad. *Ego verò ipse & magnus quidem sum opina-*

tor

Municipi, Spoluměſſťénin/ Mitbürger/ conjunx, Manžel/ Gemahl/ adoleſcens, Mladenec geſſťě roſtucý/ Jüngling/ augur adhærent, Pračaý/ Haboč/ Weiſſager.

Catul. Nuptial. Carm.

Cernitis innuptæ juvenes.

Perſ. Satyr. 6.

-- age ſi mihi nulla.
Iam reliqua ex amicis patruelis, nulla proneptis
Nulla manet patrui.

Quint lib 6. de peroratione: *Tum ille alioqui vir fæcundus inopinatæ rei cauſa obmutuit, & infantem ſuam frigidiſſimè reportavit.* Cicero poſt reditum in Senat. *Tu affinem tuam filiam meam ſuperbiſſimis & crudeliſſimis verbis à genibus tuis repuliſti.* Ovid: Epi. 11. *Et rudis ad partus, & nova miles eram. Quod fortaſſe non leges alibi cum adjectivo fœminino junctum.*

Horatius 2. ode. 18.

Nec Laconicas mihi
Trahunt honeſtæ purpuras clientes.

Cic. pro Corn: *Sacerdotem illam civem Romanam factam non eſſe.* Val: Max. lib. 5. cap. 1. *Libertati quas aptiores comites quam humanitatem & clementiam dederim?* Cic. 2. Acad. *Ego verò ipſe & magnus quidem ſum opina-*

tor, non enim ſum ſapiens, & meas cogitationes ſic dirigo non ad illam parvum Cynoroſuam,

Qua fidunt duce nocturna Phœnices in alto,

Vt ait Aratus.

Ovid 4. Faſtid.

Optima tu proprij nominis author eris.

Idem in 8. Metam.

Quo fugis exclamat meritorum authore relicta?

Plin. lib. 35. cap. 11.

Municipem ſuam dixit.

Terent. Andr. act. 3. II. ſce. 2.

Cumq́; huic veritus eſt optimæ adoleſcenti facere injuriam.

Augur *tam rarum eſt, quàm Miles.* Sat. 9. Theb. *Simq́; augur caſſa futuri.*

Cæterorum exempla, quoniam facilè inveniuntur, non putavimus adhibenda Lucan l. 10. JUDEX *genere muliebri uſus eſt, de Cleopatra loquens.*

Et ſumus, ut fatear, tam ſæva judice ſontes.

VIGIL *cùm nocturnum cuſtodem ſignificat, ſubſtantivum plane eſt virile: jungitur enim cum adjectivis maſculinis tantùm: cùm verò vigilantem ſignificat, more adjectivorum in Is, ſyllabam exeuntium, cum ſubſtantivis, tàm maſculini quam fœmini generis jungitur: hinc animus vigil, cuſtos vigil, cuſtodia vigil, flamma, auris, febris, apud poëtas. Pervigil ex eo compoſitum etiam jungitur utrique generi; unde ig-*

tor, non enim sum sapiens, & meas cogitationes sic dirigo non ad illam parvum Cynoro suam,

Qua fidunt duce nocturna Phœnices in alto,

Vt ait Aratus.

Ovid 4. Fastid.

Optima tu proprij nominis author eris.

Idem in 8. Metam.

Quo fugis exclamat meritorum authore relicta?

Plin. lib. 35. cap. 11.

Municipem suam dixit.

Terent. Andr. act. 3. 11. sce. 2.

Cumq; huic veritus est optimæ adolescenti facere injuriam.

Augur *tam rarum est, quàm Miles.* Sat. 9. Theb. *Simq; augur cassa futuri.*

Cæterorum exempla, quoniam facilè inveniuntur, non putavimus adhibenda Lucan l. 10. JUDEX *genere muliebri usus est, de Cleopatra loquens.*

Et sumus, ut fatear, tam sæva judice sontes.

VIGIL *cùm nocturnum custodem significat, substantivum plane est virile: jungitur enim cum adjectivis masculinis tantùm: cùm verò vigilantem significat, more adjectivorum in Is, syllabam exeuntium, cum substantivis, tàm masculini quam fœmini generis jungitur: hinc animus vigil, custos vigil, custodia vigil, flamma, auris, febris, apud poëtas. Pervigil ex eo compositum etiam jungitur utrique generi; unde ig-*

nis custodia pervigil apud eosdem poëtas. Imque instar adjectivorum communia sunt duorum generum.

A, litera terminata quæ à verbis oriuntur, ut Auriga, Kornýk/Fuhrman/ *Homicida,* Wražedlnýk/ Menschenmörder. *Parricida,* Wrah rodičuw swých/ Vattermörder/ *Transfuga,* Odběhlec/ Flüchtiger. *Advena,* Přýchozý/ Frembder der anderswo herkompt. *Conviva,* Spoluhodownik/ Gast. *Agricola,* Woráč/ Ackersman: *& id genus alia, docent Grammatici esse generis communis: quæ quidem nondum quod meminerim, cum fœminino adjectivo juncta inveni, præter unum apud Pomponium authorem vetustissimum, qui à* Prisciano lib. 5. *citatur. Conveni, inquit, omnes convivas meas.* NEMO, *genere fœminino reperitur apud* Plaut: Mercat:

De lanificio neminem metuo una ætate quæ sit.
Titinnius apud Priscianum lib. 6. *Neminem bonam dixit.*

Quod rogas, neminem decet bonum.

ADIECTIVA, *quæ in* Is, *syllabam exeunt, si substantiva masculini & fœminini generis admittant, ut Fortis,* Sylný/ Starck. *Gravis.* Těžký/ wážný/ Schwär. *Item comparativa in* OR, *inter communia duorum generum numerantur.* Varro *in libris de Analogia,*

generæ

nis custodia pervigil apud eosdem poëtas. Inque instar adjectivorum communia sunt duorum generum.

A, litera terminata quæ à verbis oriuntur, ut Auriga, Kočij/ Fuhrman/ *Homicida,* Wražedlnjk/ Menschenmörder. *Parricida,* Wrah rodičůw swých/ Vattermörder/ *Transfuga,* Odběhlec/ Flüchtiger. *Advena,* Přjchozý/ Frembder der anderßwo herkompt. *Conviva,* Spoluhodownjk/ Gast. *Agricola,* Worač/ Ackerßman: *& id genus alia, docent Grammatici esse generis communis: quæ quidem nondum quod meminerim, cum fœminino adjectivo juncta inveni, præter unum apud Pomponium authorem vetustißimum, qui à* Prisciano lib. 5. *citatur. Conveni, inquit, omnes convivas meas.* NEMO, *genere fœminino reperitur apud* Plaut: Mercat:

De lanificio neminem metuo una ætate quæ sit.

Titinnius apud Priscianum lib. 6. *Neminem bonam dixit.*

Quod rogas, neminem decet bonum.

ADIECTIVA, *quæ in* Is, *syllabam exeunt, si substantiva masculini & fœminini generis admittant, ut Fortis,* Sylný/ Starck. *Gravis.* Těžký/ wážný/ Schwär. *Item comparativa in* OR, *inter communia duorum generum numerantur.* Varro *in libris de Analogia,* genera

genera nominum articulis solet definire, ne mireris, Commune duorum à nobis appellatum, cui articuli hic & hæc præponuntur. Scio quosdam hoc genus definitionis fastidire. De genere Epicœno sive promiscuo postremo loco dicendum est, cujus rei causam ibidem exponemus.

EST commune trium, generi quod convenit omni.

HUC tantum spectant nomina adjectiva, quæ una positione contenta sunt, ut Felix, Sstiastny/ Glückselig. *Velox,* Rychlý/ geschwindt. *Amans,* Milugicy/ Liebendt. *Docens,* Učžicý/ Lehrendt. *Nequam,* Nićemný/ neprżyhodný/ Schalck/ nichts werther Bub. *Frugi,* Przyhodný/ Nützlich/ gut/ gemäß. *Nihili,* Nićemný/ neprżihodný/ Nichts werth/ Vnnütz. *Præsto,* Prýtomen/ Pohotowé/ gegenwärtig/ zur handt. *quorum quatuor postrema non inclinantur in casus: sicut numeralia à quatuor usque ad centum: hæc enim omni generi conveniunt, unde à veteribus Grammaticis hoc genus, Omne dicitur: & proximum, de quo modo egimus, Commune: quare frequentissimè loquuntur sic, Felix est omnis generis: Civis est generis communis:* Probus lib. 2. *sive de Catholicis nominum (sic enim veteres*

genera nominum articulis solet definire, ne mireris, Commune duorum à nobis appellatum, cui articuli hic & hæc præponuntur. Scio quosdam hoc genus definitionis fastidire. De genere Epicœno sive promiscuo postremo loco dicendum est, cujus rei causam ibidem exponemus.

EST commune trium, generi quod convenit omni.

HUC tantum spectant nomina adjectiva, quæ una positione contenta sunt, ut Felix, Sstiastny/ Glückselig. *Velox,* Rychlý/ geschwindt. *Amans,* Milugicy/ Liebendt. *Docens,* Včycý/ Lehrendt. *Nequam,* Ničemný/ nepřyhodnij/ Schalck/ nichts werther Bub. *Frugi,* Přzyhodný/ Nützlich/ gut/ gemäß. *Nihili,* Ničemný/ nepřihodny/ Nichts werth/ Vnnütz. *Præsto,* Přýtomen/ Pohotowé/ gegenwärtig/ zur handt. *quorum quatuor postrema non inclinantur in casus: sicut numeralia à quatuor usque ad centum: hæc enim omni generi conveniunt, unde à veteribus Grammaticis hoc genus, Omne dicitur: & proximum, de quo modo egimus, Commune: quare frequentissimè loquuntur sic, Felix est omnis generis: Civis est generis communis:* Probus lib. 2. *sive de Catholicis nominum (sic enim veteres*

præcepta universalia sive perpetualia, ut in Latinum convertit Quintilianus lib. 2. cap. 13. *appellabant) ait Verna & Advena esse omnis generis, dicimus enim, inquit ille, verna puer, verna puella, verna mancipium : quo argumento scurra lixa, nauta, & alia quàm plurima ejusdem erunt generis: nam substantiva nomina generis masculini, ex quibus fœminina non oriuntur, omnibus generibus hoc modo adjungi possunt. Cur enim non dicam vidisse me puerum scurram, puellam scurram, & mancipium scurram? At si masculinum ex se facit fœmininum, aliter loquar: dicam enim puerum pedisequum, puellam verò pedisequam: nam pedisequus ex se facit pedisequam, ut Rex, Reginam, Magister, Magistram.*

JUDEX, Saudce/Richter/*Comes*, Spolucudce/ Gefärte auffm Weg. *Ruricola*, Worác / Ackermann. *Alienigena*, Cyzorodec / Außländer. *Indigena*, Turodilý/ Einheimischer. *Testis*, Swédec/ Zeuge. *Author*, Začinatel neb Půwod něčeho/ Mehrer/ Anfänger/ *quamvis cum neutris juncta reperiantur, non ideo tamen adjectiva omnis generis censenda sunt, cum plane sint substantiva, figurateq; neutris adjungantur.*

Lucanus libro primo, *Credidimus fatis, utendum est judice bello,*

Idem 5. *Si fortuna feret rerum nos summa sequetur, Imperiumq; comes.* Ovid.

præcepta universalia sive perpetualia, ut in Latinum convertit Quintilianus lib. 2. cap. 13. *appellabant) ait Verna & Advena esse omnis generis, dicimus enim, inquit ille, verna puer, verna puella, verna mancipium: quo argumento scurra lixa, nauta, & alia quàm plurima ejusdem erunt generis: nam substantiva nomina generis masculini, ex quibus fœminina non oriuntur, omnibus generibus hoc modo adjungi possunt. Cur enim non dicam vidisse me puerum scurram puellam scurram, & mancipium scurram? At si masculinum ex se facit fœmininum, aliter loquar: dicam enim puerum pedisequum, puellam verò pedisequam: nam pedisequus ex se facit pedisequam, ut Rex, Reginam, Magister, Magistram.*

JUDEX, Saudce/ Richter/ *Comes*, Spolucžudce/ Gefärte auffm Weg. *Ruricola*, Woráč/ Ackermann. *Alienigena*, Cyzozodec/ Ausländer. *Indigena*, Turodilý/ Einheimischer. *Testis*, Swědec/ Zeuge. *Author*, Začinatel neb Půwod něčeho/ Meister/ Anfänger/ *quamvis cum neutris juncta reperiantur, non ideo tamen adjectiva omnis generis censenda sunt, cum plane sint substantiva, figurateq; neutris adjungantur.*

Lucanus libro primo, *Credidimus fatis, utendum est judice bello,*

Idem 5. *Si fortuna feret rerum nos summa sequetur, Imperiumq; comes.* *Ovid.*

Ovid. 4. Triſtib.

Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri.

Gellius lib. 2. cap. 24.

Neq; vino alienigena, ſed patrio uſuros.

Plin. lib 14. c. 6.

Dixiſſe hoſpiti de indigena vino.

Horat: 4. Carm: ode 4.

Teſtis Metaurum flumen, & Aſdrubal.

Virgil. 10.

Italiam petijt fatis authoribus, eſto.

SUNT QUÆDAM *omnis generis, quæ nominandi accuſandi atq; vocandi caſibus neutris numeri pluralis carent: qualia ſunt Dives,* Bohatey/ Reich/ *Pauper,* Chudey/ Arm/ *Locuples,* Bohatey na pozemſkých ſtatecych/ Reich an liegenden Güttern. *Vber,* Vrodeny/ Hogny/ Fruchtbar/ Vberflüſſig *Memor,* Pamatugicy/ Pamětliwy/ Ingedenck. *Superſtes,* Pozuoſtalý/ Vberbleibend. *Soſpes,* Zdrawý/ Czerſtwý/ Geſundt/ vnverletzt. *Ales,* Rychly/ Geſchwindt. *Teres,* Dlauhy a wobly/ Rundt vnd lang. (*nam Teretia, quo Gellius eſt uſus parum uſitatum eſt) Ex quatuor primis ſunt comparativa divitior, pauperior: è nonnullis etiam ſuperlativa pauperrimus, locupletiſſimus, Uberrimus: id quod planè docet adjectiva eſſe.* DIS *etiam adjectivum eſt, unde ditia regna, & compara-*

 tivum

Ovid. 4. Triſtib.

Tempore ruricolæ patiens fit taurus aratri.

Gellius lib. 2. cap. 24.

Neq; vino alienigena, ſed patrio uſuros.

Plin. lib. 14. c. 6.

Dixiſſe hoſpiti de indigena vino.

Horat: 4. Carm: ode 4.

Teſtis Metaurum flumen, & Aſdrubal.

Virgil. 10.

Italiam petijt fatis authoribus, eſto.

SUNT QUÆDAM *omnis generis, quæ nominandi accuſandi atq; vocandi caſibus neutris numeri pluralis carent: qualia ſunt Dives,* Bohatey/ Reich/ *Pauper,* Chudey/ Arm/ *Locuples,* Bohatey na pozemſkých ſtatcých/ Reich an liegenden Güttern. *Vber,* Vrodny/ Hogny/ Fruchtbar/ Vberflüſſig *Memor,* Pamatugicy/ Pamětliwy/ Ingedenck. *Superſtes,* Pozuoſtalý/ Vberbleibend. *Soſpes,* Zdrawý/ Czerſtwý/ Geſundt/ vnverletzt. *Ales,* Rychly/ Geſchwindt. *Teres,* Dlauhý a wobly/ Rundt vnd lang. (*nam Teretia, quo Gellius eſt uſus parum uſitatum eſt) Ex quatuor primis ſunt comparativa divitior, pauperior: è nonnullis etiam ſuperlativa pauperrimus, locupletiſſimus, Uberrimus: id quod planè docet adjectiva eſſe.* DIS *etiam adjectivum eſt, unde ditia regna, & comparativum*

tivum ditior, & superlativum ditissimus. Valer. lib. 2. Dives & præpotens naturæ regnum scrutatus &c.

Ovid 2. Trist.

Divitijs ingenij est ingentia Cæsaris acta scribere.

Horat. 1. Epist. Sub paupere tecto.

Virg. 9.

Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.

Idem 4. Æneid.

- tum si quod æquo fœdere amantes.
Curæ numen habet, justumq; memorq; precatur.

Ovid Post mea mansurum fata superstes opus. Iuvenal. Satyr. 13. Depositum tibi sospes erit.

Huc PERTINENT composita ex nomine Color. Plin. lib. 10. cap. 52. Intus omne ovum volucrum bicolor. Idem lib. 19. cap. 1. Littora versicoloria dixit. Et nomina patria in As, ut Arpinas, Capenas, Privernas, Liv. 5. ab urb. Cornelijs Faliscum bellum, Valerio, ac Servilio, Capenas sorte evenit. Idem lib. 8. Eodem anno privernas bellum initum est.

COMPOSITA ex Decus & Corpus non ausi sumus addere, cùm incerta sit eorum positio, potiusq; videantur in Is, & E, quàm in OR, syllabam exire. Nonius Marcellus Indecoris, inquit, pro indecora.

Accius Athamante.

Cujus sit vita indecoris, mortem fugere turpe haud convenit.

Ne-

tivum ditior, & *superlativum ditissimus.* Valer. lib. 2. *Dives & præpotens naturæ regnum scrutatus &c.*

Ovid 2. Trist.

Divitijs ingenij est ingentia Cæsaris acta scribere. Horat. 1. Epist. *Sub paupere tecto.*

Virg. 9.

Nulla dies unquam memori vos eximet ævo.

Idem 4. Æneid.

- tum si quod æquo fœdere amantes.
Curæ numen habet, justumq; memorq; precatur.

Ovid *Post mea mansurum fata superstes opus.* Iuvenal. Satyr. 13. *Depositum tibi sospes erit.*

Huc PERTINENT *composita ex nomine Color.* Plin. lib. 10. cap. 52. *Intus omne ovum volucrum bicolor.* Idem lib. 19. cap. 1. *Littora versicoloria dixit. Et nomina patria in* As, *ut Arpinas, Capenas, Privernas,* Liv. 5. ab urb. *Cornelijs Faliscum bellum, Valerio, ac Servilio, Capenas sorte evenit. Idem lib. 8. Eodem anno privernas bellum initum est.*

COMPOSITA *ex Decus & Corpus non ausi sumus addere, cùm incerta sit eorum positio, potiusq; videantur in* Is, & E, *quàm in* OR, *syllabam exire.* Nonius Marcellus *Indecoris, inquit, pro indecora.*

Accius Athamante.

Cujus sit vita indecoris, mortem fugere turpe haud convenit.

Ne-

Neque, ut arbitror, facilè invenies bicorpor, tricorpor, indecor, unde itaque fiant obliqui bicorporis, tricorporis, & indecores numero multitudinis, quo Virgilius *utitur incertum est.* Priscianus lib. 5 *ait hæc* or, *syllaba terminari, &* Probus institutis artium, *Quasi, inquit, constat pyrrichio, ut* Tullius:

Nam quasi bos sibi dedecor ingenuere parentes.

Qui versus cùm ignoremus unde sumptus sit, hæc in incerto relicta sunt.

ADIECTIVA *quæ diversas habent formas ad diversas præceptiones spectant, ut Bonus, bona, bonum,* Dobrey/ Gut. *Brevis & breve,* Krátkey/ Kurtz.

PRO maribus pugnant menses, fluvijque minaces.

VETERES *Istrum, Rhenum, Metaurum, Rhodanum, Iberum, nominandi casu pro Ister, Rhenus, Metaurus, Rhodanus, Iberus dicebant, dummodo sequeretur nomen, Flumen, unde est illud* Horatij 4. Car. ode. 4.

Testis Metaurum flumen & Asdrubal.

& Arte Poetica. *Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus.*

Vide Priscianum lib. 5. IADER *neutrum est, quod suo loco invenies. Sunt nonnulla etiam fœminina, de quibus post.*

Neque, ut arbitror, facilè invenies bicorpor, tricorpor, indecor, unde itaque fiant obliqui bicorporis, tricorporis, & indecores numero multitudinis, quo Virgilius *utitur incertum est.* Priscianus lib. 5 *ait hæc* or, *syllaba terminari,* & Probus institutis artium, *Quasi, inquit, constat pyrrichio, ut* Tullius:

Nam quasi bos sibi dedecor ingenuere parentes.

Qui versus cùm ignoremus unde sumptus sit, hæc in incerto relicta sunt.

ADIECTIVA *quæ diversas habent formas ad diversas præceptiones spectant, ut Bonus, bona, bonum,* Dobrey/ Gut. *Brevis & breve,* Krátkey/ Kurtz.

PRO maribus pugnant menses, fluvijque minaces.

VETERES *Istrum, Rhenum, Metaurum, Rhodanum, Iberum, nominandi casu pro Ister, Rhenus, Metaurus, Rhodanus, Iberus dicebant, dummodo sequeretur nomen, Flumen, unde est illud* Horatij 4. Car. ode. 4.

Testis Metaurum flumen & Asdrubal.

& Arte Poetica. *Aut flumen Rhenum, aut pluvius describitur arcus.*

Vide Priscianum lib. 5. IADER *neutrum est, quod suo loco invenies. Sunt nonnulla etiam fœminina, de quibus post.*

INsula fœminea, Vrbs, Regio, cum Nave Poesis.

QUÆDAM, ut duos habent exitus, ita modo fœminini, modò neutri generis reperiuntur, cujusmodi sunt Saguntum, Ilios, Ilion sive Ilium, Lesbos Lesbon, Abydos Abydon: Silius lib. 2.

-- & totam soliti spectare Saguntum.

Idem lib. 17.

Quid vos, queis claro deletum est Marte Saguntum, Exhortor?

Ovid. 14. Metam.

-- Postquam alia cremata est

Ilios, & Danaas paverunt Pergama flammas.

Virg. 3. Æneid.

-- ceciditq; superbum Ilium

Valerius Flac. Argon. 1.

Dirimitq; procul non æquora visa,

Cœperat à gemina discedere sestos Abydo.

Virgilius 1 Georg.

Pontus & ostriferi fauces tentantur Abydi.

Ovidius 10. Metamor.

Et Mytilenæi potiuntur littore Lesbi.

ZEUGMA, *Reate, Sutul, Argos, Tibur, Nepete, Præneste, Cære, neutra sunt: de quibus suo loco.*

NOMIMA *fabularum, si quando reperiuntur generis masculini, tunc non fabulæ, sed personæ habetur ratio.* Sueton. in Octavio cap. 85.

Quæ-

INsula fœminea, Vrbs, Regio, cum Nave
Poesis.

QUÆDAM, ut duos habent exitus, ita modo fœminini, modò neutri generis reperiuntur, cujusmodi sunt Saguntum, Ilios, Ilion sive Ilium, Lesbos Lesbon, Abydos Abydon: Silius lib. 2.

-- & totam soliti spectare Saguntum.

Idem lib. 17.

Quid vos, quêis claro deletum est Marte Saguntum, Exhortor?

Ovid. 14. Metam.

-- Postquam alia cremata est
Ilios, & Danaas paverunt Pergama flammas.

Virg. 3. Æneid.

-- ceciditq́; superbum Ilium

Valerius Flac. Argon. 1.

Dirimiq́; procul non æquora visa,
Cœperat à gemina discedere festos Abydo.

Virgilius 1 Georg.

Pontus & ostriferi fauces tentantur Abydi.

Ovidius 10. Metamor.

Et Mytilenei potiuntur littore Lesbi.

ZEUGNA, *Reate, Sutul, Argos, Tibur, Nepete, Præneste, Cære, neutra sunt: de quibus suo loco.*

NOMINA *fabularum, si quando reperiuntur generis masculini, tunc non fabulæ, sed personæ habetur ratio.* Sueton. in Octavio cap. 85.

Quæ-

Quærentibusq́; amicis quidnam Ajax ageret, respondit, Ajacem suum in spongiam incubuisse.

Iuvenal. Satyr. 1.

Scriptus & in tergo nec dum finitus Orestes.

FOEminea est arbor. Foliis oleaster amarus, Plana olijwá / Wilder Oelbaum.

Mas est. Hoc acer, atque Břek / Ahornbaum. Siler, cum Sskřijpij/ Weide oder Felber. subere, Swijda / Pantoffelholtz. robur. Habřij neb neytwřossy dub/ Stecheiche.

ARBORUM nomina generis sunt fœminini, ut pinaster, Lesnij borowice/ Wilder Fichtenbaum oder föhren holtz. Plin. lib. 16. cap. 10. *Pinaster nihil aliud est, quam pinus sylvestris mira altitudine, & à medio ramosa, sicut pinus in vertice, copiosiorem dat hæc resinam, quo dicemus modo. SUBER,* Scwýda/ Pantoffelholtz/ *neutrum est tantum.* Idem lib. 17. cap. 24. *Excepto Subere quod sic etiam juvatur. SPINUS,* Planeych Sliwstrom/ Schlehendorn/ Wilderpflaumenbaum/ *putat Servius generis esse masculini, sed nullius id testimonio confirmat. Platanon locutus est platanis*

Quærentibusq́; amicis quidnam Ajax ageret, respondit, Ajacem suum in spongiam incubuisse.

Iuvenal. Satyr. 1.

Scriptus & in tergo nec dum finitus Orestes.

FOEminea est arbor. Foliis oleaster amarus, Plana olÿwá / Wilder Oelbaum.
Mas est. Hoc acer, atque Břek / Ahornbaum. Siler, cum Sskřÿpÿ / Weide oder Felber. subere, Swÿda / Pantoffelholtz. robur. Habřÿ neb neytwřossÿ dub / Stecheiche.

ARBORUM nomina generis sunt fœminini, ut pinaster, Lesnÿ borowice / Wilder Fichtenbaum oder föhren holtz. Plin. lib. 16. cap. 10. *Pinaster nihil aliud est, quam pinus sylvestris mira altitudine, & à medio ramosa, sicut pinus in vertice, copiosiorem dat hæc resinam, quo dicemus modo. SVBER*, Schwÿda / Pantoffelholtz / *neutrum est tantum.* Idem lib. 17. cap. 24. *Excepto Subere quod sic etiam juvatur. SPINUS*, Planeých Sliwstrom / Schlehendorn / Wilderpflaumenbaum / *putat Servius generis esse masculini, sed nullius id testimonio confirmat. Platanon locutus est platanis*

nis, constitus, non ipsa platanus. *Itaq; non est hujus loci* THVS, Kadidlo neb strom kadidlowey/ Weyrauch / *puto & arborem ipsam, & lacrymam posse appellari. Plinius arborem thuris solet vocare ea figura, qua Cic. arborem fici, ficum ipsam appellavit. Sed cum* lib. 12. cap. 17. *ita scripserit, Cibos Sabæi coquunt ligno thuris, alij myrrhæ: etiam arborem ipsam videtur thus appellasse. de cujus genere nihil adhuc legi.* LIBANVS *arbor thuris.* Strom Kadidlowy/ Weyrauchbaum / *apud Græcos masculinum est ὁ λίβανος: apud Pindarum & Euripidem etiam fœmininum invenitur, vide Favorinum. Non videtur hoc nomen fuisse in usu apud veteres Latinos.* PINUS, Borowice/ Fichtenbaum / *Cupressus*, Cypressowý strom/ Cypressenbaum/ *Platanus.* Yawor/ Maßholderbaum / *& alia quædam etiam masculina fuerunt priscis temporibus.* DUMUS, Wessel'ký Ken/ Dornheck / *non huc spectat, humilior est enim quàm ut inter arbores numerandus sit.*

VM neutris junges, Hominum si propria demas.

HÆC præceptio quamvis propriè ad positio-nem

nis, consitus, non ipsa platanus. Itaq; non est hujus loci THVS, Kadidlo neb strom kadidlowey/ Weyrauch / *puto & arborem ipsam, & lacrymam posse appellari. Plinius arborem thuris solet vocare ea figura, qua Cic. arborem fici, ficum ipsam appellavit. Sed cum* lib. 12. cap. 17. *ita scripserit, Cibos Sabæi coquunt ligno thuris, alij myrrhæ: etiam arborem ipsam videtur thus appellasse. de cujus genere nihil adhuc legi. LIBANVS arbor thuris.* Strom Kadidlowy/ Weyrauchbaum / *apud Græcos masculinum est* ὁ λίβανος: *apud Pindarum & Euripidem etiam fœmininum invenitur, vide Favorinum. Non videtur hoc nomen fuisse in usu apud veteres Latinos.* PINUS, Borowice/ Fichtenbaum / *Cupressus,* Cypřessowý strom/ Cypressenbaum/ *Platanus.* Jawor/ Maßholderbaum / *& alia quædam etiam masculina fuerunt priscis temporibus. DUMUS,* Wsselky Ken/ Dornheck / *non huc spectat, humilior est enim quàm ut inter arbores numerandus sit.*

VM neutris junges, Hominum si propria demas.

HÆC præceptio quamvis propriè ad positio-

nem

nem spectet, hîc tamen apponenda fuit, ut nonnulla exciperemus, quæ superiorib. præceptis adversabantur: nam mancipium, jumentum & alia ejusdem generis marem & fœminam significant, quæ tamen neutra sunt. Item nomina Urbium, ut Dyrrhachium, Saguntum. Arborum, ut Laburnum, Ligustrum, Buxum, PussPan/ Buxbaum. Cic. pro Plan. *Dyrrhachium, quod erat in fide mea petere contendi.* Liv. lib. 1. Dec. 3. *Jam Saguntum summa vi oppugnabatur.* Plin. l. 16. c. 18. *Ligustra tesseris utilissima.* Ovidius in descriptione cujusdam fontis:

Nec desunt foliis buxum, fragilesq; myricæ.
Nec tenues Cytisi, cultaq; pinus abest

Ubi buxum apertißimè arborem, non lignum materiamq; significat, ut vult Prisc. libro 5.

OMNIA *denique* VM, *syllaba finita neutra sunt, præter propria virorum, ut Dinacium, Pegnium: & fœminarum, ut Glycerium, Phanium.*

A, Plurale genus neutrum sibi poscit ubique:
Nomen in I, maribus, si sit plurale reserva.

NOMINA multitudinis, A, litera terminata, cujuscunque sint significationis, neutra sunt, ut Ecbatana, Hlawne Město w Medské Zemi/ Eine Stadt in Syrien / *Arma,*

Braň

nem spectet, hîc tamen apponenda fuit, ut non nulla exciperemus, quæ superiorib. præceptis adversabantur: nam mancipium, jumentum & alia ejusdem generis marem & fœminam significant, quæ tamen neutra sunt. Item nomina Urbium, ut Dyrrhachium, Saguntum. Arborum, ut Laburnum, Ligustrum, Buxum, Pussspan/ Buxbaum. Cic. pro Plan. *Dyrrhachium, quod erat in fide mea petere contendi.* Liv. lib. 1. Dec. 3. *Jam Saguntum summa vi oppugnabatur.* Plin. l. 16. c. 18. *Ligustra tesseris utilissima.* Ovidius in descriptione cujusdam fontis:

Nec desunt foliis buxum, fragilesq; myricæ.
Nec tenues Cytisi, cultaq; pinus abest

Ubi buxum apertissimè arborem, non lignum materiamq; significat, ut vult Prisc. libro 5.

OMNIA *denique* UM, *syllaba finita neutra sunt, præter propria virorum, ut Dinacium, Pegnium: & fœminarum, ut Glycerium, Phanium.*

A, Plurale genus neutrum sibi poscit ubique:
Nomen in I, maribus, si sit plurale reserva.

NOMINA multitudinis, A, litera terminata, cujuscunque sint significationis, neutra sunt, ut Ecbatana, Hlawne Město w Medské Zemi/ Eine Stadt in Syrien / *Arma,*

Braň

Braňk k bitwě / a přzipprawak gedne každe wěcy / Allerley waffen / *Bucolica*, Kniha Virgilij, o paſtyřſkých wěcech / Hirten geſpräch. I, *verò finita maſculina ſunt, ut Liberi*, Dijtky / Kinder / *quod utrumq; ſexum ſignificat: item urbium nomina, ut Philippi*, Ovid. 13. Meta.

Emathiiq; iterum maduerunt cæde Philippi. Cic. 7 Ver. *Adſunt Puteoli toti. Proximi tres verſiculi ſuperiores, non ſolum exceptionis, ſed etiam præceptionis partes agunt: Omnia enim quæ in* VM, I, A, *exeunt, dummodo* I, A, *literis finita, pluralia ſint, cujuſque modi ſint, huc ſpectant.*

TRade notas neutri: & vocem pro nomine ſumptam?
Et verbum quodvis nuda pro voce repoſtum.

ELEMENTORUM *nomina ferè neutra ſunt, interdum etiam fœminina.* Quint. lib. 1. cap. 7. *Immunis, illud, n, quod veritas exigit, ſequentis ſyllabæ ſono junctum, m, gemina commutatur.* VERBA *& cæteræ orationis partes poſitæ loco nominis, neutri generis ſunt.* Cicero ad Attic. lib. 13. *Quàm turpis eſt aſſentatio, cum vivere ipſum turpe ſit nobis.* Martial. l. 5. in Poſthumum.

Cras

Braník k bitwě / a přžüprawak gedne každe wěcy / Allerley waffen / *Bucolica*, Knijha Virgilij, o pastýřských wěcech / Hirten gesprách. I, *verò finita masculina sunt, ut Liberi*, Dijtky / Kinder / *quod utrumq; sexum significat: item urbium nomina, ut Philippi*, Ovid. 13. Meta.

Emathijq; iterum maducerunt cæde Philippi. Cic. 7 Ver. *Adsunt Puteoli toti. Proximi tres versiculi superiores, non solum exceptionis, sed etiam præceptionis partes agunt: Omnia enim quæ in* UM, I, A, *exeunt, dummodo* I, A, *literis finita, pluralia sint, cujusque modi sint, huc spectant.*

TRade notas neutri: & vocem pro nomine sumptam?
Et verbum quodvis nuda pro voce repostum.

ELEMENTORUM *nomina ferè neutra sunt, interdum etiam fœminina.* Quint. lib. 1. cap. 7. *Immunis, illud, n, quod veritas exigit, sequentis syllabæ sono junctum, m, gemina commutatur.* VERBA *& cæteræ orationis partes positæ loco nominis, neutri generis sunt.* Cicero ad Attic. lib. 13. *Quàm turpis est assentatio, cum vivere ipsum turpe sit nobis.* Martial. l. 5. in Posthumum.

Cras

Cras te victurum, cras dicis Posthume semper.
Dic mihi cras istud Posthume quando venit?

CUM *excluso omni sensu, dictiones pro semetipsis ponuntur, sunt generis neutri, ut Lux est monosyllabum. Dies est dissyllabum. Sæpe tamen authores rationem habent significationis.* Quintil. l. 1. cap 5. *Ne miremur quod ab antiquorum plerisque Ænea & Anchisa sit dictus.*

DE GENERIBUS
Nominum quæ ex positione cognoscuntur.

A.

FOEmininum A, primæ est, veluti Panthera, Rys/ Wildt gefleckt Thier. Sagitta, Střeja/ Sjyp/ Pfeil.

POSITIONEM *solet Quintilianus appellare, quam Grammatici terminationem vocant.* Cœlius Ciceroni lib. 8. *de pantheris agens. Quas, inquit, ipsas Curio mihi & alias Africanus decem donavit.* Ovid. 3. Meta. *Pictarumq; jacent fera corpora pantherarum.*

ADria mas esto, cui junge Benátské Moře/ Adriatisch Meer. come-

ka,

Cras te victurum, cras dicis Posthume semper.
Dic mihi cras istud Posthume quando venit?

CUM *excluso omni sensu, dictiones pro semetipsis ponuntur, sunt generis neutri, ut Lux est monosyllabum. Dies est dissyllabum. Sæpe tamen authores rationem habent significationis.* Quintil. l. 1. cap 5. *Ne miremur quod ab antiquorum plerisque Ænea & Anchisa sit dictus.*

DE GENERIBVS
Nominum quæ ex positione cognoscuntur.

A.

FOEmininum A, primæ est, veluti Panthera, Rys/ Wildt gefleckt Thier. Sagitta, Střela/ Sſyp/ Pfeil.

POSITIONEM *solet Quintilianus appellare, quam Grammatici terminationem vocant.* Cœlius Ciceroni lib. 8. *de pantheris agens. Quas, inquit, ipsas Curio mihi & alias Africanus decem donavit.* Ovid. 3. Meta. *Pictarumq; jacent fera corpora pantherarum.*

ADria mas esto, cui junge Benátſké Moře/ Adriatisch Meer. comeka,

ta, Hwězda Socasem / Comet. Planeta, Planetnij Hwězda / Planet.
Hic mammona petit, Buoh Bohastwij / Reichthumb. Pascha hoc, cui jungito Welikanoc / Ostern. manna, Rosa Medowa neb rez / Himmelbrod.

ADRIA *virile est cum mare Venetum, ut nunc loquimur, significat: cùm verò urbem, muliebre. Mammona, Pascha, Manna, cum peregrina sint, & à Latina lingua aliena, non expectabis à nobis veterum Romanorum exempla. Man & pháse, vel pésach, ut modo Hebræi pronuntiant, Hebræa sunt, unde Chaldæi manna & pascha fecerunt. Utrunque apud utrosque masculinum est, non neutrum: neque enim fieri potest, cum utraque lingua neutrum genus ignoret. Apud Græcos tamen & Latinos utrunque neutrum est.* MANNA *dum micas Thuris concussu elisas,* Zlučěn kadidlo / Zerstossen Weyrauch. *significat, muliebre est.* Plinius lib. 12. cap. 14. *Micas concussu elisas mannam vocamus. Si esset neutrum manna dixisset, cum neutrum tres casus habeat similes.* Idem libro 29. capite sexto. *Addito fœniculi succo ad cyathum unum, & thuris manna una.* MAMMONÆ *nomine, divitiæ appellantur, & ut placet quibusdam dicitur etiam dæmon, cujus partes sunt miseros morta-*

ta, Hwězda Socasem / Comet. Planeta, Planetnij Hwězda / Planet.
Hic mammona petit, Buoh Bohastwij / Reichthumb. Pascha hoc, cui jungito Welikanoc / Ostern. manna, Rosa Medowa neb rez / Himmelbrod.

Adria *virile est cum mare Venetum, ut nunc loquimur, significat: cùm verò urbem, muliebre. Mammona, Pascha, Manna, cum peregrina sint, & à Latina lingua aliena, non expectabis à nobis veterum Romanorum exempla. Man & pháse, vel pésach, ut modo Hebræi pronuntiant, Hebræa sunt, unde Chaldæi manna & pascha fecerunt. Utrunque apud utrosque masculinum est, non neutrum: neque enim fieri potest, cum utraque lingua neutrum genus ignoret. Apud Græcos tamen & Latinos utrunque neutrum est.* Manna *dum micas Thuris concussu elisas*, Ztlučen kadidlo / Zerstossen Weyrauch. *significat, muliebre est.* Plinius lib. 12. cap. 14. *Micas concussu elisas mannam vocamus. Si esset neutrum manna dixisset, cum neutrum tres casus habeat similes.* Idem libro 29. capite sexto. *Addito fœniculi succo ad cyathum unum, & thuris manna una.* Mammonæ *nomine, divitiæ appellantur, & ut placet quibusdam dicitur etiam dæmon, cujus partes sunt miseros mortalium*

lium animos avaritiæ facibus inflammare. Tertullianus *mamonas Græcorum more recto casu solet dicere contra Marcionem libro quarto. Et creator enim Dominus, quia Deus: & utique magis Dominus, quam mamonas.* PASCHA *quidem â verbo Græco πάσχω quod pati significat, deduxerunt, unde ad tertiam declinationem spectare more Græcorum in A, exeuntium crediderunt: cùm non passionem, sed transitum significet, à verbo Hebræo, pasach, quod transire significat. Vide D. Hieronymum tomo 4. de celebratione Paschæ.*

Nomen in A, ternæ neutrum est, ceu stigma, Přÿpalený cejch / Mahl oder Brandtzeichen. toreuma, Rzezané a wyrýwané djle / Außgedrechßlets werck oder Arbeit.

E.

E, Latiale petit neutrum, velut acre, monile, Ozdoba Zapona k ozdobenj hrdla / Halßbandt.

Fœmineum est aloe, Bylina gedna hořka / Kraut so bitter safft hat. Rhodopeq; & cætera Græca. Hora gedna w Thracu / Berg in Thracia.

lium animos avaritiæ facibus inflammare. Tertullianus *mamonas Græcorum more recto casu solet dicere contra Marcionem libro quarto. Et creator enim Dominus, quia Deus: & utique magis Dominus, quam mamonas.* PASCHA *quidem à verbo Græco πάσχω quod pati significat, deduxerunt, unde ad tertiam declinationem spectare more Græcorum in A, exeuntium crediderunt: cùm non passionem, sed transitum significet, à verbo Hebræo, pasach, quod transire significat. Vide D. Hieronymum tomo 4. de celebratione Pasche.*

Nomen in A, ternæ neutrum est, ceu stigma, Přypaleny cegch / Mahl oder Brandtzeichen. toreuma, Rzezané a wyrýwané djle / Außgedrechßlets werck oder Arbeit.

E.

E, Latiale petit neutrum, velut acre, monile, Ozdoba Zapona k ozdobenij hrdla / Halßbandt.

Fœmineum est aloe, Bylina gedna hořka / Kraut so bitter safft hat. Rhodopeq; & cætera Græca. Hora gedna w Thracu / Berg in Thracia.

E, litera finita, si sint Latina neutra sunt, & tertiæ declinationis: sin Græca primæ sunt declinationis & generis fœminini. CETE, Welerÿb Walfisch / *TEMPE*, Rozkossné misto w Thessalÿ / Lustiger Ort in Thessalia / *& mele quod rarius est, neutra sunt, & pluralis numeri, MILLE*, Tisyc / Tausendt / *substantivum neutrum est, quod pluraliter declinatur millia, millium, &c.* MILLE *adjectivum est omnis generis, neque declinatur.*

I, O.

I, Neutris tribue. O, maribus finita dabuntur.

Est Io, fœmineum, fuerit si corporis expers:

Cui caro jungatur. Masso / Fleisch. cœnatio, Wečeřenÿ / Nachtmal / portio, quodque. Czastka / Theil.

Desinit in Do, Go. Neutris adscribito pondo. Libra / Pfundt.

Harpago, Kotwice / Hak / Schiffhacken. cudo, Leyka Kozenna / Spitzhaube oder Polnischer Hut. ordo, mas, Rzad Ordnung. udo, Plátenný Střewjček Filtzschuch. cardo, Stežege / Thürangel.

E, litera finita, si sint Latina neutra sunt, & tertiæ declinationis: sin Græca primæ sunt declinationis & generis fœminini. CETE, Weleryb Walfisch / *TEMPE,* Rozkossné místo w Thessalij / Lustiger Ort in Thessalia / & *mele quod rarius est, neutra sunt, & pluralis numeri, MILLE,* Tisyc / Tausendt / *substantivum neutrum est, quod pluraliter declinatur millia, millium, &c.* MILLE *adjectivum est omnis generis, neque declinatur.*

I, O.

I, Neutris tribue. O, maribus finita dabuntur.

Est Io, fœmineum, fuerit si corporis expers:

Cui caro jungatur. Masso / Fleisch. coenatio, Wečeřenij / Nachtmal / portio, quodque. Cžastka / Theil.

Desinit in Do, Go. Neutris adscribito pondo. Libra / Pfundt.

Harpago, Kotwice / Hak / Schiffhacken. cudo, Leyka Kczenna / Spitzhaube oder Polnischer Hut. ordo, mas, Rzad Ordnung. udo, Platénný Střewjček Filtzschuch. cardo, Stežege / Thürangel.

angel. ligoque Morýka Hau.

SINAPI, Horčice/ Senff/ *Gummi* Stromowý kly/ Gummi/ *Neutra sunt; at sinapis fœminina*, Columel. lib. 10.

Seq; lacessenti fletum factum sinapis. Idem l. 11. cap. 50. *Existimaruntq; satius esse nova dolia liquida gummi perlucre*, *FRVGI*, Vžitečný/ Nützlich/ & *nibili*, Nič emný/ Vnnützlich/ *ait Probus esse omnis generis. Priscianus addit Nauci*, Ničemný/ Nichtswerth/ *Mancipi*, Wlastnij wěc/ Eigen/ daß vnser ist/ *quæ aptota à Grammaticis appellantur, hoc est sine casibus; alij putant casus esse obliquos, figurateq; jungi cum omnibus casibus & generibus: vide Priscianum lib. 5 & 6.*

Io literis finita quæ rem incorpoream significant, item verbalia fœminina sunt, ut quæstio, reprehensio: quæ verò rem corpoream significant, masculina sunt, ut Pugio, Dýka/ Dolch/ Stecher/ *Vnio, hoc est, margarita*, Perla/ Perlen: *nam unio, id est, concordia non est cur doceantur pueri fœmininum esse, cum apud veteres minimè reperiatur. PONDO* Libra/ tůž/ Gewicht/ Pfundt *non declinatur, significat libram: aliquando pondus, unde Livius 4. ab Vrbe scribit: coronam auream libræ pondo Jovi dicatam fuisse*, *CARDO*,

angel. ligoque Morzyka Hau.

SINAPI, Horčice/ Senff/ *Gummi* Stromowý klý/ Gummi/ *Neutra sunt; at sinapis fœminina*, Columel. lib. 10.

Seq; lacessenti fletum factum sinapis. Idem l. 11. cap. 50. *Existimaruntq; fatius esse nova dolia liquida gummi perlucre*, *FRVGI*, Užitečný/ Nützlich / *& nibili*, Nic nehodný/ Unnützlich / *ait Probus esse omnis generis. Priscianus addit Nauci*, Ničemný/Nichtswerth/ *Mancipi*, Wlastnij wěc/ Eigen/ daß unser ist/ *quæ aptota à Grammaticis appellantur, hoc est sine casibus; alij putant casus esse obliquos, figurateq; jungi cum omnibus casibus & generibus: vide Priscianum lib. 5 & 6.*

Io literis finita quæ rem incorpoream significant, item verbalia fœminina sunt, ut quæstio, reprehensio: quæ verò rem corpoream significant, masculina sunt, ut Pugio, Dyka/ Dolch/ Stecher/ *Vnio, hoc est, margarita*, Perla/ Perlen: *nam unio, id est, concordia non est cur doceantur pueri fœmininum esse, cum apud veteres minimè reperiatur. PONDO* Libra/ tŷž/ Gewicht/ Pfundt *non declinatur, significat libram: aliquando pondus, unde Livius 4. ab Vrbe scribit: coronam auream libræ pondo Jovi dicatam fuisse*, *CARDO*,

Stežege / Thürangel *apud Priscos etiam fœmininum fuit.*

V, C, D.

V, C, D, da neutris, velut Id cum lacte, Mléko / Milch. geluq; Mraz / Gefrost.

ALEC Herynk / Heringk / *neutrum est, ut docet Nonius Marcel. his testimonijs, Plaut. Aulul.*

Qui mihi olera cruda ponunt, alec danunt.

Horat. 2. Serm, Satyr. 4.

-- ego fecem primus, & alec inveni.

Locus Plinij corruptus libro 31. capite octavo, in caussa fuit, ut quidam existimarent esse generis fœminini, ubi non Alec, sed Alex, sic legendum est: Sed vitium hujus alex imperfecta, nec colata fax. Neq; illud Martialis libro 11. ad rem facit.

Cui portat gaudens ancilla parobside rubra
Alecem, sed quam protinus ipsa voret:

Nam alecem à nominativo Alex dixit.

L, T.

L, T, sit neutrum. Hic Mugil, Praudenýk

Střežege / Thůrangel *apud Priscos etiam fœmininum fuit.*

V, C, D.

V, C, D, da neutris, velut Id cum lacte, Mléko / Milch. geluq; Mraz / Gefrost.

ALEC Herynk / Heringk / *neutrum est, ut docet Nonius Marcel. his testimonijs, Plaut. Aulul.*

Qui mihi olera cruda ponunt, alec danunt.
Horat. 2. Serm, Satyr. 4.
-- ego fecem primus, & alec inveni.

Locus Plinij corruptus libro 31. capite octavo, in caussa fuit, ut quidam existimarent esse generis fœminini, ubi non Alec, sed Alex, sic legendum est: Sed vitium hujus alex imperfecta, nec colata fax. Neq; illud Martialis libro 11. ad rem facit.

Cui portat gaudens ancilla parobside rubra
Alecem, sed quam protinus ipsa voret:
Nam alecem à nominativo Alex dixit.

L, T.

L, T, sit neutrum. Hic Mugil, Praudenýk

nÿk / Schneller Fisch mit einem grossen Kopff. Sal, Sůl / Saltz. Solque reposcunt. Slunce Sonne.

Hujus loci sunt Frit, Pepřj na zrálym klasu / kleine Körnlein in einer reiffen ähren / *Git*, Kmin řetny / Schwartz Koriander / *Occiput*, Tyl / Zadni čaſtka hlawy / Daß hindertheil des Kopffs / *Sinciput*, Přednj čaſtka hlawy / das fördertheil des Kopffs. *SAL*, Sůl / Saltz / *neutro genere. Verrio Flacco etiam placuit, ut Carisius lib. 9. docet.*

AN, IN, ON.

AN, IN, ON, mas. Hæc sindon, Tenke platno Subtil Leine Gewandtt. & suavis aëdon, Slawÿk / Nachtigal. Quêis adde Alcyonem, Néyaky mořſky Ptak / Eißvogel Neutris da cũcta secũdæ.

PYTHON, *draco, quem dicitur Apollo sagittis confixisse, tantum est generis masculini: neq; ex versu Tibulli lib. 2.*

Delos ubi nunc phœbe tua est, ubi Delphica pytho? *doceri potest esse generis fœminini, cum pytho, non python scribatur, quod nomen est urbis, ubi ipse draco interfectus est. Quod si in*

nÿk / Schneller Fisch mit einem grossen Kopff. Sal, Sůl / Saltz. Solque reposcunt. Slunce Sonne.

Hujus loci sunt Frit, Pegřj na zrálym klasu / kleine Körnlein in einer reiffen ähren / *Git*, Kmin černy / Schwartz Koriander / *Occiput*, Teyl / Zadni částka hlawy / Daß hindertheil des Kopffs / *Sinciput*, Předni částka hlawy / das förderthẽil des Kopffs. *SAL*, Sůl / Saltz / *neutro genere. Verrio Flacco etiam placuit, ut Carisius lib. 9. docet.*

AN, IN, ON.

AN, IN, ON, mas. Hæc sindon, Tenke platno Subtil Leine Gewandt. & suavis aëdon, Slawÿk / Nachtigal. Quêis adde Alcyonem, Něyaky mořsky Ptak / Eißvogel Neutris da cũcta secũdæ.

Python, *draco, quem dicitur Apollo sagittis confixisse, tantum est generis masculini: neq; ex versu Tibulli lib. 2.*

Delos ubi nunc phœbe tua est, ubi Delphica pytho? *doceri potest esse generis fœminini, cum pytho, non python scribatur, quod nomen est urbis, ubi ipse draco interfectus est. Quod si*

in aliquo libro Pythonper literam, n, scribatur, nihil te moveat; nam urbs ipsa & Pytho & Python dicta est, ut Eustachius author est in 2. Iliad. quæ postea Delphis appellata est, & gens Delphi. AEDON, *hoc est luscinia, tàm apud Græcos, quam apud nostros fœmininum est. Arist. de hist. animal. lib. 5. cap. 9. & lib. 9. cap. 49. Seneca in Octavia.*

Quis mea dignè deflere potest
Mala? quæ lacrymis nostris questus
Reddet Aêdon.

ALCYON *Latinè Alcedo fœmininum est.*
Virgilius 1 Georg.
Non tepidum ad solem pennas in littore pandunt.
Dilectæ Thetidi alcyones.
Propert. lib. 1.
Non ego desertas, alloquor alcyonas.

ICON iconis Obraz/ Bildt/ *fœmininum est, quod apud Latinos vix invenies.* QUÆ *in* ON, *syllabam exeunt secundæ declinationis, neutra sunt, ut Barbiton,* Welikâ/ Lautna/ Grosse Lauten/ *quod semper hac positione neutrum est. Vide Athenæum libro tertio, & Pollucem libro quarto cap. 9.*

EN.

EN dabitur neutris, Sed hymen. Ledwine

in aliquo libro Python per literam, n, scribatur, nihil te moveat; nam urbs ipsa & Pytho & Python dicta est, ut Eustachius author est in 2. Iliad. quae postea Delphis appellata est, & gens Delphi. AEDON, *hoc est luscinia, tam apud Graecos, quam apud nostros foemininum est Arist. de hist. animal. lib. 5. cap. 9. & lib. 9. cap. 49. Seneca in Octavia.*

Quis mea dignè deflere potest
Mala? quae lacrymis nostris questus
Reddet Aêdon.

ALCYON *Latinè Alcedo foemininum est.*
Virgilius 1 Georg.
Non tepidum ad solem pennas in littore
pandunt.
Dilectae Thetidi alcyones.
Propert. lib. 1.
Non ego desertas, alloquor alcyonas.

ICON iconis Obraz/ Bildt/ *foemininum est, quod apud Latinos vix invenies.* QVAE *in* ON, *syllabam exeunt secundae declinationis, neutra sunt, ut Barbiton,* Welika/ Lautna/ Grosse Lauten/ *quod semper hac positione neutrum est. Vide Athenaeum libro tertio, & Pollucem libro quarto cap. 9.*

EN.

EN dabitur neutris, Sed hymen.
Ledwine

Ledwine / ren Nieren / mascula sunto,
Et splen Olezina atque Slezyna / das Miltz / Lien Slezyna das Miltz / attagen Ptak geden Asiasky / Köstlicher Vogel in Asien. cum pectine Hřeben / Kamb / lichen, Lisseg / Flecke oder Raude im Angesicht.

Multi Grammatici Rien addunt, quod tamen nondum apud bonos scriptores legi. Attagen non poterat carmen ingredi nisi altero t, amisso, & prima correpta.

AR.

Postulat Ar, neutrum, ceu par, Par / Paar / cum nectare, Božsky napog / Himlischer Tranck / bacchar. Koderáwa Bažilika / Klein Basilgen kraut.

PAR *substantivum neutrum est: adjectivum omnis generis.* BACCHAR *herba, neutrius generis est.* Plin: lib 21. cap. 6. *Eorum quoque error corrigendus est, qui Bacchar rusticum nardum appellaverunt.* Idem in eodem capite 19. *Bacchar in medicinæ usu, aliqui ex nostris perpensam vocant. Utrobique baccharem dixisset, si esset muliebre. Eadem herba etiam baccharis vocatur.* Idem lib. 12. capite 12. *Baccharis vocatur nardum rusticum, de quo dicimus inter*

Ledwine/ ren Nieren/ mascula sunto,
Et splen Olezina atque Slezyna / das Miltz / Lien Slezyna das Miltz / atagen Ptak geden Asiasky / Köstlicher Vogel in Asien. cum pectine Hr:ben/ Kamb/ lichen, Lisseg/ Flecke oder Raude im Angesicht.

Multi Grammatici Rien addunt, quod tamen nondum apud bonos scriptores legi Attagen non poterat carmen ingredi nisi altero t, amisso, & prima correpta.

AR.

POstulat Ar, neutrum, ceu par, Par/ Paar/ cum nectare, Bozsky napog/ Himlischer Tranck / bacchar. Koderáwa Bazelika/ Klein Basilgen kraut.

Par *substantivum neutrum est: adjectivum omnis generis.* Bacchar *herba, neutrius generis est.* Plin: lib 21. cap. 6. *Eorum quoque error corrigendus est, qui Bacchar rusticum nardum appellaverunt.* Idem in eodem capite 19. *Bacchar in medicina usu, aliqui ex nostris perpensam vocant. Utrobique baccharem dixisset, si esset muliebre. Eadem herba etiam baccharis vocatur.* Idem lib. 12. capite 12. *Baccharis vocatur nardum rusticum, de quo dicimus inter*

flores, LVCAR *avis nusquam apud antiquos, quod sciam invenitur.*

ER.

ER maribus dona. Laver Potočnÿk wassergauchel hoc cum tubere Hrbol neb Otok Baul / Beule oder Geschwulst/ poscit.

Vber, Prs Brust/ iter, Cesta/ Reise/ spinter, Zěnske Spinadlo k ozdobenÿ ramena/ Ein Weibisch Armgeschmück/ laser, Czertowo howno/ Teuffelsdreck/ cicer, Cyzrna Kůcher/ atque papaver, Mak Magsamen.

Ver, Podletÿ der Lentz/ siser, Czerwená řepka atque piper, Pepř / Pfeffer/ cum verbere, Pružina/ Bitÿ/ Ein Spießrutsen oder Streich/ necte cadaver. Mrcha/ Umrlina/ Ein Aaß oder todter Cörper.

LAVER *interdum fœmininum est.* Plin. lib: 26. cap. 8. *Laver quoque nascens in rivis, condita & cocta torminibus medetur.* TVBER *neutrum est, cùm terræ callum aut tumorem : cum verò arborem significat, fœmininum.* Plin. cap. 25. *Ab ea proximè florent Armeniaca : de-*

in

flores, LVCAR *avis nusquam apud antiquos, quod sciam invenitur.*

ER.

ER maribus dona. Laver Potočnjk wassergauchel hoc cum tubere Hrbol neb Otok Baul / Beule oder Geschwulst/ poscit.

Vber, Prs Brust/ iter, Cesta/ Reise/ spinter, Ženske Spinadlo k ozdobenij ramena/ Ein Weibisch Armgeschmück/ laser, Czertowo howno/ Teuffelsdreck/ cicer, Cyzrna Küchen/ atque papaver, Mak Magsamen.

Ver, Podletij der Lentz / siser, Czerwená řepka atque piper, Pepř / Pfeffer/ cum verbere, Pružina/ bitij/ Ein Spießrusen oder Streich/ necte cadaver. Mecha/ Umrlina/ Ein Aaß oder todter Cörper.

LAVER *interdum fœmininum est.* Plin. lib: 26. cap. 8. *Laver quoque nascens in rivis, condita & coacta torminibus medetur.* TVBER *neutrum est, cùm terræ callum aut tumorem: cum verò arborem significat, fœmininum.* Plin. cap. 25. *Ab ea proximè florent Armeniaca: dein*

intuberes, & præcoces illæ, peregrinæ, hæc coactæ. Tuber pomum ejusdem arboris masculinum est. Suet. in Domitiano, *Pridiè quàm periret, cum oblatos tuberes servari jussisset.*

Martial. lib 13.

Lecta suburbanis mittuntur à pyrina ramis,
Et uberes vernæ: quid tibi cum Libycis?

Ubi vernæ substantivum nomen est à verna verna, non à vernus, a, um, ut quidam crediderunt. Nam vernas tuberes dixit Martialis ea dicenda forma, qua libro primo vernas apros: & tertio verna liber.

Debet enim Gallum vincere verna liber.

& 5.

Præter libellos vernulas nihil misi.

Et 10. lupos vernas. Non itaque dissentit à Suetonio, sed vernas tuberes appellavit in Italia natos, non ex Africa allatos. UBER *hic substantivum est: nam adjectivum omnis generis est.* PLINIUS *lib. 20. cap. 5. de Sisere loquens in eadem periodo masculino & neutro usus est.* Hicesius, *inquit, ideò stomacho utile videri dixit, quoniam nemo tres siseres edendo continuaret, esse tamen utile convalescentibus ad vinum transeuntibus.* VERBER *casu nominandi inusitatum est: sexto casu, verbere usitatissimum est, & interim genitivo: numero multitudinis integrum est.*

CANCER *tertiæ declinationis jam exolevit.*

intuberes, & præcoces illæ, peregrinæ, hæc coactæ. Tuber pomum ejusdem arboris masculinum est. Suet. in Domitiano, Pridiè quàm periret, cum oblatos tuberes servari jussisset.

Martial. ab 13.

Lecta suburbanis mittuntur à pyrina ramis,
Et uberes vernæ: quid tibi cum Libycis?

Ubi vernæ substantivum nomen est à verna, vernæ, non à vernus, a, um, ut quidam crediderunt. Nam vernas tuberes dixit Martialis ea dicenda forma, qua libro primo vernas apros: & tertio verna liber.

Debet enim Gallum vincere verna liber.

& 5.

Præter libellos vernulas nihil misi.

Et 10. lupos vernas. Non itaque dissentit à Suetonio, sed vernas tuberes appellavit in Italia natos, non ex Africa allatos. UBER *hic substantivum est: nam adjectivum omnis generis est.* PLINIUS *lib. 20. cap. 5. de Sisere loquens in eadem periodo masculino & neutro usus est.* Hicesius, *inquit, ideò stomacho utile videri dixit, quoniam nemo tres siseres edendo continuaret, esse tamen utile convalescentibus ad vinum transeuntibus.* VERBER *casu nominandi inusitatum est: sexto casu, verbere usitatissimum est, & interim genitivo: numero multitudinis integrum est.*

CANCER *tertiæ declinationis jam exolevit.*

RUDER non probatur doctis, sed rudus. CUCUMER pro cucumis insolitum videtur. Nondum Zingiber, sive zinziber, quod hic à quibusdam ponitur, apud veteres Latinos legi: Sed Zimpiberi sive Singiberi Zázwor/ Jmber/ Plinius lib. 12. cap. 7. Non est hujus arboris radix, ut aliqui existimavere, quod vocat Zimpiberi, alij verò Singiberi.

OR.

OR, maribus servit, Muliebris demitur arbor. Strom Baum.
Accedunt neutris, cor, Serce/ das Hertz. ador. Bél obilny/ dinckel Korn. cumq; æquore, Upekogene Moře/ daß Meer. marmor. Mramor Märmelstein.

VR.

EXigit, VR, neutrum, Hic furfur, Wotruby Kleiben/ cum vulture, Kaně Geyer/ turtur, Hrdlička/ Turteltaube.

IR SYLLABA finita, significatione genus suum indicant, ut Vir, Muž/ Mann/ Levir, Bratr Manželu/ Deß Ehmans Bruder/ Trevir, Trnerský/ Trier. SAtur

RUDER non probatur doctis, sed rudus. CUCUMER pro cucumis insolitum videtur. Nondum Zingiber, sive zinziber, quod hic à quibusdam ponitur, apud veteres Latinos legi: Sed Zimpiberi sive Singiberi Zázwor/ Jmber/ Plinius lib. 12. cap. 7. Non est hujus arboris radix, ut aliqui existimavere, quod vocat Zimpiberi, alij verò Singiberi.

OR.

OR, maribus servit, Muliebris demitur arbor. Strom Baum.
Accedunt neutris, cor, Serce/ das Hertz. ador. Běl obilny/ dinckel Korn. cumq; æquore, Upokogene Moře/ daß Meer. marmor. Mramor Marmelstein.

VR.

EXigit, VR, neutrum, Hic furfur, Wotruby Kleiben/ cum vulture, Kasné Geyer/ turtur, Hrdlička/ Turteltaube.

IR SYLLABA finita, significatione genus suum indicant, ut Vir, Muž/ Mann/ Levir, Bratr Manželu/ Deß Ehmans Bruder/ Trevir, Trewirsky/ Trier. SA-

tur

TVR, satura saturum, Sytey/ Satt/ cum ternas habeat formas, totidem habebit genera. FVRFVR etiam numero singulari in usu est maximè apud Plin. l. 18. c. 9. verum plus retinet in furfure: & lib 26. c. 2. de mentagra loquens: Descendentem & in colla pectusq; ac manus, fœdo cutis furfure.

AS.

FOEmineum, As. Neutrum vas vasis, Sud/ Faß. fasque, Wét flússna analet zita Göttlich oder billich/ nefasque, Wéc nesluššna/ vnbillig.

Mascula sunt, elephas. Slon/ Elephant. adamas, diamant/ Adamantstein/ as, Libra dwanacte Vncý magicp/ Gewicht von zwölff Vnzen/ atq; tiaras, Krácowsky neb Biskupsky klobauk/ Ein Königes oder Bischoffshut.

Cum reliquis cunctis, flectit quæ prima Palatgûm.

CERAS Ceradis neutrum, ut ajunt, prætermisi, propterea quòd sit inusitatum. TIARAS & reliqua primæ, masculina sunt. Virg. 7.

-- sceptrumque sacerq; tiaras.

TUR, satura saturum, Sytey/ Satt/ *cum ternas habeat formas, totidem habebit genera. FURFUR etiam numero singulari in usu est maximè apud Plin. l. 18. c. 9. verum plus retinet in furfure: & lib. 26. c. 2. de mentagra loquens: Descendentem & in colla pectusq; ac manus, fœdo cutis furfure.*

AS.

FOEmineum, As. Neutrum vas vasis, Sud/ Faß. fasque, Wét slussna anebo zita Göttlich oder billich/ nefasque, Wéc neslussna/ unbillig.

Mascula sunt, elephas. Slon/ Elephant. adamas, diamant/ Adamantstein/ as, Libra dwanacte Uncý magicy/ Gewicht von zwölff Unzen/ atq; tiaras, Králowsky neb Biskupsky klobauk/ Ein Königes oder Bischoffshut.

Cum reliquis cunctis, flectit quæ prima Palasgûm.

CERAS Ceradis neutrum, ut ajunt, prætermisi, propterea quòd sit inusitatum. TIARAS & reliqua primæ, masculina sunt. Virg. 7.

— sceptrumque sacerq; tiaras.

Tiara, æ, fœmininum est Juva. satyra 6. -- (
Phrygia vestitur aurea tiara.

ES.

ESto nomen in Es, muliebre. Se[d] esto virile.

Limes, Meznjk / Gräntze oder Marck[t]stain. pes, Noha / Fuß. fomes, Poorě Zunder. termes, Ulomená Wětew s O[w]owcem / Ein abgebrochener Zweig mi[t] den Früchten. cum palmite, Winna ra[t]tolest / Reb Zweig. trames. Stezka / Fuß steige

Et gurges, Hlubina swjteeni / Sümpffe oder Tieffe des Wassers. merges, Wo[z]bilný Snop / Korngarb poples, Prýh[ý]bý Podkolenem Kniescheibe. cum cespite, [D]rn / Wasen oder rasen / vepres, Tr[n] Dornstrauch.

Et paries, Stěna / Wandt. stipesq; Pa[ho]řez / kuol / Stäck oder Pfaal. meri nomenq; diei. Poledne / Mittag.

His Græcum primæ, vel ternæ, jungito nomen.

Tiara, æ, fœmininum est Juva. satyra 6. --
Phrygia vestitur aurea tiara.

ES.

Esto nomen in Es, muliebre. Se-
esto virile.

Limes, Meznijk / Gräntze oder Marck-
stain. pes, Noha / Fuß. fomes, Poore-
Zunder. termes, Ulomená Wětew s O-
wotcem / Ein abgebrochener Zweig mit
den Früchten. cum palmite, Winna ro-
tolest / Reb Zweig. trames. Stezka / Fuß-
steige

Et gurges, Hlubina swijtem / Tümpfe-
oder Tieffe des Wassers. merges, Wo-
bilný Snop / Korngarb poples, Prijh-
bij Podkolenem Kniescheibe. cum cespite
Drn / Wasen oder rasen / vepres, Trn
Dornstrauch.

Et paries, Stěna / Wandt stipesq; Pa-
řez / kuol / Stäck oder Pfaal. meri no-
menq; diei. Poledne / Mittag.

His Græcum primæ, vel ternæ, jungi-
to nomen.

Hip-

Hippomanes neutris, Bradawička na čele hřjběte wnowie narozeného / Zäpflein an der Stirn eines Füllen. panaces, Kořenij hogicý wſſeliké neduhy / Ein kraut ſo alle Kranckheit heylet / cacoëthes adhærent. Zlý obýčeg / a něyaký nezhogitedlný wřed / Böſe Gewonheit.

TUDES, Palice / Kladiwo / Pfaal / Schlegel / & *Ames*, Proſſtjp / a neb bidýlko čjhařſké / Stachel am Vogelgarn *maſculina ſunt, ut quibusdam placet, ſed nullis teſtibus id confirmant.*

MERIDIES *in duas partes ſectum eſt; quia aliter carmen ingredi non poterat.* *V*EPRES *etiam numero ſingulari reperitur.* Colu. lib. 11. cap. 3. *Hunc veprem manifeſtum eſt interim non poſſe.* *GRÆCA primæ ut Bootes*, Wozataġ na Nebi / Geſtirn am Himmel / *Aromatites*, wijno ſkořenjm / Wein mit Gewürtz / *Myrtites*, Myrtowé wijno / Myrthen wein / *Abſinthites*, Wermut Wein / *Hyſſopytes*, Yzopowé wijno / Yſop wein / & *multa alia generis ejusdem maſculina ſunt.* Plinius lib. 14. cap. 16. *Aromaticen quoq; invenio factitatum.* Idem in eodem, *Sic fit & ſycites à ſico, quem alij palmi primum, alij cator-*

chaten

Hippomanes neutris, Bradawička na čele hříběte wnowie narozeného / Zäpflein an der Stirn eines Füllen. panaces, Kořenj hogicy wsselike neduhy / Ein kraut so alle Kranckheit heylet / cacoëthes adhærent. Zly obyčeg / a něyaký nezhogitedlný wřed / Böse Gewonheit.

TUDES, Palice / Kladiwo / Pfaal / Schlegel / & *Ames*, Prosstjp / a neb bidylko čihařské / Stachel am Vogelgarn *masculina sunt, ut quibusdam placet, sed nullis testibus id confirmant.*

MERIDIES *in duas partes sectum est, quia aliter carmen ingredi non poterat.* VEPRES *etiam numero singulari reperitur.* Colu. lib. 11. cap. 3. *Hunc veprem manifestum est interim non posse.* *GRÆCA primæ ut Bootes*, Wozatag na Nebi / Gestirn am Himmel / *Aromatites*, wjno skořenim / Wein mit Gewürtz / *Myrtites*, Myrtowé wjno / myrthen wein / *Absinthites*, Wermut Wein / *Hyssopytes*, Yzopowé wjno / Isop wein / & *multa alia generis ejusdem masculina sunt.* Plinius lib. 14. cap. 16. *Aromaticen quoq; invenio factitatum.* Idem in eodem, *Sic fict & Sycites à fico, quem alij palmi primum, alij catoricum*

catoricum

chiten vocant. Ibidem, *Sed è puniciis quod fit, roithen vocant. Quæ si neutra essent, ut quidam putavit, accusativus similis esset nominativo. Neque si vinum aromatices, absinthites, hyssopites dicatur, continuo hæc neutra erunt, quemadmodum neque Tagus, Rhodanus, cum flumen Rhodanus dicitur.* SUNT & *Græca tertiæ declinat. quibus utuntur Latini, masculina, ut Magnes,* Magnet/ Kámen kterýž železo táhne/ Magnetstein / *Lebes,* Kotel Mědĕný/ Ein ähren Kessel / *Tapes,* Tkaný Koberec neb Koltra / Tapet/ Teppich. *præter hippomanes, panaces, & cacoethes, quæ neutra sunt.* Plin. lib. 25. cap 4. *Panaces ipso nomine omnium malorum remedia promittit, numerosum & Dijs inventoribus adscriptum. Solæcophanes his tribus addi potest.*

IS.

IS dato fœmineis. Maribus da piscis Ryba / Fisch. aqualis, Umywadlo/ Gießfaß.

Anguis, Wodnij had / Schlang / cum fustis, Keg / kuol / Priegel. cum callis, Wŭtelá cesta / Gebahnter Weg. follis, Měch / Ein Blaßbalg. & ensis, Meč/ Schwerdt. Mensis,

chiten vocant. Ibidem, *Sed è punicis quod fit, roithen vocant. Quæ si neutra essent, ut quidam putavit, accusativus similis esset nominativo. Neque si vinum aromatites, absinthites, hyssopites dicatur, continuo hæc neutra erunt, quemadmodum neque Tagus, Rhodanus, cum flumen Rhodanus dicitur.* SUNT *& Græca tertiæ declinat. quibus utuntur Latini, masculina, ut Magnes,* Magnet / Kámen kterýž železo táhne / Magnetstein / *Lebes,* Kotel Měděný / Ein ähren Kessel / *Tapes,* Tkaný Koberec neb Koltra / Tapet / Teppich. *præter hippomanes, panaces, & cacoethes, quæ neutra sunt.* Plin. lib. 25. cap 4. *Penaces ipso nomine omnium malorum remedia promittit, numerosum & Dijs inventoribus adscriptum. Solæcophanes his tribus addi potest.*

IS.

IS dato fœmineis. Maribus da piscis Ryba / Fisch. aqualis, Umywadlo / Giessfaß.

Anguis, Wodňý had / Schlang / cum fustis, Keg / kuol / Prügel. cum callis, Witéla cesta / Gebahnter Weg. follis, Měch / Ein Blaßbalg. & ensis, Meč / Schwerdt.

Mensis,

Mensis, Měsýc / Monat / cum vecti, Zawora / Sochor / Riegel / torris Hlawné žiwa / Brandt / glis, Německa Myš / Ratze / postis, Weřege / Thürgestell / & orbis, Okresleck / Erdtkreiß.

Et sangvis, Krew / Blut / cenchris, strakáty had / Gefleckte Schlang / collis, Wršek / Hügel / cum vomere, Radlo v Plauhu / Pflugschaar / cassis. Tenëto Zwěřecý / Jägergarn.

Mugilis, Praudnýk / Schneller Fisch mit einem grossen Kopff / atque lapis, Kámen / Stein / vermis, Czerw / Wurm / cum fasce, Swazek kterýchkoli wěcy / Büschel zusammen gebunden / canalis, Zlab / wrtaná / Traub / Kånel.

Vngvis, Nehet / Nagel / Klaw an den Vögeln / cum cucumis, Wokurka / Körbiß / cum caulis, Zelný tosstal / &c. Krautstengel / pulvis, Prach / Staub / & axis, Wosa v wozu / Achß am Wagen.

Nis, quoq; finitum, ceu panis, Chleb / Brodt / & alle creata.

AMNIS, Rzeka / Fluß. *Canalis*. Zlab / wrtaná

Mensis, Měsjc / Monat / cum vecti, Zawora / Sochor / Riegel / torris Hlawně ziwa / Brandt / glis, Německa Myss / Ratze / postis, Weřege / Thürgestell / & orbis, Okrssleck / Erdtkreiß.

Et sangvis, Krew / Blut / cenchris, strakátý had / Gesleckte Schlang / collis, Wrssek / Hügel / cum vomere, Radlo w Plauhu / Pflugschaar / cassis. Teneto Zwěřecý / Jägergarn.

Mugilis, Praudnýk / Schneller Fisch mit einem grossen Kopff / atque lapis, Kámen / Stein / vermis, Cžerw / Wurm / cum fasce, Swazek kterýchkoli wěcy / Büschel zusammen gebunden / canalis, Zlab / wrtaná / Traub / Känel.

Vngvis, Nehet / Nagel / Klaw an den Vögeln / cum cucumis, Wokurka / Körbiß / cum caulis, Zelný tossctal / 2c. Krautstengel / pulvis, Prach / Staub / & axis, Wosa v wozu / Achß am Wagen.

Nis, quoq; finitum, ceu panis, Chleb / Brodt / & alle creata.

AMNIS, Rzeka / Fluß. *Canalis*, Zlab / wrtauá

wetrná trautá / Kåhnel / Röte. *Cinis*, Popel / Asche: *apud priscos etiam fœminina fuerunt, quorum postremum Cæsar, & Catullus, ut refert Nonius Marcel. conati sunt revocare. feliciter eorum conatus cessit.*

ANGUIS *raro admodum reperitur fœmininum.* Valer. Max. lib. 4 *Subito ab una parte aræ prolapsam angvem prospexit. In eodem masculino usus est. Angves duo ex occulto prolapsi: sic enim habent correcti libri.* CENCHRIS *serpens, masculini generis est.* Lucan. Lib 9.

Et semper recto lapsurus limite cenchris.

Zenchris, idis, avis, Postolka / Ein Wannenweher *fœmi. vide Plin. lib. 10. cap. 25.* CASSIS, *hoc est, rete, usitatius est numero multitudinis.*

Virgilius 4. Georg.

-- aut invisa Minervæ

In foribus laxos suspendit aranea casses.

Seneca Agam. etiam singulari est usus. At ille ut hispidus sylvis aper

Cum casse vinctus tentat egressus tamen.

SENTIS, Trny / Dorn / *fere numero plurali reperitur.* Colum. lib. 6 cap. 3. *Liberantur arva sentibus, qui æstivo tempore per Caniculæ ortum recisi, &c.* Idem lib. 11. cap. 3. *singulari usus est, Nos sentem canis appellamus.*

POLLIS, Nejpětnégssj přjoný mauka /

Daß

wetaná trauta / Kágnel / Röte. *Cinis*, Popel / Asche: *apud priscos etiam fœminina fuerunt, quorum postremum Cæsar, & Catullus, ut refert Nonius Marcel. conati sunt revocare, feliciter eorum conatus cessit.*

ANGUIS *raro admodum reperitur fœmininum.* Valer. Max. lib. 4 *Subito ab una parte aræ prolapsam angvem prospexit In eodem masculino usus est. Angves duo ex occulto prolapsi: sic enim habent correcti libri.* CENCHRIS *serpens, masculini generis est.* Lucan. Lib 9.

Et semper recto lapsurus limite cenchris.

Zenchris, idis, avis, Poštolka / Ein Wannenweher *fœmi. vide Plin. lib. 10 cap.* 25. CASSIS, *hoc est, rete, usitatius est numero multitudinis.*

Virgilius 4. Georg.

-- aut invisa Minervæ
In foribus laxos suspendit aranea casses.

Seneca Agam etiam singulari est usus. At ille ut hispidus sylvis aper
Cum casse vinctus tentat egressus tamen.

SENTIS, Trnj / Dorn / *fere numero plurali reperitur.* Colum. lib. 6 cap. 3. *Liberantur arva sentibus, qui æstivo tempore per Caniculæ ortum recisi, &c.* Idem lib. 11. cap 3. *singulari usus est, Nos sentem canis appellamus.* *POLLIS*, Negpřetnégšij pšenj mauka /

Daß

Das beste Mehl des Korns/ Phocas masculinum, Canisius fœmininum esse existimat: Cæsar & Probus, quibus potius accedendum est, pollen, pollinis neutro genere declinant. Vide Priscianum l. 6. DELPHIS, Delffijn neb Mořsky wepř / Meerschwein / etiam à quibusdam additur, sed Delphin, & Delphinus ferè à Latinis usurpantur. ALCYONIS alij commune duorum generum, alij incerti generis tradunt esse, avemq; alcyonem sive alcedinem significare. Verum alcyonides numero multitudinis, non alcyones sunt, sed dies quibus ipsæ alcyones nidos faciunt, ova pariunt, pullosq; educant. Hos dies M. Varro lib. 5. de lingua Latin. ait alcyonios appellari. Suidas ait alcyonidem fuisse matrem Alcyonis. Magnum Etym. & Phavor. ajunt esse diminutivum. Quæ cum ita sint fœminini erit tantum. ACINACES, Meč Perský/ Persischer degen / per e, scribendum puto, cum Græcè ubique ἀκινάκης scribatur. SOTULARIS non est, apud D. Hieronymum, sed Soccus lib. 1. contra Jovinianum, ferè in extremo libro, Et hic soccus inquit, quem cernitis, videtur vobis novus & elegans, sed nemo scit præter me, ubi me premat. OTHRYS mons Hora gedna/ Nam eines Berges / apud Græcos fœmininum est, à poëtis Latinis masculino genere usurpatur.

Das beste Mehl des Korns / *Phocas masculinum, Canisius fœmininum esse existimat: Caper & Probus, quibus potius accedendum est, pollen, pollinis neutro genere declinant. Vide Priscianum l. 6.* DELPHIS, Delffijn neb Mořský wepř / Meerschwein / *etiam à quibusdam additur, sed Delphin, & Delphinus ferè à Latinis usurpantur.* ALCYONIS *alij commune duorum generum, alij incerti generis tradunt esse, avemq; alcyonem sive alcedinem significare. Verum alcyonides numero multitudinis, non alcyones sunt, sed dies quibus ipsæ alcyones nidos faciunt, ova pariunt, pullosq; educant. Hos dies M. Varro lib. 5. de lingua Latin. ait alcyonios appellari. Suidas ait alcyonidem fuisse matrem Alcyonis. Magnum Etym. & Phavor. ajunt esse diminutivum. Quæ cum ita sint fœminini erit tantum.* ACINACES, Meč Perský / Persischer degen / *per e, scribendum puto, cum Græcè ubique* ἀκινάκης *scribatur.* SOTULARIS *non est, apud D. Hieronymum, sed Soccus lib. 1. contra Jovinianum, ferè in extremo libro, Et hic soccus inquit, quem cernitis, videtur vobis novus & elegans, sed nemo scit præter me, ubi me premat.* OTHRYS *mons* Hora gedna / Nam eines Berges / *apud Græcos fœmininum est, à poëtis Latinis masculino genere usurpatur.*

Lucan. lib. 6.

Solstitiale caput nemorosus summovet Othrys. *Stat. 1. Achil.*

Iam tristis Pholôe, jam nubilus ingemit Othrys.

O S.

MAscula in Os, sunto Dos, Wěno/ Morgengab/ cos muliebris, Bruß/ Wezstein / & arbos, Strom / Baum.

Da chaos, Směsyce wssech wěcy a počatek Vermischung aller Ding / atque melos Libé z Piwanij / Süsser gesang/ neutris, os, Vsta/ Kost / Ein Mundt oder Bein. Argos, Město řecsky/ Ein Stadt inn Griechenlandt / epolque. Slowo werss/ Vers oder Lobgesang.

V S.

NOmen in Vs, mas est, seu quartæ sive secundæ.

PAMPINVS, Winný list / Reeb laub/ Reb bladt. *Intubus, seu intybus*, Sstěcbak/ Ein Kraut Lewenzahn genandt/ *non* videc

Lucan. lib. 6.

Solstitiale caput nemorosus summovet Othrys. *Stat. 1. Achil.*

Iam tristis Pholôe, jam nubilus ingemit Othrys.

O S.

MAscula in Os, sunto Dos, Wěno/ Morgengab/ cos muliebris, Bruß/ Wezstein / & arbos, Strom / Baum.

Da chaos, Směsyce wssech wěcy a počatek Vermischung aller Ding / atque melos Libé z Piwaný / Süsser gesang/ neutris, os, Vsta/ Kost / Ein Mundt oder Bein. Argos, Město řecký/ Ein Stadt inn Griechenlandt / epolque. Slowo werss/ Verß oder Lobgesang.

V S.

NOmen in Vs, mas est, seu quartæ sive secundæ.

PAMPINVS, Winný list / Reeb laub/ Reb bladt. *Intubus, seu intybus*, Sstěc-bak/ Ein Kraut Lewenzahn genandt/ *non* videe

video cur generis sint incerti, cum fœminina nusquam apud Classicos reperiantur. Columel lib. 3. cap. 18. *Ex quibus pampini pullulat vel steriles, vel minus feraces, quos rustici vocant racemarios* Plin. Procem: lib. 23. *Pampini triti & impositi tumorem omnem siccant,* & capite 1. ejusdem lib. *Pampinos quoq; eis edendos censent, imponendosq;.* Idem lib. 19. cap 18 *Intubi caule non minus grati. Et eodem loco invenies erraticum intubum genere neutro.* ARcus *etiam cœlestis,* Duha nebeſká/Regenbogen/ *tantum est masculini generis: neque est cur in rebus nullius momenti tempus frustra conteramus.*

Porticus Přjstřeſſy pro děſſt a k přechazený vdělané / Ein Schopffen. atq; tribus, Cžtwrt lidu / Ein Zunfft. muliebris acusque Gehla / Nadel. manusq; Ruka / Handt.

Alvus, Břicho/ der Bauch. humus, Země/ das Erdtreich. vannus, Wopalka/ Wanne. colus, Přeſlyce / Rocken. Idus, Oſm dnowé kazdeho Měſyce hned po Nonách / Die nehesten Tag nach dem Nonis. carbasus, Tenké platno na prapor ce a korabowý plachty/ Subtil Leingewandt. addes.

video cur generis sint incerti, cum fœminina nusquam apud Classicos reperiantur. Columel lib. 3. cap. 18. *Ex quibus pampini pullulat vel steriles, vel minus feraces, quos rustici vocant racemarios* Plin. Procem: lib. 23. *Pampini triti & impositi tumorem omnem siccant,* & capite 1. ejusdem lib. *Pampinos quoq; eis edendos censent, imponendosq;.* Idem lib. 19. cap 18 *Intubi caule non minus grati. Et eodem loco invenies erraticum intubum genere neutro.* Arcus *etiam cœlestis,* Duha nebeſka/Regenbogen/ *tantum est masculini generis: neque est cur in rebus nullius momenti tempus frustra conteramus.*

Porticus Přjſtřeſſy pro děſſt a k precházený vdělane / Ein Schopffen. atq; tribus, Cžtwrt lidu / Ein Zunfft. muliebris acusque Gehla / Nadel. manusq; Ruka / Handt.

Alvus, Břicho/ der Bauch. humus, Země/ das Erdtreich. vannus, Wopalka/ Wanne. colus, Přeſlyce / Rocken. Idus, Osm dnowé kazdeho Měſyce hned po Nonách / Die nechesten Tag nach dem Nonis. carbasus, Tenké platno na prapорce a korabowý plachty/ Subtil Leingewandt. addes. D Et

Et domus, Duom/ Hauß. & ficus pomum, Fjk/Feige. mas morbus habetur.

ACUS, i, piscis nomen, Ryba něyaká/ Ein langer Meerfisch / *virile est: cum vero tertiæ declinationis est, purgamentum tritici significat,* Plewa/ Sprew / *& neutrum est.* Varro lib. 3. de Re rust: *Acus substernendum gallinis parturientibus. Idem etiam aliquando significat quartæ declinationis, sed est generis fœminini. Festus, Paleæ etiam quædam de frumento acus dicuntur.* Columel lib. 2. cap. 10. *Durissimæ quidem acus resectæ separatæ erunt.* COLUS *apud Catullum & Propertium etiam genere virili invenitur.*

CARBASUS *fœmininum est numero singulari.*

Propert. lib. 4.

Exhibuit vivos carbasus alba focos.

Val. Max. lib. 1. de Æmilia virgine Vestali: Quum carbasum, quam optimam habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit, Sic enim habent correcti libri, non quem, ut quidam legunt, numero multitudinis neutrum est. FICUS *morbus,* Fjk / neb Bradawice nebůžwy/ Feigen ein geschwür. *semper est generis masculini: Pomum semper fœmini. sive quartæ declinationis sit:* Cornel. Cels. lib. 5. cap. 12. *Ficus arida decocta.* Eodem lib. cap. 18. *Ficus*

Et domus, Duom/ Hauß. & ficus pomum, Fjk/Feige. mas morbus habetur.

ACUS, i, piscis nomen, Ryba něyaká/ Ein langer Meerfisch / *virile est: cum vero tertiæ declinationis est, purgamentum tritici significat*, Plewa/ Sprew / *& neutrum est.* Varro lib. 3. de Re rust: *Acus substernendum gallinis parturientibus. Idem etiam aliquando significat quartæ declinationis, sed est generis fœminini. Festus, Paleæ etiam quadam de frumento acus dicuntur.* Columel lib. 2. cap. 10. *Durissimæ quidem acus resectæ separatæ erunt.* COLUS *apud Catullum & Propertium etiam genere virili invenitur.*

CARBASUS *fœmininum est numero singulari.*

Propert. lib. 4.

Exhibuit vivos carbasus alba focos.

Val. Max. lib. 1. de Æmilia virgine Vestali: Quum carbasum, quam optimam habebat, foculo imposuisset, subito ignis emicuit, Sic enim habent correcti libri, non quem, ut quidam legunt, numero multitudinis neutrum est. FICUS *morbus*, Fjk / neb Bradawice nebůžwy/ Feigen ein geschwür. *semper est generis masculini: Pomum semper fœmini. sive quartæ declinationis sit:* Cornel. Cels. lib. 5. cap. 12. *Ficus arida decocta.* Eodem lib. cap. 18. *Ficus*

tem aridæ quam pinguissimæ. Sic Columel. Varro, & quicunq; latine locuti sunt.

PLurima in Os Græca, Ausonij fecere Latina.
Quæ maribus partim, ut prologus Předmluwa/ Vorrede. paradisus Obora/ Rag/ Lustgarten/ daß Paradeiß/ adhærent.
Partim fœmineis, veluti diphthongus, Dwauhlasna syllaba/ Zweyfach lautender Buchstab. eremus, Paussť/ die Wüsten.

QUIDAM *existimant quæcunq; ex his ad nos transeunt, pro nostro arbitratu vel masculina, vel fœminina esse; longe aliter tamen se res habet, nam servato ferè genere Græco, his Latini utuntur: sic Diphthongus*, Dwauhlasna syllaba/ Zweystimmer. *Periodus*, Obchod/ plna řeč/ Umbgang unnd Vollenkommene Redt. *Arctos*, Hwězda Nedwědij/ Ein Gestirn der Bär genandt. *Eremus*, Paussť/ Wüst/ Einöd. *Papyrus*, Rokyt Papjrowe/ Papier/ *& alia hujus generis, ut apud Græcos, ita apud nostros*

nea aridæ quam pinguissimæ. Sic Columel. Varro, & quicunq; latine locuti sunt.

PLurima in Os Græca, Ausonij fecere Latina.
Quæ maribus partim, ut prologus Předmluwa/ Vorrede. paradisus Obora/ Rag/ Lustgarten/ daß Paradeiß/ adhærent.
Partim fœmineis, veluti diphthongus, Dwauhlasna syllaba/ Zweyfach lautender Buchstab. eremus, Paussť/ die Wüsten.

QUIDAM *existimant quæcunq; ex his ad nos transeunt, pro nostro arbitratu vel masculina, vel fœminina esse; longe aliter tamen se res habet, nam servato ferè genere Græco, his Latini utuntur: sic Diphthongus,* Dwauhlasna syllaba/ Zweystimmer. *Periodus,* Obchod/ plna řeč/ Vmbgang vnnd Vollenkommene Redt. *Arctos,* Hwězda Nedwědij/ Ein Gestirn der Bär genandt. *Eremus,* Paussť/ Wüst/ Einöd. *Papyrus,* Rokytí Papjrowe/ Papier/ *& alia hujus generis, ut apud Græcos, ita apud nostros*

 fœmi-

fœminina sunt. *Prologus verò* Předmluwa / Vorredt. *Dialogus*, Rozmlauwáký / Gespräch. *Stylus*, Rtaup / Raffica / Säwl / griffl. *Scyphus*, picy nadoba / becher. *Isthmos*, Auzha zemé Spogugicy ostrow z Zemý / Ein Damm zwischen zweyen Meeren / *& alia quam plurima masculina sunt.* Plin. lib. 4. cap. 11. *Alius namque ibi isthmos angustiæ simili est, eodem nomine & pari latitudine.* *BARBITOS*, Weliká kautna / grosse Lauten *apud Græcos fœmininum est. unde Ovid.* Nec facit ad lacrymas barbitos ulla meas. *Horat. libr. 1. Carm. Ode. masculino usus est.* -- age dic Latinum.

Barbite carmen, Lesbio primum modulate civi.

Costos, Angelikowý keř / Wolgeschmackte Würtz auß Arabia / India / vnnd Syria *apud eosdem masculinum est.* *Lucan. fœminino genere dixit libro 9.*

Et tamarix non læta comis, Eoaq; costus

PHAROS, Wostrow toho gmena / Nam einer Insel *etiam apud illos est masculinum. Apud nostros fœmin. Stat : 3. Sylv.*

--trepidis ubi dulcia nautis.

Lumina noctivagæ tollit Pharus æmula lunæ.

Sueto-

fœminina sunt. Prologus verò Předmluwa / Vorredt. *Dialogus*, Rozmlauwáký / Gespräch. *Stylus*, Rtaup / Raffica / Sáwl / griffl. *Scyphus*, picy nadoba / becher. *Isthmos*, Auzha země Spogugicy ostrow z Zemý / Ein Damm zwischen zweyen Meeren / & *alia quam plurima masculina sunt*. Plin. lib. 4. cap. 11. *Alius namque ibi isthmos angustiæ simili est, eodem nomine & pari latitudine*. *BARBITOS*, Weliká kautna / grosse Lauten *apud Græcos fœmininum est. unde Ovid.* Nec facit ad lacrymas barbitos ulla meas. *Horat. libr. 1. Carm. Ode. masculino usus est.* -- age dic Latinum.

Barbite carmen, Lesbio primum modulate civi.

Costos, Angelikowý keř / Wolgeschmackte Würtz auß Arabia / India / vnnd Syria *apud eosdem masculinum est. Lucan. fœminino genere dixit libro 9.*

Et tamarix non læta comis, Eoaq; costus

PHAROS, Wostrow toho gmena / Nam einer Insel *etiam apud illos est masculinum. Apud nostros fœmin. Stat : 3. Sylv.*

--trepidis ubi dulcia nautis,

Lumina noctivagæ tollit Pharus æmula lunæ.

Sueto-

Sueto in Claud. Cæs. 2. Superposuit altissimam turrim in exemplum Alexandrinæ phari: sic enim habent libri correcti: quam lectionem Beroaldus probat. SMARAGDUS *apud utrosq; virile est.* Strab. 16. λέγεται καὶ διότι ὁ σμάραγδος ὁ βήρυλλος *&c. Plinius lib. 37. cap. 5. frequentissimè masculino utitur.* Ἀλάβαστρος Alabastrowá nádobka / Alabastern/ *masculinum est, à Cicerone alabaster dicitur 2. Academ. quæst. Quibus etiam alabaster plenus unguenti putescere videtur.* CRYSTALLUS, Krystálowý kamen / Crystall. *Nardus,* Spicanard / Spikanard. Diametros, Prawá postředek okrauhlosti neb giného spuosobu / Die dicke einer Figur/ *fœminina sunt, Plinius libr. 37. cap. 9. Coëunt in translucidam crystallum Ibidem, crystallum erutam. Ovidius,* Nec coma vos fallat liquida nitidissima nardo. *Columella, Vitruvius, macrobius utuntur voce diametros. Columel. lib. 5. capite 2. Esto area rotunda, cujus diametros habeat pedes septuaginta. Vitr. lib 10. cap. 14. Sint latæ per mediam diametrum pedum quaternum & sextantis. Horum nonnulla in um, syllabam exeunt neutro genere, ut crystallum, alabastrum, nardum, costum: exempla passim occurrunt.* λήκυθος *LECYTHUS,* Olegný a

Sueto in Claud. Cæs. 2. Superposuit altissimam turrim in exemplum Alexandrinæ phari: sic enim habent libri correcti: quam lectionem Beroaldus probat. SMARAGDUS *apud utrosq; virile est.* Strab. 16. λίγεται καὶ διότι ὁ σμάραγδος ὁ βήρυλλος *&c. Plinius lib. 37. cap. 5. frequentissimè masculino utitur.* Ἀλάβαστρος Alabastrowá nádobka / Alabastern / *masculinum est, à Cicerone alabaster dicitur 2. Academ. quæst. Quibus etiam alabaster plenus unguenti putescere videtur.* CRYSTALLUS, Krysstálowý kamen / Crystall. *Nardus,* Spicanard / Spikanard. Diametros, Prawá postředek okrauhlosti neb giného spuosobu / Die dicke einer Figur / *fœminina sunt, Plinius libr. 37. cap. 9. Coëunt in translucidam crystallum Ibidem, crystallum erutam. Ovidius,* Nec coma vos fallat liquida nitidissima nardo. *Columella, Vitruvius, macrobius utuntur voce diametros. Columel. lib. 5. capite 2. Esto area rotunda, cujus diametros habeat pedes septuaginta. Vitr. lib 10. cap. 14. Sint latæ per mediam diametrum pedum quaternum & sextantis. Horum nonnulla in um, syllabam exeunt neutro genere, ut crystallum, alabastrum, nardum, costum: exempla passim occurrunt.* λήκυθος *LECYTHUS,* Olegný a

mastný děban neb nádoba / Oelkrug. fœmininum est apud Homerum 6. Odyss. & Aristophanem frequentissimè, maximè in Ranis, & apud Ciceronem ad Atticum libr 1. Nosti illas λυκυθους. Nondum hoc vocabulum Latinæ declinatione inveni apud veteres, quo fortasse etiam masculino genere usi sunt. PARADISVS solum genere virili tum Græci, tum nostri utuntur. Gel. libr. 2. cap. 20. Vivaria autem, quæ nunc vulgus dicit, sunt quos παραδείσους Græci appellant. Lactantius lib. 2. de Opificio Dei, Ipsumq; paradisum igni circumvallavit. ABYSSVS, Propast wod / Tieffe ohne grundt. Synodus, Sgiti / zusammenkunfft. diphtongus, eremus, apud Latinos semper sunt substantiva, & fœminini generis: apud Græcos etiam sunt adjectiva, & communis generis more Attico, unde eis articulus tum masculinus, tum fœmininus præponitur: sed cum substantivorum naturam induunt, etiam apud eos generis sunt fœminini. Quidam cum in lexicis his vocibus vidissent articulum tum masculini, tum fœminini generis præpositum, arbitrati sunt esse generis communis.

IN neutris, numera virus, Ged / Das Gifft. pelagusq; profundum. Hluboko st More / daß tieffe Meer.

Illud

mastnÿ děban neb nádoba / Delkrug. *fœmininum est apud Homerum 6. Odyss. & Aristophanem frequentissimè, maximè in Ranis, & apud Ciceronem ad Atticum libr 1. Nosti illas* λυκυθους. *Nondum hoc vocabulum Latina declinatione inveni apud veteres, quo fortasse etiam masculino genere usi sunt.* PARADISVS *solum genere virili tum Græci, tum nostri utuntur. Gel. libr. 2. cap. 20. Vivaria autem, quæ nunc vulgus dicit, sunt quos* παραδείσους *Græci appellant. Lactantius lib. 2. de Opificio Dei, Ipsumq; paradisum igni circumvallavit.* *ABYSSVS*, Propast wod / Tieffe ohne grundt. *Synodus*, Sgitý / zusammenkunfft. *diphtongus, eremus, apud Latinos semper sunt substantiva, & fœminini generis: apud Græcos etiam sunt adjectiva, & communis generis more Attico, unde eis articulus tum masculinus, tum fœmininus præponitur: sed cum substantivorum naturam induunt, etiam apud eos generis sunt fœminini. Quidam cum in lexicis his vocibus vidissent articulum tum masculini, tum fœminini generis præpositum, arbitrati sunt esse generis communis.*

IN neutris, numera virus, Sed / Daß Gifft. pelagusq; profundum. Hluboꝛ kost More / daß tieffe Meer.

Illud

Illud *Valerij Flac. libro 1.* -- pelagum quantos aperimus in usus: *apud priscum est, aut pelagus, quod verisimilius est, à poëta scriptū fuit.* *SEXVS, i,* Pohlawij / Art oder Geschlecht. *secundæ declinationis neutro genere dixit Salust. 2. lib. hist. At Metellus in ulteriorem Hispaniam post annum regressus, magna gloria concurrentium undique, virile & muliebre sexus per vias & tecta omnium visebatur. Sisenna lib. 4. hist. Tum in muro virile ac muliebre sexus populi multitudini omni collocata Varro lib. 2. de Annal. Sexus utrum virile, an muliebre, an neutrum sit, vide Non. Marcell. & Priscianum libro 5.*

POstulat Vs, neutrum quoties id tertia flectit.

Hic lepus, Zagic / Hase / & mus: myss / Mauß. pus Græcum compostaque junges. Noha / Fuß.

Sit tibi fœmineum, Lapogus herba volucris. Bylina gedna zagečij nahau nazwana / a Skalnij Koroptwa / Nam eines Krauts vnd Vogels.

Est muliebre palus, Lauže / Pfützen oder Moßlacken. subscus, Pant w Stawenij dřewěnnem / Höltzens Bandt damit die Balcken zusammen gebunden werden.

ILLUD *Valerij Flac. libro 1.* -- pelagum quantos aperimus in usus: *apud priscum est, aut pelagus, quod verisimilius est, à poëta scriptū fuit.* *SEXVS, i,* Pohlawij / Art oder Geschlecht, *secundæ declinationis neutro genere dixit Salust. 2. lib. hist. At Metellus in ultiorem Hispaniam post annum regressus, magna gloria concurrentium undique, virile & muliebre sexus per vias & tecta omnium visebatur. Sisenna lib. 4. hist. Tum in muro virile ac muliebre sexus populi multitudini omni collocata Varro lib. 2. de Annal. Sexus utrum virile, an muliebre, an neutrum sit, vide Non. Marcell. & Priscianum libro 5.*

POstulat Vs, neutrum quoties id tertia flectit.

Hic lepus, Zagic / Hase / & mus: myss / Mauß. pus Græcum compostaque junges. Noha / Fuß.

Sit tibi fœmineum, Lapogus herba volucris. Bylina gedna zagečij nahau nazwana / a Skalnij Koroptwa / Nam eines Krauts vnd Vogels.

Est muliebre palus, Lauže / Pfützen oder Moßlacken. subscus, Pant w Stawenij drewěnnem / Hölzens Bandt damit die Balcken zusammen gebunden werden.

pulcherrima virtus, Zwuzilost / cknost / Tugendt:
Atque salus, Spasenij / Zdrawij / Heyl. pecudisque pecus, Pastewnij dobytek / Allerley Vieh. quibus additur incus, Nakowadlo / Amboß.
Quæque sibi servus, Sluzebnost / Dienstbarkeit. juvenisque, Mladost / die Jugendt. senexque Starost / daß Alter. jugarunt.

πȣ̃ς, ποδος. *hoc est Pes*, Noha / Fueß / *virile est, & quæ ex eo nascuntur, ut Chytropus*, Trynuozka / na ktery se katlowé / a Hince pri ohn stawj / Dreyfueß darauff man Häfen setzet. *secunda vocali per o, literam Tripus*, Trijnozny kotel / Dreyfüssiger Kessel / *Apus*, Noreyk / Schwalm mit kurtzen Füssen: *hoc postremum inquiunt quidam esse generis fæminini, quod confirmant Plinij authoritate libro 10. cap. 39. Plurimum volant, quæ apodes, quia carent usu pedum, ab alijs cypselli appellantur, hirundinem specie. Sed Plinius relativum, Quæ ad Volucres, sive Aves retulit. Sic idem de psittacis loquens eodem libro, cap. 42. Super omnia humana voces* red-

pulcherrima virtus, Zwuzilost / ctnost / Tugendt:
Atque salus, Spasenij / Zdrawij / Heyl. pecudisque pecus, Pastewnij dobytek / Allerley Vieh. quibus additur incus, Nakowadlo / Amboß
Quæque sibi servus, Sluzebnost / Dienstbarkeit. juvenisque, Mladost / die Jugendt. senexque Starost / daß Alter. jugarunt.

πȣ̃ς, πoδoς. hoc est Pes, Noha / Fueß / *virile est, & quæ ex eo nascuntur, ut Chytropus*, Trynuožka / na ktery se katlowé / a Hince pŕt ohn stawj / Dreyfueß darauff man Häfen setzet. *secunda vocali per o, literam Tripus*, Trijnožný kotel / Dreyfüssiger Kessel / *Apus*, Noreyk / Schwalm mit kurtzen Füssen: *hoc postremum inquiunt quidam esse generis fœminini, quod confirmant Plinij authoritate licro 10. cap. 39. Plurimum volant, quæ apodes, quia carent usu pedum ab alijs cypselli appellantur, hirundinem specie. Sed Plinius relativum, Quæ ad Volucres, sive Aves retulit. Sic idem de psittacis loquens eodem libro, cap. 42. Super omnia humana voces* red-

reddunt psittaci quidem: & sermocinantes. India hanc mittit, Imperatores salutat, quæ accipit verba pronuntiat, in vino præcipuè lasciva Generis esse masculini Apus docet Aristoteles lib. 9. de hist. Anim. LAGOPUS *nomen herbæ, sive avis fœminini est, quamvis ex πȣ̃ς componatur. Martial. lib. 7.*

Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus.

Plinius lib. 10. capite 48. de Lagopode ave. Non extra terram eum nasci facilè, quando nec viva mansuescit, & corpus occisæ statim marcescit. Idem libro 26. cap. 8 de Lagopode herba, Lagopus sistit alvum, è vino peta.

ÆS Měď / Kupffer oder Ertz tibi sit neutrum. Laus, Chwala / Lob. fraus Lest / Betrug. muliebria sunto.

S. præcedente consonante.

S, dato fœmineis, si consona ponitur ante.

Esto virile, rudens, Ssiřowý Prowaz / Schiessseil. fons, Sekuta Studnice / Brunn. pons, Most / Brücke. seps lechifer ãgvis, malý had / od gehožto ossknu stij rana hnige / Kleine Schlang oder Natter.

reddunt psittaci quidem; & sermocinantes. India hanc mittit, Imperatores salutat, quæ accipit verba pronuntiat, in vino præcipuè lasciva Generis esse masculini Apus docet Aristoteles lib. 9. de hist. Anim. Lagopus *nomen herbæ, sive aris fœminini est, quamvis ex ποῦς componatur. Martial. lib. 7.*

Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus.

Plinius lib. 10. capite 48. de Lagopode ave. Non extra terram eum nasci facilè, quando nec viva mansuescit, & corpus occisæ statim marcescit. Idem libro 26. cap. 8. de Lagopode herba, Lagopus sistit alvum, è vino pota.

ÆS Měď/ Kupffer oder Ertz tibi sit neutrum. Laus, Chwala / Lob. fraus Lest/ Betrug. muliebria sunto.

S. præcedente consonante.

S, dato fœmineis, si consona ponitur ante.
Esto virile, rudens, Ssijřowý Prowaz/ Schieffseil. fons, Tekuta Studnice/ Brunn. pons, Most/ Brücke. seps lethifer āgvis, malý had/ od gehožto ssťknutý rana hnige / Kleine Schlang oder Natter.

Mons, Hora / Berg. dens, Zub/ Zan. atque chalybs, Wocel. Stahl. affis quibus addito partes.
Et polysyllaba ps, Forceps demature adunca. Klijsté/ Zang.

COMPOSITA ex nomine Dens etiam sunt masculina, ut Tridens, Trysspičatý widly/ Dreyzinckig *item Bidens, cum rusticum instrumentum significat,* Dwanspičatý widly/ Zweyzinckig. *FORCEPS fœmininum est. Ovid. 12. Metam.*

-- Quod forcipe curua Cum faber eduxit.

Pers. Satyr. 4.

-- labefactent forcipem adunca.

FRONS, Čželo / Stiern / *apud vetustißimos, masculinum fuit. Rudens fœmininum.*

X.

X, dato fœmineis. Sed Eryx, Hora gedna w Sycilij/ Ein Berg in Sicilia/ grex, Stádo drobný / Ein Heerde. mascula sunto.
Et spadix, Blomena wětew z Palwowé-

ho

Mons, Hora / Berg. dens, Zub / Zan. atque chalybs, Wocel. Stahl. affis quibus addito partes.
Et polysyllaba ps, Forceps dematur adunca. Klijssté / Zang.

COMPOSITA ex nomine Dens etiam sunt masculina, ut Tridens, Trysspičatý widly / Dreyzinckig *item Bidens, cum rusticum instrumentum significat,* Dwanspičatý widly / Zweyzinckig. *FORCEPS fœmininum est. Ovid. 12. Metam.*

--- Quod forcipe curua Cum faber eduxit.
Pers. Satyr. 4.
-- labefactent forcipem adunca.

FRONS, Čželo / Stiern / *apud vetustissimos, masculinum fuit. Rudens fœmininum.*

X.

X, dato fœmineis. Sed Eryx, Hora gedna w Sycilij / Ein Berg in Sicilia / grex, Stádo drobný / Ein Heerde. mascula sunto.
Et spadix, Blomena wětew z Palmowé-ho

ho stromu Sowotcem / Zweig von einem Dattelbaum mit der Frucht. Bombyx vermis, Hedbawo ptřed / Seydenwurm. cum fornice, Klenutý / Gewelb / phœnix. Prak w Arabij / Vogel inn Arabia. Atque calix, Nadoba Pitý / Kelch / coccix, Zežule / Kuckuck. & oryx, Zwijře gedno yako kora / rc. Nam eines Thiers. varyxq; Nabéhla zijla / Auffgeschwollen Blutader calyxque. Lusstina wsselikého kwětu / a Semena bylin / a Owoce stromowého Die Hülsen einer jeden Frucht / oder knöpffe an den Rosen.

Præterea volvox, Winný neb rewowý Zžerw / Ein Rebenwürmlein. quincunx, Pět uncy / Fünff Untzen / septunxq; Sedm Uncy / Sieben Untzen / deunxque. Gedenact uncy / Eylff Untzen.

Ax, Ex, finitum polysyllabon, esto virile.

VICTRIX, Wijtězytelkyně Uberwinderin. & *ULTRIX*, Mstitelkyně Rächerinn. *numero multitudinis non solum, victrices, ultrices, genere muliebri, sed neu-*

tro

ho ſtromu Sowotcem / Zweig von einem Dattelbaum mit der Frucht. Bombyx vermis, Hedbawo ptied / Seydenwurm. cum fornice, Klenutij / Gewelb / phœnix. Ptak w Arabij / Vogel ien Arabia. Atque calix, Nadoba Picý / Kelch / coccix, Zezule / Kuckuck. & oryx, Zwijře gedno pako kora / ꝛc. Nam eines Thiers. varyxq; Nabéhla zijla / Auffgeschwollen Blutader calyxque. Lusstina wsselikého kwětu / a Semena bylin / a Owoce ſtromowého Die Hülsen einer jeden Frucht / oder knöpffe an den Rosen.
Præterea volvox, Winný neb rewowý Zžetw / Ein Rebenwürmlein. quincunx, Pět vney / Fünff Untzen / septunxq; Sedm Vncy / Sieben Vntzen / deunxque. Gedenáct vncy / Eylff Vntzen.
Ax, Ex, finitum polyſyllabon, esto virile,

VICTRIX, Wijtězytelkyně Vberwinderin. & *ULTRIX*, Mſtitelkyně Rächerinn. *numero multitudinis non ſolum, victrices, ultrices, genere muliebri, ſed neutro*

tro etiam victricia & ultricia pariunt.

Virg. 3. Æneid.

Res Agamemnonias victriciaque arma secutus. *Sil. lib. 2.*

Ipsa pyram super ingentem stans socia Dido.

Mandabat Tyiris ultricia bella futuris.

MASTIX, Žjla / Bič / Peitschen / *mastigis media producta, (ut docet Eustachius, & multa Carmina Homeri) generis fœminini est : composito utuntur Latini masculino genere, Homeromastix*, Hánce a Potupnjk Homera Poety / Homeri Schmäher *Ciceromastix.* Hánce a Potupnjk Cicerona / Ciceronis Schmäher. *hoc est, Homeri, Ciceronis flagellum, & obtrectator. Plinius in procœmio Natural. hist. Ut obiter caveam istos Homeromastigas. BOMBYX*, Hedbáwj / Seyden *cùm materiam significat, unde vestes bombycinæ fiunt, fœmininum est. Plinius lib. 11. capite 23. Assyria tamen bombyce fœminis cedimus Quod si aliquando pro bombycina veste reperiatur masculinũ, non tam materia quàm vermiculi habita est ratio.* PHOENIX *hic avem significat : nam cum est gentile significat metiendum est.* COCCYX *coccygis avis est, quæ Latinè cuculus dicitur. Plin. lib. 10. capite 9.*

Ipseq;

tro etiam victricia & ultricia pariunt.

Virg. 3. Æneid.

Res Agamemnonias victriciaque arma secutus. *Sil. lib. 2.*

Ipsa pyram super ingentem stans socia Dido.

Mandabat Tyiris ultricia bella futuris.

MASTIX, Žjla / Bič / Peitschen / *mastigis media producta, (ut docet Eustachius, & multa Carmina Homeri) generis fœminini est: composito utuntur Latini masculino genere, Homeromastix*, Háncé a Potupnjk Homera Poety / Homeri Schmäher *Ciceromastix*. Háncé a Potupnjk Cicerona / Ciceronis Schmäher. *hoc est, Homeri, Ciceronis flagellum, & obtrectator. Plinius in proœmio Natural. hist. Ut obiter caveam istos Homeromastigas. BOMBYX*, Hedbáwij / Seyden *cùm materiam significat, unde vestes bombycinæ fiunt, fœmininum est. Plinius lib. 11. capite 23. Assyria tamen bombyce fœminis cedimus Quod si aliquando pro bombycina veste reperiatur masculinū, non tam materiæ quàm vermiculi habita est ratio.* PHOENIX *hic avem significat: nam cum est gentile significat meciendum est.* COCCYX *coccygis avis est, quæ Latinè cuculus dicitur. Plin. lib. 10. capite 9.*

Ipseq;

Ipseq; modico tempore æstatis visus non cernitur postea CALYX per y, apud Græcos fœmininum est, & priorem syllabam habet brevem: apud nostros masculinum est. Plin. lib. 15. cap. 23. Armatum his echinato calyce vallum, Eodem libr. 22. Pulvinati primum calycis. VOLVOCIS meminit idem lib. 17. capite ultimo. Alij volvocem appellat animal prærodens pubescentes uvas: non est itaq; barbarum, ut quidam putat. SANDYX, Czerwená barwa z připáleného plewysu / Mennig / Parißrott / quod ferè omnes Grammatici, & lexica masculinum esse docent, fœm. est tam apud Græcos, quam apud nostros. Galen. extremo libro de simplicium medicamentorum facultatibus. Adusta Cerussa in sandycem quam vocant, transit. Plin. lib. 35. cap. 6. Pingentes sandyce sublita, mox ovo inducentes purpurissimum fulgore minij faciunt. Sandycem vulgus pharmacopolarum minium propter coloris cognationem vocat. Hesichius ait significare etiam fruticem, cujus flos colorem habeat similem cocco. SCANDIX, scandicis, Třebule planá / Wild Körbel Kraut. herbæ nomen, etiam est muliebre. Plin. lib. 12. capite 15. Scandix, quæ ab alijs tragopogon vocatur. STYRAX, Wonné Gummi / wolgeschmack Gummi. ut Cyrillus & Ammonius putant, fœmininum est, cum thymiano o-
de-

Ipseq; modico tempore æstatis visus non cernitur postea CALYX per y, apud Græcos fœmininum est, & priorem syllabam habet brevem: apud nostros masculinum est. Plin. lib. 15. cap. 23. Armatum his echinato calyce vallum, Eodem libr. 22. Pulvinati primum calycis. VOLVOCIS meminit idem lib. 17. capite ultimo. Alij volvocem appellat animal prærodens pubescentes uvas: non est itaq; barbarum, ut quidam putat. SANDYX, Czerwená barwa z připaleného plewysu / Mennig / Parißrott / quod ferè omnes Grammatici, & lexica masculinum esse docent, fœm. est tam apud Græcos, quam apud nostros. Galen. extremo libro de simplicium medicamentorum facultatibus. Adusta Cerussa in sandycem quam vocant, transit. Plin. lib. 35. cap. 6. Pingentes sandyce sublita, mox ovo inducentes purpurißimum fulgore minij faciunt. Sandycem vulgus pharmacopolarum minium propter coloris cognationem vocat. Hesichius ait significare etiam fruticem, cujus flos colorem habeat similem cocco. SCANDIX, scandicis, Třebule planá / Wild Körbel Kraut. herbæ nomen, etiam est muliebre. Plin. lib. 12. capite 15. Scandix, quæ ab alijs tragopogon vocatur. STYRAX, Wonné Gummi / wolgeschmack Gummi. ut Cyrillus & Ammonius putant, fœmininum est, cum thymiano o-

de-

doremq́ significat, sed apud Plinium lib. 24. cap. 6. masculinum est. Placet, inquit, præter illa, quæ diximus, maximè pingris, purus. Solin. quoq́ cap. 46. de thuris arbore loquens, Arabes, inquit, sarmentis ejus ignes fovent, quorum fumo satis noxio nisi odore cremati storacis occurrant, plerunq́ insanabiles morbos contrahunt. OBEX, Zaworá / Riegel / *quod apud Priscos etiam recto casu invenitur, quondam fœm. fuit, quo genere Plinius usus est in Paneg. Nullæ obices, nulli contumeliarum gradus. LATEX,* Každá wlhkost / jegliche feuchtigkeit. *Culex,* Komár / Mücken. *Ramex,* Průtrž w lůné / der Bruch / *mascula sunt. CVLEX apud Plaut. Latex apud Accium fœminina reperiuntur. NATRIX,* Wodný had / Wasserschlang / *apud Lucanum masculinum est. lib. 9. Et natrix violator aquæ. Quod Priscianus lib. 5 putat figuratè dictum.*

Fœmineum thomex, Prowázek / sein schnürlein. alex, Herynk / Hering. cum smilace, Stromowý gméno / Ein Eybenbaum oder Weiden am Zaun wachsende. fornax, Pec / kamna / Ofen.
Et forfex, Nuožky / Scher. vibex, pruh / Stichmasen. carex, Wostré rokytik plete

doremq́; significat, sed apud Plinium lib. 24. cap. 6. masculinum est. Placet, inquit, præter illa, quæ diximus, maximè pingris, purus. Solin. quoq; cap. 46. de thuris arbore loquens, Arabes, inquit, sarmentis ejus ignes fovent, quorum fumo satis noxio nisi odore cremati storacis occurrant, plerunq; insanabiles morbos contrahunt. OBEX, Zawora / Riegel / *quod apud Priscos etiam recto casu invenitur, quondam fœm. fuit, quo genere Plinius usus est in Paneg. Nullæ obices, nulli contumeliarum gradus. LATEX,* Každá wlhkost / jegliche feuchtigkeit. *Culex,* Komár / Mücken. *Ramex,* Průtrž w lůně / der Bruch / *mascula sunt. CVLEX apud Plaut. Latex apud Accium fœminina reperiuntur. NATRIX,* Wodný had / Wasserschlang / *apud Lucanum masculinum est. lib. 9. Et natrix violator aquæ. Quod Priscianus lib. 5 putat figuratè dictum.*

FOemineum thomex, Prowázek / sein schnürlein. alex, Herynk / Hering. cum smilace, Stromowý gméno / Ein Eybenbaum oder Weiden am Zaun wachsendt. fornax, Pec / kamna / Ofen.
Et forfex, Nuožky / Scher. vibex, pruh / Stichmasen. carex, Wostré rokytik ple-

ženſkj koſſjkw Stachlete ruten darauß man Körb macht. adjunge ſupellex. Wſſeliké mowité nádobj Hoſpodářſtwj Haußgeräthe.

THOMEX à θώμιγξ factum eſt, ob quam cauſſam priorem produximus. FORPEX nondum legi apud veteres. VIBEX etiam Priſcianus, libro quinto, numerat inter ea quæ ex, ſyllaba terminantur: hujus nominis poſitionem nondum legi apud authores antiquos. Quid ſi fuit vibix?

MObile fit fixum, ſi fixum mente ſubaudis.
Unde genus capit, ut ſonipes, Welmodobnjk/ Ein Klepper. oriensque, Wýchod/ Der Auffgang. tonansque.
Mobile fit neutrum, ni fixum mente ſubaudis.

SÆPE poſitis adjectivis ſubſtantiva omittuntur, propterea quod facilè intelligantur, ſic Natalis, Den Narozenj / Geburtstag. Molaris, Mleinſký kamen/ Mühlſtein. Sextilis, Mieſýc/ Sepen/ Augſtmonat. Quintilis, Cžerwenec / Hewmonat. Oriens, Wýchod

zenij kossijkw Stachlete ruten darauß man Körb macht. adjunge supellex. Wsselikč mowité nadobij Hospodáristwij Hauß-gerathe.

THOMEX à θώμιγξ factum est, ob quam caussam priorem produximus. FORPEX *nondum legi apud veteres.* VIBEX *etiam Priscianus, libro quinto, numerat inter ea quæ ex, syllaba terminantur: hujus nominis positionem nondum legi apud authores antiquos. Quid si fuit vibix?*

MObile fit fixum, si fixum mente subaudis.
Unde genus capit, ut sonipes, Ajezdný Mesnik / Ein Klepper. oriensque, Wýchod / Der Auffgang. tonansque.
Mobile fit neutrum, ni fixum mente subaudis.

SÆPE *positis adjectivis substantiva omittuntur, propterea quod facilè intelligantur, sic Natalis,* Den Narozenij / Geburtstag. *Molaris,* Mleinský kamen / Mühlstein. *Sextilis,* Mieýc / Sepen / Augstmonat. *Quintilis,* Cžerwenec / Hewmonat. *Oriens,* Wýchod

Wýchod / Aufgang. *Occidens*, Západ / Untergang. *Torrens*, Potok z přjwaluwá sněžných wod / kterýž w lété přesýchá / Wasser so gähling vom Regen angeht. *Profluens*, Vstawičný Potok / Allzeit fliessendt Wasser. *Confluens*, Stoka wod / Zusammenfliessung vieler Wasser. *Cornipes*, Howado zrohowý na nohama Hornfüssig. *Continens*, Spolu se držicý země / Ein aneinander hangende Erdtreich. *Bipennis*, Meč neb Sekyra dwogwostrý / Ein Hellparten. *Consonans*. Spoluzwučná Litera / Mitstimmender Buchstab. *Vocalis*, Hlasitá Litera / Hollautendt buchstab. *Præsens*, Přjtomný čas / Gegenwärtige zeit / *& his similia ejusdem sunt generis, cujus est substantivum quod subauditur. Natalis masculini est generis, quia subauditur dies Molaris, quia lapis: Oriens, Occidens, quia Sol: continens fœmininum, quia terra subauditur: bidens, ovis: bipennis, securis: biremis, triremis, navis: consonans, vocalis litera præsens, neutrum, quia subauditur tempus.*

QUOD si adjectivum per se ponatur in oratione neque aliquod nomen substantivum subaudiatur erit neutrius generis ut Continens apud rhetores pro firmamento, decens, accidens, consequens

conve

Wýchod / Aufgang. *Occidens*, Západ / Untergang. *Torrens*, Potok z přiwalowa snežných wod / kterýž w léte přesýcha / Wasser so gähling vom Regen angeht. *Profluens*, Vstawičný Potok / Allzeit fliessent Wasser. *Confluens*, Stoka wod / Zusammenfliessung vieler Wasser. *Cornipes*, Howado z rohowý na nohama Hornfüssig. *Continens*, Spolu se držicý země / Ein an einander hangende Erdtreich. *Bipennis*, Meč neb Sekyra dwogwostrý / Ein Hellparten. *Consonans*, Spoluzwučná Litera / Mitstimmender Buchstab. *Vocalis*, Hlasný á Litera / Hollautendt buchstab. *Præsens*, Přýtomný čas / Gegenwärttige zeit / *& his similia ejusdem sunt generis, cujus est substantivum quod subauditur. Natalis masculini est generis, quia subauditur dies Molaris, quia lapis: Oriens, Occidens, quia Sol: continens fœmininum, quia terra subauditur: bidens, ovis: bipennis, securis: biremis, triremis, navis: consonans, vocalis litera præsens, neutrum, quia subauditur tempus.*

QUOD si adjectivum per se ponatur in oratione neque aliquod nomen substantivum subaudiatur erit neutrius generis ut Continens apud rhetores vo firmamento, decens, accidens, consequens

conve

conveniens: quæ prudens magister rhethoricis ac dialecticis professoribus relinquet intactæ: nedum in Grammaticæ rudimentis, ut aliquando usu venit, ridicule rethorem, aut dialecticum agit, officij sui obliviscatur.

RESpicimus fines, non significata frequenter.
Zeugma, Reate, Gména meſt / Namen der Städte. ideo petit hoc, cum Tibure, Cære,
Hoc Præneſte, Hiſpal. Sulmo hic uberrimus undis.
Martius hic Narbo braccatæ gloria gentis.
Hæc damnata diu Romanis Allia faſtis.
Rzeka w Italij / Ein Fluß inn Welſchlandt.

HÆC nomina, quamvis propria sint oppidorum, tamen sunt neutra; quia habetur potius ratio positionis, quàm significationis: siquidem nomini tertiæ declinationis A, E, L, literis finita, neutra sunt, quibus adde NEPETE, (*sic enim appellat Livius multis locis non Nepet*) SUTHUL. *Salust. bello Jugurth. Denique Aulum spe pactionis pepulit, uti relicto Suthule, in abditas regiones sese veluti cedentem insequeretur. Priscian.*

 lib:

conveniens: quæ prudens magister rhethoricis ac dialecticis professoribus relinquet intactа: ne dum in Grammaticæ rudimentis, ut aliquando usu venit, ridicule rethorem, aut dialecticum agit, officij sui obliviscatur.

RESpicimus fines, non significata frequenter.
Zeugma, Reate, Gména mest / Namen der Stádte. ideo petit hoc, cum Tibure, Cære,
Hoc Præneste, Hispal. Sulmo hic uberrimus undis.
Martius hic Narbo braccatæ gloria gentis.
Hæc damnata diu Romanis Allia fastis.
Rzeka w Italij / Ein Fluß inn Welschlandt.

HÆC nomina, quamvis propria sint oppidorum, tamen sunt neutra; quia habetur potius ratio positionis, quàm significationis: siquidem nomini tertiæ declinationis A, E, L, literis finita, neutra sunt, quibus adde NEPETE, *(sic enim appellat Livius multis locis non Nepet)* SUTHUL. *Salust. bello Jugurth. Denique Aulum spe pactionis pepulit, uti relicto Suthule, in abditas regiones sese veluti cedentem insequeretur. Priscian.*

libro 5. putavit Suthul, & Muthul propria esse oppidorum, & quamvis cum nomine oppido jungerentur, ut Suthul oppidum, non esse generis neutri, maximè cùm sint hæc nomina Punica, Pœnorumq; lingva, quæ Hebrææ atque Chaldææ similis est, neutro genere careat: sed Sallustij locus apertissimè docet neutrum esse. MUTHUL *flumen est, Numidiæ, Sallustius ibidem, Erat in ea parte Numidiæ, quam Adherbal in divisione possederat, flumen à Meridie nomine Muthul, à quo Mons aberat, &c. ex quo loco sine neutri generis colligi non potest, Probus in Cathol. nominum docet utrunque esse neutrum.* GADIR *putat. Priscianus eodem libro esse neutrum. Unum inquit, proprium civitatis invenitur Cadir, quod quidam fœmininum esse utarunt, sed Sallustius neutram esse ostendit in 2 hist. accusativum similem nominativo ponens: Ut alij tradiderunt Tartessum Hispaniæ civitatē, quam nunc Tyrij mutato nomine Gadir habent. Nam si esset fœmininum Gadirim dixisset. Hæc ille.* HISPAL. *Sil. lib. 3.*

Et celebre Oceano alternis fluctibus
Hispal.

SULMO *Ovidij patria masculinum est.*

Sil. lib. 8. --Conjungitur acer
Pelignus, gelidoque rapit Sulmone cohortes.

NARBO *fuit amplissimum emporium Galliæ braccatæ, Cic. pro Fonteio, Est in eadem provin-*

ci

libro 5. putavit Suthul, & Muthul propria esse oppidorum, & quamvis cum nomine oppido jungerentur, ut Suthul oppidum, non esse generis neutri, maximè cùm sint hæc nomina Punica, Pœnorumq; lingva, quæ Hebrææ atque Chaldææ similis est, neutro genere careat: sed Sallustij locus apertissimè docet neutrum esse. MUTHUL *flumen est, Numidiæ, Sallustius ibidem, Erat in ea parte Numidiæ, quam Adherbal in divisione possederat, flumen à Meridie nomine Muthul, à quo Mons aberat, &c. ex quo loco sine neutri generis colligi non potest, Probus in Cathol. nominum docet utrunque esse neutrum.* GADIR *putat Priscianus eodem libro esse neutrum. Unum inquit, proprium civitatis invenitur Cadir, quod quidam fœmininum esse utarunt, sed Sallustius neutram esse ostendit in 2 hist. accusativum similem nominativo ponens: Ut alij tradiderunt Tartessum Hispaniæ civitatē, quam nunc Tyrij mutato nomine Gadir habent. Nam si esset fœmininum Gadirim dixisset. Hæc ille.* HISPAL. *Sil. lib. 3.*

Et celebre Oceano alternis fluctibus
Hispal.

SULMO *Ovidij patria masculinum est.*

Sil. lib. 8. -- Conjungitur acer
Pelignus, gelidoque rapit Sulmone cohortes.

NARBO *fuit amplissimum emporium Galliæ braccatæ, Cic. pro Fonteio, Est in eadem provin-*

ci

cia Narbo Martius, &c. Ausonius in urbium Catalogo.

Nec tua Martie Narbo silebere &c.

ALLIA, *nomen fluvij est, & generis fœmin. nominum primæ declinationis, carmen est Lucani lib. excepto primo verbo.* ALBULA, *eadem ratione fœmininum est apud Ovid 4. Fast.*

-- & tanto est Albula pota Deo.

Quod etiam masculinum reperitur apud Martialem.

RESpicit interdum nomen generale poëta.
Vnde sibi meritò genus inferiora capessunt;

Sic volucrem sequitur bubo, Wyr/ nočnij Sowa/ Nachteul. sic flumen lader, Gedna řeka / Nam eines Fluß.

NOMEN commune, sive generale hic vocamus, quod multa ejusdem generis comprehendit, ut Avis, Pták/ Vogel. *Urbs,* Město/ Stadt. *Aqua,* Woda / Wasser. *flumen,* Řeka/ Fluss/ *Mons,* Hora/ Berg *Poetæ aliquando genus nominis generalis, & superioris tribuunt inferiori.*

Virgilius 4. Æneid.

Solaque culminibus ferali carmine bubo

cia Narbo Martius, &c. Ausonius in urbium Catalogo.

Nec tua Martie Narbo silebere &c.

ALLIA, *nomen fluvij est, & generis fœmin. nominum primæ declinationis, carmen est Lucani lib. excepto primo verbo.* ALBULA, *eadem ratione fœmininum est apud Ovid 4. Fast.*

-- & tanto est Albula pota Deo.

Quod etiam masculinum reperitur apud Martialem.

REspicit interdum nomen generale poëta.
Vnde sibi meritò genus inferiora capessunt;

Sic volucrem sequitur bubo, Wayr/ noćnij Sowa/ Nachteul. sic flumen lader, Sedna reka / Nam eines Fluß.

NOMEN commune, sive generale hic vocamus, quod multa ejusdem generis comprehendit, ut Avis, Pták / Vogel. *Urbs,* Město/ Stadt. *Aqua,* Woda / Wasser. *flumen,* Rzeka/ Fluß/ *Mons,* Hora/ Berg *Poetæ aliquando genus nominis generalis, & superioris tribuunt inferiori.*

Virgilius 4. Æneid.

Solaque culminibus ferali carmine bubo

Sæpe quæri *Ubi bubo fœmininum est, quia nomen generale, nimirum avis, sive volucris est fœmininum, cùm apud Plin. & poëtas omnes, quos quidem viderim, masculinum sit.*

Lucan. lib. 4.

Et tepidum in molles cephyros excurrit Iader.

Jader neutrum est, quia flumen nomen communi neutri generis est. Avienus in descriptione orbis.

Gadir prima fretum solida supereminet arce,
Attollitq; caput geminis inserta columnis.

Gadir hic fœmininum est, quia nomen superius nempe urbs, fœmininum est.

OETA, Ossa, Othrys, Gména Hor/ Namen der Berge. *masculina sunt, quia mons generale nomen virile est.*

Seneca Hercul. Furent.

Iam cæruleis evectus equis
Titan summum prospicit Oetan.

Ovid. in Ibin.

Vtq; dedit saltus è summo Thessalus Ossa.

Quæ duo frequentißimè leges fœminina. Tertium invenies supra inter ea, quæ in Is, syllabam exeunt.

IDA, ÆTNA nondum, quod meminerim, legi masculina: illud Ovidij in Ibin.

Plu

Sæpe quæri *Ubi bubo fœmininum est, quia nomen generale, nimirum avis, sive volucris est fœmininum, cùm apud Plin. & poëtas omnes, quos quidem viderim, masculinum sit.*

Lucan. lib. 4.

Et tepidum in molles cephyros excurrit
Iader.

Iader neutrum est, quia flumen nomen communi neutri generis est. Avienus in descriptione orbis.

Gadir prima fretum solida supereminet
arce,
Attollitq; caput geminis inserta columnis.

Gadir hic fœmininum est, quia nomen superius nempe urbs, fœmininum est.

OETA, Ossa, Othrys, Gména Hor/ Namen der Berge. *masculina sunt, quia mons generale nomen virile est.*

Seneca Hercul. Furent.

Iam cæruleis evectus equis
Titan summum prospicit Oetan.

Ovid. in Ibin.

Vtq; dedit saltus è summo Thessalus
Ossa.

Quæ duo frequentißimè leges fœminina. Tertium invenies supra inter ea, quæ in Is, syllabam exeunt.

IDA, ÆTNA nondum, quod meminerim, legi masculina: illud Ovidij in Ibin.

Plurima qua flammas Sicanus Ætna vomit *sic in correctis libris legitur.*

Plurima qua flammas Sicanis Ætna vomit.

Probus, Phocas existimarunt TVRIA *nomen fluminis esse neutrum. Sic enim inquit Probus in Catholicis nominum, ubi agit de prima declinatione, Lectum est & unum hac declinatione nomen generis neutri apud Sallustium. Et dextrum flumen Turia. Ex quo loco nullum genus prorsus colligitur, cum loco nominis Turia, possit & Tagus & Allia, & quodvis aliud poni. Priscianus libro quinto affert locum integrum, docetq; non esse neutrum. Quod autem Turia, inquit, & similium fluminum nomina masculina sint ostendit etiam Sallustius in am, terminans ejus accusativum in 2 historiarum, Inter læva montium & dextrum flumen Turiam, nam si esset neutrum, similis esset accusativus nominativo. Hæc ille.*

PLINIUS *lib.* 37. *cap.* 10. *quàm plurima nomina gemmarum in as, & es, syllabas, primina Græcorum, genere fœminino usurpat habita ratione nominis communis Gemmæ.*

Plurima qua flammas Sicanus Ætna vomit *sic in correctis libris legitur.*

Plurima qua flammas Sicanis Ætna vomit.

Probus, Phocas existimarunt TURIA *nomen fluminis esse neutrum. Sic enim inquit Probus in Catholicis nominum, ubi agit de prima declinatione, Lectum est & unum hac declinatione nomen generis neutri apud Sallustium. Et dextrum flumen Turia. Ex quo loco nullum genus prorsus colligitur, cum loco nominis Turia, poßit & Tagus & Allia, & quodvis aliud poni. Priscianus libro quinto affert locum integrum, docetq; non esse neutrum. Quod autem Turia, inquit, & similium fluminum nomina masculina sint ostendit etiam Sallustius in am, terminans ejus accusativum in 2 historiarum, Inter læva montium & dextrum flumen Turiam, nam si esset neutrum, similis esset accusativus nominativo. Hæc ille.*

PLINIUS *lib.* 37. *cap.* 10. *quàm plurima nomina gemmarum in as, & es, syllabas, primina Græcorum, genere fœminino usurpat habita ratione nominis communis Gemmæ.*

DE NOMINIBVS
Incerti generis.

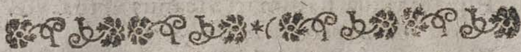
HÆc modo fœmineis, maribus modo juncta videbis

Grossus, Nedozralý Fýk / Frůzeitige Feigen. adeps, Tuk / Allerley feists schmeer. atomus, Wěc pro malost nerozdělitedlna / Unzertheilig. limax, Hlemeizd / schnecken. cum torque, Zlatý řetěz / halsband. phaselus, Dlauhý / Cžjk / Ein langes Schiff / oder Wesche Bonen.

Scrobs, Jama / die Gruben. serpens, Had / Schlang. finis, Konec / Daß End. cum corbe, Pletený kůš / Korb. diesque, Den / der Tag. rubusque. Wostrožina / Ein Brambeer Stauden.

Postulat hic aut hoc meritò Nar, Rzekaw Wlaské Zemi / Ein Fluß inn Italien. vulgus, Obecný lid / daß gemeine Volck oder Pöfel. & anxur. Gmeno gednoho Města / Nam einer Stadt.

NOMINA *incerti generis vocant veteres* Gram-

DE NOMINIBVS
Incerti generis.

HÆc modo fœmineis, maribus modo juncta videbis
Grossus, Nedozralý Fjk / Frühzeitige Feigen. adeps, Tuk / Allerley feists schmeer. atomus, Wéc pro malost nerozdělitedlna / Unzertheilig. limax, Plemeižd / schnecken. cum torque, Zlatý řetěz / halßband. phaselus, Člaubý / Sjýf / Ein langes Schiff / oder Weische Bonen.
Scrobs, Jáma / die Gruben. serpens, Had / Schlang. finis, Konec / Daß End. cum corbe, Pletený kůš / Korb. diesque, Den / der Tag. rubusque. Wostrožma / Ein Brambeer Stauden.
Postulat hic aut hoc meritò Nar, Rzeka w Wlaské Zemi / Ein Fluß inn Italien. vulgus, Obecný lid / daß gemeine Volck oder Pöfel. & anxur Gmeno gednoho Města / Nam einer Stadt.

NOMINA *incerti generis vocant veteres* Gram-

Grammatici, quæ modo hoc modo illo genere apud probatos scriptores reperiuntur. Hæc à communibus duorum generum vehementer differunt: siquidem communia masculini & fœminini generis sunt, non temerè, & fortuito, sed masculini cum marem fœminini verò cùm fœminā significant: neque enim bos cùm vaccam significat, masculinum adjectivum admittit, aut fœmininum cùm bovem marem significat. Illa verò sine ullo discrimine modò masculina modò fœminina sunt aut neutra, pro authorum arbitratu: modò itidem adjectivum masculinum, modò fœmininum, aut neutrum, si ita gravibus authoribus visum sit, recipiunt.

GROSSI significant ficos nondum maturas, cujuscunq; generis sint. Celsus lib. 5. capite 12. grossi aqua decocti: hinc grossulus. Columel. l. de arboribus cap 21. Cum grossuli minuti erunt, fructum decutito, iterum alterum edet fructum & in hyemem seram differet maturitatem. Apud Plinium frequenter fœmininum est, lib. 23. cap. 7. Crudæ grossi verrucas nitro farinaq; additis tollunt. Ibidem, Grossi illitæ strumas emolliunt, & discutiunt. ADEPS Plin. libro 28. cap. 9 sæpenumero masculino utitur, Adipis suilli, &c. Celsus fœminino libro 4. capite 24. Adipis suillæ tantundem, & libro quinto capite 18. Anserinæ adipis. Colum. lib. 7. cap. 12, Suillæ adipi. ATOMUS apud Cicer. semper est muliebre. 1. de Finib.

Grammatici, quæ modo hoc modo illo genere apud probatos scriptores reperiuntur. Hæc à communibus duorum generum vehementer differunt: siquidem communia masculini & fœminini generis sunt, non temerè, & fortuito, sed masculini cum marem fœminini verò cùm fœminã significant: neque enim bos cùm vaccam significat, masculinum adjectivum admittit, aut fœmininum cùm bovem marem significat. Illa verò sine ullo discrimine modò masculina modò fœminina sunt aut neutra, pro authorum arbitratu: modò itidem adjectivum masculinum, modò fœmininum, aut neutrum, si ita gravibus authoribus visum sit, recipiunt.

GROSSI *significant ficos nondum maturas, cujuscunque generis sint. Celsus lib. 5. capite 12. grossi aqua decocti: hinc grossulus. Columel. l. de arboribus cap 21. Cum grossuli minuti erunt, fructum decutito, iterum alterum edet fructum & in hyemem seram differet maturitatem. Apud Plinium frequenter fœmininum est, lib. 23. cap. 7. Crudæ grossi verrucas nitro farinaque additis tollunt. Ibidem, Grossi illitæ strumas emolliunt, & discutiunt.* ADEPS *Plin. libro 28. cap. 9 sæpenumero masculino utitur, Adipis suilli, &c. Celsus fœminino libro 4. capite 24. Adipis suillæ tantundem, & libro quinto capite 18. Anserinæ adipis. Colum. lib. 7. cap. 12, Suillæ adipi.* ATOMUS *apud Cicer. semper est muliebre. 1. de Fi-*

nib. Ille atomos, quis appellat, Ibidem, Nunquam foret ut atomus altera alteram posset attingere. Ibidem quàm sæpissimè. Seneca lib. 7. Nat quæst masculino usus est. Nam si illi, inquit, credimus, summa cœli ora solidissima est, in modum tecti durata, & alti crassiq; corporis, quod atomi congesti coacervatiq; fecerunt. Lact. de ira Dei cap. 10. Deniq; Lucretius quasi oblitus atomerum quos asserebat. Columel. l. 10. cap. 31. Implicitus conchæ LIMAX. Plinius lib. 29. cap. 6. Limacis inter duas orbitas inventæ officulum. Cicero 1. de Finibus, TORQUEM illum Idem 3 offic. Torque detracta.

Stat. 3. *Syl.*

Quæque secuturam religent post terga PHASELON.

Idem, Syl. lib. 5.

Invasitque vias in eodem angusta phaselus Æquore.

Ovid. 1. *de Pont.*

Vos estis fractæ tellus non dura phaselo.

Mart. lib. 11 *Pictam Phaselon. Catullus masculino genere dixit.*

Phaselus ille quem videtis hospites.

& Auson. in Mosel,

-- & picti rostra phaseli.

Cicero ad Attic lib. 4. *Phaselum epicopum conscendens. Columel. lib.* 4. *cap* 1. *Profundo*

nib. Ille atomos, quis appellat, Ibidem, Nunquam foret ut atomus altera alteram posset attingere. Ibidem quàm sæpissimè. Seneca lib. 7. Nat. quæst masculino usus est. Nam si illi, inquit, credimus, summa cœli ora solidissima est, in modum tecti durata, & alti crassiq; corporis, quod atomi congesti coacervatiq; fecerunt. Lact. de ira Dei cap. 10. Deniq; Lucretius quasi oblitus atomerum quos asserebat. Columel. l. 10. cap. 31. Implicitus conchæ LIMAX. *Plinius lib. 29. cap. 6. Limacis inter duas orbitas inventæ ossiculum. Cicero 1. de Finibus,* TORQUEM *illum Idem 3 offic. Torque detracta.*

Stat. 3. Syl.

Quæque secuturam religent post terga
PHASELON.

Idem, Syl. lib. 5.

Invasitque vias in eodem angusta phase-
lus Æquore.

Ovid. 1. de Pont.

Vos estis fractæ tellus non dura phaselo.

Mart. lib. 11 Pictam Phaselon. Catullus masculino genere dixit.

Phaselus ille quem videtis hospites.

& Auson. in Mosel,

-- & picti rostra phaseli.

Cicero ad Attic lib. 4. Phaselum epicopum conscendens. Columel. lib. 4. cap 1. Profundo

SCRO

Scrobes *Ibidem, Contenti bipedanea scrobe, & cap. 14. Ex alio Scrobe. Plin: lib. 9. cap. 51. Scrobe effossa.* Serpens *multò frequentius est fœmininum quam masculinum apud Oratores. Cic. 2. de Natur. Deor. Serpentes quædam ortæ extra aquam, simul ac niti possunt, aquam persequuntur. Plin. lib. cap. 14. Expugnata serpens centum viginti pedum. Ibidem, Nec pedibus tantum cavendas esse Serpentes. Idem lib 11. cap. 47. Visæ jam etiam serpentes anserinis pedibus. lib. 28. cap. 2. serpentes ipsas incantari. Sic Liv. Columella, &c. Apud poëtas frequenter masculinum est: invenitur & apud Plinium non rarò lib. 6. c. 27. Infestatur à serpentibus, quos flumina deportant. lib. 29. cap 4. Basilisci, quem etiam serpentes ipsi fugiunt lib. 8. cap. 23. Quod ad serpentes attinet, vulgatum est colorem plerosq; terræ habere, qua occultentur.* Finis *sæpius est masculinum, neq; eget confirmatione: fœmininum rarius. Cicer. 2. de leg. Quæ finis funestæ familiæ. Virg. 2. Æneid.* Hæc finis Priami. Corbis *frequentius est fœmininum. Cic pro Sest. Messoria se corbe contexit. Columel. lib 6. cap. 3. Frondis aridæ corbis papulatoriæ modiorum viginti sufficit. Hirtius lib. 6. virili genere dixit, Lapidibus corbes plenos dimisit.* Dies *etiam cum tempus significat, apud poëtas modò masculini, modò fœminini generis reperitur. Mart. lib. 9.*

 Quid

SCROBES *Ibidem, Contenti bipedanea scrobe, & cap. 14. Ex alio Scrobe. Plin: lib. 9. cap. 51. Scrobe effossa.* SERPENS *multò frequentius est fœmininum quam masculinum apud Oratores. Cic. 2. de Natur. Deor. Serpentes quædam ortæ extra aquam, simul ac niti possunt, aquam persequuntur. Plin. lib. cap. 14. Expugnata serpens centum viginti pedum. Ibidem, Nec pedibus tantum cavendas esse Serpentes. Idem lib 11. cap. 47. Visæ jam etiam serpentes anserinis pedibus. lib. 28. cap. 2. serpentes ipsas incantari. Sic Liv. Columella, &c Apud poëtas frequenter masculinum est: invenitur & apud Plinium non rarò lib. 6. c. 27. Infestatur à serpentibus, quos flumina deportant. lib. 29. cap 4. Basilisci, quem etiam serpentes ipsi fugiunt lib. 8. cap. 23. Quod ad serpentes attinet, vulgatum est colorem plerosq; terræ habere, qua occultentur.* FINIS *sæpius est masculinum, neq; eget confirmatione: fœmininum rarius. Cicer. 2. de leg. Quæ finis funestæ familiæ. Virg. 2. Æneid.* Hæc finis Priami. CORBIS *frequentius est fœmininum. Cic pro Sest. Messoria se corbe contexit. Columel. lib 6. cap. 3. Frondis aridæ corbis papulatoriæ modiorum viginti sufficit. Hirtius lib. 6. virili genere dixit, Lapidibus corbes plenos dimisit.* DIES *etiam cum tempus significat, apud poëtas modò masculini, modò fœminini generis reperitur. Mart. lib. 9.*

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?

Stat. 1. Theb.

Fortunate animi longumque in secula dignè.
Promeriture diem.

Lucan. lib. 3.

-- te vindice tuta relicta
Libertas? non usq; adeo permiscuit imis
Longus summa dies, ut non si voce Metelli
Serventur leges, malint à Cæsare tolli:

Frequentius tamen est fœminini cum tempus significat. Cùm verò diem ipsum significat, etiam oratores sæpenumero fœminin: est. Cic ad Attic. 2. Eò si ante eam diem non veneris, Romæ te videbo. Idem ad eundem lib. 12. Vel una dies mihi erit utilis. Idem 4. Verr. Id ei postera die venit in mentem. Numero multitudinis apud eundem fœmin. reperitur. pro Planc. O reliquas omnes dies noctesque eas, quibus &c. id quod non facilè alibi invenies. RUBUS *etiam fœm. est. Columel. lib. 11. cap. 3. Alternis rubos in bortis consitas habere. Gell. lib 19 cap. 12. Videt forte vicinum rubos latè atq; altè obortas excidentem.* NAR *apud Ciceronem neutrum est. ad Attic. lib. 4. Lacus velimus in Nar defluit: Apud Virgilium masculinum, 7. Æneid.*

Sulphurea NAR albus aqua.

VULGUS *frequenter reperitur masc apud bonos*

Quid non longa dies, quid non consumitis anni?

Stat. 1. Theb.

Fortunate animi longumque in secula digne.
Promeriture diem.

Lucan. lib. 3.

-- te vindice tuta relicta
Libertas? non usq; adeo permiscuit imis
Longus summa dies, ut non si voce Metelli
Serventur leges, malint à Cæsare tolli:

Frequentius tamen est fœminini cum tempus significat. Cùm verò diem ipsum significat, etiam oratores sæpenumero fœminin: est. Cic ad Attic. 2. Eò si ante eam diem non veneris, Romæ te videbo. Idem ad eundem lib. 12. Vel una dies mihi erit utilis. Idem 4. Verr. Id ei postera die venit in mentem. Numero multitudinis apud eundem fœmin. reperitur. pro Planc. O reliquas omnes dies noctesque eas, quibus &c. id quod non facilè alibi invenies. RUBUS *etiam fœm. est. Columel. lib. 11. cap. 3. Alternis rubos in hortis consitas habere. Gell. lib 19 cap. 12. Videt forte vicinum rubos latè atq; altè obortas excidentem.* NAR *apud Ciceronem neutrum est. ad Attic. lib. 4. Lacus velimus in Nar defluit: Apud Virgilium masculinum, 7. Æneid.*

Sulphurea NAR albus aqua.

VULGUS *frequenter reperitur masc apud bonos*

bones authores. *Cæsar lib. 6. de Bello Gall. Id mihi duabus de causis instituisse videntur, quod neque eos qui discunt, literis confisos, minus memoriæ studere. Sallust. In Jugurth. alij vulgum effusum oppido cedere, alij ad portas festinare. Legitur & apud Livium, Plinium, aliosq; scriptores.* ANXUR *sæpe apud poëtas est masculinum.*

Mart. lib. 10.

--- æquoreis splendibus Anxur aquis.

Historici neutro genere utuntur Liv. lib. 4. Dec. 1. Ab illis quoque exercitibus captum Anxur dictitans esse. Ibidem. Ad Anxur oppugnandum sine ulla populatione accessit.

NOMINA MASCULINA *apud Oratores, quibus poëtæ interdum etiam genere muliebri utuntur.*

MASCULA bubo, Wayr / nočnj Nachteul. specus Gi ſkyne / Höle / cortex, Knora / Rinde deß Bawms. cum pumice, Kamen genž ſlowe Mořſka pěna / Bimßſtein. pulvis, Prach / Staub.

Et

bonos authores. Cæsar lib. 6. de Bello Gall. Id mihi duabus de causis instituisse videntur, quod neque eos qui discunt, literis confisos, minus memoriæ studere. Sallust. In Jugurth. alij vulgum effusum oppido cedere, alij ad portas festinare. Legitur & apud Livium, Plinium, aliosq́ scriptores. ANXUR *sæpe apud poëtas est masculinum.*

Mart. lib. 10.

--- æquoreis splendidus Anxur aquis.

Historici neutro genere utuntur. Liv. lib. 4. Dec. 1. Ab illis quoque exercitibus captum Anxur dictitans esse. Ibidem. Ad Anxur oppugnandum sine ulla populatione accessit.

NOMINA MASCV-*lina apud Oratores, quibus poëtæ interdum etiam genere muliebri utuntur.*

MASCVLA bubo, Wayr / nočnij Nachteul. specus Giskyne / Höle / cortex, Knora / Rinde deß Baums. cum pumice, Kamen genž slowe Mořska pěna / Bimßstein. pulvis, Prach / Staub.

Et

Et calx pars pedis, Pata / die Versen / atq; silex, Sskřemen / Kißlingstein. cum margo, Kragwsselské wěci / Randt / oder daß eusserste an einem jeglichen ding. palumbes, Lesnij neb diwoky Holub / Holtztauben.

Proferet hæc cautè juvenis muliebria vates.

CUM authoritas, teste Quintil. lib 1 c. 6. ab oratoribus vel historicis petenda sit, putavi me operæpretium facturum, si ea quibus iidem frequentius utuntur, ab iis separarem, quæ ferè apud poëtas repeniuntur. Fit enim nescio quo pacto, ut pueri minus usitata libentius amplectantur. BUBO, *ut suprà diximus, Virgilius fœminino genere dixit, cæteri poëtæ masculino. Ovid. 5. Met. Ignavus bubo Plin. lib. 10. cap. 12. Bubo funebris & maximè abominatus.* SPECUS *quartæ declinationis, nam secundæ nondum inveni. Livius 1. ab Urb. Ex infinito specu. Ibidem. Ex opaco specu. Sil. lib. 6.*

Tabificam spirat saniem specus ultima.

Gel. 6. Specum quandam nactus remotam. Specus tertiæ declinat. neutrum est. Virg. lib. 7. Hic specus horendum. *Sil. lib. 3.* Invisum cœlo specus. *Virgilius 6 Ecloga* CORTEX *dixit genere fœminino, quod tam rarum est quàm*

Et calx pars pedis, Pata / die Verſen / atq; ſilex, Sſkřemen / Kißlingſtein. cum margo, Krag wſſeliké wěcý / Randt / oder daß euſſerſte an einem jeglichen ding. palumbes, Leſnj neb diwoký Holub / Holtz-tauben.

Proferet hæc cautè juvenis muliebria vates.

CUM authoritas, teſte Quintil. lib 1 c. 6. ab oratoribus vel hiſtoricis petenda ſit, putavi me operæpretium facturum, ſi ea quibus ijdem frequentius utuntur, ab ijs ſepararem, quæ ferè apud poëtas repeniuntur. Fit enim neſcio quo pacto, ut pueri minus uſitata libentius amplectantur. BUBO, *ut ſuprà diximus, Virgilius fœminino genere dixit, cæteri poëtæ maſculino. Ovid. 5. Met. Ignavus bubo Plin. lib. 10. cap. 12. Bubo funebris & maximè abominatus.* SPECUS *quartæ declinationis, nam ſecundæ nondum inveni. Livius 1. ab Urb. Ex infinito ſpecu. Ibidem. Ex opaco ſpecu. Sil. lib. 6.*

Tabificam ſpirat ſaniem ſpecus ultima.

Gel. 6. Specum quandam nactus remotum. Specus tertiæ declinat. neutrum eſt. Virg. lib. 7. Hic ſpecus horendum *Sil. lib. 3.* Inviſum cœlo ſpecus. *Virgilius 6 Ecloga* CORTEX *dixit genere fœminino, quod tam rarum eſt quàm*

quàm quod rarißimum. Tum Phaetontia dis musco circundat amaræ Corticis. *Apud Catullum arida* PUMEX *legitur: apud Propertium,* PULVIS *Hetrusca, & arida pulvis: quos, puer non imitabitur.* CALX *cum partem posteriorem plantæ, percußionesq; pedum, ac finem significat, mascul. est. Cicero 1. Tuscul. Video calcem, ad quem cum sit decursum, nihil sit prætera extimescendum: sic enim habent correcti codices, non, Quam Persius satyra 5.*

In portas rigidos calces extendit. *Virgil, lib. 11. fœminino genere dixit.*

Quadrupedemq; circum ferrata calce fatigat.

Item Sil. lib. 3.

Et jam ferrata rapiebat calce volantem
Taurea cornipedem.

& 17.

-- ferrata calce cruentat Cornipedem.

Virg. SILEX *genere fœminino dixit lib. 8.*

Stabat acuta silex præcisis undique saxis.

Item lib. 6. & Eclog. 1. Cæteri generi virili utuntur. Plin. l. 13. cap. 4. MARGINE *in mucronem emisso, foris effuso. Idem lib. 9. cap. 10. Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti. Et lib. 12. cap. 20. Extremo in margine imperij. Ovid. 1. Met. longo margine dixit. Juvenal. lib. 1 genere fœminino est usus.* --plena jam margine libri. *Quod rarißimum est.*

Quin-

quàm quod rarißimum. Tum Phaetontia dis musco circundat amaræ Corticis. *Apud Catullum arida* PUMEX *legitur: apud Propertium,* PULVIS *Hetrusca, & arida pulvis: quos, puer non imitabitur.* CALX *cum partem posteriorem plantæ, percußionesq́; pedum, ac finem significat, mascul. est. Cicero 1. Tuscul. Video calcem, ad quem cum sit decursum, nihil sit praterea extimescendum: sic enim habent correcti codices, non, Quam Persius satyra 5.*

In portas rigidos calçes extendit. *Virgil, lib. 11. fœminino genere dixit.*

Quadrupedemq; circum ferrata calce fatigat.

Item Sil. lib. 3.

Et jam ferrata rapiebat calce volantem
Taurea cornipedem.

& 17.

-- ferrata calçe cruentat Cornipedem.

Virg. SILEX *genere fœminino dixit lib. 8.*

Stabat acuta silex præcisis undique saxis.

Item lib. 6. & Eclog. 1. Cæteri generi virili utuntur. Plin. l. 13. cap. 4. MARGINE *in mucronem emisso, foris effuso. Idem lib. 9. cap. 10. Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti. Et lib. 12. cap. 20. Extremo in margine imperij. Ovid. 1. Met. longo margine dixit. Juvenal. lib. 1 genere fœminino est usus.* --plena jam margine libri. *Quod rarißimum est.*

Quin-

Quintilianus lib. 1. c. 6. significat PALUMBES *masculinum esse, quamvis Virgilius suo jure fœminino sit usus: Authoritas inquit, ab oratoribus vel historicis peti solet. Nam poëtas metri necessitas excusat, nisi si quando nihil impediente in utroque modulatione pedum, pedem alterum malunt, qualia sunt* -- imo de stirpe recisum --aeriæ quo congessere plumbes, *&* -- Silice in nuda. *& similia. Plin. lib. 10. cap. 35. Vivere palumbes ad trigesimum annum aliquos ad quadragesimum habemus authores.* CAUTE, *adjecimus, quia Pumex, Pulvis, non quivis Poëta genere fœminino dicet.*

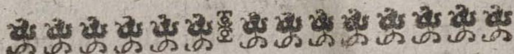
NOMINA FERE

fœminina apud Oratores, & interim masculina, præcipuè apud Poëtas.

EST muliebre animans, ziwočich / Thier. volucris, Cožkožliw letawého / Geflügel / Vögel. cum stirpe, Počatek rodu kmen / Stamm am Baum. cupido, Zžádost / Begierd / Lust.
Sardonychem comitatur Swetly kaz-

nyol

Quintilianus lib. 1. c. 6. significat PALUMBES *masculinum esse, quamvis Virgilius suo jure fœminino sit usus: Authoritas inquit, ab oratoribus vel historicis peti solet. Nam poëtas metri necessitas excusat, nisi si quando nihil impediente in utroque modulatione pedum, pedem alterum malunt, qualia sunt* -- imo de stirpe recisum & -- aeriæ quo congessere plumbes, & -- Silice in nuda. *& similia. Plin. lib. 10. cap. 3. 5. Vivere palumbes ad trigesimum annum aliquos ad quadragesimum habemus authores.* CAUTE, *adjecimus, quia Pumex, Pulvis, non quivis Poëta genere fœminino dicet.*

NOMINA FERE
fœminina apud Oratores, & interim masculina, præcipuè apud Poëtas.

EST muliebre animans, Žiwočich/ Thier. volucris, Cożkożliw letawýho/ Geflügel/ Vögel. cum stirpe, Počatek rodu kmen/ Stamm am Baum. cupido, Zžádost/ Begierd/ Lust.

Sardonychem comitatur Swetly kar-

nyol

nyol/ Onichel Calcedon. onyx, Onychl/ dražý kamen / Calcedon. grus, Rzeráb/ Kranich. clunis, řit/ Arßbacken. & ales, Ptak kterykoli/ jedweder Vogel.
Cum talpa, Krt / Scher / Maulworff. linter, Korytowa lod, Ein Trog / Multer. cum dama, Srna / Gems / Wilder Rehbock. linxque, Wostrowid / Luchs. penusque. Spjžjrna/ neb wsselijaké zasobenij od pokrmu a nápoge / Speißkammer / Vorrath von allerley Speiß vnnd Tranck.

Hæc maribus tribues cinget cum tem-
pora laurus.

AMANS *ferè fœmininum eſt. Cicero 1. de legibus. Nam cum cæteras animantes abjeciſſet ad paſtum, ſolum hominem erexit, Horat. 2. Ser-viri genere eſt uſus* -- ſed hic ſtylus haud petet ultro quenquam animantem.
Item Cicer. de univerſ. A quo enim animante omnes reliquos contineri vellet animantes. Animantia numero plurali, genere neutro, ſæpe apud Plinium invenies lib. 2. cap 63. peſtiſera enim animantia in ſuo genere probè degunt. Cic. 2. de Divinat. VOLUCRES *teneros dixit in carmine.*

Hunc

nyol/ Onichel Calcedon. onyx, Onychl/ draty kamen / Calcedon. grus, Rzerab/ Kranich. clunis, řit/ Arßbacken. & ales, Ptak kterykoli/ jedweder Vogel.

Cum talpa, Krt / Scher / Maulworff. linter, Korytowa lod/ Ein Trog / Mulker. cum dama, Srna / Gems / Wilder Rehbock. linxque, Wostrowid / Luchs. penusque. Spjžjrna/ neb wsselijaké zasobenij od pokrmu a nápoge / Speißkammer / Vorrath von allerley Speiß vnnd Tranck.

Hæc maribus tribues cinget cum tempora laurus.

AMANS *ferè fœmininum est. Cicero 1. de legibus. Nam cum cæteras animantes abjecisset ad pastum, solum hominem erexit, Horat. 2. Serviri genere est usus* -- sed hic stylus haud petet ultro quenquam animantem.
Item Cicer. de univers. A quo enim animante omnes reliquos contineri vellet animantes. Animantia numero plurali, genere neutro, sæpe apud Plinium invenies lib. 2. cap 63. pestifera enim animantia in suo genere probè degunt. Cic. 2. de Divinat. VOLUCRES *teneros dixit in carmine.*

Huns

Hunc ubi tam teneros volucres matremque peremit.

Cum volucris substativum, ubique sit generis fœminini. STIRPS *cum de plantis dicitur sæpius fœmininum est. Plin. lib. 17. cap. 14. Fissa stirpe. Columel. lib. 2. cap. 2 Præfractas stirpes. Ibid: cap 9. Virgil. lib. 12. virili genere dixit.* Quum semel in sylvis imo de stirpe recisum. *Stirps, cum de hominibus dicitur, semper est fœmininum.* CUPIDO *hic significat cupiditatem. Horat. 1 serm. Satyr. 1.* At bona pars hominum decepta cupidine falso.

Idem 2. Carm. Ode 16. Sordidus cupido & 24. pravus cupido, Senec. Hippol. Auri cœcus cupido. ONYX, *& Sardonyx sæpe apud Plin, reperiuntur fœminina lib 37. cap. 6. Sotacus & Arabiam Onychem tradit. Ibid. Aliter quam in sardonyche Indica. Quæ poëtæ crebro genere virili usurpant. Mart. lib 10. Parvus Onyx. & Horat. 4 Carm. Ode 12. Juvenal. Saty. 6.*

In manibus densi radiant testudine tota
Sardonyches.

GRUS *fœmininum est. Vide Plin. lib. 10. cap. 23. Cic. 2. de Nat. Poëtæ etiam ferè utuntur genere muliebri. Virg. 2. Georg.* Strymoniæ dant signa grues.

Sic Stat. & Ovid Horatius tamen. 2. Serm. Satyr. 8. virili genere dixit -- discerpta ferentes
Membra gruis sparsi sale multo.

Clu

Hunc ubi tam teneros volucres matremque peremit.

Cum volucris substativum, ubique sit generis fœminini. STIRPS *cum de plantis dicitur sæpius fœmininum est. Plin. lib. 17. cap. 14. Fissa stirpe. Columel. lib. 2. cap. 2 Præfractas stirpes. Ibid: cap 9. Virgil. lib. 12. virili genere dixit.* Quum semel in sylvis imo de stirpe recisum. *Stirps, cum de hominibus dicitur, semper est fœmininum.* CUPIDO *hic significat cupiditatem. Horat. 1 serm. Satyr. 1.* At bona pars hominum decepta cupidine falso.

Idem 2. Carm. Ode. 16. Sordidus cupido & 24. pravus cupido, Senec. Hippol. Auri cœcus cupido. ONYX, *& Sardonyx sæpe apud Plin, repeퟁriuntur fœminina lib 37. cap. 6. Sotacus & Arabiam Onychem tradit. Ibid. Aliter quam in sardonyche Indica. Quæ poëtæ crebro genere virili usurpant. Mart. lib 10. Parvus Onyx. & Horat. 4 Carm. Ode. 12. Juvenal. Saty. 6.*

In manibus densi radiant testudine tota Sardonyches.

GRUS *fœmininum est. Vide Plin. lib. 10. cap. 23. Cic. 2. de Nat. Poëtæ etiam ferè utuntur genere muliebri. Virg. 2. Georg.* Strymoniæ dant signa grues.

Sic Stat. & Ovid Horatius tamen. 2. Serm. Satyr 8. virili genere dixit -- discerpta ferentes Membra gruis sparsi sale multo.

Clu

Clunis fœm: est. *Celsus l. 7. c. 29. Clunes iterum retro repellendæ sunt. Plin. lib. 8 cap. 8. In clunes extremas. Sic Horatius. Juvenalis tamen genere masculino fuit usus, quod rarissimum est.* Ales *cum autem significat, apud Ciceronem, Plinium cæterosq; ferè fœmininum est Plin. tamen lib 18. capite 26. masculino genere dixit, Per imitationem alitis temporarij, quem cuculum vocant. Poëtæ sæpenumero etiam mascul. utuntur. Ales id est, velox, adjectivum est omnis generis.* Talpa, *dama, linter, lynx, penus, fœminin sunt apud oratores. Cæsar. 7. belli Gall. Conquirit etiam lintres, hac magno sonitu remorum incitatas in eadem partem mittit Liv. l. 1 3. dec. Lintrium paratarum. Tibullus lib. 2. genere virili dixit, quod rarissimum est.*

-- ire solebat Exiguus pulla per vada linter aqua.

Oculis capti talpæ, & timidi damæ dicuntur à Virgilio: sed subest ratio, inquit Quintilianus libro 9. cap. 3. quia sexu uterq; altero significatur; eadem ratione Horat. *libro 2. Carm. Ode 13. dixit,* timidos agitare lynces. *Plin. lib 28 c. 8. Peregrinæ sunt & lynces, quæ clarißimè omnium quadrupedum cernunt.* Penus *quartæ, nec dum enim secundæ legi. lib. 33. Pand. titul. de Penu legata Ulpian. Quintus Mutius scribit libro secundo juris, penu legata contineri. quæ potui esuiq; sunt. Sic eodem titul. Paulus, & Scævola. A-*

pud

Clunis fœm: est. Celsus l. 7. c. 29. Clunes iterum retro repellendæ sunt. Plin. lib. 8 cap. 8. In clunes extremas. Sic Horatius. Juvenalis tamen genere masculino fuit usus, quod rarissimum est. Ales cum autem significat, apud Ciceronem, Plinium cæterosq; ferè fœmininum est Plin. tamen lib 18. capite 26. masculino genere dixit, Per imitationem alitis temporarij, quem cuculum vocant. Poëtæ sæpenumero etiam mascul. utuntur. Ales id est, velox, adjectivum est omnis generis. Talpa, dama, linter, lynx, penus, fœminin sunt apud oratores. Cæsar. 7. belli Gall. Conquirit etiam lintres, hac magno sonitu remorum incitatas in eadem partem mittit Liv. l. 1 3. dec. Lintrium paratarum. Tibullus lib. 2. genere virili dixit, quod rarissimum est.

-- ire solebat Exiguus pulla per vada linter aqua.

Oculis capti talpæ, & timidi damæ dicuntur à Virgilio: sed subest ratio, inquit Quintilianus libro 9. cap. 3. quia sexu uterq; altero significatur; eadem ratione Horat. libro 2. Carm. Ode 13. dixit, timidos agitare lynces. Plin. lib 28 c. 8. Peregrinæ sunt & lynces, quæ clarißimè omnium quadrupedum cernunt. Penus quartæ, nec dum enim secundæ legi. lib. 33. Pand. titul. de Penu legata Ulpian. Quintus Mutius scribit libro secundo juris, penu legata contineri. quæ potui esuiq; sunt. Sic eodem titul. Paulus, & Scævola. A-

pud veteres etiam mascul. fuit. Plaut. in Persa.
Nam nisi penus annuus hodie convenerit &c.

Penus penoris neutrum est. Idem Vlpian. in eodem, Ligna & carbones, & cætera per quæ penus conficeretur, an penore legato contineantur quæritur. Horat. lib 1. Epistol.

Annonæ prosit, portat frumenta, penusq;

Dicitur & hoc penum, Terent. Eunuch.

Patris ad te penum omne congerebam clanculum.

HVnc jubarem, Blesk Slunecný / a wsselikakých hwězd / Sonnenglantz eines jeglichen Sterns. hunc frontem, Czelo / Stirn. hunc pinum, Borowice / Fichtenbaum / Kienholtz. nimiumq; vetusta.

Pacuvij pro avis, atavisq; utenda relinque.

QUÆ nimium sunt vetusta, priscis illis, quos appellat Cascos Ennius, relinquenda sunt. Quid enim attinet Frontem, pinum, alvum, cupressum aliaq; id genus perpetua oblivione obruenda, pueros docere generis esse ambigui? Si quis tamen vetustissimæ antiquitatis tam ambitiose studiosus est, ut his cæterisq; ejusdem generis carere non possit, Priscianum adeat lib. 5. Noniumq; Marcellum. DE INDISCRETIS GENERIBUS *ordine literarum: apud quos plura fortasse inveniet, quàm volet.*

DE

pud veteres etiam mascul fuit. Plaut. in Persa.
Nam nisi penus annuus hodie convenerit &c.

Penus penoris neutrum est. Idem Vlpian. in eodem, Ligna & carbones, & cætera per quæ penus conficeretur, an penore legato contineantur quæritur. Horat. lib 1. Epistol.

Annonæ prosit, portat frumenta, penusq;

Dicitur & hoc penum, Terent. Eunuch.

Patris ad te penum omne congerebam clanculum.

HVnc jubarem, Blesk Slunečnij / a wsselijakých hwězd / Sonnenglantz eines jeglichen Sterns. hunc frontem, Čželo / Stirn. hunc pinum, Borowice / Fichtenbaum / Kienholtz. nimiumq; vetusta.

Pacuvij pro avis, atavisq; utenda relinque.

QUÆ nimium sunt vetusta, priscis illis, quos appellat Cascos Ennius, relinquenda sunt. Quid enim attinet Frontem, pinum, alvum, cupressum aliaq; id genus perpetua oblivione obruenda, pueros docere generis esse ambigui? Si quis tamen vetustissimæ antiquitatis tam ambitiose studiosus est, ut his cæterisq; ejusdem generis carere non possit, Priscianum adeat lib. 5. Noniumq; Marcellum. DE INDISCRETIS GENERIBUS ordine literarum: apud quos plura fortasse inveniet, quàm volet.

DE

DE GENERE E-PICOENO.

ARTICVLO sexum quæ complectuntur utrunque.
Vno, Epicœna vocant Graij: Promiscua nostri,

HI duo versiculi tantum docent quid sit nomen Epicœnum aut promiscuum, non verò cujus generis sit: id enim præceptiones jam traditæ docent. Aquila namque exempli causa, fœmininum est, quia litera, a, terminatur: miluus verò masculinum, quia us, syllaba finitur, atque de cæteris eodem modo.

EPICOENA *à communibus plurimum differunt; hæc enim masculini simul & fœminini generis sunt: illa masculini tantum, aut fœminini: hæc masculinum adjectivum admittunt, cum marem significant, ut civis Romanus, fœmininum, cùm fœminam, ut civis Romana: illa uno adjectivo contenta sunt, Vulpes enim appellamus callidas, lepores, timidos, sive mares, sive fœminas significemus, hæc duobus articulis egent, hic & hæc civis: illa uno contenta sunt, hic lepus, hæc vulpes. Itaq; quamvis epicœna marem & fœmi-*

DE GENERE EPICOENO.

ARTICVLO sexum quæ complectuntur utrunque.
Vno, Epicœna vocant Graij: Promiscua nostri,

HI duo versiculi tantum docent quid sit nomen Epicœnum aut promiscuum, non verò cujus generis sit: id enim præceptiones jam traditæ docent. Aquila namque exempli causa, fœmininum est, quia litera, a, terminatur: miluus verò masculinum, quia us, syllaba finitur, atque de cæteris eodem modo.

EPICOENA *à communibus plurimum differunt; hæc enim masculini simul & fœminini generis sunt: illa masculini tantum, aut fœminini: hæc masculinum adjectivum admittunt, cum marem significant, ut civis Romanus, fœmininum, cùm fœminam, ut civis Romana: illa uno adjectivo contenta sunt, Vulpes enim appellamus callidas, lepores, timidos, sive mares, sive fœminas significemus, hæc duobus articulis egent, hic & hæc civis: illa uno contenta sunt, hic lepus, hæc vulpes. Itaq; quamvis epicœna marem & fœmi-*

nam significent, non ideo tamen appellantur κοινὰ, hoc est, communia, sed ἐπίκοινα, Epicœna, hoc est subcommunia: quia licet marem & fœminam significent, uno tamen genere articuloq́ id faciunt, ob eamq́ causam non sunt planè communia.

ES T *etiam discrimen inter epicœna, & ea quæ dubij generis appellantur: hæc enim tum masculinum tum fœmininum adjectivum recipiunt, manente eadem prorsus significatione, ut dies hodiernus & hodierna, torquis aureus & aurea; illa unum tantum: his duo articuli disjuncti præponuntur, hic vel hæc dies, torquis: illis unius tantum, hic lepus, hæc vulpes.*

NONNULLA *promiscua etiam sunt generis incerti inter masculinum & fœmininum, cujusmodi sunt dama, talpa, grus, lynx, & pauca alia: hæc enim cùm modò sint generis fœminini, modò masculini, manente eadem significatione, incerti sunt generis: sunt etiam promiscua, quid uno genere atq́ articulo utrunq́ sexum complectuntur.*

GENUS *epicœnum ex hominum ignoratione ortum est: cùm enim multarum animantium mares à fœminis secernere, & internoscere nescirent, vel quia res suapte natura difficilis erat, vel quia animantes in usu domestico non erant, altero genere utrunq́ sexum significabant: siquidem*

nam significent, non ideo tamen appellantur κοινὰ, hoc est, communia, sed ἐπίκοινα, Epicœna, hoc est subcommunia: quia licet marem & fœminam significent, uno tamen genere articuloq; id faciunt, ob eamq; causam non sunt planè communia.

Est *etiam discrimen inter epicœna, & ea quæ dubij generis appellantur: hæc enim tum masculinum tum fœmininum adjectivum recipiunt, manente eadem prorsus significatione, ut dies hodiernus & hodierna, torquis aureus & aurea; illa unum tantum: his duo articuli disjuncti præponuntur, hic vel hæc dies, torquis: illis unius tantum, hic lepus, hæc vulpes.*

Nonnulla *promiscua etiam sunt generis incerti inter masculinum & fœmininum, cujusmodi sunt dama, talpa, grus, lynx, & pauca alia: hæc enim cùm modò sint generis fœminini, modò masculini, manente eadem significatione, incerti sunt generis: sunt etiam promiscua, quid uno genere atq; articulo utrunq; sexum complectuntur.*

Genus *epicœnum ex hominum ignoratione ortum est: cùm enim multarum animantium mares à fœminis secernere, & internoscere nescirent, vel quia res suapte natura difficilis erat, vel quia animantes in usu domestico non erant, altero genere utrunq; sexum significabant: siquidem*

dem corvum, turdum tantum dicebant, non corvam, turdam, nesciebant enim marem à fœmina internoscere: gallum à gallina proprijs nominibus discernebant, quia in domestico usu erant: sic equum ab equa, arietem a bove. Initio etiam, marem columbam appellabant, sed postquam fuerunt columbaria, cœperunt marem columbam dicere, fœminam verò columbam. Quædam, etiam si progrediente tempore facilè discernerentur, nihilominus nomina à principio imposita retinuerunt, cujusmodi sunt LEPUS, Zágic / Haß. *Cuniculus*, Králíček / Küniglin. *Vulpes*, Lisska / Fuchs. *Perdix*, Koroptwa Rephuen. *Elephas*, Slon / Elephant. *Tigris*, Rychlé a Zuořiwé zwijře w hyrcanij / Tieger Thier. *& alia prope innumera. Quo pacto igitur dicet aliquis, mares à fœminis, aut contra fœminæ à maribus discernentur? addito vocabulo Maris, vel Fœminæ, hoc modo. Elephas mas, elephas fœmina, Tigris mas, tigris fœmina. Lepus mas, lepus fœmina: ad eundem modum. Mus*, Myss / Mauß. *Piscis*, Ryba / Fisch. *Rana*, Zlába / Frosch. *Polypus*, Gméno gedné Ryby / Nam eines Fisches. *Cancer*, Rak / Krebs *Corvus*, Krkawec / Raab. *Testudo*, Hiemayzd / Schildtkroten. *Bale-*

dem corvum, turdum tantum dicebant, non corvam, turdam, nesciebant enim marem à fœmina internoscere: gallum à gallina propriis nominibus discernebant, quia in domestico usu erant: sic equum ab equa, arietem a bove. Initio etiam, marem columbam appellabant, sed postquam fuerunt columbaria, cœperunt marem columbum dicere, fœminam verò columbam. Quædam, etiam si progrediente tempore facilè discernerentur, nihilominus nomina à principio imposita retinuerunt, cujusmodi sunt LEPUS, Zágic / Haß. Cuniculus, Králjček / Künigllin. Vulpes, Lisska / Fuchs. Perdix, Koroptwa Rephuen. Elephas, Slon / Elephant. Tigris, Rychlé a Zuořiwé zwjře w hyrcanij / Tieger Thier. & alia prope innumera. Quo pacto igitur dicet aliquis, mares à fœminis, aut contra fœminæ à maribus discernentur? addito vocabulo Maris, vel Fœminæ, hoc modo. Elephas mas, elephas fœmina, Tigris mas, tigris fœmina. Lepus mas, lepus fœmina: ad eundem modum. Mus, Myss / Mauß. Piscis, Ryba / Fisch. Rana, Zaba / Frosch. Polypus, Gméno gedné Ryby / Nam eines Fisches. Cancer, Rak / Krebs Corvus, Krkawec / Raab. Testudo, Hiemayzd / Schildtkroten. Balæna,

na, Welryb/ Walfisch. *Angvis*, Wodnij Had / Wasserschlang / *& cætera animalia bujus generis.* Dices *itaq;* *si ita res tulerit, te leporem fœminam sagittis confixisse.*

DE

na, Welryb/ Walfisch. *Angvis,* Wodnÿ Had / Wasserschlang / *& cætera animalia bujus generis. Dices itaq; si ita res tulerit, te leporem fœminam sagittis confixisse.*

DE

DE NOMINVM *DECLINATIONE.*

NOMINA composita ferè instar simplicium declinantur.

IN COMPOSITIS rectus tantum casus declinatur, ut Tribunusplebis, Mistra zastůpce Obecnjho lidu / Zunfft-Meister / tribuniplebis, tribunoplebis, tribunumplebis, &c. Huc spectant Senatusconsultum, Wyſneſſenij radnijch Panůw/ Ein Radtsſpruch. Iurisperitus, Zběhly w Prawých / Jurist / Gesatzgelärter. Paterfamilias, Otec čeledný/ Haußvatter / atque alia ejusdem generis.

SI NOMEN ex duobus rectis copuletur, uterque declinabitur, ut Respublica, Obec / Gemeiner Nutz. Ius-

DE NOMINUM
DECLINATIONE.

NOMINA compoſita ferè inſtar ſimplicium declinantur.

IN COMPOSITIS rectus tantum caſus declinatur, ut Tribunusplebis, Mjſtra zaſtúpce Obecnjho lidu / Zunfft-Meiſter / tribuniplebis, tribunoplebis, tribunumplebis, &c. Huc ſpectant Senatusconſultum, Wyſneſſenij radnijch Panůw / Ein Radtsſpruch. Iuriſperitus, Zběhly w Práwých / Juriſt / Geſatzgelärter. Paterfamilias, Otec čeledný / Haußvatter / atque alia ejusdem generis.

SI NOMEN ex duobus rectis copuletur, uterque declinabitur, ut Reſpublica, Obec / Gemeiner Nutz. Ius-

jurandum, Přjſaha / Eydtſchwur / Reipublicæ, Rempublicam, &c.

EXCIPITUR.

ALTERUTER, Geden ze dwau / Einer auß zweyen / cujus poſterior tantum pars declinatur, excepto genitivo ſingulari, qui utroque modo declinatur, alterutrius, & alterius utrius.

NOMINA neutra tres caſus habent ſimiles. Nominandi, Accuſandi, & vocandi qui numero multitudinis, A, litera terminantur, Præter Ambo, Obadwa / Beide / & Duo Dwa / Zwene.

VOCATIVUS ſingularis quartæ, & quintæ declinationis, ſimilis eſt Nominativo, ut Senſus, Smyſl / Sinn. ô Senſus. Dies, Den / Tag. ô Dies.

NOMINATIVUS, & Vocativus multitudinis ſimiles ſunt, *Muſæ, ô Muſæ : Virtutes, ô Virtutes.*

DATIVUS & Ablativus numeri pluralis ſimiles ſunt, *Muſis, à Muſis : Virtutibus, à Virtutibus.*

jurandum, Přjsaha / Eydtschwur / Reipublicæ, Rempublicam, &c.

EXCIPITUR.

ALTERUTER, Geden ze dwau / Einer auß zweyen / cujus posterior tantum pars declinatur, excepto genitivo singulari, qui utroque modo declinatur, alterutrius, & alterius utrius.

NOMINA neutra tres casus habent similes. Nominandi, Accusandi, & vocandi qui numero multitudinis, A, litera terminantur, Præter Ambo, Obadwa / Beide / & Duo Dwa / Zwene.

VOCATIVUS singularis quartæ, & quintæ declinationis, similis est Nominativo, ut Sensus, Smysl / Sinn. ô Sensus. Dies, Den / Tag. ô Dies.

NOMINATIVUS, & Vocativus multitudinis similes sunt, *Musæ, ô Musæ: Virtutes, ô Virtutes.*

DATIVUS & Ablativus numeri pluralis similes sunt, *Musis, à Musis: Virtutibus, à Virtutibus.*

DE

DE NOMINVM
Compositione, &c.

DE NOMINUM compositione, & quot modis componantur, agit Quintil. lib. 1. cap. 5. & Donatus 2. Edit. Exangvis & vulpes à simplicibus recesserunt: illud enim genitivum habet similem nominativo, hoc verò e, literam tantum mutavit in i, quamvis vulpes, quasi volpes, quæ volet pedibus dicta sit, authore Ælio apud Varronem lib. 4. de lingva Latina. Apes Wê la/ Biene. *ut placet Probo in Cathol. nominum, ápes dicitur Ovidius tamen Metam. 13. apis nominandi casu dixit.*

Non apis inde tulit collectos sedula flores.

Columella l. 9. cap. 3. Nam quanto grandior apis, atque rotundior, tanto pejor. Sunt & alia loca, quæ, ne sim longus, prætereo. Quare sunt qui credunt Apis per i, non e, scribendum esse, neque à Pes ortum esse. Cùm Cicero multis locis REQUIETIS *vocabulo utatur, nihil est causse cur excipiatur. 1. de Finibus, Multa habere intervalla requietis. Idem ad Attic. 1. ita sum ab hominibus destitutus, ut tantum requietis habeam, quantum, &c. Idem de Senect. & 5. de Fin. Requietem accusandi casu dixit.* PUBES

DE NOMINVM Compositione, &c.

DE NOMINUM compositione, & quot modis componantur, agit Quintil. lib. 1. cap. 5. & Donatus 2. Edit. Exangvis & vulpes à simplicibus recesserunt: illud enim genitivum habet similem nominativo, hoc verò e, literam tantum mutavit in i, quamvis vulpes, quasi volpes, quæ volet pedibus dicta sit, authore Ælio apud Varronem lib. 4. de lingva Latina. Apes Wéla / Biene. ut placet Probo in Cathol. nominum, àpes dicitur Ovidius tamen Metam. 13. apis nominandi casu dixit.

Non apis inde tulit collectos sedula flores.

Columella l. 9. cap. 3. Nam quanto grandior apis, atque rotundior, tanto pejor. Sunt & alia loca, quæ, ne sim longus, prætereo. Quare sunt qui credunt Apis per i, non e, scribendum esse, neque à Pes ortum esse. Cùm Cicero multis locis REQUIETIS vocabulo utatur, nihil est caussæ cur excipiatur. 1. de Finibus, Multa habere intervalla requietis. Idem ad Attic. 1 ita sum ab hominibus destitutus, ut tantum requietis habeam, quantum, &c. Idem de Senect. & 5. de Fin. Requietem accusandi casu dixit. PUBES

cùm nomen est substantivum & generis fœmini ni, pubis facit genitivo: unde Virgilius impube impubis deduxit 5. Æneid. ---*impubis Juli,* & *Plin. capite 25. & 21. Cùm verò pubis, u Cæsar declinat, adjectivum est, vel pubes, u Probus, vel puber, ut alij, facit genitivo pu beris, similiter ex eo compositum impubis, sive im puber impuberis. Cic. pro Rab. perduel.* --- *reo pubes dixit recto singulari, Cæsar, ut Priscianu lib. 6. tradit, pubis per i, ait scribendum esse. Puber, aut impuber nondum legi, nisi apud Gram maticos, nam has tres positiones numerat Pri cianus lib. 6. quarum prima laudat authorem Cæ sarem, secundæ Probum, tertiæ neminem. Obli quis puberem filium, & puberes filij utitur Cicer 2. de Orat. & 1. Off. Cæsar. 5. Bell. Gall. Liv. 1. a Vrb. nam pubem aut pubes pro ijsdem nondum legi Impubes recto singulari dixit Ovid. 2. Fast.*

Nam puer impubes & adhuc non utili
armis.

A puero impube Plin. lib. 29. cap. 6. Cicero i Catil Filiumq; ejus impuberem dixit, & Liv. 2 ab Vrb. impuberes: ubi quidam etiam impube legunt. Itaq; pubes sive pubes, impubes sive im pubis usitatius & tutius faciunt genitivo puberi & impuberis, quàm pubis aut impubis. UNIMA NUS, Gednoruky / Einhändig. *Centima nus,* Storuky / Hunderthändig. & *cætera ex Manus composita, sunt secundæ declinationis.*

Lucret:

cùm nomen est substantivum & generis fœmini-ni, pubis facit genitivo: unde Virgilius impube impubis deduxit 5. Æneid. --- impubis Juli, & Plin. capite 25. & 21. Cùm verò pubis, u[t] Cæsar declinat, adjectivum est, vel pubes, u[t] Probus, vel puber, ut alij, facit genitivo pu-beris, similiter ex eo compositum impubis, sive im-puber impuberis. Cic. pro Rab. perduel. -- reo pubes dixit recto singulari, Cæsar, ut Priscianu[s] lib. 6. tradit, pubis per i, ait scribendum esse. Puber, aut impuber nondum legi, nisi apud Gram-maticos, nam has tres positiones numerat Pris-cianus lib. 6. quarum primæ laudat authorem Cæ-sarem, secundæ Probum, tertiæ neminem. Obli-quis puberem filium, & puberes filij utitur Cicer[o] 2. de Orat. & 1. Off. Cæsar. 5. Bell. Gall. Liv. 1. a[b] Vrb. nam pubem aut pubes pro ijsdem nondum legi Impubes recto singulari dixit Ovid. 2. Fast.

Nam puer impubes & adhuc non utili[s]
armis.

A puero impube Plin. lib. 29. cap. 6. Cicero i[n] Catil. Filiumq; ejus impuberem dixit, & Liv. 2 ab Vrb. impuberes: ubi quidam etiam impube[s] legunt. Itaq; pubes sive pubes, impubes sive im-pubis usitatius & tutius faciunt genitivo puberi[s] & impuberis, quàm pubis aut impubis. UNIMA-NUS, Gednorukÿ / Einhändig. *Centima-nus,* Storukÿ / Hunderthändig. *& cæter[a] ex Manus composita, sunt secundæ declinationis.*

Lucret:

Lucretius libro 5.

Anguimanos belli docuerunt vulnera Pœni.

Anguimanos appellat Elephantos, quod proboscidem, qua pro manibus utuntur, & à Plinio sæpe etiam manus dicitur, anguium more in omnem partem flectans Prisc. lib. 6. ait ex manus composita quarti esse ordinis, sed nullo veterum testimonio id confirmat.

EX PORTV fit Angiportum, Auzká ulička, Enges Gäßlein, *ut Plinius Secund. 1. artis Grammaticæ docet apud Priscianum eodem libro.*

unde Terent. Phorm.

Id quidem angiportum non est pervium.

Unde Cic. 4. Verr. angiportus dixit. Vt omnibus in angiportis prædonis improbissimi statuæ ponantur. Idem Plinius eodem loco ait, hic angiportus secundæ esse formæ: apud Ciceronem tamen quarta est. 1. de Divinat. Ex horreis direptum effusumq; frumentum vias omnes angiportusq; constraverat. Horat. 1. Carm. solo angiportu, dixit.

CAPRICORNUS, Kozorožec na Nebi, Steinbock, ein Himmlische zeichen, *secunda est declinationis. Cic. in Arato.*

Tum magni corvus Capricorni corpora propter.
Delphinus jacet. *quamvis cornus sit quarta,*

Plin.

Lucretius libro 5.

Anguimanos belli docuerunt vulnera Pœni.

Anguimanos appellas Elephantos, quod proboscidem, qua pro manibus utuntur, & à Plinio sæpe etiam manus dicitur, anguium more in omnem partem flectans Prisc. lib. 6. ait ex manus composita quarti esse ordinis, sed nullo veterum testimonio id confirmat.

EX PORTU fit Angiportum, Auzká ulička, Enges Gäßlein, *ut Plinius Secund. 1. artis Grammaticæ docet apud Priscianum eodem libro.*

unde Terent. Phorm.

Id quidem angiportum non est pervium.

Unde Cic. 4. Verr. angiportus dixit. Ut omnibus in angiportis prædonis improbissimi statuæ ponantur. Idem Plinius eodem loco ait, hic angiportus secundæ esse formæ: apud Ciceronem tamen quarta est. 1. de Divinat. Ex horreis direptum effusumq; frumentum vias omnes angiportusq; constraverat. Horat. 1. Carm. solo angiportu, dixit.

CAPRICORNUS, Kozorožec na Nebi, Steinbock, ein Himmlische zeichen, *secunda est declinationis. Cic. in Arato.*

Tum magni corvus Capricorni corpora propter.
Delphinus jacet. *quamvis cornus sit quartæ,*

Plin. lib. 28. cap. 11. Dentes mobiles confirmat cervini cornus cinis. Lucan. 7. -- cornus tibi cura sinistri. *Alia prætereà sunt, quæ consultò & cogitatò prætermitto. Quis enim æquo animo ferat, si plura addantur?* ALTERVTER *in genere fœminino & neutro ex uno tantum recto componitur. Prisci etiam altera utra & alterum utrum dicebant, ut author est Priscianus lib. 5. Alterius utrius dixit Cicero in Protag. Quæ igitur potest esse indignitas voluntatis ad molestiam nisi in magnitudine alterius utrius posita? Idem ad Attic. lib. 10. Ego verò Solonis popularis tui & ut puto etiam mei legem negligam, qui capite sanxit, si qui in seditione non alterutrius partis fuisset, Quidam etiam hîc, alterius utrius legunt.*

Prima

Plin. lib. 28. cap. 11. Dentes mobiles confirmat cervini cornus cinis. Lucan. 7. -- cornus tibi cura sinistri. *Alia praeterea sunt, quae consultò & cogitatò praetermitto. Quis enim aequo animo ferat, si plura addantur?* ALTERVTER *in genere foeminino & neutro ex uno tantum recto componitur. Prisci etiam altera utra & alterum utrum dicebant, ut author est Priscianus lib. 5. Alterius utrius dixit Cicero in Protag. Quae igitur potest esse indignitas voluntatis ad molestiam nisi in magnitudine alterius utrius posita? Idem ad Attic. lib. 10. Ego verò Solonis popularis tui & ut puto etiam mei legem negligam, qui capite sanxit, si qui in seditione non alterutrius partis fuisset, Quidam etiam hîc, alterius utrius legunt.*

Prima

PRIMA DECLI-NATIO.

PRIMÆ declinationis nomina in A, As, & Es, exeunt, quæ A, litera terminantur, tum Græca, tum Latina sunt, ut *Maja*, *Ægina*, *Victoria*, Wijtězstwij/ der Sieg/ *Familia*, Czeled. Haußgesindt.

QVÆ in As & Es, syllabam exeunt, Græca tantum sunt, ut *Æneas*, *Anchises*, & declinantur hoc modo.

Nominativo AEneas, Genitivo AEneæ, Dativo AEneæ, Accusativo AEnean, Vocativo ô AEnea, Ablativo ab AEnea.

Nominativo Anchises, Genitivo Anchisæ, Dativo Anchisæ, Accusativo Anchisen, Vocativo ô Anchise,

Abla-

PRIMA DECLI-NATIO.

RIMÆ declinationis nomina in A, As, & Es, exeunt, quæ A, litera terminantur, tum Græca, tum Latina ſunt, ut *Maja, Ægina, Victoria,* Wjtězſtwj/ der Sieg/ *Familia,* Cželed. Haußgeſindt.

QVÆ in As & Es, ſyllabam exeunt, Græca tantum ſunt, ut *Æneas, Anchiſes,* & declinantur hoc modo.

Nominativo AEneas, Genitivo AEneæ, Dativo AEneæ, Accuſativo AEnean, Vocativo ô AEnea, Ablativo ab AEnea.

Nominativo Anchiſes, Genitivo Anchiſæ, Dativo Anchiſæ, Accuſativo Anchiſen, Vocativo ô Anchiſe,

Abla-

Ablativo ab Anchiſe. Numero multitudinis omnino cum Latinis nominibus primi ordinis conſentiunt.

Priscis temporibus genitivus ſingularis Latinus etiam in As, ſyllabam terminabatur, unde etiam nunc dicitur *Paterfamilias*, Otec Cželedný / Haußvatter. *Materfamilias*, Matka čeledný / Haußmutter. *Filiusfamilias*, Syn kterýž geſt pod mocý Otce čeledného / Sohn vnter der gewalt deß Haußvatters.

Avlai, Pictai, & ſimiles interrogandi caſus interdum apud poëtas leguntur pro Aulæ pictæ, Virgil. libro nono.

Dives equûm: dives pictai veſtis & auri.

A Maia, Ægina, & aliis hujuſmodi Græcis nominibus fœmininis, Accuſativus per an, ſyllabam aliquando apud poëtas exit, ut Majan Æginan.

Vocativus ſimilis eſt nominativo ô Muſa, ô Maja: Græca s, literam deponunt, ô Ænea, ô Anchiſe.

Dativus multitudinis, Is ſyllaba finitur, præter duabus, ambabus, & deabus, & nonnulla alia ejuſdem exitus, quæ etiam à viris doctis ſexus diſcernendi gratia uſurpantur.

No-

Ablativo ab Anchise. Numero multitudinis omnino cum Latinis nominibus primi ordinis consentiunt.

PRISCIS temporibus genitivus singularis Latinus etiam in As, syllabam terminabatur, unde etiam nunc dicitur *Paterfamilias*, Otec Cželedný / Haußvatter. *Materfamilias*, Matka čeledný / Haußmutter. *Filiusfamilias*, Syn kterýž gest pod mocý Otce čeledného / Sohn vnter der gewalt deß Haußvatters.

AULAI, Pictai, & similes interrogandi casus interdum apud poëtas leguntur pro Aulæ pictæ, Virgil. libro nono.

Dives equûm: dives pictai vestis & auri.

A MAIA, Ægina, & aliis hujusmodi Græcis nominibus fœmininis, Accusativus per an, syllabam aliquando apud poëtas exit, ut Majan Æginan.

VOCATIVUS similis est nominativo ô Musa, ó Maja: Græca s, literam deponunt, ô Ænea, ô Anchise.

DATIVUS multitudinis, Is syllaba finitur, præter duabus, ambabus, & deabus, & nonnulla alia ejusdem exitus, quæ etiam à viris doctis sexus discernendi gratia usurpantur.

No-

NOMINA, E, LITERA FInita secundæ declinationis Græcorum, sic declinantur.

NOminativo Musice, Genitivo Musices, Dativo Musice, Accusativo Musicen, Vocativo ô Musice, Ablativo à Musice. Numero plurali Latinam declinationem sequuntur.

Ad hunc modum declinantur Mastiche, Grammatice, Rhethorice, Dialectice, Arithmetice, Libye, quorum ultima vocalis si in a, literam mutetur, Latinè declinantur, ut Grammatica, Grammaticæ, &c.

VETERES *Græcas positiones vehementer reformidantes, malebant Latina forma dicere Sosia, Birria, Clinia, Geta, Sarmata, poëta, quàm Sosias, Birrias, Clinias, Getes, Sarmates, poëtes.*

Hoc idem docet Quintilianus libro primo cap. quarto, Ne in a, quidem atque s, literas exire temerè mascul. græca nomina recto casu patiebantur: ideoque & apud Cælium legimus Pelia

NOMINA, E, LITERA FInita ſecundæ declinationis Græcorum, ſic declinantur.

NOminativo Muſice, Genitivo Muſices, Dativo Muſice, Accuſativo Muſicen, Vocativo ô Muſice, Ablativo à Muſice. Numero plurali Latinam declinationem ſequuntur.

Ad hunc modum declinantur Maſtiche, Grammatice, Rhethorice, Dialectice, Arithmetice, Libye, quorum ultima vocalis ſi in a, literam mutetur, Latinè declinantur, ut Grammatica, Grammaticæ, &c.

VETERES *Græcas poſitiones vehementer reformidantes, malebant Latina forma dicere Soſia, Birria, Clinia, Geta, Sarmata, poëta, quàm Soſias, Birrias, Clinias, Getes, Sarmates, poëtes.*

Hoc idem docet Quintilianus libro primo cap. quarto, Ne in a, quidem atque s, literas exire. merè maſcul. græca nomina recto caſu patiebantur: ideoque & apud Cælium legimus Pelia Cin-

Cincinnatus, & apud Massalem, Benefecit Euthia: & apud Ciceronem, Hermagora. Ne miremur, quod ab antiquorum plerisq; Ænea & Anchisa sit dictus. Hæc ille. Plautus Apella dixit vocandi casus in Pœnul: O Apella, ô Zeuxis pictor. *Hinc Propertius quodam loco Atrida nominandi casu, pro Atrides dixit, & Horat. 2. Serm satyr. 3. Atrida casu vocandi.*

Ne quis humasse velit Ajacem Atrida vetas cur?

Satyr. 1. Scipiadam, à nominativo Scipiada.

MULTA ES, *syllaba finita etiam tertiæ declinationis fiunt, maximè apud oratores, ut Euripides, is, Aristides, is. Orestes, Pylades, Herodes, Timarchides, & alia id genus, unde exit accusativus in em. Cic. 2. de Finib. Aut Pylades cùm sis, dices te esse Orestem, ut moriare pro amico? aut si esses Orestes, Pyladem refelleres nec indicares? Vide Priscianum libro sexto & septimo.*

IDEM *lib 6. inter cætera testimonia hæc affert, quibus docet genitivum etiam in as, fuisse priscis usitatum.*

Enn. 7. Annal. Dux ipse vias, pro viæ. Liv. in Odys.

Mercurius, cumque eo filius Latonas pro Latonæ. Paterfamiliæ etiam à doctis usurpatur. Liv. ab Vrb. Bos in Sabinis cuidam patrifamiliæ dicitur, miranda magnitudine ac specie.

Cincinnatus, & apud Massalem, Benefecit Euthia: & apud Ciceronem, Hermagora. Ne miremur, quod ab antiquorum plerisq; Ænea & Anchisa sit dictus. Hæc ille. Plautus Apella dixit vocandi casus in Pœnul: O Apella, ô Zeuxis pictor *Hinc Propertius quodam loco Atrida nominandi casu, pro Atrides dixit, & Horat. 2. Serm satyr. 3. Atrida casu vocandi.*

Ne quis humasse velit Ajacem Atrida vetas cur?

Satyr 1. Scipiadam, à nominativo Scipiada.

MULTA ES, *syllaba finita etiam tertiæ declinationis fiunt, maximè apud oratores, ut Euripides, is, Aristides, is. Orestes, Pylades, Herodes, Timarchides, & alia id genus, unde exit accusativus in em. Cic. 2. de Finib. Aut Pylades cùm sis, dices te esse Orestem, ut moriare pro amico? aut si esses Orestes, Pyladem refelleres nec indicares? Vide Priscianum libro sexto & septimo.*

IDEM *lib 6. inter cætera testimonia hæc affert, quibus docet genitivum etiam in as, fuisse priscis usitatum.*

Enn. 7. Annal. Dux ipse vias, pro viæ. Liv. in Odys.

Mercurius, cumque eo filius Latonas pro Latonæ. Paterfamiliæ etiam à doctis usurpatur. Liv. ab Vrb. Bos in Sabinis cuidam patrisfamiliæ dicitur, miranda magnitudine ac specie.

Geni

GENITIVVS *in ai, utitur Cicero in Arato, & frequentissimè Lucretius, sed jam exoleverunt. Virgilius antiquitatis amator semel atq; iterum ijsdem est usus 3. Æneid.*

Alai in medio libabant pocula Bacchi.

Quare doceantur pueri potius admonitionem esse, quàm præceptionem. Quod idem de Filio Latonas, alijsq; Genitivis, As syllaba finitis dictum sit.

ALTERA, Druha / Die andere. Alia, Giná / Ein andere. Sola, Sama / Die alleine. Tota, Wssecka / Ein gantze. Vna, Gedna / Eine. Vlla, Nékterá / Irgendts eine. Nulla, Ziádna / Keine. Neutra, Ziadná zedwauch / keine auß beyden / *nunc Genitivum, ius, amant: apud priscos etiam in æ, diphthongum exibant, unde apud Ciceronem & Terentium quædam reperiuntur.* Cic. *pro M. Tullio. Hoc judicium sic expectatur, ut non unæ rei statui, sed omnibus constitui putetur.*

Idem ad Heren. Non res totæ rei necesse est similis sit.

Terent. Eunuch.

Mihi solæ ridiculo fuit.

Idem Heaut:

hoc ipsum in itinere alteræ

GENITIVVS *in ai, utitur Cicero in Arato, & frequentissimè Lucretius, sed jam exoleverunt. Virgilius antiquitatis amator semel atq; iterum ijsdem est usus 3. Æneid.*

Alai in medio libabant pocula Bacchi.

Quare doceantur pueri potius admonitionem esse, quàm præceptionem. Quod idem de Filio Latonas, alijsq; Genitivis, As syllaba finitis dictum sit.

ALTERA, Druha / Die andere. Alia, Giná / Ein andere. Sola, Sama / Die alleine. Tota, Wssecka / Ein gantze. Vna, Gedna / Eine. Vlla, Nékterá / Irgendts eine. Nulla, Ziádna / Keine. Neutra, Ziadná zedwauch / keine auß beyden / *nunc Genitivum, ius, amant : apud priscos etiam in æ, diphthongum exibant, unde apud Ciceronem & Terentium quædam reperiuntur. Cic. pro M. Tullio. Hoc judicium sic expectatur, ut non unæ rei statui, sed omnibus constitui putetur.*

Idem ad Heren. Non res totæ rei necesse est similis sit.

Terent. Eunuch.

Mihi solæ ridiculo fuit.

Idem Heaut :

hoc ipsum in itinere alteræ

Dum narrat, forte audivi.

Columell lib. 5. cap. 11. Ut altera deliberatæ parti conveniat.

Gellius lib. 9. cap. 4. *Nulla alia caussæ obnoxia.* *Plura, sed priscorum, invenies apud eundem Priscianum libro eodem.*

Græcus *accusativus, N. litera terminatur.*

Virg. 8.

Accipite Ænean, & tandem arcete periclis.

Ovid. 1. Epist.

Respice Laërten, ut jam sua lumina condas.

Si verò fiant latina Græca nomina, m, finiuntur.

Terentius Andr.

-- forte ibi hujus videbo Birriam.

Idem Phor.

-- sed eccum Demeam

Idem ibid.

-- sed ubinam Getam invenire possum?

Maian, Æginan, *& his simil es accusandi casus, Græci sunt.*

Stat. 7. Theb.

Namque ferunt raptam patriis Æginan ab undis.

Ouid. 4. Fastid.

Majan & Electram, Taygetamque Iovi.

Horum meminimus, quoniam usui sunt futura, cum de syllabarum dimensione agemus.

Vo

Dum narrat, forte audivi.

Columell lib. 5. cap. 11. Ut altera deliberatæ parti conveniat.

Gellius lib. 9. cap. 4. Nulla alia caussæ obnoxia. Plura, sed priscorum, invenies apud eundem Priscianum libro eodem.

Græcus *accusativus, N. litera terminatur.*

Virg. 8.

Accipite Ænean, & tandem arcete periclis.

Ovid. 1. Epist.

Respice Laërten, ut jam sua lumina condas.

Si verò fiant latina Græca nomina, m, finiuntur.

Terentius Andr.

-- forte ibi hujus videbo Birriam.

Idem Phor.

-- sed eccum Demeam

Idem ibid.

-- sed ubinam Getam invenire possum?

MAIAN, Æginan, *& his simil es accusandi casus, Græci sunt.*

Stat. 7. Theb.

Namque ferunt raptam patriis Æginan ab undis.

Ouid. 4. Fastid.

Majan & Electram, Taygetamque Iovi.

Horum meminimus, quoniam usui sunt futura, cum de syllabarum dimensione agemus.

Vo

VOCATIVI Achille, Ulysse, huc etiam spectant, nam Latini poëtæ Dores imitantur, qui ευς syllaba finita per ης dicunt, pro ὀρφεύς, ὀρφῆς, τὸν ὀρφῆν, ὦ ὀρφῆ: *pro* τυδεύς, τύδης, ὦ τύδη, *Hoc est, Orpheus, Orphes, accusativo Orphen, ó Orphe: sic pro Tydeus, Tydes, ó Tyde; eodem modo pro Achilleus, Achilles, ó Achille, pro Ulysseus, Ulysses, ó Ulysse.*

Ovid: 13. Metam:

Tuque tuis armis, nos te potiemur Achille.

Ibidem.

Quaque ruit, non tu tantum terreris Vlysse,
Sed fortes etiam.

Senec. Troad.

Si vis Vlysse cogere Andromacham metu.

Ibidem.

Quid agis Vlysse? O CHREME, *ó Lache etiam hujus sunt ordinis, hæc enim Græci & per tertiam & per primam declinant,* χρέμης, χρέμητος, & χρέμης, χρέμου. *Chremes Chremetis, & Chremes Chreme.*

Terent: Andr:

Quis hic loquitur? O Chreme per tempus advenis.

Idem Eunuch.

-- nihil opus est istis Chreme.

Idem.

-- ô mi Chreme, teipsum expectabam.

VOCATIVI Achille, Ulysse, huc etiam spectant, nam Latini poëtæ Dores imitantur, qui ευς syllaba finita per ης dicunt, pro ὀρφεύς, ὄρφης, τὸν ὄρφην, ὦ ὄρφη: pro τύδευς, τύδης, ὦ τύδη, Hoc est, Orpheus, Orphes, accusativo Orphen, ô Orphe: sic pro Tydeus, Tydes, ô Tyde; eodem modo pro Achilleus, Achilles, ô Achille, pro Ulysseus, Ulysses, ô Ulysse.

Ovid: 13. Metam:

Tuque tuis armis, nos te potiemur Achille.

Ibidem.

Quaque ruit, non tu tantum terreris Vlysse,
Sed fortes etiam.

Senec. Troad.

Si vis Vlysse cogere Andromacham metu.

Ibidem.

Quid agis Vlysse? O CHREME, *ô Lache etiam hujus sunt ordinis, hæc enim Græci & per tertiam & per primam declinant, χρέμης, χρέμητος, & χρέμης, χρέμου. Chremes Chremetis, & Chremes Chreme.*

Terent: Andr:

Quis hic loquitur? O Chreme per tempus
advenis.

Idem Eunuch.

-- nihil opus est istis Chreme.

Idem.

-- ô mi Chreme, teipsum expectabam.

Idem Hecyr.

-- itidem nunc dico Lache.

O CHREMES, *ó Laches vocativi sunt tertiæ declinationis. Terentius ferè semper utitur vocativo Chreme: sed Lache raró*

Idem Hecyr. -- salve Laches.

Ibidem.

Vos videte jam Laches, & tu Pamphile.

Non tamen utitur Genitivo aut Accusativo Græco, sed Latino, Chremis, Chremem, aut Chremetem.

Idem Andr.

--etiam puerum inde abiens conveni Chremis.

Idem ibid.

--egomet continuo ad Chremem.

Virgilius utroque accusandi casu Græco libro quinto est usus.

Præcipitemq; Daren ardens agit æquore toto.

Sed finem imposuit pugnæ fessumq; Dareta Eripuit.

Vide Prisc. l. 6 Ne mireris si quando apud Latinos legeris ó Socrate: Nam Attici propria nomina primæ declinationis contractorum, ut Σωκράτης, Socrates, accusandi, ac vocandi casu instar nominum primæ declinant, τὸν Σωκράτην, ὦ Σωκράτῃ, Socraten, ó Socrate.

Cic.

Idem Hecyr.

-- itidem nunc dico Lache.

O CHREMES, *ô Laches vocativi sunt tertiæ declinationis. Terentius ferè semper utitur vocativo Chreme: sed Lache rarò.*

Idem Hecyr. -- salve Laches.

Ibidem.

Vos videte jam Laches, & tu Pamphile.

Non tamen utitur Genitivo aut Accusativo Græco, sed Latino, Chremis, Chremem, aut Chremetem.

Idem Andr.

--etiam puerum inde abiens conveni Chremis.

Idem ibid.

--egomet continuo ad Chremem.

Virgilius utroque accusandi casu Græco libro quinto est usus.

Præcipitemq; Daren ardens agit æquore toto.

Sed finem imposuit pugnæ fessumq; Dareta Eripuit.

Vide Prisc. l. 6 Ne mireris si quando apud Latinos legeris ô Socrate: Nam Attici propria nomina primæ declinationis contractorum, ut Σωκράτης, *Socrates, accusandi, ac vocandi casu instar nominum primæ declinant, τὸν* Σωκράτην, ὦ Σωκράτη, *Socraten, ô Socrate.*

Cic.

Cic. in Protagora apud Priscianum eodem libro, Quid tu, unde tandem appares, ô Socrate, an quidem dubium non est, quin ab Alcibiade?

DE DANDI *casu, abus, syllaba finito, hæc Phocas tradit. Pauca sunt primæ declinationis nomina, quæ contra regulam Dativum & ablativum numeri pluralis in abus, syllabam mittunt, discernendæ ambiguitatis, id est, sexus caussa: his & ab his deabus, filiabus, mulabus, equabus, natabus, asinabus, quæ à viris peritis usurpata sunt.* DEABUS *utitur Cicero in Orat. pro Rabir. & pro Corneli ut Priscianus docet. M. Cato in Orig. apud eundem, lib. 7. Dotes filiabus suis non dant: quem Livius lib. 4. dec. 3. imitatus est. In sacrarium ad penates confugit cum duabus filiabus virginibus. Item Trogus sive Justinus lib. 7. Sed legati benignè excepti, inter epulas ebrietate crescente rogant Amyntam, ut apparatui epularum adjiciat jus familiaritatis, adhibitis in convivium filiis, & uxoribus, & filiabus; id apud Persas haberi pignus, ac fœdus hospitii. Palladius mense Martio titulo 13. ubi de equorum partibus, & coloribus egit: Eadem inquit, in equabus consideranda sunt, &c. Modestinus lib. 50. Pandect. de verborum significatione, Modestinus respondit his verbis Libertis, libertabusq; meis libertum libertæ testatoris non contineri.*

Scævola Pandect. 33. de Fundo instructo, Reliquis conservabus, dixit. Senec. Declamationum

Cic. in Protagora apud Priscianum eodem libro, Quid tu, unde tandem appares, ó Socrate, an quidem dubium non est, quin ab Alcibiade?

DE DANDI *casu, abus, syllaba finito, hæc Phocas tradit. Pauca sunt primæ declinationis nomina, quæ contra regulam Dativum & ablativum numeri pluralis in abus, syllabam mittunt, discernendæ ambiguitatis, id est, sexus caussa: his & ab his deabus, filiabus, mulabus, equabus, natabus, asinabus, quæ à viris peritis usurpata sunt* DEABUS *utitur Cicero in Orat. pro Rabir. & pro Cornelii ut Priscianus docet. M. Cato in Orig. apud eundem, lib. 7. Dotes filiabus suis non dant: quem Livius lib. 4. dec. 3. imitatus est. In sacrarium ad penates confugit cum duabus filiabus virginibus. Item Trogus sive Justinus lib. 7. Sed legati benignè excepti, inter epulas ebrietate crescente rogant Amyntam, ut apparatui epularum adijciat jus familiaritatis, adhibitis in convivium filijs, & uxoribus, & filiabus; id apud Persas haberi pignus, ac fœdus hospitij. Palladius mense Martio titulo 13. ubi de equorum partibus, & coloribus egit: Eadem inquit, in equabus consideranda sunt, &c. Modestinus lib. 50. Pandect. de verborum significatione, Modestinus respondit his verbis Libertis, libertabusque meis libertum libertæ testatoris non contineri.*

Scævola Pandect. 33. de Fundo instructo, Reliquis conservabus, dixit. Senec. Declamationum

libro 2. dec. 2. Quædam se maritorum amore rogis ardentibus miscuerunt : Quædam animabus suis redemerunt maritorum suorum salutem solicitudine brevi : sic habent correctissimi. Non negamus Ciceronem dixisse duabus animis suis. Plinius lib. undecimo c. 41. de lacte : Tenuissimum Camelis, mox equis. Sic enim in libris correctis, non equabus. Idem eodem libro cap. 40 Asinis mammæ à fœtu dolent. Ennium etiam & Plautum, filijs. Sed cùm Phocas, Diomedes, Donatus, Priscianus, aliiq; veteres, multos legerint authores, quorum ne nomina quidem ad nos pervenerunt, non video cur eis non habeamus fidem, maximè cùm etiam nunc aliquot extent exempla, unde possimus & alia fuisse conijcere. Priscianus eadem affert, quæ Phocas. Quod verò Priscianus lib. 7. ait vetustissimos non esse imitandos, intelligit de Eabus pro ijs, dextrabus pro dextris, & alijs, quibus antiquissimi usi sunt. Si enim res ita tulerit, ut necesse sit, filiabus, libertabus, equabus dicere, non video cur tantopere hac nobis formidanda sunt

Nomina, e, litera terminata, quorum genitivus es, syllaba finitur, ad nullam omnino Latinorum declinationem numero singulari spectant, neq; enim primæ sunt, cujus symbolum ac nota est, æ, diphthongus. Probus tres tantum positiones, a, as, es, huic declinationi tribuit, totidem Priscianus: Idem Probus docet e, finita fœminina,

libro 2. dec. 2. Quædam se maritorum amore rogis ardentibus miscuerunt: Quædam animabus suis redemerunt maritorum suorum salutem solicitudine brevi: sic habent correctissimi. Non negamus Ciceronem dixisse duabus animis suis. Plinius lib. undecimo c. 41. de lacte: Tenuissimum Camelis, mox equis. Sic enim in libris correctis, non equabus. Idem eodem libro cap. 40 Asinis mammæ à fœtu dolent. Ennium etiam & Plautum, filijs. Sed cùm Phocas, Diomedes, Donatus, Priscianus, alijq; veteres, multos legerint authores, quorum ne nomina quidem ad nos pervenerunt, non video cur eis non habeamus fidem, maximè cùm etiam nunc aliquot extent exempla, unde possimus & alia fuisse conijcere. Priscianus eadem affert, quæ Phocas. Quod verò Priscianus lib. 7. ait vetustissimos non esse imitandos, intelligit de Eabus pro ijs, dextrabus pro dextris, & alijs, quibus antiquissimi usi sunt. Si enim res ita tulerit, ut necesse sit, filiabus, libertabus, equabus dicere, non video cur tantopere hæc nobis formidanda sunt

Nomina, e, litera terminata, quorum genitivus es, syllaba finitur, ad nullam omnino Latinorum declinationem numero singulari spectant, neq; enim primæ sunt, cujus symbolum ac nota est, æ, diphthongus. Probus tres tantum positiones, a, as, es, huic declinationi tribuit, totidem Priscianus: Idem Probus docet e, finita fœminina,

Græ-

Græca esse, & Græcè declinari: quod si e, in a, mutetur, ad primam nostram spectare, ut Helene, es, Helena, Helenæ. ABLATIVO *Græcæ declinationis utuntur, quamvis Græci hoc casu careant, non solùm poëtæ ut Priscianus lib. 7. putat, sed etiam Oratores. Quintilianus l. 8 c. 1. Sed ea quæ de ratione Latinè atque emendatè loquendi fuerant dicenda, in libro primo, cùm de Grammatice loqueremur, executi sumus. Idem lib 1. cap. 15. Excludunt à Rhetorice malos Idem lib 1 cap. 18. Num igitur hi sine musice?* QVOD *idem de ablativo eorum, quæ es, syllaba nominandi casu finiuntur, dictum sit. Idem l. 3. c. 4. Plato in Sophiste, Judiciali, & concionali tertiam adjecit, &c.*

ADAM, *Abraham, & alia eiusdem positionis peregrina duos tantum casus interrogandi, & dandi primæ declinationis admittunt, Ada, Abrahæ, cæteri peregrinitatem retinent. Qui verò hæc Latinitati donare volunt, Adamus, Abrahamus, declinant. Justinus lib 36. Hebræis positionibus contentus fuit Abraham & Joseph.* Μωσῆς *sive* Μωϋσῆς, *Moses sive Moyses, Philon, & Josephus declinant, ut Anchises, excepto genitivo* Μωσέως *sive* Μωϋσέως, *Moseos sive Moyseos: apud septuaginta interpretes genitivus & dativus, η, hoc est e, longo terminatur. Latinè Moyses, Moysi,*

Græca esse, & Græcè declinari: quod si e, in a, mutetur, ad primam nostram spectare, ut Helene, es, Helena, Helenæ ABLATIVO *Græcæ declinationis utuntur, quamvis Græci hoc casu careant, non solùm poëtæ ut Priscianus lib. 7. putat, sed etiam Oratores. Quintilianus l. 8 c. 1. Sed ea quæ de ratione Latinè atque emendatè loquendi fuerant dicenda, in libro primo, cùm de Grammatice loqueremur, executi sumus. Idem lib 1. cap. 15. Excludunt a Rhetorice malos Idem lib 1 cap. 18. Num igitur hi sine musice?* QVOD *idem de ablativo eorum, quæ es, syllaba nominandi casu finiuntur, dictum sit. Idem l. 3. c. 4. Plato in Sophiste, Judiciali, & concionali tertiam adjecit, &c.*

) ADAM, *Abraham, & alia eiusdem positionis peregrina duos tantum casus interrogandi, & dandi primæ declinationis admittunt, Ada, Abrahæ, cæteri peregrinitatem retinent. Qui verò hæc Latinitati donare volunt, Adamus, Abrahamus, declinant. Justinus lib 36. Hebræis positionibus contentus fuit Abraham & Joseph.* Μωσῆς *sive* Μωϋσῆς, *Moses sive Moyses, Philon, & Josephus declinant, ut Anchises, excepto genitivo* Μωσέως *sive* Μωϋσέως. *Moseos sive Moyseos: apud septuaginta interpretes genitivus & dativus, η, hoc est e, longo terminatur. Latinè Moyses, Moysi,*

 vel

vel Moyſis, Moyſi, Moyſen ò Moyſes, à Moyſe : aut Moſes, Moſis, Moſi, Moſen, vel Moſem, Moſes, Moſe, Juſtinus lib. 36. Moſes caſu nominandi, 'Moſen accuſandi dixit.

Iuvenal. Satyr. 14.

Iudaicum ediſcunt, & ſervant, ac metuunt
ius.
Tradidit arcano quæcunque æ volumine
Moſes.

Joſephus & ſeptuaginta Μωυσῆς, *Moyſes, Philo tum* Μωυσῆς, *tum* Μωυσῆς, *Moſes, Romani Moſes ſcribunt.*

SE-

vel Moysis, Moysi, Moysen ò Moyses, à Moyse: aut Moses, Mosis, Mosi, Mosen, vel Mosem, Moses, Mose, Justinus lib. 36. Moses casu nominandi, 'Mosen accusandi dixit.

Iuvenal. Satyr. 14.

Iudaicum ediscunt, & servant, ac metuunt ius.
Tradidit arcano quæcunque æ volumine Moses.

Josephus & septuaginta Μωυσῆς, *Moyses, Philo tum* Μωυσῆς, *tum* Μωυσῆς, *Moses, Romani Moses scribunt.*

SE-

SECVNDA DECLINATIO.

LATINA nomina secundæ declinationis in syllabas ER, IR, VR, VS, VM, exeunt, ut Faber, Kowář / Schmied / Vir, Muž / Mann / Satur, Syty / Satt / Populus, Lid / daß Volck / Præmium, Odprata / Lohn. GRÆCA in OS, ON, EVS, ut Delos, Androgeos, Pelion, Tydeus.

GENITIVVS ferè est æqualis Nominativo, syllabarum numero, ut Populus, populi; præter Iber, Iberi, Spanyel / Ein Spanier / Celtiber, Celtiberi: Armiger, Armigeri, Pawezník / neb / zbroge nosyc po zbrognym gezdcy na wogné / Ein Spießjung / der seinem Herren die Wehre nachträgt / Signifer, Signiferi, Praporečník na wogné / Ein Fendrich / Liber, liberi, Swobodny /

SECVNDA DECLINATIO.

LATINA nomina secundæ declinationis in syllabas ER, IR, VR, VS, VM, exeunt, ut Faber, Kowář / Schmied / Vir, Muž / Mann / Satur, Syty / Satt / Populus, Lid / das Volck / Præmium, Odplata / Lohn. GRÆCA in OS, ON, EVS, ut Delos, Androgeos, Pelion, Tydeus.

GENITIVVS ferè est æqualis Nominativo, syllabarum numero, ut Populus, populi; præter Iber, Iberi, Spanyel / Ein Spanier / Celtiber, Celtiberi: Armiger, Armigeri, Pawezník / neb / zbroge nosyc po zbrogným gezdcy na wogné / Ein Spießjung / der seinem Herren die Wehre nachträgt / Signifer, Signiferi, Praporečník na wogné / Ein Fendrich / Liber, liberi, Swobodny /

Frey. Trevir, Treviri, Trywſký, Einer von Trier/ Satur, ſaturi, Syý/ Satt/ & nonnulla alia.

Poetæ aliquando alterum i, omittunt.

Virgilius Eclog. 1.

Nec ſpes libertatis erat, nec cura peculi.

Androgeos, non ſolum Androgei ſed etiam Androgeo, more Attico facit genitivo.

Accusativus à Græcis in Os, s, literam mutat in n, ut *Delos, Delon, Menelaos, Menelaon. Athos, Athon, vel Atho,* more Attico.

Vocativus ſimilis eſt Nominativo ut ô Vir, ô Deus.

I. EXCEPTIO.

CÆTERA nomina, Vs, ſyllab finita, mutant Vs, in E, Populus, ô popule: Fluvius, ô fluvie, Řzeka/ Flu Tabellarius, ô Tabellarie, Poſel/ Bot Præter Filius, Syn/ Sohn/ & nomin propria in IVS, quæ Vs, ſyllabam deponunt, ô Fili, ô Antoni, ô Pompei.

Cice

Frey. Trevir, Treviri, Trewiřký/ Einer von Trier/ Satur, saturi, Sytý/ Satt/ & nonnulla alia.

Poetæ aliquando alterum i, omittunt.

Virgilius Eclog. 1.

Nec spes libertatis erat, nec cura peculi.

ANDROGEOS, non solum Androgei, sed etiam Androgeo, more Attico facit genitivo.

ACCVSATIVUS à Græcis in Os, s, literam mutat in n, ut *Delos, Delon, Menelaos, Menelaon. Athos, Athon, vel Atho*, more Attico.

VOCATIVUS similis est Nominativo, ut ô Vir, ô Deus.

I. EXCEPTIO.

CÆTERA nomina, Vs, syllaba finita, mutant Vs, in E, Populus, ô popule: Fluvius, ô fluvie, Řžeka/ Fluß/ Tabellarius, ô Tabellarie, Posel/ Bot/ Præter Filius, Syn/ Sohn/ & nomina propria in IVS, quæ Vs, syllabam deponunt, ô Fili, ô Antoni, ô Pompei.

Cice

Cicero ad Octavium, Quantum te Popule Romane de me fefellit opinio.

EXCEPTIO II.

GRÆCA quæ in Eus & οῦς, hoc est vs, diphthongum exeunt, deponunt s, Vocativo, *Tydeus, ô Tydeu: Panthus, ô Panthu.*

APPENDIX I.

GRÆCA eus, syllaba finita, etiam Genitivo faciunt, eos, & Accusativo ea, maximé apud poëtas, sed tunc ad tertiam declinationem spectant, ut *Tydeus, Tydeos, Tydea, Tereus, Tereos, Terea.*

APPENDIX II.

VOCATIVUS Græcorum nominum, quæ os, in us, mutant, etiam in e, literam exit, ut *Timotheus, Pamphilus, ô Timothee, Pamphile. Antæus, Thymbræus, Ptolomæus, ô Antæe, Thymbrae, Ptolomæe.*

APPENDIX III.

LATINI interdum vel euphoniæ causa, vel Atticos imitantes, Vocativum faciunt similem Nominativo. *O populus, ô fluvius, ô deus.* Livius 1. ab Vrb. Audi tu Populus Albanus.

Virgilius

Cicero ad Octavium, Quantum te Popule Romane de me fefellit opinio.

EXCEPTIO II.

GRÆCA quæ in Eus & οῦς, hoc est vs, diphthongum exeunt, deponunt s, Vocativo, *Tydeus, ô Tydeu: Panthus, ô Panthu.*

APPENDIX I.

GRÆCA eus, syllaba finita, etiam Genitivo faciunt, eos, & Accusativo ea, maximé apud poëtas, sed tunc ad tertiam declinationem spectant, ut *Tydeus, Tydeos, Tydea, Tereus, Tereos, Terea.*

APPENDIX II.

VOCATIVUS Græcorum nominum, quæ os, in us, mutant, etiam in e, literam exit, ut *Timotheus, Pamphilus, ô Timothee, Pamphile. Antæus, Thymbræus, Ptolomæus, ô Antæe, Thymbræe, Ptolomæe.*

APPENDIX III.

LATINI interdum vel euphoniæ causa, vel Atticos imitantes, Vocativum faciunt similem Nominativo. *O populus, ô fluvius, ô deus.* Livius 1. ab Vrb. Audi tu Populus Albanus.

Virgilius

Virgilius libro sexto, *Projicite tela manu sanguis meus.*

Idem 8.

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum, Adsis ô tandem.

Nominativus multitudinis, i, litera terminatur ut *Captivi, Dei, vel dij.*

Priscis temporibus ei, diphthongo terminabatur, ut *Captivei*

Dativus pluralis, Is syllaba, finitur, ut *Captivis, Deis, vel dys.*

Multa sunt, Os, syllaba finita, quibus Latini utuntur, ut Tenedos, Delos, Lesbos, Abydos Ilios Arctos, &c.

Virg. 2. Æneid.

Primus se Danaûm magna comitante caterva.

Androgeos offert nobis.

On finita pauciora sunt.

Ovid. 5 Fastor.

Pelion Æmoniæ mons est obversus in Austros.

Eus, *diphthongo terminata sunt quàm plurima, ut Orpheus Theseus, Perseus, Pentheus Typhoëus, &c. quæ apud Græcos quintæ sunt declinationis, quæ tertiæ nostræ respondet. Apud nostros tamen (excepto interrogandi, & accusa*

Virgilius libro sexto, *Projicite tela manu sanguis meus.*

Idem 8.

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum, Adsis ô tandem.

Nominativus multitudinis, i, litera terminatur ut *Captivi, Dei, vel dij.*

Priscis temporibus ei, diphthongo terminabatur, ut *Captivei*

Dativus pluralis, Is syllaba, finitur, ut *Captivis, Deis, vel dys.*

Multa sunt, Os, syllaba finita, quibus Latini utuntur, ut Tenedos, Delos, Lesbos, Abydos Ilios Arctos, &c.

Virg. 2. Æneid.

Primus se Danaûm magna comitante caterva.

Androgeos offert nobis.

On finita pauciora sunt.

Ovid. 5 Fastor.

Pelion Æmoniæ mons est obversus in Austros.

Evs, *diphthongo terminata sunt quàm plurima, ut Orpheus Theseus, Perseus, Pentheus Typhoëus, &c. quæ apud Græcos quintæ sunt declinationis, quæ tertiæ nostræ respondet. Apud nostros tamen (excepto interrogandi, & accusa*

li casu, quibus etiam interdum more Græcorum icuntur, item vocandi, qui ferè Græco ritu exit) hæc fermè secundæ sunt ordinis Liv. lib. 5 dec. 5. Persei partibus favemus. Ibidem. Hæc Græco ermone Perseo, Latine deinde suis. Cic de Nat. leor. Theseum Hippolytum. Liv. lib 10. 4. lec. Perseum filium cum modica manu misit. Accusativo Græco, Persea, passim utitur idem Livius l 5 dec 5 Legatos eodē tempore & ad vos & ad Persea misimus. Itē Perseo Ablativo casu Il-ud Ovidij in Ibin. Strymoniæ matres Orphe-on esse ratæ (unde quidam putarunt nomina in us, etiam in on, desinere Accusativo casu) adeò novum & inauditum est, ut quidam suspicentur sse mendum, legendumq; esse, Orphea te esse ra-tæ Genitivus eos, syllaba finitus frequentissi-mus est apud poëtas.

Ovidius 4. Fast.

Alta jacet vasti super ora Typhoêos Æt-na.

Vocativus Latinus non videtur usitatus, ut Priscianus ait, quamvis Probus dicat posse Tydee, Penthee, dici. Græcus vocativus Perseu, Ty-leu, aliiq; hujus generis usitatissimi sunt præcipuè apud Poëtas. Liv. lib. 10 dec. 4 Oportuit autem Perseu, si proditor ego patris regniq; eram, &c.

Ovidius 4. Metamor.

Aspice, ait Perseu nostræ primordia gentis.

Idem 7.

Te

di casu, quibus etiam interdum more Græcorum ›tuntur, item vocandi, qui ferè Græco ritu exit) ›æc fermè secundi sunt ordinis Liv. lib. 5 dec. 5. Persei partibus favemus. Ibidem. Hæc Græco ›ermone Perseo, Latine deinde suis. Cic de Nat. ›leor. Theseum Hippolytum. Liv. lib 10. 4. ›dec. Perseum filium cum modica manu misit. ACCUSATIVO *Græco, Persea, passim utitur idem Livius l 5 dec 5 Legatos eodẽ tempore & ad vos & ad Persea misimus. Itẽ Perseo Ablativo casu Il›ud Ovidij in Ibin.* Strymoniæ matres Orphe›on esse ratæ *(unde quidam putarunt nomina in us, etiam in on, desinere Accusativo casu) adeò ›ovum & inauditum est, ut quidam suspicentur ›sse mendum, legendumq; esse, Orphea te esse ra›æ* GENITIVUS *eos, syllaba finitus frequentissi›mus est apud poëtas.*

Ovidius 4. Fast.

Alta jacet vasti super ora Typhoêos Æt-
na.

VOCATIVUS *Latinus non videtur usitatus, ut Priscianus ait, quamvis Probus dicat posse Tydee, Penthee, dici. Græcus vocativus Perseu, Ty›deu, aliiq; hujus generis usitatissimi sunt præcipuè ›pud Poëtas. Liv. lib. 10 dec. 4 Oportuit autem Perseu, si proditor ego patris regniq; eram, &c.*

Ovidius 4. Metamor.

›Aspice, ait Perseu nostræ primordia gentis.

Idem 7.

-- Te maxime Theseu.

ILLUD *Lucani lib* 4. Huc Antææ cades.

& 9.

Te Ptolomææ feram: *non huc spectant, cùm non fiant ab eus, diphthongo, sed ab* αῖος *ἀνταῖος, πτολομαῖος, & os, in us, mutata Antæus, Ptolomæus. Sic Alcæus, Penêus, dicitur enim* πηνεῖος *Græcis.* PERSEUS *etiam declinatur* PERSES, *Persis, Persi, Persen vel Persem, ô Perses, à Perse, ut Achilles, Ulysses, quorum Genitivus Achillei, Ulyssei, à nominativo Achilleus, Ulysseus fit.*

Hor: Epod:

Heu pervicacis ad pedes Achillei.

Ibidem.

Laboriosi remiges Vlyssei.

NONNUNQUAM *vocales, ei, ea, eo, apud poëtas in unam coëunt.*

Idem 1. Epist

-- remigium vitiosum ithacensis Vlyssei.

Virg 2 Æneid

-- comes infelicis Vlyssei.

Ovid 13 Metamor.

Nec quo centimanum dejecerit igne Typhoea.

Idem 6.

Denegeras, scelus est pietas in conjuge Tereo.

-- Te maxime Theseu.

Illud *Lucani lib* 4. Huc Antæe cades.

& 9.

Te Ptolomæe feram: *non huc spectant, cùm non fiant ab eus, diphthongo, sed ab* αἶος *ἀνταῖος, πτολομαῖος, & os, in us, mutata Antæus, Ptolomæus. Sic Alcæus, Penêus, dicitur enim* πηνεῖος *Græcis.* PERSEUS *etiam declinatur* Perses, *Persis, Persi, Persen vel Persem, ó Perses, à Perse, ut Achilles, Ulysses, quorum Genitivus Achillei, Ulyssei, à nominativo Achilleus, Ulysseus fit.*

Hor: Epod:

Heu pervicacis ad pedes Achillei.

Ibidem.

Laboriosi remiges Vlyssei.

Nonnunquam *vocales, ei, ea, eo, apud poetas in unam coëunt.*

Idem 1. Epist

-- remigium vitiosum ithacensis Vlyssei.

Virg 2 Æneid

-- comes infelicis Vlyssei.

Ovid 13 Metamor.

Nec quo centimanum dejecerit igne Typhoea.

Idem 6.

Denegeras, scelus est pietas in conjuge Tereo.

E, in obliquis horum nominum corripitur, nisi more Jonico declinentur, tunc enim non ε, sed η, habent, hoc est, non e, breve, sed i, longum.

Virg. 1. Æneid.

Ilionea petit dextra, lævaque Serestum.
ιονῆα.

Idem 3.

Idomeneâ ducem desertaque littora Cretæ.
Ιδομενῆα.

Adjectiva quæ fiunt à nominibus in ευς, eus, habent penultimam longam, ut Achilleus, a, um, Pentheus, a, um, &c.

Stat. 2 Theb.

Pentheumque trahens nondum te Phædimus æquo
Bacche genûs.

ACHILLI & *Ulyssi docet Quintil lib. 1. cap. genitivum esse priscum, Priscian lib. 6. ait, veteres frequentissimè Dativo pro genitivo nominum in es, quæ a Græcis, ad nostros migrarunt, Achilli, Ulyssi, Timarchidi, Oronti, Thucydidi, Euripidi, pro Achillis, Ulyssis, &c. usos fuisse. Utcunque sit, Achilli & Ulyssi sæpe apud poetas leguntur.*

NON *enumeravimus nomina quæ Genitivo crescunt, quod etiam rudes antequam hoc præceptum attingant, inter declinanda nomina in ea didicerint.* IBER *etiam tertiæ declinatio-*

E, in obliquis horum nominum corripitur, nisi more Jonico declinentur, tunc enim non ε, sed η, habent, hoc est, non e, breve, sed i, longum. *Virg. 1. Æneid.*

Ilionea petit dextra, lævaque Serestum.
ιονῆα.

Idem 3.

Idomenêa ducem desertaque littora Cretæ.
ομῆα.

Adjectiva quæ fiunt à nominibus in ευς, us, habent penultimam longam, ut Achilleus, um, Pentheus, a, um, &c.

Stat 2 Theb

entheumque trahens nondum te Phædimus æquo
Bacche genus.

ACHILLI & *Ulyssi docet Quintil lib. 1. cap. genitivum esse priscum, Priscian lib. 6. ait, teres frequentissimè Dativo pro genitivo nominum in es, quæ a Græcis, ad nostros migrarunt, Achilli, Ulyssi, Timarchidi, Oronti, Thucydidi, Euripidi, pro Achillis, Ulyssis, &c. usos fuisse. Ut cunque sit, Achilli & Ulyssi sæpe apud poetas leguntur.*

NON *enumeravimus nomina quæ Genitivo crescunt, quod etiam rudes antequam hoc præceptum attingant, inter declinanda nomina in ea didicerint.* IBER *etiam tertiæ declinatio-*

tionis est, diciturq; à regione Iberiæ, quæ juxta pontum est inter Colchos & Armeniam. Liger *non est hujus loci cùm sit tertij ordinis.*

Virgil. lib. 10.

--- vesano talia latè Dicta volant ligeri.

Exter *non videtur esse in usu, nam locus Papinij, quo id Priscianus docet, Extet, ab alijs legitur.* Liber *cùm Bacchum significat, aut nomen est abjectivum, crescit genitivo. Item* GIBBER, Nahrbetý/ neb hrbowaty/ Höckerich/ Bucklicht *tum substantivum tum adjectivum. Varro de Re rust. lib. 2. cap. 5. de Vaccis, ut sint benè compositæ, ut integris membris, oblongæ, amplæ, nigrantibus cornibus, latis frontibus, oculis magnis, & nigris, pilosis auribus, compressis malis, subsimisve, gibberi spina leniter remissa, apertis naribus, &c. Plin. lib. 10. cap. 26. Africæ hoc est gallinarum genus gibberum, variis sparsum plumis. Varro 3. de Re rust. cap. 9. Gallinæ Africanæ sunt grandes variæ gibberæ. Gibber, gibberis nondum legi, nam illud Juvenalis.*

-- attritus gibbere nasus: nusquam esse arbitror, sed attritus gibbus, saty. 6.

Attritus galea, medijsque in naribus ingens
Gibbus, & acre, malum semper stillantis ocelli.

DEXTER *dexteri, vel dextri,* Prawý/ n

tionis est, diciturq́ à regione Iberiæ, quæ juxta pontum est inter Colchos & Armeniam. Liger *non est hujus loci cùm sit tertij ordinis.*

Virgil. lib 10.

--- vesano talia latè Dicta volant ligeri.

Exter *non videtur esse in usu, nam locus Pa pinij, quo id Priscianus docet, Extet, ab alijs le gitur.* Liber *cùm Bacchum significat, au nomen est abjectivum, crescit genitivo. Item* Gibber, Nahrbetij/ neb hrbowatý/ Hö ckerich/ Bucklicht *tum substantivum tu adjectivum. Varro de Re rust. lib. 2. cap. 5. d Vaccis, ut sint benè compositæ, ut integris men bris, oblongæ, amplæ, nigrantibus cornibus, lat frontibus, oculis magnis, & nigris, pilosis aur bus, compressis malis, subsimisve, gibberi spina leniter remissa, apertis naribus, &c. Plin. li 10. cap. 26. Africæ hoc est gallinarum gen gibberum, variis sparsum plumis. Varro 3. de Re rust. cap. 9. Gallinæ Africanæ sunt grand variæ gibberæ. Gibber, gibberis nondum le nam illud Juvenalis.*

-- attritus gibbere nasus: nusquam esse arbit sed attritus gibbus, saty. 6.

Attritus galea, medijsque in naribus inge Gibbus, & acre, malum semper stillan ocelli.

Dexter *dexteri, vel dextri,* Pra

neb na prawé straně / Recht / *usitatum est. Cicero 6. de Rep ut ait Prisc. lib. 6.* PROSPERUS *dixit, pro prosper,* Zrámá / Sstiastný / glücklich / *Deinde est hominum generi prosperus & salutaris.* ASPRIS, *pro asperis dixit Virg. 2. Æneid.*

Improvisum aspris pressit qui sentibus anguem.

PRISCI, *Alij, alio, neutri neutro, &c. etiam declinaverunt unde Grammatici neutri generis maluerunt dicere, quam neutrius. lege Prisc. lib. 6. & 13 ubi exempla invenies. Neutrius usitatius est quàm Neutri, etiamsi Priscianus ijsdem libris aliter doceat. Solemus tamen Neutri generis more Varronis & Probi veterum Grammaticorum potiùs, quàm neutrius dicere.* ANDROGEI *Latino casu usus est Virg. lib. 2. & Attico l. 6.*

In foribus lethum Androgeo,

ACCUSATIVUS *Græcus frequens est, potissimum apud poëtas.*

Ovid. 13. Metam.

-- me credite Lesbon,

Et Tenedon Chrysenque, & Cillan, Apollinis vrbes, Et Syron cepisse.

ATHOS *apud Pomp. Mel. Atho facit dativo l. 2. Atho monti Lemnos obversa. Athon & Atho accusativo. Val. Max. cap. 6. de prodigijs Eidem montem Athon juxta Idam transgresso, &c, Plin, lib. 7. c. 2. Qui Athon montem incolant*

neb na prawé straně/ Recht/ *usitatum est.* *Cicero 6. de Rep ut ait Prisc. lib. 6.* PROSPERVS *dixit, pro prosper,* Zdárná/ Sstiastný/ glückllich/ *Deinde est hominum generi prosperus & salutaris.* ASPRIS, *pro asperis dixit Virg. 2. Æneid.*

Improvisum aspris pressit qui sentibus anguem.

PRISCI, *Alij, alio, neutri neutro, &c. etiam declinaverunt unde Grammatici neutri generis maluerunt dicere, quam neutrius. lege Prisc. lib. 6. & 13 ubi exempla invenies. Neutrius usitatius est quàm Neutri, etiamsi Priscianus ijsdem libris aliter doceat. Solemus tamen Neutri generis more Varronis & Probi veterum Grammaticorum potiùs, quàm neutrius dicere.* ANDROGEI *Latino casu usus est Virg. lib. 2. & Attico l. 6.*

In foribus lethum Androgeo,

ACCUSATIVUS *Græcus frequens est, potissimum apud poëtas.*

Ovid. 13. Metam.

-- me credite Lesbon,
Et Tenedon Chrysenque, & Cillan, Apollinis vrbes, Et Syron cepisse.

ATHOS *apud Pomp. Mel. Atho facit dativo l. 2. Atho monti Lemnos obversa. Athon & Atho accusativo. Val. Max. cap. 6. de prodigijs Eidem montem Athon juxta Idam transgresso, &c, Plin. lib. 7. c. 2. Qui Athon montem inco-*

lant. Atho accusativus est Atticus, veteres enim Attici casus omnes singulares nominum hujus positionis, ó, litera terminabant, nominandi & vocandi excepto. Liv. lib. 5. dec. 5. Maritimas quoq; opportunitates ei prabent portus ad Toronem, ac montem Atho. Cicero 3. de Rep. ut Priscianus lib. 6. docet. Athonem dixit: Quid ergo illa sibi vult absurda exceptio, nisi quis Athonem pro monumento vult funditus efficere? Quis enim est Athos, aut Olympus tantus? Athonem fecit Cicer. à nominativo Atho, ceteri ab Athos. Liv. 4. dec. 5. Eminet namq; in altum lingua in qua sita est: nec minus quàm in altum magnitudine Athos mons excurrit. Sic Sallustius, à Minos, quod etiam ut Androgeos & Athos ab Atticis declinatur, fecit genitivum Minonis. l. 5 Hist. Dædalum ex Sicilia profectum, quod Minoris iram atq; opes fugeret, & Propertius l. 2. ab Androgeonis, inde accusativum Androgeona.

Et Deus extinctum Cressis Epidauris herbis,
Restituit patriis Androgeona focis.

Apollo si quis Latinè declinare velit, dicet Apollo, Apollonis. Apolloni, Apollonem, &c. ut Atho, Athonis, & Mino, Minonis. Ablativo Atho usus est. Cic. 2. de Finib. Athone perfosso Liv. l. 4. dec. sub Atho monte.

O Tyrinthie, Olmie, Evie, Sperchie, qu[...] apu[...]

lant. Atho accusativus est Atticus, veteres enim Attici casus omnes singulares nominum bujus positionis, ó, litera terminabant, nominandi & vocandi excepto. Liv. lib. 5. dec. 5. Maritimas quoq; opportunitates ei prabent portus ad Toronem, ac montem Atho. Cicero 3. de Rep. ut Priscianus lib. 6. docet. Athonem dixit: Quid ergo illa sibi vult absurda exceptio, nisi quis Athonem pro monumento vult funditus efficere? Quis enim est Athos, aut Olympus tantus? Athonem fecit Cicer. à nominativo Atho, cæteri ab Athos. Liv. 4. dec. 5. Eminet namq; in altum lingva in qua sita est: nec minus quàm in altum magnitudine Athos mons excurrit. Sic Sallustius, à MINOS, *quod etiam ut Androgeos & Athos ab Atticis declinatur, fecit genitivum Minonis. l. 5 Hist. Dædalum ex Sicilia profectum, quod Minoris iram atq; opes fugeret, & Propertius l. 2. ab Androgeonis, inde accusativum Androgeona.*

Et Deus extinctum Cressis Epidauris herbis
Restituit patriis Androgeona focis.

Apollo si quis Latinè declinare velit, dicet Apollo, Apollonis. Apolloni, Apollonem, &c. ut Atho, Athonis, & Mino, Minonis. ABLATIVO *Atho usus est. Cic. 2. de Finib. Athone perfosso Liv. l. 4. dec. sub Atho monte.*

O TYRINTHIE, *Olmie, Evie, Sperchie, qu. apu*

apud Statium leguntur, quamvis sint propria, non tamen faciunt contra præceptum: fiunt namque à Græcis positionib. Tyrinthios, Olmuos, Ephios, Sperchuos, neque enim Græci Latinorum leges servant. Latini vel Atticos imitantes, apud quos vocativus semper similis est nominativo, vel Euphoniæ causa vel metri, ut inquit Priscianus lib. 7. nominativo, us, syllaba finito utuntur pro vocativo.

Lucan. lib. 2. Degener ô populus. Phocas Appellativa, inquit, quæ in ius, desinunt, vocativum in e, mittunt, ut Fluvius ô fluvie: Socius ô socie: quem veteres juxta nominativum proferebant. Virgilius.

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum.

Quæ consonante prælata in eandem syllabam mittunt, si quidem sunt accidentia (hoc est adjectiva) vel derivativa, vocativum in e, mittunt, ut doctus, docte, sanctus sancte. Romanus Romane, Hispanus Hispane. Cetera in us, potius quam in e, syllabam exeunt, sic Lucanus: Degener ô populus, & ô popule lectum est. Lucus ô lucus: quæ à veteribus propter asperitatem vocis minimè usitata sunt, adeò ut rara hujusmodi declinationis reperiantur exempla, hæc myrtus myrte.

--- & te proxima myrte. Hæc ille.

VETERES genitivum singularem per i,

apud Statium leguntur, quamvis sint propria, non tamen faciunt contra præceptum: fiunt namque à Græcis positionib. Tyrinthios, Olmeios, Ephios, Spercheios, neque enim Græci Latinorum leges servant. Latini vel Atticos imitantes, apud quos vocativus semper similis est nominativo, vel Euphoniæ causa vel metri, ut inquit Priscianus lib. 7. nominativo, us, syllaba finito utuntur pro vocativo.

Lucan. lib. 2. Degener ô populus. *Phocas Appellativa, inquit, quæ in ius, desinunt, vocativum in e, mittunt, ut Fluvius ô fluvie: Socius ô socie: quem veteres juxta nominativum proferebant. Virgilius.*

Corniger Hesperidum fluvius regnator
aquarum.

Quæ consonante prælata in eandem syllabam mittunt, si quidem sunt accidentia (hoc est adjectiva) vel derivativa, vocativum in e, mittunt, ut doctus, docte, sanctus sancte. Romanus Romane, Hispanus Hispane. Cetera in us, potius quam in e, syllabam exeunt, sic Lucanus: Degener ô populus, & ô popule lectum est. Lucus ô lucus: quæ à veteribus propter asperitatem vocis minimè usitata sunt, adeò ut rara hujusmodi declinationis reperiantur exempla, hæc myrtus myrte.

--- & te proxima myrte. *Hæc ille.*

VETERES *genitivum singularem per i,*

literam scribebant, pluralem nominativum per ei, Nigidius apud Gellium lib. 13 cap. 24. Si hujus inquit amici, vel hujus magni scribas, unum i, facito extremum: sin verò hi magnei, hi amicei, casu multitudinis recto, tum ante i, scribendum erit e, atq; idipsum facies in similibus.

Hinc Plauti comœdia Captivei inscribitur. Di, & dis, pro dij, dijs, utuntur poëtæ frequenter.

literam scribebant, pluralem nominativum per ei, Nigidius apud Gellium lib. 13 cap. 24. Si hujus inquit amici, vel hujus magni scribas, unum i, facito extremum: sin verò hi magnei, hi amicei, casu multitudinis recto, tum ante i, scribendum erit e, atq; idipsum facies in similibus.

Hinc Plauti comœdia Captivei inscribitur. Di, & dis, pro dij, dijs, utuntur poëtæ frequenter.

TERTIA DECLINATIO.

ETSI TERTIÆ DECLINAtionis quàm plurimæ ſunt poſitiones, genitivus tamen in Is, Syllabam exit, qui nominativo modo eſt æqualis numero ſyllabarũ, ut *Navis*, Loď/ Schiff: modo una ſyllaba longior, *Turbo, binis*, Wijchr neb baufliwý witr / würbelwindt/ *Unedo, unedónis*, Sſýpek / Frucht des Baums Arbuti: modo duabus, ut: *Iter, itineris*, Ceſta / Weg/ Reiſe/ *Biceps, bicipitis*, Dwauhlawy / Zweykôpffig / *Supellex, ſupellectilis*, Wſſeliké mowité ſdobij a domowný Hoſpodářſtwý/ Haußgeräth.

O.

MACEDO, Macedonis: Anio, Anienis: Nerio, Nerienis.

TERTIA DECLINATIO.

ETSI TERTIÆ DECLINAtionis quàm plurimæ sunt positiones, genitivus tamen in Is, Syllabam exit, qui nominativo modo est æqualis numero syllabarū, ut *Navis*, Loď/ Schiff: modo una syllaba longior, *Turbo, binis*, Wÿchr neb bauřliwý witr / würbelwindt/ *Unedo, unedónis*, Sſýpek / Frucht des Baums Arbuti: modo duabus, ut: *Iter, itineris*, Cesta / Weg/ Reiſe/ *Biceps, bicipitis*, Dwauhlawy / Zweykopfig / *Supellex, ſupellectilis*, Wſſeliké nowé nádobÿ a domownÿ Hoſpodářſtwý/ Hauß-rath.

O.

MACEDO, Macedonis: Anio, Anienis: Nerio, Nerienis.

N.

BABYLON, Babylonis: Palæmon, Palæmonis, Xenophon, Xenophontis.

R.

LAR, Laris, Domowný Buoh neb Hospodáříček / Hauß Gott. Hepar, hepatis, Jatra / Die Leber / Acer, aceris, Břek / Maßholderbaum: Mulciber, Mulciberis: Iecur, jecoris, vel jecinoris, Jatra / Die Leber.

AS.

CALCHAS, Calchantis: hic Pallas, Pallantis, hæc Sallas, Palladis.

ES.

CHREMES, Chremetis, vel Chremis: Laches, Lachetis, vel Lachis.

IS.

SIMOIS, Simoëntis, Pyrois, Pyroëntis: Charybdis, Charybdis: Paris, Paridis.

OS.

RH

N.

BABYLON, Babylonis: Palæmon, Palæmonis, Xenophon, Xenophontis.

R.

LAR, Laris, Domowný Buoh ne Hospodáříček / Hauß Gott. Hepar, hepatis, Jatra / Die Leber / Acer, aceris, Břek / Maßholderbaum: Mulciber, Mulciberis: Iecur, jecoris, vel jecinoris, Jatra / Die Leber.

AS.

CALCHAS, Calchantis: hic Pallas, Pallantis, hæc Sallas, Palladis.

ES.

CHREMES, Chremetis, vel Chremis: Laches, Lachetis, vel Lachis.

IS.

SIMOIS, Simoëntis, Pyrois, Pyroëntis: Charybdis, Charybdis: Paris, Paridis.

OS.

RHINOCEROS, Rhinocerotis, Nosorožec / Ein Thier mit einer hörnen Nasen: Tros, Trois: Minos, Minois: Heros, Herois, Hrdina/ Heldt.

VS.

MELAMPVS, Malampodis: Opus, Opuntis: Amathus, Amathuntis.

YS.

CAPYS, Capyis: Cotys, Cotyis: Chlamys, chlamydis, Kratký wogenský odéw/ Kriegßmantel.

NS.

LENS, lendis, Hnjda/ Niß: Lens, lentis, Ssocowice/ Linsen: Frons, frondis, grüne Zweig/ Frons, frontis, Cželo/ Die Stirn: Aruns, Aruntis.

PS.

AVCEPS, aucupis: Ptácnjk/ Vogelsteller: Anceps, ancipitis, Pochybný/ Zweiffelhafftig: Gryps, gryphis, Nod neb Gryff/ Greiff: stirps, stirpis, Kmen/ Počatek rodu/ Stamm oder Geschlecht.

RS.

LARS, Lartis, Rex Vejentium:

RHINOCEROS, Rhinocerotis, Nosorožec / Ein Thier mit einer hörnen Nasen: Tros, Trois: Minos, Minois: Heros, Herois, Hrdina/ Heldt.

VS.

MELAMPVS, Malampodis: Opus, Opuntis: Amathus, Amathuntis.

YS.

CAPYS, Capyis: Cotys, Cotyis: Chlamys, chlamydis, Kratký wogenský odéw/ Kriegßmantel.

NS.

LENS, lendis, Hnjda/ Niß: Lens, lentis, Sſocowice/ Linsen: Frons, frondis, grüne Zweig/ Frons, frontis, Čželo/ Die Stirn: Aruns, Aruntis.

PS.

AVCEPS, aucupis: Ptácnjk/ Vogelsteller: Anceps, ancipitis, Pochybný/ Zweiffelhafftig: Gryps, gryphis, Nod neb Grypf/ Greiff: stirps, stirpis, Kmen/ Počatek rodu/ Stamm oder Geschlecht.

RS.

LARS, Lartis, Rex Vejentium:

Concors, concordis, Swornŷ / Eynig.

X.

ASTIANAX, Astianactis: Arx, arcis, Zámek neb Pewnost / Schloß. Merx mercis, Kaupé / Kram / oder Wahr: Vervex, vervecis, Skop c / Schöps: Lynx lyncis, Wostrowÿo / Luchs.

Genitivus Græcus in Os.

GRÆCO genitivo, Os, syllaba finito interdum utuntur Latini, ut Metamorphosis, metamorphoseos, Proména w giny spusob / Verenderung der gestalten: *Decapolis, Decapoleos: Tanis, Taneos: Tethys, Tethyos: Erymanthis, Erymanthidos.*

Græcus genitivus in Vs.

MANTO, Callisto, Alecto, Calypso, & cætera id genus Græca, us, faciunt genitivo, ut Mantûs, Calypsûs.

SI cui fortasse breviores videbimur, Priscianum adeat, qui depositionibus atq; casibus interrogandi, potißimum tertiæ declinationis, sextum librum

Concors, concordis, Swornþ/ Eynig.

X.

ASTIANAX, Astianactis: Arx, arcis, Zámek neb Pewnost/ Schloß. Merx mercis, Kaupě/ Kram/ oder Wahr: Vervex, vervecis, Skop c/ Schöps: Lynx lyncis, Wostrowÿd/ Luchs.

Genitivus Græcus in Os.

GRÆCO genitivo, Os, syllaba finito interdum utuntur Latini, ut Metamorphosis, metamorphoseos, Proměna w giný spůsob/ Verenderung der gestalten: *Decapolis, Decapoleos: Tanis, Taneos: Tethys, Tethyos: Erymanthis, Erymanthidos.*

Græcus genitivus in Vs.

MANTO, Callisto, Alecto, Calypso, & cætera id genus Græca, us, faciunt genitivo, ut Mantûs, Calypsûs.

SI cui fortasse breviores videbimur, Priscianum adeat, qui depositionibus atq; casibus interrogandi, potissimum tertiæ declinationis, sextum librum

librum, de cæteris verò casibus ferè septimum scripsit accuratissimè. Nos de ijs tantum putavimus agendum quæ non ita trita sunt, & quotidiana. Injuria enim fit præstantissimo magistro usui, si de ijs agas, quæ ad ipsum maximè spectant. TURBO, onis, nomen gladiatoris est. Horat. 2, Serm. Satyr. 3.

Corpore maiorem rides Turbonis in armis
Spirirum.

Prisci ITINER itineris dixerunt. Plaut. Mercat. Quin tu ergo itiner exequi meum mesinis? ITER enim iteris faciebat. Nævius, Ignoti iteris sumus. Accius, Nam te itere cerno vadere. Vide Nonium Marcel. Vetustissimi Ancipes, bicipes, præcipes dicebant, unde supersunt genitivi ancipitis, bicipitis, tricipitis. Plaut. in Commorientibus, Saliam in puteum præcipes. Idem, SUPELLECTILIS etiam nominandi casu dicebant. Cato adversus Tiberium Sempronium: Si posset actio fieri de artibus tuis, quasi supellectilis solet. Gellius lib. 13. cap. 22. ait Varronem NERIENES dixisse vocativè, ex quo nominandi casum eundem esse necessum est. Prisci ut Priscianus docet, ANIEN dixerunt. Cato, Non minus quam 15. millibus Anien abest. Veteres, ut ait Quintilianus libro 1. cap. 5. Palemo, Thelamo, & Plato (nam sic eum Cicero quoque appellat) pronuntiabant: quia Latinum quod o, & n, literis finiretur, non reperiebant.

librum, de cæteris verò casibus ferè septimum scripsit accuratissimè. Nos de ijs tantum putavimus agendum quæ non ita trita sunt, & quotidiana. Injuria enim fit præstantissimo magistro usui, si de ijs agas, quæ ad ipsum maximè spectant. TURBO, onis, nomen gladiatoris est. Horat. 2, Serm. Satyr. 3.

Corpore maiorem rides Turbonis in armis
Spirirum.

Prisci ITINER *itineris dixerunt. Plaut. Mercat. Quin tu ergo itiner exequi meum mesinis?* ITER *enim iteris faciebat. Nævius, Ignoti iteris sumus. Accius, Nam te itere cerno vadere. Vide Nonium Marcel. Vetustissimi Ancipes, bicipes, præcipes dicebant, unde supersunt genitivi ancipitis, bicipitis, tricipitis. Plaut. in Commorientibus,* Saliam in puteum præcipes. *Itidem,* SUPELLECTILIS *etiam nominandi casu dicebant. Cato adversus Tiberium Sempronium: Si posset actio fieri de artibus tuis, quasi supellectilis solet. Gellius lib. 13. cap. 22. ait Varronem* NERIENES *dixisse vocativè, ex quo nominandi casum eundem esse necessum est. Prisci ut Priscianus docet,* ANIEN *dixerunt. Cato, Non minus quam 15. millibus Anien abest. Veteres, ut ait Quintilianus libro 1. cap. 5. Palæmo, Thelamo, & Plato (nam sic eum Cicero quoque appellat) pronuntiabant: quia Latinum quod o, & n, literis finiretur, non reperiebant.*

Cicero Zeno, pro Muræna: Mno, pro Fundanio: Xeno, in Frumentaria: Dexo, 7. Verr. dixit, pro Zenon, Mnon, Xenon, Dexon: Vide Priscianum. LARS, *Rex Vejentium, ut Mars, exit in tis, Lartis. Livius 4. ab Urb. Daturos quod Lars Tolumnius dedisset: responderi jussit. Ibidem ad Lartem Tolumnium Regem Vejentium defecere.* HEPAR, *hepatis, Græcum est* ἧπαρ, ACER, *aceris, arbor est. Plin l. 24. cap. 8. Aceris radix contusa Iecineris doloribus efficacissimè imponitur.* MULCIBER, *Mulciberis, & Mulciber, Mulciberi, & imminuti verbo Mulcibri. Cic. 2. Tuscul. ex quodam poëta:*

Iovisq; nomen Mulcibri adscivit manus

Jambicus est trimeter. Apud Martianum Capellam, lib. 6. c. 1, plenum est: Dispendiaq; lin perflagrata cassum devorante Mulcibero. IECINORIS *putat Priscianus lib. 6. à nominativo jecinus fieri, qui in usu non est. Plinius lib. 11. c. 37. Bina jecinora leporibus circa Briletum. Ibid. Sex victimarum jecinora reperta sunt.*

GRÆCA *in as masculina, faciunt antis, Genitivo: fœminina verò adis, ut Lampas, lampadis,* Pochodně / Lampa / Lampen / *quibu Arcas proprium viri, & gentile additur. Pris Latini Calchas, vel Calcha, æ, declinabant.*

Plautus Menæch.

Nostin' illum? novi non Calcha simul.

De

Cicero Zeno, pro Muræna : Mno, pro Fundanio : Xeno, in Frumentaria: Dexo, 7. Verr. dixit, pro Zenon, Mnon, Xenon, Dexon: Vide Priscianum. Lars, *Rex Vejentium, ut Mars, exit in tis, Lartis. Livius 4. ab Urb. Daturos quod Lars Tolumnius dedisset: responderi jussit. Ibidem ad Lartem Tolumnium Regem Vejentium defecere.* Hepar, *hepatis, Græcum est* ἧπαρ, ACER, *aceris, arbor est. Plin l. 24. cap. 8. Aceris radix contusa Iecineris doloribus efficacissimè imponitur.* Mulciber, *Mulciberis, & Mulciber, Mulciberi, & imminuto verbo Mulcibri. Cic. 2. Tuscul. ex quodam poëta:*

Iovisq; nomen Mulcibri adscivit manus.

Jambicus est trimeter. Apud Martianum Capellam, lib. 6. c. 1, plenum est: Dispendiaq; lin perflagrata cassum devorante Mulcibero. Iecinoris *putat Priscianus lib. 6. à nominativo jecinus fieri, qui in usu non est. Plinius lib. 11. c. 37. Bina jecinora leporibus circa Briletum. Ibid. Sex victimarum jecinora reperta sunt.*

Græca *in as masculina, faciunt antis, Genitivo: fœminina verò adis, ut Lampas, lampadis.* Pochodně/ Lampa/ Lampen / *quibus Arcas proprium viri, & gentile additur. Pris. Latini Calchas, vel Calcha, æ, declinabant.*

Plautus Menæch.

Nostin' illum? novi non Calcha simul.

De

DE CHREMES, *Laches*, & *alijs hujus generis vide scholia in primam declinationem* GRÆCO *Genitivo in dos, frequenter utuntur poëtæ.*

Ovid. 2. Metamor.

--- custos Erymanthidos ursæ.

Ibidem lib. 1.

Nec superum rector mala tanta Phoronidos ultrà
Ferre potest.

Stat: 2. Theb.

--- immites citius Busiridos aras:

Cæteris ratius.

Martial. in Amphit.

Et quem supremæ Tethyos unda ferit.

PRISCI *Calypsonis, Jonis declinabant: vide Priscianum l. 6 Posteri calypsûs, Jûs, Mantus.*

Virg. 10.

Fatidicæ Mantûs, & Tusci filius amnis.

Qua de re sic Quintilianus lib. primo cap. 9. Nunc recentiores instituerunt Græcis nominibus Græcas declinationes potius dare: mihi autem placet Latinam rationem sequi, quousque patitur decor. Neque enim jam Calypsonem dixerim, ut Junonem, quanquam secutus antiquos C. Cæsar utitur hac ratione declinandi. Sed authoritatem consuetudo superavit. Hæc ille. Græco dativo usus est Virgilius 4. Eclog.

Non me carminibus vincet nec Thracius Orpheus.

Nec

De Chremes, *Laches, & alijs hujus generis vide scholia in primam declinationem* Græco *Genitivo in dos, frequenter utuntur poëtæ.*

Ovid. 2. Metamor.

--- custos Erymanthidos ursæ.

Ibidem lib. 1.

Nec superum rector mala tanta Phoronidos ultrà
Ferre potest.

Stat. 2. Theb.

--- immites citius Busiridos aras:

Cæteris rarius.

Martial. in Amphit.

Et quem supremæ Tethyos unda ferit.

PRISCI *Calypsonis, Jonis declinabant: vide Priscianum l. 6 Posteri calypsûs, Jûs, Mantus.*

Virg. 10.

Fatidicæ Mantûs, & Tusci filius amnis.

Qua de re sic Quintilianus lib. primo cap. 9. Nunc recentiores instituerunt Græcis nominibus Græcas declinationes potius dare: mihi autem placet Latinam rationem sequi, quousque patitur decor. Neque enim jam Calypsonem dixerim, ut Junonem, quanquam secutus antiquos C. Cæsar utitur hac ratione declinandi. Sed auctoritatem consuetudo superavit. Hæc ille. Græco dativo usus est Virgilius 4. Eclog.

Non me carminibus vincet nec Thracius
Orpheus.

Nec

Nec Linus: hic mater quamvis, atque huic pater adsit.

Orphei Calliopeia, Lino formosus Apollo.

Orphei plenus est Dativus & trium syllabarum, Orphei sive Orphei imminutus & contractus, E, enim & i, literæ in diphthongum ei, contractæ sunt.

ACCUSATIVUS.

ACCUSATIVUS exit in Em, ut Sermonem.

I. EXCEPTIO

BURIS, Kleč / Die Handthabe am Pflug/ Cucumis, Wokurka/ Augorcken/ Pelvis, Medenice k myti noh / Becken/ Ravis, Chrapawost / der heiser Husten/ Securis, Sekyra / Beyl / Sitis, žižen/ Durst/ Tussis, Kassel / Husten / Vis, Moc/ Syla/ Gewalt/ Stärcke / in Im, exeunt.

EXCEPTIO. II.

Febris, Zymnice/ Daß Fieber/ Navis. Lod/

Nec Linus: hic mater quamvis, atque huic pater adsit.

Orphei Calliopeia, Lino formosus Apollo.

Orphei plenus est Dativus & trium syllabarum, Orphei sive Orphei imminutus & contractus, E, enim & i, literæ in diphthongum ei, contractæ sunt.

ACCUSATIVUS.

ACCUSATIVUS exit in Em, ut Sermonem.

I. EXCEPTIO

BURIS, Kleč / Die Handthabe am Pflug / Cucumis, Wokurka / Augorcken / Pelvis, Medenice k mytj noh / Becken / Ravis, Chrapawost / der heiser Husten / Securis, Sekyra / Beyl / Sitis, žjžen / Durst / Tussis, Kassel / Husten / Vis, Moc / Syla / Gewalt / Stärcke / in Im, exeunt.

EXCEPTIO. II.

Febris, Zymnice / Daß Fieber / Navis. Lod /

Lođ/ Schiff / Puppis Zadnÿ Strana loďÿ / das Hindertheil des Schiffs / Clavis, Klÿč / Schlüssel / Restis, Prowaz / strang / Turris, Wěže / Thurn / in Em, vel Im, terminantur.

Accusativus Græcos.

Græcus Accusativus in a, exit, ut Hectora, Calchanta, aëra, æthera.

I. EXCEPTIO

Græca, O, litera finita, habent Accusativum similem nominativo, ut Manto, Calypso, Alecto.

EXCEPTIO II.

Græca Is, syllaba finita, quæ apud Latinos Genitivum habent similem nominativo, hoc est, quorum Genitivus apud Græcos in Os exit, nulla præcedente consonante, Accusativo faciunt In, Græcè, vel Im, Latinè, ut Charybdis, Charybdin, vel Charybdim.

Ys, finita, frequentius in yn, quàm

Lod/ Schiff/ Puppis Zadnÿ Strana lobÿ/ das Hindertheil des Schiffs/ Clavis, Klÿč/ Schlüssel/ Restis, Prowaz/ strang/ Turris, Wěže/ Thurn/ in Em, vel Im, terminantur.

Accusativus Græcos.

Græcus Accusativus in a, exit, ut Hectora, Calchanta, aëra, æthera.

I. EXCEPTIO

Græca, O, litera finita, habent Accusativum similem nominativo, ut Manto, Calypso, Alecto.

EXCEPTIO II.

Græca Is, syllaba finita, quæ apud Latinos Genitivum habent similem nominativo, hoc est, quorum Genitivus apud Græcos in Os exit, nulla præcedente consonante, Accusativo faciunt In, Græcè, vel Im, Latinè, ut Charybdis, Charybdin, vel Charybdim.

Ys, finita, frequentius in yn, quàm

in ym, exeunt, ut Tethys, Tethyn, Cotys, Cotyn: Halys, Halyn, vel Halym.

Quæ vero genitivo crescunt, neque accentum habent in ultima, in In, vel Im, vel Em, exeunt, ut Paris, Paridis, Parin, vel Parim vel Paridem; Iris, Iridis, Irin, vel Irim, vel Iridem: Isis, Isidis, Isin, vel Isim, vel Isidem: quæ etiam in A, apud Græcos exeunt, ut Parida, &c.

CUCUMIS quando Cucumis facit Genitivo, facit Cucumim. Plin. l. vo. c. 1. Aliqui etiam ab eo scorpionum Cucumim vocant, efficacissimum contra scorpionum ictus. Ibidem. Cucumim sylvestrem esse diximus multò infra magnitudinem sativi l. 19. c. c. 11. Cucumi Dativum invenies.

Plaut. Aulul.

-- ad ravim poscamus, &c.

Idem Cistel.

Expurgabo hercle omnia ad raucam ravim.

TURRIS frequentiùs turrim per tertiam vocalem facit, quam per secundam turrem: Cæsar 2. bell. Civil. Quem à turri lateritia ad hostium turrim murumq; perducerent. Ibidem. Circum turrim paulò post, Ad turrim hostium. Idem 2. de bell. Gall. Tautioneris turrim in muros

muros

in ym, exeunt, ut Tethys, Tethyn, Cotys, Cotyn: Halys, Halyn, vel Halym.

Quæ vero genitivo crescunt, neque accentum habent in ultima, in In, vel Im, vel Em, exeunt, ut Paris, Paridis, Parin, vel Parim vel Paridem; Iris, Iridis, Irin, vel Irim, vel Iridem: Isis, Isidis, Isin, vel Isim, vel Isidem: quæ etiam in A, apud Græcos exeunt, ut Parida, &c.

CUCUMIS quando Cucumis facit Genitivo, facit Cucumim. Plin. l. 20. c. 1. Aliqui etiam ab eo scorpionum Cucumim vocant, efficacissimum contra scorpionum ictus. Ibidem. Cucumim sylvestrem esse diximus multò infra magnitudinem sativi l. 19. c. c. 11. Cucumi Dativum invenies.

Plaut. Aulul.

-- ad ravim poscamus, &c.

Idem Cistel.

Expurgabo hercle omnia ad raucam ravim.

TURRIS frequentiùs turrim per tertiam vocalem facit, quam per secundam turrem: Cæsar 2. bell. Civil. Quem à turri lateritia ad hostium turrim murumq; perducerent. Ibidem, Circum turrim paulò post, Ad turrim hostium. Idem 2. de bell. Gall. Tantis oneris turrim in muros

muros sese collocare considerent. Virgil. 2. Æneide. *Turrim in præcipiti stantem.* *Turrem raro apud Cæsarem invenies. 2. bell. Civil. Majori cum fiducia ad alteram turrem aggeremq́; eruptione pugnaverunt* *Vitruvius lib. 10. cap. 19. Fieri autem ait, oportere turrem tabulatorum decem, &c. Ibidem, Majorem vero turrem altam cubitorum cxx. Multò tamen usitatiùs & elegantiùs est Turrim & turri, quàm turrem, turre.* *SECUREM per e, nondum inveni: SECURIM frequenter apud Ciceronem, aliosq́ probatos authores*

Virg. 2. Æneid.

---Incertam excussit cervice securim.

FEBRIM invenies apud Suetonium in Tito cap. 10. & Horat. 2. Serm. Satyr. 3 Febrem multo usitatiùs est. Mart: lib. 5.

Non habui febrem Symmache, nunc habeo. *Per e, febrem. Cic. de Finib. Et is febrem non habet? Quintilianus lib, 2. cap 17. Mitigare febrem. PUPPIM, NAVIM, non solum per tertiam vocalem, ut præcipit Donatus Edit. 2. sed etiam per secundam reperiuntur.*

Stat. 2. Syl.

--- nec unquam
Emeritam in nostras puppem dimitte procellas.

Lucan. lib. 4.

Pri-

muros sese collocare considerent. Virgil. 2. Æneide. Turrim in præcipiti stantem. Turrem raro apud Cæsarem invenies. 2. bell. Civil. Majori cum fiducia ad alteram turrem aggeremq́; eruptione pugnaverunt. Vitruvius lib. 10. cap. 19. Fieri autem ait, oportere turrem tabulatorum decem, &c. Ibidem, Majorem verò turrem altam cubitorum cxx. Multò tamen usitatiùs & elegantiùs est Turrim & turri, quàm turrem, turre. SECUREM per e, nondum inveni: SECURIM frequenter apud Ciceronem, aliosq́ probatos authores

Virg. 2. Æneid.

---Incertam excussit cervice securim.

FEBRIM invenies apud Suetonium in Tito cap. 10. & Horat: 2. Serm. Satyr. 3 Febrem multo usitatiùs est. Mart: lib. 5.

Non habui febrem Symmache, nunc habeo. *Per e, febrem. Cic. de Finib. Et is febrem non habet? Quintilianus lib. 2. cap 17. Mitigare febrem. PUPPIM, NAVIM, non solum per tertiam vocalem, ut præcipit Donatus Edit. 2. sed etiam per secundam reperiuntur.*

Stat. 2. Syl.

--- nec unquam
Emeritam in nostras puppem dimitte procellas.

Lucan. lib. 4.

Pri-

Primum cana salix madefacto robore parvam
Texitur in puppem.

Cic. 4. de Finibus, Si palearum navem evertit. Navem frequentissimum est: Puppem rarius.

Clavim *Plaut. Mostel.*

Clavim mihi harunce ædium nunc jam
Iube efferri intus.

Tibul. l. 2. Clavem per secundam Vocalem dixit Terent. Phorm.

Ad Restim mihi quidem res redijt planissimè.

Idem Adelph.

Tu intereas restim ductans saltabis.

Plin. lib. 17. cap. 10.

Eaque intrita testem circumlini.

AQUALIM per tertiam vocalem est apud Plautum in Curcul. BIPENNIM nondum legi. Virg. 11. bipennem dixit.

Nunc validam dextra rapit indefessa bipennem.

Ovid. 8. Metam.

--- sævam inhibere bipennem.

GRÆCUS Accusativus in A, frequens est maximè apud poëtas.

Virg. 1. Æneid.

Te circum Iliacos raptaverat Hector muros.

Idem 7.

Primum cana salix madefacto robore parvam

Texitur in puppem.

Cic. 4. de Finibus, Si palearum navem evertit. Navem frequentissimum est: Puppem rarius.

CLAVIM *Plaut. Mostel.*

Clavim mihi harunce ædium nunc jam

Iube efferri intus.

Tibul. l. 2. Clavem per secundam Vocalem dixit.

Terent. Phorm.

Ad RESTIM mihi quidem res redijt planissimè.

Idem Adelph.

Tu intereas restim ductans saltabis.

Plin. lib. 17. cap. 10.

Eaque intrita testem circumlini.

AQUALIM per tertiam vocalem est apud Plautum in Curcul. BIPENNIM nondum legi. Virg. 11. bipennem dixit.

Nunc validam dextra rapit indefessa bipennem.

Ovid. 8. Metam.

--- sævam inhibere bipennem.

GRÆCUS Accusativus in A, frequens est maximè apud poëtas.

Virg. 1. Æneid.

Te circum Iliacos raptaverat Hector muros.

Idem 7.

Luc

Luctificam Alecto Dirarum ab sede sororum.
Infernisque ciet tenebris

GRÆCA; is syllaba finita, quorum genitivus exit in os; syllabam puram; hoc est, nulla praecedente consonante, ferè apud Latinos genitivũ similem habent Nominativo: ut Genesis, Neapolis, Charybdis, Geneseos, Neapoleos, Charybdeos, Græcè: at Latinè Genesis, Neapolis Charybdis: & faciunt Accusativo In, vel Im, Cic. 3. de Orat. Deinde videndum est ne longè simile sit ductum: Syrtim patrimonij; scopulum libentius dixerim: Charybdim bonorum, voraginem potius. Idem 2. Philip. Quæ Charybdis tam vorax? Charybdim dico?

Ovid. l. 4. de Ponto.

Nec potes infestis conferre Charybdin Achæis.

Quæ in ys, per y, exeunt, etiam purè declinantur Latinè, ut Capys, Capyis: Cotys, Cotyis. Liv. lib. 4. dec. 1. Capuamq; ab duce eorum Capye, vel quod propius vero est, à campestri agro appellatam, &c. Idem lib. 2. dec. 5. Ipse cum Cotye Thessalonicam est profectus, sic Tacit. lib. 2. & Cotyi Dativo sæpe. Idem Liv. ibidem eò fama affertur, Atlesbim regulum Thracum in Cotyis fines impetum fecisse. Idem tamen l. 1. ab Urb. Aty, Capy, sexto casu dixit: Latino Alba ortus, Alba Atys, Aty, Capys, Capy, Capetus

Luctificam Alecto Dirarum ab sede sororum.
Infernisque ciet tenebris ;

GRÆCA ; is syllaba finita ; quorum genitivus ixit *in os ; syllabam puram ; hoc est, nulla præcedente consonante, ferè apud Latinos genitivũ similem habent Nominativo : ut Genesis, Neapolis, Charybdis, Geneseos, Neapoleos, Charybdeos, Græcè : at Latinè Genesis, Neapolis Charybdis: & faciunt Accusativo In, vel Im, Cic. 3. de* Orat. *Deinde videndum est ne longè simile sit* ductum : *Syrtim patrimonij; scopulum libentiùs* dixerim : *Charybdim bonorum, voraginem potius. Idem 2. Philip. Quæ Charybdis tam vorax ?* Charybdim dico ?*

Ovid. l. 4. de Ponto.

Nec potes infestis conferre Charybdin Achæis.

*Quæ in ys, per y, exeunt, etiam purè declinantur Latinè, ut Capys, Capyis: Cotys, Coty-*is. *Liv. lib. 4. dec. 1. Capuamq; ab duce eorum* Capye, *vel quod propius vero est, à campestri* agro *appellatam, &c. Idem lib. 2. dec. 5. Ipse* cum *Cotye Thessalonicam est profectus, sic Tacit.* lib. 2. *& Cotyi Dativo sæpe. Idem Liv. ibidem* ò *fama affertur, Atlesbim regulum Thracum* Cotyis *fines impetum fecisse. Idem tamen l.* ab *Urb.* Aty, *Capy, sexto casu dixit : Latino* Alba *ortus, Alba Atys, Aty, Capys, Capy, Cape-*

 tus

tus Catullus Tethyi à Tethys Tethyis, vel Tethyos usus est.

Luce tamen canæ Tethyi restituor.

ACCUSATIVUM in yn, sæpe apud eundem Livium leges. lib. 8. dec. 4. Sedem ipsi sibi circa Halyn flumen ceperunt. Idem l. 2. dec. 5 Itaque dimittendum Cotyn ad sua tuenda ratus, &c. Cicer. 2 de Divinat. Halym dixit, Crœsus Halym penetrans magnam pervertet opum vim. Livius ibidem lib 4. Ea die ad amnem Mityn processit.

EA verò quorum Genitivus in os, syllabam impuram exit, hoc est præcedente consonante, apud Latinos Genitivo crescunt, ut Paris, idis, Daphnis, idis, quæ & Latinè declinantur, & Græcè, à poëtis præcipuè. Cic. ad Octavium. At te fama patriæ Paridem futurum prædicabant.

Virgilius 10.

... & face prægnans
Cisseis regina Parim creat.

Ovid. 13. Metam.

Accusoque Parim.

Virgilius 7. Eclog.

Hæc memini, & victum frustra contendere Thyrsim.

Ibidem.

... Et certamen erat, Corydon cum Thyrside magnum.

Idem 9 semper Daphnin per n, dicit:

Declinat etiam Latinè.

tus Catullus Tethyi à Tethys Tethyis, vel Tethyos usus est.

Luce tamen canæ Tethyi restituor.

ACCUSATIVUM in yn, sæpe apud eundem Livium leges. lib. 8. dec. 4. Sedem ipsi sibi circa Halyn flumen ceperunt. Idem l. 2. dec. 5 Itaque dimittendum Cotyn ad sua tuenda ratus, &c. Cicer. 2 de Divinat. Halym dixit, Crœsus Halym penetrans magnam pervertet opum vim. Livius ibidem lib 4. Ea die ad amnem Mityn processit.

EA verò quorum Genitivus in os, syllabam impuram exit, hoc est præcedente consonante, apud Latinos Genitivo crescunt, ut Paris, idis, Daphnis, idis, quæ & Latinè declinantur, & Græcè, à poëtis præcipuè. Cic. ad Octavium. At te fama patriæ Paridem futurum prædicabant.

Virgilius 10.

--. & face prægnans
Cisseis regina Parim creat.

Ovid. 13. Metam.

Accusoque Parim.

Virgilius 7. Eclog.

Hæc memini, & victum frustra contendere Thyrsim.

Ibidem.

--- Et certamen erat, Corydon cum Thyrside magnum.

Idem 9 semper Daphnin per n, dicit: declinat etiam Latinè.

Ego hanc in Daphnide laurum.

PARIS, Isis, & cætera quorum ultima non habet accentum, lingua quidem Græcorum communi, Accusativo a, faciunt, Parida Isida; Jones verò hiatus amantes, consonante subtracta, Parios, Isios declinant, inde Parin, Isin. Latini n, in m, mutantes, Parim, Isim.

Virg. 5.

Irim de cœlo misit Saturnia Iuno.

Lucan. lib. 8.

Nos in templa tuam Romana recepimus Isim.

QVÆ apud Græcos accentum habent in ultimo, in a, tantum desinunt, ut ἀμαρυλλὶς τιτανὶς, Amaryllis, Titanis, Amaryllida, Titanida.

Ovidius 5.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

VOCATIVVS.

VOCATIVVS similis est Nominativo, *O Sermo, ô Pallas, ô Socrates, ô Chremes, ô Achilles, ô Heros, ô Chlamys.* O Socrate, Chreme, Achille, Vlysse, ad primam spectant.

Ego hanc in Daphnide laurum.

PARIS, Isis, & cætera quorum ultima non habet accentum, lingua quidem Græcorum communi, Accusatiuo a, faciunt, Parida Isida; Iones verò hiatus amantes, consonante subtracta, Parios, Isios declinant, inde Parin, Isin. Latini n, in m, mutantes, Parim, Isim.

Virg. 5.

Irim de cœlo misit Saturnia Iuno.

Lucan. lib. 8.

Nos in templa tuam Romana recepimus Isim.

QVÆ apud Græcos accentum habent in ultimo, in a, tantum desinunt, ut ἀμαρυλλίς τιτανίς, Amaryllis, Titanis, Amaryllida, Titanida.

Ovidius 5.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

VOCATIVUS.

VOCATIVVS similis est Nominatiuo, *O Sermo, ô Pallas, ô Socrates, ô Chremes, ô Achilles, ô Heros, ô Chlamys.* O Socrate, Chreme, Achille, Vlysse, ad primam spectant.

EXCEPTIO.

Græca quæ in Is, vel Ys, exeunt, neque habent accentum in ultima, apud Græcos deponunt s, Nominativi, *ô Mœri, Iri, Pari, Tethy.* Et apud poëtas fœminina in is, quorum Genitivus exit in dis, quam vis accentum habeant in ultima, *ô Amarylli, Tyndari, Oebali.*

Item propria in As, quorum Genitivus exit in antis, apud eosdem poëtas deponunt s, *ô Palla, ô Calcha.*

Præterea quæ ante s, habent diphthongum, ferè s, literam abijciunt, ut *Simoous, Simois, Tydeus Melampous, Melampus, ô Simoi, Tydeu, Melampu.* Quæ omnia apud Atticos Vocativum habent similem nominativo, *ô Paris, Calchas, Simois, Melampus,* quos interdum imitantur Latini.

De VOCANDI casibus Chreme, Achille, Socrate, dictum est in scholis in primam declinationem, cæterorum accipe exemplum.

Virgilius Eclog. 9.

Quo te Mœri pedes?

Ibidem.

EXCEPTIO.

Græca quæ in Is, vel Ys, exeunt neque habent accentum in ultima, apud Græcos deponunt s, Nominativi, *ô Mœri, Iri, Pari, Tethy.* Et apud poëtas fœminina in is, quorum Genitivus exit in dis, quamvis accentum habeant in ultima, *ô Amarylli, Tyndari, Oebali.*

Item propria in As, quorum Genitivus exit in antis, apud eosdem poëtas deponunt s, *ô Palla, ô Calcha.*

Præterea quæ ante s, habent diphthongum, ferè s, literam abijciunt, ut *Simoeis, Simois, Tydeus Melampus, Melampus, ô Simoi, Tydeu, Melampu.* Quæ omnia apud Atticos Vocativum habent similem nominativo, *ô Paris, Calchas, Simois, Melampus,* quos interdum imitantur Latini.

De VOCANDI casibus Chreme, Achille, Socrate, dictum est in scholis in primam declinationem, cæterorum accipe exemplum.

Virgilius Eclog. 9.

Quo te Mœri pedes?

Ibidem.

Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus?

Idem lib. 9.

Iri decus cœli.

Idem Eclog. 1.

Mirabar quid mœsta deos Amarylli vocares.

Ovid. in Epist.

Conjugij spes est Tyndari facta tui.

In ÿsdem.

Applicor in terras Oebali nympha tuas.

PALLAS, Calchas, & cætera huius formæ apud Græcos an, faciunt Vocativo, ô Pallan, Calchan: poëtæ abÿciunt n, ô Palla, ô Calcha.

Virgilius 11.

Non hæc ô Palla dederas promissa parent.

Senec. Troad.

Effare Calcha nosque consilio rege.

Stat. 3 Theb.

illum venerande Melampu
Qui cadit agnosco.

Ibidem.

Te pudor & curæ retinent per rura Melampu.

ABLATIVUS.

ABLATIVVS exit in e, à teste,

Daphni quid antiquos signorum suspicis ortus?

Idem lib. 9.

Iri decus cœli.

Idem Eclog. 1.

Mirabar quid mœsta deos Amarylli vocares.

Ovid. in Epist.

Conjugij spes est Tyndari facta tui.

In ijsdem.

Applicor in terras Oebali nympha tuas.

PALLAS, Calchas, & cætera huius formæ apud Græcos an, faciunt Vocativo, ó Pallan, Calchan: poëtæ abijciunt n, ó Palla, ó Calcha.

Virgilius 11.

Non hæc ó Palla dederas promissa parent.

Senec. Troad.

Effare Calcha nosque consilio rege.

Stat. 3. Theb.

illum venerande Melampu

Qui cadit agnosco.

Ibidem.

Te pudor & curæ retinent per rura Melampu.

ABLATIVUS.

ABLATIVVS exit in e, à teste,

Swědek/ Zeuge. duce, Wůdce/ Füh-
rer. hospite, Host/ Hospodář/ Wirt o-
der Gast. paupere, Chudy/ Arm. pube-
re, sospite, Zdrawý/ Gesundt.

EXCEPTIO. I.

NOMINA quorum Accusativus
exit in In, vel Im: Neutra in AL, AR, E:
Nomina mensium: Adjectivum, cu-
jus neutrum e, litera terminatur, i, po-
stulant ut Charybdi, siti, Žjžen/ Durst/
animali, Žiwočých/ Thier. calcari, Wo-
struha/ Sporn. monili. Drahá zapona
ozdobený hrdla / Halßbandt. Septem-
bri, Záři Měsýc/ Herbstmonat. brevi,

Quibus accedunt Pluri, Strigili,
Hřbelce/ Striegel. canali, Žlab / wrtana
trauba/ Röhre oder Rinne/ memori, Pa-
matugicý/ Ingedenck.

FAR, Bělobilna/ Dinckelkorn/ Ne-
ctar, Božský napog/ Gottestranck/ He-
par, Yátra/ Leber/ iubar, Blesk Slunce
ny a wsselikakých hwězd / Schein oder
Glantz/ e, contenta sunt: item Gaula
pe, Soracte. Praeneste, Reate, & caete

r

Swědek/ Zeuge. duce, Wudce/ Führer. hoſpite, Hoſt/ Hoſpodař/ Wirt oder Gaſt. paupere, Chudy/ Arm. pubere, ſoſpite, Zdrawý/ Geſundt.

EXCEPTIO. I.

NOMINA quorum Accuſativus exit in In, vel Im: Neutra in AL, AR, E: Nomina menſium: Adjectivum, cujus neutrum e, litera terminatur, i, poſtulant ut Charybdi, ſiti, žižen/ Durſt/ animali, žiwočych/ Thier. calcari, Woſtruha/ Sporn. monili. Draha zapona ozdobený hrdla/ Halßbandt. Septembri, Zářy Měſyc/ Herbſtmonat. brevi.

Quibus accedunt Pluri, Strigili, Hřbelce/ Striegel. canali, žlab/ wtrauba/ Röhre oder Rinne/ memori, Pamatuzlcý/ Jngedenck.

FAR, Běłobilna/ Dinckelkorn/ Nectar, Božský napog/ Gottestranck/ Hepar, Játra/ Leber/ iubar, Bleſk Slunce ny a wſſelijakých hwězd/ Schein oder Glantz/ e, contenta ſunt: item Gauſape, Soracte. Præneſte, Reate, & cæte

ra locorum propria hujus positionis, si tamen huc spectant, sunt enim pleraque declinationis expertia.

EXCEPTIO II.

I, vel E, petunt cætera adjectiva & substantiva, quorum Accusativus in Em, vel Im, desinit, ut â *Felice, vel Felici: Ingente, vel Ingenti: Nave vel Navi.* Quibus addes Amnis, Řzeka/ Fluß/ Ignis, Ohen/ Fewr/ Imber, Přjwal/ Platzregen/ Supellex, Wsseliké mowité nádoby a domowý Hospodářstwj/ Haußgeräth/ Vectis, Záwora/ Schoß/ Riegel.

APPENDIX I.

Appellativa adjectivis similia, leges adjectivorum fermè sequuntur, ut Familiaris, Přjtel/ Freundt/ Annalis, Kronyka neb letopisy/ Jarzeitbuch/ Bipennis, Dwogwostrý Sekyra neb Méč/ Das zwo Schneiden hat/ Triremis, Lodj o třech řadých wesel/ Gallee mit drey Rhuderbäncken/

ra locorum propria hujus positionis, si tamen huc spectant, sunt enim pleraque declinationis expertia.

EXCEPTIO II.

I, vel E, petunt cætera adjectiva & substantiva, quorum Accusativus in Em, vel Im, desinit, ut â *Felice, vel Felici: Ingente, vel Ingenti: Nave vel Navi.* Quibus addes Amnis, Rzeka/ Fluß/ Ignis, Ohen/ Fewr/ Imber, Přjwal/ Platzregen/ Supellex, Wsselike mowite nádobý a domowý Hospodářstwj/ Haußgeräth/ Vectis, Záwora/ Schoř/ Riegel.

APPENDIX I.

Appellativa adjectivis similia, leges adjectivorum fermè sequuntur, ut Familiaris, Přjtel/ Freundt/ Annalis, Kronyka neb letopisy/ Jarzeitbuch/ Bipennis, Dwogwostrý Sekyra neb Měč/ Das zwo Schneiden hat/ Triremis, Lodj o třech řadjch wesel/ Gallee mit drey Rhuderbäncken/

dencken/ Affinis, Přjbuzný / Schwager à Familiari, Annali, &c. Tridens, Trzyſſpičatý widly / Dreyzänckig Eiſen / à Tridente, vel tridenti.

Sin verò propria ſint, E, tantum poſtulant, ut: *Martialis, Juvenalis, Felix, Clemens, à Martiale, Juvenale, &c.*

APPENDIX II.

Pleraque adjectiva quæ in literas Ns, exeunt, ferè e, contenta ſunt, ut Prudens, Opatrný/ Verſtändig/ Imprudens, Neopatrny/ Unverſtändig/ à Prudente, Imprudente.

PARTICIPIA in E, exeunt, *ut Abſente, Præſente, Audiente. Cicero libro tertio in Verrem Illa deos hominesque implorante, iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit, Plinius: Bætica à flumine eam mediam ſecante cognominata cunctas provincias diviti cultu, & quodam quaſi fertili nitore præcedit.* Interdum etiam in I, ſed tunc ferè in nomina tranſeunt.

Comparativa nomina multò uſitatius in E, literam, quam in I, exeunt, *ut Superiore, faciliore, uberiore.*

QVORUM *Accuſativus exit in Im, vel In Abla-*

bencken/ Affinis, Přjbuzný / Schwager à Familiari, Annali, &c. Tridens, Trzyſſpičatý widly / Dreyzänckig Eiſen / à Tridente, vel tridenti.

Sin verò propria ſint, E, tantum poſtulant, ut: *Martialis, Juvenalis, Felix, Clemens, à Martiale, Juvenale, &c.*

APPENDIX II.

Pleraque adjectiva quæ in literas Ns, exeunt, ferè e, contenta ſunt, ut Prudens, Opatrný/ Verſtändig/ Imprudens, Neopatrny/ Unverſtändig/ à Prudente, Imprudente.

Participia in E, exeunt, *ut Abſente, Præſente, Audiente. Cicero libro tertio in Verrem: Illa deos hominesque implorante, iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit, Plinius: Bætica à flumine eam mediam ſecante cognominata cunctas provincias diviti cultu, & quodam quaſi fertili nitore præcedit.* Interdum etiam in I, ſed tunc ferè in nomina tranſeunt.

Comparativa nomina multò uſitatius in E, literam, quam in I, exeunt, *ut Superiore, faciliore, uberiore.*

Quorum *Accuſativus exit in Im, vel In, Abla-*

Ablativus i, litera finitur, ut Charybdi, Hispali, Ligeri, Cannabi, Bæti, Cucumi.

Iuvenal. Satyr 5.

--- Sæva dignum veraque Charybdi.

Cæsar 3. bell. Gall. Naves interim longas ædificari in flumine Ligeri instituit. Idem libro 7. bell. Gall. Accusativo usus est. Cùm ad flumen Ligerim venissent: à Nominativo Ligeris, ut Ararim ab Araris. Plin. l. 19. c. 2. In sicco præferunt è cannabi funes. Varro Accusativo est usus lib 1. c. 23. Sic ubi cannabim, linum, juncum, spartum, &c. Persius satyr. 5. cannabe dixit.

--- tibi torta cannabe fulto
Cœna sit in transtro.

Liv. lib. 8. dec. 5. Bæte dixit, Martius superato Bæte amni, quem incolæ Circium appellant, duas opulentas civitates sine certamine in deditionem accepit. Cùm antè eodem libro dixisset, Ducibus est creditum brevius aliud esse iter ad Bætim fluvium. Plin. l. 20 c. 9. Cum vino aut cucumi cocto. Strigili invenies apud Horat. 2. Serm. satyr. 7. & apud Plin. l. 29 c. ultimo, de le cùm opus sit, strigili temperata infundere. CANALI, Quint. lib. 11. c. 3. Pleniori tamen canali fluunt, Vos Albani tumuli atq; luci. Plin. lib. 24. c. 11. Neque alibi quàm in canali. IMMEMORI frequentissimè occurrit, neq; eget probatione. Prisci memoris & memore declinant, unde memori tantum videtur relictum.

Ablativus i, litera finitur, ut Charybdi, Hispali, Ligeri, Cannabi, Bœti, Cucumi.

Iuvenal. Satyr 5.

--- Sæva dignum veraque Charybdi.

Cæsar 3. bell. Gall. Naves interim longas ædificari in flumine Ligeri instituit. Idem libro 7. bell. Gall. Accusativo usus est. Cùm ad flumen Ligerim venissent: à Nominativo Ligeris, ut Ararim ab Araris. Plin. l. 19. c. 2. In sicco præferunt è cannabi funes. Varro Accusativo est usus lib 1. c. 23. Sic ubi cannabim, linum, juncum, spartum, &c. Persius satyr. 5. cannabe dixit.

--- tibi torta cannabe fulto
Cœna sit in transtro.

Liv. lib. 8. dec. 5. Bœte dixit, Martius superato Bœte amni, quem incolæ Circium appellant, duas opulentas civitates sine certamine in deditionem accepit. Cùm antè eodem libro dixisset, [illegible]icibus est creditum brevius aliud esse iter ad Bœtim fluvium. Plin. l. 20 c. 9. Cum vino aut cucumi cocto. Strigili invenies apud Horat. 2. serm. satyr. 7. & apud Plin. l. 29 c ultimo, de [illegible]e cùm opus sit, strigili temperata infundere. CANALI, Quint. lib. 11. c. 3. Pleniori tamen [illegible] canali fluunt, Vos Albani tumuli atque luci. Plin. lib. 24. c. 11. Neque alibi quàm in canali. MEMORI frequentissimè occurrit, neque eget probatione. Prisci memoris & memore declinant, unde memori tantum videtur relictum.

Cæcilius apud Prisc. l. 7. Itáne est immemoris, itáne est madida memoria? Hæc tria non facile, terminata invenies. Antiqui etiam mare dicebant sexto casu.

Atacinus.

Cingitur Oceano, Libyco mare, flumine Nilo.

Plaut: Rudent:

Dicant in mare communi captos.

Quos imitatus est Ovidius in Ibin.

Et summam Libyco de mare carpat aquam

APUD *eundem cœleste, perenne, bimestre pro cœlesti, perenni, bimestri leguntur, 15. Metã.*

.. specie cœleste resumpta.

3. Fast.

Amne perenne latens, Anna Perenna vocor. *& 6*

Extaque de porca cruda bimestre tenet.

GAUSAPE, Cære, Nepete, & ut arbitror Præneste, Socrate, Reate, non declinantur in casus. Plinius l. 8. c. 48. Funiculati clavi in modum gausape texi nunc primum incepit. Liv. ab Urb. Qui Cære opulento tum oppido imperitans. Cære, ut vides, dandi est casus, nam si inclinaretur in casus, Cæri, aut Cæreti, non Cære esset. Idem 3 bell. Pun. Statuta ejus judicio fuit Præneste in foro statua. Ibidem 5. Reate saxingens visum volitare. Ibidem 8. Cære porcu

bicep

Cæcilius apud Prisc. l. 7. Itáne est immemoris, itáne est madida memoria? Hæc tria non facile, terminata invenies. Antiqui etiam mare dicebant sexto casu.

Atacinus.

Cingitur Oceano, Libyco mare, flumine Nilo.

Plaut: Rudent:

Dicant in mare communi captos.

Quos imitatus est Ovidius in Ibin.

Et summam Libyco de mare carpat aquam

APUD *eundem cæleste, perenne, bimestre pro cælesti, perenni, bimestri leguntur, 15. Metam.*

.. specie cœleste resumpta.

3. Fast.

Amne perenne latens, Anna Perenna vocor. *& 6*

Extaque de porca cruda bimestre tenet.

GAUSAPE, *Cære, Nepete, & ut arbitror Præneste, Socrate, Reate, non declinantur in casus. Plinius l. 8. c. 48. Funiculati clavi in modum gausape texi nunc primum incepit. Liv. ab Urb. Qui Cære opulento tum oppido imperitans. Cære, ut vides, dandi est casus, nam si inclinaretur in casus, Cæri, aut Cæreti, non Cære esset. Idem 3. bell. Pun. Statua ejus judicio fuit Præneste in foro statua. Ibidem 5. Reate saxingens visum volitare. Ibidem 8. Cære porcu*

bicep

ceps, & agnus mas, idemq; fœmina natus e-
nt.

QVÆDAM apud priscos diversi gene-
is fuerunt: nam apud Plaut. Rudent. vivi-
um retem, & Casin. Intra præsepes suas,
ges: & apud Plinium l.7. cap 2. & l. 31. c.
Soracte minvenias; unde & Ablativus
rte, præsepe, Soracte fieri potuit. Nihil
ussæ est, cur Degener, Nerodný/ Nepo-
dtilý po rodu/ Der auß dem Geschlecht
schlegt/ & uber, Hogný Urodny/ Frucht-
bar/ excipiantur è numero adjectivorum,
ua, e, vel i, faciunt

Lucan: libro 4.

Si me degeneri stravissent facta sub hoste.

Curt. lib 3. uberi & pingui solo. PU-
GILI per i, quod à recentioribus additur,
ndum inveni. Vigil, Bedlivý / Ploý/
Backer/ munter/ & artifex, Ržemeslný/
Künstlich/ ut adjectivi interdum speciem
e se ferunt, ita etiam vigili & artifici in-
rim faciunt.

Stat 1 Achil.

Aspicit intentum, vigiliq; hæc aure tra-
hentem.

Ibidem.

Qua-

ceps, & agnus mas, idemq; fœmina natus e-nt.

QUÆDAM apud priscos diversi gene-is fuerunt: nam apud Plaut. Rudent. vivi-um retem, & Casin. Intra præsepes suas, ges: & apud Plinium l. 7. cap. 2. & l. 31. c. Soractem invenias; unde & Ablativus rte, præsepe, Soracte fieri potuit. Nihil ussæ est, cur Degener, Nerudný/ Nepo-ařilý po rodu/ Der auß dem Geschlecht schlegt/ *& uber,* Hogný Urodny/ Fruchtbar/ *excipiantur è numero adjectivorum, uæ, e, vel i, faciunt*

Lucan: libro 4.

Si me degeneri stravissent facta sub hoste.

Curt. lib 3. uberi & pingui solo. PU-ILLI per i, quod à recentioribus additur, ndum inveni. Vigil, Bdělny/ Ploný/ Wacker/ munter/ *& artifex,* Uměmilný/ Künstlich/ *ut adjectivi interdum speciem æ se ferunt, ita etiam vigili & artifici in-rim faciunt.*

Stat 1 Achil.

Aspicit intentum, vigiliq; hæc aure trahentem.

Ibidem.

Qua-

Qualiter artifici victuræ pollice ceræ Ac-
cipiunt formas.

APUD Priscos nomina is, syllaba finita, qu
Genitivum habent æqualem Nominativo, tum
E, tum I, ablativo faciebant. Varro 2. de Ana-
log. Nam sine reprehensione vulgo alij dicunt i
singulari hac ovi, & avi: alij hac ove & ave:
unde multa à Prisciano & ab alijs hujus generi
commemorantur, Amnis, angvis, avis, civis, classi
Mnożstwy Lodij / Ein Hauffen Schiff
finis, ignis, neptis, Wnučka / Kindts-
tochter / Eniklein / *postis, strigilis, vecti*
ungvis ex quibus selegimus, quæ visa sunt mag
usitata: Liv. l. 8. bell. Pun. Superato Bœte am
ni. Idem l. 7. ab urb. Omnia ferro ingniq; vasta
ta, Cicero ad Attic l. 7. Maximo imbri Capu
am veni. Credo priscos etiam imbris Nominati
vo dixisse: unde Cato de Sacrificio commisso, a
pud Priscianum libro sexto, Mense Octobri feci
mus, Novembris reliquus erat Novembris dix
pro November: hæc enim September, Zá-
rij / der Herbstmonat / October, Rzjaen
Der Weinmonat / November, Listopád
Der Wintermonat / December, Pro-
sinec / Der Christmonat / *ex Imber sun*
composita. Idem Cic. 6. Verr. In instrumento a
supellectili C. Verris.

Qualiter artifici victuræ pollice ceræ Ac-
cipiunt formas.

APUD Priscos nomina is, syllaba finita, qu
Genitivum habent æqualem Nominativo, tum
E, tum I, ablativo faciebant. Varro 2. de Ana
log. Nam sine reprehensione vulgo alij dicunt i
singulari hac ovi, & avi: alij hac ove & ave,
unde multa à Prisciano & ab alijs hujus generi
commemorantur, Amnis, angvis, avis, civis, class
Množstwj Lodij / Ein Hauffen Schiff
finis, ignis, neptis, Wnučka / Kindes-
tochter / Eniklein / *postis, strigilis, vecti*
ungvis ex quibus selegimus, quæ visa sunt mag
usitata: Liv. l. 8. bell. Pun. Superato Bæte am
ni. Idem l. 7. ab urb. Omnia ferro ingniq; vasta
ta, Cicero ad Attic l. 7. Maximo imbri Capu
am veni. Credo priscos etiam imbris Nominati
vo dixisse: unde Cato de Sacrificio commisso, a
pud Priscianum libro sexto, Mense Octobri fec
mus, Novembris reliquus erat Novembris dix
pro November; hæc enim September, Zá
řij / der Herbstmonat / October, Rzjaen
Der Weinmonat / November, Listopád
Der Wintermonat / December, Pro
since / Der Christmonat / *ex Imber sun*
composita. Idem Cic. 6. Verr. In instrumento
supellectili C. Verris.

T

Terent. Eunuch.

--- in medium huc agmen cum vecti Do-
rax.

FINI crebrum est apud Gellium l. 13. c. 19. & 1. c. 3. & l. 7. c. 3. MUGILI si modò titulis ipitum habenda est fides, nam est apud Plini-m l. 9. c. 17. à Nominativo Mugilis, FUSTI, n placet, quia nec liber Taciti signatur, nec A-ileius inter idoneos testes numeratur. NEPTI, Grammaticis numeratur sine testimonio. CI-I, probat Priscianus ex 4. Verr. Quod Siculus civi Romano civis Romanus datur, & paulò feriùs, Quod civis cum civi ageret. Sic dicit dices veteres habere, sed fuisse quorundam im-ritia corruptos: nunc in correctissimis cive r e, invenio. ANGUIS, avis, unguis apud oratium, sed in extremo versu, ubi etiam ang-, ave, ungue, locum habent, invenies. POSTI ud Ovidium etiam in extremo versu 5. Me-n CLASSI apud Virg. 8.

Advectum Æneam classi, victosque pe-
nateis Inferre.

VICTRIX quo jure habet victricia, eodem bet victrici. Lucan. 1.

In sua victrici conversum viscera dextra.

Ultrici etiam dicetur, quia habet ultricia.

CÆTERA Trix syllaba finita non videntur lativo casu, i, terminari. SUBSTANTIVA

is,

Terent. Eunuch.

...in medium huc agmen cum vecti Dorax.

FINI *crebrum est apud Gellium l. 13 c. 19. & 1. c. 3. & l. 7. c. 3.* MUGILI *si modò titulis* [...]*pitum habenda est fides, nam est apud Plini*[...]*m l. 9. c. 17. à Nominativo Mugilis,* FUSTI, [...]*n placet, quia nec liber Taciti signatur, nec A*[...]*leius inter idoneos testes numeratur.* NEPTI, [...] *Grammaticis numeratur sine testimonio.* CI[...]*I, probat Priscianus ex 4. Verr. Quod Siculus civi Romano civis Romanus datur, & paulò* [...]*ferius, Quod civis cum civi ageret. Sic dicit* [...]*dices veteres habere, sed fuisse quorundam im*[...]*ritia corruptos: nunc in correctissimis cive* [...]*r e, invenio.* ANGVIS, *avis, ungvis apud* [...]*oratium, sed in extremo versu, ubi etiam ang*[...]*, ave, ungve, locum habent, invenies.* POSTI [...]*ud Ovidium etiam in extremo versu 5. Me*[...]*n* CLASSI *apud Virg. 8.*

Advectum Æneam classi, victosque penateis Inferre.

VICTRIX *quo jure habet victricia, eodem* [...]*bet victrici. Lucan. 1.*

In sua victrici conversum viscera dextra.

Ultrici etiam dicetur, quia habet ultricia.

CÆTERA *Trix syllaba finita non videntur* [...]*lativo casu, i, terminari.* SUBSTANTIVA

is,

is syllaba finita, quæ adjectivis sunt similia, i, fa-ciunt. Cic. ad Att. 12. Scriptum est in tuo an-nali Idem in Brut. Ennius in nono annali B.

PENNI.

Virg. 2 Æneid.

Ipse inter primos correpta dura bipenni
Limina perrumpit.

Sueton. in Tyb. c 72. Triremi usque ad pro-ximos Naumachiæ hortos subvectus est. Cic. Verr. Egreditur Centuripina quadriremi Cle-menes è portu. Item 6. Certos homines in quin-queremi misisse, qui eos dentes reportarent. I-dem 1. de Orat: Ita si de re militari dicendum huic erit Sulpitio, quæret à C. Mario affini n-stro. Item ad Q. Frat: lib. 3 ô dij quàm inepti quàm se ipse amans sine rivali. Idem 2. de rat. Me pro meo sodali, qui mihi in liberum co more majorum esse deberet, &c. Plin. l 2 Priscum sodale dixit, Quid enim aut illo fideli amico, aut sodale jucundius? Plin. lib. 7. c. 4 Quæ producta fuerat tyrocinio à M. Pompo Ædili plebis. Lucanus tamen à Natalis Na-le dixit lib. 7.

—gentes Mars ille futuras
Obruet, & populos, ævi venientis in orbe
Erepto natale feret.

& Cæsar 2. bell. Civil. appulsaque ad proxim littus trireme constrata & in littore relicta, &

Virg. 1. Æneid.

... lev

is syllaba finita, quæ adjectivis sunt similia, i, fa
ciunt. Cic. ad Att. 12. Scriptum est in tuo a
nali Idem in Brut. Ennius in nono annali B
PENNI.

Virg. 2 Æneid.

Ipse inter primos correpta dura bipenn
Limina perrumpit.

Sueton. in Tyb. c 72. Triremi usque ad pr
ximos Naumachiæ hortos subvectus est. Cic.
Verr. Egreditur Centuripina quadriremi Cle
menes è portu. Item 6. Certos homines in qui
queremi misisse, qui eos dentes reportarent.
dem 1. de Orat: Ita si de re militari dicendum
huic erit Sulpitio, quæret à C. Mario affini n
stro. Item ad Q. Frat: lib. 3 ô dij quàm inept
quàm se ipse amans sine rivali. Idem 2. de
rat. Me pro meo sodali, qui mihi in liberum
co more majorum esse deberet, &c. Plin. l 2
Priscum sodale dixit; Quid enim aut illo fideli
amico, aut sodale jucundius? Plin. lib. 7. c. 4
Quæ producta fuerat tyrocinio à M. Pompon
Ædili plebis. Lucanus tamen à Natalis Na
le dixit lib. 7.

—gentes Mars ille futuras
Obruet, & populos, ævi venientis in orbe
Erepto natale feret.

& Cæsar 2. bell. Civil. appulsaque ad proxim
littus trireme constrata & in littore relicta, &

Virg. 1. Æneid.

... lev

--- levat ipse tridenti,
Et vastas aperit Syrteis.

Ovid. 1. Metam.

Ipse tridente suo terram percussit, &c.

PROPRIA, cujuscunq; sint positionis, adjectivis similia, e, litera terminantur. Cic. pro Fundanio, Non modo hoc à Julio Annale, sed vix me hercule à Q. Mutone factum probari potest. Quidam existimavit Annale hic esse appellativum, atque ita hoc exemplo probat annalis appellativum nomen facere Ablativo annale. Idem pro Planc. Confiteor summa in Lateranense ornamenta esse.

Martialis.

Cum Iuvenale meo quid me committere (tentas

Plinius l. 9. c. 7. Velocissimum omnium animalium non solum marinorum, est Delphinus, ocyor volucre, ocyor telo. RJDIS, Metla/ kterauž ſſermeřı ſwobodné propuſſtěnj by-/ Ein Ruthe mit welcher die wolgeübten Fechter begabt wurden/ *virga qua emeriti gladiatores donabantur.*

Horatius 1. Epist.

Spectatum satis, & donatum jam rude
quæris
Mecœnas, iterum antiquo me includere ludo.

Verrius Flaccus, qui ab Augusto sestertia centena

—levat ipſe tridenti,
Et vaſtas aperit Syrteis.

Ovid. 1. Metam.

Ipſe tridente ſuo terram percuſſit, &c.

PROPRIA, cujuscunq; ſint poſitionis, adjectivis ſimilia, e, litera terminantur. Cic. pro Fundanio, Non modo hoc a Julio Annale, ſed vix me hercule à Q. Mutone factum probari poteſt. Quidam exiſtimavit Annale hic eſſe appellativum, atque ita hoc exemplo probat annalis appellativum nomen facere Ablativo annale. Item pro Planc. Confiteor ſumma in Lateranenſe ornamenta eſſe.

Martialis.

Cum Iuvenale meo quid me committere (tentas

Plinius l. 9. c. 7. Velociſsimum omnium animalium non ſolum marinorum, eſt Delphinus, ocyor volucre, ocyor telo. *RUDIS,* Metla / kterauž ſſermĕři ſwobodně propauſſtěnj byly / Ein Rute mit welcher die wolgeübten Fechter begabt wurden / *virga qua emeriti gladiatores donabantur.*

Horatius 1. Epiſt.

Spectatum ſatis, & donatum jam rude
quæris
Mecœnas, iterum antiquo me includere ludo.

Verrius Flaccus, qui ab Auguſto ſeſtertia centena

tena in annum accepit , ut ejus nepotes doceret,
ajebat , ut Carisius lib 1. docet, nomina literis
N, & S, finita, casu ablativo e, litera terminari.
Invenies tamen nonnulla, i, litera finita. Cice-
ro 3. de Orat. Ex ingenti quodam Oratorem im-
mensoq; campo in exiguum sanè gyrum compelli-
tis. Liv 4. ab Urb. Pro ingenti itaq; victoria i
fuit plebi. Idem 5. Hi Consules magnos fecere
ludos, quos M. Furius Dictator voveat Vejent
bello. Cæsar l. 3. bell. Civil. Qui cùm essent e
continenti visi. Continenti etiam apud alio
authores per i, sæpissimè leges. Cic. pro Muræn
Itaque non ex sermone hominum recenti ; sed e
annalium vetustate eruenda est memoria nobi
litatis tuæ. Sæpe Cicero hoc modo loquitur, re
centi memoria, recenti negotio , recenti invidia
Idem 2. de Orat. In quibus potest inflammari a
nimus judicis acri & vehementi quadam incita-
tione. Gellius libro septimo capite tertio , Fui
homo ingenio eleganti. Author ad Heren. lib.
Imitatio est qua impellimur cum diligenti rati
ne, ut aliquorum similes in dicendo esse velimus
PARTICIPIA ut authorum usus, & Servi
in Donatum docet, e, litera finiuntur : legunt
etiam per i, maximè cùm fiunt nomina. Cice
pro Archia, Ego multos homines excellenti an
mo ac virtute fuisse , &c. Idem ad Attic. lib.
Interea quidem cum Musis nos delectabimus
nimo æquo, imò verò etiam gaudenti & libent

Co

tena in annum accepit, ut ejus nepotes doceret, ajebat, ut Carisius lib 1. docet, nomina literis N, & S, finita, casu ablativo e, litera terminari. Invenies tamen nonnulla, i, litera finita. Cicero 3. de Orat. Ex ingenti quodam Oratorem immensoq; campo in exiguum sanè gyrum compelli- tis. Liv 4. ab Urb. Pro ingenti itaq; victoria i fuit plebi. Idem 5. Hi Consules magnos fecere ludos, quos M. Furius Dictator voveat Vejent bello. Cæsar l. 3. bell. Civil. Qui cùm essent e continenti visi. Continenti etiam apud alio authores per i, sæpissimè leges. Cic. pro Muran. Itaque non ex sermone hominum recenti, sed e annalium vetustate eruenda est memoria nobi litatis tuæ. Sæpe Cicero hoc modo loquitur, re centi memoria, recenti negotio, recenti invidia. Idem 2. de Orat. In quibus potest inflammari a nimus judicis acri & vehementi quadam incita- tione. Gellius libro septimo capite tertio, Fui homo ingenio eleganti. Author ad Heren. lib. Imitatio est qua impellimur cum diligenti rati ne, ut aliquorum similes in dicendo esse velimus.

PARTICIPIA ut authorum usus, & Servi in Donatum docet, e, litera finiuntur: legunt etiam per i, maximè cùm fiunt nomina. Cice pro Archia, Ego multos homines excellenti an mo ac virtute fuisse, &c. Idem ad Attic. lib. Interea quidem cum Musis nos delectabimus nimo æquo, imò verò etiam gaudenti & libent

Co

COMPARATIVORUM Ablativus passim apud Ciceronem, Quintilianum aliosq; authores in e, literam exit cum substantivis omnis generis. pro Cecin. Potuisti enim leviore actione confligere. Ibidem Potuisti ad tuum jus faciliore & commodiore judicio pervenire. Idem 2. de Orat: Leviore quodam sono usus est. IN *i, verò rarius exit. Cæsar 2. bell. Civil. Majori cum fiducia ad alteram turrem aggeremq; eruptione pugnarunt. Quintil. proœm l 12. Quare nunc quoque licet majori quàm unquam mole premar tamen, &c. Hæc, ut vides cum genere fœminino junguntur; quod obiter notabis, sunt enim qui id prohibent.* POETÆ *ablativo i, finito sæpius utuntur, invenies exempla apud Priscianum libro septimo.*

Casus multitudinis.

NOminativus pluralis exit in Es, ut Sermones, Delphines, Troês.

Genitivus Pluralis.

GEnitivus multitudinis in Vm, syllabam exit, ut *juvenum, canum, vaum, majorum, minorum: eodem modo cæera comparativa.*

COMPARATIVORUM *Ablativus passim apud Ciceronem, Quintilianum aliosq; authores in e, literam exit cum substantivis omnis generis. pro Cecin. Potuisti enim leviore actione confligere. Ibidem Potuisti ad tuum jus faciliore & commodiore judicio pervenire. Idem 2. de Orat: Leviore quodam sono usus est.* IN *i, verò rarius exit. Cæsar 2. bell. Civil. Majori cum fiducia ad alteram turrem aggeremq; eruptione pugnarunt. Quintil. proœm l 12. Quare nunc quoque licet majori quàm unquam mole premar tamen, &c. Hæc, ut vides cum genere fœminino junguntur; quod obiter nobis, sunt enim qui id prohibent.* POETÆ *ablativo i, finito sæpius utuntur, invenies exempla apud Priscianum libro septimo.*

Casus multitudinis.

NOminativus pluralis exit in Es, ut Sermones, Delphines, Troês.

Genitivus Pluralis.

GEnitivus multitudinis in Vm, syllabam exit, ut *juvenum, canum, vatum, majorum, minorum: eodem modo cætera comparativa.*

EXCEPTIO.

IN ium, exeunt quæcunque literis Ns, finiuntur, ut serpentium, præsentium.

ITEM, s, litera terminata, quæ Genitivo non crescunt, ut Collis, collium Wřssk/ Hübel/ Alades, cladium, Porážka mnohých / neb weliká sskoda / Ein Schlacht oder grosser Schaden: Et quorum Ablativus in i, aut e, vel i, exit, ut *Diœcesium, Syrtium, animalium, plurium, navium, felicium.*

Quibus adde Samnitium, Linrium, Cohortium, Vtrium, Ventrium, Fornacium.

AD HAEC monosyllaba, quæ in duas Consonantes exeunt, ut Trabs, Bř wno/ neb Trám/ Ein Balcken/ seps, Plot/ Ohrada/ Ein Zaun/ Pars, Cžástka/ straná/ Ein theil/ Arx, Hrad na wrchu/ ein Schloß / Merx, Kaupě/ Wahr; *trabium, sepium, partium, arcium, &c.*

Quibus accedunt As, assis, glis, lis, Práwnij rozepře/ Zanck/ hader/ mus, nix Snih/ Schnee / nox, Noc/ Nacht/ Os Kost

EXCEPTIO.

IN Ium, exeunt quæcunque literis Ns, finiuntur, ut serpentium, præsentium.

ITEM, s, litera terminata, quæ Genitivo non crescunt, ut Collis, collium Wršsk/ Hübel/ Alades, cladium, Porážka mnohých / neb welika sskoda / Ein Schlacht oder grosser Schaden: Et quorum Ablativus in i, aut e, vel i, exit, ut *Diœcesium, Syrtium, animalium, plurium, navium, felicium.*

Quibus adde Samnitium, Linrium, Cohortium, Vtrium, Ventrium, Fornacium.

AD HAEC monosyllaba, quæ in duas Consonantes exeunt, ut Trabs, Břewno/ neb Trám/ Ein Balcken/ seps, Plot/ Ohrada/ Ein Zaun/ Pars, Cžastka/ straná/ Ein theil/ Arx, Hrad na wrchu/ ein Schloß / Merx, Kaupě/ Wahr: *trabium, sepium, partium, arcium, &c.*

Quibus accedunt As, assis, glis, lis, Prawnÿ rozepře/ Zanck/ hader/ mus, nix Snih/ Schnee / nox, Noc/ Nacht/ Os

Kost

Kost/Bein/ fauces, faucium, Požeřadlo/Rachen/ & si qua alia sunt à viris doctis usurpata.

HINC RURSUS EXCIpiuntur.

Parens, Rodič/ Eltern / Vatter vnd Mutter / Degener, Inops, Nemožný / Chudý/ Vnvermöglich/ Arm / Memor, Pamatlugicý / Pamětliwý / Ingedenck / Supplex, Pokorně Prosacý / Demütig bittendt / Vetus, Starý / Alt / Vber, Lynx, & alia quorum Genitivus exit in um, quæ progrediente tempore te rerum omnium magister usus sine fastidio docebit.

Genitivus Græcus.

Genitivus Græcus exit in ων, hoc est on, paro, magnum, ut Epigrammaton, hæreseon.

Dativus Pluralis.

DAtivus in Ibus, exit, ut sermonibus,

Kost/Bein/ fauces, faucium, Požřado-lo/Rachen/ & si qua alia sunt à viris doctis usurpata.

HINC RURSUS EXCIpiuntur.

Parens, Rodič/ Eltern/ Vatter vnd Mutter/ Degener, Inops. Nemožný/ Chudý/ Vnvermöglich/ Arm/ Memor, Pamatugjcý/ Pamětliwý/ Ingedenck/ Supplex, Pokorně Prosacý/ Demütig bittendt/ Vetus, Starý/ Alt/ Vber, Lynx, & alia quorum Genitivus exit in um, quæ progrediente tempore te rerum omnium magister usus sine fastidio docebit.

Genitivus Græcus.

Genitivus Græcus exit in ων, hoc est on, paro, magnum, ut Epigrammaton, hæreseon.

Dativus Pluralis.

DAtivus in Ibus, exit, ut sermonibus,

Bos tamen bobus, aut bubus facit.

Græca à neutris in a, in is, syllabam frequentius exeunt, ut peripetasmatis, emblematis, poëmatis, & poëmatibus, diplomatis, diplomatibus.

Accusativus Pluralis.

ACcusativus multitudinis in es, syllabam exit ut Sermones: exit & in is, vel eis, cum Genitivus certorum nominum, definit in ium, ut omnis, urbis, vel omneis, urbeis, uter alteri sit præferendus judicabunt aures.

Casus plurales nominandi, accusandi, & vocandi neutri generis in a, desinunt, si Ablativus in e, tantum exit, ut *Tempora*: Sin verò i, aut e, vel i, terminetur, tunc in ia, desinent, ut vectigalia, ingentia.

Præter Comparativa, Vetus, Plus, quæ in a, exeunt, majora, vetera, plura: Aplustre, Ozdoba na wrchu žežla korábowého / Grosse vnd köstliche Schiffzierung, aplustria & aplustra facit.

Græcu

Bos tamen bobus, aut bubus facit.

Græca à neutris in a, in is, syllabam frequentius exeunt, ut peripetasmatis, emblematis, poëmatis, & poëmatibus, diplomatis, diplomatibus.

Accusativus Pluralis.

Accusativus multitudinis in es, syllabam exit ut Sermones: exit & in is, vel eis, cum Genitivus certorum nominum, desinit in ium, ut omnis, urbis, vel omneis, urbeis, uter alteri sit præferendus judicabunt aures.

Casus plurales nominandi, accusandi, & vocandi neutri generis in a, desinunt, si Ablativus in e, tantum exit, ut *Tempora*: Sin verò i, aut e, vel i, terminetur, tunc in ia, desinent, ut vectigalia, ingentia.

Præter Comparativa, Vetus, Plus, quæ in a, exeunt, majora, vetera, plura; Aplustre, Ozdoba na wrchu žežla korábowého / Grosse und köstliche Schiffzierung, aplustria & aplustra facit.

Græcu

Græcus Accusativus.

Accusativus Græcus in as, desinit, ut Delphinas, Troas, crateras.

Virg. Eclog. 8.

Orpheus in sylvis, inter Delphinas Arion.

PRÆCIPIUNT *Grammatici dicendum esse Consortum, exortum: item composita ex verbo capio etiam in um exire, ut participium: quæ verò ex caput componuntur in ium, ut anceps, ancipitium nisi imminuantur, ut ancipitum sed nullis id exemplis confirmant. Nihil sine idoneis testibus præcipias.*

GENITIVO multitudinis Panum dixit Verrius Flaccus teste Carisio eodem libro: Livius 2. ab Urb. Plus cladium, quàm intulerant, acceperunt. Diœcesis, Syrtis Græca sunt, à diœcesi, Syrti, inde diœcesium. Cic. ad Att. lib. 5. Tu autem sæpe dare tabellarijs publicanorum poteris per magistros scripturæ, & portus nostrarum diœcesium. Idem Appio Pulchro libro tertio famil. Ut me omnium illarum diœcesium &c. SAMNITIUM. *Liv. 7. ab Urb. Usq; ad nos centenos Samnitium pervenit: ubi frequentissimus est hic Genitivus. Idem 1. bell. Pun. Itaq; ingens coacta vis navium est lintriumq; &c. Cæsar 6. bell. Gall. Præsidium cohortium duodecim pontis tuendi caussa ponit. Salust. Jugurth. Magna vis utrium effecta est.*

Græcus Accusativus.

Accusativus Græcus in as, desinit, ut Delphinas, Troas, crateras.

Virg. Eclog. 8.

Orpheus in sylvis, inter Delphinas Arion.

PRÆCIPIVNT *Grammatici dicendum esse Consortum, exortum: item composita ex verbo capio etiam in um exire, ut participium: quæ verò ex caput componuntur in ium, ut anceps, ancipitium nisi imminuantur, ut ancipitum sed nullis id exemplis confirmant. Nihil sine idoneis testibus præcipias.*

GENITIVO multitudinis Panum dixit Verrius Flaccus teste Carisio eodem libro: Livius 2. ab Urb. Plus cladium, quàm intulerant, acceperunt. Diœcesis, Syrtis Græca sunt, à diœcesi, Syrti, inde diœcesium. Cic. ad Att. lib. 5. Tu autem sæpe dare tabellarijs publicanorum poteris per magistros scripturæ, & portus nostrarum diœcesium. Idem Appio Pulchro libro tertio famil. Ut me omnium illarum diœcesium &c. SAMNITIUM. *Liv. 7 ab Urb Usq; ad nos cententos Samnitium pervenit: ubi frequentißimus est hic Genitivus. Idem 1. bell. Pun. Itaq; ingens coacta vis navium est lintriumq;, &c. Cæsar 6. bell. Gall. Præsidium cohortium duodecim pontis tuendi caussa ponit. Salust. Jugurth. Magna vis utrium effecta est.*

Plin. lib 9. cap 50. Pisces attritu ventrium &c. Penatium, *Liv. lib 5. dec. 5. Ædes deorum penatium in Velia de cælo tacta erat. Sic Cicero frequenter.* Carnium *à præceptione non recedit, nam & carnis Nominativo dicitur apud Liv. sicut & Penatis apud priscos, Vide Priscianum libro 6. & 7.*

Quædam *modo in ium, modo in um, exire solent, ut paludium, paludum: fornacium, fornacum Columel libro tertio cap 9. Ex limo concretarum paludium emergere. Mela lib 3. cap 3. paludum Sesia, & Melsiagum maxime. Plinius lib. 3?. c 6. Adulteratur fornacium balnearumque fuligine. Idem tamen lib. 35. c. 14. initio capitis for..acum dixit. Idem Plinius Volucrũ solet dicere. lib. 10 cap. 11. Volucrum prima distinctio. Ibidem c. 61. Volucrum animal parit vespertilio tantum. Varro lib 1. cap. 38. Stercus optimum, scribit Cassius volucrium, præter palustrium ac nãtium.* Murium, *Plin lib. 10. cap. 65. Super cuncta est murium fœtus. Ibidem murium agrestium & lib 8. cap 27. murium venatu. Iustinus libro 15 initio. Qui propter ranarum murumq́ multitudinem relicto patria solo, sedes quærebant. Dotium, cotium, vadium, & alia nonnulla reliquimus aliis investiganda, veterumq́ exemplis confirmanda.* Parens, *nomen generis communis excepimus, propterea quod nemo hodie parentum dicit. Priscianus dici etiam paren-*

Plin. lib 9. cap 50. Pisces attritu ventrium &c. PENATIUM, *Liv. lib 5. dec. 5. Ædes deorum penatium in Velia de cœlo tacta erat.* Sic Cicero frequenter. CARNIUM *à præceptione non recedit, nam & carnis Nominativo dicitur apud Liv. sicut & Penatis apud priscos, Vide Priscianum libro 6. & 7.*

QUÆDAM *modo in ium, modo in um, exire solent, ut paludium, paludum: fornacium, fornacum Columel libro tertio cap 9. Ex limo concretarum paludium emergere. Mela lib 3. cap 3. paludum Sisia, & Melsiagum maxime. Plinius lib. 36. c 6. Adulteratur fornacium balnearumque fuligine. Idem tamen lib. 35. c. 14. initio capitis fornacum dixit. Idem Plinius Volucrū solet dicere. lib. 10 cap. 11. Volucrum prima distinctio. Ibidem c. 61 Volucrum animal parit vespertilio tantum. Varro lib 1. cap. 38. Stercus optimum, scribit Cassius volucrium, præter palustrium ac nātium.* MURIUM, *Plin lib. 10. cap. 65. Super cuncta est murium fœtus Ibidem murium agrestium & lib 8. cap 27. murium venatu. Iustinus libro 15 initio Qui propter ranarum murumq; multitudinem relicto patria solo, sedes quærebant. Dotium, cotium, vadium, & alia nonnulla reliquimus aliis investiganda, veterumq; exemplis confirmanda* PARENS, *nomen generis communis excepimus, propterea quod nemo hodie parentum dicit. Priscianus dici etiam parentum*

rentium probant ex Ciceron. 7 Verr. Navium præfectos sine ulla caussa de complexu parentium suorum, hospitumq; tuorum ad mortem cruciatumq; rapuisti Item quod faciat Accusativo plurali parentis per i. Idem sentit Diomedes. Nonnulli, quod verisimilius est, præcipiunt strigilum dicendum esse, sed nullum succurrit exemplum. Plin. lib. 8. cap. 38. Lyncum humor ita redditus, &c.

CELSUS, ut ait Priscianus l. 7. arbitratur dativos Græcos, is, syllaba finitos, esse à nominativis in um, peripetasmatum, emblematum Cic. in lib. de Signis, Nunc de peripetasmatis quemadmodum te expedias non habes. Idem in eodem, Scaphia cum emblematis. Author ad Heren. in tot poëmatibus & orationibus sparsas. Cic. 2. Off. quod in poematibus & picturis usu venit. Suet. in Tito cap. 3. Armorum & equitandi peritissimus, Latinæ Græcæq; linguæ vel in orando, vel in fingendis poëmatibus promptus. Idem in August. cap 50, in diplomatibus, libellisq; & epistolis signandis initio sphinge usus est

NON omnium quorum Genitivus pluralis exit in ium, Accusativus pluralis desinit in is, sed ut Prisc. docet lib. 7. quæ genitivum habent similem nominativo ut Omnis, Wssecek/ Alles/ Dulcis, Sladký/ Süß Navis, Lod/ Schiff/ Turris, Wěže/ Thurn: & quæ pluraliter tantum declinantur, ut Ma-

rentium probant ex Ciceron. 7 Verr. Navium præfectos sine ulla caussa de complexu parentium suorum, hospitumq; tuorum ad mortem cruciatumq; rapuisti Item quod faciat Accusativo plurali parentis per i. Idem sentit Diomedes. Nonnulli, quod verisimilius est, præcipiunt strigilum dicendum esse, sed nullum succurrit exemplum. Plin. lib. 8. cap. 38. Lyncum humor ita redditus, &c.

CELSUS, ut ait Priscianus l. 7. arbitratur dativos Græcos, is, syllaba finitos, esse à nominativis in um, peripetasmatum, emblematum Cic. in lib. de Signis, Nunc de peripetasmatis quemadmodum te expedias non habes. Idem in eodem, Scaphia cum emblematis. Author ad Heren. in tot poëmatibus & orationibus sparsas. Cic. 2. Off. quod in poematibus & picturis usu venit. Suet. in Tito cap. 3. Armorum & equitandi peritissimus, Latinæ Græcæq; linguæ vel in orando, vel in fingendis poëmatibus promptus. Idem in August. cap 50, in diplomatibus, libellisq; & epistolis signandis initio sphinge usus est

NON omnium quorum Genitivus pluralis exit in ium, Accusativus pluralis desinit in is, sed ut Prisc. docet lib. 7. quæ genitivum habent similem nominativo ut Omnis, Wssecek / Wšes / Dulcis, Sladký / Süß Navis, Lod / Schiff / Turris, Wěže / Thurn: & quæ pluraliter tantum declinantur, ut Ma-

nes manium, Pekelnj duchowé / neb dusse mrtwých / die Seelen der Verstorbenen / tres, trium: Item, Er, syllaba finita, quorum Ablativus exit in i, Acer, Mostný / Scharff / Saluber, Spasytedlný neb zdrawý / Gesundt / Heylsam / Imber, Přjwal / Plaßregen / December: praeterea, quae in NS, RS, desinunt, ut Fons, Ingens, Přewelký / Sehr groß / Pars, Urbs, Město / Stadt: alia verò rarò accusandi casu plurali in is, vel eis, exeunt. Legimus & pluris, compluris, litis. Meminit etiam Varro 2. de Analog. hujus accusativi. In accusandi casu (inquit) hos montes, fontes, & hos montis, fontis. SARDIS, semper per i, scribitur, nominandi, accusandi & vocandi casibus per i, vel ei, scribi possunt, nam apud Graecos per Diphthongum ει, scribuntur.

Capito contendit pluria non plura dicendum apud Gellium lib. 5. cap. 21. unde apud Terentium Porm. Compluria more veterum legitur & apud Ciceronem in Protagora, Confirmandi genera compluria.

Silius lib. 10.

Et transtra & mali laceroque aplustria bello. Cic. in Arato.

Navibus assumptis fluitantia quaerere aplustra

QUAR-

nes manium, Pekelnj duchowé / neb dusse mrtwých / die Seelen der Verstorbenen / tres, trium: Item, Er, syllaba finita, quorum Ablativus exit in i, Acer, Mostrý / Scharff / Saluber, Spasytedlný neb zdrawý / Gesundt / Heylsam / Imber, Prjwal / Platzregen / December: præterea, quæ in NS, RS, desinunt, ut Fons, Ingens, Přeweliký / Sehr groß / Pars, Urbs, Město / Stadt: alia verò rarò accusandi casu plurali in is, vel eis, exeunt. Legimus & pluris, compluris, litis. Meminit etiam Varro 2. de Analog. hujus accusativi. In accusandi casu (inquit) hos montes, fontes, & hos montis, fontis. SARDIS, semper per i, scribitur, nominandi, accusandi & vocandi casibus per i, vel ei, scribi possunt, nam apud Græcos per Diphthongum ει, scribuntur.

Capito contendit pluria non plura dicendum apud Gellium lib. 5. cap. 21. unde apud Terentium Porm. Compluria more veterum legitur & apud Ciceronem in Protagora, Confirmandi genera compluria.

Silius lib. 10.

Et transtra & mali laceroque aplustria bello. Cic. in Arato.

Navibus assumptis fluitantia quærere aplustra

QUAR-

QVARTA DECLI-NATIO.

GENITIVVS ſingularis quartæ declinationis, exit in us, ſyllabam, ut Senatus, Shromážděnj Raddy / Der Rath/ Anus, Stará Baba/ Ein altes Weib. Priſci Senatuis, anu-s, dicebant: apud quos etiam i, litera iç caſus terminabatur, ut ornati, tu-ulti, unde Terent: more priſco, E-ns anuis cauſa, dixit, & Nihil ornati, ihil tumulti.

DATIVVS in ui, exit: ut *Senatui*, *nui*. priſcis ſeculis etiam in u, exibat: nde Virgil. 1. Æneid. Parce metu Cytherea.

DATIVVS multitudinis in Ibus, e-it, ut ſenſibus.

EXCEPTIO.

ARCVS, Lučiſſtě Bogen / Artus, Klau-

QVARTA DECLI-NATIO.

GENITIVVS singularis quartæ declinationis, exit in us, syllabam, ut Senatus, Shromáždění Raddy / Der Rath/ Anus, Stará Baba/ Ein altes Weib. Prisci Senatuis, anu-
s, dicebant: apud quos etiam i, litera
iç casus terminabatur, ut ornati, tu-
ulti, unde Terent: more prisco, E-
ıs anuis causa, dixit, & Nihil ornati,
ihil tumulti.

DATIVVS in ui, exit: ut *Senatui,*
nui. priscis seculis etiam in u, exibat:
nde Virgil. 1. Æneid. Parce metu
Cytherea.

DATIVVS multitudinis in ibus, e-
it, ut sensibus.

EXCEPTIO.

ARCVS, Lučisstě Bogen / Artus, Klau-

Klaubowé / Spogený andů/ Glieder, Lacus, Gezero/ Ein See/ Partus, Po-rod/ Geburt / Specus, Tribus, in ubus exeunt. Lacubus, specubus, tribubus, Portus, Mořsky Přjwoz / Schifflende/ in ibus, & ubus, Questibus à queror multo usitatius est quàm questubus.

PRISCIANUS hæc quæ hic numeravimus tantum dicit exire in ubus. Diomedes quatuor posuit, partubus, artubus, arcubus, tribubus. Cicero protubus & portibus solet dicere. 3. Ver. Quarum una est ea, quam dixi, insula, quæ duobus protubus cincta, &c. Idem pro lege Man. Equidem existimo in eiusmodi regione, atq; provincia, quæ mari cincta, protibus distincta, & c. Cæsar 3. bell. Civil. Hæc à custodibus classi loca maximè vacabant, quod se longiis partibus committere non auderent.

ADDUNT recentiores acubus, ficubus, quercubus quæ nusquam esse arbitror: Nec acibus, ficibus, quercibus, dixerim, sed ficis tantum, sive de arbore, sive de fructu sit sermo: nam ficus, fici, secundæ declinationis, utrunque significat. De verubus certant Grammatici, sunt enim qui veribus per i, legendum censeant, apud Virgilium, ubicunque verubus per u, literam

Klaubowé / Spogenij audůw / Glieder, Lacus, Gezero / Ein See / Partus, Porod / Geburt / Specus, Tribus, in ubus exeunt. Lacubus, specubus, tribubus. Portus, Mořský Přjwoz / Schifflende, in ibus, & ubus, Questibus à queror multo usitatius est quàm questubus.

PRISCIANUS hæc quæ hic numeravimus tantum dicit exire in ubus. Diomedes quatuor posuit, partubus, artubus, arcubus, tribubus. Cicero protubus & portibus solet dicere. 3. Ver. Quarum una est ea, quam dixi, insula, quæ duobus protubus cincta, &c. Idem pro lege Man. Equidem existimo in eiusmodi regione, atq; provincia, quæ mari cincta, protibus distincta, & c. Cæsar 3. bell. Civil. Hæc à custodibus classi loca maximè vacabant, quod se longius partibus committere non auderent.

ADDUNT recentiores acubus, ficubus, quercubus quæ nusquam esse arbitror: Nec acibus, ficibus, quercibus, dixerim, sed ficis tantum, sive de arbore, sive de fructu fit sermo: nam ficus, fici, secundæ declinationis, utrunque significat. De verubus certant Grammatici, sunt enim qui veribus per i, legendum censeant, apud Virgilium, ubicunque verubus per u, lite-

ram

m legitur. Si verubus esset legendum nunquam tacuisset Priscianus Carisius libro 1. *in illo*, Pars a frustra secant veribusque trementia figunt, *er i, literam legit. Questibus, id est, querelis pè reperitur.*

Virg. 4. Georg.

--- mœstis latè loca questibus implet.

dem q. Stat. 11. Theb. Senec. Hercul. Oetao i- em tamen Thyest. initio Act. 2. dixit.

-- questubus vanis agis Iras.

Quin-

m legitur. Si verubus esset legendum nunquam
tacuisset Priscianus Carisius libro 1. in illo, Pars
a frustra secant veribusque trementia figunt,
er i, literam legit. Questibus, id est, querelis
pè reperitur.

Virg. 4. Georg.

--- mœstis latè loca questibus implet.

dem 9. Stat. 11. Theb. Senec. Hercul. Oetao i-
em tamen Thyest. initio Act. 2. dixit.

-- questubus vanis agis Iras.

Quin-

QVINTA DECLI-NATIO.

CASVS interrogandi, singu- laris quintæ declinationis in Ei, literas diversas exit, ut di ei: apud Antiquos in Es, sive E, e xibat.

Vnde Virgilius Georg. 1.
Libra die somniq; pares ubi fecerit horas.
& Ovidius Metamor: 3.
Prima fide, vocisq; ratæ tentamina sumpsit.
Exijt & in duplex ij, Virgilius Æneid. 1
Munera lætitiamq; dij.

CASVS interrogandi, dandi, sex tusque multitudinis: præter Rerum rebus, Dierum, diebus inusitati sunt Cicero non est ausus specierum, specie bus dicere.

EST *apud Gellium libr. 9. cap. decimu quartum de triplici hujus declination*

Gen

QVINTA DECLINATIO.

CASVS interrogandi, singularis quintæ declinationis in Ei, literas diversas exit, ut di ei: apud Antiquos in Es, sive E, e xibat.

Vnde Virgilius Georg. 1.
Libra die somniq; pares ubi fecerit horas.
& Ovidius Metamor: 3.
Prima fide, vocisq; ratæ tentamina sumpsit.
Exijt & in duplex ij, Virgilius Æneid. 1
Munera lætitiamq; dij.

CASVS interrogandi, dandi, sex tusque multitudinis : præter Rerum rebus, Dierum, diebus inusitati sunt Cicero non est ausus specierum, specie bus dicere.

EST apud Gellium libr. 9. cap. decimum quartum de triplici hujus declination

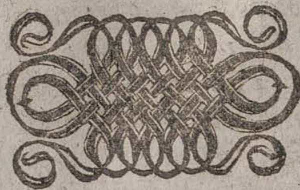
Gen

Genitivo unde hæc exempla sumus mutuati. Ponit etiam duo Ciceronis pro P. Sestio. Equites vero daturos illius dies pœnas, & pro Sext. Roscio, Quorum nihil pernicij causa divino consilio, sed vi ipsa & magnitudine rerum factum putamus. Cæsar eodem capite libro 2 de Annal. Hujus die, & hujus specie dicendum putat. Prisc. in illo Virgilij, Libra dies, legit Die. At Gellius ait in libro idiographo manuq; ipsius Virgilij scripto Dies esse. Item Gellius ait imperitiores, Munera lætitiamq; Dei legere, cum ab ipso Virgilio Dij scriptum sit, adducitq; Catonis, Lucilij, Pacuvij, Cn. Martij exempla, in quibus famij, pernicij, progenij, acij, pro famei, (nam fames apud priscos quintæ declinationis fuit) perniciei, progeniei, aciei. Progenij certè multò suavius est quam progeniei. Unde Quintil. lib. 1. ubi contra eos disputat, qui Analogiæ pertinaciter adhærent, Nec plurimum refert, inquit, nulla hæc, an prædura sint. Nam quid progenies genitivo singulari, quid spes plurali faciet? Quasi dicat multò satius esse his casibus carere,

enitivo unde hæc exempla sumus mutua-
. Ponit etiam duo Ciceronis pro P. Sestio.
quites vero daturos illius dies pœnas, &
ro Sext. Roscio, Quorum nihil perniciij
usa divino consilio, sed vi ipsa & magni-
udine rerum factum putamus. Cæsar eo-
em capite libro 2 de Annal. Hujus die, &
ujus specie dicendum putat. Prisc. in illo
irgilij, Libra dies, legit Die. At Gellius
it in libro idiographo manuq; ipsius Vir-
gilij scripto Dies esse. Item Gellius ait im-
pritiores, Munera lætitiamq; Dei legere,
um ab ipso Virgilio Dij scriptum sit, ad-
ucitq; Catonis, Lucilij, Pacuvij, Cn.
Martij exempla, in quibus famij, per-
icij, progenij, acij, pro famei, (nam fa-
mes apud priscos quintæ declinationis fuit)
erniciei, progeniei, aciei. Progenij certè
multò suavius est quam progeniei. Unde
Quintil. lib. 1. ubi contra eos disputat,
qui Analogiæ pertinaciter adhærent, Nec
plurimum refert, inquit, nulla hæc, an
prædura sint. Nam quid progenies geni-
tivo singulari, quid spes plurali faciet?
Quasi dicat multò satius esse his casibus
carere,

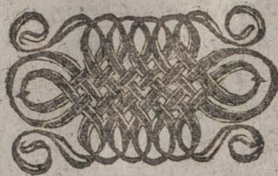
carere, quàm Progeniei, aut Sperum, dicere. Cicero in Topicis maluit Formarum Formis dicere, quàm specierum, speciebus. In divisione, inquit, formæ quas Græci ἰδέας vocant: nostri, si qui hæc fortè tractant, species appellant, non pessimè id quidem: sed inutiliter ad mutandos casus in dicendo. Nolim enim, ne si Latinè quidem dici possit, specierum, & speciebus dicere, & sæpe his casibus utendum est. at Formis & formarum velim. Quum autem utroque verbo idem significetur, commoditatem in dicendo non arbitrer negligendam.

carere, quàm Progeniei, aut Sperum, dicere. Cicero in Topicis maluit Formarum Formis dicere, quàm specierum, speciebus. In divisione, inquit, formæ quas Græci ἰδέας; vocant: nostri, si qui hæc fortè tractant, species appellant, non pessimè id quidem: sed inutiliter ad mutandos casus in dicendo. Nolim enim, ne si Latinè quidem dici possit, specierum, & speciebus dicere, & sæpe his casibus utendum est. at Formis & formarum velim. Quum autem utroque verbo idem significetur, commoditatem in dicendo non arbitrer negligendam.

SYNCOPE.

OMNIVM fermè declinationum interrogandi casus multitudinis interdum, maximè à Poëtis imminuuntur: quam imminutionem Græci Syncopen vocant.

PRIMÆ.

COELICOLVM, Æneadum, Ausonidum, Trojugenum, &c. pro cœlicolarum, Æneadarum, &c.

SECUNDÆ.

LIBERVM, nummum, sestertium, fabrum, deum, &c. pro liberorum, nummorum, &c.

TERTIÆ.

CLADVM, Cædum, veprum, cœlestum, agrestum, potentum, furentũ, Macedum: pro Cladium, cædium, veprium, cœlestium, agrestium, potentium, furentium, Macedonum,

quæ

SYNCOPE.

OMNIUM fermè declinationum interrogandi casus multitudinis interdum, maximè à Poëtis imminuuntur: quam imminutionem Græci Syncopen vocant.

PRIMÆ.

COELICOLUM, Æneadum, Ausonidum, Trojugenum, &c. pro cœlicolarum, Æneadarum, &c.

SECUNDÆ.

LIBERUM, nummum, sestertium, fabrum, deum, &c. pro liberorum, nummorum, &c.

TERTIÆ.

CLADUM, Cædum, veprum, cœlestum, agrestum, potentum, furentũ, Macedum: pro Cladium, cædium, veprium, cœlestium, agrestium, potentium, furentium. Macedonum;

quæ

quæ, & alia ejusdem generis non facilè apud Oratores reperientur.

APPENDIX I.

GENITIVVS imminutus, à nominibus substantivis, As, syllaba finitis, usitatior est quàm plenus, ut civitatum quam civitatium.

APPENDIX II.

QVIDAM Genitivi tum pleni, tum imminuti sunt usitati, etiam apud Oratores, ut apium & apum: serpentium & serpentum: Quiritium & Quiritum: Optimatium, & Optimatum; locupletium & locupletum.

QUARTÆ.

CVRRVM, passum, pro currum passuum.

PRIMÆ *declinationis nomina quæ imminuntur, aut sunt patronymica, ut AEneadæ, Dardanides, Ausonides: aut composita ex verbis, ut Cœlicola, Trojugena, Grajugena: exempla crebra sunt apud Virgil. & alios poëtas.*

Secundæ *declinationis non solum substanti-*

quæ, & alia ejusdem generis non facilè apud Oratores reperientur.

APPENDIX I.

GENITIVVS imminutus, à nominibus substantivis, As, syllaba finitis, usitatior est quàm plenus, ut civitatum quam civitatium.

APPENDIX II.

QVIDAM Genitivi tum pleni, tum imminuti sunt usitati, etiam apud Oratores, ut apium & apum: serpentium & serpentum: Quiritium & Quiritum: Optimatium, & Optimatum; locupletium & locupletum.

QUARTÆ.

CVRRVM, passum, pro currum passuum.

PRIMÆ *declinationis nomina quæ imminuntur, aut sunt patronymica, ut AEneadæ, Dardanides, Ausonides: aut composita ex verb. ut Cœlicola, Trojugena, Grajugena: exemp. crebra sunt apud Virgil. & alios poëtas.*

SECUNDÆ *declinationis non solum substa-*

ti-

tiva imminuuntur, ut ſociûm, denariûm, divûm, ſed etiam adjectiva, ut meûm, magnanimûm, præcipuè quæ diſtributiva appellantur, ut quinûm, ſenûm, ſeptenûm, denûm, idq; etiam apud oratores. 4. Verr. invenies ſenûm, ſeptenûm, denûm, Plin. lib 9. cap. 30. In noſtro mari loligines quinûm cubitorum, ſepiæ binûm.

TERTIÆ *declinationis imminutio latius patet. Cladûm, cædum, veprûm, cœleſtûm, agreſtûm, Macedûm, &c. hujus formæ ferè poëtarum ſunt.*

Sil. lib. 1.

Turbine mox ſævo venientum haud inſcia cladûm.

Idem 4.

Exoritur rabies cædûm, ac vix tela furori
Sufficiunt.

Ovid. 5. Faſt.

Cum tua ſint, cedantq; tibi confinia menſûm: *pro menſium.*

Lucan. lib. 5.

In Macedûm terras miſcens adverſa ſecundis,

Ovid: 1. Metamor:

Vltima cœleſtûm terras Aſtræa reliquit,

RUENTUM, furentûm, potentûm, & alia ejus generis duriora, fermè poëtarum.

Virg: 11.

tiva imminuuntur, ut sociûm, denariûm, divûm, sed etiam adjectiva, ut meûm, magnanimûm, præcipuè quæ distributiva appellantur, ut quinûm, senûm, septenûm, denûm, idq; etiam apud oratores. 4. Verr. invenies senûm, septenûm, denûm, Plin. lib 9. cap. 30. In nostro mari loligines quinûm cubitorum, sepiæ binûm.

TERTIÆ *declinationis imminutio latius patet. Cladûm, cædum, veprûm, cœlestûm, agrestûm, Macedûm, &c. hujus formæ ferè poëtarum sunt.*

Sil. lib. 1.

Turbine mox sævo venientum haud inscia cladûm.

Idem 4.

Exoritur rabies cædûm, ac vix tela furori
Sufficiunt.

Ovid. 5. Fast.

Cum tua sint, cedantq; tibi confinia mensûm: *pro mensium.*

Lucan. lib. 5.

In Macedûm terras miscens adversa secundis,

Ovid: 1. Metamor:

Vltima cœlestûm terras Astræa reliquit.

RUENTUM, furentûm, potentûm, & alia ejus generis duriora, fermè poetarum.

Virg: 11.

--- oriturque miserrima cædes
Defendentûm armis aditus, inq; arma ruentûm,

Ibidem.

--- juvenum in clamore furentûm.

Nominum *in as, etiam substantivorum, genitivus apud veteres in ium, exibat, ut civitatium, utilitatium, quo pacto & Livius libro 5. dec 5. loquitur, Responsum ab senatu est, Rhodios neq; utilitatium, Græciæ, neq; cura impensarum P. R. sed pro Perseo legationem eam misisse. Ibid. Tam civitatium, quàm singulorum hominum mores sunt. Ibid. Senatum prædam Epiri civitatium, quæ ad Persea defecissent, exercitui dedisse. Idem docet M Varro 2. de Analog. Item quòd in patrio casu dispariliter dicuntur Civitatum, Parentum & Civitatium, Parentium.* Apum *usitatius es quam Apium. Plin. lib. 11. cap. 7. Hic eri Apum dum operantur cibus. Ibid cap. 11. E quasi servitium verarum apum Columel lib. cap. 3. tum apium tum apum dicit Ibid. ca 6. Quod ipsarum apium causa fieri debet.* SER-PENTIUM, *frequentius apud Plinium, quà serpentum leges. libr: 20. cap. 6, Allium ad se pentium quidem ictus potum cum restibus s efficacissimè, &c. & libro 28. cap. 3. & libro cap. 8. & lib. 29. cap. 3. & 4. Idem Serpentu dix*

-- oriturque miserrima cædes
Defendentûm armis aditus, inq; arma ruentûm,

Ibidem.

--- juvenum in clamore furentûm.

Nominum *in as, etiam substantivo-*
rum, genitivus apud veteres in ium, exibat,
ut civitatium, utilitatium, quo pacto & Li-
vius libro 5. dec 5. loquitur, Responsum ab sena-
tu est, Rhodios neq; utilitatium, Græciæ, neq;
cura impensarum P. R. sed pro Perseo legatio-
nem eam misisse. Ibid. Tam civitatium, quàm
singulorum hominum mores sunt. Ibid. Senatum
prædam Epiri civitatium, quæ ad Persea de-
fecissent, exercitui dedisse. Idem docet M
Varro 2. de Analog. Item quòd in patriis casi
dispariliter dicuntur Civitatum, Parentum &
Civitatium, Parentium. Apum *usitatius es*
quam Apium. Plin. lib. 11. cap. 7. Hic eri
Apum dum operantur cibus. Ibid. cap. 11. E
quasi servitium verarum apum Columel lib.
cap. 3. tum apium tum apum dicit Ibid. ca
6. Quod ipsarum apium causa fieri debet. SER-
PENTIUM, *frequentius apud Plinium, quà*
serpentum leges. libr. 20. cap. 6, Allium ad se
pentium quidem ictus potum cum restibus su
efficacissimè, &c. & libro 28. cap. 3. & libro
cap. 8. & lib. 29. cap. 3. & 4. Idem Serpentu
dix

dixit in Proœm: lib 7. Serpentum morsu non potit serpentes, & cap 3. Varro etiam nunc esse paucos ibi, quorum salivæ contra ictus serpentum medeantur. Ibid. Serpentum ictus contactu levare solitos. Livius: 1 ab Urb. QUIRITIUM *frequenter dicit, Quiritium quoq; fossa, &c. Cic. Quirtium, pro Cecin. Qui enim potest jure Quiritum, liber esse is, qui in numero Quiritum non est ? Idem* OPTIMATIUM *frequentius dicit, ad Att. libr: 10. Quod si te aut voces optimatium commovent, aut &c Idem 2. de Leg. Consilio & authoritate optimatium indigere. Idem ad Att. lib. 1. Optimatum dixit. Illud tamen velim existimes, me hanc viam optimatum post Catuli mortem nec præsidio ullo nec comitatu tenere. Idem ad eundem lib. 7. Nec in cade principum clementiorem hunc fore, quam Cinna fuerit: nec moderatiorem, quàm Sulla in pecuniis locupletium. Idem ad eundem lib. 8. Etsi propediem video bonorum, id est. lautorum & locupletum, urbem refertam fore.*

GENITIVUS quartæ declinationis rarò imminuitur.

Virg. lib. 6.

—. quæ gratia currûm Armorumq; fuit vivis.

Mart. lib 2.

Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia pasśûm.

dixit in Procem: lib 7. Serpentum morsus non potit serpentes, & cap. 3. Varro etiam nunc esse paucos ibi, quorum saliva contra ictus serpentum medeantur. Ibid. Serpentum ictus contactu levare solitos. Livius: 1 ab Urb. QUIRITIUM frequenter dicit, Quiritium quoq; fossa, &c. Cic. Quirtium, pro Cecin. Qui enim potest jure Quiritum, liber esse is, qui in numero Quiritum non est? Idem OPTIMATIUM frequentius dicit, ad Att. libr: 10. Quod si te aut voces optimatium commovent, aut &c Idem 2. de Leg. Consilio & authoritate optimatium indigere. Idem ad Att. lib. 1. Optimatum dixit. Illud tamen velim existimes, me hanc viam optimatum post Catuli mortem nec præsidio ullo nec comitatu tenere. Idem ad eundem lib. 7. Nec in cæde principum clementiorem hunc fore, quam Cinna fuerit: nec moderatiorem, quàm Sulla in pecuniis locupletium. Idem ad eundem lib. 8. Etsi propediem video bonorum, id est, lautorum & locupletum, urbem refertam fore.

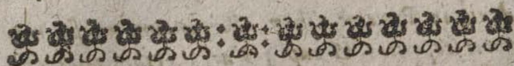
GENITIVUS quartæ declinationis rarò imminuitur.

Virg. lib. 6.

-- quæ gratia currûm Armorumq; fuit vivis.

Mart. lib 2.

Sed duo sunt, quæ nos distinguunt, millia pasûum.

ANOMALA SIVE *Inæqualia.*

NOMALA, sive Inæqualia vocantur, quæ aut numero, aut genere, aut declinatione, aut casu, aut aliquo attributo deficiunt.

NUMERO INÆQUALIA.

QVÆDAM singulari numero tantum declinantur, ut *Aurum*, Zlato / Goldt / *Nemo*, žádný / Niemandt / *Aër* Powětřý / Die Lufft.

QVÆDAM plurali solum ut *cani, canorum*, Ssedinÿ / Grawe Haar / *penates, penatium*, Domácÿ / Bohowe / Die Hauß Götzen / *Castra*, Wogenské leženij / Das Kriegßleger / *Calendæ*, Prwnÿ den každého Měsýce / Der erste Tag eines jeglichen Monats.

GENERE INÆQVALIA.

Qu

ANOMALA SIVE
Inæqualia.

NOMALA, sive Inæqualia vocantur, quæ aut numero, aut genere, aut declinatione, aut casu, aut aliquo attributo deficiunt.

NUMERO INÆQUALIA.

QVÆDAM singulari numero tantum declinantur, ut *Aurum*, Zlato Goldt / *Nemo*, žádný / Niemandt / *Aër* Powětřý / Die Lufft.

QVÆDAM plurali solum ut *cani, canorum*, Ssediny / Grawe Haar / *penates, penatium*, Domácý / Bohowe / Die Hauß Götzen / *Castra*, Wogenské leženj / Das Kriegßleger / *Calendæ*, Prwnj den každého Měsýce / Der erste Tag eines jeglichen Monats.

GENERE INÆQVALIA.

Qu-

QVAEDAM singulari numero sunt masculina, plurali neutra, ut *Sibilus, sibila.* Sypěnij / Das Zischen / *Balteus, baltea,* Wogenský Pás / Ein Kriegß-gürtel.

Quædam singulari fœminina, plurali neutra, ut *Carbasus, carbasa.*

Quædam singulari neutra, plurali masculina, ut *Argos, argi, argorum.*

DECLINATIONE INÆQUALIA.

VAS vasis singulari numero est tertiæ declinationis; plurali secundæ, ut *vasa, vasorum, vasis.*

IVGERVM jugeri, Gitro / což gedno spřežení wolů za den zworati muže / Was zwen Ochsen täglich ackern können / contrà numero singulari secundi est ordinis, plurali tertij, jugera, jugerum, jugeribus. Interdum & jugeris genitivo singulari, & jugere ablativo legitur.

QVAEDAM singulari numero sunt masculina, plurali neutra, ut *Sibilus, sibila.* Sypénj / Das Zischen / *Balteus, baltea,* Wogensky Pás / Ein Kriegsgürtel.

Quædam singulari fœminina, plurali neutra, ut *Carbasus, carbasa.*

Quædam singulari neutra, plurali masculina, ut *Argos, argi, argorum.*

DECLINATIONE INÆQUALIA.

VAS vasis singulari numero est tertiæ declinationis; plurali secundæ, ut asa, vasorum, vasis.

IVGERVM jugeri, Gitro / což gedno přeženi wolů za den zworati muže / Was wen Ochsen täglich ackern können / contrà numero singulari secundi est ordinis, plurali tertij, jugera, jugerum, jugeribus. Interdum & jugeris genitivo singulari, & jugere ablativo legitur.

CASU INÆQUALIA.

QVÆDAM non declinantur in casus, ut *frugi nihili, pondo* (*quod numerum pluralem tantum habet cum libram significat*) *item quatuor, quinque, &c. usq; ad centum, quæ aptota, sive monoptota appellantur.*

QVÆDAM vocativo carent, eiusmodi sunt interrogativa, ut *quis, qualis*. Relativa, ut *Qui, quæ, quod*. Negativa, ut *nemo, nullus*: Partitiva pleraque, ut *quidam, ullus, alius*. Pronomina etiam, præter Tu, meus, noster, nostras, fermè vocandi casu destituuntur;

QVÆDAM nominandi, interrogandi, accusandi casum tantùm habent, ut *tantundem, tantidem*.

QVÆDAM nominativum & vocativum, ut Iupiter, Expes, Prázný Naděge/ Hoffnung loß.

QVÆDAM obliquos tantum, ut *Jovis, Jovi, Jovem, Jove.*

QVÆDAM tres solùm obliquos, ut *Opis, opem, ab ope.*

QUÆDAM duos, ut *Repetundarum, ab his repetundis*. Vyžalowánij / zpeněz a wſſeho ginèho cyzjho neb práwedliwě jość w Au- tacé přiwlaſſtěného/ Erforderung dessen so un-

CASV INÆQVALIA.

QVÆDAM non declinantur in casus, ut *frugi nihili, pondo (quod numerum pluralem tantum habet cum libram significat) item quatuor, quinque, &c. usq; ad centum, quæ aptota, sive monoptota appellantur.*

QVÆDAM vocativo carent, eiusmodi sunt interrogativa, ut *quis, qualis*. Relativa, ut *Qui, quæ, quod*. Negativa, ut *nemo, nullus:* Partitiva pleraque, ut *quidam, ullus, alius*. Pronomina etiam, præter Tu, meus, noster, nostras, fermè vocandi casu destituuntur;

QVÆDAM nominandi, interrogandi, accusandi casum tantùm habent, ut *tantundem, tantidem.*

QVÆDAM nominativum & vocativum, ut Iupiter, Expes, Prázný Naděge/ Hoffnung loß.

QVÆDAM obliquos tantum, ut *Jovis, Jovi, Jovem, Jove.*

QVÆDAM tres solùm obliquos; ut *Opis, opem, ab ope.*

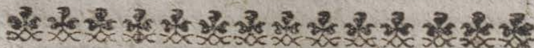
QUÆDAM duos, ut *Repetundarum, ab his repetundis*, Vyżalowánj/ zpeněz a wssehe giného cyzého neb práwedliwě gisté w Au- ťaté přjwlasstěného/ Erforderung dessen so vn

so vnderm Ampt entzogen werden.

Quædam unum, ut Inficias, Zapjrani / Laugnung / Sponte, Dobrowolné / Freywillig / Natu.

DE ANALOGIA,

& Anomalia.

UONIAM de Analogia quam proportionem plerique, Varro sæpius ac ferè similitudinem appellat & Anomalia, quam idem Varro dissimilitudinem vocat, à Grammaticis sæpe mentio fit, non abs re fuerit pauca de utraq; dicere. ANALOGIA est similium similis declinatio ANOMALIA est inæqualitas declinationum, consuetudinem sequens: illa præceptis nititur, hæc consuetudine: illa attributorum, accidentiumq; partium orationis consensum, casuumque similem exitum anxiè requirit, hæc nihil minus curat. Dicam apertius. Hæc, Doctus & Eruditus, sunt Analoga, sive Analogica, & ut loquamur Latinè cum Varrone, similia, aut cum Quintiliano, paria, nam exeunt in us, syllabam, omnes casus, utrunq; numerum habent, ejusdem sunt generis, ejusdem figu-

so vnderm Ampt entzogen werden.

Quædam unum, ut Inficias, Zapjrani/ Laugnung/ Sponte, Dobrowolné/ Freywillig/ Natu.

DE ANALOGIA, & Anomalia.

QUONIAM de Analogia quam proportionem plerique, Varro sæpius ac ferè similitudinem appellat & Anomalia, quam idem Varro dissimilitudinem vocat, à Grammaticis sæpe mentio fit, non abs re fuerit pauca de utraq; dicere. ANALOGIA est similium similis declinatio ANOMALIA est inæqualitas declinationum, consuetudinem sequens: illa præceptis nititur, hæc consuetudine: illa attributorum, accidentiumq; partium orationis consensum, casuumque similem exitum anxiè requirit, hæc nihil minus curat. Dicam apertius. Hæc, Doctus & Eruditus, sunt Analoga, sive Analogica, & ut loquamur Latinè cum Varrone, similia, aut cum Quintiliano, paria, nam exeunt in us, syllabam, omnes casus, utrunq; numerum habent, ejusdem sunt generis, ejusdem figu-

ra ejusdem speciei, ejusdem declinationis ex utroq; deducuntur comparativa & superlativa, adverbia ejusdem exitus, Doctè, Erudite. Lupus & lepus prima specie similia videntur, sunt enim positione, qualitate, figura, specie, numero, paria: declinatione tamen dissimilia & derivatione, quia à lupo fit lupa, à lepus non fit lepa. Item genere, quia lepus epicœnum est, lupus masculinum. Analogia deprehendimus genus & declinationem, & si interrogeris, sitne Funis masculinum, an fœmininum? Respondebis esse masculinum, quòd Panis ei simile sit masc. Item si rogeris: Dicendúmne sit casu ablativo vectigale an vectigali? respondebis vectigali, ut animali, quod ei simile est. Si quis præterea ex te quærat: Cujus generis sit ignis, funis? dices masculini, igniculus enim & funiculus inde deducta ostendunt esse masculina: navis verò & febris dices esse fœminina, nam navicula, febricula fœminina sunt. Itaq; analogia, incerta certis probat. Est tamen fallax & captiosum argumentum, sæpè enim decipit. Multi tum Græci tam Latini de Analogia, & Annomalia scripserunt, quorum alij illam, alij hanc summa vi defenderunt.

QUI Annomaliam dissimilitudinemq; tuentur, consuetudinem ajunt dominari, neq; ullam esse observationem similium, sicuti cum dicimus lupus lupi, & lepus leporis: fortitudo fortitudinis

ra ejusdem speciei, ejusdem declinationis ex utroq; deducuntur comparativa & superlativa, adverbia ejusdem exitus, Doctè, Erudite. Lupus & lepus prima specie similia videntur, sunt enim positione, qualitate, figura, specie, numero, paria: declinatione tamen dissimilia & derivatione, quia à lupo fit lupa, à lepus non fit lepa. Item genere, quia lepus epicœnum est, lupus masculinum. Analogia deprehendimus genus & declinationem, & si interrogeris, sitne Funis masculinum, an fœmininum? Respondebis esse masculinum, quòd Panis ei simile sit masc. Item si rogeris: Dicendúmne sit casu ablativo vectigale an vectigali? respondebis vectigali, ut animali, quod ei simile est. Si quis præterea ex te quærat: Cujus generis sit ignis, funis? dices masculini, igniculus enim & funiculus inde deducta ostendunt esse masculina: navis verò & febris dices esse fœminina, nam navicula, febricula fœminina sunt. Itaq; analogia, incerta certis probat. Est tamen fallax & captiosum argumentum, sæpè enim decipit. Multi tum Græci tam Latini de Analogia, & Annomalia scripserunt, quorum alij illam, alij hanc summa vi defenderunt.

QUI Annomaliam dissimilitudinemq; tuentur, consuetudinem ajunt dominari, neq; ullam esse observationem similium, sicuti cum dicimus lupus lupi, & lepus leporis: fortitudo fortitudinis

*is, & unedo, unedonis : cuspis, cuspidis, & pup-
is genitivo puppis: habent enim hæc in obliquis
iversos exitus, quamvis positione sint similia.
dem in verbis docent, nam amo amavi, lavo, la-
i, mico, micui, juvo juvi, do dedi, cum primæ
nt conjugationis, præteritis tamen vehementer
issentiunt. Sic doceo docui, video, vidi, suadeo
uasi, lugeo luxi, fleo flevi. Et verba Go, finita,
aria habere præterita, pingo pinxi, pungo pu-
ugi, spargo sparsi Unde Quintil. l. 1. c. 6. ait,
nalogiam non esse legem loquendi, sed observa-
ionem: adeo ut ipsam Analogiam nulla res alia
cerit, quam consuetudo.*

*CONTRA, qui Analogiam tuentur, multa
ngerunt similia, ut analogiam, anomaliæ ante-
nendam esse doceant. Varro l. 8. de lingva La-
na ad Ciceronem, qui liber non extat, docet
llam esse observationem similium, in omnibusq;
nè verbis consuetudinem dominari ostendit.
ege Gellij l. 2. c. 25. de Analogia & Anomalia.
em tamen Varro sex libros de Analogia scrip-
, quorum nunc tres tantum, iiq; laceri & mu-
i extant; in quibus quæ contra analogiam, quæ
em contra anomaliam dicerentur, scripsit, su-
nq; sententiam exposuit, ac docuit quæ esset de-
natio voluntaria, quæ naturalis, quodnam es-
analogiæ fundamentũ: definivit quæ essent Si-
lia quæ Dissimilia, tres analogiæ definitiones
tribuit, à quo primam mutuatus est Gellius, quæ*

is, & unedo, unedonis: cuspis, cuspidis, & pup-is genitivo puppis: habent enim hæc in obliquis iversos exitus, quamvis positione sint similia. dem in verbis docent, nam amo amavi, lavo, la-i, mico, micui, juvo juvi, do dedi, cum primæ nt conjugationis, præteritis tamen vehementer issentiunt. Sic doceo docui, video, vidi, suadeo uasi, lugeo luxi, fleo flevi. Et verba Go, finita, aria habere præterita, pingo pinxi, pungo pu-ugi, spargo sparsi Unde Quintil. l. 1. c. 6. ait, Analogiam non esse legem loquendi, sed observa-ionem: adeo ut ipsam Analogiam nulla res alia ecerit, quam consuetudo.

CONTRA, qui Analogiam tuentur, multa ngerunt similia, ut analogiam, anomaliæ ante-nendam esse doceant. Varro l. 8. de lingva La-na ad Ciceronem, qui liber non extat, docet ullam esse observationem similium, in omnibusq; nè verbis consuetudinem dominari ostendit. ege Gellij l. 2. c. 25. de Analogia & Anomalia. dem tamen Varro sex libros de Analogia scrip-, quorum nunc tres tantum, iiq; laceri & mu-li extant; in quibus quæ contra analogium, quæ em contra anomaliam dicerentur, scripsit, su-nq; sententiam exposuit, ac docuit quæ esset de-natio voluntaria, quæ naturalia, quodnam es-analogiæ fundamentū: definivit quæ essent Si-lia quæ Dissimilia, tres analogiæ definitiones tribuit, à quo primam mutuatus est Gellius, quæ

 etiam

etiam paulò ante usi sumus. Sed de Analogia hactenus.

GRAMMATICI multa anomala congerunt quæ sine ulla jactura prætermitti possunt, maximè cùm multa contra eorum præcepta apud ide neos authores legantur. Itaque putavimus ano malorum genera, uno aut altero posito exempl attingenda. Aptota, hoc est sine casibus: Mo noptota, id est, quæ unum tantum habent casum Dicuntur Aptota, quia, ut Diomedes inquit, prima sui positione non cadunt. Monoptota v rè, quia casus nominandi non differt à cæteri nam dicimus homo frugi, hominis frugi, homi frugi, hominem frugi, ò homo frugi, ab homine frugi. Quæ Donatus vocat aptota: id est, ut pse desinit 2. Edit. quæ neq; per casus, neq; p numeros declinantur, eadem ipsa Probus appe lat monoptota. Diomedes vero monoptota voc quæ, ut idem ait, per ablativum tantum modo nuntiantur, ut sponte. Prisc. lib. 5. ait apto esse propriè, quæ nominativum tantum haben qui plerunq; & Vocativus invenitur: ut Jup ter, & non accipitur etiam pro obliquis, non nim Jupiter pro Genitivo aut aliis obliquis ac pitur. Monoptota verò esse, quæ pro omni c una eademque terminatione funguntur, qua sunt nomina literarum & numerorum, à quatt suque ad centum, in quibus sunt casus non vo sed significationis. Ibidem ait, antiquas apt

etiam paulò ante usi sumus. Sed de Analogia
hactenus.

GRAMMATICI multa anomala congerunt
quæ sine ulla jactura prætermitti possunt, maxi
mè cùm multa contra eorum præcepta apud ido
neos authores legantur. Itaque putavimus ano
malorum genera, uno aut altero posito exemplo
attingenda. Aptota, hoc est sine casibus: Mo
noptota, id est, quæ unum tantum habent casum.
Dicuntur Aptota, quia, ut Diomedes inquit,
prima sui positione non cadunt. Monoptota v
rè, quia casus nominandi non differt à cæteri
nam dicimus homo frugi, hominis frugi, homi
frugi, hominem frugi, ò homo frugi, ab homine
frugi. Quæ Donatus vocat aptota: id est, ut
pse desinit 2. Edit. quæ neq; per casus, neq; p
numeros declinantur, eadem ipsa Probus appe
lat monoptota. Diomedes vero monoptota voc
quæ, ut idem ait, per ablativum tantum modo
nuntiantur, ut sponte. Prisc. lib. 5. ait apto
esse propriè, quæ nominativum tantum haben
qui plerunq; & Vocativus invenitur: ut Jup
ter, & non accipitur etiam pro obliquis, non
nim Jupiter pro Genitivo aut aliis obliquis ac
pitur. Monoptota verò esse, quæ pro omni c
una eademque terminatione funguntur, qua
sunt nomina literarum & numerorum, à quatu
suque ad centum, in quibus sunt casus non vo
sed significationis. Ibidem ait, antiquos apt

ro monoptotis, & contra monoptota pro aptotis
psuisse. Idem Diptota vocat nomina, quæ du-
diversos casus tantum habent, ut fors, forte.
riptota quæ tres casus diversos habent, qualia
nt neutra secundæ declinationis, numeri singu-
eris: Tetraptota, quæ quatuor diversos habent
asus, ut puer, pueri, puero, puerum: pentapto-
, quæ quinque habent diversos casus, ut Vir-
lius, Virgilij, Virgilio, Virgilium, Virgili:
exaptota, quæ sex habent, ut Vnus, unius, uni,
num, une, ab uno. Sic Solus, solius, &c utrum-
ue enim Vocativum habet, ut ibidem veterum
stimonijs idem probat. Primam formam causua-
m, appellat Probus Unariam, Diomedes uni-
em vel simplicem: secundam, ille Binariam,
ic Bipartitam: tertiam uterque Ternariam:
uartam, Quaternariam: quintam, Quinari-
m: sextam, Senariam. Varro 1. de Analog.
ocat nomina primæ formæ, quæ unum solum ha-
ent casum: tertiæ, quæ tres: quartæ, quæ qua-
uor: quintæ, quæ quinque: sextæ, quæ sex: I-
em lib. 2. casuum exitus appellat figuras. Di-
unt, inquit, ipsi alia nomina, quod quinque ha-
ent figuras, quinque habere casus, &c. Sed ne-
ue in primo, neque in secundo meminit secundæ
rmæ: nulla enim sunt apud Latinos nomina
ius formæ, nisi fortè sint anomala, ut Repetun-
rum, repetundis, fors, à fortè: hæc enim du-
tantum habent figuras, sive casus diversos sive

diversos exitus

pro monoptotis, & contra monoptota pro aptotis posuisse. Idem Diptota vocat nomina, quæ duo diversos casus tantum habent, ut fors, forte. Triptota quæ tres casus diversos habent, qualia sunt neutra secundæ declinationis, numeri singularis: Tetraptota, quæ quatuor diversos habent casus, ut puer, pueri, puero, puerum: pentaptota, quæ quinque habent diversos casus, ut Virgilius, Virgilij, Virgilio, Virgilium, Virgili: Hexaptota, quæ sex habent, ut Unus, unius, uni, unum, une, ab uno. Sic Solus, solius, &c. utrunque enim Vocativum habet, ut ibidem veterum testimonijs idem probat. Primam formam causuam, appellat Probus Unariam, Diomedes unicam vel simplicem: secundam, ille Binariam, hic Bipartitam: tertiam uterque Ternariam: quartam, Quaternariam: quintam, Quinariam: sextam, Senariam. Varro I. de Analog. vocat nomina primæ formæ, quæ unum solum habent casum: tertiæ, quæ tres: quartæ, quæ quatuor: quintæ, quæ quinque: sextæ, quæ sex: Idem lib. 2. casuum exitus appellat figuras. Dicunt, inquit, ipsi alia nomina, quod quinque habent figuras, quinque habere casus, &c. Sed neque in primo, neque in secundo meminit secundæ formæ: nulla enim sunt apud Latinos nomina huius formæ, nisi forte sint anomala, ut Repetundarum, repetundis, fors, à forte: hæc enim duas tantum habent figuras, sive casus diversos sive

diversos exitus

itus, terminationesq; casuum. Nam quod Pro-
bus & Diomedes aiunt, nomina singularia quar-
tæ declinationis, ut Cornu, genu, hujus esse for-
mæ, quod ultima Nominativi, Accusativi, &
Vocativi corripiatur: Genitivi verò, Dativi
& Ablativi producatur: non videtur satis esse
ad constituendam formam binariam: cùm ea-
dem sit figura, idemq; exitus omnium casuum.
Itaque potius ad primam formam hæc pertinent,
cùm unum tantum habeant casum, ut more Var-
ronis loquar, hoc est, unam figuram, terminatio-
nemq; omnibus casibus communem: in qua sen-
tentia est Nonius Marcellus. DE MUTAT
declinatione: ubi Gela monoptoton appella
Priscianus etiam libro quinti cornu & id gen
cætera monoptota vocat. Sitne, ut breve nom
nandi, accusandi atque vocandi casu, postea v
derimus.

APUD priscos Vasum, vasi, secundi ord
nis fuit, unde vasa vasorum. Cato
pud Gellium libro 13 capite 22. Neque m
ædificatio, neq; vasum, neq; vestimentum
lum est in manu pretiosum. Plaut. Truc
Aut aliquod vasum argenteum. Mela lib
tertio capite 5. Plus jugeris spatio sublim

Tibullus lib. 2.

itus, terminationesq; casuum. Nam quod Pro-
bus & Diomedes aiunt, nomina singularia quar-
tæ declinationis, ut Cornu, genu, hujus esse for-
mæ, quod ultima Nominativi, Accusativi, &
Vocativi corripiatur: Genitivi verò, Dativi
& Ablativi producatur: non videtur satis esse
ad constituendam formam binariam: cùm ea
dem sit figura, idemq; exitus omnium casuum.
Itaque potius ad primam formam hæc pertinent
cùm unum tantum habeant casum, ut more Va
ronis loquar, hoc est, unam figuram, terminati
nemq; omnibus casibus communem: in qua se
tentia est Nonius Marcellus. DE MUTAT
declinatione: ubi Gela monoptoton appella
Priscianus etiam libro quinti cornu & id gen
cætera monoptota vocat. Sitne, ut breve non
nandi, accusandi atque vocandi casu, postea v
derimus.

APUD priscos Vasum, vasi, secundi ord
nis fuit, unde vasa vasorum. Cato
pud Gellium libro 13 capite 22. Neque mi
ædificatio, neq; vasum, neq; vestimentum
lum est in manu pretiosum. Plaut. Truc
Aut aliquod vasum argenteum. Mela li
tertio capite 5. Plus jugeris spatio sublim

Tibullus lib. 2.

Vt multo innumeram jugere pascat
ovem.

Varro libro 1. de re rust. cap. 10. jugeris
'blativo dixit, pro jugeribus.

NON omnia partitiva vocandi casu ca-
ent, cur enim, Omnis, Vocativo privetur?
liquis etiam, in illo.

Virg. 4.

Exoriare aliquis nostris ex ossibus
ultor.

n video cur vocativus non sit: item in il-
Ciceronis, O nox illa quæ tenebras attu-
li: vocativè dictum videtur. QVI, in-
it Probus, declinat hic Jupiter hujus Jo-
s: potest & hic Phœbas, hujus Apollinis,
hæc Minerva, huius Palladis declinare.
VIS apud Priscos, ut Priscianus libro sex-
testimoniis eorum confirmat, etiam No-
inativo casu dicebatur. SPONTIS dixit
lumella l. 9. c. 4. Est enim sativa & al-
ra suæ spontis. Cels. libr. 1. cap. 1. Sanus
homo

Vt multo innumeram jugere pascat
ovem.

Varro libro 1. de re rust. cap. 10. jugeris
'blativo dixit, pro jugeribus.

NON omnia partitiva vocandi casu ca-
ent, cur enim, Omnis, Vocativo privetur?
liquis etiam, in illo.

Virg. 4.

Exoriare aliquis nostris ex ossibus
ultor.

n video cur vocativus non sit: item in il-
Ciceronis, O nox illa quæ tenebras attu-
li: vocativè dictum videtur. QVI, in-
it Probus, declinat hic Jupiter hujus Jo-
s: potest & hic Phœbus, hujus Apollinis,
hæc Minerva, huius Palladis declinare.
DVIS apud Priscos, ut Priscianus libro sex-
testimonijs eorum confirmat, etiam No-
inativo casu dicebatur. SPONTIS dixit
lumella l. 9. c. 4. Est enim sativa & al-
ra suæ spontis. Cels. libr. 1. cap. 1. Sanus
homo

homo qui & benè valet, & suæ spontis est, nullis obligare se legibus debet. Quintil. l. 1. c. 6. meminit annomalorum. Cùm illud, inquit, etiam accidat, ut quædam puraliter non dicantur, quædam contrà singulari numero; quædam casibus careant, quædam à primis statim positionibus tota mutentur ut Jupiter: quod verbis etiam accidit, ut Fero, tuli: cuius præteritum perfectum, & ulterius non invenitur. Nec plurimum refert, nulla hæc an prædura sint. Nam quid Progenies Genitivo singulari, quid spes plurali faciet? Lege Gellium l. 19. c. 8. ubi multa dicuntur de anomalis ex libris de analogia C. Cæsaris.

homo qui & benè valet, & suæ spontis est, nullis obligare se legibus debet. Quintil. l. 1. c. 6. meminit annomalorum. Cùm illud, inquit, etiam accidat, ut quædam puraliter non dicantur, quædam contrà singulari numero; quædam casibus careant, quædam à primis statim positionibus tota mutentur ut Jupiter: quod verbis etiam accidit, ut Fero, tuli: cuius præteritum perfectum, & ulterius non invenitur. Nec plurimum refert, nulla hæc an prædura sint. Nam quid Progenies Genitivo singulari, quid spes plurali faciet? Lege Gellium l. 19. c. 8. ubi multa dicuntur de anomalis ex libris de analogia C. Cæsaris.

*

DE VERBORUM *PRÆTERITIS ET Supinis.*

IMPLICIUM leges fermè conjuncta sequuntur. Hinc pauca excipiam, memori quæ mente repones.

N verborum copulatione, aut verbum & [p]ræpositio manent integra, ut Concurro, [S]polu bězÿm / Ich lauffe zusammen / [A]djungo, Připogugi / Thue oder setze dar[z]u: aut utrunq; corrumpitur, ut Colligo, [Sh]ÿrám / Versamle / liess zusammen / Allido, [U]tirazÿm / vstakám / Stoss an / Schmeiss [an]: aut præpositio manet integra corrupto [ve]rbo, ut Excido, Wypadám / Fall heraus / [O]pprimo, Dolůw tisknu / Druck unter:

aut

DE VERBORUM *PRÆTERITIS ET Supinis.*

IMPLICIUM leges fermè conjuncta sequuntur.
Hinc pauca excipiam, memori quæ mente repones.

N *verborum copulatione, aut verbum & præpositio manent integra, ut Concurro,* Spolu bězým / Ich lauffe zusammen / *djungo,* Přiwogugi / Thue oder setze dar=rē: *aut utrung corrumpitur, ut Collige,* ğrám / Versamle / liess zusammen / *Allido,* ĕirazým / vstakám / Stoss an / Schmeiss : *aut præpositio manet integra corrupto rbo, ut Excido,* Wypadám / Fall heraus / *primo,* Dolůw tisknu / Druck unter:

aut

*aut contra verbum manet integrum, cor-
rupta, præpositio, ut Colludo,* Spolu hrám/
Spiel mit / *Compono,* Skládam / Sá
zusammen. *Quæ de re agit Diomedes libro 1.
Donatus 2. Editione. Priscianus libro 8.
Illi bipartitam ajunt esse verbi figuram,
sunt enim verba aut simplicia, aut composit
hic addit de composita verba, quæ nimirum
ex verbis jam compositis rursus componun
tur, ut Repercutio,* Zase tepu / Schla
wieder / *Subinvideo,* Zawidjm/ bin neydig
*Cicero in Oratore. Quintilianus libro 1.
cap. 7. Gell. lib. 2. cap. 17. nonnulla etiam
de hac compositione scripserunt. Primò quan
ta maxima potero brevitate dicam de ver
bis, quæ in compositione corrumpuntur, de
inde de ipsis præpositionibus.*

A, in E, mutant.

COMPOSITA ex verbis Damno, Zatraci
ges tupim Verdamme / *Halo,* Dychan
Wün wydawam / Athemn / Gibe e
geschmack/ *Lacto,* Mlekem krmjm/ Seu
gib zu saugen/ *Mando,* Poraučjm/ Befiel

Pat.

aut contra verbum manet integrum, corrupta, præpositio, ut Colludo, Spolu hrám/ Spielmit / Compono, Skládam / Sä zusammen. Quæ de re agit Diomedes libro 1. Donatus 2. Editione. Priscianus libro 8. Illi bipartitam ajunt esse verbi figuram, sunt enim verba aut simplicia, aut composita. hic addit de composita verba, quæ nimirum ex verbis jam compositis rursus componuntur, ut Repercutio, Zase tepu/ Schla wieder / Subinvideo, Zawidijm/bin neydig Cicero in Oratore. Quintilianus libro 1. cap. 7. Gell. lib. 2. cap. 17. nonnulla etiam de hac compositione scripserunt. Primò quam ta maxima potero brevitate dicam de verbis, quæ in compositione corrumpuntur, deinde de ipsis præpositionibus.

A, in E, mutant.

COMPOSITA ex verbis Damno, Zatrac- ges tupim Verdamme / Halo, Dychan Wün wydawam / Athemn / Gibe geschmack/ Lacto, Mlekem krmjm/ Seu- gib zu saugen/ Mando, Poraučjm/ Befiel-

Pat-

atro, Sacro, Oddáwam Bohu / Poswě-
cugi / Heilige / *Tracto,* Obÿram se w něti-
em / Handtiere / *Arceo,* Odhanjm / Treib
ab / *Carpo,* Utrhám / Bricht ab / *Fallo,*
Oodwodÿm Betrieg / *Farcio,* Nabÿwám
neb tučne / dělam / stopst voll an / *Gradior,*
Kračjm / Gehe / *Pario,* Rodÿm / Gebehr /
Patior. Trpjm / Leide / *Partio,* Delÿm /
Theile / *Scando,* Wstupugi na horu /
Steig *Spargo,* Rozptylugi / rozsepam /
strewe: *ut condemno,* Odsuzugi / verdamme /
Anhelo, Oddychtjm Athme / mit Arbeit / *De-
lecto,* Rozkosčinjm / belustige / *Commendo,*
Poraučjm / Befiehle / *Impetro,* Wyproß-
ugi / obdržugi / Erlange / *&c. pauca admo-
dum retinent A, vt Exhalo, Er partio fit
Impartio. & Impertio; à Tracto, Pertra-
cto, Retracto, sed hæc & alia id genus usu di-
scenda sunt.*

A, in I, quæ fiunt ex verbis.

AMICO, Přÿtele činjm / Mach Freund /
Inimico, Nepřÿtele činjm mach Feindt /
Inimicor, aris, Nepřatelstwj mám /

atro, Sacro, Oddáwam Bohu / Poswě-
ugi / Hellige / *Tracto,* Obÿram se w nět-
em / Handtiere / *Arceo,* Oohanjm / Treib
b / *Carpo,* Utrhám / Brech ab / *Fallo,*
Oodwodÿm Betrieg / *Farcio,* Nabÿwám
eb tučne / dělam / stopff voll an / *Gradior,*
Kračjm / Gehe / *Pario,* Rodÿm / Gebehr /
atior. Trpjm / Leide / *Partio,* Delÿm /
Thelle / *Scando,* Wstupugi na horu /
Steig *Spargo,* Rozptylugi / rozseypam /
strewe: *ut condemno,* Odsuzugi / verdamme /
nhelo, Oddychjm Athme / mit Arbeit / *De-*
cto, Rozkosčinjm / belustige / *Commendo,*
Dořaučjm / Befehle / *Impetro,* Wyprosſ-
gi / obdržugi / Erlange / *&c. pauca admo-*
m retinent A, vt Exhalo, Er partio fit
partio. & Impertio; à Tracto, Pertra-
o, Retracto, sed hæc & alia id genus usu di-
enda sunt.

A, in I, quæ fiunt ex verbis.

AMICO, Přÿtele činjm / Mach Freund /
Inimico, Nepřÿtele činjm mach Feindt /
Inimicor, aris, Nepřatelstwj mám /

 treib

treib Feindtschafft: *Maneo*, Zůstawám/ Verbleib/ *adjunctis præpositionibus E, IN, Præ, Pro, Taceo*, Mlčjm / Schweig still/ *Placeo*, Líbijm se/ Gefalle/ *Habeo*, Mám/ Habe/ *Lateo*, Wtegnosti jsem/ Lieg verborgen/ *Fateor*, Wýznáwám/ Bekenne/ & *ex Lacio verbo prisco composita, ut Allicio*, Wábijm/ Přiluzugi/ Reitze an / *Elicio*, Wyluzugi/ Lock herauß / *Jacio*, Házým/ Wierff/ *Facio*, Činjm/ Thue/ *Sapio*, Mám chut w sobě/ Schmecke/ *Rapio*, Wydijrám/ Reiß hinweg / *Capio*, Beru / Přigimám/ Fange *Caeo*, Padám/ Falle/ *Ago*, Cžinim/ Thue/ handle / *Frango*, Lámi / Zerbrich/ *Tango*, Dotýkám se / Rühr an / *Pango*, Wtýkám/ skládám w hromadu/ hefft an/ Steck ein/ *Cano*, Zpijwám / Singe / *Salio*, Skáči/ Spring/ *Statuo*, Postawugi/ Sätze. *Excipe Complaceo, Perplaceo, Perago*, Dokonáwám / Verricht / *Circumago*, Obundáwám / Treib herumb / *Satago*, Starám se náramně / Bin sorgfältig / *Dego*, Přebýwám/ žiwsem/ Leeb/ Verbleib/ *Cogo*, Whromadu scánjm / nutjm / Treib zusammen/ Zwing/ *Repango*, & *com*-

posi-

treib Feindtschafft: *Maneo*, Züstawám/ Verbleib / *adjunctis præpositionibus E, IN, Præ, Pro, Taceo*, Mlčjm / Schweig still/ *Placeo*, Libijm se/ Gefalle/ *Habeo*, Mám/ Habe/ *Lateo*, Wtegnosti jsem/ Lieg verborgen/ *Fateor*, Wyznáwám/ Bekenne/ & *ex Lacio verbo prisco composita, ut Allicio*, Wábijm/ Přiluzugi/ Reitze an / *Elicio*, Wyluzugi/ Lock herauß / *Jacio*, Házym/ Wierff/ *Facio*, Činjm/ Thue/ *Sapio*, Mám chut w sobě/ Schmecke/ *Rapio*, Wydijrám Reiß hinweg / *Capio*, Beru / Přigimám/ Fange *Caso*, Padám/ Falle/ *Ago*, Cžinim Thue/ handle / *Frango*, Lámj / Zerbrich/ *Tango*, Dotýkam se / Rühr an / *Pango*, Wtýkám/ sklacám whromadu/ hefft an/ Steck ein/ *Cano*, Zpijwám / Singe / *Sa*[lio], Skáči/ Spring/ *Statuo*, Postawugi/ Sätze. *Excipe Complaceo, Perplaceo, Per*[ago], Dokonáwám / Verricht / *Circumago*, Obundáwám / Treib herumb / *Satago*, Starám se náramně / Bin sorgfältig / *D*[e]*go*, Přebýwám/ žiwsem/ Leeb/ Verbleib *Cogo*, Whromadu sčánjm / nutjm / Treib zusammen/ Zwing/ *Repango*, & *com*-

posi-

posita ex Facio, si ex verbis componantur, ut Tepefacio, Wlažim / mach laulich / *Calefacio,* Wohřiwám / Mach warm.

A, in V, quæ ex verbis.

QUATIO, Násylné hýbám neb třesu / Schüttel / *Salto,* Skáči / Tancugi / Tantz / *Calco,* Pesslapáwám / Trett mit Füssen / *Scalpo,* Strauži / drbi / Kratze / Schabe / Scharr: *ut Excutio,* Wytřásám / Schüttel auß / *Insulto,* Wskakugi / Springe mit vngestüm / *Inculco,* Našslapugi / wtiskám / Trett ein / Truck ein / Blew ein / *Insculpo,* Wyrenwam / wyřezugi / Grab ein / *& unum ex Capio, Occupo, ac,* Zachwazugi / Nem ein / Besitz zuvor / *si Grammaticis habenda est fides; nam Occipio,* Začjnám / Heb an / fang an / *à capio fit: Occupo videtur potius ex verbo absoleto cupo compositum. Diomedes lib. 1. docet, scalpo non sculpo dicendum esse, & gemmam scalptam, non sculptam; adjecta tamen præpositione, insculpo, & insculptam gemmam dicendum esse. Phocas tamen & scalpo & sculpo posuit in-*

posita ex Facio, si ex verbis componantur, ut Tepefacio, Wlažim / mach laulich / *Calefacio,* Wohřjwám / Mach warm.

A, in V, quæ ex verbis.

QUATIO, Náſylné hýbám neb třeſu / Schüttel / *Salto,* Skáčí / Tancugi / Tantz / *Calco,* Peſſlapáwám / Trett mit Füſſen / *Scalpo,* Straužj / dřbi / Kratze / Schabe / Scharr: *ut Excutio,* Wýtřáſam / Schüttel auß / *Insulto,* Wſkakugi / Springe mit vngeſtüm / *Inculco,* Naſſlapugi / wtiſkám / Trett ein / Truck ein / Blew ein / *Insculpo,* Wyrzeywam / wyřezugi / Grab ein / & *unum ex Capio, Occupo, as,* Zachwazugi / Nem ein / Beſitz zuvor / *si Grammaticis habenda est fides; nam Occipio,* Začjnám / Heb an / fang an / *à capio fit: Occupo videtur potius ex verbo abſoleto cupo compoſitum. Diomedes lib. 1. docet, ſcalpo non ſculpo dicendum eſſe, & gemmam ſcalptam, non ſculptam; adjecta tamen præpoſitione, inſculpo, & inſculptam gemmam dicendum eſſe. Phocas tamen & ſcalpo & ſculpo poſuit in-*

 ter

ter verba, quorum præterita exeunt in psi. Priscian. lib. 10. tum scalpium, tum sculptum, à præteritis scalpsi & sculpsi posuit.

E, in I, quæ ex verbis.

TENEO, Držim / Halt / *Sedeo*, Sedim / Sitz / *Rego*, Rzjdjm / Regier / *Lego, is*, Zbjrám / cžtu / Klaubzusammen / Liess / *Emo*, Kupugi / Kauff / *Premo*, Tlačjm / Truck / *Specio verbo prisco, ut Aspicio*, Wzhlédám / Siehe an / *Excipe Relego*, Znomu čtu / Liess wieder / & *Perlego*, Naskrze wyčjtám / Durchliess / & *Coëmo*, Skupugi / Kauff zusammen.

V, in E, breve mutant.

DEIERO, Wysoce / pžisápám / Schwer shewer vnnd hoch / Peiero, Falessné přisáhám / Schwer einen falschen Eydt / à *Juro*, Přisáhám / Schwer. *Dejero apud Plaut. aliquoties reperitur: Perjuro non solum apud eundem, sed etiam apud Horat. 2. Ser. sat. 3.* -- quare.

Si

ter verba, quorum præterita exeunt in psi. Priscian. lib. 10. tum scalpium, tum sculptum, à præteritis scalpsi & sculpsi posuit.

E, in I, quæ ex verbis.

TENEO, Drzým/ Halt/ *Sedeo*, Sedým/ Sitz/ *Rego*, Rzýdým/ Regier/ *Lego, is*, Zbýrám/ cztu/ Klaubzusammen/ Ließ/ *Emo*, Kupugi/ Kauff/ *Premo*, Tlačým/ Truck/ *Specio verbo prisco, ut Aspicio*, Wzhlédám/ Siehe an/ *Excipe Relego*, Znomu čtu/ Ließ wieder / *& Perlego*, Naskrze wyčjtám/ Durchlleß / *& Coëmo*, Skupugi/ Kauff zusammen.

V, in E, breve mutant.

DEIERO, Wysoce/ pzisápám/ Schwer schewer vnnd hoch / Peiero, Falessné přjsáhám/ Schwer einen falschen Eydt / à *Juro*, Přjsáhám/ Schwer. *Dejero apud Plaut. aliquoties reperitur : Perjuro non solum apud eundem, sed etiam apud Horat. 2. Ser. sat. 3.* --quare.

Si

Si quid vis satis est, perjuras, surripis, aufers undique.
& apud Ovidium perjuratos deos: cætera semper u, simplicis retinent, ut Adjuro, Wermi přjsáhám / Schwer hefftig/ *Conjuro,* Přjsáhám společně / Schwer zusammen.

Nonnullæ diphthongi etiam in vocales migrant.

Æ, in I, longum mutant.

QVÆ fiunt ex verbis Cædo, Tepu rc/ Schlag/ Streich/ *Lædo,* Vrážim / Verletz/ *Quæro,* Hledám/ Such: *ut Concido,* Nasy rozsekáwám / Zerschneidt / *Allido, Exquiro,* Wyhledáwám/ Erforsch.

Au, in O, quæ ex verbo.

LAVDO, Plesám z radosti/ Frolocke/ut *Explodo,* Wyhazugi s pleskanjm / Verwerff mit einem getöß / *Complodo,* Whromadu srazým / Schlag zusammen / *Supplodo,*

Si quid vis satis est, perjuras, surtipis, aufers undique.

Et apud Ovidium perjuratos deos: cætera semper u, simplicis retinent, ut Adjuro, Wermi přjsáhám / Schwer hefftig / *Conjuro*, Přjsáhám společné / Schwer zusammen.

Nonnullæ diphthongi etiam in vocales migrant.

Æ, in I, longum mutant.

QVÆ fiunt ex verbis Cædo, Tepu ꝛc / Schlag / Streich / *Lædo*, Vrážim / Verletz / *Quæro*, Hledám / Such: *ut Concido*, Nasjy rozsekáwám / Zerschneidt / *Allido*, *Exquiro*, Wyhledáwám / Erforsch.

Au, in O, quæ ex verbo.

LAVDO, Plesám z radosti / Frolocke / *ut Explodo*, Wyhazugi s pleskanjm / Verweiff mit einem getöß / *Complodo*, Whromadů srazým / Schlag zusammen / *Supplodo*,

plodo, Nohama dupám / Klopff mit den Füssen auff den Boden / *Excipe. Applaudo. Plodo apud Priscos pro Plaudo dicebatur, vide Diomedem lib. 1.*

Au, in E, quæ ex verbo.

CLAUDO, Zawijrám/ Schließ zu/ *ut Excludo*, Wywrhugi/ Schließ auß/ *Concludo* Spolu zawijrám / Schließ zusammen: *vel fiunt à Cludo, nam utroque modo dicitur.*

Au, in E, longum, unum mutat.

Compositum ex verbo, Audio, Obedi
Proslauchám / Gehorche.

COMPOSITA *quæ mutant a, in i, sive*
in supino habent, e, ut Jacio, Reycio, No
zpátek házým / Werff hintersich / *rejectum*
Spargo, Conspergo, Pokropugi/ B spr·n
conspersum. Excipiuntur Go, syllaba fi
ta, quæ a, simplicis servant, ut Ango, fra
go, tango, ut enim dicimus actum, sic ex
exactum, ut fractum, ita effractum. A,
tia

plodo, Nohama dupam / Klopff mit den Füssen auff den Boden / *Excipe*, *Applaudo*. *Plodo apud Priscos pro Plaudo dicebatur, vide Diomedem lib. 1.*

Au, in E, quæ ex verbo.

CLAUDO, Zawÿrám/ Schließ zu/ *ut Excludo*, Wywrhugi/ Schließ auß/ *Concludo* Spolu zawÿrám / Schließ zusammen: *vel fiunt â Cludo, nam utroque modo dicitur.*

Au, in E, longum, unum mutat.

Compositum ex verbo, Audio, Obedi[o] Proslaucham / Gehorche.

COMPOSITA *quæ mutant a, in i, sive in supino habent, e, ut Jacio, Reycio*, Na zpátek házým / Werff hinter sich / *rejectum* *Spargo, Conspergo*, Pokropugi/ Bespr[e]n[gen] *conspersum*. *Excipiuntur Go, syllaba fi[ni]ta, quæ a, simplicis servant, ut Ango, fra[n]go, tango, ut enim dicimus actum, sic ex[actum] exactum, ut fractum, ita effractum.* A,

tia

tiam retinent composita ex Cado, ut recasum, incasum. Composita tamen ex Habeo, i, habent in supino, ut exhibitum; ex Salio, & Statuo, u, ut insultum, constitutum. Sapio & ejus composita non videntur habere Supina. Hæc præceptio his tribus versiculis continetur.

Simplicis, A, retinent tum Go, finita, supinis,
Tum Cado quæ gignit: reliquis, e, contulit usus
Hunc habeo, salio, statuoque auferre memento.

Quos si volet, explicabit præceptor, postquam de Præteritis & Supinis omnium verborum egeris.

EX Præpositionibus quædam interdum partem sui amittunt. CON, enim sequente vocali, literam n, abjicit, ut Coëmo, Compareo, Pri-rzugise / Häng aneinander / Copto, Wolym Enwepl / nehm an / Cogo: in quorum postremo etiam, a, verbi simplicis extritum est, ago, cogo, vel potius, o, & a, in o, longum coaluerunt. Quidam ex recentioribus, hic præpositionem Cum, esse putat, non, Con, & literam m, cum vocali

tiam retinent composita ex Cado, ut recasum, incasum. Composita tamen ex Habeo, i, habent in supino, ut exhibitum; ex Salio, & Statuo, u, ut insultum, constitutum. Sapio & ejus composita non videntur habere Supina. Hæc præceptio his tribus versiculis continetur.

Simplicis, A, retinent tum Go, finita, supinis,
Tum Cado quæ gignit: reliquis, e, contulit usus
Hunc habeo, salio, statuoque auferre memento.

Quos si volet, explicabit præceptor, postquam de Præteritis & Supinis omnium verborum egerit.

EX Præpositionibus quædam interdum partem sui amittunt. CON, enim sequente vocali, literam n, abjicit, ut Coëmo, Copareo, Przyrzugi sie / Häng aneinander / *Copto,* Wolym Enwepl / nehm an / *Cogo: In quorum postremo etiam, a, verbi simplicis extritum est, ago, cogo, vel potius, o, & , in o, longum coaluerunt. Quidam ex recentioribus, hic præpositionem Cum, esse mutat, non, Con, & literam m, cum vocali*

præcedente fuisse extritam Verum Quintil lib. 1. c. 7. Con, esse docet non Cum. Frequenter autem inquit, præpositiones quoq; copulatio ista corrumpit, inde abstulit, aufugit, amisit, cùm præpositio sit Ab, sola: & Coit, cùm sit præpositio Con: sic ignavi & Erepti. Idem cap. 6. Inhærent tamen quidam molestißima diligentiæ perversitate ut Audaciter potiùs dicant, quàm Audacter, licet omnes Oratores aliud sequantur: & emicavit, non emicuit, & conire, non coire, Non dixit Quintilianus, ut vides, Cumire, sed Conire, Lege Gellium lib. 2. cap. 17. AB, in Amitto, b, amisit, Stracugi neb od sebe paussjm / Verliehr / ut ex Quintiliano modo vidisti. OB, in Omitto, O paussjm / Laß aussen / Operio, Přikrýwám / deck zue. eandem amisit. AD, d, in Aperio, Otwjram / Odkrejwám / Thue auff / & in verbis quorum prima est, s. litera, ut Aspiro, Nadchugi / Blaß an / keich an / Ascendo, Wstupugi na horu / steig auff / Asto, Přistogým / Steh dabey: quidam tamen maximè antiquarij malunt adspiro, adsto, scribere. Trans duas ultimas literas ferè abij-

præcedente fuiſſe extritam. Verum Quintil lib. 1. c. 7. Con, eſſe docet non Cum. Frequenter autem inquit, præpoſitiones quoq; copulatio iſta corrumpit, inde abſtulit, aufugit, amiſit, cùm præpoſitio ſit Ab, ſola: & Coit, cùm ſit præpoſitio Con: ſic ignavi & Erepti. Idem cap. 6. Inhærent tamen quidam moleſtiſsima diligentiæ perverſitate ut Audaciter potiùs dicant, quàm Audacter, licet omnes Oratores aliud ſequantur: & emicavit, non emicuit, & conire, non coire, Non dixit Quintilianus, ut vides, Cumire, ſed Conire, Lege Gellium lib. 2. cap. 17. AB, in Amitto, b, amiſit, Stracugi neb od ſebe pauſſtjm / Verliehr / *ut ex Quintiliano modo vidiſti. OB, in Omitto,* O pauſſtjm / Laß auſſen / *Operio,* Přikiywám / deck zue. *eandem amiſit. AD, d, in Aperio,* Otwjram / Odkreywám / Thue auff / *& in verbis quorum prima eſt, s. litera, ut Aſpiro,* Nadichugi / Blaß an / keich an / *Aſcendo,* Wſtupugi na horu / ſteig auff / *Aſto,* Přiſtogjm / Steh dabey: *quidam tamen maximè antiquarij malunt adſpiro, adſto, ſcribere. Trans duas ultimas literas ferè abij-*

abjicit, si verbis adjungatur, quorum prima est, d, vel i, vel n, ut Trado, Wzdáwám/ Ubergieb/ Traijcio, Pŕewozugi/ Führ hinüber/ Trano, Pŕeplinugi / Schwimm hinüber / legitur & Transduco, Pŕewozugi/ Führ hinourch / transjectus apud idoneos autores. ABS, in Asporto, Odnassym/ Trag weg/ b, abijcit, ut Priscianus lib. 2. docet.

Quædam literam aliquam asciscunt euphoniæ caussa, sic PRO & RE sequente vocali, d, intercipiunt, ut Prodeo, Wen wychÿzým/ Gehe herfür / Prodigo, Wrhám/ marné vtracým/ Verschwende / verschwäle/ Redamo, Zase milugi / Lieb hinwieder/ Redeo, Nawracugi se / Komme wieder / Redimo, Wykupugi/ Erlöß/ Kauff wider Redoleo, Sylné wo nÿm / Rieche starck. AM, b, ut Amburo, Opalugi wůkol/ Brenn umbheran/ Versänge/ Ambio, Obcházym/ Umbgeh/ Ambigo, Obundáwam/ Pochybugi/ Umbgieb/ Zweiffle.

QUARUNDAM ultimæ consonantes fiunt similes primis verborum, quibus adhærent, sic AD, mutat D, in c, f, g, l, n, p, r, s, t,

abjicit, si verbis adjungatur, quorum pri-
ma est, d, vel i, vel n, ut Trado, Wzdáwám/ Übergieb/ Trajicio, Přewozugi/ Führ hin-über/ Trano, Přeplinugi / Schwimm hin-über / legitur & Transduco, Přewozugi/ Führ hinourch / transjectus apud idoneos autores. ABS, in Asporto, Donassým/ Trag weg/ b, abjicit, ut Priscianus lib. 2. docet.

Quædam literam aliquam asciscunt euphoniæ caussa, sic PRO & RE sequente vocali, d, intercipiunt, ut Prodeo, Wen wy-cházým/ Gehe herfür / Prodigo, Werhám/ marně utracým/ Verschwende / verschwälge/ Redamo, Zase milugi / Lieb hinwieder/ Redeo, Nawracugi se / Komme wieder / Redimo, Wykupugi/ Erlöß/ Kauff wider Redoleo, Sylně wo nijm / Rieche starck. AM, b, ut Amburo, Opalugi wůkol/ Brenn rundheran/ Versänge/ Ambio, Obcházým/ Umbgeh/ Ambigo, Obundáwam/ Pochybugi/ Umbgieb/ Zweiffle.

QUARUNDAM ultimæ consonantes fiunt similes primis verborum, quibus adhærent, sic AD, mutat D, in c, f, g, l, n, p, r,

ſ, t, ut Accipio, Přigjmám / Empfahen,
Afficio, Wyſnakloniugi / Mach ein An
mútung / Aggredior, Přistupugi / Přpa
dam na někoho / Geh zu einem / Thue ein
nen angriff / Alludo, Pochlebugi / Schmei
chel / Annumero, Přičjtám / Zehl darzue /
Appono, Přikládám / Thue oder leg hinzen
zue / Arrodo, Nahryzám / Benaa / Aſſ
deo, Přisedám / Sitz dabey / Attingo, Do
týkám se / Rühr an. OB, b, in c, f, g, p, u
Obbibo, Pigi / Ich trinck / Occurro, Wstř
bezjm / Begegne / Offundo, Oblywám
Vmbateſſe / gieß an / Oggannio, w oſſi ſſeptg
tám / často prawjm neb opětugi / Ich bleue
in die Ohren / Sag offt / Oppono, Na pro
ti kladu / Setz entgegen. SUB, b, in c,
g, m, p, r, ut Succurro, Přiſſjwám /
pomoc běžjm / Komm zu hülff / Suffic
Sem dostatečný / Bin genug / Sugger
Podáwám / Dodáwám / thue vnderschue
tzue Hülff vnd stewr / Summitto, Tay
posýlám / neb Dodáwám / Schick heim
lich hinnach / Suppeto, Zdáwám tagně n
istiwě Begehr heimlich mit einem Betru
Surripio, Tagně vtrhám / Stiel heimlich

f, t, ut Accipio, Přigimám / Empfah
Afficio, Wyſ-nakloniugi / Mach ein An
mütung/ Aggredior, Přiſtupugi/ Př p
dam na někoho/ Geh zu einem / Thue e
nen angriff/ Alludo, Pochlebug / Schme
chel/ Annumero, Přičjtam/ Zehl darzue
Appono, Přikládám / Thue oder leg hin
zue/ Arrodo, Nahryzám/ Benag /
deo, Přiſedám/ Sitz dabey/ Attingo, Do
tykám ſe/ Rühr an. OB, b, in c, f, g, p,
Obbibo, Pigi/ Ich trinck/ Occurro, Wſtř
bežým/ Begegne/ Offundo, Oblywám
Vmbgieſſe / gieß an/ Oggannio, w oſſi ſſep
tam/ čaſto prawjm neb opětugi / Ich bleue
in die Ohren/ Sag offt/ Oppono, Na p
ti kladu / Setz entgegen SUB, b, in c,
g, m, p, r, ut Succurro, Přiſſpjwám /
pomoc běžjm / Komm zu hülff / Suffic
Sem doſtatečným / Bin genug / Sugger
Podáwám/ Docáwám/ thue vnderſchue
thue Hülff vnd ſtewr/ Summitto, Lay
poſýlám/ neb Dodáwám / Schick her
lich hinnach/ Suppeto, Zkáčám tagně n
ſtiwě Begehe heimlich mit einem Betru
Surripio, Tagně vbýram / Stiel heimlic

, & CUN, ſeq
grant, ut Illudo
/ Innitor,
/ Lehne mich
Verloch/ Co
/ Connecto,
/ Corripio,
Interdum tamen
reperiuntur
adfero, Přimá
Přiſecám
Přičiugi ſe ſna
/ Adcreſco,
/ Conrado,
ſammen/ Con
mit einem and
Lock oder reiße an
manet integra,
Nepřdám neb
mergo, Potopu
quidam tamen
In verbo Agnoſ
bo zaſe poznaw
jicitur, & in C
mi neznámého

l, & CON, ſequentibus l, n, r, in eaſdem
grant, ut Illudo, Poſmiřwam ſe / Vers
pet / Innitor, Podpjřam ſe / Stütz mich
/ Lehne mich an / Irrideo, Poſmiřwám
Verlach / Colligo, Zbjrám / Verſam-
/ Connecto, Swazugi / Knüpff zuſam-
men / Corripio, Treſtám / Straff / beſchüld.
terdum tamen maximè apud antiquari-
reperiuntur integræ præpoſitiones, ut
dſero, Přimáſſjm / Bring herzue / Adſi-
o, Přiſedám / Sitz dabey / Adnitor,
řičiugi ſe ſnažné / Bemühe mich hefj-
/ Adcreſco, Přiroſtáwám / Wachs hin-
e / Conrado, Na hromadu ſtrauži / Kratz
ſammen / Conloquor, Rozmlauwám / ich
mit einem andern / Inlicio, Wnadjm /
ock oder reitze an. SUB, ſequente m, ferè
anet integra, ut Submitto, Submoveo,
Dejdam neb beru preč / thue hinweg / Sub-
ergo, Potopugi / Ertrenck / tauch unter /
uidam tamen malunt ſubmitto ſcribere.
n verbo Agnoſco, Nětco prwe mi známé-
o zaſe poznawám / Erkenne wieder / d, ab-
citur, & in Cognoſco, Poznáwám něco
neznáméko Erkenne / n, vide Diome-
dem

l, & CON, *sequentibus l, n, r, in easdem*
grant, ut Illudo, Posmjwám se / Vers
pet/ *Innitor*, Podpjrám se/ Stütz mich
/ Lehne mich an / *Irrideo*, Posmjwám
Verlach/ *Colligo*, Zbjrám / Versam-
/ *Connecto*, Swazugi / Knüpff zusam-
en/ *Corripio*, Trestám/Straff/beschült.
terdum tamen maximè apud antiquari-
reperiuntur integræ præpositiones, ut
dfero, Přinássjm / Bring herzue/ *Adsi-*
o, Přisedám / Sitz dabey / *Adnitor*,
řičinugi se snažně / Bemühe mich hefft-
z/ *Adcresco*, Přirostáwám/Wachs hin-
e/ *Conrado*, Na hromadu străuži / Kratz
sammen/ *Conloquor*, Rozmlauwám/ ich
o mit einem andern / *Inlicio*, Wnadjm/
ock oder reitze an. *SUB, sequente m, ferè*
anet integra, ut Submitto, Submoveo,
Dejdam neb beru preč/ thue hinweg/ *Sub-*
vergo, Potopugi/ Ertrenck/ tauch vnter/
uidam tamen malunt submitto scribere.
n verbo Agnosco, Něco prwé mi známé
o zase poznawám/ Erkenne wieder/ *d, ab-*
citur, & in Cognosco, Poznáwám něco
ní neznámého Erkenne / *n, vide Diome-*

demlib. 1. nam veteres gnosco, gnovi dic-
bant. Idem sentit Priscianus lib. 2. Est in-
quit, quando N. principalis syllabæ ante se
assumit, g, ut natus, gnatus, Syn/ Sohn
notus, gnotus, Známey/ Bekandt/ *atq; in-*
de ignotus, Neznámey/ Unbekandt / *gnos-*
co, novi, gnovi. Idem tamen l. 1. ait, N
mutari in g, ut Ignosco, Odpaussjm / ver-
zeihe/ *Ignavus,* Lenjwý/ Faul / *Ignotus*
Ignarus, Newědomý / neuměly / Unwis-
send/ *Ignominia,* Hanba / Zhaněný ne-
pectiwosti/ Schandt / *cognosco, cognitus*
Sed sententiæ incertus subjungit: potest ta-
men in quibusdam eorum etiam per conci-
sionem adempta, n, videri, quia in simplici-
bus quoque potest inveniri per adjectionem
g, ut gnatus, gnarus, Uměley/ Wissendt
Quidam ex recentioribus à verbo Græc-
γινώσκω, putat γνώσκω, gnosco factum. For-
tasse videar tibi nimium Grammaticus: au-
di de eadem re principem Oratorum in O-
rat. Noti, inquit, erant Navi, & Nari,
quibus In, præponi oporteret, dulcius visum
est Ignoti, Ignavi, Ignari dicere, quàm ut
veritas postulabat. Quintilianus in eadem

est

dem lib. 1. nam veteres gnosco, gnovi dic-bant. Idem sentit Priscianus lib. 2. Est, in-quit, quando N, principalis syllabæ ante se assumit, g, ut natus, gnatus, Syn/ Sohn/ *notus, gnotus,* Známey/ Bekandt/ *atq; in-de ignotus,* Neznámey/ Unbekandt / *gnos-co, novi, gnovi. Idem tamen l. 1. ait, N mutari in g, ut Ignosco,* Odpaussťjm / ver-zeihe/ *Ignavus,* Lenjwý/ Faul / *Ignotus Ignarus,* Newědomý / neuměly / Unwis-sendt/ *Ignominia,* Hanba / Zhaněnj ne-pectiwosti/ Schandt / *cognosco, cognitus. Sed sententiæ incertus subjungit: potest ta-men in quibusdam eorum etiam per conci-sionem adempta, n, videri, quia in simplici-bus quoque potest inveniri per adjectionem g, ut gnatus, gnarus,* Uměley/ Wissender. *Quidam ex recentioribus à verbo Græco γινώσκω, putat γνώσκω, gnosco factum. For-tasse videar tibi nimium Grammaticus: au-di de eadem re principem Oratorum in Ora-rat. Noti, inquit, erant Navi, & Nari, quibus In, præponi oporteret, dulcius visum est Ignoti, Ignavi, Ignari dicere, quàm ut veritas postulabat. Quintilianus in eadem*

est

sententia: lege locum quem paulò antè tulimus. Sed redeamus ad reliquas præpositiones. INTER, si Grammaticis credimus, r, mutavit in l, præposita verbo Lego, Intelligo, Rozumjm/ Versteh/ quasi interlego. PER, adjecta verbo Prisco, Latino, genet Pellicio, Lahodně podwozugi/ Betriege schmelchen/ quod & perlicio aliquoties apud Livium legitur: unde Perlecto, as, frequentativum: item pelluceo, quod & perluceo, Naskrze Swijtijm/ Scheine durch dicitur.

Quædam ultimas consonantes mutant diversas ab ijs, quibus præponuntur, sic CON, IN, præpositæ literis b, m, p, mutant n in m, ut Combibo, Spolu pigi/ Trinck miteinandern/ Committo, Swěřugi/ Ich vertrawe/ Befehl eines trew/ Compono, Imbibo, Wpiwám/ Trinck hinein/ Immitto, Wpausstijm/ Laß hinein/ Impono, Wkládám/ Setz hinein. Aliquando interponitur b, ut Comburo, Spalugi/ Verbrenn/ ...dum n, migrat in m, nulla harum trium literarum interposita, ut Comedo, Gjm/ ... AB, præposita verbis Fugio, Utikám/ Flieh/

sententia: lege locum quem paulò ante tulimus. Sed redeamus ad reliquas præ- tiones. INTER, si Grammaticis credi- s, r, mutavit in l, præposita verbo Lego, telligo, Rozumjm/ Versteh/ quasi inter- PER, adjecta verbo Prisco, Latino, ge- t Pellicio, Lahodné podwozugi/ Betriege schmelchen / quod & perlicio aliquoti- pud Livium legitur: unde Perlecto, as, quentativum: item pelluceo, quod & uceo, Naskrze Swijtijm / Scheine h dicitur.

Quædam ultimas consonantes mutant versas ab iis, quibus præponuntur, sic N, IN, præpositæ literis b, m, p, mutant m, ut Combibo, Spolu pigi / Trinck andern/ Committo, Swěřugi / Ich v- b / Befehl eines trew / Compono, Im- Wpiwám/ Trinck hinein / Immitto, aussťijm / Laß hinein / Impono, Wklá- / Setz hinein. Aliquando interponi- b, ut Comburo, Spalugi / Verbrenn/ dum n, migrat in m, nulla harum tri- terarum interposita, ut Comedo, Sijm/ AB, præposita verbis Fugio, Utikám/

Flieh/

Fliech/ & Fero, Nesu / Trag/ b, mutat[ur]
u, Aufugio, Utíkám odtud / Lauff davo[n]
Aufero, Odnaussom/ Nem hinweg: huj[us]
præpositionis meminit Cicero in Oratore.
EX præposita dictioni incipienti à voc[ali]
aut consonantibus, c, p, q, s, t, manet in[te]
gra, ut Exaro, Wyorawám / Acker au[ß]
Exoro, Wyprossugi/ Erbitt / Excutio, [...]
pono, Wykládám/ Leg auß / Exquiro, [...]
scribo, Wypisugi/ Schreib auß/ Exten[uo]
Ztenčugi Zmenssugi / mach gering / [...]
kleiner. Præposita f, in eandem ferè migr[at]
ut Efficio, Wykonáwám/ Richte auß / [Ef]
fundo, Wylewám / Schütt oder gieß [her]
auß: ante cæteras consonantes locum ha[bet]
E, ut Educo, Wywodým / Führ herau[ß]
Eludo, Posmíwám se/ zerty z někoho m[...]
Verspott / Emitto, Wypaussým / [...]
herauß/ Enarro, Wyprawugi / Wyk[...]
dám / Erzehle/ Eripio, Wydjrám/ [...]
auß/ Eruo, Wyrýwám neb wy. áz[...]
Reiß auß/ Evebo, Wywozugi / Führe [...]
rauß/ Ejicio, Wyhazugi / Werff hera[uß]
DIS, & DI idem significant, ut in[...]
Prisc. l. 14. ut ab, & abs. DIS, præp[...]

Flieh/ & *Fero*, Nesu / Trag/ *b*, *mutatur*
u, *Aufugio*, Utikám odtud / Lauff davon
Aufero, Odnaussom/ Nem hinweg: *huj*
præpositionis meminit Cicero in Oratore.

EX præposita dictioni incipienti à voca
aut consonantibus, *c*, *p*. *q*, *s*. *t*, *manet in*
gra, *ut Exaro*, Wyorawám / Acker au
Exoro, Wyprossugi/ Erbitt / *Excutio*, B
pono, Wykládám/ Leg auß / *Exquiro*, B
scribo, Wypisugi/ Schreib auß/ *Exten*
Ztenčugi Zmenssugi / mach gering / V
kleiner. *Præposita f*, *in eandem ferè migr*
ut Efficio, Wykonáwám/ Richte auß /
fundo, Wylewám/ Schütt oder gieß
auß: *ante cæteras consonantes locum hab*
E, *ut Educo*, Wywodým / Führ herau
Eludo, Posmjwám se/ zerty z někoho m
Verspott / *Emitto*. Wypausstým / V
herauß/ *Enarro*, Wyprawuji / Wyk
dám / Erzehle/ *Eripio*, Wydjrám/
auß/ *Eruo*, Wykopáwám neb wyráž
Reiß auß/ *Evebo*, Wywozugi / Führ
rauß/ *Ejicio*, Wyhazugi / Werff hera

DIS, & *DI idem significant*, *ut in*
Prisc. l. 14. *ut Ab*, & *Abs*. *DIS*, *præp*

r, *verbis incipientibus à literis, c, p, q, s* & *I, consonante, ut* Discumbo, Zastolem ÿm / Sitz zu Tisch / *Dispono*, Porádám / edne an / *Disquiro*, Semo tam hledám / forsch fleissig / Dissolvo, Rozwazugi / Löß ff / *Dissideo*, Nesrownáwám se / Bin uns / Distrabo, Sem y tam roztahugi / Zle von einander / *Disÿcio*, Rozhazugi / Ich erffe voneinander / *Disjungo*, Rozrëugi rüzno / Setz voneinander : *reperitur apud Ciceronem & dÿjungo ad Att. l. 7. Reternus domum, dÿjungere me ab illo nolo.* 2. de Divinat. *Jumenta dÿungere. Exe Dÿudico*, Rozsuzugi / Urtheile / Richte. *m verò literæ f, præponitur, in eandem grat, ut Diffundo*, Rozlywám / Gieß von ander / *Diffido*, Newërjm / Zauffám / Mißtrawe. *Cæteris consonantibus præpontur DI, ut Diduco*, Roztahugi sem y an / Führ von einander / *Diligo*, Milugi / b / *Dimico*, Potykám se s nekým / streit Kämpff / *Dinumero*, Rozcÿtám / Zähl Dirigo, Zprawugi, rowcám / Richte / ite / *Dirumpo*, Roztrhám / Reiß von ander. *Terent. Adelph. Disrumpor ait:*

quo

r, verbis incipientibus à literis, c, p, q, s & I, consonante, ut Discumbo, Zastolem ým / Sitz zu Tisch / Dispono, Porádám / rdne an / Disquiro, Semo tam hledám / forsch fleissig / Dissolvo, Rozwazugi / Löß ff / Dissideo, Nesrownáwám se / Bin un- s / Distraho, Sem y tam roztahugi / Zie von einander / Disjicio, Rozhazugi / Ich erffe voneinander / Disjungo, Rozpřiugi rüžno / Setz voneinander ; reperitur apud Ciceronem & dijungo ad Att. l. 7. Reernus domum, dijungere me ab illo nolo. 2. de Divinat. Jumenta dijungere. Exe Dijudico, Rozsuzugi / Vrtheile / Richte. m verò literæ f, præponitur, in eandem grat, ut Diffundo, Rozlýwám / Gieß von ander / Diffido, Newěřjm / Zauffám / ißtrawe. Cæteris consonantibus præponitur DI, ut Diduco, Roztahugi sem y en / Führ von einander / Diligo, Milugi / b / Dimico, Potýkám se s nekým / streit Kämpff / Dinumero, Rozčýtám / Zähe Dirigo, Zprawugi, rownám / Richte / ite / Dirumpo, Roztrhám / Reiß von ander. Terent. Adelph. Disrumpor ait: quo

*quo verbo utuntur homines vehementer i[...]
rati, ubi tamen Dirumpor, legunt quidam
Disraro,* Dřlám rozdjlé/ Mach Dünner/
est apud Columel. l. 4. c. 32.

*AM præpositio Græca, cùm dictionibu[s]
incipientibus â vocalibus, a, e, i, u, præpo[-]
nitur, b, euphoniæ caussa intercipit, ut Am[-]
bages,* Okolek / obchod / Vmbschweiff[/]
Ambesus, Obgedený/ Vmb vnnd vmb an[-]
gebissen/ *ambigo, amburo: cùm verò conso[-]
nantibus b, q, mutat m, in n, ut Anhelo
Anquiro,* Doptáwám se / Frage nach / su[-]
che nach: *cum p, manet integra, ut Ampu[-]
to,* Obřezáwám / Ujnám / Beschneid[e]

*Hactenus de verborum compositione:
neq; enim putavi eam usui omnino commit[-]
tendam, qui quamvis sit optimus magister
à paucis tamen, ut par est, colitur, & â ple[-]
risque in medio cursu deseritur. Deincep[s]
de Præteritis Supinisq; agendum est.*

CVM geminat primam simplex com[-]
posita priorem
Præteriti amittunt: præter præcurro
Předbý[...]

quo verbo utuntur homines vehementer i-rati, ubi tamen Dirumpor, legunt quidam Disraro, Oćlám rzýcké/ Mach Dünner/ *est apud Columel. l. 4. c. 32.*

AM præpositio Græca, cùm dictionibus incipientibus à vocalibus, a, e, i, u, præponitur, b, euphoniæ caussa intercipit, ut Ambages, Okolek / obchod / Vmbschweiff/ *Ambesus,* Obgedený/ Vmb vnnd vmb angebissen/ *ambigo, amburo: cùm verò consonantibus b, q, mutat m, in n, ut Anhelo Anquiro,* Doptáwám se / Frage nach / suche nach: *cum p, manet integra, ut Amputo,* Obřezáwám / Vtjnám / Beschneid

Hactenus de verborum compositione: neq; enim putavi eam usui omnino committendam, qui quamvis sit optimus magister à paucis tamen, ut par est, colitur, & à pleris que in medio cursu deseritur. Deinceps de Præteritis Supinisq; agendum est.

CVM geminat primam simplex composita priorem
Præteriti amittunt: præter præcurro
Předbý

Předabijbam/ Lauffe für/ repungo, Bodu zase/ Steche wieder.

Quæque sibi gignunt sto, Stogijm/ Stehe. do, Dawam / Gieb / cum poscere, Zjadam/ Erfordere/ Begehre. disco, Učjm se/ Lerne.

Præteritis quæcunque carent, spoliato supinis.

Ut glisco, Rostu/ rozmaham se/ Wachse/ nehme zu/ vergo, Nachyluji se / Sincke/ neige/ ferio, Tepu/ Schlage/ cum polleo, Mohu / mocen sem / vermag/ vado, Gdu/ Gehe.

Ambigo, Obundawam / Pochybuji / Treib omb/ Zweiffle / cum satago; Staram se naramně/ Bekümmer mich/ quæso, Prosym/ Bitte / quibus hisco, Usta k mluwenij otwijrám / Thue den Mundt auff zu reden / fatisco, Welmi se otwijram/ spalt auff hefftig.

Furit, Wstékam se/ Wüthe / & mœret, Truchlijm / Bin trawrig/ tum aveo, Zjadám / Begehr/ tum ringor, Rozdijram usta sskiebijm se / Bleck die Zän / & aio, Prawijm/ Sag.

Předabíhám/Lauffe für/ repungo, Bodu zase/ Steche wieder.

Quæque sibi gignunt sto, Stogým/ Stehe. do, Dawam / Gieb / cum poscere, Zžadam/ Erfordere/ Begehre. disco, Učjm se/ Lerne.

Præteritis quæcunque carent, spoliato supinis.

Ut glisco, Rostu/ rozmahám se/ Wachse/ nehme zu/ vergo, Nachyluji se / Sincke/ neige/ ferio, Tepu/ Schlage/ cum polleo, Mohu / mocen sem / vermag/ vado, Gdu/ Gehe.

Ambigo, Obundawam / Pochybuji / Treibomb/ Zweiffle / cum satago; Starám se naramně/ Bekümmer mich/ quæso, Prosým/ Bitte / quibus hisco, Usta k mluwenj otwjrám / Thue den Mundt auff zu reden / fatisco, Welmi se otwjram/ spalt auff hefftig.

Furit, Wstékam se/ Wüthe / & mœret, Truchlým / Bin trawrig/ tum aveo, Zžadám / Begehr/ tum ringor, Rozdjram vsta sskiebým se / Bleck die Zän / & aio, Prawým/ Sag.

Et vescor, Gým / Iß / liquor, Rozpausſe-
tým se neb rozplýwam / Zergehe / me-
deor, Lečým / hogým / Artzneye / re-
miniscor Zpomýnam / Erinnere mich /
adauge.

DECURRO, Dolůw běžým / Lauff her-
unter / *Excurro*, Wybýhám / Lauff
hinnauß / *Procurro*, Wen wybýhám Lauff
fürauß / *interdum primam geminant. Sue-
ton, in Nerone c. 11. Notißimus eques Ro-
manus elephanto supersedens per cata-
dromum decucurrit. Liv. 1. ab Urb. Quum
plures igni, quam ferro armati excucurri[...]
ent, cæde incendioq; cuncta complent. Liv[...]
lib. 20. apud Priscianum lib. 10. Etsi feroc[...]
lus procucurrisset.* REPUNGO, *ut plac[...]
Capro apud Priscianum eodem libro, cùm
significat vicißim pungere, facit repupug[...]
cùm verò ad rationes refertur, repunx[...]
neutrum adhuc, si benè memini, apud vet[...]
res legi,* PRISCI *Latini solebant pepos[...]
memordi pepugi, cecurri, secunda litera p[...]
E, scribere more Græcorum, qui suum π[...]
ϱαϰείμενον, hoc est, Præteritum perfect[...]*

Et vescor, Gým/ Iß/ liquor, Rozpaussý-týn se neb rozplýwam / Zergehe / me-deor, Lečým / hogým/ Artznene/ re-miniscor Zpomýnam/ Erinnere mich/ adauge.

DECURRO, Dolůw běžým / Lauff her-unter / Excurro, Wyběhám / Lauff hinnauß / Procurro, Wen wyběhám Lauff fürauß/ interdum primam geminant. Sue-ton, in Nerone c. 11. Notißimus eques Ro-manus elephanto supersedens per cata-dromum decucurrit. Liv. 1. ab Urb. Quum plures igni, quam ferro armati excucurri[ss]ent, cæde incendioq́; cuncta complent. Liv. lib. 20. apud Priscianum lib. 10. Etsi feroci[us] lus procucurrisset. REPUNGO, ut placi[t] Capro apud Priscianum eodem libro, cù[m] significat vicißim pungere, facit repupug[i], cùm verò ad rationes refertur, repunx[i] neutrum adhuc, si benè memini, apud vet[e]res legi, PRISCI Latini solebant pepos[ci] memordi pepugi, cecurri, secunda litera p[er] E, scribere more Græcorum, qui suum πα-ρακείμενον, hoc est, Præteritum perfectu[m]

hoc modo augent, χάφω, κέχαφα. M. Tull. & C. Cæsar, ut Gellius inquit l. 7. c. 9. memordi, pepugi, spepondi dixerunt. VERGO verxi, leges apud Diomedem libro 1. & versi apud Probum de Cathol. verborum: sed neutrum videtur esse in usu. VADO non habet vasi, quamvis habeant composita. AMBEGI, sategi, tunc utare licet, cum apud idoneos authores legeris. QUÆSO, quæsivi fecit apud vetustissimos, quos antiquarius Sallustius imitatus est vide Priscianum eodem libro. FURO prima positio jam exolevit. Priscianus l. 8. affirmat infio & furo, apud Varronem inveniri. MOEREO, unde mæror, mærui debuit facere, sed in usu non est, inquit Priscianus l. 8. Mæstus enim nomen est, cùm dicimus mæstus sum, de quo etiā in secunda conjugatione dicemus. AVEO, hic non salutare, sed concupiscere significat. Probus in Cathol. verborū docet AIO facere præterito Ai, aisti, ait. Apud D. Augustinum antiquitatis scriptorumq; veterum peritissimum aiunt reperiri secundā persona Aisti, qua non videor cur non utantur: prima tamen Ai, prorsus videtur exolevisse. LICEOR, Trzym / Feilsche etwas / & OPPERIOR, Czekam / Warte / non carent Præteritis. Cic. 5. Verr. Herbitenses quum viderent; si ad Aeschrionem pretium redisset, se ad arbitrium libidinosissimæ mulieris spoliatum iri, liciti sunt usque eo, quoad efficere posse arbitrabantur.

hoc modo augent, χάφω, κέχαφα. M. Tull. & C. Cæsar, ut Gellius inquit l. 7. c. 9. memordi, pepugi, spepondi dixerunt. VERGO verxi, leges apud Diomedem libro 1. & versi apud Probum de Cathol. verborum: sed neutrum videtur esse in usu. VADO non habet vasi, quamvis habeant composita. AMBEGI, sategi, tunc utare licet, cum apud idoneos authores legeris. QUÆSO, quæsivi fecit apud vetustissimos, quos antiquarius Sallustius imitatus est vide Priscianum eodem libro. FURO prima positio jam exolevit. Priscianus l. 8. affirmat insio & furo, apud Varronem inveniri. MOEREO, unde mæror, mærui debuit facere, sed in usu non est, inquit Priscianus l. 8. Mæstus enim nomen est, cùm dicimus mæstus sum, de quo etiā in secunda conjugatione dicemus. AVEO, hic non salutare, sed concupiscere significat. Probus in Cathol. verborū docet AIO facere præterito Ai, aisti, ait. Apud D. Augustinum antiquitatis scriptorumq́ veterum peritissimum ajunt reperiri secundā persona Aisti, qua non video cur non utantur: prima tamen Ai, prorsus videtur exolevisse. LICEOR, Trzÿm / Feilsche etwas / & OPPERIOR, Cžekam / Warte / non carent Præteritis. Cic. 5. Verr. Herbitenses quum viderent; si ad Aeschrionem pretium redisset, se ad arbitrium libidinosissimæ mulieris spoliatum iri, liciti sunt usque eo, quod efficere posse arbitrabantur.

Terent: Phorm.

Si non tum dedero, unam præterea horam ne oppertus sies.

Apud Plaut. reperitur etiam Opperitus.

Mostel.

Seni non otium erat, id ſum opperitus.

INQUAM, Rʒku/Sage/ *inquis, inqui (nam inquio inuſitatum eſt, & illud Cic. 2. de O rat. quod affert Priſc. Attendere & aucupar verba oportebit, inquio, ut ea, quæ ſunt frigida ora vitemus, &c. legitur ex vetuſto codice inqu & Diomedes lib. 1. docet, inquam eſſe primar perſonam Indicativi) hoc inquam verbum ſecun dam perſonam habet Præteriti. Cic. in eodem Tu verò inquiſti, moleſtus non eris. De verb Nideo nullam fecimus mentionem, quòd inſolen videatur, neq; video cur* RENIDEO, Swij tŭjm ſe/ Glanƺe/ *quod in uſu eſt, non habea renidui.*

INSVPER à verbo, ſeu nomine nat tepeſco, Wlaʒnu/ Werde lam.

Miteſco, Krotnu / Werde ſanfftmŭtig

veluti, quorum de nomine lis eſt:

Aut certè capiunt à verbis unde tr huntur.

Adde quibus nomen vehemens med tatio fecit.

Eſ

Terent: Phorm.

Si non tum dedero, unam præterea ho-
ram ne oppertus sies.

Apud Plaut. reperitur etiam Opperitus.

Mostel.

Seni non otium erat, id sum opperitus.

INQUAM, Řjku/Sage/ *inquis, inqui* *(nam inquio inusitatum est, & illud Cic. 2. de O rat. quod affert Prisc. Attendere & aucupar verba oportebit, inquio, ut ea, quæ sunt frigid ora vitemus, &c. legitur ex vetusto codice inqu & Diomedes lib. 1. docet, inquam esse primar personam Indicativi) hoc inquam verbum secun dam personam habet Præteriti. Cic. in eodem Tu verò inquisti, molestus non eris. De verb Nideo nullam fecimus mentionem, quòd insolen videatur, neq; video cur RENIDEO,* Swij tijm se/ Glantze/ *quod in usu est, non habea renidui.*

INSUPER à verbo, seu nomine nat
tepesco, Wlaznu/ Werde lam.
Mitesco, Krotnu / Werde sanfftmütig
veluti, quorum de nomine lis est:
Aut certè capiunt à verbis unde tr
huntur.
Adde quibus nomen vehemens med
catio fecit. Es

Esurit Lačnim / Bin hungerig / excepto. Veterum monumenta revolve.

INCHOATIVA verba, hoc est, quæ actionem quidem non incipientem, sed inchoatam ita significant, ut magis ac magis increscat, si à verbis fiant ut Refrigesco, Zase nastydám / Werde wieder kalt / Incalesco, Zahřijwám se / Werde warm / aut carent præteritis, aut certè à primogenius ea mutuantur, ut refrixi, incalui: sin à nominibus deducantur, prorsus videntur præteritis destitui, ut Ingravesco, Býwám welmi těžkl / werde schwär / Mitesco, Herbesco, Wzyllnu rostu / Wachs ins Kraut / Sylvesco, Wles rostu / Werde zu einem Waldt. Certant Grammatici de nomine horum verborum, siquidem veteres Inchoativa, Juniores partim Exercitativa, partim Augmentativa appellant, de quibus fusius in Rudimentis.

DICTURIO, Žiádám neb chcy powěděti / Begehr zu sagen / Empturio, Žiádám kupowati / Begehr zu kauffen / & cætera, quæ meditativa veteres Grammatici ab assidua

Esurit Lačnim / Bin hungerig / excepto. Veterum monumenta revolve.

INCHOATIVA verba, hoc est, quæ actionem quidem non incipientem, sed inchoatam ita significant, ut magis ac magis increscat, si à verbis fiant ut *Refrigesco*, Zase nastydám / Werde wieder kalt / *Incalesco*, Zahřýwám se / Werde warm / *aut carent præteritis, aut certè à primogeniis ea mutuantur, ut refrixi, incalui: sin à nominibus deducantur, prorsus videntur præteritis destitui, ut Ingravesco*, Býwám welmi těžkl / werde schwär / *Mitesco, Herbesco*, Wzyllnu rostu / Wachs ins Kraut / *Sylvesco*, Wles rostu / Werde zu einem Waldt. *Certant Grammatici de nomine horum verborum, siquidem veteres Inchoativa, Juniores partim Exercitativa, partim Augmentativa appellant, de quibus fusius in Rudimentis.*

DICTURIO, Žiádám neb chcy powědě[t] / Begehr zu sagen / *Empturio*, Žiádám kupowati / Begehr zu kauffen / *& cætera, quæ meditativa veteres Grammatici ab aßidua*

& vehementi meditatione sic appellarunt
(quid enim aliud meditatur, quid cogitat
aliud, qui esurit, quàm cibum cœnamque?)
ferè præterito carent Duo, Parturio, Pra=
čugi ku porodu / Begehr zu gebähren / Nup-
turio, Ziádám se wdáti / Begehr ein Mann
zunehmen / videntur parturivi, nepturivi,
vel potius parturij, nupturij habuisse, sed de-
siderantur veterum testimonia. Apuleius
in Apolog. nepturisse dixit, qui licet inter-
dum eleganter loquatur, non tamen inter
classicos à doctis numeratur. ESURIO eti-
am supinum habet.

Terent: Heaut:

Modo liceat vivere, est spes. CI. quæ? S. nos
esurituros satis.

SCATURIO, Wyprysstuge se / teku
wen / Quell herfür / Ligurio, Prożjrám a
hanebné otrácym Verschläck / verthue un=
nütz / Abligurio, Obligurio, non sunt medi-
tativa, cum diversa sint & significatione, &
quantitate, nam u, literam producunt.

Horat. 1. Serm: satyr: 3.

Tractavit culicem manibus, dum furta
ligûrit

cùm Meditativa eandem corripiant, ésurit, pár-
turit, cœnáturit.

& vehementi meditatione sic appellarunt
(quid enim aliud meditatur, quid cogitat
aliud, qui esurit, quàm cibum cœnamque?)
ferè præterito carent Duo, Parturio, Pra=
čugi ku porodu/ Begehr zu gebähren/ Nup-
turio, Žádám se wdáti/ Begehr ein Mann
zunehmen/ videntur parturivi, nepturivi,
vel potius parturÿ, nupturÿ habuisse, sed de-
siderantur veterum testimonia. Apuleius
in Apolog. nepturisse dixit, qui licet inter-
dum eleganter loquatur, non tamen inter
classicos à doctis numeratur. ESURIO eti-
am supinum habet.

Terent: Heaut:

Modo liceat vivere, est spes. CI. quæ? S. nos
esurituros satis.

SCATURIO, Wyprysstugi se / teku
wen/ Quell herfür/ Ligurio, Pročÿrám a
hanebně otrácým Verschläck / vertoue un-
nütz / Abligurio, Obligurio, non sunt medi-
tativa, cum diversa sint & significatione, &
quantitate, nam u, literam producunt.

Horat. 1. Serm: satyr: 3.

Tractavit culicem manibus, dum furta
ligûrit

cùm Meditativa eandem corripiant, ésurit, pár-
turit, cœnáturit.

PRI

Prima Conjugatio.

PRæteritum primæ facit avi, atumque supinum
Ut neco: Zabigým/ Tödte/ nam necui nectum sibi pignora servant.
At cubui, Léhým/ Liege/ domui, Krotým/ Zäm/ crepui, Zwučím/ Chřestým/ Krach/ vetuique Zapowýdám/ Verbiet/ supina.
Dant in itum: ut cubitum: hæc tonui, Wolám: zwučým/ Hřýmám/ Donner/ sonuique Znýn/ Zwučým/ Kling/ Liute/ sequuntur.

NEco apud priscos etiam necui fecit. Enn. apud Priscianum l 9.

Hos pestis necuit, pars occidit illa duellis.

Verisimile est habuisse supinum nectum, unde est participium compositum, enectus. Cic. 1. Tusul. Mento summo aquam attingens siti enectus Tantalus, & ad Att. l. 6 Enectæ fame, siti pro-uncta. Reperitur etiam enecatus apud Plinium lib. 18. cap. 13. Itaque ENECO tum enecui tum enecavi facit. Suet. de Illust. Grammat. de Caelio Præconino. In podagræ morbum incidit cujus impatiens veneno sibi perunxit pedes, & enecuit ita, ut parte ea corporis quasi præmortui

Prima Conjugatio.

PRæteritum primæ facit avi, atumque supinum
Vt neco: Zabigým/ Tödte/ nam necui nectum sibi pignora servant.
At cubui, Ležým/ Liege/ domui, Krotým/ Zähm/ crepui, Zwučým/ Chřestým/ Krach/ vetuique Zapowýdam/ Verbiet/ supina.
Dant in itum: ut cubitum: hæc tonui, Wlm: zwučým/ Hřymám/ Donner/ sonuique Zným/ Zwučým/ Kling/ Liutee/ seqvuntur.

NEco apud priscos etiam necui fecit. Enn. apud Priscianum l. 9.

Hos pestis necuit, pars occidit illa duellis.

Verisimile est habuisse supinum nectum, unde est participium compositum, enectus. Cic. 1. Tusul. Mento summo aquam attingens siti enectus Tantalus, & ad Att. l. 6 Enecta fame, siti provincia. Reperitur etiam enecatus apud Plinium lib. 18. cap. 13. Itaque ENECO tum enecui tum enecavi facit. Suet. de Illust. Grammat. de Lælio Præconino. In podagræ morbum incidit cujus impatiens veneno sibi perunxit pedes, & enecuit ita, ut parte ea corporis quasi præmortuâ

 vixe-

vixerit. INTERNECO, Potýgim / Ere schlage / Bring alles umb / internecui, internectum. Cic. Philip. 14. Internecti vota testamenta credo subyciunt.

Plaut: Amph:

Duello extincto maximo, atque internectibus hostibus.

Non inveni internecatum. CUBO etiam cubavi interdum facit, unde est Cubasse apud Quintilianum l. 8 c. 2. Plinius lib. 11. cap. 16. de apibus, Nam nisi incubavere, favos lividos faciunt. DISCREPO, Ginác znjm nesrownáwam se / Stimm nicht vberein / discrepavi Cic 2 de Orat, nihil sanè ad rem pertinet, si quà in re discrepavit ab Antonÿ divisione nostra partitio. Horat. de Arte poëtica, discrepuit, dixit. INCREPO, Okřikám neb treskj / Schilte auß / cum significat reprehendere, ut quidam volunt, avi facit, sed nullum citant testem: nam illud ex 2. lib. ad Quint. Fr. Cato Pompeÿ in me perfidiam increpavit: locutio est ex Ciceronis loco deprompta, mutato tamen tempore. Nam Cicero l. 2. Epist. 3. sic scripsit. De me multa me invito, cum summa laude dixit cum illius in me perfidiam increparet, auditu magno silentio malevolorum. Malim increpui dicere. Plin. epist. 53. Summo die Salvius Liberalis reliquos legatos graviter increpuit. Sue-

ton.

vixerit. *INTERNECO,* Potÿgim / Ere-schlage/ Bring alles vmb/ *internecui, in-ternectum.* *Cic. Philip. 14. Internecti vota te-stamenta credo subÿciunt.*

Plaut: Amph:

Duello extincto maximo, atque interer-nectibus hostibus.

Non inveni internecatum. *CUBO etiam cuba-vi interdum facit, unde est Cubasse apud Quin-tilianum l. 8 c. 2. Plinius lib. 11. cap. 16. de api-bus, Nam nisi incubavere, favos lividos faciunt.* *DISCREPO,* Ginác znjm neſrownáwam ſe/ Stimm nicht vbereln / *discrepavi Cic 2 de Orat, nihil sanè ad rem pertinet, si qua in re discrepavit ab Antonÿ divisione nostra partitio. Horat. de Arte poëtica, discrepu-it, dixit.* *INCREPO,* Okřikám neb treſcy/ Schilte auß/ *cum significat reprehendere ut quidam volunt, avi facit, sed nullum citan testem: nam illud ex 2. lib. ad Quint. Fr. Ca-to Pompeÿ in me perfidiam increpavit: locutio est ex Ciceronis loco deprompta, mutato tamen tempore. Nam Cicero l. 2. Epist. 3. sic scripsit. De me multa me invito, cum summa laude dixit cum illius in me perfidiam increparet, auditu magno silentio malevolorum. Malim increpu dicere Plin. epist. 53. Summo die Salvius Li-beralis reliquos legatos graviter increpuit. Sue-*

ton.

n. in Vespas. voce etiam gravissima increpuit: aluissem allium oboluisses.

Plaut: Amphit:

Totus timuo, ita me increpuit.

Liv. 2. bell Mac. multis probris increpitum, xit. *Plin. l. 28. c. 12. Defricatis prius muscu-*, *dixit & l. 9. cap. 27. Pantheras perfricatam* rne *aconico barbari venantur. & 26. cap. 8 In-* icata *Polemonia. & 29. c. 3. de ovis agens, tri-* o *incubata & Horat. Epodo.* Hyems intona- Eois fluctibus. *Quæ loca argumento sunt,* lla *ex ijs, quæ faciunt præterito Vi, fecisse,* quando *etiam avi, unde participia defricatus,* onatus.

LAURENTIUS præcipit futurum in RUS, rborum *1. conjugationis, quorum supinum in* m, *sive ctum exit, fieri tanquam à supino in* um, *ut cubaturus, domaturus, crepaturus, ve-* urus, *tonaturus, sonaturus, fricaturus, seca-* rus.

Horat. 1. Serm. Satyr. 4.

Magna sonaturum des nominis hujus honorem.

r. *ad Att. l. 12. Quæ res forsitan sit refricatu-* vulnus *meum. Columel. lib 5. c. 9. Supra* rum *ramum secâturus es. ITEM nomina ver-* a, *ut Cubatio,* Léhanij/ Das liegen/ ... / *Edomatio,* Skrocenij/ Zämung/ *Cre-* io, Chřeštěnij/ Knall/ *Vetatio,* Zapo-

n. in Vespas. voce etiam gravissima increpuit: aluissem allium oboluisses.

Plaut: Amphit:

Totus timuo, ita me increpuit.

Liv. 2. bell Mac. multis probris increpitum, xit. Plin. l. 28. c. 12. Defricatis prius muscu-, dixit & l. 9. cap. 27. Pantheras perfricatam rne aconico barbari venantur. & 26. cap. 8 In-icata Polemonia. & 29. c. 3. de ovis agens, tri-o incubata & Horat. Epodo. Hyems intona- Eois fluctibus. *Quæ loca argumento sunt, lla ex iis, quæ faciunt præterito Vi, fecisse quando etiam avi, unde participia defricatus, onatus.*

LAVRENTIUS præcipit futurum in RUS, rborum 1. conjugationis, quorum supinum in um, sive ctum exit, fieri tanquam à supino in um, ut cubaturus, domaturus, crepaturus, ve-turus, tonaturus, sonaturus, fricaturus, seca-rus.

Horat. 1. Serm. Satyr. 4.

Magna sonaturum des nominis hujus honorem.

c. ad Att. l. 12. Quæ res forsitan sit refricatu- vulnus meum. Columel. lib 5. c. 9. Supra arum ramum secâturus es. ITEM nomina ver-ia, ut Cubatio, Léhaný/ Das liegen/ Do-/ *Edomatio,* Skrocený/ Zämung/ Cre-*tio,* Chřestěný/ Knall/ *Vetatio,* Zapo-

wýďaný / Verbittung/ *Tonatio*, Weeli
zwučený Hřýmaný Donner/ Hall/ *So*
natio, Zněný / Zwučný/ Das Klinget
Klang/ *Fricatio*, Otěrány / Das Kratzen
non cubitio, domitio, frectio, & *ita in cat*
ris, *Sectio tamen* , Sekaný/ Das schnei
den/ *inquit* , *crebrius reperitur quàm sec*
tio.

Virg. 4 *Geor*. *Domiturus dixit*.

---& durum Baccho domitura saporem.

FRICTIO *non rarò reperitur*. *Celsus l*. 1. *In*
so quoq; in itinere frequens frictio *Plin l*.23. *F*
ctiones inhibeat oculorum. INCUBITIO
pud eundem l. 10. *c*. 54 *Et Nonius Marcel*.
lud Senect *Bene enim majores accubationem*
pularem amicorum quasi vitæ conjunctionem h
berent, *convivium nominarunt* : *accubition*
legit, *non accubationem*. *Quare diligen*
evolvendi sunt scriptores : *nam* & *fricatio* &
ctio, & *fricatus*, *us*, & *incubatio* & *incubitio*
incubatus & *incubitus dicitur* : *cubatus* &
bitus: *Domitor* , Krotitel/ Züchtiger/
Sector, Sekač/ der etwas schneidt/ *à dom*
rus, *sectus fiunt*. *Domatio*, *domitio*, *non vic*
tur usitatam.: *domitura utitur Plinius* & *Ce*
mel, *Tonatio est apud Senecam* 2. *Natur*. *qu*
Idem docet participia præteriti temporis fie
supinis in itum, *vel ctum*, *ut Domitus*, *veri*

mýžanij / Verbittung / *Tonatio*, Wetli
zwučený Hrýmaný Donner / Hall / *S*
natio, Zněný / Zwučný / Das Klinget
Klang / *Fricatio*, Drtá ý / Das Kratze
non cubitio, domitio, frectio, & ita in cat
ris, Sectio tamen, Sekaný / Das schne
den / *inquit, crebrius reperitur quàm sec*
tio.

Virg. 4 Geor. Domiturus dixit.

---& durum Baccho domitura saporem.

F*r*ICTIO *non raro reperitur. Celsus l. 1. In*
so quoq; in itinere frequens frictio Plin l. 23. F
ctiones inhibeat oculorum. IN*c*UBITIO
pud eundem l. 10. c. 54 Et Nonius Marcel.
lud Senect Bene enim majores accubationem
pularem amicorum quasi vitæ conjunctionem h
berent, convivium nominarunt: accubition
legit, non accubationem. Quare diligen
evolvendi sunt scriptores: nam & fricatio & f
ctio, & fricatus, us, & incubatio & incubiti
incubatus & incubitus dicitur: cubatus &
bitus: Domitor, Krotitel / Züchtiger /
Sector, Sekač / der etwas schneidt / *à do*
tus, sectus fiunt. Domatio, domitio, non vic
tur usitatam: domitura utitur Plinius & C
mel, Tonatio est apud Senecam 2. Natur. qu
Idem docet participia præteriti temporis fie
supinis in itum, vel ctum, ut Domitus, ver

*ctus, sectus: cæterum ex allatis exemplis a-
tum est, & in atus interdum exire, ut perfri-
tus, incubatus, &c.*

QUÆ ex verbo cubo componuntur, si literam admittunt, tertiæ sunt conjugationis, ut Ac-mbo, decumbo, discumbo, incumbo, recumbo, cumbo, procumbo: quam rursus in præteritis & pinis amittunt, ut accubui, accubitum. Non ta-en pro ut cuiq; libuerit, licet m, literam, ad-re vel adimere. Ut enim discumbo, succum-, semper eam retinent, ita excubo, secubo, super-bo eandem respuunt. Cæteræ & admittunt, & jiciunt: decumbo tamen, & procumbo rarissimè e m, reperiuntur.

DIMICAT Potýkám se Swáďjm / Streit / avi, atum: micui blystjm se a třpytjm / Glantz / nil amplius optat.

fricui frictum: Dřjm / Kratz / à secui Sekám / Schneid / deducito sectum.

lavi Mygi / Wasch / lotum aut lautum, nec sperne lavatum.

x lavo compositum, ceu diluo, Wodau čistjm / Wasch auß / tertia poscit.

ratum à poto, Pigi / Trinck / seu po-

tum

ctus, sectus: cæterum ex allatis exemplis a-
tum est, & in atus interdum exire, ut perfri-
tus, incubatus, &c.

QUÆ ex verbo cubo componuntur, si literam
admittunt, tertiæ sunt conjugationis, ut Ac-
mbo, decumbo, discumbo, incumbo, recumbo,
cumbo, procumbo: quam rursus in præteritu &
pinis amittunt, ut accubui, accubitum. Non ta-
en pro ut cuiq; libuerit, licet m, literam, ad-
re vel adimere. Ut enim discumbo, succum-
, semper eam retinent, ita excubo, secubo, super-
bo eandem respuunt. Cæteræ & admittunt, &
jciunt: decumbo tamen, & procumbo rarissimè
e m, reperiuntur.

DIMICAT Potýkám se Swěthým / Streit / avi, atum: micui blyſſtjm se a třpytym / Glanß / nil amplius optat.

fricui frictum: Drbam / Kraß / à secui Sekám / Schneid / deducito sectum.

lavi Mygi / Wasch / lotum aut lautum, nec sperne lavatum.

Ex lavo compositum, ceu diluo, Wodau čistým / Wasch auß / tertia poscit.

pratum à poto, Pigi / Trinck / seu potum

tum

tum flectito. Iuvi.
Abjuvo Pomahám/ Helff/ tantum, capies à prole supinum.
Dat plicui Faldugi neb nabŷtam / F plicitum, compostum poscit utr que.
Supplicat Ponižené Prosým / Bitte müttiglich / avi, atum, genitum ex nomine solum.

DIMICUI, *semel atq; iterum invenitur a Ovidium. EMICO emicui facit, ut plex. Quintil. l. c. 6 reprehendit quos qui emicavit potius quàm emicuit diceb Seneca l de Consolat. ad Albinam, emicat ac emicavi fecit. Terrena, inquit, sunt po za, quæ non potest amare syncerus animus naturæ suæ memor levis ipse expers, & qua cunque emissus fuerit ad summa emicat Solinus c. 66 Micavi dixit: Si repente m verit corruscatio: Sed hic author non omn facit satis. Si rem accuratius velimus ex re, lavatum à præterito lavavi, quod jam levit, fit: latum verò, & au, in o, lotum, vo, is, lavi tertiæ conjuga. factum est. Pr ait, LAVO, as, facere lavavi: lavo, is, l Sunt qui lavatum non libenter admittant, tamen eo idonei authores utuntur. Terent.*

tum flectito. Iuvi.

Abjuvo Pomahám/ Helff/ tantum, capies à prole supinum.

Dat plicui Faldugi neb nabijtam / F plicitum, compositum poscit utr que.

Supplicat Ponijžené Prosým / Bitte mütiglich / avi, atum, genitum ex nomine solum.

DIMICUI, semel atq; iterum invenitur a Ovidium. EMICO emicui facit, ut plex. Quintil. l. c. 6 reprehendit quos qui emicavit potius quàm emicuit diceb Seneca l de Consolat. ad Albinam, emicat ac emicavi fecit. Terrena, inquit, sunt po ra, quæ non potest amare syncerus animus naturæ suæ memor levis ipse expers, & qua cunque emissus fuerit ad summa emicat Solinus c. 66 Micavi dixit: Si repente m verit corruscatio: Sed hic author non omn facit satis. Si rem accuratius velimus exc re, lavatum à præterito lavavi, quod jam levit, fit: latum verò, & au, ino, lotum, vo, is, lavi tertiæ conjuga. factum est. Pr ait, LAVO, as, facere lavavi: lavo, is, l Sunt qui lavatum non libenter admittant, tamen eo idonei authores utuntur. Terent.

b. *Abeunt lavatum. Ovid. 3. Fast.*
acra lavaturus mane petebat aquas.
Horat: 1 Serm: saty. 6.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
nonuit. POTUS *etiam activè accipitur.*
pro Mil. Adde inscitiam pransi, poti, oscitan-
lucis. Idem Trebatio l. 7. Itaq; etsi domum
potus, seroque redieram, tamen illud caput,
hæc controversia est, notavi. Jutum à JUVO
puto esse usitatum, quarè ejus loco dicemus,
tum. Sal. in Jugurth. Juvaturum dixit
uvavi, sed utrunque priscum est. Ratus id
d res monebat, frequentiam negotiatorum
ommeatum juvaturum exercitum. PLI-
ut Phocas & Diomedes veteres & illustres
mmatici docent, plicui tantum facit, quod
n nondum inveni, videtur etiam plicavi a-
endo fecisse, quantum ex compositis possumus
icere: nam Applico, Přípopugi/ Při-
ugi/ Lände zue/ thue zue/ *Complicio,*
hromadu nabÿtam / Swinugi/ Falte
mmen/ *Explico,* Na různo rozťahugi/
pinugi falte voneinander/ *Implico,* Zawi-
i/ Zamotawám/ wickel ein/ Falte ein/ *u-*
que præteritum & supinum habent: quorum
LICO cum ad navigationem spectat, ferè
cui facit: EXPLICO verò cum explanare
cat, explicavi. REPLICO fermè replica-
tum

b. *Abeunt lavatum. Ovid. 3. Fast.*
acra lavaturus mane petebat aquas.
Horat: 1 Serm: saty. 6.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
monuit. POTUS *etiam activè accipitur.* *pro Mil. Adde inscitiam pransi, poti, oscitan-lucis. Idem Trebatio l. 7. Itaq; etsi domum potus, seroque redieram, tamen illud caput, hæc controversia est, notavi. Jutum à JUVO puto esse usitatum, quarè ejus loco dicemus, tum. Sal. in Jugurth. Juvaturum dixit uvavi, sed utrunque priscum est. Ratus id l res monebat, frequentiam negotiatorum ommeatum juvaturum exercitum.* PLI- *ut Phocas & Diomedes veteres & illustres mmatici docent, plicui tantum facit, quod n nondum inveni, videtur etiam plicavi a-endo fecisse, quantum ex compositis possumus icere: nam Applico,* Přípopugi/ Při-ugi / Lände zue / thue zue / *Complicio,* hromadu nabýtam / Swinugi/ Falte mmen/ *Explico,* Na různo rozťahugi/ pinugi falte voneinander/ *Implico,* Zawi-i/ Zamotawám/ wickel ein/ Falte ein/ *u-que præteritum & supinum habent: quorum* *LICO cum ad navigationem spectat, ferè cui facit: EXPLICO verò cum explanare ficat, explicavi. REPLICO fermè replica-*

tum

tum habet, unde suspicor præteritum replica... usitatius esse, PARTICIPIA in Rus, fermè ... supinis in atum, deducuntur, à cæteris rariu... Ovid 5. Fasto: Implicitturus dixit. Particip... præteriti temporis in atus & itus, exeunt; appl... catus tamen & complicatus : frequentiora su... quam applicitus, complicitus : exemplis supe... sedeo ne longior sim. SUPPLICO, & quæ ... nomine componuntur, præterito avi, supino atu... contenta sunt, ut Duplico, Dwenijm n... dwoam ſo bijm/ Doppel/ Mache zwiefac... Triplico, Trognasobijm / Mache dreyfac... Quadruplico, Sstwerdnasobijm / Ma... vierfach/ Multiplico, Rozmnozuat/ M... re. Plin. lib. 34. c. 8. Primus hic multiplica... varietatem videtur. Cæs. 3. bell. Gall. I... que æs alienum provinciæ eo biennio mu... plicatum est.

Plin. l. 7. c. 48. Cornici novem nostras attrib... ætates Hesiodus, quadruplum ejus cervis, id ... plicatum corvis. Plaut. Stich. Jurisq; quad... plicavit rem meam.

Ex do Dáwám / Gieb / composit... variabit tertia : præter
Quævænum, Prodáwam / Verkau... circum, Obkladi / Umbgieb / ... sum...

tum habet, unde suspicor præteritum replica- usitatius esse. PARTICIPIA in Rus, fermè supinis in atum, deducuntur, à cæteris rariu- Ovid 5. Fasto: Implicitturus dixit. Particip- præteriti temporis in atus & itus, exeunt; appl- catus tamen & complicatus: frequentiora sun- quam applicitus, complicitus: exemplis supe- sedeo ne longior sim. SUPPLICO, & quæ nomine componuntur, præterito avi, supino atu- contenta sunt, ut Duplico, Dwojjm n- dwoji ý sobjm/ Doppel/ Mache zwiefac- Triplico, Trognasobjm / Mache dreyfac- Quadruplico, Stwernásobjm / Ma- vierfach/ Multiplico, Rozmnožuat/ Me- re. Plin. lib. 34. c. 8. Primus hic multiplica- varietatem videtur. Cæs. 3. bell. Gall. In- que æs alienum provinciæ eo biennio mu- plicatum est.

Plin. l. 7. c. 48. Cornici novem nostras attrib- ætates Hesiodus, quadruplum ejus cervis, id plicatum corvis. Plaut. Stich. Jurisq; quad- plicavit rem meam.

EX do Dáwám / Gieb / composit- variabit tertia: præter
Quæ vænum, Prodáwám / Verkau- circum, Obkládám / Umbgib / p- sum

ſumque, Rozſſlapugi Potłacugi/ trätte mit Füſſen/ ſatiſque, Vgiſſtiugi ruxogemſtwÿm / gieb Bürgſchafft oder Verſicherung/ creârunt.

Do dedit atque datum: verum didit omne ditumque.

Exigit (ut vendo, Prodáwám/ verkauff. trado) Oddawám/ Vbergieb/ vberantwort quod tertia flectit.

A ſto, Stogÿm / Steh/ flecte ſteti, ſtatum: ſtiti at inde profecta.

Atque ſtitum cupiunt, multò ſed crebrius atum.

ABSCONDO, Skrÿwám/ Verberg/ *ut docet Priſc. l. 10. abſcondidi facit, ut reliquæ ex do compoſita, citatq́ Plaut: in Carbon.*

Secundum ipſam aram aurum abſcondidi.

Sil. l. 8.

-- vitreiſque abſcondidit antris.

Nonius Marcel idem ſentit, citans enim priſcos authores qui abſcondi uſi ſunt ſic inquit. Abſcondi, pro abſcondidi. Cæcil. Exule. Nam hic in tenebris ſe abſcondit. Idem affert Pomponÿ carmen, ubi eſt abſcondiſti. Seneca abſcondi ſolet

sumque, Rozsslapugi Porľčugi/ trätte mit Füssen/ satilque, Vgistiugi rukogemstwÿm / gieb Bürgschafft oder Versicherung/ creâtunt.

Do dedit atque datum : verum didit omne ditumque.

Exigit (ut vendo, Prodáwám/ verkauff. trado) Oddawám/ Vbergieb/vberantwort quod tertia flectit.

A sto, Stogÿm / Steh/ flecte steti, statum: stiti at inde profecta.

Atque stitum cupiunt, multò sed crebrius atum.

ABSCONDO, Skrÿwám/ Verberg/ *ut docet Prisc. l. 10. abscondidi facit, ut reliquæ ex do composita, citatq́ Plaut: in Carbon.*

Secundum ipsam aram aurum abscondidi.

Sil. l. 8.

-- vitreisque abscondidit antris.

Nonius Marcel idem sentit, citans enim priscos authores qui abscondi usi sunt sic inquit. Abscondi, pro abscondidi. Cæcil. Exule. Nam hic in tenebris se abscondit. Idem affert Pomponÿ carmen, ubi est abscondisti. Seneca abscondi solet

soles dicere, l. 3. de Benef. Bello civili proscrip- tum dominum servus abscondit. Idem l. de Con- sol. ad Albinam, Nunquam more aliarum, qui- bus omnis commendatio ex forma petitur, tu- mescentem uterum abscondisti.

Lucan. lib. 10.

-- laqueataque tecta ferebant laurum
Divitias, Crassumque trabes absconder-

Gellius lib. 17. c. 9. Epistolam scripsit super re- bus arcanis hoc modo abscondisse. Caper no- lissimus Grammaticus abscondi, inquit, non a- sconsi, sic non absconsus, sed absconditus. Diom- des tamen lib. 1. Abscondor ait: absconsus, s- absconditus melius est, quia simplex condor, co- ditus. Itaq; abscondidi priscum videtur. STATI- teste Prisciano libro 9. priorem producit, und- Lucan. lib. 2.

Ergo ubi concipiunt quantis sit cladi-
urbi
Constatura fides superûm.

Inde tamen derivata ut status, a, um, sta- lis, a, corripiunt. Composita ab eo, inquit ide- variè vetustissimi protulerunt. Asto, astitum, astatum: Præsto, Vrrwysuac / Vbertrief/ *præstitum, & præstatum. Æmilius Porcina oratione, ut lex Æmilia abrogaretur. Tempe- astiturum, atque petiturum me abesse. Bru- in epist. Occiso C. Cæsare postquam mare tra- res præstatum est. Hæc ille. Multo tamen f-*

que

solet dicere, l. 3. de Benef. Bello civili proscriptorum dominum servus abscondit. Idem l. de Consol. ad Albinam, Nunquam more aliarum, quibus omnis commendatio ex forma petitur, tumescentem uterum abscondisti.

Lucan. lib. 10.

-- laqueataque tecta ferebant laurum,
Divitias, Crassumque trabes absconderet.

Gellius lib. 17. c. 9. Epistolam scripsit super rebus arcanis hoc modo abscondisse. Caper nobilissimus Grammaticus abscondi, inquit, non absconsi, sic non absconsus, sed absconditus. Diomedes tamen lib. 1. Abscondor ait: absconsus, sed absconditus melius est, quia simplex condor, conditus. Itaq; abscondidi priscum videtur. STATI teste Prisciano libro 9. priorem producit, unde Lucan. lib. 2.

Ergo ubi concipiunt quantis sit cladis urbi
Constatura fides superûm.

Inde tamen derivata ut status, a, um, stabilis, a, corripiunt. Composita ab eo, inquit idem, variè vetustissimi protulerunt. Asto, astitum, & astatum: Præsto, Vrewysuac / Vbertrtes/ *præstitum, & præstatum. Æmilius Porcina in oratione, ut lex Æmilia abrogaretur. Tempestiturum, atque petiturum me abesse. Brutus in epist. Occiso C. Cæsare postquam mare transiret præstatum est. Hæc ille. Multo tamen frequen*

quentius participia in Rus, à Supinis in atum fiunt.

Mart: lib. 12.

Constatura fuit Megalensis purpura centum.

Plin. l. 12. c. 22. Extatura etiamnum duabus gemmis. Quint. l. 2. cap. 12. Video quosdam in ipso statim limine obstaturos mihi. Brutus ad Cic. l. 11. famil. Utrunque me præstaturum spero. Cic. ad Cecin l. 6. præstituros dixit, Eodem die tamen ad me reverterunt, mihiq́ hoc dederunt, ut esses in Sicilia quoad velles: se præstituros nihil ex eo te offensionis habiturum. Brutus Ciceroni in Epist. ad Brut. Ut non dubitem quin se præstiturus fuerit acerrimum propugnatorem communis libertatis. NEXO, as, tanquam priscum & obsoletum prætermisi, cujus nec Phocas, nec Diomedes mentionem fecerunt: nec Priscianus docere potest nexui, nexum à nexo esse, ex his locis Virgilij 5.

Et paribus palmas amborum innexuit armis.

Ibidem.

Qui primus nodos & vincula linea rudit.
Queis innexa pedem malo pendebat ab alto.

Hæc enim à verbo innecto, is, sunt: & idem Priscianus antea attulerat priorem locum, ut probaret, necto, nexui facere. Virgilius Partici-

O pio

quentius participia in Rus, à Supinis in atum fiunt.

Mart: lib. 12.

Constatura fuit Megalensis purpura centum.

Plin. l. 12. c. 22. Extatura etiamnum duabus gemmis. Quint. l. 2. cap. 12. Video quosdam in ipso statim limine obstaturos mihi. Brutus ad Cic. l. 11. famil. Utrunque me præstaturum spero. Cic. ad Cecin l. 6. præstituros dixit, Eodem die tamen ad me reverterunt, mihiq́ hoc dederunt, ut esses in Sicilia quoad velles: se præstituros nihil ex eo te offensionis habiturum. Brutus Ciceroni in Epist. ad Brut. Ut non dubitem quin se præstiturus fuerit acerrimum propugnatorem communis libertatis. NEXO, as, tanquam priscum & obsoletum prætermisi, cujus nec Phocas, nec Diomedes mentionem fecerunt: nec Priscianus docere potest nexui, nexum à nexo esse, ex his locis Virgilij 5.

Et paribus palmas amborum innexuit armis.

Ibidem.

Qui primus nodōs & vincula linea rudit.
Queis innexa pedem malo pendebat ab alto.

Hæc enim à verbo innecto, is, sunt: & idem Priscianus anteà attulerat priorem locum, ut probaret, necto, nexui facere. Virgilius Partici-

pro Nexantem eodem libro usus est. Quod si quis ægrè ferat verbum nexo hîc relegatum, hoc versiculo licet utatur.

Nexui ac nexum nexo genuisse putatur.

QUÆDAM quæ modò sunt primæ, fuerunt etiam tertiæ apud priscos, cujusmodi sunt sono, is, lavo, is, sono jam exolevit. Lavo tertiæ etiam Virgilius usus est.

3. Æneid.

Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.

Horat: 1. Serm: Satyr: 5.

Ora manusq; tua lavimus Feronia lympha.

Nam si præteritum à lavo esset, produceretur pri- ma: itaque lavit pro lavat, lavimus pro lava- mus, posita sint: inde infinitum lavare & pas- sum lavi, & alia id genus leges apud Nonium Marcel. de Mutatis conjugation ubi etiam so- nit, resonit, prosonat, resonat invenies. Prisc. l. [cut off] *ait omnia primæ conjuga. quorum præteritum exit in vi, vocales divisas fuisse apud vetustis- mos tertij ordinis. A COENO,* Wiεryn/ *mos* [cut off] Trinck/ Eß zu Abendt/ *& POTO,* Piai / *ut docet Varr. lib. 8. ad Cic de lingva Latina apud Gell. l. 2. c. 25. etiam cœnatus sum, & p- tus sum fiunt. Ego pransus sum, cœnatus sum, p- tus sum hodie apud te: pro prandi, cœnavi, p- tavi, nondum quod meminerim legi apud ve-*

pro Nexantem eodem libro usus est. Quod si quis ægrè ferat verbum nexo hîc relegatum, hoc versiculo licet utatur.

Nexui ac nexum nexo genuisse putatur.

QUÆDAM quæ modò sunt primæ, fuerunt etiam tertiæ apud priscos, cujusmodi sunt sono, is, lavo, is, sono jam exolevit. Lavo tertiæ etiam Virgilius usus est.

3. Æneid.

Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.

Horat: 1. Serm: Satyr: 5.

Ora manusq; tua lavimus Feronia lympha.

Nam si præteritum à lavo esset, produceretur pr[...] ma: itaque lavit pro lavat, lavimus pro lav[...] mus, posita sint · inde infinitum lavare & pa[...] tum lavi, & alia id genus leges apud Nonius Marcel. de Mutatis conjugation ubi etiam [...] nit, resonit, prosonat, resonat invenies. Prisc. l.[...] ait omnia primæ conjuga. quorum præteritum exit in vi, vocales divisas fuisse apud vetustis[...] mos tertiÿ ordinis. A COENO, Wicryn / Eß zu Abendt / *& POTO,* Piqi / Trinc[...] *ut docet Varr. lib. 8. ad Cic de lingva Latin[...] apud Gell. l. 2. c. 25. etiam cœnatus sum, & [...] tus sum fiunt. Ego pransus sum, cœnatus sum, [...] tus sum hodie apud te: pro prandi, cœnavi, [...] tavi, nondum quod meminerim legi apud ve[...]*

res: nam quod Ovidius dixit 3. Fast.

--senem, potum, pota trahebat anus,

& Cic. ad Treb. l. 7. Itaque etsi domum bene potus, seroq; redieram, tamen, &c. Idem pro Mil. Adde inscitiam pransi, poti, oscitantis ducis. Idem ad Att. lib 2. Cænato mihi, & jam dormitanti, pridie Cal. Majas epistola est illa reddita. Idem 1. de Divin. Qui cum cænati quiescerent. Idem pro Dejota. Quum illa munera inspexisset cænatus.

Horat. 1 Serm Satyr. 10.

-- amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus, totidem cœnatus.

Pransus, cœnatus, potus, confecto prandio, cæna, potatione, sive a prandio, cæna, potatione, significant. Non. Marcel. Cænatus, ut pransus, ut potus ut lotus, id est confecta cæna. JURO juravi, & juratus sum facit.

Plaut. Curcul.

Quod fui juratus feci.

Idem Rud.

-- num tu juratus mihi es?
L. juratus sum, & nunc jurabo.

Secunda Conjugatio.

ALTERA Præteritis dat ui, dat itumque Supinis.

res: nam quod Ovidius dixit 3. *Fast.*

--senem, potum, pota trahebat anus,

& Cic. ad Treb. l. 7. Itaque etsi domum bene potus, seroq; redieram, tamen, &c. Idem pro Mil. Adde inscitiam pransi, poti, oscitantis ducis. Idem ad Att. lib 2. Cænato mihi, & jam dormitanti, pridie Cal. Majas epistola est illa reddita. Idem 1. de Divin. Qui cum cœnati quiescerent. Idem pro Dejota. Quum illa munera inspexisset cœnatus.

Horat. 1 Serm Satyr. 10.

-- amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus, totidem cœnatus.

Pransus, cœnatus, potus, confecto prandio, cœna, potatione, sive a prandio, cœna, potatione, significant. Non. Marcel. Cœnatus, ut pransus, ut potus ut lotus, id est confecta cœna. JURO *juravi, & juratus sum facit.*

Plaut. Curcul.

Quod fui juratus feci.

Idem Rud.

-- num tu juratus mihi es?
L. juratus sum, & nunc jurabo.

Secunda Conjugatio.

ALTERA Præteritis dat ui, dat itumque Supinis.

Vt moneo. Napomjnam / Mahne / taceo: Mlčjm / Schweige still / gignit sed torreo Sussjm na Slunčy neb přj ohni / Dörre / tostum.

Sorbeo Střebi / Pohlcugi / Suppe / cum sociis dat ui, tamen absque Supino.

A doceo Včjm / Lehr / doctum: à teneo Držjm: Halte / deducito tentum.

Censeo Pokládam neb mam zato / Vermeine halts darfür / fert censum: mistum tibi misceo Mjcham / Vermisch / donat.

Quod dat ui, neutrum, timeoque Bogjm se / Förchte / carento supinis.

Poscit itum valeo, Mohu / sem zdraw / Vermag / Bin gesundt oder starck. careo, Nemam / Mangel / placeoque, Ljbjm se / Gefall / doletque Trpjm bolest neb žalost / Trawre oder trag Leydt.

Et jaceo, Ležjm / Lieg / caleo, Sem teply / Bin warm / noceo, Sskodjm / Schad / cum pareo Vkazugi se / Poslussny sem / Ich erschein / Gehorche / junges.

A

Vt moneo. Napomjnám / Mahne / taceo: Mlčjm / Schweige still / gignit sed torreo Sussjm na Slunčy neb přj ohni / Dörre / tostum.

Sorbeo Střebi / Pohlcugi / Supffe / cum sociis dat ui, tamen absque Supino.

A doceo Včjm / Lehr / doctum: à teneo Držjm: Halte / deducito tentum.

Censeo Pokládam neb mám zało / Vermeine halts darfür / fert censum: mistum tibi misceo Mjcham / Vermisch / donat.

Quod dat ui, neutrum, timeoq́ue Bogjm se / Förcht / carento supinis.

Poscit itum valeo, Mohu / sem zdraw / Vermag / Bin gesundt oder starck. careo, Nemám / Mangel / placeoq́ue, Ljbjm se / Gefall / doleŕque Trpjm bolest neb žalost / Trawre oder trag Leydt.

Et jaceo, Lezjm / Lieg / caleo, Sem teplý / Bin warm / noceo, Sskodjm / Schad / cum pareo Vkazugi se / Poslussný sem / Ich erschein / Gehorche junges.

A

ARCITUM ab Arceo, Odhanjm/ Treib hinweg/ non facilè invenias: Exerceo tamen, Honjm/ Cwičjm/ Ube / treibe/ & Coërceo, Skrocugi / Bezwing / ex eo composita, exercitum, coërcitum habent, unde participia exercitus & coërcitus: contrà Taceo, tacui, tacitum facit, cùm Reticeo, Zamlkáwám/ Verschweig/ Conticeo, Umlkáwám s spolu s gjnými / Schweige mit and ern still/ Supino careant. SORBEO, sorbui, facit. Plin l. 22. c 18. His qui coagulam lactis sorbuerint. Cicero in Brut. Sed hunc quoq; absorbuit æstus quidam non insolitæ adolescentibus gloriæ Idem Phil 2. Gustaras civilem sangvinem, vel potius exorbueras. Idem pro L. Muræ. Multorum stultitiam perpessus est, arrogantiam pertulit, difficultates exorbuit. SORPSI sorptum fiunt à sorbo, is, verbo tertiæ conjugationis, ut à scribo, scripsi, scriptum, quod tamen Capro displicet. Non sorbo, inquit, sed sorbeo, nec sorpsi, sed sorbui, sic & absorbui, non absorpsi, ut Lucan. Probus de Cathol. verborum, ubi de Beo, syllaba finitis agit, Sorbeo, inquit, sorbui, nam sorpsi barbarismus est. Idem tamen cùm de, Bo, syllaba terminatis agit, Bo, inquit, terminata tertiæ correptæ, psi, ut nubo, nupsi: aut, bui, ut sorbo, sorbui, quamvis & sorpsi lectum sit. Hæc ille.

ARCITUM *ab Arceo*, Odhaniím/ Treib hinweg/ *non facilè invenias: Exerceo tamen*, Honijm/ Cwičjm/ Ube/ treibe/ *& Coërceo*, Skrocugi / Bezwinge / *ex eo composita, exercitum, coërcitum habent, unde participia exercitus & coërcitus: contrà Taceo, tacui, tacitum facit, cùm Reticeo*, Zamlkáwám/ Verschweige/ *Conticeo*, Umlkáwám s spolu s ginými / Schweige mit andern still/ *Supino careant. SORBEO, sorbui, facit. Plin l. 22. c 18. His qui coagulam lactis sorbuerint. Cicero in Brut. Sed hunc quoq; absorbuit æstus quidam non insolitæ adolescentibus gloriæ Idem Phil 2. Gustaras civilem sangvinem, vel potius exorbueras. Idem pro L. Muræ. Multorum stultitiam perpessus est, arrogantiam pertulit, difficultates exorbuit. SORPSI sorptum fiunt à sorbo, is, verbo tertiæ conjugationis, ut à scribo, scripsi, scriptum, quod tamen Capro displicet. Non sorbo, inquit, sed sorbeo, nec sorpsi, sed sorbui, sic & absorbui, non absorpsi, ut Lucan: Probus de Cathol. verborum, ubi de Beo, syllaba finitis agit, Sorbeo, inquit, sorbui, nam sorpsi barbarismus est. Idem tamen cùm de, Bo, syllaba terminatis agit, Bo, inquit, terminata tertiæ correptæ, psi, ut nubo, nupsi: aut, bui, ut sorbo, sorbui, quamvis & sorpsi lectum sit. Hæc ille.*

Lucan. lib. 4.

Abſorpſit penitus rupes, & tecta ferarum.

CENSIO, is, cenſire apud vetuſtiſſimos fui quartæ conjugationis: unde cenſio nomen verbale, cenſior etiam nunc extant: hinc compoſitum Recenſeo, es, Spočjtam / Erzehle / *unde participium recenſitus penultima longa.*

Claudian. in Eutropium l. 2.

Priſca recenſitis evolvite ſecula faſtis.

Suet. in Jul. Cæſ. c. 41. Ex his qui recenſiti non eſſent. Quidam adjiciunt FRENDO, ut, freſſum, cùm frendo verbum ſit priſcum, & tertiæ conjugationis, quod frangere ſignificat.

NEUTRA ſecundi ordinis quæ præterito faciunt vi, rarò habent Supinum. Plin. l. 17. c. 2. Hujus ſerendi ratio dicetur, eadem valitura in omni genere. Senec. l. 1. de benef. Quod facit cariturus eſt. Quamvis Priſcianus lib. 9. & 11. Caſſum etiam à careo fieri exiſtimet, tamen in eodem 11. ubi de Participijs agit. Quibusdam tamen, inquit, Caſſus magis nomen eſſe videtur, ut laſſus. Idem in eodem ubi de Temporibus agit, affirmat eſſe nomen. Addunt, inquit, quidam etiam à careo caſſus, quod ſi eſſet, deberet & caſurus facere futurum, non cariturus, quod Juven. in 2. Satyr. protulit.

--tollere dulcem

Cogitat hæredem cariturus turture magno.

Er-

Lucan lib. 4.

Absorpsit penitus rupes, & tecta ferarum.

CENSIO, is, censire apud vetustissimos fuit quartæ conjugationis: unde censio nomen verbale, censior etiam nunc extant: hinc compositum Recenseo, is, Spocÿtam / Erzehle / *unde participium recensitus penultima longa.*

Claudian. in Eutropium l. 2.

Prisca recensitis evolvite secula fastis.

Suet. in Jul. Cæs. c. 41. Ex his qui recensiti non essent. Quidam adijciunt FRENDO, ut, fressum, cùm frendo verbum sit priscum, & tertiæ conjugationis, quod frangere significat.

NEUTRA secundi ordinis quæ præterito faciunt vi, rarò habent Supinum. Plin. l. 17. c. 2. Hujus serendi ratio dicetur, eadem valitura in omni genere. Senec. l. 1. de benef. Quod facie cariturus est. Quamvis Priscianus lib. 9. & in Cassum etiam à careo fieri existimet, tamen in eodem 11. ubi de Participijs agit. Quibusdam tamen, inquit, Cassus magis nomen esse videtur, à cassus. Idem in eodem ubi de Temporibus agit, affirmat esse nomen. Addunt, inquit, quidam etiam à careo cassus, quod si esset, deberet & casurus facere futurum, non cariturus, quod Juven. in 2. Satyr. protulit.

--tollere dulcem.

Cogitat hæredem cariturus turture magno.

Ergò Cassus magis est nomen sicut lassus, & maximà cùm vanum significat, ut cassa fraude parat. Hæc ille.

Virg. 12.

Nuntius hæc Idmon Prygio mea dicta Tyranno
Haud placitura refert.

Plinius ad Sparsum lib. 8.

Interim tamen tanquam placituram, & fortasse placebit, expecta. Liv 9. bell. Maced. Ignominiane sua quenquam doliturum censeret?

Stat: 7. Theb: 22.

-- vale diu populis promissa voluptas
Elysiis, certe non perpessure Creontis
Imperia haud vetito nudus jaciture sepulchro.

Ovid. 13. Metam. --- diesque
Des mihi sacrificos, caliturasque ignibus aras.

Plaut Mil. Jurate non nociturum esse hominem de hac re neminem. Cæs. 3. bell. Civil. Jurejurando accepto nihil his nocituros, se Octacilio dediderunt APUD Scævolam & Jabolenum Jurisperitos reperitur, Paritum esse conditioni, sententiæ. His coaleo addi potest. Tacit lib. 15. Coalitam libertate irreverentiam eo prorupisse frementibus. Idem 20. Si Alpes præsidijs firmentur, coalita libertate dispecturas Gallias quem virium suarum terminum velint. Gell. l. 12. c. 1.

Ergò Cassus magis est nomen sicut lassus, & maximà cùm vanum significat, ut cassa fraude parat. Hæc ille.

Virg. 12.

Nuntius hæc Idmon Prygio mea dicta Tyranno
Haud placitura refert.

Plinius ad Sparsum lib. 8.

Interim tamen tanquam placituram, & fortasse placebit, expecta. Liv 9. bell. Maced. Ignominiane sua quenquam doliturum censeret?

Stat: 7. Theb: 22.

-- vale diu populis promissa voluptas
Elysiis, certe non perpessure Creontis
Imperia haud vetito nudus jaciture sepulchro.

Ovid. 13. Metam. --- diesque
Des mihi sacrificos, caliturasque ignibus aras.

Plaut Mil. Jurate non nociturum esse hominem de hac re neminem. Cæs. 3. bell. Civil. Jurejurando accepto nihil his nocituros, se Octacilio dediderunt APUD Scævolam & Jabolenum Jurisperitos reperitur, Paritum esse conditioni, sententiæ. His coaleo addi potest. Tacit lib. 15. Coalitam libertate irreverentiam eo prorupisse frementibus. Idem 20. Si Alpes præsidijs firmentur, coalita libertate dispecturas Gallias quem virium suarum terminum velint. Gell. l. 12. c. 1.

Cujus in corpore, cujusq; ex sangvine concretus homo & coalitus sit. PATEO, *patui, Supino caret: non passim quod Priscianus putat ex ipso verbo nasci, sit à pando. Phocas negat Pateo Participium habere in Rus, quo pacto solet ille loqui, cùm significat verbum aliquòd carere Supino, etiamsi de Præteritis tantum egerit.* PASSUS *verò à Pandor deducitur, ut Virg. Crinibu Iliades passis. Diomedes libro 1. etiam doce passus à pandor fieri, unde Crinibus Iliades passis Gellius lib 15. c. 15. quæ Priscianus à pateo dedu cit. à pando nasci docet. Ab eo, inquit, quod e pando passum veteres dixerunt, &c. & passi manibus, & velis passis dicimus, quod significa diductis atque distentis,* LATEO, Sem n tagnosti/ Bin verborgen/ *caret Supino, vi de Priscianum libro 11.*

DANT, di, sum, video, Widým Sihe. sedeo, Sedým/ Sitz. cu prandeo, Obédwá/ Ich iß zu Mitta verum
S, geminat sessum: stridi Sskřipjm/ k re. nil postulat ultra.
Mordeo, Kaussi/ Beiß/ Præterito gem nato flecte momordi,
Morsum: Sic spondet, Slibugi dobr wolné/ Verlob. tondet, Holým Sche

Cujus in corpore, cujusq; ex sangvine concretus homo & coalitus sit. PATEO, *patui, Supino caret: non passim quod Priscianus putat ex ipso verbo nasci, sit à pando. Phocas negat Pateo Participium habere in Rus, quo pacto solet ille loqui, cùm significat verbum aliquòd carere Supino, etiamsi de Præteritis tantum egerit.* PASSVS *verò à Pandor deducitur, ut Virg. Crinibus Iliades passis. Diomedes libro 1. etiam docet passus à pandor fieri, unde Crinibus Iliades passis Gellius lib 15. c. 15. quæ Priscianus à pateo deducit. à pando nasci docet. Ab eo, inquit, quod est pando passum veteres dixerunt, &c. & passis manibus, & velis passis dicimus, quod significat diductis atque distentis,* LATEO, Sem t[illegible] tagnosti/ Bin verborgen/ *caret Supino, vide Priscianum libro 11.*

DANT, di, sum, video, Widým/ Sihe. sedeo, Sedým/ Siß. cum prandeo, Obédwá/ Jch iß zu Mittag verum
S, geminat fessum: stridi Sskřipjm/ k[illegible] re. nil postulat ultra.
Mordeo, Kaussi/ Beiß/ Præterito geminato flecte momordi,
Morsum: Sic spondet, Slibugi dobr[illegible] wolné/ Verlob. tondet, Holým Sche[illegible]
s[illegible]

sic pendeo Wiſym/ Hang/ flectes.
Dat manſi, Zůſtáwam/ Bleib. manſum: minui ſed præminet Préwyſſugi/ Uberfreff/ optat;
Prominet, Wyſkytugi ſe / Reich herfür. immineo, Naſtáwam/ Nahe oder ſteh zue. ſimul eminet, Wýſkytugi ſe/ gehe oder ſtehe für auß/ abſque Supino,
Hæreo, Wězým/ Hang. dat ſi, ſum, cum ſuadèt, Radijm / namlauwá Bered. mulcet Hladijm/ koʒijm/ Streichl. & ardet, Hořijm/ Brinn.
Tergeo, Utij ám/ Truckne. cum mulger, Doʒijm/ Melcke. rider, Směgi ſe/ Lach. ſed torqueo Otheybám/ otocugi/ Ich winde/ tortum.
S. juſſi, Welijm/ Schaff/ juſſum geminant. Indulgeo, Powolugi/ howijm/ Laß nach/ verwillige. ſi, ſum.
Vrgeo, Nuikam/ tiſknu/ Treib an/ ſi tantùm, cum fulget, Stkwijm ſe/ Scheine/ Schimmer. turger, Nadýwám ſe/ Bin auffgeblaſen. & alget, Trpým boleſt neb Zymu / Ich leyde ſchmerß oder kälte.

ſic pendeo Wiſým/ Hang/ flectes.
Dat manſi, Zůſtáwam/ Bleib. manſum:
minui ſed præminet Přewyſſugi/ Ve-
bertreff/ optat;
Prominet, Wyſkytugi ſe / Reich herfůr.
immineo, Naſtáwam/ Nahe oder ſteh
zue. ſimul eminet, Wýſkytugi ſe/ gehe
oder ſtehe fůr auß/ abſque Supino,
Hæreo, Wězým/ Hang. dat ſi, ſum, cum
ſuadet, Radijm / nomlauwá Bered.
mulcet Hladijm/ kogijm/ Streichl. &
ardet, Hořijm/ Brinn.
Tergeo, Wtij ám/ Truckne. cum mul-
get, Dogijm/ Melcke. ridet, Smě-
gi ſe/ Lach. ſed torqueo Otheybám/ o-
točugi/ Ich winde/ tortum.
S. juſſi, Welijm/ Schaff/ juſſum gemi-
nant. Indulgeo, Powolugi/ howijm/
Laß nach/ verwillige. ſi, tum.
Vrgeo, Nutkam/ tiſknu/ Treib an/ ſi tan-
tùm, cum fulget, Stkwijm ſe/ Schei-
ne/ Schimmer. turget, Nadýwám ſe/
Bin auffgeblaſen. & alget, Trpým bo-
leſt neb Zymu / Ich leyde ſchmertz oder
kälte.

Lugeo Kwilým / Heule / trag leydt / fe
luxi: jam pridem quæro Supinum.
Luceo, Swýtim / leuchte. duntaxat luxi
sic frigeo Zýmu trpým / Es ist mir kal
frixi.
Augeo Rozmnožugi / Mehre / præte
rito facit auxi, auctumque Supino.
Evi, etum, vieo, Wážy / pobtaým / J
bind. fiet, Plačí / W eine. net, Přede
ſnygi / Nehe / cum deleo, Wymázugi
Lesch auß quæque.
A pleo nascuntur repleo, Naplňugi
Füll an / ceu suppleo, Doplňugi / do
stawugi / Erstatte. complet. Naplňugi
Füll ein.
Civi Pohozugi / baurku ču ým / Beweg
sume citum, quartæ sed pignori
redde.

PRANDI *usitatum est. Plaut. Menech. Pra*
di in navi. Idem Pœn. Calidum prandiun
prandisti. Cic. ad Att 5. Sed prandimus in a
cano. Pransus sum affert etiam Gellius ex Va
rone lib 1. cap. 25. quod nondum, nisi me fall
memoria, legi apud veteres. Supra in extrem
scholio, in prima conjugatione ex Non. Marcel
dix

Lugeo Kwilým / Heule / trag leydt / fe
luxi: jam pridem quæro Supinum.
Luceo, Swýtím / leuchte. duntaxat luxi
sic frigeo Zýmu trpým / Es ist mir kal
frixi.
Augeo Rozmnožugi / Mehre / præt
rito facit auxi, auctumque Supino.
Evi, etum, vieo, Wážy / pobiaým / J
bind. stet, Pláči / Weine. net, Přede
Spyngi / Nehe / cum deleo, Wymázug
Lesch auß quæque.
A pleo nascuntur repleo, Naplňug
Füll an / ceu suppleo, Doplňugi / de
stawugi / Erstatte. complet. Naplňugi
Füll ein.
Civi Pobozugi / baurku činým / Bewe
sume citum, quartæ sed pignora
redde.

PRANDI usitatum est. Plaut. Menech. Pran
di in navi. Idem Pœn. Calidum prandium
prandisti. Cic. ad Att 5. Sed prandimus in a
cano. Pransus sum affert etiam Gellius ex Va
rone lib 1. cap. 25. quod nondum, nisi me fall
memoria, legi apud veteres. Supra in extrem
scholio, in prima conjugatione ex Non. Marcel
dix

iximus, qui cœnatus, pransus, potus, significent. Hæsurus est apud Ovidium 3. de Trist ele. 4. MVLCEO & MVLGEO consentiunt præteritis & Supinis.

Virg. 3. Georg.

Quod surgente die mulsere horisq; diurnis,
Nocte premunt

Plin. lib. 10. c. 40. Caprisq; cæcitas, quas ita nulsere, oboritur. Var. lib. 2. de Re rust. A mulendo atque ortu optimum est id, quod neque e-junctum longè abest à mulso. Quidam, ut Priscian. inquit lib. 9 differentiæ caussa mulxi à nulgeo, dixerunt, sed nullũ citãt testẽ. Verisimile st mulxi mulctum aliquando etiam fuisse, unde nulctra, mulctrale dicta sunt. Salust. lib. 4. Hist. eferente eodem Prisciano, verbis permulcti di-it à permulceo: quo participio usus est etiam Gel-ius lib. 1. cap. 11. Phocas idem Præteritum, hoc st, mulsi, tribuit utrisq;. Diomed. mulxi verbo nulgeo attribuit. TERGEO, es. secundi ordinis, on semel apud idoneos Authores reperitur. Ci-ero ad Q. Frat. libro 2. Amabo te, advola, consolabor te, & omnem abstergebo dolorem. ARSURUS sæpe invenitur.

Ovid 14. Metam.

Luridaq; arsuro portabat membra phere-
tro.

Idem 3. Fast.

Portat & arsuris, arida ligna focis.

diximus, qui cœnatus, pransus, potus, significent. Hæsurus est apud Ovidium 3. de Trist ele. 4. MULCEO & MULGEO consentiunt præteritis & Supinis.

Virg. 3. Georg.

Quod surgente die mulsere horisq; diurnis,
Nocte premunt

Plin. lib. 10. c. 40. Caprisq; cæcitas, quas ita mulsere, oboritur. Var. lib. 2. de Re rust. A mulgendo atque ortu optimum est id, quod neque ejunctum longè abest à mulso. Quidam, ut Priscian. inquit lib. 9. differentiæ caussa mulxi à mulgeo, dixerunt, sed nullũ citãt testẽ. Verisimile est mulxi mulctum aliquando etiam fuisse, unde mulctra, mulctrale dicta sunt. Salust. lib. 4. Hist. referente eodem Prisciano, verbis permulcti dicit à permulceo: quo participio usus est etiam Gellius lib. 1. cap. 11. Phocas idem Præteritum, hoc est, mulsi, tribuit utrisq;. Diomed. mulxi verbo mulgeo attribuit. TERGEO, es. secundi ordinis, non semel apud idoneos Authores reperitur. Cicero ad Q. Frat. libro 2. Amabo te, advola, consolabor te, & omnem abstergebo dolorem. ARSURUS sæpe invenitur.

Ovid 14. Metam.

Luridaq; arsuro portabat membra pheretro.

Idem 3. Fast.

Portat & arsuris, arida ligna focis.

TORSUM à torqueo, apud vetustissimos reperitur, sed jam exolevit. INDULSUM non facilè invenies, neque Grammatici ullum testem citant. DE URGEO, inquit Phocas, & TURGEO, ambigitur: sed quod attinet ad urgeo, Cic. ad Q. Frat. lib 3. Epist ultima de Gabinio loquens, omnem sustulit dubitationem: Illum, inquit, neq; ursi, neq; levavi, testis vehemens fui: & Asinius Pollio ad Cic. l. 10 Nec verò minus Lepidus ursit me, & suis, & Antonij literis, ut legionem tricesimam mitterem sibi. Tursi confirmat Priscianus priscorum testimonijs. Enn. 9 Annalium.

Cyclopis venter velut olim turserat alti
Carnibus humanis distentus.

FULSUM & alsum invenies apud Prisc. lib. 10. sed neminē citat. Alsum tamē videtur aliquando in usu fuisse: unde Cic. ausus dixit ad Attic. lib. 4. Nihil quietius, nihil alsius, nihil amœnius, & ad Quint. Fratrem lib. 3. Jam apodyterio nihil alsius, nihil muscosius. LUCTUM Supinum à lugeo postulat ratio Præteriti, sed authoritas deficit, inquit Prisc. quod idem de polluceo, polluxi, verbo prisco sentit. FRIGEO, ut ex composito refrigeo, seu refrigesco intelligitur, frixi facit. Cic. Dolabel. lib. 9. Ego cætera qui animo æquo fero, unum vereor, ne hasta Cæsaris refrixerit. Idem sentit Prisc. lib. 9. sed 11. sic scribit Pleraque tamen neutrorum secundæ conjugationi-

TORSUM à torqueo, apud vetustissimos reperitur, sed jam exolevit. INDULSUM non facilè invenies, neque Grammatici ullum testem citant. DE URGEO, inquit Phocas, & TURGEO, ambigitur: sed quod attinet ad urgeo, Cic. ad Q. Frat. lib 3. Epist ultima de Gabinio loquens, omnem sustulit dubitationem: Illum, inquit, neq; ursi, neq; levavi, testis vehemens fui: & Asinius Pollio ad Cic. l. 10 Nec verò minus Lepidus ursit me, & suis, & Antonij literis, ut legionem tricesimam mitterem sibi. Tursi confirmat Priscianus priscorum testimonijs. Enn. 9 Annalium.

Cyclopis venter velut olim turserat alti
Carnibus humanis distentus.

FULSUM & alsum invenies apud Prisc. lib. 10. sed neminē citat. Alsum tamē videtur aliquando in usu fuisse: unde Cic. ausus dixit ad Attic. lib. 4. Nihil quietius, nihil alsius, nihil amœnius, & ad Quint. Fratrem lib. 3. Jam apodyterio nihil alsius, nihil muscosius. LUCTUM Supinum à lugeo postulat ratio Præteriti, sed authoritas deficit, inquit Prisc. quod idem de polluceo, polluxi, verbo prisco sentit. FRIGEO, ut ex composito refrigeo, seu refrigesco intelligitur, frixi facit. Cic. Dolabel. lib. 9. Ego cætera qui animo æquo fero, unum vereor, ne hasta Cæsaris refrixerit. Idem sentit Prisc. lib. 9. sed 11. sic scribit: Pleraque tamen neutrorum secundæ conjugationi-

is in ui divisas desinentia præterito, deficiunt n supinis, ut horrui, rubui, egui, frigui, rigui: dem credo me legisse: apud Donatum, sed nul- a video veterum testimonia. A pleo verbo ob- pleto multa fiunt, ut expleo, impleo. &c. CI- VM à cieo, priorem corripit, ut suo loco dice- mus: addita præpositione fit quarti ordinis, ut Accio, Přiwolawám / Ruff herzu / Concio, Swolawám / Ruff zusammen / Excio, Wy- wolawá / Ruff herauß. vide Diomedem, libro 1. Conciere etiam secundæ Conjugationis egitur. Liv. 1 ab Vrbe, Elatum domo Lu- retiæ corpus in forum deferunt, concientq; mi- aculo (ut fit) rei novæ atq; indignitate ho- mines.

NVncoleo, Wonijm / wůni dawá / Ich geb ein geruch von mir / datui, sic
pignora patris
Quæ servant sensum: Evi, etum fert
cætera proles.
Ast abolevit, Wyhlazugi / Mache zu
nichts / itum dat: fert adolevit, Za-
palnau / obélcinijm / rostu / Rauch /
wachs auff, adultum.
Ex Veo fit, vi, tum, moveo, Heyʼám /
Beweg / foveoque Ohřjwam / halte
warm / fateatur,

is in ui divisas desinentia præterito, deficiunt n supinis, ut horrui, rubui, egui, frigui, rigui: dem credo me legisse: apud Donatum, sed nulla video veterum testimonia. A pleo verbo obleto multa fiunt, ut expleo, impleo. &c. CIVM à cieo, priorem corripit, ut suo loco dicemus: addita præpositione fit quarti ordinis, ut Accio, Přiwoláwám / Ruff herzu / *Concio,* Zwoláwám / Ruff zusammen / *Excio,* Wiwoláwá / Ruff herauß. *vide Diomedem, libro 1. Conciere etiam secundæ Conjugationis egitur. Liv. 1. ab Vrbe, Elatum domo Lucretiæ corpus in forum deferunt, concientq́ miraculo (ut fit) rei novæ atq́ indignitate homines.*

NVncoleo, Wonijm / wůnj dawá / Ich geb ein geruch von mir / dat ui, sic pignora patris
Quæ servant sensum: Evi, etum fert cætera proles.
Ast abolevit, Wyhlazugi / Mache zue nichts / itum dat: fert adolevit, Zapalnau / otélcinÿm / rostu / Rauch / wachs auff / adultum.
Ex Veo fit, vi, tum, moveo, Hey'ám / Beweg / foveoque O'řjwam / halte warm / fateatur,

A caveo, Warugi se/ Melde / cautum
à faveo Pregi/Günne/ deducito fau-
tum.
Vi, neutrum tantum poscit, ceu flaveo,
Sem žluty/ Bin gelb / livet, Zsynna-
lym sem/Bin blawlich.
Et paveo, Bojim se/ Ich fürchte / ferve
Wru/ Bin hitzig / connivi, Oči mi
wžijkam/ Blintzle / thu die Augen auf
vnd zu. hoc postulat & Xi
Audeo Smijm/ darff/ nunc ausus, ga
visus, gaudeo Radugi se/ frew mich
poscit.
Et solitus soleo, Mám obyčeg/pflege/ so
lui tibi Crispe placebat.

OLEO, olui, olitum (si tamen olitum u
quam est) apud priscos etiam olevi ol
tum fecit. Quæ ex eo componuntur, si od
rem significant, hoc est, simplicis significati
nem retinent, in vi, & itum, exeunt, ut Ob
leo, Smrdym/ Ich stincke/ Suboleo, Ne
moninaji/ Rieche ein wenig/ Redoleo, Pe
oleo, Sylné woniym/ Rieche starck. Plau
Mostel. Oboluisti allium. Sueton. in Ve
ca

A caveo, Warugi se/ Melde / cautum
à faveo Pregi/ Günne/ deducito fau-
tum.
Vi, neutrum tantum poscit, ceu flaveo,
Sem žlutý/ Bin gelb / livet, Zsynu-
lým sem/ Bin blawlich.
Et paveo, Bogim se/ Ich fürchte / ferve
Wru/ Bin hitzig / connivi, Oči m
mžýkam/ Blintzle / thu die Augen auf
vnd zu. hoc postulat & Xi
Audeo Smjm/ darff/ nunc ausus, ga
visus, gaudeo Radugi se/ frew mich
poscit.
Et solitus soleo, Mám obyčeg/pflege/ so
lui tibi Crispe placebat.

OLEO, olui, olitum (si tamen olitum u-
quam est) apud priscos etiam olevi ol-
tum fecit. Quæ ex eo componuntur, si od-
rem significant, hoc est, simplicis significati-
nem retinent, in vi, & itum, exeunt, ut Ob-
leo, Smrdym/ Ich stincke/ Suboleo, Do-
mo(n)ingaí/ / Rieche ein wenig/ Redoleo, Pe-
oleo, Sylně wonjm/ Rieche starck. Plau-
Mostel. Oboluisti allium. Sueton. in Ve-
ca

. 8. voce etiam gravissima increpuit, Ma-
ussem allium oboluisses. Interdum maxi-
nè apud vetustissimos, etiam in evi desinunt.
laut: Casin Jam obolevit Casina procul &
ucil c. 30. apud Prisc.

Quis totum scis corpus jam perolesse bisulcis:

roperolevisse. QUÆ à simplicis signifi-
atione discedunt, evi, faciunt, ut Exoleo,
noleo, vel potius Exolesco, Přestávám rů-
t/ stárým wěkem / Wachs nicht mehr/
olesco, Wrostám: Wachs ein / nam po-
tiones exoleo, inoleo, non facilè invenies,
bsoleo, Obsolesco, Zstarám se: Veralte/ A-
doleo, Adolesco, Aboleo, Abolesco: quorum
bsoleo & exoleo, obsoletum, exoletum faci-
nt: inoletum, seu inolitum, non memini le-
isse apud veteres.

doleo adultum, Aboleo abolitum, hoc postre-
um exemplis fulciemus, nam de cæteris, nulla
t controversia. Liv 3. ab Urb. Cujus rei prope
m memoria aboleverat. Tacitus libro 4. Illi
uidem septuagesimum ante annum, perempti,
nagınibus suis noscuntur, quas nec Victor qui-
em abolevit. Idem lib 16. Corpus non igni abo-
tum, ut Romanis mos est, &c. Plinius lib 14.

cap

l. 8. voce etiam gravissima increpuit, Manussem allium oboluisses. Interdum maximè apud vetustissimos, etiam in evi desinunt. Plaut: Casin Jam obolevit Casina procul & Lucil c. 30. apud Prisc.

Quis totum scis corpus jam perolesse bisulcis:

pro perolevisse. QUÆ à simplicis significatione discedunt, evi, faciunt, ut Exoleo, Inoleo, vel potius Exolesco, Přestáwám růsti/ starým wěkem / Wachs nicht mehr/ Inolesco, Wrostám: Wachs ein / nam positiones exoleo, inoleo, non facilè invenies, Obsoleo, Obsolesco, Zstarám se: Veralte/ Adoleo, Adolesco, Aboleo, Abolesco: quorum obsoleo & exoleo, obsoletum, exoletum faciunt: inoletum, seu inolitum, non memini legisse apud veteres.

Adoleo adultum, Aboleo abolitum, hoc postremum exemplis fulciemus, nam de cæteris, nulla est controversia. Liv 3. ab Urb. Cujus rei prope jam memoria aboleverat. Tacitus libro 4. Illi quidem septuagesimum ante annum, perempti, imaginibus suis noscuntur, quas nec Victor quidem abolevit. Idem lib 16. Corpus non igni abolitum, ut Romanis mos est, &c. Plinius lib 14.

cap-

cap. 4. Quarundam ex his etiam jam nominibus abolitis. Quintil. lib. 1. cap. 6. Sed abolita atque abrogata attinere, insolentiæ cujusdam est. TUM connivi, tum connixi, ostendit Priscian. eodem libro Priscorum testimoniis. FERBEO etiam per b, scribitur, ut idem eodem loco ait, un defebui. AUSI, gavisi, prisca sunt. Solvi pr solitus sum usus est Salust. 2. Hist. ut idem ibiden docet. Quidam addunt mœreo, mœstus sum, se mœstus potius nomen quàm participium vide tur. Donatus in secunda arte quinque tantu neutropassiva enumerat, gaudeo, soleo, aude fio, fido. Phocas affirmat tantum esse hæc eade quinque: idem sentit Priscianus, neq; cœno, pra deo, poto, à veteribus appellantur neutropassiv Itaq; MOEREO præterito videtur carere, qu Priscianus lib. 8. ubi de Defectivis agit, affirma ut suprà diximus. MULTA hujus ordinis fu runt apud vetustissimos, etiam tertii quorum nonnulla apud posteros invenies. Feruo, is, ap Terentium, Virgilium, Propertium & nonnul alios invenitur.

Virg. 3. Georg.

Omnia tum pariter vento nimbisq; vid
bis Feruere.

Fulgo, effulgo apud

Virg 6.

Illæ autem paribus, quas fulgere cernis
armis.

cap. 4. Quarundam ex his etiam jam nominibus abolitis. Quintil. lib. 1. cap. 6. Sed abolita atque abrogata attinere, insolentiæ cujusdam est. TUM connivi, tum connixi, ostendit Priscian. eodem libro Priscorum testimoniis. FERBEO etiam per b, scribitur, ut idem eodem loco ait, un defebui. AUSI, gavisi, prisca sunt. Solvi pr solitus sum usus est Salust. 2. Hist. ut idem ibiden docet. Quidam addunt mœreo, mœstus sum, se mœstus potius nomen quàm participium vide tur. Donatus in secunda arte quinque tantu neutropaßiva enumerat, gaudeo, soleo, aude fio, fido. Phocas affirmat tantum esse hæc eade quinque: idem sentit Priscianus, neq; cœno, pra deo, poto, à veteribus appellantur neutropassiv Itaq; MOEREO præterito videtur carere, qu Priscianus lib. 8. ubi de Defectivis agit, affirma ut suprà diximus. MULTA hujus ordinis fu runt apud vetustissimos, etiam tertij quorum nonnulla apud posteros invenies. Feruo, is, ap Terentium, Virgilium, Propertium & nonnul alios invenitur.

Virg. 3. Georg.

Omnia tum pariter vento nimbisq; vic
bis Feruere.

Fulgo, effulgo apud
Virg 6.

Illæ autem paribus, quas fulgere cernis
armis.

Concordes animæ nunc.

Idem 8.

Instructo Marte videres
Feruere Leucaten, auroque effulgere
fluctus.

Quintilianus lib. 1. cap. 6. notat Lucilium, quòd Feruit verbo tertij ordinis fuerit usus: ait enim Feruo Latinis inauditum esse. Probus Lucilij & Terentij testimonijs reprehendit eos, qui id negant, existimantes, Virgilium brevem pro longa posuisse.

LIBET, Líbij se/ Es gelüstet / *Licet,* Slussné gest/ Es ist erlaubt / *Piget,* Stanyská se/ at obtižno / Es verdráust/ *Pudet,* Stydgí/ Es schámpt/ *Placet,* Lybij se/ es gefelt/ *duplex præteritum habent, libuit, libitum est: licuit, licitum est: piguit, pigitum est: puduit, puditum est: placuit, placitum est: Miseret,* Lijto gest/ Es erbarmet/ *misertum est, & interdum miseritum est tantùm: Tædet,* Stanyská se/ Es verdreust/ *vel potius pertædet, pertæsum est, quæ omnia apud idoneos authores inveniuntur. Cic. ad Att lib. 2 liciturum dixit: Sed neq; magnopere dixi esse nobis laborandum, quòd nihilo magis ei liciturum esset plebeio*

Concordes animæ nunc.

Idem 8.

Instructo Marte videres
Feruere Leucaten, auroque effulgere
fluctus.

Quintilianus lib. 1. cap. 6. notat Lucilium, quòd Feruit verbo tertij ordinis fuerit usus: ait enim Feruo Latinis inauditum esse. Probus Lucilij & Terentij testimonijs reprehendit eos, qui id negant, existimantes, Virgilium brevem pro longa posuisse.

LIBET, Libij se/ Es gelüstet / *Licet,* Slussné gest/ Es ist erlaubt / *Piget,* Stayská se/ ať obtižno / Es verdräust/ *Pudet,* Stydgi/ Es schämpt/ *Placet,* Lybij se/ es gefelt/ *duplex præteritum habent, libuit, libitum est: licuit, licitum est: piguit, pigitum est: puduit, puditum est: placuit, placitum est: Miseret,* Lijto gest/ Es erbarmet/ *misertum est, & interdum miseritum est tantùm: Tædet,* Stayská se/ Es verdreust/ *vel potius pertædet, pertæsum est, quæ omnia apud idoneos authores inveniuntur. Cic. ad Att lib. 2 liciturum dixit: Sed neq; magnopere dixi esse nobis laborandum, quod nihilo magis ei liciturum esset plebeio*

rempublicam perdere, quàm similibus ejus me Consule patritijs est licitum. Nec video cur liceo es non habeat Supinum licitum, si opus fuerit Plin. lib 36. cap. 15. puditurum dixit, & Salustius pœniturum ausus fuit dicere, ut notavit Quintilianus libro 9. capite 3.

Tertia Conjugatio.

POSTVLAT, In Spicio, aut Licio, quod desinit, Exi.

Ectum, ut conspicio, Spatřugi se/ Ich sehe. allicio: Wabijm/přiluzugi/ Reitze an/ tamen Elicit Wiluzugi/ Lock auß/ optat.

Elicui elicitum: à feci Cžinijm/ Ich thue/ deducito factum:

A jeci Hážym/ Werff. jactum: dat fodi, Kopám/ Grabe. s, duplice fossum.

Vult fugi Břijkam/ flieh/ fugitum: sapui sapuiive, nec ultra

Progreditur sapio: Mám chut w sobě/ Schmäck/ cupio, Žiádam/ Begehr/

ivi

rempublicam perdere, quàm similibus ejus me Consule patritijs est licitum. Nec video cur liceo es non habeat Supinum licitum, si opus fuerit Plin. lib 36. cap. 15. pudit urum dixit, & Salustius pœniturum ausus fuit dicere, ut notavit Quintilianus libro 9. capite 3.

Tertia Conjugatio.

POSTVLAT, In Spicio, aut Licio, quod desinit, Exi.
Ectum, ut conspicio, Spatřugi se/ Ich sehe. allicio: Wabijm/přiluzugi/ Reitze an/ tamen Elicit Wiluzugi/ Lock auß/ optat.
Elicui elicitum: à feci Cžinijm/ Ich thue/ deducito factum:
A jeci Háʒym/ Werff. jactum: dat fodi, Kopám/ Grabe. s, duplice fossum.
Vult fugi Bežijkam/ flieh/ fugitum: sapui sapuiive, nec ultra
Progreditur sapio: Mám chut w sobě/ Schmäck/ cupio, Ziádam/ Begehr/ ivi

ivi gignit & itum.

Dat capio Beru/ gijmam/ Fang/ cepi captum: se cœpio Počijnam/ Fang an/ priscum.

Fert cœpi cœptum: à rapui Wydij-ram/ mocy beru/ Reiß weg/ deducito raptum.

Dat peperi Rodijm/ plod wydawám/ Gebähr/ partum, aut paritum sint pignora quartæ.

Dant cussi cussum Cutio finita: parente,

Vteris quassi quassum si legeris usquam.

Rite ŭo poscit ui, ac utum, sit diluo Cžistijm wodau/ Wasch auß/ testis,

A ruo Padám/ hmotné/ Fall ungestüm/ dic ruitum, sed utum dant pignora tantùm

A struxi structum: stawjm/ rc. Baw auff/ à fluxi Teku/ Fließ/ deducito fluxum.

Congruo, Srownáwám se/ Stimm zue/ nulla, luo, Pokuty/ zodbawám/ Leyde/ büsse/ metuoq; Bogjm se/ se/ Fürch-

 te/

ivi gignit & itum.
Dat capio Beru/ gijmam/ Fang/ cepi captum: ſe cœpio Počijnam/ Fang an/ priſcum.
Fert cœpi cœptum: à rapui Wydij-ram/ mocy beru/ Reiß weg/ deducito raptum.
Dat peperi Rodijm/ plod wydawám/ Ge-bähr/ partum, aut paritum ſint pig-nora quartæ.
Dant cuſſi cuſſum Cutio finita: pa-rente,
Vteris quaſſi quaſſum ſi legeris uſ-quam.
Rite ũo poſcit ui, ac utum, ſit diluo Cžiſtijm wodau/ Waſch auß/ teſtis,
A ruo Padám/ zmotné/ Fall ungeſtům/ dic ruitum, ſed utum dant pignora tantùm.
A ſtruxi ſtructum: ſtawjm/ ꝛc. Baw auff/ à fluxi Teku/ Fließ/ deducito flu-xum.
Congruo, Srownáwám ſe/ Stimm zue/ nulla, luo, Pokuty/ zodbawám/ Leyde/ büſſe/ metuoq; Bogjm ſe/ ſe/ Fürch-
 te/

te/ pluoq; Přſſjm/ Regne. ſupina.
Annuo Pokynutým Hlawy přiwolugi/ Wincke mit dem Haupt / cum ſociis, batuo, Tepu / Schlage / ingruo, Hauſſem a bawřliwě přpadam / Fall vngeſtůmlich an / reſpuo, Oopliwá opowrhám/ Verſpeye/ Verwerff / gignunt.

SPECIO, *ſpexi, ſpectum, verbum priſcum eſt unde nata ſunt aſpicio, conſpicio, deſpicio, inſpicio, perſpicio, reſpicio. Lege Varronem libr 5. de Lingua Latina. ALLICIO, illicio, pellicio ex Lacio verbo obſoleto nata ſunt, vide Feſtum. Allicui, pellicui, quæ Priſcianus affert pro allexi, pellexi, jam exoleverunt. VARRONI, ſapivi vel ſapij: Probo ſapui: Cariſio, ſapui vel ſapivi probatur. Lege Priſc. lib. 10. Sapui tamen cæteris videtur uſitatus, unde reſipui, deſipui. Sapivi ferè ab authoribus imminuitur ſapii unde ſapiſti.*

Mart: lib. 9.

Nubere vis Priſco, non miror Paula ſapiſti.

Terent: Heaut:

--quum te intelligo Reſipiſſe.

Cicero reſipivi pleno verbo uſus eſt ad Att. lib 4. Vix aliquando te authore reſipivi: ſic enim

in

te/ pluoq; Pršjm/ Regne. supina.
Annuo Pokynutým Hlawy přiwolugi/ Wincke mit dem Haupt / cum sociis, batuo, Tepu / Schlage / ingruo, Haustem a bawřliwě připadam / Fall vngestümlich an / respuo, Dopljwá opowrhám/ Verspeye/ Verwerff / gignunt.

SPECIO, spexi, spectum, verbum priscum est unde nata sunt aspicio, conspicio, despicio, inspicio, perspicio, respicio. Lege Varronem libr. 5. de Lingua Latina. ALLICIO, illicio, pellicio ex Lacio verbo obsoleto nata sunt, vide Festum. Allicui, pellicui, quæ Priscianus affert pro allexi, pellexi, jam exoleverunt. VARRONI, sapivi vel sapij: Probo sapui: Carisio, sapui vel sapivi probatur. Lege Prisc. lib. 10. Sapui tamen cæteris videtur usitatus, unde resipui, desipui. Sapivi ferè ab authoribus imminuitur sapij, unde sapisti.

Mart: lib. 9.

Nubere vis Prisco, non miror Paula sapisti.

Terent: Heaut:

--quum te intelligo Resipisse.

Cicero resipivi pleno verbo usus est ad Att. lib. 4. Vix aliquando te authore resipivi: sic enim in-

in correctis legitur, ubi quidam resipui legunt Resipio, ait Diomedes, migrasse in quartum ordinem, sed nullius testimonio id confirmat. Sapitum media, seu longa, seu brevi non videtur usitatum. COEPIO, *quod Cato & Plautus usi sunt, exolevit: præteritum tantum & quæ inde fiunt, in usu sunt: habet etiam præteritum cœptus sum. Cic. de Clar: Orat. Hortensius igitur cum admodum adolescens orsus esset in foro dicere, celeriter ad majores causas adhiberi cœptus est. Ibidem de eodem Hortensio Is cum satis floruisset adolescens minor haberi cœptus est postea. Cum* PARIO *priscis temporibus quartæ fuerit conjug: nemini mirum videri debet si ex eo composita ejusdem sint ordinis. Enn. apud Priscianum lib. 10. Ova parire solet genus pennis condecoratum.* QUATIO *unde oriuntur Cutio, syllaba terminata, ut incutio, discutio, &c. præterito caret, ut Carisius apud Priscianum docet; videtur tamen quassum aliquando habuisse unde quassæ rates, arma quassa, & id genus alia. Item quassare verbum frequentativum.* PLUO *plui facit præterito. Liv. l. 4. dec. 3. Nuntiabatur Romæ in foro Boario sangvinem pluisse. Ibidem libro ultimo, Sangvinem per biduum pluisse in area Concordiæ satis credebant. Idem lib. . dec. 5. In area Vulcani & Concordiæ sangvinem pluit. Verisimile est & pluvi olim fuisse usitatum.* ANNUTUM *& rennutum invenies a-*

in correctis legitur, ubi quidam resipui legunt Resipio, ait Diomedes, migrasse in quartum ordinem, sed nullius testimonio id confirmat. Sapitum media, seu longa, seu brevi non videtur usitatum. COEPIO, *quod Cato & Plautus usi sunt, exolevit: præteritum tantum & quæ inde fiunt, in usu sunt: habet etiam præteritum cœptus sum. Cic. de Clar: Orat. Hortensius igitur cum admodum adolescens orsus esset in foro dicere, celeriter ad majores causas adhiberi cœptus est. Ibidem de eodem Hortensio Is cum satis floruisset adolescens minor haberi cœptus est postea. Cum* PARIO *priscis temporibus quartæ fuerit conjug: nemini mirum videri debet si ex eo composita ejusdem sint ordinis. Enn. apud Priscianum lib. 10. Ova parire solet genus pennis condecoratum.* QUATIO *unde oriuntur Cutio, syllaba terminata, ut incutio, discutio, &c. præterito caret, ut Carisius apud Priscianum docet; videtur tamen quassum aliquando habuisse unde quassæ rates, arma quassa, & id genus alia. Item quassare verbum frequentativum.* PLUO *plui facit præterito. Liv. l. 4. dec. 3. Nuntiabatur Romæ in foro Boario sangvinem pluisse. Ibidem libro ultimo, Sangvinem per biduum pluisse in area Concordiæ satis credebant. Idem lib. . dec. 5. In area Vulcani & Concordiæ sangvinem pluit. Verisimile est & pluvi olim fuisse usitatum.* ANNUTUM *& rennutum invenies apud*

pud Priscianum, sed non probat. Videntur non-nulla ex his aliquando habuisse supinum, unde nomina nutus, & renutus relicta sunt. Cluo à nonnullis hic ponitur, cum sit secundi ordinis Cluo ut testimonia Pacuvij, Plauti, & Lucretij do-cent. Illud Ciceronis in Bruto: Tum duo Cæ-piones multum clientes consilio & lingva, plus au-thoritate tamen & gratia sublevabant: quidam corruptè legunt Cluentes.

BO, dat bi, dat itum, Scabo, Drkám ꝛc. Kratz/ lambo, Lijzi/ Leck/ ca rento supinis.

A scripsi Pijšsi/ Schreib/ scriptum: nupsi, Zakrytwám a wdawám se/ Be-deck/ nim ein Mann. deducito nup tum.

Ici Tepu/ bijgi/ Schlag/ fert ictum: duxi Wedu/ Führ/ de promito du ctum.

A parsi parsum geminat quoque par co Zorzugi se/ odpausstjm/ Bin karg verschone/ peperci.

Vinco Přemuhá/ Vberwindt. cupit vi ci, victum: à dixi Prawijm/ Sag exige dictum.

Sco vi, tumque perit, ceu nosco, Znáw wijm

pud Priscianum, sed non probat. Videntur non-nulla ex his aliquando habuisse supinum, unde nomina nutus, & renutus relicta sunt. Cluo à nonnullis hic ponitur, cum sit secundi ordinis Cluo ut testimonia Pacuvij, Plauti, & Lucretij do-cent. Illud Ciceronis in Bruto: Tum duo Cœ-piones multum clientes consilio & lingva, plus au-thoritate tamen & gratia sublevabant: quidam corruptè legunt Cluentes.

BO, dat bi, dat itum, Scabo, Drkám
&. Kratz/ lambo, Lÿzl/ Leck/ ca
rento supinis.
A scripsi Pÿssl/ Schreib/ scriptum :
nupsi, Zakrÿwám a wdawám se/ Be
deck/ nim ein Mann. deducito nup
tum.
Ici Tepu/ bÿgi/ Schlag/ fert ictum :
duxi Wedu/ Führ/ de promito du
ctum.
A parsi parsum geminat quoque par
co Zorzugi se/ ospaussÿm/ Bin karg
verschone/ peperci.
Vinco Přemuhá/ Uberwindt. cupit vi
ci, victum : à dixi Prawÿm/ Sag
exige dictum.
Sco vi, tumque perit, ceu nosco, Zná
wÿm

wyklym/ Kenn/ quiesco, Odpocžywa/ Ruhe/ suesco, Zwykam/ Gewohn.

Dat gnitus agnosco, Znowu poznawám/ Erkennte wiederumb/ cognosco, Poznawá Erkenn/ jungitur illi.

Dat pasco. Pasu/ krmým/ Weide/ pastum: conquexi linque vetustis.

Vt disco Včijm se/ Lern: didici tantum, sic posco Zádám/ Begehr. poposci.

Dispesco Rozdéluji/ Treib von einander/ dat ui, pariter compescere Skrocuji/ Zám. solum.

LAMBITUM invenies apud Prisc. sine ullo tamen testimonio. NUPSI, vel nupta sum, utrunque enim usitatum est. Cic. pro Cluent. Quæ brevi tempore post patris mortem, A. Aurio Melino consobrino suo nupsit. Idem, ad Catonem l. 15. fam. Quo cum esset nupta regis Armeniorum soror. Plaut. Asin.

-- Ego istuc scio
Ita fore illi, dum quidem cum illo nupta eris.

PARCO etiam, parcitum, videtur fecisse, Plin. l. 33. c. 4. Italiæ parcitum est vetere interdicto Patrum, ut diximus: quem locum quidam

wÿm/ Kenn / quiesco, Dopocÿwa/ Ruhe/ suesco, Zwykam/ Gewohn.
Dat gnitus agnosco, Znowu poznawám/ Erkenne wiederumb / cognosco, Poznawá Erkenn/ jungitur illi.
Dat pasco . Pasu/ krmym/ Weide/ pastum: conquexi linque vetustis.
Ut disco Učÿm se/ Lern: didici tantum, sic posco Zládám/ Begehr. poposci.
Dispesco Rozdělugi/ Treib von einander/ dat ui, pariter compescere Skrocugi/ Zäme. solum.

LAMBITUM invenies apud Prisc. sine ullo tamen testimonio. NUPSI, vel nupta sum, utrunque enim usitatum est. Cic. pro Cluent. Quæ brevi tempore post patris mortem, A. Aurio Melino consobrino suo nupsit. Idem, ad Catonem l. 15. fam. Quo cum esset nupta regis Armeniorum soror. Plaut. Asin.

-- Ego istuc scio
Ita fore illi, dum quidem cum illo nupta eris.

PARCO etiam, parcitum, videtur fecisse, Plin. l. 33. c. 4. Italiæ parcitum est vetere interdicto Patrum, ut diximus: quem locum quidam

*dam ſic corrigunt. Italiæ parci vetere interdi-
to pa.rum, diximus: & quod nonnihil ad rem
facit, inde nomen Parcitis videtur factum. S-
nec. 1. de Clement. Civitatis mores magis corr-
git parcitas animadverſionum. Item, Parc-
priſcum præteritum apud Nonium.* C O N Q U-
N I S C O, Hlawu Skꝛnugi / Neige dẽ
Haupt / *teſte Capro apud vetuſtiſſimos co-
quexi fecit. Priſc. lib. 10. ſupina DISCITUM,
poſcitum, compeſcitum, diſpeſcitum admittit, ſ-
11. ubi de participijs in Rus, agit, ſe revocat, a-
ceiq; verba unde hæc fiunt, ſupinis carere.
pule. in Phædone diſciturus dixit, cujus ſermo n-
ſemper probatur eruditis.*

DO, di, ſum gignit, veluti Defender
Obraňugi/ Beſchütz / Cudo Kug-
Schmiede.
N, tamen amittunt fundo, Lygi/ Grüſ-
cum ſcindere, Rzezÿ Kraġÿm/ ſchnei-
findo, Rozſſe pug / Spalt-
S, geminat fiſſum, ac ſciſſum, dat pa-
dere Otwjrám / rozkládám na různ-
Breit auß/ paſſum.
Tundo Bigi/ kluku/ Stoß/ petit tutu-
tunſum: ſed pignora tuſum.
Sume cado, Padam/ Fall/ cecidi, c-

dam sic corrigunt. Italiæ parci vetere interdi topa.rum, diximus: & quod nonnihil ad rem facit, inde nomen Parcitis videtur factum. S nec. 1. de Clement. Civitatis mores magis corr git parcitas animadversionum. Item, Parc priscum præteritum apud Nonium. CONQU NISCO, Hlawu Skoňugi / Neige de Haupt / *teste Capro apud vetustissimos co quexi fecit. Prisc. lib. 10. supina* DISCITUM, *poscitum, compescitum, dispescitum admittit, s 11. ubi de participijs in Rus, agit, sic revocat, a ceteq; verba unde hæc fiunt, supinis carere pule. in Phædone disciturus dixit, cujus sermo n semper probatur eruditis.*

DO, di, sum gignit, veluti Defender Obraňugi / Beschüß / Cudo Kug Schmiede.

N, tamen amittunt fundo, Lygi / Grün cum scindere, Rzezy Krágým / schnei findo, Rozssc pug / Spalt-

S, geminat fissum, ac scissum, dat pa dere Otwjrám / rozkládám na rûzn Breit auß / passum.

Tundo Bigi / tluku / Stoß / petit tutud tunsum: sed pignora tusum.

Sæme cado, Padam / Fall / cecidi, c

su

.um: cape, cædo Bÿgi/ ꝛc. Streich/ Schlag/ cecidi.
Cæsum: dat tentum vel tensum, tendo Roztahugi/ Streck auß/ tetendi.
Pedo pepedit habet; pensum fert pendo Wažÿm/ Wäge/ pendi.
Tum rudo, Ržicÿm/ Schrey wie ein Esel/ tum sido, Zsedam posazugi se/ Sitze gemach nieder/ tum strido Sskřipim/ Kirr/ carento supinis.
Dant si, sum, Claudo, Zawjrám/ Thue zu/ lædo, Vražÿm/ Verletz/ cum rodere Hryžu/ Nage/ trudo, Strkám/ Stoß.
Divido, Rozdělugi/ Zertheile/ cum plaudo, Plesám z radostÿ/ Frolock. rado, Strauham/ ꝛc. Schab/ mach glat/ cum ludere: Hragi/ Spiel/ vasi.
Ac vasum à vado capiunt sibi pignora tantum.
Cedo, Vstupugi/ Weiche/ petit cessi, cessum facit inde supino.

CUDO, inquit Prisc. libro 10. secundum

um; cape, cædo Bÿzi/ ꝛc. Streich/ Schlag/ cecidi.

Cæsum: dat tentum vel tensum, tendo Roztahugi/ Streck auß/ tetendi.

Pedo pepedit habet; pensum fert pendo Wažÿm / Wäge/ pendi.

Tum rudo, Ržicÿm/ Schrey wie ein Esel/ tum sido, Zsedam posazugi se/ Sitze gemach nieder / tum strido Sskřipm/ Kirr/ carento supinis.

Dant si, sum, Claudo, Zawjrám / Thue zu/ lædo, Vražÿm / Verletz/ cum rodere Hrÿzu / Nage / trudo, Strkám/ Stoß.

Divido, Rozdělugi / Zertheile / cum plaudo, Plesám z radostÿ / Frolock. rado, Strauham/ ꝛc. Schab / mach glat / cum ludere: Hragi / Spiel / vasi.

Ac vasum à vado capiunt sibi pignora tantum.

Cedo, Ustupugi / Weiche/ petit cessi, cessum facit inde supino.

CUDO, *inquit Prisc. libro 10. secundum*

Diomedem, Carisium, Phocam, cusi secun-dum alios cudi: & videtur etiam Virg. si-protulisse in 1 Æneid.

Ac primum silicis scintillam excudit A-
chates
Suscepitque ignem folijs.

Excudit enim tam præsens, quàm præteri-tum potest intelligi: sed quia (suscepit) subjun-xit, melius præteritum intelligitur. Idq; etiam Servius in Commentar. Æneidos comprobat hi-verbis, Excudit autem feriendo ejecit, quia cu-dere est ferire. Hæc Priscianus. Verum quod a-Diomedem attinet, cum Diomedes ipse lib. 1. di-xisset Cudo cusi, mox se revocavit his verbis, ve-potius cudi, ut ejus compositum.

Ac primum silicis scintillam excudit A-
chates.

Phocas cudi probat, non cusi. Pauca inquit præte-rea eandem clausulam habent, novissima liter-præsentis temporis in i, conversa, ico, ici, solvo so-vi, cudo, cudi, volvo, volvi. Hæc Grammatic-Audi Columel. libro 8. cap. 3. Die undevigesim-animadvertat an pulli rostellis ova percuderin-Item Varr. l. 3. de Re rust. c. 9. Excusos pullos su-ducendum ex singulis nidis, & subjiciendũ ei q-habeat paucos: ab eaq; si reliqua ova sunt, pa-ciora tollenda & subijcienda alijs, quæ nondu-excuderunt. Itaq; Cudo cudi facit, ut Composi-præcudi, excudi. SUPINA *incusum, exc-*

Diomedem, Carisium, Phocam, cusi secundum alios cudi: & videtur etiam Virg. si protulisse in 1. Æneid.

Ac primum silicis scintillam excudit Achates
Suscepitque ignem folijs.

Excudit enim tam præsens, quàm præteritum potest intelligi: sed quia (suscepit) subjunxit, melius præteritum intelligitur. Idq; etiam Servius in Commentar. Æneidos comprobat his verbis, Excudit autem feriendo ejecit, quia cudere est ferire. Hæc Priscianus. Verum quod ad Diomedem attinet, cum Diomedes ipse lib. 1. dixisset Cudo cusi, mox se revocavit his verbis, vel potius cudi, ut ejus compositum.

Ac primum silicis scintillam excudit Achates.

Phocas cudi probat, non cusi. Pauca inquit præterea eandem clausulam habent, novissima litera præsentis temporis in i, conversa, ico, ici, solvo solvi, cudo, cudi, volvo, volvi. Hæc Grammatici. Audi Columel. libro 8. cap. 3. Die undevigesimo animadvertat an pulli rostellis ova percuderint. Item Varr. l. 3. de Re rust. c. 9. Excusos pullos subducendum ex singulis nidis, & subijciendũ ei quæ habeat paucos: ab eaq; si reliqua ova sunt pauciora tollenda & subijcienda alijs, quæ nondum excuderunt. Itaq; Cudo cudi facit, ut Composita præcudi, excudi. SUPINA incusum, exc

sum, simplici, s, scribuntur ab incudo, Excudo, Wyciſkuię / Wyrażam / Schmiede auß: et incussum, excussum gemino, s, à verbis Incutio, Wrażam / Schlag ein / Excutio, Wytrąsam / wyrażam / schlag auß / fiunt, EDO, Jem / Eß / edi, esum Plaut. Menæch. ubi esuri sumus; sic adesum, ambesum, persum, comesum. Cic. pro Cluent. Celerius potuit comesum, quàm epotum invenas permanare? Idem in Sal. Patrimonio non comeso, sed devorato Prisc: Comestum legit pro Cluent. Diomedes ait dubitasse veteres dicendum esset comesus, an comestus: sed Didymus ait, inquit idem Diomedes de Sallustio, comesta patrimonia. Valgius comesa patina, similiter & Varro, & ita melius adesa & ambesa. SCANDO, Wstępuię na goru / Steig / & MANDO, zwaytam / Kewe / ut ait Prisc lib. 11. præteritis carent, quamvis utrumq; apud vetustissimos inveniatur. Mansus certe apud Ciceronem lib. 2. de Orat. atq; omnia minima mansa, ut aiunt, nutrices infantibus in os inferant: & Quintil. l. 10. cap. 1. Cibos mansos dixit & Plin. libro 26. cap. 12. Imponatur trita vel mansa, Phocas neq; scandi, neq; mandi reijcit. FRENDO, ,frendi, fressum gemino s, priscum est, de quo prædiximus. NONNULLA Composita ex Cado supinum habent, ut Incido, Wpadam / fall ein / Occido, Zapadam / Geh unter /

ſum, ſimplici, s, ſcribuntur ab incudo, Excudo,
Wyciſkugi/ Wykazým / Schmiede auß:
et incuſſum, excuſſum gemino, ſ, à verbis
Incutio, Wrážým/ Schlag ein/ Excutio,
Wytráſám/ wyrážím/ ſchlag auß/ fiunt,
EDO, Jým/ Eß/ edi, eſum Plaut. Me-
næch. ubi eſuri ſumus; ſic adeſum, ambeſum, per-
ſum, comeſum. Cic. pro Cluent. Celerius po-
uit comeſum, quàm epotum invenas permana-
re? Idem in Sal. Patrimonio non comeſo, ſed
devorato Priſc: Comeſtum legit pro Cluent. Di-
omedes ait dubitaſſe veteres dicendum eſſet co-
meſus, an comeſtus: ſed Didymus ait, inquit i-
dem Diomedes de Salluſtio, comeſta patrimonia.
Valgius comeſa patina, ſimiliter & Varro, & i-
ta melius adeſa & ambeſe. SCANDO,
Wſtupugi na horu / Steig/ & MANDO,
Žwaytám/ Kewe/ ut ait Priſc. lib. 11. præte-
ritis carent, quamvis utrunque apud vetuſtiſſi-
mos inveniatur. Manſus certe apud Ciceronem
lib. 2. de Orat. atque omnia minima manſa, ut a-
iunt, nutrices infantibus in os inferant: & Quin-
til. l. 10. cap. 1. Cibos manſes dixit & Plin. libro
26. cap. 12. Imponatur trita vel manſa, Pho-
cas neque ſcandi, neque mandi reÿcit. FRENDO,
is, frendi, freſſum gemino ſ, priſcum eſt, de quo
prædiximus. NONNULLA Compoſita ex Ca-
do ſupinum habent, ut Incido, Wpadám/
fall ein/ Occido, Zapadám/ Geh unter/

Recido, Padám zase na zpět / Fall wieder. *Plin. l 2 c. 27 Verum hæc ideo facta, quia incasura erant illa. Cic. pro Mil: vosq; obsecro judices, ut vestra beneficia, quæ in me contulistis, aut in hujus salute augeatis, aut in ejusdem exitio occasura esse jubeatis. Idem ad Att. lib 4. Id ego puto, ut multa ejusdem, aut nihilum recasurum. COMPOSITA ex verbo tendo frequentius in tus, exeunt, contentus, extentus prætentus, protentus: dicitur & extensus, intensus: ostentus tamen elegantius est quam ostensus quo prisci usi sunt. PEDO, hujus verbi supinum non facilè invenies: qui putant habere peditum non satis probant, carmen enim quo id docent, variè legitur, ita ut ignores sitne nomen an verbum. SIDO preteritum mutuatur à sedeo sed teste Prisciano, proprio tamen usus est Columell lib 12. cap. 24. Deinde patiemur picem conside re, & quum siderit, aquam eliquabimus. Senec 2. de benef cap 8. Cum subsedit cupiditas, & dixit à subsido. Claudo etiam cludo ab authoribus probatis dicitur. Vasi, vasum: ut suprà diximus, inusitata sunt, quæ habent composita, u*

Invado, Přpadám na někoho / Fall mi Gewalt an/ *invasi, invasum.*

DAt xi, ctum, Go, vel Guo, ut plan go, Tepu/ s nařýkanům placi/ Schla ge

Recido, Padám zase na zpét / Fall wieder. *Plin. l 2 c. 27 Verum hæc ideo facta, quia in casura erant illa. Cic. pro Mil: vosq; obsecro, judices, ut vestra beneficia, quæ in me contulistis, aut in hujus salute augeatis, aut in ejusdem exitio occasura esse jubeatis. Idem ad Att. lib 4. Id ego puto, ut multa ejusdem, aut nihilum recasurum.* COMPOSITA *ex verbo tendo frequentius in tus, exeunt, contentus, extentus prætentus, protentus : dicitur & extensus, intensus : ostentus tamen elegantius est quam ostensus quo prisci usi sunt.* PEDO, *hujus verbi supinum non facilè invenies : qui putant habere peditum non satis probant, carmen enim quo id docent, variè legitur, ita ut ignores sitne nomen an verbum.* SIDO *preteritum mutuatur à sedeo sed teste Prisciano, proprio tamen usus est Columell. lib 12. cap. 24. Deinde patiemur picem conside re, & quum siderit, aquam eliquabimus. Senec. 2. de benef cap. 8. Cum subsedit cupiditas, & dixit à subsido. Claudo etiam cludo ab authoribus probatis dicitur. Vasi, vasum: ut suprà diximus, inusitata sunt, quæ habent composita, u. Invado*, Přepadám na někoho / Fall mi Gewalt an/ *invasi, invasum.*

DAt xi, ctum, Go, vel Guo, ut plan go, Tepu/ s nařjkanjm plači/ Schla ge

ge/ klage / extinguo: Wyhaſſugi/ Leſch auß. ſupinis

ſi, tamen abjiciunt ſtringo, Whromadu tlačim/ ſtiſkam/ Zieh zuſammen. cum pingere, Malugi/ Mahle. fingo. Půſobijm / Twořijm / geb ein geſtalt.

Tango Dknu ſe/ Rühran. cupit tetigi tactum: egi ago Cžinijm / Thue. poſcit & actum.

Compago Smlauwám ſe/ Mach ein vertrag. pepigi pactum: cape pangere Wteykam / ſpogugi / ſteck ein / panxi,

Vel pegi pactum, gaudent compoſta ſecundo.

Hat legi Zbijrám/ Cžtu/ Verſamble/ ließ. lectum: fregi dat frangere fractum. Lami / zerbrech.

Negligit, Zanedbáwam/ verachte/ Verſaume / exi, ectum: cum intelligo, Rozumjm/ verſteh/ diligo Milugi/ liebe. poſcit.

Prodigo Mrhám/ marné vtracym/ Verthue vnnützlich. cum dego, žiw gſem/ pre-

ge/ klage / extinguo: Wyhaſſugi/
Leſch auß. ſupinis
i, tamen abjiciunt ſtringo, Whro-
madu tlačim/ ſtiſkam/ Zieh zuſammen.
cum pingere, Malugi/ Mahle. fin-
go. Půſobijm / Twořijm / geb ein ge-
ſtalt.
Tango Tknu ſe/ Rühran. cupit tetigi
tactum: egi ago Cžinijm / Thue.
poſcit & actum.
Cume pago Smlauwám ſe / Mach ein
vertrag. pepigi pactum: cape pan-
gere Wteykam / ſpogugi / ſteck ein /
panxi,
Vel pegi pactum, gaudent compoſita ſe-
cundo.
Dat legi Zbijrám/ Cžtu/ Verſamble/
ließ. lectum: fregi dat frangere fra-
ctum. Lami / zerbrech.
Negligit, Zanedbáwam/ verachte/ Ver-
ſaume / exi, ectum: cum intelligo,
Rozumjm/ verſteh/ diligo Milugi/
liebe. poſcit.
Prodigo Mrhám/ marné vtracym/ Ver-
thue vnnůtzlich. cum dego, žiw gſem/
pře-

Přebýwam/ Verbleib/ Leeb/ sugo, Ssi
wyssáwám/ Seuge/ priuato supinis
Dat pungo, Pij̈ham/ bodu/ Stiech/ pi
pugi, puctum; dant pignora fe
me.
Punxi. Vult si, sum spargo, Rozseypc
rozptylugi/ Strewe/ cum meiger
Potopugi/ Tauch/ tergo. Wtýran
Truckne.
Dant xi, xum, figo, Wbodá/ wteykam
Hefftte/ frigo: Smažim/ Sskw
řim/ Röste/ caeterango Sužugi/ J
tringe/ ängstige/ supinis.

PERGO. Sdu předse/ Geh fort/ *Sur*
Wstáwá/ steh auff/ *ex Rego*, Rzidýu
Regier/ *composita verba sunt imminu*
pro perrego, surrego: praeterita, & supina ple
sunt, perrexi, perrectum: surrexi, surrectum
Ringo, is, non videtur usitatum. RINGOR
ponens praeterito caret, ut initio diximus. P
PIGI *ut Quintilianus docet lib. 1. cap 6.*
verbo prisco pago, quod paciscor significat.
ma quoque aliquando positio, inquit, ex obliq
invenitur, ut memoria repeto convictos à
qui reprehenderant, quòd hoc verbo usus esse
pepigi. Nam id quidem dixisse summos autho

Přebýwam/ Verbleib/ Leeb/ ſugo, ſſu
wyſſáwám/ Seuge/ priuato ſupinis
Dat pungo, Pjcham/ bodu/ Stiech/ pi
pugi, puctum; dant pignora ſe
me.
Punxi. Vult ſi, ſum ſpargo, Rozſeyp
rozptylugi/ Strewe/ cum metger
Potopugi/ Tauch/ tergo. Vtjran
Truckne.
Dant xi, xum, figo, Wbodá/ wteykan
Heffte/ frigo: Smažim/ Sſkw
řim/ Röſte/ catetango Sužugi/ S
tringe/ ängſtige/ ſupinis.

PERGO. Gdu předſe/ Geh fort/ Surg
Wſtáwá/ ſteh auff/ ex Rego, Řzjdjm
Regier/ *composita verba ſunt imminu*
pro perrego, ſurrego: præterita, & ſupina ple
ſunt, perrexi, perrectum: ſurrexi, ſurrectum
Ringo, is, non videtur uſitatum. RINGOR
ponens præterito caret, ut initio diximus. P
PIGI *ut Quintilianus docet lib. 1. cap 6.*
verbo priſco pago, quod paciſcor ſignificat.
ma quoque aliquando poſitio, inquit, ex obliq
invenitur, ut memoria repeto convictos à
qui reprehenderant, quòd hoc verbo uſus eſſe
pepigi. Nam id quidem dixiſſe ſummos autho

nfitebantur, rationem tamen negabant per-
ittere: quia prima positio Paciscor,
Smlaumám se/ Mach ein Vertrag/ cum
beret naturam patiendi, faceret tempore præ-
ito pactus sum. Nos præter authoritatem O-
orum atq; Historicorum, analogia quoque di-
m tuebamur. Nam cum in XII. Tabulis lege-
mus, ni ita pagunt: inveniebamus simile huic,
dunt, inde prima positio, etiamsi vetustate ex-
verat, apparebat pago, ut cado: unde non e-
dubium, sic pepigi nos dicere, ut cecidi. Hacte-
ille. PANGO panxi. Columell. lib. 11. cap. 2.
arum taleam oportet, quum panxeris, fimo
cinere mistis oblinere: fecit & pegi apud
scos, ut docet Priscianus, quod nunc in compo-
ne manet, impingo, compingo, impegi com-
i. PRODIGO, dego, ex ago composita, prodegi,
gi, quamvis prodegi parum sit usitatum, carent
nis: at cogo, coëgi, coactum facit. NOMEN
es apud Plinium reperitur: quid si supinum
um etiam in usu fuit? Nihil causa est cur
NGO Liżż/ Lecke/ excipiatur, cum lin-
n sit in usu. Plin. de sulphure, lib. 35. cap. 15.
lest & suspiriosis linctum. PVPVGI frequen-
num est, at punxi non facilè invenias. Dio-
. 1. existimat anxus sum ab angor deduci:
cianus putavit anctum esse supinum: sed neu-
n est in usu.

A Traxi

nfitebantur, rationem tamen negabant per-
ittere : quia prima positio Paciscor,
Smlauwám se/ Mach ein Vertrag/ *cum*
beret naturam patiendi, faceret tempore præ-
rito pactus sum. Nos præter authoritatem O-
orum atq; Historicorum, analogia quoque di-
m tuebamur. Nam cum in XII. Tabulis lege-
mus, ni ita pagunt : inveniebamus simile huic,
dunt, inde prima positio, etiamsi vetustate ex-
verat, apparebat pago, ut cado: unde non e-
dubium, sic pepigi nos dicere, ut cecidi. Hacte-
ille. PANGO panxi. Columell. lib. 11. cap. 2.
arum taleam oportet, quum panxeris, fimo
cinere mistis oblinere : fecit & pegi apud
scos, ut docet Priscianus, quod nunc in compo-
ne manet, impingo, compingo, impegi com-
t. PRODIGO, dego, ex ago composita, prodegi,
gi, quamvis prodegi parum sit usitatum, carent
nis: at cogo, coëgi, coactum facit. NOMEN
es apud Plinium reperitur : quid si supinum
um etiam in usu fuit ? Nihil causa est cur
NGO Lijzy/ Lecke/ *excipiatur, cum lin-*
n sit in usu. Plin. de sulphure, lib. 35. cap. 15.
lesi & suspiriosis linctum. PUPUGI frequen-
num est, at punxi non facile invenias. Dio-
l. 1. existimat anxus sum ab angor deduci:
cianus putavit anctum esse supinum: sed neu-
n est in usu.

A Traxi

ATraxi Táhnu / ziehe / tractum à
xi Wezu / Führ / deducito
ctum.
Meio facit minxi, mictum, nec plu
require.
Lo, luit atque litum: colo Ctijm / C
re / cultum, consulo Radjm je / Ra
gignit
Consultum occulit Skrýwá / Verbü
occultum, est alo žiwjm / odchou
wám / Nähre / poscit & altum.
Ante carent cello, præcello, excel
Přewyssugi / Vbertrieff / supinis.
Præteritum duplex perculsi, perc
optat
Percello Pohýbám / wyrwracugi / Schl
stoß omb / perculsum, haud plura
quire supina.
Dat pello Tepu / wyhanijm / Schl
treib / pepuli pulsum: vult fallo
klamáwam / podwodijm / Betri
fefelli
Falsum. A velli, Trhám / ssklu
Ropff / vel vulsi deducito vulsum.
Sublatum tollo, Zdwjhám / Heb a
n

ATraxi Táhnu / ziehe / tractum à
xi Wezu / Führ / deducito
ctum.
Meio facit minxi, mictum, nec plu
require.
Lo, luit atque litum: colo Ctijm / C
re / cultum, consulo Radjm je / Ra
gignit
Consultum occultit Skrýwá / Verbü
occultum, est alo Žiwjm / odchou
wam / Nähre / poscit & altum.
Ante carent cello, præcello, excel
Přewyssugi / Vbertrieff / supinis.
Præteritum duplex perculsi, perc
optat
Percello Porážím / wywracugi / Schl
stoß omb / perculsum, haud plura
quire supina.
Dat pello Tepu / wyhanijm / Schl
treib / pepuli pulsum: vult fallo
klamáwam / podwodijm / Betr
fefelli
Falsum. A velli, Trhám / ssklu
Rupff / vel vulsi deducito vulsum.
Sublatum tollo, Zowjhám / Heba
n

nunctantum, ac ſuſtulit optat.

ſallo Solÿm/ Salze/ facit ſalli, ſalſum: dat pſallere pſalli.

Malo, Radégichcy/ Will lieber / volo, Chey/ Ich will/ nolo, Nechcy / Will nicht / cum pſallo Zpÿwam/ Sing/ carento ſupinis.

Mo, per ui, dat ritum: tremo Tréſu ſe/ Zitter/ flectitur abſque ſupino.

Dant pſi, ptum, Demo, Odgimám/nimb weg/ promo Wen dawám/ wydawam Nimb oder trag herfür / cum ſumere, Beru/ Nimb / como, Wlaſy ſprawugi/ozdobugi/ Ziere.

mi Kupugi/Kauff/ fert emptum: premo Teſknu/Druck / preſſi, s, duplice, preſſum.

at poſui Kladu/ Leg/ poſitum: genitum genuiſſe Rodÿm/Gebähr / repoſcit.

at cecini Zpjwám/Sing / cantum, cinui dant pignora centum.

ſino Necham dopauſſtjm Laß/ ſit ſivi, atque ſitum: dat ſternere Porážÿm/ Werff zubodem/ ſtrewe/ ſtravi

nunc tantum, ac sustulit optat.
Sallo Solým/ Saltze/ facit salli, salsum: dat psallere psalli.
Malo, Radégi chcy / Will lieber / volo, Chcy/ Ich will/ nolo, Nechcy / Will nicht / cum psallo Zpýwam/ Sing/ carento supinis.
Mo, per ui, dat ritum: tremo Třesu se/ Zitter/ flectitur absque supino.
Dant psi, ptum, Demo, Odgimám/nimb weg/ promo Wen dawám/ wydawam Nimb oder trag herfür / cum sumere, Beru/ Nimb / como, Wlasy sprawugi/ozdobugi/ Ziere.
mi Kupugi/Kauff/ fert emptum: premo Tesknu/Druck / pressi, s, duplice, pressum.
at posui Kladu/ Leg/ positum: genitum genuisse Rodým/Gebähr / reposcit.
at cecini Zpjwám/Sing / cantum, cinui dant pignora centum.
Sino Nechám dopausstjm Laß/ fit sivi, atque situm; dat sternere Porážým/ Werff zubodem/ strewe/ stravi

Ac stratum: sprevi, spretum dat sper-
nere: Pohrdá/ tupijm/ Veracht
cerno Witijm/ Sieh.
Crevi, sed cretum, capiunt sibi pignora
solum.
Dat tempsi, temptum, temno Potupug
veracht/ si legeris usquam.
Lini, vel livi, levive, litumque trisu-
cum
Fert Lino, Pomazugi/ Bestreich/ P
psi, ptumq; petit, seu scalpere, Orb,
Strauzi/ ꝛc. Kratz/ carpo, Vtrhan
brech ab.
A strepui Ssustijm / chřestijm / Mach e
getümmel / strepitum: à rupi Lam
Zerbrech/ deducito ruptum,
Linquo Zanechawam/ Laß/ sibi liqu
cupiunt sibi pignora lictum.
Dat coxi Wařijm/ Koch/ coctum: te
Tru/ Reib/ trivi poscit & itum
A gero Nesu/ Trag/ fit gessi, gestum
dat curro Bězijm/ Lauff/cucurri
Cursum: quæsitum quæro Hledam
Such/ quæsivit habeto.

Ac stratum: sprevi, spretum dat sper-
nere: Pohrdá/ tupým/ Veracht
cerno Witým/ Sieh.
Crevi, sed cretum, capiunt sibi pignor
solum.
Dat tempsi, temptum, temno Potupug
veracht/ si legeris usquam.
Lini, vel livi, levive, litumque trisu-
cum
Fert Lino, Pomazugi/ Bestreich/ P
psi, ptumq; petit, seu scalpere, Drb,
Strauži/ ꝛc. Kratz/ carpo, Utrhan,
brech ab.
A strepui Sšustým / chřestým / Mach e
getümmel / strepitum: à rupi Lam
Zerbrech/ deducito ruptum,
Linquo Zanechawam/ Laß/ sibi liqu
cupiunt sibi pignora lictum.
Dat coxi Wařým/ Koch/ coctum: te
Tru/ Reib/ trivi poscit & itum
A gero Nesu/ Trag/ fit gessi, gestum
dat curro Běžým/ Lauff/cucurri
Cursum: quæsitum quæro Hledam
Suech/ quæsivit habeto.

Vnu

J Num duntaxat meio, i, conſonantem ante o, habet. Diomedes, Phocas, Priſcianus ajunt ingo facere præterito minxi. Meio vero ait Di-nedes facere meij & minxi. Priſcianus nullum præteritum tribuit. Quidam putant mingo e barbarum quia in libris qui modo extant, n reperitur, veriſimile tamen eſt Phocam & iomedem id legiſſe apud veteres. ALO *ali-m vel altum ſupino facit: altus participium ſæ-numero invenitur, alitus rarius. Val. Max. . 5. cap. 4. Quid tam inuſitatum, tàm inaudi-m, quam matrem uberibus natæ alitam eſſe?* ELLO, *is, jam prorſus exolevit. Celſus, excel-, præcelſus, nomina potius videntur, quam par-ipia.* EXCELLEO, *es, ſecundi ordinis s eſt Cic. prima epiſt. ad filium teſte Priſcia-Quare effice & labora ut excelleas. Cello ſine btbongo ſcribitur, à quo excello, præcello, an-ello, percello, deducit Priſcianus, qui ex-lo is putat, facere exculi, quemadmodum per-i, vel ut alij, inquit ille, excellui Probus ubi a-de LO, ſyllaba finitis, Tertiæ correptæ, aut , ut excello excellis excellui: aut li, ut tollo ollo ſuſtuli. Itaque antecello, præcello, excello, faciunt.* REFELLO, Nepřawdiwu i prokazuai/ Wiederleg/ *ſupino caret.* LLO, *quondam tetuli fecit.* SALLO *is, rtiæ eſt conjug. Saluſt. 3. Hiſt. apud Priſcian. o 10. Parte conſumpta reliqua cadaverum,*

VNum duntaxat meio, i, consonantem ante o, habet. Diomedes, Phocas, Priscianus ajunt ingo facere præterito minxi. Meio vero ait Dinedes facere meij & minxi. Priscianus nullum præteritum tribuit. Quidam putant mingo e barbarum quia in libris qui modo extant, n reperitur, verisimile tamen est Phocam & iomedem id legisse apud veteres. ALO *alim vel altum supino facit: altus participium sænumero invenitur, alitus rarius. Val. Max. . 5. cap. 4. Quid tam inusitatum, tàm inauditm, quam matrem uberibus natæ alitam esse?* ELLO, *is, jam prorsus exolevit. Celsus, excel, præcelsus, nomina potius videntur, quam paripia.* EXCELLEO, *es, secundi ordinis is est Cic. prima epist. ad filium teste Priscia. Quare effice & labora ut excelleas. Cello sine hthongo scribitur, à quo excello, præcello, anello, percello, deducit Priscianus, qui exo is putat, facere exculi, quemadmodum peri, vel ut alij, inquit ille, excellui Probus ubi a de LO, syllaba finitis, Tertiæ correptæ, aut, ut excello excellis excellui: aut li, ut tollo ollo sustuli. Itaque antecello, præcello, excello, faciunt.* REFELLO, Neprawdziwu i prokazuai/ Wiederleg/ *supino caret.* LLO, *quondam retuli fecit.* SALLO *is, rtiæ est conjug. Salust. 3. Hist. apud Priscian. o lo. Parte consumpta reliqua cadaverum,*

ad diuturnitatem usus sallerent. Munius apu[d] eundem. Isthæc sum multo sale salsurus. Salio is quarta est. Cornel. Severus lib. 8. Ad quem sals[is] pumiliones afferebantur. Celsus lib. 2. cap 18 Item pisces omnes qui salem non patiuntur, sol[i]dive saliuntur. Visum est salio simplici potiu[s] quàm gemino, l, scribere, cum prima corripia[*]tur apud Ovid. Phocas & Diomedes verbum.

ADIMO Odgÿmám/ nimb hinweg/ *à De[*]mo, aliȷ ab emo deducunt. CREVI, pro vidi iudicavi, usi sunt prisci. Crevi hæreditatem, pr[o] adiȷ, aliquoties apud Ciceronem invenitur. Præ[*]teritum tempsi supinumq; temptum non facilè re[*]perias: compositum contempsi contemptum usita[*]tissimum est. CREPO, is, tertia conjug. quo[d] hic à quibusdam ponitur, non videtur esse in us[u]. LINQUO caret supino: composita habent, ut re[*]lictum, delictum. De verbo currendi & ex [ejus] compositis initio dictum est.*

FERRE Nesu/ trag/ tuli latumq; vr[o] Palÿm/ Brenn/ debit ussit & ustum.
Præteritum verri à verro est, Tahnu[ti] w'áćÿm / Ziehe/ Schleiff/ versum que supinum.
A sero Segi/ Sähe/ fit sevi atque sa[tum]: vi rustica proles.
Fert & itum; dat ui ertum aliena à ru[*]

ad diuturnitatem usus fallerent. Munius apul eundem. Isthæc sum multo sale salsurus. Salio is quarta est. Cornel. Severus lib. 8. Ad quem salsi pumiliones afferebantur. Celsus lib. 2. cap 18 Item pisces omnes qui salem non patiuntur, soli divè saliuntur. Visum est salio simplici potius quàm gemino, l, scribere, cum prima corripia tur apud Ovid. Phocas & Diomedes verbum ADIMO Odgÿmám/ nimb hinweg/ *à De mo, alij ab emo deducunt.* CREVI, *pro vidi iudicavi, usi sunt prisci. Crevi hareditatem, pr adij, aliquoties apud Ciceronem invenitur. Præ teritum tempsi supinumq; temptum non facilè re perias: compositum contempsi contemptum usita tissimum est.* CREPO, *is, tertia conjug. quo hic à quibusdam ponitur, non videtur esse in usi* LINQUO *caret supino: composita habent, ut r lictum, delictum. De verbo currendi & ex compositis initio dictum est.*

FERRE Nesu/ trag/ tuli latumq; vr Palÿm/Brenn/ debit ussit & ustum
Præteritum verri à verro est, Tahnu w'áčÿm / Ziehe/ Schleiff/ versum que supinum.
A sero Segi/ Sähe/ fit sevi atque sa tum: vi rustica proles.
Fert & itum; dat ui ertum aliena à ru

re propago.
o, sivi situmq́; petit, dat visere Odw
spatřiti/ Such heimb/ visi,
c visum: incesso Ponauká lagi/ Rei-
ße an mit läster/ incessi, tamen absque
supino.

DOCEANTUR pueri verbum FERO cùm præpositionibus ad, ex, con, in, dis, pulare, quæ sæpe eis negotium facessunt. ffero, Přinássým/ Bring zu/ attuli, alla- m: Effero, Wynassým/ Trag auß/ tuli elatum: Confero, Snássym/ contu- collatum: Infero, Wnássym/ Trag hie- in/ intuli, illatum: Differo, Rossnássým/ odkladám do ginýho času/ Trag hinwie- / ziehe auff/ distuli, dilatum. VER- , inquit Priscianus, versi facit secundum Ser- m, secundum Carisium verri, quod usus com- bat. Licinius Macer pro Tuscis, Quos opor- amissa restituere, hisce etiam reliquias aver- ent. Publius Cellas servorum converri. Hæc ille. ſt tunc licebit utaris, cum legeris apud classi- Diomedes ait, verborum Verro, meio, fu- on facilè reperiri præteritum, Versus tamen rro fieri. Seneca in dialog. de Superest. Ver-

re propago.
o, ſivi ſitumq́; petit, dat viſere Sdw
ſpatřiti/ Such heimb/ viſi,
e viſum: inceſſo Ponaukálagl/ Reiſ
ſe an mit láſter/ inceſſi, tamen abſque
ſupino.

DOCEANTUR pueri verbum FERO
cùm præpoſitionibus ad, ex, con, in, dis,
pulare, quæ ſæpe eis negotium faceſſunt.
ffero, Přináſſým/ Bring zu/ attuli, alla-
m: Effero, Wynaſſým/ Trag auß/
tuli elatum: Confero, Snáſſým/ contu-
li collatum: Infero, Wnáſſým/ Trag hi-
ein/ intuli, illatum: Differo, Roſſnáſſým/
odkladám do giného čaſu/ Trag hinwie-
/ ziehe auff/ diſtuli, dilatum. VER-
, inquit Priſcianus, verſi facit ſecundum Ser-
m, ſecundum Cariſium verri, quod uſus com-
bat. Licinius Macer pro Tuſcis, Quos opor-
t amiſſa reſtituere, hiſce etiam reliquias aver-
ent. Publius Cellas ſervorum converri. Hæc ille.
ſt tunc licebit utaris, cum legeris apud claſſi-
Diomedes ait, verborum Verro, meto, fu-
on facilè reperiri præteritum, Verſus tamen
rro fieri. Seneca in dialog. de Supereſt. Ver-

sa templa. & Plaut. Versa, sparia. SERO *a-
pud vetustissimos etiam serui fecit, ut ex Ennio
& Catone constat apud Prisci. supinum sertum.
Unde est illud Lucani l. 10. coronas nardo sertas,
unde & serta dicta sunt.* COMPOSITA *quæ ad
rem rusticam pertinent, faciunt præterito evi,
supino itum, ut Insero,* Wywám / ssicpugi,
Jch säh ein / *insevi itum, unde insitiones di-
cuntur: Dissero, hoc est, dissemino,* Rozsý-
wám / Säh hin vnd her / *dissevi, dissitum
Consero simul sero,* Posýwám / Besähe / *con-
sevi consitum: Assero, juxta sero,* Přiij-
wám podle seal / Sähe herzu oder nach / *asse-
vi assitum.* QUÆ *verò à simplilis signi-
ficatione recedunt, erui & ertum faciunt,
Insero, id est immitto,* Wsýkám / wpu-
stým / Stoß oder laß ein / *inserui, insertum
sic dissero, hoc est, disputo,* Weou řeč o ně-
čem / hádám se / Disputier: *Consero,* Mí-
chám / Potýkám se / Vermisch / streitte /
*steo, certo, unde conserere prælium, cert-
men, manum, &c. Assero, affirmo,* P-
twrzugi / gistým / Bestättige: *Obsecro, C-
cumsero, vel potius sero ut simplex, obse-
itum tantum Exero, id est Extraho,* W-
tahugi / Zich auß / *exerui exertum tantu*

ſa templa. & Plaut. Verſa, ſparia. SERO a-
pud vetuſtiſſimos etiam ſerui fecit, ut ex Ennio
& Catone conſtat apud Priſci. ſupinum ſertum.
Unde eſt illud Lucani l. 10. coronas nardo ſertas,
unde & ſerta dicta ſunt. COMPOSITA quæ ad
rem ruſticam pertinent, faciunt præterito evi,
ſupino itum, ut Inſero, Wſýwám / ſſtépugi /
Ich ſäh ein / inſevi itum, unde inſitiones di-
cuntur: Diſſero, hoc eſt, diſſemino, Rozſý-
wám / Säh hin vnd her / diſſevi, diſſitum
Conſero ſimul ſero, Poſýwám / Beſähe / con-
ſevi conſitum: Aſſero, juxta ſero, Přiſý-
wám podle ſeal / Sähe herzu oder nach / aſſe-
vi aſſitum. QUÆ verò à ſimplilis ſigni-
ficatione recedunt, erui & ertum faciunt, ut
Inſero, id eſt immitto, Wſpkám / wpuſ-
tým / Stoß oder laß ein / inſerui, inſertum
ſic diſſero, hoc eſt, diſputo, Wedu řeč o ně-
čem / hádám ſe / Diſputier: Conſero, Mí-
chám / Potýkám ſe / Vermiſch / ſtreitte / m-
ſteo, certo, unde conſerere prælium, cert-
men, manum, &c. Aſſero, affirmo, P-
twrzugý / giſtým / Beſtättige: Obſecro, C-
cumſero, vel potius ſero ut ſimplex, obſe-
itum tantum Exero, id eſt Extraho, W-
tahugi / Zich auß / exerui exertum tantu

Desero, derelinquo, Opaufstijm / Verlaß / *deserui, ertum, hoc rarò ad rem rusticam pertinet Marro i de Re rust. cap. 23. Nam & in recentibus pomariis desitis seminibus, &c.* CAPESSO, Beru / Bgimam sie / Legreiff / *capeßivi, capeßitum. Tacit. lib. 15. At Flavius Scevinus, & Afranius Quintianus uterque Senatorij ordinis contra famam sui principium tanti facinoris capessivere. Ibidem, Igitur digressis castellis Vannius funditur prælio, quanquam rebus adversis laudatus, quod & pugnam manu capessivit, & corpore adverso vulnera excepit. Idem lib. 13. verbo imminuto usus est Sed qui nondum honorem capessisset, &c.* FACESSO, [illegible] / Mach / *itidem facessivi facessitum Idem lib. 20. Igitur a laude Cluvij Rufi orsus, qui perinde dives & eloquentia clarus, nulli unquam sub Nerone periculum faceßisset: hic imminuto verbo usus est, pro facessivisset, quod ita esse docet supinum facessitum. Cic. 6. Ver. Antequam audissent, ei negotium facessitum, &c. Illud 1. Verr. Ipse profecto metuere incipies ne innocenti periculum facesseris: in libris quibusdam ut Priscianus inquit, facessieris legitur, quod propius vero est. Grammatici qui hæc putarunt in si, sum exire, non videntur syllabæ imminutionem animadvertisse. Nam Caper Lacessi, putavit esse præteritum a verbo*

Desero, derelinquo, Opaustijm / Verlaß / *deserui, ertum, hoc rarò ad rem rusticam pertinet Marro 1 de Re rust. cap. 23. Nam & in recentibus pomariis desitis seminibus, &c.* CAPESSO, Beru / Vgimam se / Begreiff / *capessivi, capessitum. Tacit. lib. 15. At Flavius Scevinus, & Afranius Quintianus uterq; Senatorij ordinis contra famam sui principium tanti facinoris capessivere. Ibidem, Igitur digressis castellis Vannius funditur prælio, quanquam rebus adversis laudatus, quod & pugnam manu capessivit, & corpore adverso vulnera excepit. Idem lib. 13. verbo imminuto usus est Sed qui nondum honorem capessisset, &c.* FACESSO, [illegible] / Mach / *itidem facessivi facessitum Idem lib. 20. Igitur a laude Cluvij Rufi orsus, qui perinde dives & eloquentia clarus, nulli unquam sub Nerone periculum facessisset: hîc imminuto verbo usus est, pro facessivisset, quod ita esse docet supinum facessitum. Cic. 6. Ver. Antequam audissent, ei negotium facessitum, &c. Illud 1. Verr. Ipse profecto metuere incipies ne innocenti periculum facesseris: in libris quibusdam ut Priscianus inquit, facessieris legitur, quod propius vero est. Grammatici qui hæc putarunt insi, sum exire, non videntur syllabæ imminutionem animadvertisse. Nam Caper Lacessi, putavit esse præteritum à verbo*

LACESSO, Ponaukám Reißen an/ *cum legisset apud Lucilium 14. lacessisse. Cicero modo imminuto, modo pleno verbo utitur pro Domo sua, Nos te Antoni nulla lacessimus injuria. Idem in Pisonem, Responsione me inimica homo promptissimus lacessivit. Idem Philip. 2. Tu ne verbo quidem violatus, ultro maledictis me lacessisti, sic Terentius Prolog. Phorm.*

Vetus si poeta non lacessisset prior.

Livius lib. 10. ab Urb. Per biduum lacessiere hostem. ACCERSIO, Příwoláwám/ Ruff herzu/ *& lacesso etiam quartæ conjugationis reperiuntur. Idem libro primo dec. 3. Placere itaque patrem accersiri. Columella libro 9 capite octavo, Solent cœli novitate lacessiri. INCESSO incessi. Cæs: 3. Bell: Gall: Exercitui quidem omni tantus incessit ex incommodis dolor, &c. Livius lib. 4. Bell. Pun. Ingens ipsum cupido incesserat Tarenti potiundi. Idem 3. ab Urb. Ingens metus incesserat patres. Tacitus libro tertio, Quoties valetudo adversa Flaminem Dialem incessisset: Columella libro 12. cap. 17. Pluvia incesserunt.*

Pinsitus & pistus, pinsusque à pinsui Meli/ Zermale/ stoß in einem Mörsell/ exit.

LACESSO, Ponaukám Releean/ *cum legisset apud Lucilium 14. lacessisse. Cicero modo imminuto, modo pleno verbo utitur pro Domo sua, Nos te Antoni nulla lacessimus injuria. Idem in Pisonem, Responsione me inimica homo promptissimus lacessivit. Idem Philip. 2. Tu ne verbo quidem violatus, ultro maledictis me lacessisti, sic Terentius Prolog. Phorm.*

Vetus si poeta non lacessisset prior.

Livius lib. 10. ab Urb. Per biduum lacessiere hostem. ACCERSIO, Přiwolávám/ Ruff herzu/ *& lacesso etiam quartæ conjugationis reperiuntur. Idem libro primo dec. 3 Placere itaque patrem accersiri. Columella libro 9 capite octavo, Solent cœli novitate lacessiri. INCESSO incessi. Cæs: 3. Bell: Gall: Exercitui quidem omni tantus incessit ex incommodis dolor, &c. Livius lib. 4. Bell. Pun. Ingens ipsum cupido incesserat Tarenti potiundi. Idem 3. ab Urb. Ingens metus incesserat patres. Tacitus libro tertio, Quoties valetudo adversa Flaminem Dialem incessisset: Columella libro 12. cap. 17 Pluvia incesserunt.*

Pinsitus & pistus, pinsusque à pinsui Meli/ Zermale/ stoß in einem Mörsell/ exit.

i, Xum dant plecto, Bigi/ treſcy/
Straffe/ cum flecto, Ohybam/ kři-
wým/ Bieg/ naige/ nectere, Swa-
zugi/ Bind zuſammen/ pecto: Cžeſſi/
Kämme.
ant quoque pecto xui, nectoque
Peto, Proſým/Bitte/ ivi & itum.
ertuit à ſterto Twrdě ſpjm / chrupi
Schnarche im Schlaff/ tantum: meto
Žnu Wobile/ꝛc. Schneide/ erndte/ meſ-
ſuit optat
c meſſum, s, gemino: miſi dat mitto
Poſpjám/ Schick/ ſupinum
duplici miſſum: à verti Obracým/
Kehr omb/ deducito verſum.
to Zaſtawugi/ſtawým/Stille/ ſtell für.
ſtiti ſtatum activum, neutrale ſe-
quetur
o verbum: unde ſtiti, atque ſtitum ſi-
bi pignora ſument.
vixi žiw ſem/ Leb/ victum: à volui
Walým/ Welze/ deflecte volutum.
xui amat texo Tkám/ pletu/ Wircke/
ac textùm: ſolviq́ue Rozwazugi/ Löß
auff/ ſolutum.

i, Xum dant plecto, Bigi/ třescy/ Straffe/ cum flecto, Dohybam/ křiwým/ Bieg/ naige/ nectere, Swazugi/ Bind zusammen/ pecto: Cžessi/ Kämme.

ant quoque pecto xui, nectoque Peto, Prosým/ Bitte/ ivit & itum.

ertuit à sterto Twrdě spjm/ chrupl Schnarche im Schlaff/ tantum: meto Žnu Wobile/ ꝛc. Schneide/ erndte/ messuit optat

c messum, s, gemino: misi dat mitto Posýlám/ Schick/ supinum duplici missum: à verti Obracým/ Kehr omb/ deducito versum.

to Zastawugi/ stawým/ Stille/ stell für. stiti statum activum, neutrale sequetur

o verbum: unde stiti, atque stitum sibi pignora sument.

vixi žiw sem/ Leb/ victum: à volui Walým/ Welße/ deflecte volutum.

xui amat texo Tkám/ pletu/ Wircke/ ac textùm: solvique Rozwazugi/ Löß auff/ solutum.

PINSO pinsui pinsitum, pinsum, pistum faci. Colum. lib. 12. cap. 27. Irim bene pinsitam, ne plus unciæ pondere addito Vitru. libro 7. capite primo. Id non minus pinsum absolutum crassitudine sit dodrantis. Ibid. Idque pinsum absolutum ne minus pedem sit crassum. Plin. lib. 18. cap. 10. pista ferantur. PLERIQUE, inquit Priscianus pexui à PECTO protulerunt.

Carisius pexi, Mecœnas in Octav.

Pexisti capillum naturæ muneribus gratum.

Asper tamen Pectivi, Hæc ille.

Columel lib. 10.

Verum ubi jam puro discrimini pectita tellus.

Idem lib. 12 c. 3.

Præparatæ sunt & pectitæ lanæ.

NEXO, is, tamen unquam fuit, jam exolevit: nam illud Virg. 5 Æneid. quod Priscianus affert.

Et paribus palmas amborum innexuit armis.

affert Diomedes, ut doceat. Necto nexui facere, non Nexo. SISTO activum, præterito facit stiti, ut docet Gellius lib. 2. c. 14. supino statum, ut docent Jurisperiti 2. Pandect. Titul. Si quis cautionibus judicio sistendi factis non obtemperaverit. Ulpianus, Quum quis judicio sisti promiserit, neque adjecerit pœnam, si statum non esset. Ibidem sæpe etiam præteritum invenie

Cu

PINSO pinsui pinsitum, pinsum, pistum faci. Colum. lib 12. cap. 27. Irim bene pinsitam, ne plus unciæ pondere addito Vitru. libro 7. capite primo. Id non minus pinsum absolutum crassitudine sit dodrantis. Ibid. Idque pinsum absolutum ne minus pedem sit crassum. Plin. lib. 18. cap. 10. S pista ferantur. PLERIQUE, inquit Priscianus pexui à PECTO protulerunt.

Carisius pexi, Mecœnas in Octav.

Pexisti capillum naturæ muneribus gratum.

Asper tamen Pectivi, Hæc ille.

Columel lib. 10.

Verum ubi jam puro discrimini pectita tellus.

Idem lib. 12 c. 3.

Præparatæ sunt & pectitæ lanæ.

NEXO, is, tamen unquam fuit, jam exolevit: nam illud Virg. 5 Æneid. quod Priscianus affert.

Et paribus palmas amborum innexuit armis.

affert Diomedes, ut doceat. Necto nexui facere, non Nexo. SISTO activum, præterito facit stiti, ut docet Gellius lib. 2. c. 14. supino statum, ut docent Jurisperiti. 2. Pandect. Titul. Si quis cautionibus judicio sistendi factis non obtemperaverit. Ulpianus, Quum quis judicio sisti promiserit, neque adjecerit pœnam, si statum non esset. Ibidem sæpe etiam præteritum invenie

Cu

ûm verò neutrum est, commune habet præ-
ritum cum verbo sto. COMPOSITA neutra
unt, & tàm in præterito quàm supino, i, vo-
alem servant, ut Resisto, Oopÿwam/ Wie-
erstehe/ restiti, restitum. sic Subsisto, Zastac
nugi se/ Steh still/ Obsisto, Oopÿrám/ steh
ntgegen/ Persisto, Dostáwám/ Trwám/
Beharre/ Insisto, Naněć m stogÿm/ steh
uff etwas/ quorum supinis tutius uteris,
ùm apud probatos scriptores legeris. Quid
iomedes. Quid Priscianus de Sisto verbo
ibi vo senserit, satius esse puto silentio invo-
vere, quam tibi fastidium movere. Sta-
um supinum à sisto videtur priorem pro-
ucere, quum inde Jupiter stator deduca-
ur priore longa.

Ovid. 6. Fast,

Tempus idem statoris erit, quod Romulus
olim
Ante Palatini condidit ora jugi.

CALVO quod caluifacit, teste Priscia-
o, tanquam priscum & obsoletum prætermis-
um est.

DE

ûm verò neutrum eſt, commune habet præ-
ritum cum verbo ſto. COMPOSITA neutra
unt, & tàm in præterito quàm ſupino, i, vo-
alem ſervant, ut Reſiſto, Opÿwam/ Wie-
erſteh/ reſtiti, reſtitum. ſic Subſiſto, Zaſtac
nugi ſe/ Steh ſtill/ Obſiſto, Opÿrám ſteh
ntgegen/ Perſiſto, Doſtáwám / Trwám/
Beharre/ Inſiſto, Nanérć mſtogÿm/ ſteh
uff etwas / quorum ſupinis tutius uteris,
ûm apud probatos ſcriptores legeris. Quid
iomedes. Quid Priſcianus de Siſto verbo
ibi voſenſerit, ſatius eſſe puto ſilentio invo-
vere, quam tibi faſtidium movere. Sta-
um ſupinum à ſiſto videtur priorem pro-
ucere, quum inde Jupiter ſtator deduca-
ur priore longa.

Ovid. 6. Faſt.

Tempus idem ſtatoris erit, quod Romulus olim
Ante Palatini condidit ora jugi.

CALVO quod calvifacit, teſte Priſcia-
no, tanquam priſcum & obſoletum prætermiſ-
ſum eſt.

DE PRÆTERITIS ET SUpinis quartæ Conjugationis.

IVi, itum, ut polio, Hladijm/ ozdobugi Polir / Butz auß/ fastidio, Ossklíwugi sobé/ Hab ein vnwilln/ Verdruß/ quarta requirit.
Fert veni ventum venio : Přicházym/ Komm / sepelire Pochowáwám / Pohřebugi/ Begrab/ sepultum.
Singultum singultit Sstkam/ Schlucke/ amat: dat amixit Odijwam / Beklei de/ amictum.
Et pario natum perui , flectatur & ertum.
Comperio, Dowézugi se / Befinde/ reperitque Nalezam/ Erfinde/ petit Ri poscit & ertum.
Sancio Vstanowugi / Potwrzugi/ Stel ein Gsatz/ Bestättige / dat sanxi sanctum, simul optat & itum.
Sentio Cžtijm/Empfind / vult si, sum sepsi dat sepio Obrazugi / Zeune septum.

Haus

DE PRÆTERITIS ET SUpinis quartæ Conjugationis.

IVi, itum, ut polio, Hladijm/ ozdobugi Polir/ Butz auß/ fastidio, Oſſkliwugi sobě/ Hab ein vnwilln/ Verdruß/ quarta requirit.

Fert veni ventum venio: Přichazym/ Komm/ sepelire Pochowáwám/ Pohřebugi/ Begrab/ sepultum.

Singultum singultit Sſtkam/ Schlucke/ amat: dat amixit Odijwam/ Beklei-de/ amictum.

Et pario natum perui, flectatur & ertum.

Comperio, Dowězugi se/ Befinde/ reperitque Nalezam/ Erfinde/ petit Ri poscit & ertum.

Sancio Vstanowugi/ Potwrzugi/ Stel ein Gsatz/ Bestättige/ dat sanxi sanctum, simul optat & itum.

Sentio Cžijtijm/ Empfind/ vult si, sum sepsi dat sepio Ohrazugi/ Zeune/ septum.

Haut

hausi Wytahugi / Wýwažugi / yakaus koli w wihkost / Schöpff / fert haustum: dat vinxi vincio. Wažj / Binde / vinctum.

arcio Nadjwám neb tučné dělam / Stopff ein / dat farsi, fartum: vult fulcio Podpýram / Befestige / Understütze fulsi.

c fultum: sarsi, sartum, dat sarcio Zssýwam / Flicke / oder erstatte / verbum.

æneo Býwam / prodan / Werde verkaufft / fert vænum, quod ferme veniit optat.

at salui Skáčí / Hupff / saltum: proles sibi vendicat ultum.

ROBUS, Phocas, Diomedes, Priscianus docent verba quarti ordinis facere præterito i vel ij, gemino i, ut audivi, vel audij: munivi vel nij, & cætera: alia tamen alijs usitatiora sunt, quod assidua lectio docebit: alijs præterea Oratores, alijs Poëtæ frequentius utuntur. Solus Diomedes ex veteribus, si benè memini, verbi iciendi mentionem facit, & quod mirum, inter verba tertij ordinis. Secunda forma, ysit, in i, puram literam desinit, ut Alo, alui, ar-

hausi Wytahugi / Wýwažugi / yakauskoli w wiþkost / Schöpff / fert haustum: dat vinxi vincio. Wäži / Binde / vinctum.

Farcio Nadjwám neb tučné dělam / Stopff ein / dat farsi, fartum: vult fulcio Podpýram / Befestige / Understütze fulsi.

Ac fultum: sarsi, sartum, dat sarcio Zšjwam / Flicke / oder erstatte / verbum.

Væneo Býwam / prodan / Werde verkaufft / fert vænum, quod ferme veniit optat.

Sat salui Skáčí / Hupff / saltum: proles sibi vendicat ultum.

PROBUS, Phocas, Diomedes, Priscianus docent verba quarti ordinis facere præterito i- vel ij, gemino i, ut audivi, vel audij: munivi vel nij, & cætera: alia tamen alijs usitatiora sunt, quod assidua lectio docebit: alijs præterea Oratores, alijs Poëtæ frequentius utuntur. Solus Diomedes ex veteribus, si benè memini, verbi ...icienda mentionem facit, & quod mirum, inter verba tertij ordinis. Secunda forma, ...isit, in i, puræ literam desinit, ut Alo, alui,

ar-

Arguo, Mindern/Straffen/ *argui, & cæte-ra, & quòd quidam exterminant amicio, amicui ut Brutus in laudatione Appij Claudij, Quæ te to-ga prætexta amicuit. Sed Varro, Sceleris Magi-ster amixit. Hæc ille. Amicio docet Horatiu quarti esse ordinis 2. epist.*

Deferar in vicum vendentis thus, & odo-
res.
Et piper, & quicquid chartis amicitur in-
eptis.

Idem Ovidius 3. de Pont. eleg. 8. & 5. Metan Participium amictus frequentissimum est. Cic. Philip. Sedebat in rostris collega tuus amictus t ga purpurea. Amixi magis placet, quàm am cui: ut enim Sancio, vincio, xi, faciunt, ita am cio. Liv. 4. dec. 5. sepivi dixit, Ideo cum mun mentis ea sepissent pro sepivissent. HAURIO, his rivi, vel potius haurij interdum facit. Varro pud Priscian. ad Cic. 24. Cum inde haurierin Apud Apul. aliquoties hauritum reperitur. Vir lib. 4 Æneid. hausurum dixit. SALIO eti salij facit Stat. 9. Theb. --excussi salieru cuspide dentes.

Virg. 2. Georg.

Mollibus in pratis unctos saliere per-
tres.

In quibusdam tamen libris teste Priscian. saliu inventur. RAUCIO invenio apud eun Prisc. cujus tamen neque Phocas, neque Dio

Arguo, Bringen/Straffe/ *argui, & cætera, & quòd quidam exterminant amicio, amicui, ut Brutus in laudatione Appij Claudij, Quæ te toga prætexta amicuit. Sed Varro, Sceleris Magister amixit. Hæc ille. Amicio docet Horatius quarti esse ordinis 2. epist.*

Deferar in vicum vendentis thus, & odores.
Et piper, & quicquid chartis amicitur ineptis.

Idem Ovidius 3. de Pont. eleg. 8. & 5. Metam. Participium amictus frequentissimum est. Cic. Philip. Sedebat in rostris collega tuus amictus toga purpurea. Amixi magis placet, quàm amicui: ut enim Sancio, vincio, xi, faciunt, ita amicio. Liv. 4. dec. 5. sepivi dixit, Ideo cum munimentis ea sepissent prosepivissent. HAURIO, hausi, vel potius haurij interdum facit. Varro apud Priscian. ad Cic. 24. Cum inde hauriering. Apud Apul. aliquoties hauritum reperitur. Virg. lib. 4. Æneid. hausurum dixit. SALIO etiam salij facit Stat. 9. Theb. --excussi salieru cuspide dentes.

Virg. 2. Georg.

Mollibus in pratis unctos saliere per tres.

In quibusdam tamen libris teste Priscian. salivi inventur. RAUCIO invenio apud eum Prisc. cujus tamen neque Phocas, neque Dio-

le meminerunt, citatque Cic. 1 de Orat. At Æ-
ŋum, si paulùm irrauserit, explodi: qui locus
ac sic habet. Itaque nos raucos sæpe attentissimè
udiri video, tenet enim res ipsa atque causas at
sopum, si paulùm irrauuerit, explodi; est igi-
prima positio irrauceo. CAMBIO campsi vo-
Carisius, quo tum demum uteris cùm apud bo-
authores inveneris.

DE PRÆTERITIS ET Supinis verborum deponentium.

XOR, finitis activam fingito vocem.
vereor Obáwám se y ſtydem / Förchte ſchamhafftiglich / vereo, veritum fluet inde ſupinum.
æteritumque ſimul veritus ſum, cætera fingi
ac ratione queunt. Pauca excipienda memento
reor Domnÿwám ſe / Vermeine / eſto ratus; nanciſcor Doſtawam / Doſahám / Vberkomm etlang / nactus habeto,

Or-

*le meminerunt, citatque Cic. 1 de Orat. At Æ-
nium, si paulum irrauserit, explodi: qui locus
hic sic habet. Itaque nos raucos sæpe attentissimè
audiri video, tenet enim res ipsa atque causas at
Æsopum, si paulum irraucuerit, explodi; est igi-
tur prima positio irrauceo. CAMBIO campsi vo-
lt Carisius, quo tum demum uteris cum apud bo-
nos authores inveneris.*

DE PRÆTERITIS ET Supinis verborum deponentium.

UXOR, finitis activam fingito vocem.
Vereor Obáwám se ó studem / Förchte schamhafftiglich / vereo, veritum fluet inde supinum.
Præteritumque simul veritus sum, cætera fingi
Hac ratione queunt. Pauca excipienda memento
Vereor Domnyjwam se / Vermeine / esto ratus; paciscor Dostawam / Dosahám / Uberkomm etlang / nactus habeto,

Or-

Ortus ab ordiri Počýnam / Fang an/
deducitur: usus ab utor, Užýwam
gebrauche.
Vult fateor Wyznáwam/ Bekenn/ fas
sus: proficiscor Gdu cestau/ Reise
gehe/ sume profectus
Metiri Mě ým/ Måß/ mensus gignit
pactusq; paciscor, Smlauwám se
Mach ein vertrag.
Comq; miniscor Wymayšlým Erdic
te / amat commentum: adipisco
Nabýwam/Erlang/ adeptum.
Vltus ab Vlciscor, Mstým/ Räche/ ve
nit: expergiscor, Probuzugi se ze sp
ný/ Wach auff/ habebit.
Experrectus: at oblitum obliviscor Z
pomýmam/Vergeß/ adoptat
Dat labor Padam zuenahla / Fall g
mach nieder/ lapsus: misereri Smil
gi se/ Erbarme/ funde misertus.
Fert utus loquor, Mluwjm/ Rede / a
que sequor, Następugi / Folge nac
queror Naříkam/stěžugi sobě/ Bekla
accipe questus.
Dat nitor Snažým se / Vnterstehe / t
schließ

Orius ab ordiri Počjnam / Fang an/
deducitur : usus ab utor, Užjwam/
gebrauche.
Vult fateor Wyznáwam/ Bekenn/ fas
sus: proficiscor Odu cestau/ Reise
gehe/ sume profectus
Metiri Měřjm/ Mäß/ mensus gignit
pactusq; paciscor, Smlauwám se
Mach ein vertrag.
Comq; miniscor Wymayšljm Erdich
te / amat commentum : adipisco
Nabýwam/Erlang/ adeptum.
Vltus ab Vlciscor, Mstjm/ Räche/ v
nit: expergiscor, Probuzugi se ze sp
ný/ Wach auff/ habebit.
Experrectus: at oblitum obliviscor Z
pomjnam/Vergeß/ adoptat
Dat labor Padam zuenahla / Fall g
mach nieder/ lapsus: misereri Smil
gi se/ Erbarme/ funde misertus.
Fert utus loquor, Mluwjm/ Rede / :
que sequor, Následugi / Folge nac
queror Narikam/stěžugi sobě/ Bekla
accipe questus.
Dat nitor Snažjm se / Unterstěh /

schlieʃ

schliesse/ nixus, nisusque: gradi Kráčým/ Geh/ Schreitte/ accipe gressus.
Redde fruor Požjwám/ Geniesse/ fruitus: morior Vmýram/ Sterb/ mortuus hæret.
Nascor Rodým se/ Werd gebohrn/ amat natus: tandem fert ortus oriri, Počázým/ Beru/ začatek/ Gehe auff/ Entstehe.

VERBORUM Deponentium atque communium Præterita & Supina hoc modò investigantur. Finge primùm vocem activum, deinde redde ei Præteritum Supinumq́; prout postulant tradita præcepta. Verbi caussa, Ex verbo Lætor, Radugi se / erfrewe mich/ *finge læto lætas, unde fiet lætavi lætatum: ex vereor finge vereo, unde verui, veritum: Ex Fungor,* Zprawugi négalý auřad/ Verwalte/ *fungo, unde funxi functum, ex potior potio, unde potivi potitum, quemadmodum quatuor conjugationum præcepta postulant. Postremo rejectis præteritis vocis activæ, deduces ex supinis participia præteriti temporis, unde adhibito*

schliesse/ nixus, nisusque: gradi Krá- čijm/ Geh/ Schreitte/accipe gressus.

Redde fruor Pozijwám/ Geniesse/ fruitus: morior Vmijram/ Sterb/ mortuus hæret.

Nascor Rodijm se/ Werd gebohrn/ amat natus: tandem fert ortus oriri, Pocházým/ Veru/ začatek/ Gehe auff/ Entstehe.

VERBORUM Deponentium atque communium Præterita & Supina hoc modò investigantur. Finge primùm vocem activum, deinde redde ei Præteritum Supinumq́; prout postulant tradita præcepta. Verbi gratia, Ex verbo Lætor, Radugi se / erfrewe mich/ *finge læto lætas, unde fiet lætavi lætatum: ex vereor finge vereo, unde verui, veritum: Ex Fungor,* Zprawugi négalý auřad/ Verwalte/ *fungo, unde funxi functum, ex potior potio, unde potivi potitum, quemadmodum quatuor conjugationum præcepta postulant. Postremo rejectis præteritis vocis activæ, deduces ex supinis participia præteriti temporis, unde adhi-*

bito verbo substantivo fiunt præterita, lætatus sum, veritus sum, &c. eodem modo DEPACISCOR, Smlauwám se / Mach ein Vertrag / depactus sum. Cic. de Invent. Depactus est cum eo ut arma & impedimenta relinqueret. Depactus legitur etiam apud Ulpianum, ubi tamen quædam exemplaria depactus habent. Quidam depeciscor depectus sum, pro depaciscor depactus sum scribunt, malim per a, scribere. Comqueminiscor, pro comminiscor, aliter non poterat carmen ingredi. Verbo APISCOR utitur Tacitus lib. 5. Nihil abnuentem, dum dominationis apisceretur: Ibid: Junius Gallio censuerat, ut prætoriani actis stipendijs, jus apiscerentur, in quatuordecim ordinibus sedendi. Apiscor aptus sum fecit apud priscos, unde adipiscor adeptus sum, & indepiscor indeptus sum. Pacuvius Hermion Quoi ego in acie celebri objectans vitam, bellando a[...] ptus sum, Vide Non. Marcel. FRUOR, fruitu[...] facit. Cicer. 3. Tuscul. Zeno Stoicorum acutis[...] mus contendere magna voce solebat, eum esse b[...] atum, qui præsentibus voluptatibus frueretu[...] consideretq; se fruitorum. Ulpianus l. 7. Pand[...] cta Titul. Quibus modis usus fructus, vel usus [...] mittitur: Licet proprietarius mihi pensionem solverit, tamen usumfructum amittit: quia n[...] meo nomine, sed suo fruitus est emptor. Nævi[...]

*bito verbo ſubſtantivo fiunt præterita, læta-
tus ſum, veritus ſum, &c. eodem modo
DEPACISCOR, Smlauwám ſe / Mach
ein Vertrag / depactus ſum. Cic. de In-
vent. Depactus eſt cum eo ut arma & im-
pedimenta relinqueret. Depactus legitur
etiam apud Ulpianum, ubi tamen quædam
exemplaria depactus habent. Quidam
depeciſcor depectus ſum, pro depaciſcor depactus
ſum ſcribunt, malim per a, ſcribere. Comquemi-
niſcor, pro comminiſcor, aliter non poterat car-
men ingredi. Verbo APISCOR utitur Tacitus
lib. 5. Nihil abnuentem, dum dominationis api-
ſceretur: Ibid: Junius Gallio cenſuerat, ut præto-
riani actis ſtipendijs, jus apiſcerentur, in quatu-
ordecim ordinibus ſedendi. Apiſcor aptus ſum fe-
cit apud priſcos, unde adipiſcor adeptus ſum, & in-
depiſcor indeptus ſum. Pacuvius Hermion Quo
ego in acie celebri objectans vitam, bellando a
ptus ſum, Vide Non. Marcel. FRUOR, fruitu
facit. Cicer 3. Tuſcul. Zeno Stoicorum acutiſ
mus contendere magna voce ſolebat, eum eſſe b
atum, qui præſentibus voluptatibus frueretu
conſideretq́ue ſe fruiturum. Ulpianus l. 7. Pand
cta Titul. Quibus modis uſus fructus, vel uſus
mittitur: Licet proprietarius mihi penſionem
ſolverit, tamen uſum fructum amittit: quia n
meo nomine, ſed ſuo fruitus eſt emptor. Nævi*

apu

apud Gell. lib. 17 cap. 2. Qui non parsit, apud se fruitus est Cic. in Hortens. Summa amœnitate perfructus est, dixit, teste Prisciano libro 10. NIXUS frequentissimum est, nisus rarius. Vitruvius libro 1. capite 2. Ut Architectus his literis imbutus hæc nisus sum scribere. ENIXUS ad partum spectat, Enisus ad cæteros conatus. Cic. ad Q. Frat. 3. Angit unus Milo, sed velim finem afferat Consulatus: in quo eniar non minus, quàm sum enisus in nostro. Cæsar 2. bell. Civil. Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet. ADNISUS, sive annisus frequens est. Livius 5. ab Urb. Et patres reficere intercessores leges annisi sunt. Ibid. lib. 4. Patres summa ope annisi sunt. Sic ibid, libro 8. Annisurus, 2. ab Urb. Annisurum, ut appareat exilio sibi iratos, non fractos animos esse. Ibidem lib. 4. dec. 5. Illud affirmare pro certo habeo audeoq; me omni ope adnisurum esse, ne frustra vos hanc spem de me conceperitis. Idem 1. ab Urb. Annixurus dixit, Quod annixurus pro se quisque sit. Connisus memini legisse apud Tacitum. ADNIXUS, Connixus, Innixus, Obnixus, per x, literam. Diomedes libro primo, & Servius in illud Virgilij.

Cymothoë simul & Triton adnixus acuto
Detrudunt naves scopulo.

Sunt apud veteres hæc per x, literam, sua ve-

apud Gell. lib. 17 cap 2. *Qui non parsit, apud se fruitus est* Cic. in Hortens. *Summa amœnitate perfructus est*, dixit, teste Prisciano libro 10. NIXUS frequentißimum est, nisus rarius. Vitruvius libro 1. capite 2. *Ut Architectus his literis imbutus hæc nisus sum scribere.* ENIXUS ad partum spectat, Enisus ad cæteros conatus. Cic. ad Q. Frat. 3. *Angit unus Milo, sed velim finem afferat Consulatus: in quo entiar non minus, quàm sum enisus in nostro.* Cæsar 2. bell. Civil. *Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet.* ADNISUS, sive annisus frequens est. Livius 5. ab Vrb. *Et patres reficere intercessores leges annisi sunt.* Ibid. lib. 4. *Patres summa ope annisi sunt.* Sic ibid, libro 8. Annisurus, 2. ab Urb. *Annisurum, ut appareat exilio sibi iratos, non fractos animos esse.* Ibidem lib. 4. dec. 5. *Illud affirmare pro certo habeo audeoq; me omni ope adnisurum esse, ne frustra vos hanc spem de me conceperitis.* Idem 1. ab Urb. Annixurus dixit, *Quod annixurus pro se quisque sit.* Connisus memini legisse apud Tacitum. ADNIXUS, Connixus, Innixus, Obnixus, per x, literam. Diomedes libro primo, & Servius in illud Virgilij.

> Cymothoë simul & Triton adnixus acuto
> Derudunt naves scopulo.

Scribunt apud veteres hæc per x, literam, sua ve-

rò ætate, per s, fuisse scripta. A verbis mori,
nascor, orior, fiunt participia, moriturus, na-
turus, oriturus. Portius Latro: Famam vero
pularem à majoribus nostris sæpenumero acc
mus, neque temerè unquam nascituram esse,
que temerè accasuram. Nasciturus adeò rar
est, ut Phocas dixerit, nascor eo destitui. T
TUM à tuor non est in usu. TUITUS sum
Tueor, Bránijm/ Opatruji/ Beschü
fit Quintilianus in declamatione pro Cæco.
itus sum Adolescentis miseri caussam. Plin. li
epist: Tuitus sum Julium Bassum: neque est
excipiatur, cùm analogiam sequatur. FA
SCOR, quod quidam putant fessus sum fac
nondum potui invenire; illud tamen apud G
um libro 17. cap. 2. legi, Fatiscor, à fateor f
ut fruiscor, à fruor. Diomedes lib. 1. fessus
cet nomen esse his verbis: Fatigor, W
wám se / Werd müdt / fatigatus sum
cit non fessus: & longè falluntur, qui
nantur, ex fatigor fessus derivari: nam
sus est appellatio. Hæc ille Prisc. libro 10.
DEFETISCOR, Ustáwám od p
werde von Arbeit müdt / facere supino d
fessum, & Præterito defessus sum. Def
tamen ut fessus, nomen potius videtur.
que existimo defetiscor præterito care

Le

rò ætate, per s, fuisse scripta. A verbis mori nascor, orior, fiunt participia, moriturus, na turus, oriturus. Portius Latro: Famam vero pularem à majoribus nostris sæpenumero acc mus, neque temerè unquam nasciturum esse, n que temerè accasuram. Nasciturus adeò rar est, ut Phocas dixerit, nascor eo destitui. T TUM à tuor non est in usu. TUITUS sum Tueor, Brácým/ Ochranugi/ Beschü *fit Quintilianus in declamatione pro Cæco. T itus sum Adolescentis miseri caussam. Plin. li epist: Tuitus sum Julium Bassum: neque est excipiatur, cùm analogiam sequatur. FA SCOR, quod quidam putant fessus sum fac nondum potui invenire: illud tamen apud G um libro 17. cap. 2. legi, Fatiscor, à fateor f ut fruiscor, à fruor. Diomedes lib. 1. fessu cet nomen esse his verbis: Fatigor,* W wám se / Werd müdt / *fatigatus sum f cit non fessus: & longè falluntur, qui p nantur, ex fatigor fessus derivari: nam f sus est appellatio Hæc ille Prisc. libro 10. DEFETISCOR,* Ustáwám od pr werde von Arbeit müdt / *facere supino d fessum, & Præterito defessus sum. Def tamen ut fessus, nomen potius videtur. que existimo defetiscor præterito care*

Le

PRÆT

efetiscor apud

Neque d
rier
Donec ti
fec
TICEOR, &
quidem exi
eum videren
it, se ad arbit
m tri, liciti
trabantur.

Si non tu
ram
Si utriusqu
Præteritum &

fetiſcor apud Terentium eſt, Phorm.

Neque defetiſcar unquam ego experi-
rier
Donec tibi id, quod pollicitus ſum, ef-
fecero.

CEOR, & OPERIOR non carent Supinis, quidem exiſtimant. Cic. 5. Verr: Herbitenſes um viderent, ſi ad Æſchrionem pretium rediſ- ſe ad arbitrium libidinoſiſſimæ mulieris ſpolia- n iri, liciti ſunt usq; eò, quoad efficere poſſe ar- rabantur.

Terent. Phormion.

Si non tum dedero, unam præterea ho-
ram ne opertus ſies.

Si utriuſque vocem activam finxeris, exiſtes Præteritum & ſupinum.

SYN-

fetiſcor apud Terentium eſt, Phorm.

Neque defetiſcar unquam ego experi-
rier
Donec tibi id, quod pollicitus ſum, ef-
fecero.

CEOR, & OPERIOR non carent Supinis, quidem exiſtimant. Cic. 5. Verr: Herbitenſes um viderent, ſi ad Æſchrionem pretium rediſ- ſe ad arbitrium libidinoſiſſimæ mulieris ſpolia- n iri, liciti ſunt uſq; eò, quoad efficere poſſe ar- rabantur.

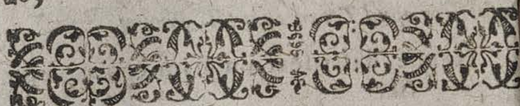
Terent. Phormion.

Si non tum dedero, unam præterea ho-
ram ne opertus ſies.

Si utriuſque vocem activam finxeris, exiſtes Præteritum & ſupinum.

SYN-

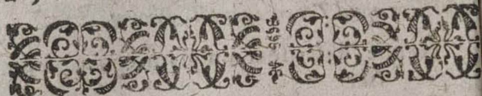

SYNTAXEOS FACILIORA PRÆCEPTA.

Quid sit Syntaxis.

SYntaxis Græcè, Lati-
nè constructio, est rect
partium Orationis inter s
compositio. Hæc duple
est: Altera transitiva, cun
partes nimirum orationi
in casum dissimilem præ
cedenti transeunt. Cic. ad Att. l. 2. Pompeju
amat nos carosq; habet. Altera intrans
sitiva, cum orationis partes, aut nullum po
se casum habent. Idem ad Q. Fratrem libr
3. Valent pueri, studiosè discunt, diligent
docentur: aut certè non diversum ab eo q
antecessit. Idem Philip. 3. Pax est tranqui
la libertas.

DE CONSTRUCTIONE Intransitiva.

SYNTAXEOS FACI-LIORA PRÆCE-PTA.

Quid sit Syntaxis.

Yntaxis Græcè, Lati-nè constructio, est recta partium Orationis inter se compositio. Hæc duple[x] est: Altera transitiva, cum partes nimirum orationi[s] in casum dissimilem præ-cedenti transeunt. Cic. ad Att l. 2. Pompeju[s] amat nos carosq; habet. Altera intrans[i]sitiva, cum orationis partes, aut nullum po[s]se casum habent. Idem ad Q. Fratrem lib[.] 3. Valent pueri, studiosè discunt, diligent[er] docentur: aut certè non diversum ab eo q[ui] antecessit. Idem Philip. 3. Pax est tranqui[l]la libertas.

DE CONSTRUCTIONE Intransitiva.

Ve

VErbum personale finiti modi, antecedit Nominativus, apertè vel occultè ejusdem numeri & personæ.

Cic. lib. 14. Si vales benè est, ego quidem valeo. Terent. in Eunuch. Quis hîc loquitur? Idem. Quid stamus, cur non imus hinc?

Verbum personale infiniti modi, postulat ante se accusandi casum.

Cic. ad Att. Hunc quidem nimbum citò transiisse lætor. Terent. in Adelph. Salvum te advenire gaudemus.

DE ADIECTIVIS ET Substantivis.

NOmina Adjectiva, Pronomina, & Participia cohærent cum suis Substantivis, genere, numero & casu.

Cic. in Verr. Erat hyems summa, tempestas perfrigida, imber maximus. Terent in Eunuch. Ille bonus vir nusquam apparet. Curt. lib 6. Parva sæpè scintilla contempta, magnum excitavit incendium.

RELATIVA.

RElativum Qui, Quæ, Quod, concordat cum antecedente in genere & numero.

VErbum personale finiti modi, antecedit Nominativus, apertè vel occultè ejusdem numeri & personæ.

Cic. lib. 14. Si vales benè est, ego quidem valeo. Terent. in Eunuch. Quis hîc loquitur? Idem. Quid stamus, cur non imus hinc?

Verbum personale infiniti modi, postulat ante se accusandi casum.

Cic. ad Att. Hunc quidem nimbum citò transiisse lætor. Terent. in Adelph. Salvum te advenire gaudemus.

DE ADIECTIVIS ET Substantivis.

NOmina Adjectiva, Pronomina, & Participia cohærent cum suis Substantivis, genere, numero & casu.

Cic. in Verr. Erat hyems summa, tempestas perfrigida, imber maximus. Terent in Eunuch. Ille bonus vir nusquam apparet. Curt. lib 6. Parva sæpè scintilla contempta, magnum excitavit incendium.

RELATIVA.

REelativum Qui, Quæ, Quod, concordat cum antecedente in genere & numero.

 Cic.

Cicē ad Tiron. lib. 16. Nemo nos amat qui te non diligat. Idem ad Terent. lib. 14. Accepi ab Ariſtocrito tres Epiſtolas, quas lacrymis propè delevi. Idem ad Att. lib. 6. O te ferreum, qui illius periculis non moveris.

Relativum Qui, Quæ Quod, ſi inter duo ſubſtantiva ponatur; cum alterutro conſentire poterit, etiamſi alterum proprium ſit.

Saluſt. Eſt locus in carcere quod Tullianum appellatur. Cicer. 2. de Nat. Propius à terra Jovis ſtella fertur, quæ Phaëton dicitur.

SUBSTANTIVA continuata.

SVbſtantiva continuata, quæ ad eandem rem ſpectant, caſu concordant quamvis genere & numero aliquando diſſentiant, ut

Marc. Tull. Cicero Publio Lentulo Procunſuli ſalutem plurimam dicit. Cæſar lib. 1. bell. Gal. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen dividit. Plin. lib. 1 epiſt. ad Caninium, Quid agit Comum tuæ meæq́ue deliciæ?

Continuata ſubſtantiva dicuntur quæ nulla conſtructione ſunt vincta.

Cicë ad Tiron. lib. 16. Nemo nos amat qui te non diligat. Idem ad Terent. lib. 14. Accepi ab Aristocrito tres Epistolas, quas lacrymis propè delevi. Idem ad Att. lib. 6. O te ferreum, qui illius periculis non moveris.

Relativum Qui, Quæ Quod, si inter duo substantiva ponatur; cum alterutro consentire poterit, etiamsi alterum proprium sit.

Salust. Est locus in carcere quod Tullianum appellatur. Cicer. 2. de Nat. Propius à terra Jovis stella fertur, quæ Phaëton dicitur.

SUBSTANTIVA continuata.

SUbstantiva continuata, quæ ad eandem rem spectant, casu concordant quamvis genere & numero aliquando dissentiant, ut

Marc. Tull. Cicero Publio Lentulo Procunsuli salutem plurimam dicit. Cæsar lib. 1. bell. Gal. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen dividit. Plin. lib. 1 epist. ad Caninium, Quid agit Comum tuæ meæq; deliciæ?

Continuata substantiva dicuntur, quæ nulla constructione sunt vincta.

Vtrin

UTRINQUE NOMI- nandi casus.

OMne verbum personale finiti modi, utrinque Nominativum habere test, cum utrinque nomen ad eanm rem pertinet, cujusmodi maximè est, verbum substantivum, Vocatim, & alia quàm plurima.

ent. in Phorm. Senectus ipsa est morbus. Cic. Offic. De amicitia alio libro dictum est, qui ribitur Lælius. Cicero ad Atticum lib. 3. Ego o miserrimus. Salust. Virtus clara æternaq; etur. Cic. in Philip. 2. Defendi Rempublicam lescens, non deseram senex.

NOMINATIVUS POST Verbum infinitum.

Erbum personale infiniti modi, post se nominativum petit, cum res Nominativum præcedentis verbi tinet.

de Nat. Deorum. Nolo esse longior. Idem Marcello, Malui videri nimis timidus, quàm m prudens. Tert. in Adelph. Pater esse disce iis, qui verè sciunt. Ibidem Meditor esse ilius.

Rem

UTRINQUE NOMI-nandi casus.

OMne verbum personale finiti modi, utrinque Nominativum habere test, cum utrinque nomen ad eanm rem pertinet, cujusmodi maxiè est, verbum substantivum, Vocatim, & alia quàm plurima.

ent. in Phorm. Senectus ipsa est morbus. Cic. Offic. De amicitia alio libro dictum est, qui ribitur Lælius. Cicero ad Atticum lib. 3. Ego o miserrimus. Salust. Virtus clara æternaq; etur. Cic. in Philip. 2. Defendi Rempublicam lescens, non deseram senex.

NOMINATIVVS POST Verbum infinitum.

Erbum personale infiniti modi, post se nominativum petit, cum res Nominativum præcedentis verbi tinet.

de Nat. Deorum. Nolo esse longior. Idem Marcello, Malui videri nimis timidus, quàm m prudens. Tert. in Adelph. Pater esse disce ijs, qui verè sciunt. Ibidem Meditor esse ilius.

Rem

Rem pertinere ad Nominativum præcedentis verbi, interrogatione cognoscimus:
Exempli caussa, Cæsar cupit esse Rex. Quis cupit esse Rex? Cæsar.

INTERROGATIONIS ET RE-sponsionis Consensus.

INterrogatio & Responsio casu consentiunt, ut:
Cui Præceptori dedisti operam? Platoni. Cujus est hæc oratio? Ciceronis. Quem existimas fuisse principem Oratorum? Demosthenem. Quo morbo fuisti impeditus? assidua febricula.

DE CONSTRVCTIONE transitiva Nominis.

Genitivus post Nomen.

QVotiescunquè duo nomina substantiva rerum diversarum in constructione continuantur, alterum erit genitivi casus.

Rem pertinere ad Nominativum præcedentis verbi, interrogatione cognoscimus:
Exempli caussa, Cæsar cupit esse Rex. Quis cup[it] esse Rex? Cæsar.

INTERROGATIONIS ET RE-sponsionis Consensus.

INterrogatio & Responsio casu co[n]sentiunt, ut:
Cui Præceptori dedisti operam? Platoni. Cu[jus] est hæc oratio? Ciceronis. Quem existimas fu[isse] principem Oratorum? Demosthenem. Quo mo[rbo] fuisti impeditus? assidua febricula.

DE CONSTRVCTI-*one transitiva Nominis.*

Genitivus post Nomen.

QVotiescunquè duo nomina s[ub]stantiva rerum diversarum in c[onstruc]tione continuantur, alterum erit g[eni]tivi casus.

Cic. in Piso. Supplicium est pœna peccati. Idem ad Cæli. Mirum me desiderium tenet urbis. Idem de amicit. Maximum ornamentum amicitiæ tollit, qui ex ea tollit verecundiam.

Adjectiva cùm substantivè ponuntur, more substantivorum construuntur.

Cic. Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Idem lib. 8. ad Attic. Vos hortor, ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis Cicero ad Att. Terentia delectata est tuis litteris, & impertit tibi multum salutis Idem pro Mil. Vident quantum in te sit animi, quantum ingenij, quantum austeritatis. Idem ad Trojanum, Præsertim cum rerum omnium mors sit extremum. Hujus classis sunt, *Multum, plus, plurimum, tantum, quantum, minus, minimum, summum, extremum, ultimum, postremum.*

Substantiva cum ad laudem vel vituperationem referuntur, genitivo vel ablativo gaudent.

Cic. ad Marcell. Neque te monere audeo, præstanti prudentia virum: neque confirmare maximi animi hominem.

Adjectiva, quæ scientiam, communionem, copiam, & his contraria significant, cum genitivo junguntur, ut:

Peritus,

ic. in Piso. Supplicium est pœna peccati. Idem ad Cæli. Mirum me desiderium tenet urbis. Idem de amicit. Maximum ornamentum amicitiæ tollit, qui ex ea tollit verecundiam.

Adjectiva cùm substantivè ponuntur, more substantivorum construuntur.

Cic. Tantum cibi & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. Idem lib. 8. ad Attic. Vos hortor, ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis Cicero ad Att. Terentia delectata est tuis litteris, & impertit tibi multum salutis Idem pro Mil. Vident quantum in te sit animi, quantum ingenij, quantum austeritatis. Idem ad Trojanum, Præsertim cum rerum omnium mors sit extremum. Hujus classis sunt, *Multum, plus, plurimum, tantum, quantum, minus, minimum, summum, extremum, ultimum, postremum.*

Substantiva cum ad laudem vel vituperationem referuntur, genitivo vel ablativo gaudent.

Cic. ad Marcell. Neque te monere audeo, præstanti prudentia virum: neque confirmare maximi animi hominem.

Adjectiva, quæ scientiam, communionem, copiam, & his contraria significant, cum genitivo junguntur, ut:

Peritus,

Peritus, ignarus, partices, expers, plenus, ina
nis. Cic. in Bru. *Fabius pictor, & juris & littera*
rum & antiquitatis benè peritus fuit. Idem de F
Virtutes ita copulatæ, connexæq; sunt, ut omnes
omnium participes sint. Idem ad Papirium. *Stul-*
torum plena sunt omnia. 1. de Orat. *Omnia plena*
consiliorum inania verborum videmus.

Partitiva Genitivo multitudinis gaudent.

Cic. de Nat. Deor. *Elephanto belluarum nulla e*
prudentior. Idem de Senect. *Minus habeo viri*
um, quàm vestrum utervis. Idem ad Q. Frat
Domus utriusq; nostrum ædificatur strenuè.

Partitivum nomen est, quod significat multa sigillatim: ut

Quisque, unusquisque, uterq;, neuter. vel unum
é multis, ut: *alter alius.* Partitiva sunt: *Aliu*
Aliquis, Alter, Alteruter, Nemo, Neuter, Nu
lus, Quis, Quicunque, Quidam, Quilibet, Qui
quis, Quivis, Quispiam, Quisquam, Quisque, S
lus, Ullus, Unusquisque, Uter, Uterque, Utercu
que, Uterlibet, Utervis.

SUPERLATIVA.

SI multa ejusdem generis comparatur, utendum est Superlativo, cum Genitivo plurali.

Ci

Peritus, ignarus, partices, expers, plenus, ina-nis. Cic. in Bru. *Fabius pictor, & juris & littera-rum & antiquitatis benè peritus fuit.* Idem de F *Virtutes ita copulatæ, connexæq; sunt, ut omnes omnium participes sint.* Idem ad Papirium. *Stul-torum plena sunt omnia.* 1. de Orat. *Omnia plena consiliorum inania verborum videmus.*

Partitiva Genitivo multitudinis gaudent.

Cic. de Nat. Deor. *Elephanto belluarum nulla es prudentior.* Idem de Senect. *Minus habeo viri um, quàm vestrum utervis.* Idem ad Q. Frat *Domus utriusq; nostrum ædificatur strenuè.*

Partitivum nomen est, quod signi-ficat multa sigillatim: ut *Quisque, unusquisque, uterq;, neuter.* vel unum é multis, ut: *alter alius.* Partitiva sunt: *Aliu Aliquis, Alter, Alteruter, Nemo, Neuter, Nu lus, Quis, Quicunque, Quidam, Quilibet, Qui quis, Quivis, Quispiam, Quisquam, Quisque, S lus, Ullus, Unusquisque, Uter, Uterque, Utercu que, Uterlibet, Utervis.*

SUPERLATIVA.

SI multa ejusdem generis compara tur, utendum est Superlativo, cu Genitivo plurali.

Ce. 5. Tuscul. Theophrastus elegantissimus omnium Philosophorum & eruditissimus, non magnopere reprehenditur, cùm tria genera dicit bonorum. Plinius, Demosthenes summus Oratorum Græciæ. Hic, *ut perspicuum est, comparantur multa ejusdem generis. Nam & Theophrastus unus fuit ex omnibus Philosophis, & Demosthenes ex Oratoribus unus: sic enim Laurentius, quæ sunt ejusdem generis explicat.*

GENITIVUS VEL DATIVUS post Nomen.

NOmina quæ similitudinem, aut dissimilitudinem significant, interrogandi, vel dandi casum exigunt.

Terent. in Eunuch. Domini similis. Cic. de Fin. ... video cur non potuerit patri similis esse filius. Idem in Marc. Anton. Antonius saturavit ... sangvine dissimillimorum sui civium. Idem de ...ris Orator. Nihil jam dissimile, quam Cotta ...pitio.

DATIVUS POST Nomen.

NOmina quibus commodum, voluptas, Gratia, Favor, AEqualitas, Fide-

Ce. 5. Tuscul. *Theophrastus elegantissimus omnia Philosophorum & eruditissimus, non magnore reprehenditur, cùm tria genera dicit bonom.* Plinius, *Demosthenes summus Oratorum ræciæ.* Hic, *ut perspicuum est, comparantur elta ejusdem generis. Nam & Theophrastus us fuit ex omnibus Philosophis, & Demosthenes Oratoribus unus: sic enim Laurentius, quæ sunt sdem generis explicat.*

GENITIVVS VEL DATIvus post Nomen.

NOmina quæ similitudinem, aut dissimilitudinem significant, interro-ndi, vel dandi casum exigunt.

rent. in Eunuch. Domini similis. Cic. de Fin. video cur non potuerit patri similis esse fili- Idem in Marc. Anton. Antonius saturavit ngvine dissimillimorum sui civium. Idem de is Orator. Nihil jam dissimile, quam Cotta itio.

DATIVVS POST Nomen.

NOmina quibus commodum, voluptas, Gratia, Favor, AEqualitas, Fide-

Fidelitas, & his contraria significantu Dativum poscunt, ut

Consul salutaris, perniciosus Reipub. Jucund Molestus, Gratus, invisus, Propitius, Infestus vibus: Fidus, infidus imperio: Par, imp tanto oneri. Cicero ad Cecin. Erat meum consilium, cum fidele Pompejo, tum salutare u que. Idem ad Att. ó gratas tuas mihi, juc dasq; literas.

ACCUSATIVUS VEL ABLA tivus post Nomen.

ADjectiva quibus generalis dimen significatur, Accusativum vel A lativum casum postulant, qui cert mensuram significet,

Livius, Fossam sex cubitis altam, duodecim tam cum duxisset, extra duplex vallum fossæ cundedit. Columella, Esto ager longus p mille & ducentos, latus pedes centum vig Generalem mensuram significant. *Lon Latus, Altus, Profundus, Crassus.* Certam v *Digitus, Uncia, Palmus, Dodrans, Pes, C tum, ulna, passus, stadium, milliaria, sive mi vium.*

ABLATIVUS POST Nomen.

Fidelitas, & his contraria significantu Dativum poscunt, ut

Consul salutaris, perniciosus Reipub. Jucund Molestus, Gratus, invisus, Propitius, Infestus vibus: Fidus, infidus imperio: Par, imp tanto oneri. Cicero ad Cecin. Erat meu consilium, cum fidele Pompejo, tum salutare u que. Idem ad Att. ó gratas tuas mihi, juc dasq; literas.

ACCUSATIVUS VEL ABLA tivus post Nomen.

ADjectiva quibus generalis dimen significatur, Accusativum vel A lativum casum postulant, qui cert mensuram significet,

Livius, Fossam sex cubitis altam, duodecim tam cum duxisset, extra duplex vallum fossæ cundedit. Columella, Esto ager longus p mille & ducentos, latus pedes centum vig. Generalem mensuram significant. *Lon Latus, Altus, Profundus, Crassus.* Certam v *Digitus, Uncia, Palmus, Dodrans, Pes, C tum, ulna, passus, stadium, milliaria, sive m vium.*

ABLATIVUS POST Nomen.

Xtorris, nudus, dignus, contentus, inanis,

que refertus, inops, locuples, alienus, onuſtus,

munis, plenus, craſſus, diveſq; potensque,

m fretus, vacuus, tum captus, præditus, orbus,

dignus, liber, viduus ſibi jure latinum,

ſumunt caſum, ut ſummo vir dignus honore.

ad Att. lib. 7. Huic tradita urbs eſt nuda ſidio, referta copiis. Idem pro Quint. Medio quæſtu contentus eſſe non poterat. Cic. Ca- b. 2. Tu mihi obviam mitte epiſtolas te di- . Idem in Verr. Locuple, copiis civitas, I- 1. de Divinat. Onuſti cibo & vino, pertur- & confuſa cernimus. Idem pro Rabirio, fectus ſenectute, præditus morbo, mancus, & nbris omnibus captus ac debilis.

OPUS.

Pus nomen Adjectivum, antecedente verbo ſubſtantivo, Ablati- n poſtulat.

Te-

Xtorris, nudus, dignus, contentus, inanis,
que refertus, inops, locuples, alienus, onustus,
munis, plenus, crassus, divesq; potensque,
m fretus, vacuus, tum captus, præditus, orbus,
dignus, liber, viduus sibi jure latinum,
sumunt casum, ut summo vir dignus honore.

ad Att. lib. 7. Huic tradita urbs est nuda idio, referta copiis. Idem pro Quint. Medioquæstu contentus esse non poterat. Cic. Cab. 2. Tu mihi obviam mitte epistolas te di-. Idem in Verr. Locuple, copiis civitas, I-1. de Divinat. Onusti cibo & vino, pertur- & confusa cernimus. Idem pro Rabirio, fectus senectute, præditus morbo, mancus, & nbris omnibus captus ac debilis.

OPUS.

Pus nomen Adjectivum, antecedente verbo substantivo, Ablatin postulat.

Te-

Terent. in Andr. Nihil isthac opus est arte a[d] hanc rem, quam paro. *Cic. ad Attic.* Apud T[e]rent. gratia opus est nobis, & tu authoritate.

Adjectiva diversitatis, & numerali[a] ordinis, Ablativum cum Præposition[e] à, vel ab, admittunt.

Cicero, Certa cum illo, qui à te totus divers[us] est. *Idem ad Att.* Navigationis labor alien[us] ab ætate nostra. *Idem,* Post autem co[n]ficta à Carneade, qui est quartus ab Arcesila. *Hirtius,* Imperio & potentia secundus à rege.

COMPARATIVA.

Comparativo utimur cum Ablativ[o] quando vel plura diversi gener[is] comparantur.

Cic in Catil. Luce sunt nobis clariora tua consil[ia]. *Curt.* Majora sunt præmiis pericula.

Vel cum duo ejusdem aut diversi g[e]neris conferuntur.

Cicer. ad Octav. Quæ non posterior dies acerb[ior] priore? & quæ non insequens hora, anteceden[te] calamitosior pop. Roma. illuxit? Virtus multo pr[e]tiosior est auro.

Præter suum casum admittunt co[m]pa[rativa]

Terent. in Andr. *Nihil isthac opus est arte a*
hanc rem, quam paro. *Cic. ad Attic.* *Apud T*
rent. gratia opus est nobis, & tu autoritate.

Adjectiva diversitatis, & numerali
ordinis, Ablativum cum Præposition
à, vel ab, admittunt.

Cicero, Certa cum illo, qui à te totus divers
est. *Idem ad Att.* *Navigationis labor alien*
ab ætate nostra. *Idem, Post autem co*
ficta à Carneade, qui est quartus ab Arcesila.
Hirtius, Imperio & potentia secundus à rege.

COMPARATIVA.

COmparativo utimur cum Ablativ
quando vel plura diversi gener
comparantur.

Cic in Catil. Luce sunt nobis clariora tua consil
Curt. *Majora sunt præmiis pericula.*

Vel cum duo ejusdem aut diversi g
neris conferuntur.

Cicer. ad Octav. *Quæ non posterior dies acerb*
priore? & quæ non insequens hora, antecede
calamitosior pop. Roma. illuxit? Virtus multo p
tiosior est auro.

Præter suum casum admittunt co
pa

parativa Ablativum significantem ex-
cessum.

Hercules fuit procerior te cubito. Curt. Turres nis pedibus, quàm mures altiores sunt. Colu-ell. Malleolus nec major pede, nec dodrante inor esse debet.

Item hos Ablativos, opinione, spe. quo, justo, solito, dicto.

c. Opinione ego omnium majorem cepi dolorem. vius, Reate saxum visum volitare, sol rubere to magis, sangvineoq; similis. Ovid. Speq; re- citius. Cic. Ne quod plus aquo in amicitiæ eratur. Liv. Dicto prope citius, equum in um Claudius egit.

E CONSTRVCTIO ne Transitiva Verbi.

Genitivus post Verbum.

M, Genitivum petit, cum possessionem significat.

d Cæcil. Jam me Pompeij totum esse scis: d aliquid pertinere. Idem in Marc. Ant.

paratiua Ablativum significantem excessum.

Hercules fuit procerior te cubito. Curt. Turres ...nis pedibus, quàm mures altiores sunt. Columell. Malleolus nec major pede, nec dodrante minor esse debet.

Item hos Ablativos, opinione, spe... aquo, justo, solito, dicto.

...c. Opinione ego omnium majorem cepi dolorem. Livius, Reate saxum visum volitare, sol rubere ...to magis, sangvineoq; similis. Ovid. Speq; re... citius. Cic. Ne quod plus æquo in amicitiæ ...eratur. Liv. Dicto prope citius, equum in ...um Claudius egit.

...E CONSTRVCTIONE Transitiva Verbi.

Genitivus post Verbum.

...M, Genitivum petit, cum possessionem significat.

...ad Cæcil. Jam me Pompeij totum esse scis: ...d aliquid pertinere. Idem in Marc. Ant.

*Cujusvis hominis est errare, nullius nisi insipien-
tis perseverare in errore.* Cic. in Off. *Adolesce-
tis est majores natu vereri.*

Misereor, satago Genitivum casu
adsciscunt.

*Cic. ad Att. Qui misereri mei debent, non de-
nunt invidere. Terent. Clinia rerum suaru
satagit.*

Obliviscor, recordor, reminisc
memini pro recordor, tum Genitivu
tum Accusativum postulant.

*Cicero 3. Tuscul. Est proprium Stultitiæ, aliori
vitia cernere, oblivisci suorum. Idem in
Anton. Omnia obliviscor, in gratiam red
Terent. Faciam, ut mei semper memine
Cicer. de Senect. Omnia quæ curant sen
meminerunt. Idem, Hujus meriti in me re
dor. Idem est operæ pretium majorum dilig
tiam recordari Cæsar. Sin bello persequi perse
varet, reminisceretur & veteris incommodi
manorum, pristinæq; virtutis Helvetiorum
Sulpitius Ciceroni, Ea potius reminiscere,
digna tua persona sunt.*

DATIVUS POST Verbum.

SUM modò Dativum unum hal

Cujusvis hominis est errare, nullius nisi insipien-tis perseverare in errore. Cic. in Off. Adolesce-tis est majores natu vereri.

Misereor, satago Genitivum casu adsciscunt.

Cic. ad Att. Qui misereri mei debent, non de-nunt invidere. Terent. Clinia rerum suaru satagit.

Obliviscor, recordor, reminisc memini pro recordor, tum Genitivu tum Accusativum postulant.

Cicero 3. Tuscul. Est proprium Stultitiæ, alior vitia cernere, oblivisci suorum. Idem in Anton. Omnia obliviscor, in gratiam red Terent. Faciam, ut mei semper memine Cicer. de Senect. Omnia quæ curant sen meminerunt. Idem, Hujus meriti in me re dor. Idem est operæ pretium majorum dilig tiam recordari. Cæsar. Sin bello persequi perse varet, reminisceretur & veteris incommodi manorum, pristinæque virtutis Helvetiorum Sulpitius Ciceroni, Ea potius reminiscere, digna tua persona sunt.

DATIVUS POST Verbum.

SUM modò Dativum unum hab

C.

icer. ad Att. Sed nuntiant melius esse ei. Te-rnt. Natura tu illi pater es, consilijs ego. Mo-um duos: *Respondebo primùm postremæ tuæ pa-inæ, quæ mihi magnæ molestiæ fuit.*

Sum variè cum Dativo construitur: nodò enim pro habere ponitur, ut. *unt mihi omnia scripta Ciceronis. Summa mi-i tecum necessitudo est:* Modo cum duobus ativis junctum, exponitur per verbum Af-cio, seu Affero, *Epistola tua fuit mihi magnæ olestiæ. Et parentibus honori, & amicis utili-ti, & Reipub: emolumento esse poteris.* Dativus iam verbi Sum pro Nominativo ponitur. c. *Quod ne dubitare possimus, maximo est ar-mento, quod nuper contigit.*

Verba, quæ auxilium, adulationem ommunionem, commodum, incom-odum, favorem, studium, significant, ndi casum postulant, ut:

xilior, adulor, commodo, incommodo, faveo i, studeo Philosophiæ. Cic. in Verrem Homi-iam perdito, & collum in laqueum inserenti venisti. Cice. de Orat. Cum ita balbus esset mosthenes, ut ejus ipsius artis, cui studeret, mam litteram non posset dicere, perfecit medi-do, nemo planius eo locutus putetur.

Auxilium *significant, Auxilior, opitulor, sub-venio, succurro, medeor, medicor.*

icer. ad Att. Sed nuntiant melius esse ei. Te-
rnt. Natura tu illi pater es, consilijs ego. Mo-
um duos: *Respondebo primùm postremæ tuæ pa-*
inæ, quæ mihi magnæ molestiæ fuit.

Sum variè cum Dativo construitur:
nodò enim pro habere ponitur, ut.
unt mihi omnia scripta Ciceronis. Summa mi-
i tecum necessitudo est: Modo cum duobus
ativis junctum, exponitur per verbum Af-
cio, seu Affero, *Epistola tua fuit mihi magnæ*
olestiæ. Et parentibus honori, & amicis utili-
ti, & Reipub: emolumento esse poteris. Dativus
iam verbi Sum pro Nominativo ponitur.
c. *Quod ne dubitare possimus, maximo est ar-*
mento, quod nuper contigit.

Verba, quæ auxilium, adulationem
ommunionem, commodum, incom-
odum, favorem, studium, significant,
ndi casum postulant, ut:

xilior, adulor, commodo, incommodo, faveo
i, studeo Philosophiæ. Cic. in Verrem Homi-
iam perdito, & collum in laqueum inserenti
venisti Cice. de Orat. Cum ita balbus esset
mosthenes, ut ejus ipsius artis, cui studeret,
mam litteram non posset dicere, perfecit medi-
do, nemo planius eo locutus putetur.

Auxilium *significant, Auxilior, opitulor, sub-*
venio, succurro, medeor, medicor.

Adulationem, *Adulor, assentor, blandior.*
Commodum, *Consulo pro prospicio, provideo, prospicio, timeo.*
Incommodum, *Doleo, incommodo, detraho, impono, irascor, illudo.*
Favorem, *Faveo, studeo, arrideo, assentio, vel assentior.*
Studium, *Studeo, vaco, Singulorum exempla frequentissimè occurrent.*

Dativo item adhærent, Composita ex verbo Sum, & quæ obsequium, obedientiam, submissionem, repugnantiam significat. ut;
Prosum, obsequor, obtempero, servio, repugno tibi. Cic. de Off. Contemnuntur ij, qui nec sibi nec alteri prosunt (ut dicitur) in quibus nullus labor, nulla industria, nulla cura est. Idem pro Sylla, Ego verò quibus ornamentis adversor tuis? aut cui dignitati vestræ repugno? Composita ex verbo substantivo sunt, *Adsum, Desum Insum, Intersum, Obsum, Præsum, Prosum, Subsum, Supersum.*

Obsequium significant, *Inservio, indulgeo, morigeror, obsecundo, obsequor, placeo, satisfacio.*
Obedientiam, *Ausculto, obedio, obtempero, pareo.*
Submissionem, *Ancillor, famulor, servio, ce*

Rep

Adulationem, *Adulor, assentor, blandior.*

Commodum, *Consulo pro prospicio, provideo,* *prospicio, timeo.*

Incommodum, *Doleo, incommodo, detraho,* *impono, irascor, illudo.*

Favorem, *Faveo, studeo, arrideo, assentio, ve.* *assentior.*

Studium, *Studeo, vaco,* *Singulorum exempla* *frequentissimè occurrent.*

Dativo item adhærent, Composit ex verbo Sum, & quæ obsequium, obe dientiam, submissionem, repugnanti am significat. ut;

Prosum, obsequor, obtempero, servio, repugno ti bi. Cic. de Off. *Contemnuntur ij, qui nec sib nec alteri prosunt (ut dicitur) in quibus null labor, nulla industria, nulla cura est.* Idem p *Sylla, Ego verò quibus ornamentis adversor ti is? aut cui dignitati vestræ repungo?* Compo sita ex verbo substantivo sunt, *Adsum,* D *sum Insum, Intersum, Obsum, Præsum, Prosum* *Subsum, Supersum.*

Obsequium significant, *Inservio, indulge* *morigeror, obsecundo, obsequor, placeo, sat* *facio.*

Obedientiam, *Ausculto, obedio, obtempero, p* *reo.*

Submissionem, *Ancillor, famulor, servio, ce*

Rep

epugnantiam, *Adversor, obsto, obstrepo, Relu-* *or, Repugno, Resisto, Reclamo, Refragor.*

ABLATIVVS POST Verbum.

SVM, Ablativum petit, significantem laudem vel vituperationem.

icero Lent. Tu fac animo forti magnoq; sis. I- *em, Bona valetudo jucundior est eis, qui è gra-* *morbo recreati sunt, quam qui nunquam ægro* *rpore fuerunt. Idem, Quem vestrum tam tar-* *ingenio fore putavit? Idem in Bruto, Summo* *e quidem ingenio dicitur fuisse.*

Interdum etiam Genitivum habet, um laus vel vituperatio significatur.

cero, Nimium me timidum, nullius animi, *llius consilij fuisse confiteor. Idem ad Octav.* *tonius vir maximi animi, utinam etiam sa-* *ntis consilij fuisset. Plin. Erat puer acris inge-* *, sed ambigui.*

His, egeo, indigeo, careo, vaco, victito, vescor.
ivo, supersedeo, potior, delector, abundo,
aneo, redundo, fluo, scateo, fruor, atque laboro.

Repugnantiam, *Adversor, obsto, obstrepo, Reluctor, Repugno, Resisto, Reclamo, Refragor.*

ABLATIVVS POST Verbum.

SVM, Ablativum petit, significantem laudem vel vituperationem.

Cicero Lent. Tu fac animo forti magnoq; sis. Idem, Bona valetudo jucundior est eis. qui è gravi morbo recreati sunt, quam qui nunquam ægro corpore fuerunt. Idem, Quem vestrum tam tardo ingenio fore putavit? Idem in Bruto, Summo ...e quidem ingenio dicitur fuisse.

Interdum etiam Genitivum habet, cum laus vel vituperatio significatur.

Cicero, Nimium me timidum, nullius animi, nullius consilij fuisse confiteor. Idem ad Octav. Antonius vir maximi animi, utinam etiam sapientis consilij fuisset. Plin. Erat puer acris ingenii, sed ambigui.

His, egeo, indigeo, careo, vaco, victito, vescor.
Vivo, supersedeo, potior, delector, abundo,
Maneo. redundo, fluo, scateo, fruor, atque laboro.

Glorior, oblector, lætor, quibus addi
ro nitor,
Consto, pluit, valeo, possum, sto, fun
gor, & vtor.
Quem Graij ignorant, casum tribuêre
Latini.

*Cicer Quint. Frat. Incredibile est mi frater,
quam egeam tempore. Idem Off. 1. Nihil ho-
nestum esse potest quod justitia vacat. Plin lib
6. cap 30 pars quædam Æthiopum locustis tan
tum vivit fumo & sale duratis. Cic. pro. 6. Rosc
Commoda quibus utimur, lucemq; qua fruimur
spiritumq; quem ducimus, à DEO nobis dari at
que impertiri videmus. Liv. 1. ab Urbe. Nun
tiatum est regi, patribusq; in monte Albano la
pidibus pluisse. Cic. de Iuvent. Omnino nar
ratione supersedendum est. Idem de Divin.
Herculis simulacrum sudore manavit. Sic labo
rare fame, frigore, morbo*

Hæc tria tamen, *Egeo, indigeo, potior,* et
*am casum interrogandi admittunt. Cicer. At
Egeo consilij, quod optimum factu videbitur, fi
cies. Idem in Anton: Hoc bellum indiget cel
ritatis. Idem Lent. Otium nobis exoptandu
est, quod ij, qui potiuntur rerum, præstaturi v
dentur.*

DE

Glorior, oblector, lætor, quibus addi-
to nitor,
Consto, pluit, valeo, possum, sto, fun-
gor, & vtor.
Quem Graij ignorant, casum tribuêre
Latini.

Cicer Quint. Frat. Incredibile est mi frater, quam egeam tempore. Idem. Off. 1. Nihil honestum esse potest quod justitia vacat. Plin lib. 6. cap 30 pars quædam Æthiopum locustis tantum vivit fumo & sale duratis. Cic. pro. 6. Rosc. Commoda quibus utimur, lucemq; qua fruimur, spiritumq; quem ducimus, à DEO nobis dari atque impertiri videmus. Liv. 1. ab Urbe. Nuntiatum est regi, patribusq; in monte Albano lapidibus pluisse. Cic. de Iuvent. Omnino narratione supersedendum est. Idem de Divin. Herculis simulacrum sudore manavit. Sic laborare fame, frigore, morbo

Hæc tria tamen, *Egeo, indigeo, potior,* etiam *casum interrogandi admittunt. Cicer. Att. Egeo consilij, quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton: Hoc bellum indiget celeritatis. Idem Lent. Otium nobis exoptandum est, quod ij, qui potiuntur rerum, præstaturi videntur.*

DE

DE CONSTRU-
ctione verbi Activi.

VErbum Activum, vel potius, Accusativum Verbum, cujuscunque demum positionis sit, post se accusandi casum postulat, ut:

Deum cole. Imitare Divos. Amplectere virtutem. Novi animi tui moderationem.

GENITIVUS PRÆTER Accusativum.

VERBA Accusandi, absolvendi, damnandi, potissimum Accuso, accerso, vel arcesso, arguo, alligo, astringo, coarguo, defero, incuso, infamo, insimulo, postulo, absolvo, damno, condemno, convinco, præter Accusativum Genitivum admittunt, qui pœnam crimenve certum aut incertum significet.

Cicero pro Cajo Rab. An non intelligis primum, quos homines, & quales viros mortuos summi sceleris arguas, Author ad Herenn. Catus Cæ-

DE CONSTRU-
ctione verbi Activi.

Verbum Activum, vel potius, Accusativum Verbum, cujuscunque demum positionis sit, post se accusandi casum postulat, ut:

Deum cole. Imitare Divos. Amplectere virtutem. Novi animi tui moderationem.

GENITIVUS PRÆTER Accusativum.

VERBA Accusandi, absolvendi, damnandi, potissimum Accuso, arcerso, vel arcesso, arguo, alligo, astringo, coarguo, defero, incuso, infamo, insimulo, postulo, absolvo, damno, condemno, convinco, præter Accusativum Genitivum admittunt, qui pœnam crimenve certum aut incertum significet.

Cicero pro Cajo Rab. An non intelligis primum quos homines, & quales viros mortuos summi sceleris arguas, Author ad Herenn. Caius Cæ-

lius judex absolvit injuriarum eum, qui Lucium Poëtam in scena nominatim læseret. Idem, Majores nostri, si quam unius peccati mulierem damnabant, simplici judicio, multorum maleficiorum convictam putabant. Cice. pro Cajo Rab. Civem Romanum capitis condemnare cogit. Terent Eunuch. Hic furti se alligat. Plaut. Pœnul. Homo furti se astringit. Liv. 3. bell. Pun. Aliquod matronas apud populum probri accusarant.

Absolvo, libero, alligo, astringo, multo, obligo, obstringo, quemadmodum suapte natura Ablativum petunt, ita & Ablativum significantem pœnam crimenve sine præpositione admittunt. *Liv. Ego me, etsi peccato absolvo, supplicio non libero. Cic. pro Flac. Ne Lucius Flaccus uno se scelere alliget. Idem de Orat. Vitia hominum atque fraudes, damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exilis, morte multantur. Cic. in 4. Philip. Quem si consulem illa provincia putaret, neq; eum reciperet, magno scelere se astringeret. Idem 2. Off. Num igitur se obstrinxit scelere, si qui Tyrannum occidit, quamvis familiarem?*

Miseret, miserescit, piget, pœnitet, pudet, tædet, Genitivum habent cum Accusativo.

Plaut

lius judex absolvit injuriarum eum, qui Lucium Poetam in scena nominatim læseret. Idem, Majores nostri, si quam unius peccati mulierem damnabant, simplici judicio, multorum maleficiorum convictam putabant Cice. pro Cajo Rab. Civem Romanum capitis condemnare cogit. Terent Eunuch. Hic furti se alligat. Plaut. Pœnul. Homo furti se astringit. Liv. 3 bell. Pun. Aliquod matronas apud populum probri accusarant.

Absolvo, libero, alligo, astringo, multo, obligo, obstringo, quemadmodum suapte natura Ablativum petunt, ita & Ablativum significantem pœnam crimenve sine præpositione admittunt. *Liv. Ego me, etsi peccato absolvo, supplicio non libero. Cic. pro Flac. Ne Lucius Flaccus uno se scelere alliget. Idem de Orat. Vitia hominum atque fraudes, damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exilis, morte multantur. Cic. in 4 Philip. Quem si consulem illa provincia putaret, neq; eum reciperet, magno scelere se astringeret. Idem 2 Off. Num igitur se obstrinxit scelere si qui Tyrannum occidit, quamvis familiarem?*

Miseret, miserescit, piget, pœnitet, pudet, tædet, Genitivum habent cum Accusativo.

Plaut

Haut. Trinum. Miseret te aliorum, tui te nec miseret, nec pudet. Terent. Heaut. Inopis nunc te miserescat mei. Cic. pro Plan. Vide quam me verbi tui pœniteat. Terent. Adelph. Fratris me quidem pudet pigetq;. Cic. in Piso. Crasse pudet me tui. Idem Att. Quid quæritis? tædet omnes nos vitæ.

Eandem constructionem admittunt, admoneo, commoneo, commonefacio.

Quintil. Grammaticos sui Officij commonemus. Cic. Cùm ipse veteris amicitiæ commonefaceret. Liv. Qui admonerent eum fœderis.

Verba æstimandi, præsertim æstimo, duco, facio, habeo, pendo, puto, præter Accusativum hos ferè Genitivos sumunt, magni, maximi, pluris, plurimi, parvi, minoris, minimi, tanti, tantidem, quanti, quanticunque.

Cic. Att. Facio pluris omnium hominum neminem. Terent. And. Merito te semper maximi feci Chreme. Idem Heaut. Tu illum nunquam ostendisti, quanti penderes. Cic. de Finib. Magni æstimabat pecuniam. Ibidem, Sed quia id magni duceret. Idem in 6. Philip. Habetur his pluris quam alius. Idem pro Planco, Magni putare honores.

Genitivi *Flocci, pili, assis, teruncij, nihili cum*

Plaut. Trinum. Miseret te aliorum, tui te nec miseret, nec pudet. Terent. Heaut. Inopis nunc te miserescat mei. Cic. pro Plan. Vide quam me verbi tui pœniteat. Terent. Adelph. Fratris me quidem pudet pigetq;. Cic. in Piso. Crasse pudet me tui. Idem Att. Quid quæritis? tædet omnes nos vitæ.

Eandem constructionem admittunt, admoneo, commoneo, commonefacio.

Quintil. Grammaticos sui Officij commonemus. Cic. Cùm ipse veteris amicitiæ commonefaceret. Liv. Qui admonerent eum fœderis.

Verba æstimandi, præsertim æstimo, duco, facio, habeo, pendo, puto, præter Accusativum hos ferè Genitivos sumunt, magni, maximi, pluris, plurimi, parvi, minoris, minimi, tanti, tantidem, quanti, quanticunque.

Cic. Att. Facio pluris omnium hominum neminem. Terent. And. Merito te semper maximi feci Chreme. Idem Heaut. Tu illum nunquam ostendisti, quanti penderes. Cic. de Finib. Magni æstimabat pecuniam. Ibidem, Sed quia id magni duceret. Idem in 6. Philip. Habetur his pluris quam alius. Idem pro Planco, Magni putare honores.

Genitivi *Flocci, pili, assis, teruncij, nihili cum*

verbo facio junguntur. Cic. *de Finib. Eum nihili facit.*

Dicimus etiam: *Tuas minas hujus non facio, flocci tuas fortunas pendo, non assis, non flocci æstimo, pro nihilo habeo, puto, duco, divitias omnes quæ virtute. Non nihilo bonam valetudinem æstimo.*

DATIVUS CUM ACCUsativo.

VErba dandi, reddendi, committendi, promittendi, declarandi, anteponendi, postponendi, præter Accusativum Dativum exigunt.

Cic. pro Planc. Salutem iidem tibi dare possunt, qui mihi reddiderunt. Terent. Andr. Facilè omni cum valemus, recta consilia ægrotis damus. Idem Eu. Ego me tuæ commendo & committo fidei. Cic. in Anton. Græcia tendit dexteram Italiæ, suumq; ei præsidium pollicetur. Idem Att. Meas cogitationes explicavi tibi superioribus literis. Idem Par. Ista tua studia, vel maximis meis occupationibus anteferrem libenter.

Dandi verba sunt *Do, Dedo, Tribuo, Largior, Concedo, Ministro, Suppedito, Commodo, Præbeo, Exhibeo, Impendo*

Reddendi, *Reddo, Restituo, Refero, Renumero, Rependo, Remetior, Solvo.*

Com

verbo facio junguntur. Cic. de Finib. Eum nihili facit.

Dicimus etiam: *Tuas minas hujus non facio, flocci tuas fortunas pendo, non assis, non flocci æstimo, pro nihilo habeo, puto, duco, divitias omnes quæ virtute. Non nihilo bonam valetudinem æstimo.*

DATIVUS CUM ACCUsativo.

VErba dandi, reddendi, committendi, promittendi, declarandi, anteponendi, postponendi, præter Accusativum Dativum exigunt.

Cic. pro Planc. Salutem iidem tibi dare possunt, qui mihi reddiderunt. Terent. Andr. Facilè omni cum valemus, recta consilia ægrotis damus. Idem Eu. Ego me tuæ commendo & committo fidei. Cic. in Anton. Græcia tendit dexteram Italiæ, suumq; ei præsidium pollicetur. Idem Att. Meas cogitationes explicavi tibi superioribus literis. Idem Par. Ista tua studia, vel maximis meis occupationibus anteferrem libenter.

Dandi verba sunt *Do, Dedo, Tribuo, Largior, Concedo, Ministro, Suppedito, Commodo, Præbeo, Exhibeo, Impendo.*

Reddendi, *Reddo, Restituo, Refero, Renumero, Rependo, Remetior, Solvo.*

Com

Committendi, *Committo, Mando, Commendo, Trado, Credo.*
Promittendi, *Promitto, Polliceor, Spondeo.*
Declarandi, *Aperio, Declaro, Expono, Explico, Significo, Indico, Demonstro, Ostendo, Dico, Narro, Loquor.*
Anteponendi, *Antepono, Antefero, Præpono, Præfero.*

GEMINUS ACCUSATIVUS post Verbum.

MOneo, Doceo, cum Compositis. Item Flagiro, Posco, Reposco, Rogo, Interrogo, Celo, duos accusandi casus admittunt.

Cicer. Att. Id ipsum quod me mones, quatriduo nte ad eum scripseram. Idem ad eundem, Ild me præclarè admones. Idem ad Trebat. vlij caussam te docui. Idem ad Q. Frat. Hoc te a rogo, ut majore studio rogare non possim.

ABLATIVVS PRÆTER Accusativum.

INduo, Insterno, Vestio, Exuo, Calceo, Cingo, & his similia Ablativum præter accusativum sibi asciscunt.

Committendi, *Committo, Mando, Commendo, Trado, Credo.*

Promittendi, *Promitto, Polliceor, Spondeo.*

Declarandi, *Aperio, Declaro, Expono, Explico, Significo, Indico, Demonstro, Ostendo, Dico, Narro, Loquor.*

Anteponendi, *Antepono, Antefero, Præpono, Præfero.*

GEMINUS ACCUSATIVUS post Verbum.

MOneo, Doceo, cum Compositis. Item Flagito, Posco, Reposco, Rogo, Interrogo, Celo, duos accusandi casus admittunt.

Cicer. Att. Id ipsum quod me mones, quatriduo ante ad eum scripseram. Idem ad eundem, Illud me præclarè admones. Idem ad Trebat. Popilij caussam te docui. Idem ad Q. Frat. Hoc te a rogo, ut majore studio rogare non possim.

ABLATIVVS PRÆTER Accusativum.

INduo, Insterno, Vestio, Exuo, Calceo, Cingo, & his similia Ablativum præter accusativum sibi asciscunt.

Cic.

Cic. 2. de Natur. Deorum, Oculos natura membranis tenuissimis vestivit & sepsit. Ibid. Diligentius urbem religione, quàm ipsis mœnibus cingitis. Liv. Nec ante abscessum est, quam castris quoque exuerunt hostem.

ABLATIVVS CUM PRÆPOsitione, A, vel Ab, præter Accusativum.

VErba petendi, percontandi, præter Accusativum ferè Ablativum cum præpositione à, vel ab, postulant, ut: *Posco, reposco, flagito, efflagito, postulo, deprecor, peto, contendo, exigo. Cic. in Verrem, Nihil est, quod minus ferendum sit, quam rationem ab altero vitæ reposcere eum, qui non possit suæ reddere. Idem Figulo, Quid acta vita, quid studia tua à te flagitent, videbis. Idem de Orat. Quò facilius id à te exigam, quod peto, nihil tibi à me postulanti recusabo. Idem, Quã multorũ hic vitam est à L. Sylla deprecatus. Cic. 4. in Verr. Si hoc à me muneris non universa provincia poposcisset. Idem Flagitat abs te filium. Idem. Omnia volo à me & postules, & expectes.*

Verbum Passivum.

Verbum

Cic. 2. de Natur. Deorum, Oculos natura membranis tenuissimis vestivit & sepsit. Ibid. Diligentius urbem religione, quàm ipsis mœnibus cingitis. Liv. Nec ante abscessum est, quam castris quoque exuerunt hostem.

ABLATIVVS CUM PRÆPOsitione, A, vel Ab, præter Accusativum.

VErba petendi, percontandi, præter Accusativum ferè Ablativum cum præpositione à, vel ab, postulant, ut:
Posco, reposco, flagito, efflagito, postulo, deprecor, peto, contendo, exigo. Cic. in Verrem, Nihil est, quod minus ferendum sit, quam rationem ab altero vitæ reposcere eum, qui non possit suæ reddere. Idem Figulo, Quid acta vita, quid studia tua à te flagitent, videbis. Idem de Orat. Quò facilius id à te exigam, quod peto, nihil tibi à me postulanti recusabo. Idem, Quā multorū hic vitam est à L. Sylla deprecatus. Cic. 4. in Verr. Si hoc à me muneris non universa provincia poposcisset. Idem Flagitat abs te filium. Idem. Omnia volo à me & postules, & expectes.

Verbum Passivum.

Verbum

VErbum passivum, Ablativum cum Præpositione a, vel ab, postulat post se, qui ex Nominativo verbi activi fit.

Cic. de Nat. Deor. Nihil est virtute amabilius, quam qui adeptus est, ubicunque erit gentium à nobis diligetur. Idem ad Cecin. Liber tuus & lectus est, & legetur à me diligenter, & custoditur diligentissimè. Idem Att. An tu existimas ab ullo malle me legi, probariq; quàm à te.

Vapulo, væneo, fio, ut passionem significant, ita passivorum more construuntur: ut

Malo à parentibus vapulare, quàm assentatoribus aures patefacere. Cicer ad Tiron. Quantam diligentiam in valetudinem tuam contuleris, tanti me fieri à te judicabo. Quint. Fab. respondit, à cive se spoliare malle, quam ab hoste vænire.

COMMVNES Omnium verborum constructiones.

Genitivus Communis.

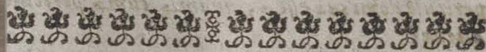
Propria

VErbum passivum, Ablativum cum Præpositione a, vel ab, postulat post se, qui ex Nominativo verbi activi fit.

Cic. de Nat. Deor. Nihil est virtute amabilius, quam qui adeptus est, ubicunque erit gentium à nobis diligetur. Idem ad Cecin. Liber tuus & lectus est, & legetur à me diligenter, & custoditur diligentissimè. Idem Att. An tu existimas ab ullo malle me legi, probariq́; quàm a te.

Vapulo, væneo, fio, ut passionem significant, ita passivorum more construuntur: ut

Malo à parentibus vapulare, quàm assentatoribus aures patefacere. Cicer ad Tiron. Quantam diligentiam in valetudinem tuam contuleris, tanti me fieri à te judicabo. Quint. Fab. respondit, à cive se spoliare malle, quam ab hoste vænire.

COMMVNES Omnium verborum constructiones.

Genitivus Communis.

Propria

PRopria pagorum, castellorum, urbium, primæ vel secundæ declinationis ponuntur in Genitivo post quodvis verbum, si interrogatio fiat per Adverbium Vbi

Cicer. Att. Egnatius Romæ est. Idem ad Quint. Frat. Accepi tuas datas Placentiæ. Idem Attic. Veteranos, qui Casilini & Calatiæ sunt, perduxit ad suam sententiam.

Propria sequuntur appellativa quatuor: Humi, belli, militiæ, domi: quorum postremo adjungi possunt adjectiva, meæ, tuæ, suæ, nostræ, vestræ, alienæ.

Cicer. 5. Tusc. Theodori nihil refert, humine an sublimè putrescat. Idem de Offic. Quibuscunque rebus, vel belli, vel domi poterunt, Remp. augeant. Salust. Domi, militiæque boni mores colebantur. Cicero ad Marcell. Nonne mavis sine periculo domi tuæ esse, quàm cum periculo alienæ?

Si propria fuerint tertiæ declinationis, vel pluralis numeri, sexto casu utendum est.

Cice. de Divin. Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus. Idem Tyroni, Si statim naviges, nos Leucade consequere. Idem Sulpit.

Com-

PRopria pagorum, caſtellorum, urbium, primæ vel ſecundæ declinationis ponuntur in Genitivo poſt quodvis verbum, ſi interrogatio fiat per Adverbium Vbi

Cicer. Att. Egnatius Romæ eſt. Idem ad Quint. Frat. Accepi tuas datas Placentiæ. Idem Attic. Veteranos, qui Caſilini & Calatiæ ſunt, perduxit ad ſuam ſententiam.

Propria ſequuntur appellativa quatuor: Humi, belli, militiæ, domi: quorum poſtremo adjungi poſſunt adjectiva, meæ, tuæ, ſuæ, noſtræ, veſtræ, alienæ.

Cicer. 5. Tuſc. Theodori nihil refert, humine an ſublimè putreſcat. Idem de Offic. Quibuscunq; rebus, vel belli, vel domi poterunt, Remp. augeant. Saluſt. Domi, militiæq; boni mores colebantur. Cicero ad Marcell. Nonne mavis ſine periculo domi tuæ eſſe, quàm cum periculo alienæ?

Si propria fuerint tertiæ declinationis, vel pluralis numeri, ſexto caſu utendum eſt.

Cice. de Divin. Babylone paucis poſt diebus Alexander eſt mortuus. Idem Tyroni, Si ſtatim naviges, nos Leucade conſequere. Idem Sulpit.

Com-

Commendo tibi majorem in modum domum eius, quæ est Sycione. Idem Att. Malo cum timore domi esse, quam sine timore Athenis tuis. Idem ad eundem, Lentulum nostrum scis Puteolis esse.

Si per Adverbium Quò fiat interrogatio, accusandi casu efferuntur, cuiuscunque sint Declinationis ac numeri, ut:

Quo is? Romam, Brundusium, Carthaginem, Athenas, Delphos, Gades, Rus, domum. Cicero Att. Epistolas Catinam, Taurominium, Syracusas commodius mittere potero. Terent. Heaut. Domum revertor mœstus. Idem Eunuch. Rus ibo. Cice pro Archia, Eum domum suam receperunt. Livius lib. 5. bell Maced. Athenas primum, inde Chalcidem, inde Thessaliam iêre.

Si per Vnde, aut Quà fiat interrogatio, Ablativo utemur, ut:

Vnde redis? Roma, Carthagine, Athenis, Delphis, Gadibus, Rure, Domo. Qua iter fecisti, Roma, Brundusio Cic. Attic. Accepi Roma sine tua Epistola fasciculum litterarum. Idem ad Att. Hac super re scribam ad te Rhegio. Terent. Eunuch. Video rure redeuntem senem Cicer. ad Att. Iter Laodicea faciebam, cùm has literas dabam in castra.

Nomina insularum, regionum, provin-

Commendo tibi majorem in modum domum eius, quæ est Sycione: Idem Att. Malo cum timore domi esse, quam sine timore Athenis tuis. Idem ad eundem, Lentulum nostrum scis Puteolis esse.

Si per Adverbium Quò fiat interrogatio, accusandi casu efferuntur, cuiuscunque sint Declinationis ac numeri, ut:

Quo is? Romam, Brundusium, Carthaginem, Athenas, Delphos, Gades, Rus, domum. Cicero Att. Epistolas Catinam, Taurominium, Syracusas commodius mittere potero. Terent. Heaut. Domum revertor mœstus. Idem Eunuch. Rus ibo. Cice pro Archia, Eum domum suam receperunt. Livius lib. 5. bell Maced. Athenas primum, inde Chalcidem, inde Thessaliam iêre.

Si per Vnde, aut Quà fiat interrogatio, Ablativo utemur, ut:

Vnde redis? Roma, Carthagine, Athenis, Delphis, Gadibus, Rure, Domo. Qua iter fecisti, Roma, Brundusio Cic. Attic. Accepi Roma sine tua Epistola fasciculum litterarum. Idem ad Att. Hac super re scribam ad te Rhegio. Terent. Eunuch. Video rure redeuntem senem Cicer. ad Att. Iter Laodicea faciebam, cùm has literas dabam in castra.

Nomina insulatum, regionum, provin-

provinciarum, cæterorum denique locorum præpositionem ferè desiderant. *Cicero in Verrem, Ex Sicilia in Africam gradus imperij factus est Romanis. Idem Attico, Promitto tibi, si valebit, tegulam illum nullam in Italia relicturum. Idem ad eundem, Nonis Quint. veni in Puteolanum. Idem ad eundem, Ego in Tusculano te expecto.*

DATIVUS COMMUNIS.

QVodvis verbum admittit Dativum ejus personæ, in cujus gratiam commodum, vel incommodum aliquid fit. *Plaut. Milit. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis. Cic. Attic. Libros tuos cave cuiquam tradas, nobis eos quemadmodum scribis, conserva. Livius, Magno illi ea cunctatio stetit.*

ACCUSATIVUS COMMUNIS temporis.

TEmpus Accusativo vel Ablativo casu effertur, si per Quandiu fiat interrogatio, ut;

Quandiu regnavit Romulus? Septem & triginta annos, vel annis.

provinciarum, cæterorum denique locorum præpositionem ferè desiderant. *Cicero in Verrem, Ex Sicilia in Africam gradus imperij factus est Romanis. Idem Attico, Promitto tibi, si valebit, tegulam illum nullam in Italia relicturum. Idem ad eundem, Nonis Quint. veni in Puteolanum. Idem ad eundem, Ego in Tusculano te expecto.*

DATIVUS COMMUNIS.

QVodvis verbum admittit Dativum ejus personæ, in cujus gratiam commodum, vel incommodum aliquid fit. *Plaut. Milit. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis. Cic. Attic. Libros tuos cave cuiquam tradas, nobis eos quemadmodum scribis, conserva. Livius, Magno illi ea cunctatio stetit.*

ACCUSATIVUS COMMUnis temporis.

TEmpus Accusativo vel Ablativo casu effertur, si per Quandiu fiat interrogatio, ut;

Quandiu regnavit Romulus? Septem & triginta annos, vel annis.

Livius

Livius Romulus septem & triginta regnavit annos. Suet. Vixit annis viginti novem, imperavit triennio, & decem mensibus, diebusq; octo.

Si verò per Quando fiat interrogatio, Ablativo utemur, ut:

Quando datum est tibi hoc negotium? anno superiore. Cic 5. Tuscul. Heroicis etiam ætatibus Vlyssem & Nestorem accepimus & fuisse & habitos esse sapientes.

ACCUSATIVUS COMmunis spatij.

CVivis verbo apponi potest Accusativus, qui distantiam loci significat.

Cice. ad Tyron. Is locus est citra Leucadem stadia viginti. Idem Att. Cubitum nullum assiduo cursu processit. Idem pro Dejot. Negat se à te pedem discessisse. Livius, Mille & ducentos passus ibi latitudo patet.

Interdum Ablativo utuntur Scriptores.

Cæsar: Eo die castra promovit & millibus passuum sex à Cæsaris castris sub monte consedit.

Livius Romulus septem & triginta regnavit annos. Suet. Vixit annis viginti novem, imperavit triennio, & decem mensibus, diebusq; octo.

Si verò per Quando fiat interrogatio, Ablativo utemur, ut:

Quando datum est tibi hoc negotium? anno superiore. Cic 5. Tuscul. Heroicis etiam ætatibus Vlyssem & Nestorem accepimus & fuisse & habitos esse sapientes.

ACCUSATIVUS COMmunis spatij.

CVivis verbo apponi potest Accusativus, qui distantiam loci significat.

Cice. ad Tyron. Is locus est citra Leucaden stadia viginti. Idem Att. Cubitum nullum assiduo cursu processit. Idem pro Dejot. Negat se à te pedem discessisse. Livius, Mille & ducentos passus ibi latitudo patet.

Interdum Ablativo utuntur Scriptores.

Cæsar: Eo die castra promovit & millibus passuum sex à Cæsaris castris sub monte consedit.

Idem ab exploratoribus certior factus est, Ariovisti copias à nostris millibus passuum quatuor & viginti abesse.

ABLATIVUS INSTRUMENTI, Modi, Causæ, Actionis.

QVævis verba Ablativum admittunt significantem instrumentum.

Terent. Adelph. Hisce oculis egomet vidi. Cic. in Verrem, Sex lictores circumsistunt valentissimi, cædunt acerrimè virgis.

Aut causam, propter quam aliquid fit.

Cic. ad Quint. Fratrem, Vestra culpa hæc acciderunt. Idem in Bruto, Vereor ne amore videar plura, quàm fuerint in illo dicere. Terent. Adelph. Dolore ac miseria tabescit.

Aut modum quo aliquid fit.

Cicero pro Milon. Sapientissimus quisque æquissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo. Idem pro Flacco, Pacem maritimam summa virtute atque incredibili celeritate confecit. Modum

Idem ab exploratoribus certior factus est, Ariovisti copias à nostris millibus passuum quatuor & viginti abesse.

ABLATIVUS INSTRUMENTI, Modi, Causæ, Actionis.

QVævis verba Ablativum admittunt significantem instrumentum.

Terent. Adelph. Hisce oculis egomet vidi. Cic. in Verrem, Sex lictores circumsistunt valentissimi, cædunt acerrimè virgis.

Aut causam, propter quam aliquid fit.

Cic. ad Quint. Fratrem, Vestra culpa hæc acciderunt. Idem in Bruto, Vereor ne amore videar plura, quàm fuerint in illo dicere. Terent. Adelph. Dolore ac miseria tabescit.

Aut modum quo aliquid fit.

Cicero pro Milon. Sapientissimus quisque æquissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo. Idem pro Flacco, Pacem maritimam summa virtute atque incredibili celeritate confecit. Modum

dum actionis interrogatione cognoſcimus, Quomodo, Vt: *Quomodo tulit injuriam? æquo, iniquo animo.*

ABLATIVUS EXCESSUS.

CVivis verbo adjungi poteſt Ablativus rei, qua exceſſus ſignificatur.

Cicer. de Clar. Orat. P. Scipio omnes ſale facetiisq; ſuperabat. Idem de Orator. Lepore & humanitate omnibus præſtitit Socrates.

ABLATIVUS PRETII.

QVælibet verba Ablativum admittunt ſignificantem pretium, ut.

Senatus tritici Modium tribus denariis æſtimavit. Magno has ædes ædificavi. Cicer. in Ver. Hæc quæ vel ita redimi rectè poſſunt, æſtimare pecunia non queo. Terent. Andr. Vix drachmis obſonatus eſt decem. Plinius. Viginti talentis unam Orationem Iſocrates vendidit. Livius, Multorum ſangvine & vulneribus ea Pœnis victoria ſtetit.

Verba quæ pretium ſignificant, admittunt genitivos, tanti, tantidem, quanti, quanticunque, pluris, minoris.

dum actionis interrogatione cognoscimus, Quomodo, Vt: *Quomodo tulit injuriam? æquo, iniquo animo.*

ABLATIVUS EXCESSUS.

CVivis verbo adjungi potest Ablativus rei, qua excessus significatur.

Cicer. de Clar. Orat. P. Scipio omnes sale facetiisq; superabat. Idem de Orator. Lepore & humanitate omnibus præstitit Socrates.

ABLATIVUS PRETII.

QVælibet verba Ablativum admittunt significantem pretium, ut.

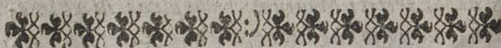
Senatus tritici Modium tribus denariis æstimavit. Magno has ædes ædificavi. Cicer. in Ver. Hæc quæ vel ita redimi rectè possunt, æstimare pecunia non queo. Terent. Andr. Vix drachmis obsonatus est decem. Plinius. Viginti talentis unam Orationem Isocrates vendidit. Livius, Multorum sangvine & vulneribus ea Pœnis victoria stetit.

Verba quæ pretium significant, admittunt genitivos, tanti, tantidem, quanti, quanticunque, pluris, minoris.

Cic. de Offic. Emit homo cupidus tanti, quanti voluit. Idem, ibidem, Vendo meum non pluris quàm cæteri, fortasse etiam minoris. Idem in Verrem, Quanti frumentum sit considera, video esse binis sestertijs. Senec. Tantidem redemi patrem, quanti à te redemptus sum.

Genitivi Tanti, Quanti, Quanticunque, Minoris, in Ablativum transeunt, si addantur substantiva.

Livius, Hic miles magis placuit, cum pretio minori, redimendi captivos copia fieret. Idem, Octo millia servorum audio armari, non minor numerus noster est, nec majori pretio redimi possumus, quàm hi emuntur.

CONSTRVCTIO
Verbi Infiniti.

Verba infinita eosdem post se casus postulant, quos infinita.

Cic. Tiron Malo te paulò pòst valentem, quàm statim imbecillum videre. Idem ad Quint. Fra. Quod scribis te à Cæsare quotidiè plus diligi, immor-

Cic. de Offic. Emit homo cupidus tanti, quanti voluit. Idem, ibidem, Vendo meum non pluris quàm cæteri, fortasse etiam minoris. Idem in Verrem, Quanti frumentum sit considera video esse binis sestertijs Senec. Tantidem redemi patrem, quanti à te redemptus sum.

Genitivi Tanti, Quanti, Quanticunque, Minoris, in Ablativum transeunt, si addantur substantiva.

Livius, Hic miles magis placuit, cum pretio minori, redimendi captivos copia fieret. Idem, Octo millia servorum audio armari, non minor numerus noster est, nec majori pretio redimi possumus, quàm hi emuntur.

CONSTRVCTIO
Verbi Infiniti.

VErba infinita eosdem post se casus postulant, quos infinita.

Cic. Tiron Malo te paulò pòst valentem, quàm statim imbecillum videre. Idem ad Quint. Fra. Quod scribis te à Cæsare quotidiè plus diligi, immor-

immortaliter gaudeo Idem ad Attic. Vellem te in principio audivisse amicissime me admonentem.

INFINITA CUM QUIBUS verbis copulentur.

VErbis, cœpi, soleo, debeo, cupio, adduntur Infinita, multisque aliis, maximè iis quibus voluntas explicari solet:

Cicer pro Rosc. Qui mentiri solet, pejerare consuevit Idem Tiron. Omnes cupimus, ego inprimis, quamprimùm te videre.

DE GERUNDIIS Activis.

GErundia quæ passionem non significant, casus suorum verborum admittunt, ut:

Tempus obliviscendi injuriarum, ignoscendi inimicis, coërcendi cupiditates, abstinendi maledictis.

Gerundia in DI.

immortaliter gaudeo Idem ad Attic. Vellem te in principio audivisse amicissime me admonentem.

INFINITA CUM QUIBUS verbis copulentur.

VErbis, cœpi, soleo, debeo, cupio, adduntur Infinita, multisque aliis, maximè iis quibus voluntas explicari solet:

Cicer pro Rosc. Qui mentiri solet, pejerare consuevit Idem Tiron. Omnes cupimus, ego inprimis, quamprimùm te videre.

DE GERUNDIIS Activis.

GErundia quæ passionem non significant, casus suorum verborum admittunt, ut:

Tempus obliviscendi injuriarum, ignoscendi inimicis, coërcendi cupiditates, abstinendi maledictis.

Gerundia in DI.

GErundiis in di, adduntur ſubſtantiva, tempus, cauſa, ſtudium, finis, & cætera ejuſdem generis.

Cic. de Senectute. Equidem efferor ſtudio, patres noſtros, quos colui & dilexi, videndi. Idem Attico, Sit jam aut finis omnino deplorandi, aut moderatio.

Item nonnulla adjectiva, ut: *Peritus, Imperitus, cupidus, inſuetus navigandi, ignarus dicendi. Cicero de Orat. Sum cupidus te audiendi.*

In DUM

GErundiis in Dum, præponuntur præpoſitiones, Ad, Ob, Inter.

Cicero 5. Tuſc. Conturbatus animus non eſt aptus ad exequendum munus ſuum. Idem in Verr. Quantò illud flagitioſius, improbius, indignius, eum à quo pecuniam ob abſolvendum acceperis, condemnare? Livius, Ipſe inter ſpoliandum corpus hoſtis veruto percuſſus, inter primam curationem expiravit.

In DO.

GErundia in Do, modò ſine præpoſitione in oratione adhibentur.

Cicero

GErundiis in di, adduntur ſubſtantiva, tempus, cauſa, ſtudium, finis, & cætera ejuſdem generis.

Cic. de Senectute. Equidem efferor ſtudio, patres noſtros, quos colui & dilexi, videndi. Idem Attico, Sit jam aut finis omnino deplorandi, aut moderatio.

Item nonnulla adjectiva, ut: *Peritus, Imperitus, cupidus, inſuetus navigandi, ignarus dicendi. Cicero de Orat. Sum cupidus te audiendi.*

In DUM.

GErundiis in Dum, præponuntur præpoſitiones, Ad, Ob, Inter.

Cicero 5. Tuſc. Conturbatus animus non eſt aptus ad exequendum munus ſuum. Idem in Verr. Quantò illud flagitioſius, improbius, indignius, eum à quo pecuniam ob abſolvendum acceperis, condemnare? Livius, Ipſe inter ſpoliandum corpus hoſtis veruto percuſſus, inter primam curationem expiravit.

In DO.

GErundia in Do, modò ſine præpoſitione in oratione adhibentur.

Cicero

Cicero, Plorando defessus sum. Modò præpositiones maximè, a, ab, de, in, assumunt *Idem 3. Tusc. Ab invidendo autem rectè invidentia dicitur. Idem Curion. Etenim quis est tàm in scribendo impiger quàm ego? Idem, Tu quid cogites de transeundo in Epirum scire sanè velim.*

Nonnunquam, E, vel Ex, Cum, Pro.

Plaut. Heu senex pro vapulando hercle abs te mercedem petam. Quintil. Scribendi ratio conjuncta cum loquendo est.

Gerundia Passiva.

GErundia, quæ passionem significant, nullum post se casum admittunt.

Quintil. Memoria excolendo, sicut alia omnia augetur. Plinius, Rubens ferrum non est habile tundendo.

Supina in Um.

SVpina in Vm, amant verba, quæ motum adsignificant.

Terent. Phorm. Percontatum ibo. Idem Heaut. Abi deambulatum. Livius, Coriolanus damnatus absens in Volscos exulatum abijt.

Cicero, Plorando defessus sum. Modò præpositiones maximè, a, ab, de, in, assumunt *Idem 3. Tusc. Ab invidendo autem rectè invidentia dicitur. Idem Curion. Etenim quis est tàm in scribendo impiger quàm ego? Idem, Tu quid cogites de transeundo in Epirum scire sanè velim.*

Nonnunquam, E, vel Ex, Cum, Pro.

Plaut. Heu senex pro vapulando hercle abs te mercedem petam. Quintil. Scribendi ratio conjuncta cum loquendo est.

Gerundia Passiva.

GErundia, quæ passionem significant, nullum post se casum admittunt.

Quintil. Memoria excolendo, sicut alia omnia augetur. Plinius, Rubens ferrum non est habile tundendo.

Supina in Um.

SVpina in Vm, amant verba, quæ motum adsignificant.

Terent. Phorm. Percontatum ibo. Idem Heaut. Abi deambulatum. Livius, Coriolanus damnatus absens in Volscos exulatum abijt.

Ante se nullum, post se suorum verborum casus habent.

Cæsar. Legatos ad Cæsarem mittunt, rogatum auxilium. Terent. Phor: Me ultrò accusatum advenit. Idem Eunuch. Nutricem accersitum iit.

Supina in VM, cùm passionem significant, nullum post se casum desiderant, ut:

Vapulatum, Vænum, Exulatum.

Supina in U.

SVpina in V, ferè passivæ significationis sunt sine casu, adhærentque nominibus adjectivis.

Cicer. Att. quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton. O rem non modo visu fœdam, sed etiam auditu.

DE PARTICIPIIS.

PArticipia eosdem casus habēt, quos verba à quibus proficiscuntur.

Ante se nullum, post se suorum verborum casus habent.

Cæsar. Legatos ad Cæsarem mittunt, rogatum auxilium. Terent. Phor: Me ultrò accusatum advenit. Idem Eunuch. Nutricem accersitum ijt.

Supina in VM, cùm passionem significant, nullum post se casum desiderant, ut:

Vapulatum, Vænum, Exulatum.

Supina in U.

SVpina in V, ferè passivæ significationis sunt sine casu, adhærentque nominibus adjectivis.

Cicer. Att. quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton. O rem non modo visu fœdam, sed etiam auditu.

DE PARTICIPIIS.

PArticipia eosdem casus habẽt, quos verba à quibus proficiscuntur.

Pueri

Pueri victoriam reportaturi, non delectantur duodecim scruporum ludo: Livius, Ancus ingenti præda potius Romam redijt. Cicer. Lentulo, Totus nunc est ab ijs, à quibus tuendus fuerat, derelictus.

Participia in Ans, Ens, interrogandi casu gaudent, cùm fiunt nomina.

Terent. Phorm. Herus liberalis est, & fugitans litium. Cic. Att. Boni cives amantes patriæ. Salustius, Corpus patiens inediæ, vigiliæ, algoris, suprà quàm cuiquam credibile est. Cicero ad Quint. Frat. Fert graviter homo, & mei amantissimus, & suæ dignitatis retinens, se apud te neque amicitia, neque jure valuisse.

Nonnulla etiam præteriti temporis, eodem casu gaudent, ut:

Consultus, doctus, Cice. in Anton. Neque enim ille magis jurisconsultus, quam justitiæ fuit. Horatius: Docte sermonis utriusque lingvæ.

Participia præsentis præteritique temporis, cùm nominum naturam induunt, more eorum comparantur.

'ueri victoriam reportaturi, non delectantur luodecim scruporum ludo: Livius, Ancus ingen- i præda potius Romam redijt. Cicer. Lentulo, Totus nunc est ab ijs, à quibus tuendus fuerat, lerelictus.

Participia in Ans, Ens, interrogan- li casu gaudent, cùm fiunt nomina.

Terent. Phorm. Herus liberalis est, & fugitans itium. Cic. Att. Boni cives amantes patriæ. 'alustius, Corpus patiens inediæ, vigiliæ, algoris, 'uprà quàm cuiquam credibile est. Cicero ad Quint. Frat. Fert graviter homo, & mei aman- issimus, & suæ dignitatis retinens, se apud te neq; micitia, neque jure valuisse.

Nonnulla etiam præteriti tempo- is, eodem casu gaudent, ut:

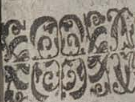
'onsultus, doctus, Cice. in Anton. Neque enim lle magis jurisconsultus, quam justitiæ fuit. Ho- atius: Docte sermonis utriusque lingvæ.

Participia præsentis præteritique emporis, cùm nominum naturam in- uunt, more eorum comparantur.

Cic. Lentulo, A me nullum tempus prætermittitur, de tuis rebus & agendi & cogitandi, utorque ad omnia Quinto Selicio, quo neq; prudentiorem quenquam ex tuis, neq; fide majori esse judicio, neque amantiorem tui. Idem Tironi, Cùm commodè & per valetudinem, & per anni tempus navigare poteris, ad nos amantissimos tui veni. Idem Att. Nihil illo regno spoliatius, nihil rege egentius.

PRÆ

Cic. Lentulo, A me nullum tempus prætermittitur, de tuis rebus & agendi & cogitandi, utorque ad omnia Quinto Selicio, quo neq; prudentiorem quenquam ex tuis, neq; fide majori esse judicio, neque amantiorem tui. Idem Tironi, Cùm commodè & per valetudinem, & per anni tempus navigare poteris, ad nos amantissimos tui veni. Idem Att. Nihil illo regno spoliatius, nihil rege egentius.

PRÆPOSITIONUM
Constructio.

VErba absoluta & intransitiva, prepositionum beneficio in casus transeunt.

Cic. lib. 2. de Orat. Cùm etiam tum in lecto Crassus esset, & apud eum Sulpitius sederet, Antonius autem inambularet cum Cotta in porticu, repente eò Quintus Catullus senex, cum Cajo Julio fratre venit.

Casus Præpositionum.

ACCusativo serviunt, *Ad, apud, ante, adversus vel adversum, cis, citra, circiter, circa, circum, contra, erga, extra, intra, inter, infra, juxta, ob, penes, per, pone, post, prope, propter, præter, secundum, supra, secus, trans, ultra, versus, usque.*

Cicero in Bruto, In pratulo prope Platonis statuam consedimus. Idem Attico. Secundum te nihil est mihi amicius solitudine.

Versus suo casui postponitur. *Cic. Attico,*

Verti

PRÆPOSITIONUM
Constructio.

VErba absoluta & intransitiva, præpositionum beneficio in casus transeunt.

Cic. lib. 2. de Orat. Cùm etiam tum in lecto Crassus esset, & apud eum Sulpitius sederet, Antonius autem inambularet cum Cotta in porticu, repente eò Quintus Catullus senex, cum Cajo Julio fratre venit.

Casus Præpositionum.

ACCusativo serviunt, *Ad, apud, ante, adversus vel adversum, cis, citra, circiter, circa, circum, contra, erga, extra, intra, inter, infra, juxta, ob, penes, per, pone, post, prope, propter, præter, secundum, supra, secus, trans, ultra, versus, usque.*

Cicero in Bruto, In pratulo prope Platonis statuam consedimus. Idem Attico. Secundum te nihil est mihi amicius solitudine.

Versus suo casui postponitur. *Cic. Attico,*

Verti

Verti me à Minturnis Arpinum versus, *Sulpit. Cicer.* *Ex Asia rediens, cùm ab Ægina Megaram versus navigarem, cœpi regiones circum circa prospicere.*

Ablativo gaudent, *a, ab, abs, absque, cum, coram, clam, de, e, ex, pro, præ, procul, palam, sine.* *Cice. in Pison. Mihi verò ipsi coram genere meo propinquo tuo, quæ dicere ausus es? Idem Attico, Paulò clàm ijs eam vidi. Terent. Heau. Præ iracundia Menedeme non sum apud me. Livius Rem creditori palam populo solvit. Idem haud procul occasu solis redeundi in castra tempus erat.*

Tenus, quemadmodum Versus, postponitur, atque ferè patrium casum desiderat, si nomen sit multitudinis:

Cœlius Cic. Rumores illi de comitiis Cumarum tenus caluerunt. Sin singulare sit nomen, Ablativo gaudet. *Livius Adeo nudaverat vada, ut alibi umbilico tenus aqua esset, alibi genua vix superaret.*

In, Sub, Super.

IN, Sub, Super, modò Accusativum, modò Ablativum pro varia significatione

Verti me à Minturnis Arpinum versus, Sulpit. Cicer. *Ex Asia rediens, cùm ab Ægina Megaram versus navigarem, cœpi regiones circum circa prospicere.*

Ablativo gaudent, *a, ab, abs, absque, cum, coram, clam, de, e, ex, pro, præ, procul, palam, sine.* Cice. in Pison. *Mihi verò ipsi coram genere meo propinquo tuo, quæ dicere ausus es? Idem Attico, Paulò clàm ijs eam vidi.* Terent. Heau. *Præ iracundia Menedeme non sum apud me.* Livius *Rem creditori palam populo solvit.* Idem *haud procul occasu solis redeundi in castra tempus erat.*

Tenus, quemadmodum Versus, postponitur, atque ferè patrium casum desiderat, si nomen sit multitudinis;

Cælius Cic. Rumores illi de comitiis Cumarum tenus caluerunt. Sin singulare sit nomen, Ablativo gaudet. *Livius Adeo nudaverat vada, ut alibi umbilico tenus aqua esset, alibi genua vix superaret.*

In, Sub, Super.

IN, Sub, Super, modò Accusativum, modò Ablativum pro varia significatione

ione poſtulant. In, cum verbis motus ccuſativum amat.

ic. in Catil. Egredere ex urbe Catilina, in exi- ium proficiſcere. Cùm vero quies, aut ali- uid fieri ſignificatur, Ablativo gaudet, ut: *um in templo, deambulo in foro. Idem ad Att. n hac ſolitudine careo omnium colloquio.*

Sub.

SVb, ferè accuſandi caſum poſtulat, pro, circiter, per, paulo, ante; deni- ue cum da tempus ſignificat, ut

ub veſperum, ſub noctem, ſub lucis ortum, ſub dem tempus hæc geſta ſunt. Cæſar, Pompejus ſub octem naves ſolvit. Livius, ſub equeſtris finem ertaminis, coorta eſt peditum pugna.

Sub cum verbis quietis Ablativum petit, ut:

Conſedimus ſub umbra Platani. Sub nomine pa- is bellum latet.

Super.

SVper, Accuſativo ſervit, cum præ- poſitioni ſupter contraria eſt, maxi- mè cum motus ſignificatur, ut:

Sedeo

ione postulant. In, cum verbis motus ccusativum amat.

ic. in Catil. Egredere ex urbe Catilina, in exi-ium proficiscere. Cùm vero quies, aut ali-uid fieri significatur, Ablativo gaudet, ut: *um in templo, deambulo in foro. Idem ad Att. n hac solitudine careo omnium colloquio.*

Sub.

SVb, ferè accusandi casum postulat, pro, circiter, per, paulo, ante; deni-que cum da tempus significat, ut *ub vesperum, sub noctem, sub lucis ortum, sub dem tempus hæc gesta sunt. Cæsar, Pompejus sub octem naves solvit. Livius, sub equestris finem ertaminis, coorta est peditum pugna.*

Sub cum verbis quietis Ablativum etit, ut: *Consedimus sub umbra Platani. Sub nomine pa-is bellum latet.*

Super.

SVper, Accusativo servit, cum præ-positioni supter contraria est, maxi-nè cum motus significatur, ut:

Sedeo

Sedeo super saxum. Tegula cecidit super caput,
Ablativo adjungitur, cum pro De ponitur.
Cic. Att. Hac super re scribam ad te Rhegio.

Interdum etiam Ablativo adjungitur cum verbo quietis, maximè apud poëtas.

Virgil. Eccl. 1. Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte Fronde super viridi.

Subter.

SVbter, fermè Accusandi casum poscit, sive quietis, seu motus verbis adjungatur.

Cic. 1. Tusc. Plato iram in pectore, cupiditatem subter præcordia locavit.

Apud Poëtas tamen aliquando cum Ablativo reperies.

Virg. lib. 9. Cum tamen omnes Ferre libet subter densa testudine casus.

Præpositio cùm casu privatur, in adverbium migrat.

Cic. Att. Tu adventare ac propè adesse jam debes. Idem pro Flacco, Multa post annis pecunia recuperata est. Idem de Nat: Deor. Sensibus & animo

Sedeo super saxum. Tegula cecidit super caput, Ablativo adjungitur, cum pro De ponitur. *Cic. Att. Hac super re scribam ad te Rhegio.*

Interdum etiam Ablativo adjungitur cum verbo quietis, maximè apud poëtas.

Virgil. Eccl. 1. Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte Fronde super viridi.

Subter.

SVbter, fermè Accusandi casum poscit, sive quietis, seu motus verbis adjungatur.

Cic. 1. Tusc. Plato iram in pectore, cupiditatem subter præcordia locavit.

Apud Poëtas tamen aliquando cum Ablativo reperies.

Virg. lib. 9. Cum tamen omnes Ferre libet subter densa testudine casus.

Præpositio cùm casu privatur, in adverbium migrat.

Cic. Att. Tu adventare ac propè adesse jam debes. Idem pro Flacco, Multa post annis pecunia recuperata est. Idem de Nat: Deor. Sensibus & animo

nimo ea, quæ extra sunt percipimus. Hujus generis sunt, antè, contrà, citrà, circùm, circiter, extrà, intrà, infrà, post, propè, pone, ultrà usquè. *Cic. Att. Id ipsum quod me mones, quatriduo antè ad eum scripseram.*

CONSTRVCTIO *Adverbij.*

NOMINATIVVS POST Adverbium.

EN, Ecce, nominandi seu accusandi casum admittunt.

Cic. pro Dejot. En crimen, en causa. Plaut. En factum, en tegulas, en obductas fores. Cic. in Verrem, Ecce nova turba atque rixa. Idem de Finib. Ecce miserum hominem, si dolor summum malum est.

GENITIVVS POST Adverbium.

SAtis, abundè, affatim, parùm, instar, partim, ergò pro causa, Genitivum postulant, Te

nimo ea, quæ extra sunt percipimus. Hujus generis sunt, antè, contrà, citrà, circùm, circiter, extrà, intrà, infrà, post, propè, pone, ultrà usquè. Cic. Att. Id ipsum quod me mones, quatriduo antè ad eum scripseram.

CONSTRVCTIO
Adverbij.

NOMINATIVVS POST Adverbium.

EN, Ecce, nominandi seu accusandi casum admittunt.

Cic. pro Dejot. En crimen, en causa. Plaut. En tectum, en tegulas, en obductas fores. Cic. in Verrem, Ecce nova turba atque rixa. Idem de Finib. Ecce miserum hominem si dolor summum malum est.

GENITIVVS POST Adverbium.

SAtis, abundè, affatim, parùm, instar, partim, ergò pro causa, Genitivum postulant,

Te

Terent. Phorm. Satis jam verborum est. Cicer. de claris Orator. Plato mihi unus instar est omnium. Livius, Victoriæ navalis ergò, in unum diem supplicatio decreta est. Plaut. Tibi divitiarum affatim est.

Adverbia Superlativa ànominibus orta etiam Genitivum postulant.

Cic. de Clar. Orat. Maximè omnium nobilium græcis litteris studuit. Idem ibid. Sæpissimè audio illum omnium ferè Oratorum latinè loqui elegantissimè.

ADVERBIA LOCI.

VBi, ubinam, ubicunque, ubivis, quovis, quoquo, nusquam, Genitivos terrarum, gentium, eleganter admittunt.

Cic. Attic. Quid ageres, ubi terrarum esses, ne suspicabar quidem. Terent. Adelph. Fratrem nusquam invenio gentium. Plautus, Perij ego oppidò, nisi Litanum invenio, jam ubi est gentium. Cic 2. Philip. Qui ubicunque terrarum sunt, ibi est omni reipub. præsidium.

Pridiè, & postridiè Genitivum, & Accusativum casum petunt.

Cicer

Terent. Phorm. Satis jam verborum est. Cicero de claris Orator. Plato mihi unus instar est omnium. Livius, Victoriæ navalis ergò, in unum diem supplicatio decreta est. Plaut. Tibi divitiarum affatim est.

Adverbia Superlativa à nominibus orta etiam Genitivum postulant.

Cic. de Clar. Orat. Maximè omnium nobilium græcis litteris studuit. Idem ibid. Sæpissimè audio illum omnium ferè Oratorum latinè loqui elegantissimè.

ADVERBIA LOCI.

VBi, ubinam, ubicunque, ubivis, quovis, quoquo, nusquam, Genitivos terrarum, gentium, eleganter admittunt.

Cic. Attic. Quid ageres, ubi terrarum esses, ne suspicabar quidem. Terent. Adelph. Fratrem nusquam invenio gentium Plautus, Perij ego oppidò, nisi Litanum invenio, jam ubi est gentium. Cic 2. Philip. Qui ubicunque terrarum sunt, ibi est omni reipub. præsidium.

Pridiè, & postridiè Genitivum, & Accusativum casum petunt.

Cicer

Cicero Attico. Pridiè ejus diei venit. Idem Apio, Pridiè Nonas Junij cùm essem Brundusij, &c. Cæsar, Postridie eius diei Cæsar præsidio utriusque castris, quod satis esse visum est, reliquit. Cic. Attic. Postridie ludos Apollinares.

DATIVUS POST Adverbium.

QVædam dandi casum petunt, more eorum unde deducuntur, ut:

Congruenter, convenienterq; naturæ vivere: dicere convenienter rationi: obviam alicui ire, procedere, prodire. Cic. de Finib. Non quæro quid dicat, sed quid convenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere. Idem Cæsari ex Hispania redeunti, obviam longissimè processisti.

ACCUSATIVUS POST Adverbium.

PRopiùs, proximè accusandi casum exigunt.

Cic. epist. ad Octav. Cur castra longius adversariorum castris, & propius vrbem moventur? Idem in M. Anton. Brutus operam dat, ut cum suis copijs quàm proximè Italiam sit.

ABLATIVUS POST Adverbium.

Cicero Attico. Pridiè ejus diei venit. Idem Appio, Pridiè Nonas Junij cùm essem Brundusij, &c. Cæsar, Postridie eius diei Cæsar præsidio utriusque castris, quod satis esse visum est, reliquit. Cic. Attic. Postridie ludos Apollinares.

DATIVUS POST Adverbium.

QVædam dandi casum petunt, more eorum unde deducuntur, ut:

Congruenter, convenienterq; naturæ vivere: dicere convenienter rationi: obviam alicui ire, procedere, prodire. Cic. de Finib. Non quæro quid dicat, sed quid convenienter rationi possit, & sententiæ suæ dicere. Idem Cæsari ex Hispania redeunti, obviam longissimè processisti.

ACCUSATIVUS POST Adverbium.

PRopiùs, proximè accusandi casum exigunt.

Cic. epist. ad Octav. Cur castra longius adversariorum castris, & propius urbem moventur? Idem in M. Anton. Brutus operam dat, ut cum suis copijs quàm proximè Italiam sit.

ABLATIVUS POST Adverbium.

COmparativa Ablativo gaudent. *Cicero 2. de Invent. Lacryma nihil citius arescit. Idem ad Curion. Nemo est qui tibi sapientius suadere possit te ipso. Terent. Dies triginta, aut plus eo, in navi fui. Idem, Annos sexaginta natus es, aut plus eo, ut conjicio. Plin. Minus quinquennio est, quod prodiere, quæ vocant laureæ, non ingratæ amaritudinis.*

Adverbia Loci.

ADverbia quibus interrogamus, sunt hæc, Vbi, Vnde, Quò, Qua, Quorsum?

VBI.

AD interrogationem VBI, redduntur hæc:

Hîc, istîc, illîc, ibi, inibi, ibidem, alibi, alicubi, ubique, utrobique, ubilibet, ubivis, ubicunque, passim, vulgò, intus, foris, nusquam, longè, peregrè: item suprà, supter, infrà, antè, pòst, extrà, cùm sunt Adverbia. Cicero ad Torquatum, Nemo est, quin ubivis, quàm ibi, ubi est, esse malit.

Unde.

AD Vnde redduntur hæc: *Hinc, istinc, illinc, inde, indidem, aliunde, undelibet, undevis, vndique, vndecunque, vndequaque, aliundè, vtrinquè, eminus, cominus, supernè, infernè,*

COmparativa Ablativo gaudent. *Cicero 2. de Invent. Lacryma nihil citius arescit. Idem ad Curion. Nemo est qui tibi sapientius suadere possit te ipso. Terent. Dies triginta, aut plus eo, in navi fui. Idem, Annos sexaginta natus es, aut plus eo, ut conjicio. Plin. Minus quinquennio est, quod prodiere, quæ vocant laureæ, non ingratæ amaritudinis.*

Adverbia Loci.

ADverbia quibus interrogamus, sunt hæc, Vbi, Vnde, Quò, Qua, Quorsum?

VBI.

AD interrogationem VBI, redduntur hæc:

Hîc, istic, illîc, ibi, inibi, ibidem, alibi, alicubi, ubique, utrobique, ubilibet, ubivis, ubicunque, passim, vulgò, intus, foris, nusquam, longè, peregrè: item suprà, supter, infrà, antè, pòst, extrà, cùm fiunt Adverbia. Cicero ad Troquatum, Nemo est, quin ubivis, quàm ibi, ubi est, esse malit.

Unde.

AD Vnde redduntur hæc: *Hinc, istinc, illinc, inde, indidem, aliunde, undelibet, undevis, vndique, vndecunque, vndequaque, aliundè, vtrinquè, eminus, cominus, supernè, infernè,*

fernè, peregrè, intus, foris: Terent. *Vide ne quò hinc abeas longius.*

QUO.

AD Quò redduntur hæc: *Huc, istuc, illuc, eò, eòdem, illò, aliquò, aliò, neutrò, vtròque, quoquò, quocunque, quovis, quòlibet, intrò, foris, peregrè, longè, nusquam.* Terent. *Abi Parmeno intrò, ac me venisse nuntia.*

QUA.

AD Quà redduntur hæc: *Hàc, Istàc, illàc, aliquà, qualibet, quacunque.* Terent. *Plenus sum Rimarum, hàc, illac perfluo.*

Quorsum.

AD Quorsum, id est, quem locum versus, redduntur hæc:

horsum, istorsum, illorsum, aliorsum, deorsum, sursum, dextrorsum, sinistrorsum, lævorsum, prorsum, rursum, introrsum, vel introrsus, retrorsum vel retrorsus, quoquoversum vel quoquoversus. Terent. *Horsum pergunt.* Idem, *Sex ego te totos Parmeno, hos menses, quietum reddam, ne sursum deorsum cursites.*

VT.

POst has voces, adeò, ità, sic, tàm, talis, tantus, tot, ferè nunquam ponitur Quod, sed Vt, cum subjunctivo.

Cicero pro Rab. *Adeòne hospes hujusce urbis,*

fernè, peregrè, intus, foris: Terent. Vide ne quò hinc abeas longius.

QUO.

AD Quò redduntur hæc: Huc, istuc, illuc, eò, eòdem, illò, aliquò, aliò, neutrò, vtròque, quoquò, quocunque, quovis, quòlibet, intrò, foris, peregrè, longè, nusquam. Terent. Abi Parmeno intrò, ac me venisse nuntia.

QUA.

AD Quà redduntur hæc: Hàc, Istàc, illàc, aliquà, qualibet, quacunque. Terent. Plenus sum Rimarum, hàc, illac perfluo.

Quorsum.

AD Quorsum, id est, quem locum versus, redduntur hæc:
horsum, istorsum, illorsum, aliorsum, deorsum, sursum, dextrorsum, sinistrorsum, lævorsum, prorsum, rursum, introrsum, vel introrsus, retrorsum vel retrorsus, quoquoversum vel quoquoversus. Terent. Horsum pergunt. Idem, Sex ego te totos Parmeno, hos menses, quietum reddam, ne sursum deorsum cursites.

VT.

POst has voces, adeò, ità, sic, tàm, talis, tantus, tot, ferè nunquam ponitur Quod, sed Vt, cum subjunctivo.
Cicero pro Rab. Adeòne hospes hujusce urbis,

adeone ignarus es disciplinæ, consuetudinisq; nostræ, ut hæc nescias? Idem 1. Tuscul. non sum ita hebes, ut ista dicam.

Adverbia in VM.

ADVERBIA in VM, positivis gaudent, ut:

Parum, multum, minimum, tantum, quantum, aliquantum. Cic. ad Attic. Parum firma sunt, quæ de Fratre meo scribis. Idem in Rull. Socer hujus viri, multum bonus est. Idem de Finib. In rebus apertissimis nimium longi sumus. Plaut. Credo timida es aliquantulum Soror.

Adverbia in O.

PAulò, nimiò, aliquantô, tantò, eò, quò, multò, hoc pro tanto, comparativo adhærent

Cice: de Offic. Quantò superiores sumus, tantò nos submissius geramus. Cic. de amicit: Nec verò corpori solum subveniendum est, sed etiam menti atque animo multò magis. Plancus Cice. Certè hoc maius habes testimonium amoris mei, quo maturius tibi quàm cæteris consilia mea volui esse nota. Lucius Ciceroni, Ego valeo sicut soleo, paulò etiam deterius quàm soleo.

adeone ignarus es disciplinæ, consuetudinisq; nostræ, ut hæc nescias? Idem 1. Tuscul. non sum ita hebes, ut ista dicam.

Adverbia in VM.

ADVERBIA in VM, positivis gaudent, ut:

Parum, multum, minimum, tantum, quantum, aliquantum. Cic. ad Attic. Parum firma sunt, quæ de Fratre meo scribis. Idem in Rull. Socer hujus viri, multum bonus est. Idem de Finib. In rebus apertissimis nimium longi sumus. Plaut. Credo timida es aliquantulum Soror.

Adverbia in O.

PAulò, nimiò, aliquantô, tantò, eò, quò, multò, hoc pro tanto, comparativo adhærent

Cice: de Offic. Quantò superiores sumus, tantò nos submissius geramus. Cic. de amicit: Nec verò corpori solum subveniendum est, sed etiam menti atque animo multo magis. Plancus Cice. Certe hoc maius habes testimonium amoris mei, quo maturius tibi quám cæteris consilia mea volui esse nota. Lucius Ciceroni, Ego valeo sicut soleo, paulò etiam deterius quàm soleo.

INTERIECTIONIS
Constructio.

O Tribus casibus adjungitur: nominandi.
Terent. Phorm. O vir fortis atque amicus: Accusandi, *Cicer. Terent. O me perditum: ô me afflictum:* Vocandi, *Teren. O Dave itane contemnor abs te?*

HEU, PRO.

HEV, & prô, modo nominandi, vel potius vocandi casum postulant.
Virg. Heu pietas, heu prisca fides. Livius, Tantum (prô dolor) degeneravimus à parentibus nostris: Modo Accusandi, *Cicero in M. Anton. Heu me miserum, cur Senatum cogor, quem semper laudavi, reprehendere? Idem, in Verrem, Prô Deum hominumq; fidem.*

Prô apud Ciceronem 2. Philip. vocativum habet.

Quæ enim res unquam (prô sancte Jupiter) non modò in hac urbe, sed in omnibus terris

INTERIECTIONIS
Constructio.

O Tribus casibus adjungitur: nominandi. *Terent. Phorm. O vir fortis atque amicus:* Accusandi, *Cicer. Terent. O me perditum: ô me afflictum:* Vocandi, *Teren. O Dave itane contemnor abs te?*

HEU, PRO.

HEV, & prô, modo nominandi, vel potius vocandi casum postulant. *Virg. Heu pietas, heu prisca fides. Livius, Tantum (prô dolor) degeneravimus à parentibus nostris:* Modo Accusandi, *Cicero in M. Anton. Heu me miserum, cur Senatum cogor, quem semper laudavi, reprehendere? Idem in Verrem, Prô Deum hominumq; fidem.*

Prô apud Ciceronem 2. Philip. vocativum habet.

Quæ enim res unquam (prô sancte Jupiter) non modò in hac urbe, sed in omnibus terris

est gesta major? Heu etiam Dativo gaudet. *Plaut. Heu mihi, nequeo, quin fleam. Idem. Heu misero mihi.*

HEI, VÆ.

HEI, Væ, Dativo gaudent. *Terent Heaut: Hei misero mihi. Idem, Væ mihi.* Hei etiam Vocativo additur. *Plaut. Hei Megadore, haud decorum facinus tuis factis facis. Terent. Heu mihi, laudo tandem perdoluit, vires.*

est gesta major? Heu etiam Dativo gaudet. *Plaut. Heu mihi, nequeo, quin fleam. Idem. Heu misero mihi.*

HEI, VÆ.

HEI, Væ, Dativo gaudent. *Terent Heaut: Hei misero mihi. Idem, Væ mihi.* Hei etiam Vocativo additur. *Plaut. Hei Megadore, haud decorum facinus tuis factis facis. Terent. Heu mihi, laudo tandem perdoluit, vires.*

CON-

CONIVNCTIONIS
Constructio.

Conjunctiones copulativæ & disjunctivæ cùm ad idem verbum referuntur, similes casus connectunt.

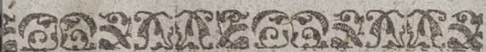
Cic. in Anton. Quis non doleat interitum talis viri & civis? Salustius, Divitiarum, & formæ gloria, fluxa atque fragilis est. Cice. de Senect. Quid de pratorum viriditate, aut arborum ordinibus, aut vinearum, olivetorumq́ue speciem dicam?

Quàm, nisi, an, præterquam, eosdem itidem casus copulant.

Cicero Attic, An existimas ab ullo malle me legi probariq; quam à te? Idem pro Sestio, quem unquam Senatus civem, nisi me nationibus exteris commendavit? Idem de Orat. Refert etiam qui audiant, Senatus, an Populus, an judices. Idem in Catilinam, Pro tantis rebus nullum à vobis præmium postulo, præterquam hujus diei memoriam sempiternam.

FINIS.

CONIVNCTIONIS
Constructio.

Conjunctiones copulativæ & disjunctivæ cùm ad idem verbum referuntur, similes casus connectunt.

Cic. in Anton. Quis non doleat interitum talis viri & civis? Salustius, Divitiarum, & formæ gloria, fluxa atque fragilis est. Cice. de Senect. Quid de pratorum viriditate, aut arborum ordinibus, aut vinearum, olivetorumq; speciem dicam?

Quàm, nisi, an, præterquam, eosdem itidem casus copulant.

Cicero Attic, An existimas ab ullo malle me legi probariq; quam à te? Idem pro Sestio, quem unquam Senatus civem, nisi me nationibus exteris commendavit? Idem de Orat. Refert etiam qui audiant, Senatus, an Populus, an judices. Idem in Catilinam, Pro tantis rebus nullum à vobis præmium postulo, præterquam hujus diei memoriam sempiternam.

FINIS.

EM

LIS A

CIET

MA

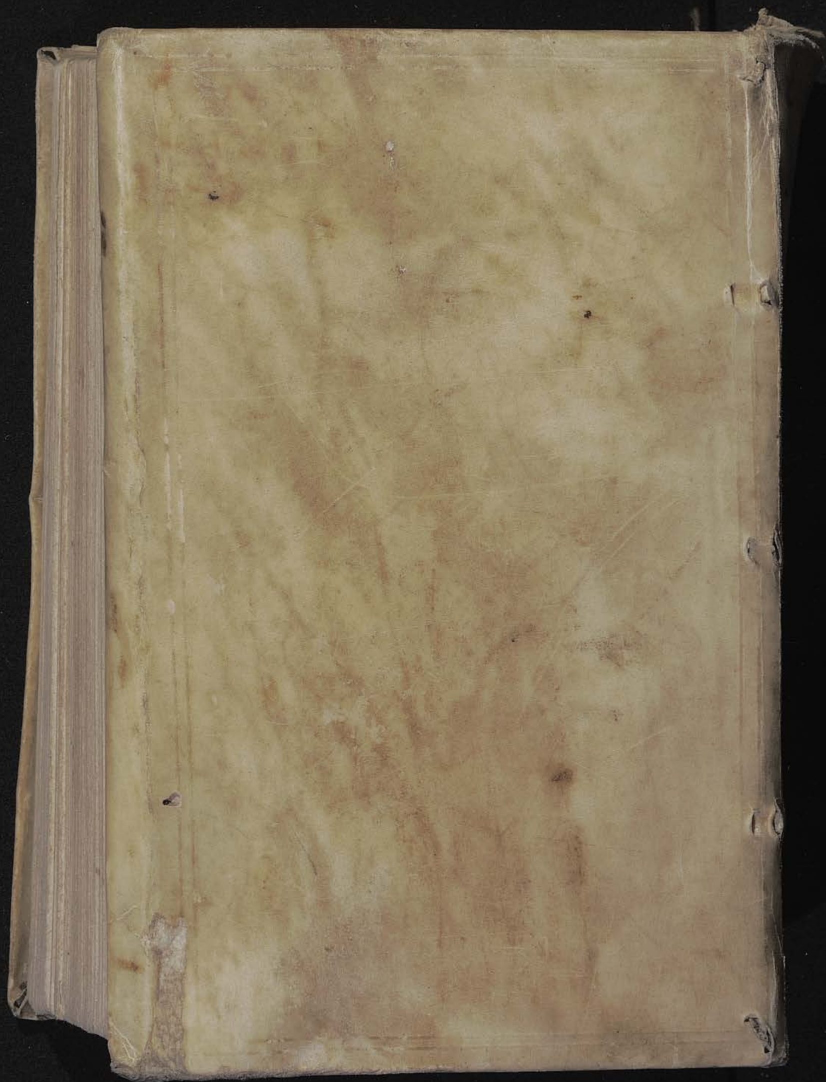
DE C

16

Imprim

EMMANUELIS ALVARI E SOCIETATE IESU, GRAMMATICARUM INSTITUTIONUM

Liber Secundus.

DE CONSTRUCTIONE octo partium orationis.

16 30

NISSÆ,
Imprimebat IOHANNES SCHUBART.

Anno
M DC. XXX.

horus, A

a tulissen
et opus,

nautas.

ecos scri
ἐγγὺς Geo
c plura f
Latini:

e Flaccus.
geomoru
Leucopetra
dum & ha
per, I, Mu
it, quòd n

a Canni.
etram con

nentem
es corrip
contraxit
Gr

Ovid. Meta: 4.

Ipse retroversus squalentia protulit ora.

Hodie corripitur. Iuv. Saty: 3.

Rex hodie minor est, here quam fuit, atq; eadem cras, &c.

Quandoquidem. Virg Eclog 3.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.

Sacrosanctus, habétne brevem an longam secun-

DEOC

VM ORA

STR

LIBE

QUID

ET IN

DI

te ſcripſerunt.

Tranſitiva, cur

in caſum diſſim

Cic. ad Att. lib.

habet: altera

partes aut nullu

idem ad Q. Frat

diſcunt, diliger

diverſum ab ec

Pax eſt tranquil

ſtam, & Figura

ſuis numeris pe

DE OCTO PARTIUM ORATIONIS CONSTRUCTIONE

LIBER SECUNDUS.

QUID SIT SYNTAXIS, ET IN QUOT PARTES DISTRIBUATUR.

SYNTAXIS GRÆCE latinè constructio, est recta partium orationis inter se compositio. Porro recta compositio ea censenda est, qua usi sunt autores, qui purè & emendatè scripserunt. HÆC duplex est, altera Transitiva, cum partes nimirum orationis in casum dissimilem præcedenti transeunt. *Cic. ad Att. lib. 2. Pompejus amat nos, carosq; habet:* altera Intransitiva, cum orationis partes aut nullum post se casum habent: *idem ad Q. Frat. lib. 3. Valent pueri, studiosè discunt, diligenter docentur:* aut certè non diversum ab eo, qui antecessit: *idem Phil. 3 Pax est tranquilla libertas.* VTRAQVE in lustam, & Figuratam dividitur: illa omnibus suis numeris perfecta, atq; expleta est: *idem*

Distributio Syntaxeos.

I.

II.

Lentulo lib. 1. *Ego omni officio, ac potius pietate, erga te, cæteris satisfacio omnibus, mihi ipse nunquam satisfacio:* in hac, ut plena sit, nonnihil desideratur: *idem ad Att lib.* 15. *Ego, si Tyro ad me, cogito in Tusculanum, quæ omnibus suis numeris absoluta erit si duo verba addas hoc modo, Ego, si Tyro ad me venerit, cogito in Tusculanum proficisci:* aut mutatur aliquid, *ut justa efficiatur. Idem ad eundem lib.* 13. *Quam turpis est assentatio, quam vivere ipsum turpe sit nobis. Si vita ipsa, dixisset, Justa erat. De Figurata compositius postremo loco dicendum est Nunc à justa, eaq; Intransitiva, quòd facilior, expeditiorq; sit, initium faciemus. Ad quam antequam aggredior, illud etiam atq; etiam eos rogatos velim, qui hunc libellum sunt lecturi, ut ne ægrè ferant, si Syntaxeos præcepta pluribus interdum illustrata exemplis offenderint: neq; enim casu, aut temerè, sed consultò & cogitato id factum est. Nam cum Grammaticæ præceptiones aridæ, jejunæ, & insulsæ ipsæ per se sint, nisi veterum scriptorum nitore & elegantia condiantur, brevi domestica barbarie Latinæ linguæ rudes infuscabunt.*

DE CONSTRUCTIONE INTRANSITIVA.

Verbum

VErbum personale finiti modi antecedit Nominativus apertè vel occultè, ejusdem numeri & personæ.

Cicero, Si vales, bene est, ego quidem valeo. *Terentius in Eunuch. Quis hic loquitur? Idem ibidem, Quid stamus, cur non imus hinc?* Lib. 14.

ETSI *verba, quæ Impersonalia vocantur, ferè antecedit nominandi casus apertè vel occultè, ut suis locis planum faciemus: satius tamen visum est à vulgari, & communi præceptione non discedere, atq; in re non ita magni momenti connivere, quàm stomachum iis movere, in quorum animis, vetus opinio tam olim penitus insedisset. Quanquam si quis hæc ad vivum resecare velit, nonnulla procul dubio verba reperiet, quæ nullum prorsus ante se casum habeant.* VARRO *lib. 3. de analog. verba impersonalia appellat declinationum species, quæ habent tempora sine personis, quas species ait esse quatuor,* ROGANDI, *ut seriturne? & sereturne?* RESPONDENDI, *eadem figura fieri, extremis syllabis demptis.* OPTANDI, *ut vivatur, ametur, viveretur, amaretur.* IMPERANDI, *& cætera, qui Varronis locus locupletissimus testis est, etiam Ciceronis ætate fuisse cognita verba, quæ posteri impersonalia nominárunt. Gellius lib. 15. cap. 13. more nostro locutus est, Veritum, inquit, sicut Puditum, Pigitum, non personaliter per infi-*

Impersonalia antecedit Nominativus.

Species impersonaliũ.

Impersonalium antiquitas.

infinitum modum dictum esse, non à vetustioribus tantum videmus, sed à M. quoque Tullio in 2 de Fin. Primum, inquit, Aristippi, Cyrenaicorumq; omnium, quos non est veritum in ea voluptate, quæ maxima dulcedine sensum moveret, summum bonum ponere. Hæc ideo attulimus, ut intelligeremus non esse hoc verbum genus à junioribus Grammaticis confictum, Qui impersonalia de medio sustulerunt, non satis eorum naturam vimq; vocabuli videntur perspexisse. NON *enim ita impersonalia appellantur, ut in, præpositio privationem nominativi personæ, ut vocant, agentis, vel patientis declaret, ut vulgò persuasum est, sed ideo impersonalia sive species declinationum, quæ habent tempora, sine personis a Varrone dicuntur, propterea quòd privantur præcipuis personis, hoc est prima, & secunda: atq; ita se rem habere ex eodem Varrone suo loco apertissimè demonstrabimus. Qua de re hoc loco ne verbum quidem faciat præceptor, qui suis auditoribus consultum volet. Agentis & Patientis voces, quas plerique huic præcepto addunt, consultò prætermisimus, tum quòd parum faciant ad eius cognitionem, tum vel maximè, ne cui ansam præberemus philosophandi, non sine temporis jactura, & puerorum cruciatu.*

Cur impersonalia dicantur.

APPENDIX.

PRima, & secunda persona ferè non expli-

explicantur, nisi cùm diversa studia significamus.

Autor ad Herennium, Ego capitis mei periculo patriam liberavi, vos liberi sine periculo esse non curatis?

Aut cum plus significamus, quàm dicimus.

Idem, Tu istud ausus es dicere? *Cicero in Verrem*, Tu innocentior, quàm Metellus? Ibidem l. 5

Tu, plus significat, quam verbum ipsum per se declarat.

HIC, *ne aut discretionis, aut emphasis nomine terreantur tyrones, rem teneant, vocabula discent suo tempore.* ADMONEANTUR *sæpenumerò, ne tertio quoque verbo, ut fit,* Ego, Tu, Nos Vos, *non sine nausea effutiant. Alijs præterea de causis explicantur hæ personæ, quas veterum scriptis legendis, usus optimus magister docebit.*

II. APPENDIX.

VErbum infinitum interdum partes nominativi agit.

Cic. in Oratore, Oportere, perfectionem declarat officij. *Terentius in Heautontimorumeno*, Non est mentiri meum.

Item verbum cum suo casu.

Lib. 7.
Lib. Epi. ad Brutum.

Cicero ad Marrium, Vacare culpa, magnum est solatium. *Brutus ad Att.* Dolet mihi quod tu non stomacharis.

Membrum orationis pro Nominativo, cum verbis certis

I. VERBA Apparet, Fallit, Fugit, Præterit, Latet interdum loco nominativi membrum orationis habent. *Cic. 2 Phil. Non dissimulat P.C. apparet esse commotum, sudat, pallet. Idem in Bruto: Legimus epistolas Corneliæ matris Gracchorum, apparet filios non tam in gremio educatos, quam in sermone matris. Idem ad Attic. lib. 12. Approbat illas litteras non illius esse. Idem in Oratore. Quem quæso nostrum fefellit, ita vos esse facturos? Livius 1. bell. Maced. Non fefellit Achæos, quò spectasset tam benigna pollicitatio.* Cic. ad Att *lib. 7. De Dionysio fugit me ad te antea scribere. Idem ad Silium libro 13. Non me præterit nos eam Ephesi expertos esse. Plin lib 2 cap. 20. Latet plerosque magna cœli affectatione compertum à principibus doctrinæ viris, superiorum trium syderum ignes esse.*

II. IDEM accidit nonnunquam verbis Passivis. *Cic. de Amic. Tarquinium dixisse fertur, tum cùm exul esset se intellexisse, quos fidos amicos habuisset, quosque infidos. Idem 5. Tusc. Ex quibus bonorum beatam esse vitam concluditur.*

III. *Plin. lib. 8. cap. 32. Qualem fuisse traditur Q. Sertorij cernam.* QUOD idem verbo vide-

tur,

gr usu venit: modò apertè. *Cic. 5. Tusc. Non* *mihi videtur ad beatè vivendum satis posse virtutem*: modò obscurè, *Idem ad Atticum lib. 12. Velim aliquando, cum erit tuum commodum, puerum Lentulum invisas, eiq; de mancipiis, quæ tibi videtur, attribuas: deest enim, attribuenda esse. Ad eundem ibidem, Quod Lentulum invisis, valdè gratum, pueros attribue quot, & quos videbitur, deest attribuendos esse. Plura ejusdem exempla adjungam, quæ Budæus in Comment. Lingvæ Græcæ affert. Pro Rab. Posth. Fit S.C. ut C. Marius, L. Valerius COSS. adhiberent Tribunos plebis, & Prætores, quos ipsis videretur. Idem in Frumentaria. Consulibus senatus permisit, ut vini, & olei decumas, quas ante vendere in Sicilia Quæstores consuessent, Romæ venderent, legemque his rebus, quam ipsis videretur, edicerent. Cæsar lib 4 de bell. Gal. Ad hæc quæ visum est, Cæsar respondit, lege Budæum si voles plura.*

III. APPENDIX.

VOcales copulatæ sæpe verbum plurale desiderant.

Cic. ad Att. Hic nobiscum sunt Nicias, & Valerius. Lib. 1.

Nonnunquam omittitur conjunctio.

Lib. 12 *Idem ad Q. F.* Frons oculi, vultus persæpe mentiuntur, oratio verò sæpissimè.

Voces copulatæ. VOCES *copulatas appellamus, conjunctionibus copulativis vinctas. Hic nulla facienda est mentio syllepseos, aut zeugmatis, nec ægrè ferat magister bene docendi studiosus, si tenelli auditores figurarum nomina ignorent, dummodo rem ipsam teneant.*

Vocibus copulatis singulare tribuitur. SVNT, *qui non audeant vocibus copulatis verbum singulare attribuere: cum M. Tullius aliiq; idonei autores quàm frequentissimè ita loquantur, maximè ubi de rebus inanimis est sermo. Cic. pro C. Rab. Virtus & honestas, & pudor cum Consulibus esse cogebat. Idem de Senect. Mens enim, & ratio, & consilium, in senibus est. Idem ad Q. Fr. lib. 3. Me jam & mare istuc solicitat. Idem ad Octavium, Nisi fortè eos appello, quorum aures, atq; animus à nobis abhorret. Idem ad Att. lib. 12. Mihi & res & conditio placet. Idem ad Pompejum lib. 5. Scribam apertè, sicut & mea natura, & amicitia postulat. Idem pro Quinct. Non eò dico C. Aquilli quo mihi veniat in dubium tua fides & constantia. Idem ad Att. lib. 7. Dionysius noster, qui est nobiscum, & Nicias Cous non rebatur oppidum esse Piræa. Idem ad eundem lib. 16. Egit pater & filius, ut tibi sponderem, Idem pro domo sua: Ubi enim tuleras, ut aqua & igni mihi interdiceretur? Idem ad Curionem lib. 2. Dux nobis, & autor opus est. Omitto*

mitto plura ejusdem testimonia. Cæsar lib. 1. bell. Gall. Gallos ab Aquitanis Garumna flumen, à Belgis Matrona Sequana dividit. Salust. in Cat. Libertas & anima nostra in dubio est. Ibid. Næ ista vobis mansuetudo & misericordia, si illi arma ceperint, in miseriam convertetur. Ibidem, Dispositis præsidijs uti res atq; tempus monebat. Livius 1. ab Urb. Tum ætas viresq;, tum avita gloria animum solicitabat. Varro 1. de analog. Consul fuit Tullius & Antonius. Quint. lib. 6. cap. 1. Affert in ijs momentum & ætas, & sexus & pignora. Plin. lib. 9. cap. 50 Piscium lupus & trichias bis anno parit. Sueton. in Claud. cap. 30. Authoritas dignitasq; formæ non defuit stanti, vel sedenti. Curtius lib. 8. Persarum te vestis & disciplina delectat. Poetæ etiam verbo plurali aliquando intercedente præpositione, Cum, *Virg. 1 Æn. Remo cum fratre Quirinus jura dabunt.* Oratores singulari. *Cic ad Q. Fr. lib. 3. Domitius cum Messala certus esse videbatur. Idem 1. Catilin. Occisus est cum liberis M. Fulvius consularis. Idem ad Atticum 1. Tu ipse cum Sexto, scire velim, quid cogites.* Poetarum copula.

IV. APPENDIX.

VErbum plurale nobiliorem personam sequitur. Prima nobilior est quàm secunda & tertia: Secunda tertiæ anteponitur.

Cicero

Lib. 14. *Cic. ad Terentium.* Si tu & Tullia lux nostra valetis: ego & suavissimus Cicero valemus.

Hic *utuntur interdum oratores numero singulari, sed rarius, Cic. pro Rab. Nam cum existerent nonnulla, sed per pauca tamen sententiæ, quæ censerent, ut Tribuni, ut præfecti, ut comites omnes magistratuum hac lege tenerentur, vos, vos inquam ipsi & senatus frequens restitit. Idem in Salust. Qui mihi dies, si cum reliqua vita referatur, animo quidem meo superet, cum universi vos, populusq; Romanus frequens adventu meo gratulatus est.* Nota. POETÆ etiam intercedente præpositione, Cum, verbum multitudinis præstantiori personæ reddunt. Virgil. 2. Æneid

-- divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum.

Oratores vero verbum nominativo reddunt nulla habita ratione ablativi. *Cic. ad Att. lib. 3. Atq; utinam jam ante vidisses, nec totum animum tuum mœrori mecum dedisses. Quod idem & poetæ faciunt.* Horat. in arte poet:

Tu quid ego, & populus mecum desideret, audi,

Ovid. 1. Fast.

Tu quoque cum Druso præmia fratre feres.

VErbum personale infiniti modi postulat ante se accusandi casum.

Lib. 15. *Cic. ad Att.* Hunc quidem nimbum cito transiisse lætor. *Ter. in Adelphis*, Salvum te advenire gaudemus.

DE

DE ADIECTIVIS ET SUBSTANTIVIS.

NOmina Adjectiva, Pronomina, & Participia, cohærent cum suis substantivis genere, numero & casu.

Cic. in Verrem, Erat hyems summa, tempestas perfrigida, imber maximus. *Terent: in Eunuch.* Ille bonus vir nusquam apparet. *Curtius*, Parva sæpe scintilla contempta, magnum excitavit incendium.

Lib. 6.

Lib. 6.

PARTICIPIA Factus, Creditus, Dictus, Dicendus, Visus, Appellatus, & cætera ejusdem generis, si inter duo substantiva ponantur, non continuò cum præcedente consentient *Quis enim sic audeat loqui? Reip: pestis à Cicerone appellata est Antonius. Furiam à M. Tullio, ajunt dictam Clodium.* Nec itidem si post utrumq; collocemur, cum alterutro consentire poterunt, *nisi quis existimet (ne a præpositis exemplis recedamus) benè Latinè dici, Reipub. pestis à Cicerone Antonius appellata est. Quid igitur observandum?* Ego si existimo, habendam esse rationem, quod ad constructionem attinet, non collocationis verborum, sed ipsarum rerum: *ut enim permutatis verbis non mutatur sensus, ita nec constructionis ratio. Itaq; quocunq; modo disponantur*

Participia inter duo substantiva posita.

tur substantiva, eadem erit constructio. Antonius à Cicerone appellatus est Reip. pestis, hic est rerum simplex ordo. Commuta, versa, ut libet substantiva muta quadrata rotundis: Antonius & participium Appellatus semper cohærebunt. Liv. lib. 6. bell. Mac. Ludiq; ob dedicationem facti, quos primos scenicos fuisse Valerius Antias auctor est, Megalesia appellatos. Idem lib. 8. bell. Pun. Cære porcus biceps, & idem magnus, idemq; fœmina natus erat, Plin. lib. 3. cap. 5 Dein Puteoli colonia Dicæarchia dicti. Ibidem, Oppidum Pæstum Græcis Posidonia appellatum. Justin. lib. 1. de Semiramide, Sic inquit, primis initijs sexum mentita, puer credita est. NON *me fugit interim probatos scriptores aliter locutus fuisse: sed tunc figurata est constructio, quos ita imitabimur, ut ab eorum vestigijs ne digitum quidem discedamus, nisi volumus in solœcismum, aut eius speciem incidere. Cic. de Divin. O delirationem incredibilem: non enim omnis error stultitia dicenda est.*

Terent. in Phorm.

-- nunquam æque, inquit, ac modo.

Paupertas mihi onus visum est, & miserum & grave. Liv. 1. ab Vrb. Gens universa Veneti appellati. Idem lib. 9. bell. Pun. Populus frequens dona Deæ in Palatium tulit, lectisterniumq; & ludi fuere Megalesia appellata. ILLA *nescio quid absente nobis domi turbatum est: Triste lupus stabulis. Dulce satis humor: & quæ sunt ejusdem*

...m generis, ad figuratam constructionem, vel pò-...us Hellenismum spectant, quare reserventur suis ...cis.

APPENDIX.

SVbstantiva conjuncta ferè adjectivum multitudinis requirunt.

Livius Hippocrates, & Epicides nati Car-...agine, sed oriundi ab Syracusis. Bell.Pun. 4.

Quòd si adjectivum singularis sit nu-...neri, cùm vitinore substantivo genere ...umero, & casu consentient.

Q. Cic. de petitione Consulatus, Multorum ar-...ogantia, multorum contumacia, multorum ...uperbia, multorum odia, ac molestia perfe-...nda est. *Ter. in Eunuch.* Viden' otium, & ci-...us quid faciat alienus?

Coniuncta *appellamus substantiva, ...uæ connexiva conjunctione colligata sunt, sic ...aulus Jureconsultus lib. 50. Pand. de Verborum ...gnificatione. Oratio, inquit, quæ neq; conjun-...ionem, neq; disjunctionem habet, ex mente ...ronuntiantis vel disjuncta, vel conjuncta acci-...itur. Idem ibid. Sæpe ita comparatum est, ut & ...onjuncta pro disjunctis accipiantur, & disjun-...a pro conjunctis.* Substantiva conjuncta quæ. Nonnunqvam sin-...ulare adjectivum, & pluribus substantivis ...dditur, ita tamen ut cum vitiniore cohæ-...eat. *Cic. de univers. Nox igitur, & dies ad hunc*

modum

modum, & ob has generata causas unum circu[l]tum orbis efficit, Idem *in Pisonem, Lex Elia, & Fusia eversa est, propugnacula, muriq; tranquil[l]litatis, & otij.* POETÆ substantivis præposi[tio]tione, Cum, copulatis, plurale adjungunt su[o] jure. *Ovid. 2. Metam. Sors eadem Ismarios He[brum] brum cum Strymone siccat.*

II. APPENDIX.

ADjectivum plurale præstantius gė[n]nus sibi vendicat. Virile præstanti[us] us est muliebri, & neutro.

Bell: Maced 7. — *Ter in Andria,* Domus, uxor, liberi invent[i] invito patre *Livius,* Decem ingenui, decem virgines patrimi omnes, matrimiq; adhibiti

Ab Vrbe 1. AEneid. 7. — *Idē,* Consilia, populi, exercitus vocati *Virg.*

Cæsosq; reportant
Almonem puerum, fœdatiq; ora Galesi.

Neutrum muliebre præfertur, præ[ci]cipuè cum de rebus inanimatis ser[mo]mo est.

In Catil. Ibidem. — *Salustius,* His genus, ætas, eloquentia prop[e] paria fuêre. *Idem,* Divitiæ, decus, gloria i[n] oculis sita sunt.

ADIECTIVUM fœmininum interdum respon[de]det vicimori substantivo pluralis numeri *Liv 7. bell. maced. Hoc S. C. literæq; à Sp. Postbu[mio] mio prætore in Hertruriam missæ sunt. Lucanus ta[men] men lib. (si locus non est vitiosus) aliter locutus es[t]*

--mensu

--- *mensuraq; juris*
Vis erat, hinc leges, & plebiscita coacta.

Quo exemplo quidam adducti arbitrati sunt neutro generi in universum, fœmininum præstare: Alij verò tum demum muliebre neutrali anteponunt, cum de rebus animatis agitur, ut Lucretia & ejus mancipium sunt castæ: alij paulò pressius docent, nimirum id fieri (si tamen unquam reperiatur) cùm participium adhibetur, ut allocutus sum matres vestras, earumq; mancipia vestri desiderio flagrantes. Sed cùm veterum testimonijs id minimè doceant, resq; in dubio sit, tutiùs fuerit circuitione uti hoc modo, Lucretia castissima fuit, qua virtute etiam ejus mancipium floruit, aut ornatum fuit, aut quid simile. Liv. l. 8. ab Urb. figuratè masculino usus est. Latium (inquit) Capuaq; agro multati: non enim ad vocem sed ad intellectum retulit, hoc est, Latini & Campani. Vide Budæum in comment. linguæ græcæ.

Neutro generi, num fœmininũ præstet, cõtroversum est.

POETÆ suo more etiam intercedente præpositione, Cum, numerum multitudinis, generisq; præstantiam amant. *Ovidius 3. Fastor.*

Ilia cum Lauso de Numitore sati.

III. APPENDIX.

CUm substantivis rerum inanimatarum plerumque jungitur neutrum multitudinis.

Bell. Mac. 7. *Liv.* Ira & Avaritia imperio potentiora erant. Bell. Mac. 5. *Idem*, *Formis portam, murumq; de cœlo tacta nunciatũ est.* Ab Vrb. 1. *Idem, Iam ludi, latinæq; instaurata erãt.*

Ne *fortè suspiceris apud historicos tantùm reperiri hoc genus loquendi, unum atq; alterum locum ex Cicerone afferam 1. de Offi. Qua similitudinem natura, ratioq; ab oculis transferens, multo etiam magis pulchritudinem, constantiam ordinẽ in consilijs, factisq; conservanda putat. Idem 5 Tusc. Quamobrem cùm sessiones, & flexi fractiq; motus, qualet protervorum hominum esse solent contra naturam sint, ita è contrario moderati habitus affectiones, usq; corporis apta esse ad naturam videntur.* Cum post neutra, masculina multitudinis ponuntur. solet Cicero cum masculinis jungere adjectivum. *In Catil. 4. Video P. C. in me omnium vestrum ora, atq; oculos esse conversos Idem Som. Scip. Consilia cœtusq; hominum jure sociati, quæ civitates appellantur.* Idem *ad Att. l. 1. fœminino plurali viciniori, reddidit adjectivum Nobis inter nos nostra sive incommoda, sive vitia, sive injurias esse tolerandas. Prætermitto illud Solini c. 43. Polypus, & Chamæleon glabra sunt. Nam hic autor non omnibus facit satis. Quo pacto Plin. l. 9. c. 28. videtur locutus: Mollia sunt Loligo, Sepia, Polypus, & cætera ejus generis nisi mollia subaudias genera, dixerat enim: Sunt autem tria genera in primis, quæ mollia appellantur.* In His *neutrum jungitur cum masculinis*

nis rerum animatarum, quod mox in relativis idebis. SERVATUR interdum simplex con-ructionis ratio Quintil. lib. 1. cap. 10. Tran-amus id quoque, quod Grammatice quondam, c Musice junctæ fuerunt. Justin. lib. 9. Miseri-ordia & perfidia in eo pari jure dilectæ. Cū masculinis rerum animatarū neutrū multitudinis jūgitur.

RELATIVA.

Relativum Qui, Quæ, Quod, concordat cum antecedente in genere x numero.

Cic. ad Tir. Nemo nos amat, qui te non iligat. Idem ad Terent. Accepi ab Aristo-rito tres epistolas, quas lacrymis propè delevi. dem ad Att. Ore ferreum qui illius periculis on moveris. Lib. 16. Lib. 14. Lib. 3.

Item pronomina Hic, Iste, Ille, Ipse, s, & Idem, cum fiunt relativa.

dem ad Att. Eunti mihi Antium, venit, ob-iam tuus puer; is mihi literas abs te, & com-nentarium consulatus mei græcè scriptum eddidit. Lib. 2.

Si plura antecedant substantiva conjun-tionibus ligata, idem observandum est in elativis, quod paulò antè de adjectivis di-tum est. Cic. 1 Offic. Propter summam, & do-loris autoritatem, & urbis quorum alter te scien-ia augere potest, altera exemplis.

Idem ad Q. Cæcil. l. 3 ad Att. Sed tibi venire in mentem certò scio quæ vita esset nostra, quæ suavitas, quæ dignitas ad quæ recuperanda per fortunas incumbe. Idem 2. Philip. Repetebant præterea Deos penates patrios, aras, focos, larem suum familiarem, in quæ tu invaseras. INTERDUM redditur relativum viciniori substantivo. *Idem in Pisonem. Mihi non venerat in mentem, furorem & insaniam optare vobis, in quam incidistis. Liv 7. bell. Maced. Oppida, vici, castella, agri, qui ad Pisidiam vergunt.* CÆSAR *masculinis, in fœminino rerum animatarum, Relativum neutrum reddidit. 5. bell. Gall. Leporem, & gallinam & anserem gustare fas non putant, hæc tamen alunt animi voluptatisq; causa, ubi non speciem, sed genus Animal respexit. Hæc tamen animalia alunt.* QUIDAM *personam addunt, in qua etiam relativum cum antecedente consentiat : negant alij addendum, quòd nullam certam personam includat provocabulum, sive relativum, unde à veteribus infinitum pronomen appellatum sit : qua de re suprà in Rudimentis satis dictum est. Hæc & ejusdem generis quæstionibus prætermissis, multis propositis exemplis exerceantur pueri quàm studiosissimè, nullusq; prætermittatur dies, quin aliquid latinè scribant : Ita enim fiet, ut brevi magnos faciant progressus. Assuescant deniq; potius emendatè loqui & scribere, quarè probare disputare.*

Relativum neutrũ cum masculinis & fœmininis rerũ animatarũ.

are. *Illæ verò concertationes, in quibus de li-manda oratione, de orthographia, de notandis itijs agitur, maximè sunt utiles: nam & ani-nos excitant, alacriores reddunt, & ingenia a-unt.* ILLUD *Plinij lib. 8. c. 35. Nube gravida andidante, quod vocant tempestatem albam, rando imminebit: & alia id genus figuratæ onstructioni reservavimus.* ILLUD *penè me fu-gerat*, Orationis membrum interim vice ntecedentis ponis idq; in neutro genere. *Cic. ad Att. Pompejus, quod mihi summo dolori st, ipse se afflexit. Idem pro Cornelio Unum bijcitur, natum esse Gadibus, quod nemo negat.* SVI & SVVS *quidam ijs relativis, quæ posuimus. Addunt, sed cùm sint reciproca, in suum locum differantur.*

Membrum orationis in neutro genere, vice antecedentis.

APPENDIX.

RElativum Qui, Quæ, Quod, cùm an-tecedenti præponitur, cum eodem genere, numero, & casu perquàm ve-nustè cohæret.

Cicero pro Sylla, Quæ prima innocentis mihi defensio est oblata, suscepi. *Idem ad Atticum Quos cum Mario pueros & Trebatio miseram, pistolam mihi attulerunt. Idem in prima Tus-culana, Quam quisque artem norit, in hac se exerceat. Idem ad Atticum, quibus de rebus ad me scripsisti, quoniam ipse venio coram videbimus*

Lib. 9.

Lib. 12.

Antecedens in oratione plena, præit & subit relativum.

IN *oratione plena omnibusque suas numeris a*[...]*luta, antecedens nomen & præit, & subit re*[...]*tivum.* Cic ad Quint. Fr: l. 3. *Diem scito* [...] *nullum, quo die non dicam pro reo.* Idem pro R[...] *perduel. reo, Sed tu causam suscepisti, antiqu*[...]*rem memoria tua, quæ causa antè mortua e*[...] *quam tu natus esses.* Autor ad Herenn. l. 1. *O*[...]*toris officium est, de his rebus posse dicere, quæ* [...] *usum civilem,* &c. Cæsar l. 1. Bell. Gall. *Erant om*[...]*no itinera duo, quibus itineribus domo exire p*[...]*set.* In his exemplis atque alijs, quibus, ne long[...]*sim, supersedeo, Antecedens non modo præcedi*[...] *sed etiam sequitur relativum: Hoc tamen in*[...]*ter prius & posterius interest, quòd illud numer*[...] *& genere cum Relativo consentit: hoc verò ge*[...]*nere, numero, & casu.* Præterea hoc quàm s[...]*pissimè omittitur: illud rariùs, atque ea lege, u*[...] *alterum necessariò maneat.* Cic ad Att. lib. 13 *Ad Cæsarem quàm misi epistolam, exemplum eju*[...] *fugit me tum tibi mittere.* Nam plena oratio *est, exemplum ejus epistolæ, quam epistolam mi*[...]*si ad Cæsarem, fugit me tum tibi mittere.* Liv. l. 9. dec. 4. *Quem ceperant exules, montem herbidus, aquosusque est:* Justa oratio est, *Mons quem montem ceperant exules, herbidus, aquosusque est.* POTEST & per interrogandi & dandi casus, genus hoc dicendi efferri, ita tamen ut inter Relativum & Antecedens aliquid interponatur ut, *Quarum Plato artium fuit peritissi*-

Discrimen inter præcedens & sequens substantivum.

...ius, ſum ipſe penitus ignarus. *Quibus operam* ...es diſciplinis diligentiſſimè, frater tuus pro n... ...ilo ducit. NONNUNQUAM in hoc loquendi genere verborum ordo perturbatur, atq; fit oratio durior: ponam unum exemplum, quo res fiat planior, Vrbs quam urbem ſtatuo, veſtra eſt: oratio eſt plena atq; juſta: aufer antecedens, quod præit Relativum ſic, Quam urbem ſtatuo, veſtra eſt: pereleganter es locutus. Inverte verba ſic, Vrbem quam ſtatuo veſtra eſt: paulò durius locutus es, latinè tamen. Itaq; in hac & ſimilibus locutionibus non ponitur caſus pro caſu, ſed invertitur perturbaturq; verborum ordo. Sed de his in figurata conſtructione.

Præpoſtero ordo verborum.

QVod ſi inter duo ſubſtantiva ponatur, cum alterutro conſentire poterit, etiamſi alterum proprium ſit.

Relativum cum alterutro conveni re poteſt.

Saluſt. Eſt locutus in carcere, quod Tullianum appellatur. *Curtius, Darius ad eum locum, quem Amanicas Pylas vocant, pervenit.*

Catil. Lib. 3.

PROPRIUM *ſubſtantivum non rapit ad ſe relativum, ut quidam arbitrantur. Cicero de Nat. Proprius à terra Jovis ſtella fertur, quæ Phaëton dicitur. Livius lib. 6. bell. Maced. Herculi ſacrificium fecit in loco, quem Pyram, quod ibi mortale corpus ejus ſit crematum, appellant.*

II. APPENDIX.

QVantus, Qualis, & cætera id genus nomina cum relativa fiunt, non cũ antecedente, sed cum consequente substantivo, genere, numero, & casu consentiunt.

Lib. 12. *Cic. ad Cass.* Dixi de te quæ potui, tanta contentione quantum forum est. *Idem in Bruto, Utinam in Tiberio Graccho Cajoq; Carbone talis mens ad rempub. bene gerendam fuisset, quale ingenium ad bene dicendum fuit.*

Relativa accidentis. DECEM *sunt, quæ relativa accidentis vocant Quantus, Qualis, Quot, Quotus, Quoteni, Quotuplus, Quotuplex, Quotennis, Cujus, cuja, cujum, Cujas quorum exceptis primis duobus ferè, quod ad rem attinet, nullus est usus. Quare puto hæc dissimilia esse; quorum enim miseri pueri sine causa cruciabuntur? nolim hic nimium sollicitum præceptorem de vocabulorum ratione, cur hæc accidentis illa dic quibus suprà diximus, substantiæ vocentur, Nisi verò etiam Categoriæ Aristotelis sint explicandæ. Sint itaq; contenti adolescentes syntaxeos cognitione; substantiam & accidens relinquant Dialecticis. Aut certè uno verbo explicentur: substantiæ vocari relativa, quod nomina substantiva referant, accidentis verò, quod adjectiva.*

Relativa diversitatis. Quatuor illa, Alter, Alius, Reliquus, Cætera, cæterum. quæ

quæ diversitatis relativa quidam appellant, *ij verò in partitivis nominibus adnumerant, eisdem sunt ingenij, nam neglecto antecedente consequens amplectuntur, ut Pueri ingenui verecundiam amant: cæterumq; animi ornamenta.*

III. APPENDIX.

NOMINATIVO, ET VERBO: ADIECTIVO ET SUBSTANTIVO: Relativo & Antecedenti, communis.

NOminativus, & verbum, adjectivum & substantivum; relativum & antecedens, interdum, maximè apud historicos & poëtas sensu, & significatione consentiunt, quamvis voce discrepent.

Virg. Pars in frustra secans, verubusq; trementia figunt. *Liv. Pars in juveniles lusus versi pars vescentes sub umbra, quidam somno etiam strati. Terent. in Andria. Ibi illic scelus, qui me perdidit.* Æn. 1. Bell. Maced. 7.

IN *constructione propriè spectantur voces: aliquando tamen scriptores potius significationis, & sensus rationem habentes, quam vocum, diversos numeros atq; genera conjungunt, verbi causa: Pars in frustra secant. Pars, singularis* est

In cõstructione non tã voces quàm quandoq. spectatur.

est numeri, si vocem spectes, at pluralis, si significationem: nam, Pars, aliquot significat ex Trojanis merito igitur ei datum est verbum multitudinis, Secant. Item pars generis est fœminini, si vocem attendas: si vero sensum, ac significationem consideres, sæpe masculini est generis, Pars in juveniles lusus versi. Idem 1. ab Urbe. Maxima pars, ut antè dictum est, ab equitibus in flumen acti: siquidem, Pars, milites significat in juveniles lusus versos, & in flumen actos. Idem 2. ab Urbe, Cætera multitudo sorte decimus quisq; ad supplicium lecti. Scelus eodem modo, & Senium, cum masculinis adjectivis, aut relativis adjunguntur, scelestum, & senem significant. Terent. in Eunch.

Ut illum dÿ deæq; senium perdant, qui me hodie remoratus est.

DENIQVE hujus loci sunt nomina, quæ numero singulari multitudinem significant, ut turba populus. Ovidius 2. Fast.

Thura ferant, placentáq; novum pia turba Quirinum.

Et patrias aras mi litamq; colant.

Terent. in prol. Hecyræ. *-- populus convolat.*

Tumultuantur, clamant, pugnant de loco.

PRÆTEREA nonnulla partitiva, cujusmodi sunt: Quisq; Vterq; Neuter, Vter, Alter, Alius Aliquis. *Livius 1. ab Vrbe, Pro se quisq; scelus regium, ac vim queruntur.*

Idem

dem 2. Missi confestim honoratissimus quisq; ex atribus. Plaut. in Amph. Uterq; deluduntur. dem Menæch.

lter meruistis culpam. Idem ibidem.

-- quoties tandem edixi tibi,
lt caveres, neuter ad me iretis cum querimonia?

Plini. lib. 2. c. 30. de formicis agens, Ex diverso onvehunt altera alterius ignara. Virg. 2. Æneid.

Ascaniumq; patremq; meum juxtaq; Creusam,
Alterum in alterius mactatos sanguine cernam

Salustius in Catil. Inertia & mollitia animi lius alium exspectantes cunctamini. Curt. lib. r. Nisi metu essemus miseri, olim alius alij potuissemus esse fastidio. Terent. in Adelph. Apeite aliquis actutum ostium. Donatus in hunc ln scribit: Aliquis vim habet pluralem, quamvis singulariter dicatur: non enim est aliquis isi de multis. Huc etiam spectant vocabua, quæ positione quidem unius sunt generis ignificatione vero alterius, *ut jam diximus: uale est & illud Curtij l. 4. Duo millia in quius occidendi defecerat rabies, crucibus affixi er ingens littoris spatium pependerunt, & simiia, quæ apud historicos leguntur.*

Hoc Genus *loquendi rarum est apud Oraores. Cic. 3 de Finib. Quod cùm accidisset, t alter alterum nec opinato videremus, surreit statim.*

Quin-

Quintilianus 6. declam. Cùm pater, filiusq; de vinculis contenderent, & sibi quisq; carcerem vendicarent. Juniores hic figuram Synthesin excogitaverunt, veteribus inauditam.

SUBSTANTIVA
CONTINUATA.

SUbstantiva continuata, quæ ad eandem rem spectant, casu concordant, quamvis genere, & numero aliquando dissentiant.

Lib. 1. Bell. Gall. — Marcus Tullius Cicero Publio Lentulo Proconsuli salutem plurimam dicit. *Cæsar, Gallos ab Aquitanis Garumna flumen dividit.*

Lib. 1. Epist. — *Plinius ad Caninium, Quid agit Comum tuæ meæq; deliciæ?*

Substantiva cõtinuata. — CONTINUATA *substantiva dicuntur, quæ nulla conjunctione sunt vincta, quæ genere, & numero, ut diximus nonnunquam dissident. Cic. ad Att. l. 1. Tulliola deliciæ nostræ tuum munusculum flagitat: Cœlius Ciceroni l. 8. Scito Sempronium Rufum mel, ac delicias tuas, calumniam maximo plausu tulisse.* QUINTIL. *l. 2 c. 4. docet id, quod magis est commune, latiusq; patet, debere præcedere his verbis: Quædam ordine permutato fiunt supervacua, ut fratres gemini, nam si præcesserit Gemini, Fratres addere non est necesse. Contra quod præceptum veteres sæpe*

faciunt

faciunt. Cicero 2. de Divin. *Proclus, & Euristhenes Lacedæmoniorum reges, gemini fratres fuerunt:* Livius 1. ab Urbe. *In ore Tiberis Hostia urbs condita.* Idem lib. 5. bell. Maced. *Ad Tagum amnem ire pergunt.* Idem 1. bell. Pun. *Profectus ad Trebiam flumen collegæ conjungitur.* Idem l. 4. dec. 5. *Si ita est in radicibus Ossæ montis* Cæsar una periodo docuit utrumq; dici posse. *Bell. Gall. initium capit à flumine Rhodano, continetur q; Garumna flumine.* Quod ad casum attinet, interim alteram genitivi est casus. Cic. ad Att. l. 5. *Cassius in oppido Antiochiæ cum omni exercitu est.* Virg. 3 Æn.

Alterutrum præcedere potest.

-- *Et celsam Buthroti ascendimus urbem.*

Quærunt hoc loco Grammatici utri potius substantivo reddendum sit verbum adjectivum, & relativum, magis an minus communi. Ego *quantum memini observasse*, existimo, si alterum proprium sit hominis, cum eo verbum, cæteraq; consentire. *Cic.* Tulliola deliciæ nostræ tuum munusculum flagitat. Idem ad Marium l. 7. *deliciæ verò tuæ noster Æsopus ejusmodi fuit, ut ei desinere per omnes liceret.* Idem 1. Tusc. *Acerrimæ autem deliciæ nostræ Dicearchus contra hanc immortalitatem disputavit.* Item pro Cornelio Bal. *Cùm duo fulmina nostri imperij subitò in Hispania Cn. & P. Scipiones extincti occidissent.* Idem de Arusp. *Quid enim hunc persequar, pecudem, ac beluam, pabulo inimicorum*

Nota.

inimicorum meorum corruptum.

Si vero de alijs rebus agatur, sæpissime video verbum, adjectivum, relativumq; magis communi respondere. *Liv. l. 7. bell Maced.* De Solis urbe, quæ in Cicilia est, egerunt *Soli Solorum nomen est urbis. Idem l 3. ab Vrb. Antium, propinquam & opportunã, & maritimam urbem, Coloniam deduci posse. Plin. de viris illustrib Ludos Consualia simulavit, ad quos cum utriusq; sexus multitudo venisset, dato suis signo virgines raptæ sunt. Plin. l. 2. c. 62. Volsinij oppidum Tuscorum opulentissimum totum concrematum est fulmine. Idem l 3. c. 5. Præterea autor est Antias oppidum Latinorum Apiolas captum à L. Tarquinium rege. Idem lib. 31. c. 3. Tungri civitas Galliæ fontem habet insignem. Livius 2. ab Urb. Im fusi Volvi Antiates, Corioli oppidum captum. Idem lib 9. bell Maced. Ludi Tauritia per biduum facti religionis causa. Idem 5. ab Vrbe. Pergo ad delendam urbem Veios. Ibidem, Hic Vejorum occasus fuit urbis opulentissimæ Hetrusci nominis.* IUSTIN *tamen lib. 9. ad proprium respexit, Ad cujus inquit, emolumentum egregiè pertinere ratus, si sibi Bizantium nobilem & maritam urbem, receptaculum terra mariq; suis copijs futurum, in potestatem redegisset.* HANC *substantivorum continuationem vocant Juniores Appositionem, quam obscuriorem reddiderunt, dum sitnè figura altercantur,*

[ut]antur, & particulas nescio quas avidius persequuntur.

UTRINQUE NOMINANDI CASUS.

OMne verbum personale finiti modi utrinq; nominativum habere potest, cum utrunq; nomen ad eandem rem pertinet, cujusmodi maximè est verbum Substantivum, Vocativum & alia quàm plurima.

Terent. in Phorm. Senectus ipsa est morbus. *Cicero de Off. de amicitia alio libro dictum est, qui inscribitur Lælius. Salust. Virtus clara, æternaq; habetur.* Lib. 2. Catil. *Cicero ad Attic. Ego vivo miserrimus.* Lib. 3. *Idem in M. Antonium, Defendi remp. adolescens non deseram senex.* Philip. 2.

HÆc *præceptio complectitur verba omnia personalia, cujuscunq; sint generis, Activa, Cicero Cor. Andivi hoc de parente meo puer. Passiva, 2. de Orat. Hoc nos ab istis adolescentibus facere inviti & recusantes heri coacti sumus. Neutra, Idem de Amic. Venio in Senatum frequens. Deponentia & communia ad hæc tria revocantur, ut post dicemus. Virg. 7. AEn. Sic [fa]tur lachrymans Boni moriuntur læti. Sen Thyest. Venenum in auro bibitur, expertus loquor. Pater discedentem filium amplexus est tristis*

Vtrinq; nominativum habere possunt verba cujuscunq; generis.

Cùm

Cùm igitur hoc præcepto omne verborum genus contineatur, non est cur hic, quæ substantivi, aut vocativi vim habent, aut verba gestuum, aut similia, addantur. VOCATIVA, *verba vocant, Appellor, Vocor, Nuncupor, Nominor, Dicor, & si qua sunt de eodem genere.* ILLUD *mihi penè exciderat,* quod plerique omnes Grammatici tradunt verbum substantivum, quod idem de vocativo dictum sit, cum inter duos nominandi casus diversi numeri ponitur consentire cum præcedenti: *Ut Adolescentes modesti sunt ornamentum juventutis.* Cum verò utrumq; collocatur, cum pro priori, *ut Adolescentes modesti ornamentum est juventutis. Cives flagitiosi sentina reip. appellatur:* Quo pacto certè non ausim loqui *sine idonei alicujus autoris testimonio: nam hæc solœcismi speciem præ se ferunt. Nec enim verborum mutatio constructionem mutat.*

Verbũ substantivũ positum inter duos nominativos diversi numeri, cum basi consentit.

Videndum itaq; est, utrum substantivum sit verbi, ut ita dicam, basis & fundamentum, nam cum eo verbum consentiret, ubicunq: sit locorum. *Verbi causa in oratione, nè longiùs abeamus, adolescentes modesti, sunt ornamentum juventutis, verbi basis, & fundamentum, quod suppositum vocant, est, Adolescentes modesti, quocunq; modo vertas hæc verba, semper verbum suum requiret suppositum: Ornamentum juventutis sunt adolescentes modesti, Modesti adolescentes ornamentum*

tum sunt juventutis. Reipub. sentina appellantur cives flagitiosi, Flagitiosi cives Reip. sentina appellantur, Sic Plin. l. 33 c 3. Nota argenti fuére bigæ, atq; quadrigæ. Liv. l. 1. bell. Pun. Captum oppidum cum ingenti præda, quanquam pleraq; ab dominis de industria corrupta erant, & in cædibus vix ullum discrimen ætatis ira fecerat, & captivi, militum præda fuerant, tamen, &c. Lucanus lib. 3.

Omnia Cæsar erat. Ovid. 1. Metamor:

Omnia pontus erat, deerant quoq; littora ponto.

Idem in eodem.

Tũ primùm subire domos, domus antra fuerunt.

Idem 7.

Gaudia principium nostri sunt Phoce doloris.

Lucanus lib. 9. Sangvis erant lacrymæ.

QVOD si aliter loquamur, figurata erit constructio, ut censet Budæus in comment. lingvæ græcæ ubi alterum Ciceronis, alterum Pliniĳ locum affert. In Pison. Exposui breviter consulatum meum, aude nunc furia de tuo dicere, cujus fuit initium ludi Compitalitĳ tùm primùm facti post C. Marium Consulem. Ubi verbum ante duos nominativos ponitur. Plin. l. 4. c. 4. de Peloponeso loquens, Angustia, inquit, unde procedit, Isthmos appellatur. Vbi appellantur, ut ratio Grammaticæ postulat, legunt quidam. Alia præterea reperiuntur. Seneca l. 1. Episto. Magnæ divitiæ sunt lege naturæ composita paupertas

pertas. Hic ut verum ingenuè fatear, non auderem aliter loqui, Cic. ultimo Parad. Contentum verò suis rebus esse, maximæ sunt, certissimæq; divitiæ. Nulla melior, tutiorq; præceptio est, quàm optimorum autorum usus, quo præceptore securus loqueris, & scribes.

NOMINATIVUS POST VERBUM INFINITUM.

VErbum personale infiniti modi post se nominativum petit, cùm res ad nominativum præcedentis verbi pertinet.

Lib. 1. *Cic. de natura Deorum*, Nolo esse longior. *Idem pro Marcello, Malim videri nimis timidus, quam parum prudens Terentius Adelphis, Pater esse disce ab aliis, qui verè sciunt. Ibidem Meditor esse affabilis.*

NON solùm hoc fit, accedentibus verbis optandi, sed aliis etiam. Autor ad Herenn. lib. 4. Ego patriam liberavi, vos liberi esse non curatis. Seneca lib. 1. Epist. Amicus mihi esse cœpi. Idem de consol. ad Martiam. Perdidisti enim tot mala, si nondum misera esse didicisti. Cicer ad Cassium libro 15. Ejus consilij princeps ego fuisse videor.

Idem

Idem ad Att. 9. Amens mihi fuisse videor. Idem pro Sest. Nec Aristidis fuga, qui unus omnium justissimus fuisse traditur.

AN res ad nominativum præcedentis verbi spectet, facilè est cognoscere, exempli causa, Cæsar cupit esse rex. Quis cupit esse rex? Cæsar. Crassus studet videri dives: Quis studet videri dives? Crassus. Pertinet igitur, Dives, ad nominativum præcedentis verbi, nimirum, Crassus. Interrogatione cognoscimus rem pertinere ad nominativum verbi præcedētis.

APPENDIX.

SI verba, Puto, Aio, Refero, & alia ejusdem significationis infinitum præcedant, durior efficitur oratio.

Luc. lib 9. Vtque fidem vidit sceleris, tutumq; putavit, Iam bonus esse socer, lacrymas non sponte cadentes.
Effudit, gemitusq; expressit pectore læto.

Orator dixisset.
Se bonum esse socerum.

Tutumq; putavit Cæsar, cùm Pompeij caput oblatum est, jam bonus esse socer. Sic Catul.
Phasellus ille, quem videtis hospites,
Ait fuisse omniū celerrimus. Ovid. 13. Meta:
Sed enim quia retulit Ajax esse Jovis pronepos.
Idem 2. de Trist.
Deme mihi studiū, vitæ quoq; crimina demes.
Acceptum refero versibus esse nocens.

Hæc in soluta oratione vitabit puer, uteturq; accusativo.

II. APPENDIX.

AT si Accusativus antecessit, & sequatur necesse est.

Orat. 1. *Cicero in Catil.* Cupio P. C. me esse clementem: cupio in tantis reipub. periculis non dissolutum videri. *Item in Bruto, Ego me Phidiam esse mallem, quàm vel optimum fabrum tignarium.*

Accusativus præcedens nonnũquã subauditur. NONNUNQUAM *subauditur præcedens accusativus. Curt. l. 8. Octoginta talenta constituit daturum Alexander: pro se daturum Illud ejusdem quod affert Budæus in comment. linguæ græcæ. Ad vestras manus confugio, invitis vobis salvum esse nolo, tam durum est, quàm quod durissimum. Hunc locum suspicior esse depravatum, multò enim aliter hodie legitur lib. 6. Ad vestras manus, ad vestra arma confugio, invitis vobis salvis esse nolo. Sic enim habent libri omnes quos quidem legerim. Neque illud Ennij in Epicharmo apud Ciceronem 1. Acad. Quæst. ad rem videtur facere.*

Nam videbar somniare me, & ego esse mortuum: est enim perturbatus sensus, pro, Nam & ego videbar somniare, me esse mortuum. Idem locum Cicero: pro Quinct: affert. Nunc in causa superiori, ne ut par quidem sit, postulat, inferiorem esse patitur. Ubi ait desiderari, Sese. In libris

libris tamen correctissimis legitur, inferiorem esse se patitur.

III. APPENDIX.

INfinitum Esse, accedente verbo Licet, dandi, vel accusandi casum post se postulat.

Cic. 1. Tusc. Licuit esse otioso Themistocli, licuit Epaminundæ. *Idem ad Attic.* Lib. 1. *Mihi negligenti esse non licet. Idem pro Flacco. Cur his per te frui libertate, cur denique esse liberos non liceat? Idem pro Cornelio Balbo, quòd civi Romano licet esse Gaditanum sive exilio, sive rejectione hujus civitatis, &c.*

Interim deest dativus. *Cic. pro Ligar. Licet esse miseros, quanquam hoc victore esse non possumus. Idem ad Att. l. 10. In Italia autem nos sedentes quid erimus? nam medios esse non licet.* Infinitum, Esse, cum cæteris verbis, quæ dativo gaudent, ferè accusativum habet. Nota.

Terent. Heaut. Expedit bonas esse nobis.

Idem Phorm.

Nostrapte culpa facimus, ut malos expediat esse. Quint. tamen l. 11. c. 1. dativo usus est. Oderit animũ, inquit, verba aucupantem, & anxium de forma ingenij, & cui esse diserto vacet. Illud verò Valerij l. 5. c. 4. de Cimone minus usitatum. Nam & si maximo tibi postea, & civi, & duci evadere contigit, plus tamen aliquantò laudis in carcere, quàm in Curia assecutus es. Itẽ l. 3. c. 6. L.

quoque Sylla, cum imperator esset, chlamydato sibi & crepidato Neapoli ambulare deforme non dixit. ILLVD *loquendi genus, Tibi necesse est viro forti esse, rarum videtur, quo tamen Liv. 1 bell. Pun: usus est in oratione Annibalis, Illis timidis & ignavis esse licet: vobis necesse est fortibus viris esse.* Cum infinito, Esse, accedit verbum Dandi, planè videtur poetica locutio: *Ovid. 8. Meta.*

Esse, cum verbo dandi locutionem poeticam efficit.

-- vobis immunibus hujus esse mali datur.

Horat. in arte. -- mediocribus esse poëtis

Non homines, non dij, non concessere columnæ.

ILLA, *Videris mihi esse prudens. Videor tibi esse gravis, non sunt hujus loci: nam nominativus Prudens, Gravis, non ad dativum pertinet, quod hîc requiritur, sed ad nominativum verbi praecedentis, ut supra diximus. Cic. 2. Phil. Nescio quid turbatus mihi esse videris.*

INTERROGATIONIS ATQUE RESPONSIONIS Consensus.

INterrogatio & Responsio casu consentiunt.

Cui præceptori dedisti operam? *Platoni.* Cujus est hæc oratio? *Ciceronis.* Quem existimas fuisse principē oratorum? *Demosthenem.* Quo morbo fuisti impeditus? *Assidua febricula.*

Certa

Certa dictionum proprietas in causa est, quo minus Interrogatio & Responsio casu cohæreant. Ut cujus est hoc pallium? meum. Quanti emisti calamum? quadrante. Hæc & similia progrediente tempore discent adolescentuli. Quare ne hac exceptione terreantur. NOTA.

DE CONSTRUCTIONE TRANSITIVA NOMINIS.

GENITIVUS POST NOMEN SUBSTANTIVUM.

QVotiescunque duo nomina substantiva rerum diversarum in oratione continuantur, alterum erit genitivi casus.

Cicero in Pisonem, Supplicium est pœna peccati. *Idem ad Cælium, Mirum me desiderium tenet urbis.* Lib. 2. *Idem de amicitia, Maximum ornamentum amicitiæ tollit, qui ex ea tollit verecundiam.*

Huc spectat omnis substantivorum sylva, sive rem possessam, sive numerum, sive mensuram significent, ut Equus Alexandri: Par amicorum: Modius tritici. PRÆTEREA *verbalia in Tor, Trix, Sor, Us, Io, ut Servator patriæ: Expultrix vitiorum: Censor morum: Contemptus divitiarum: Moderatio animi.*

De-

DENIQUE substantiva omnia continuata res diversas significantia, quocunque nomine censeantur: neque de his admoneantur pueri, cùm ad rem nihil faciant. REUS genitivo vel ablativo cum præpositione De, gaudet, *Reus audaciæ, avaritiæ, De ambitu, De vi, apud Ciceronem leguntur.*

APPENDIX.

ADjectiva cùm substantivè ponuntur, more substantivorum construuntur.

Cic. de Senectute, Tantum cibi, & potionis adhibendum, ut reficiantur vires, non opprimantur. *Idem in Verrem*, *Sicilia tota, si una voce loqueretur, hoc diceret: Quod auri, quod argenti, quod ornamentorum in meis urbibus, sedibus, delubris fuit, id mihi tu C. Verres, eripuisti, atque abstulisti. Pompejus ad Marcellum & Lentulum. Vos hortor, ut quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis.*

Act. 3.

Lib. 8. ad Atticum.

Adjectiva substantivè posita.

HUIUS classis sunt Multum, Plus, Plurimum, Tantum, Quantum, Minus, Minimum, Summum, Extremum, Ultimum, Postremum. Cic. ad Attic. l. 2 Terentia delectata est tuis litteris, & impetit tibi multum salutis, Idem pro Milo. Vident, quantum autoritatis. Idem ad Toranium l. 6. Præsertim cùm rerum omnium mors sit extremum. Liv. l. 2 bell. Maced. Ad ultimum

inopiæ sciret venturos. Cur l. 8. ad ultimum periculi pervenerat. Cic. 2. Phil. Pax est tranquilla libertas, Servitus postremum malorum omnium. Abdita rerum, Strata viarum, Occulta saltuum, Incerta fortunæ, & id genus alia ferè apud historicos, & poetas reperiuntur. *Virg. 2. Æn. Obsedire alÿs telis angusta viarum. Liv. Ad incerta fortunæ, regio more venenum erat. Tacit. l. 18. Per angusta & lubrica viarum flexerant. Idem l. Præmisso Cæcinna, ut occulta saltuum scrutaretur.*

SVbstantiva, cùm ad laudem, vel vituperationem referuntur, genitivo vel ablativo gaudent.

Cic. ad Marcel. Neque te monere audeo, præstanti prudentia virum, neque confirmare maximi animi hominem, virumq: fortissimum. *Plinius, Choromandarum gentem, vocat Tauron sylvestrem, sine voce, stridoris horrendi, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis.* Lib. 4. Lib. 7. c. 2.

PROPOSITA *exempla utrunq; casum complectuntur. Hic variabunt tyrones orationem. Marcus Tullius vir singularis ingenij à Marco Antonio crudelissimè trucidatus est. Singulari vir ingenio Cicero miserandum in modum interijt. Pueri tardi ingenij, sæpe ingeniosis palmam præripiunt. Tardo ingenio pueri, plerunque labore & diligentia ingeniosos superant.* Nota.

GENITIVUS POST NOMEN ADIECTIVUM.

ADjectiva quæ scientiam, Communionem, Copiam, & his contraria significant, cum genitivo junguntur, ut Peritus, Ignarus, Particeps, Expers, Plenus, Inanis.

Lib. 5. *Cic. in Brut.* Fabius pictor, & juris & literarum & antiquitatis bene peritus fuit. *Ex eodem de Orat. 2. Antonius omnis eruditionis expers, atq; ignarus fuit. Idem de Fin. Virtutes ita copulatæ, connexæq; sunt, ut omnes omnium participes sint. Idem ad Papyrium, Stultorum plena sunt omnia. Ex eodem de Orat. 1. Omnia plena consiliorum, inania verborum videmus.*

Adjectiva hæc non sine delectu usurpanda. HOC *loco quàm plurima nomina à Grammaticis recensentur, delectu tamen opus est: aliis enim Oratores, aliis historici & poëtæ frequentius utuntur. Doctus, Gnarus, Ignarus, Rudis, Callidus, Prudens, Imprudens, Nescius, Inscius, Certus, Incertus, Consors, Exors, Compos, Impos, Immunis, Insons, Insolens, Insuetus, Dives, Largus, Liberalis, Benignus, Prodigus, Fœcundus, Plenus, Refertus, Fertilis, Pauper, Egenus, Inops, Indigus, Parcus, Sterilis, Nudus, Vacuus, Truncus.*

Gell.

Gell. lib. 13. cap. 12. *Juris Civilis doctum.* Plin. lib. 25. cap. 2. *Doctissimos Grammaticæ artis.* Horat. de Art. *Indoctusq; pilæ discive trochive quiescit.* Cic. pro Flacc. *Homines imperiti, rerum omnium rudus ignariq;.* Idem in Brut. *L. Sisenna doctus vir, & optimis studijs deditus, bene latinè loquens, gnarus Reip.* Colum. lib. 2. cap. 2. *Callidissimi rusticarum genera terreni tria esse dixerunt.* Liv. 4. bell. Mac. *Quæ minus infida ac trepida fuisset, ni Achai locorum prudentes instituissent.* Idem ibidem, *Commercio eorum Hispani imprudentes magis gaudebant.*

Doctus. Indoctus. Rudis. Gnarus. Ignarus. Callidus. Prudens. Imprudẽs

Terent. Eunuch.

Imprudens harum rerum ignarusq; omnium.

Plin. Epist. 176. *Accedit lacrymis meis, quòd absens & impudentis mali nescius, pariter ægrum, pariter decessisse cognovi.* Cic. in Brut. *Socrates se omnium rerum inscium fingebat, & rudem.* Quint. lib. 4. cap. 2. *Judex quam primum certus esse sententiæ cupit.* CERTIOR genitivo vel ablativo cum præpositione, De, gaudet.

Nescius. Inscius. Certus cum genitivo vel ablativo addita præpositione.

Cic. ad Att. lib. 3. *Faciam te consilij nostri certiorem.* Item lib. 4. Fam. *Cùm te tranquilliori animo esse cognovero, de ijs rebus, quæ hic geruntur, certiorem faciam.* Liv. 4. ab Vrb. *Tubero incertus veri est.*

Incertus. *Idem, Non quia incertus sententiæ fuerit. Cic. pro Flacc. Nam fratres quidem consortes sunt*
Consors. *medicitatis. Liv. 2 bell Pun. Se omnis culpæ*
Exsors. *exsortem; omnis eventus participem fore diceret.*
Compos. *Cic. Phil. 2. Tu mentis compos es? Idem ad Att. 9. Sum, Sum, mihi crede, mentis compos. Plaut.*
Impos. *Capt Eripite quæso isti gladium, quæ sui est impos animi. Seneca de vita beata cap. 26. Ani-*
Immunis. *mus vitiorum immunis. Quint. declam. 9. Quis crederet inter duos amicos, quorum alterum immunem malorum omnium fortuna face-*
Insons. *ret, alterum &c. Liv. 4. bell. Maced. Insontes*
Insolens. *consilij publici. Cic. Att. 2 Itaq; amicus ille*
Insuetus. *noster insolens insaniæ. Ibid. Tam insuetus contumeliæ Solin. c. 54. Opulenta ac dives vrbium: & cap: 68. Variarum opum dives.*
Dives. Virgilius Lib. 9.
Largus. *-- dives pictai vestis & auri*
Liberalis *Idem lib. 11. Largus opum. Salust. Catil. Laudis*
Benignus *avidi, liberales pecuniæ. Horat. 1. Ep.*
Prodigus *--vini somniq; benignus. Idem 1. Carm.*
Fœcūdus *Ode 12. animæ prodigus. Tacit. in agricol. fru-*
Plenus, *gum fœcundus.* PLENUS apud Ciceronem fe-
Refertus. rè interrogandi casum postulat. *Pro Fonteio,*
Fertilis. *Referta Gallia negotiatorum est, plena civium*
Pauper. *Romanorum :* aliquando etiam ablativum,
Egenus. *ut suo loco dicemus: Liv: 5. ab vrb. Fertilis hominum frugumq; Gallia. Horat. 2. Serm. satyr. 3. Argenti & auri pauper. Liv. 9. ab Vrb. Om-*

nium

nium egena corporis humi prostraverunt. Cic. *de Senect. Tum intelligitur quam fuerint inopes amicorum. Plin. l. 8. cap. 40. Stipendiorum indiga. Tacit. lib. 19. Civium sanguinis parcum credidere. Idem 17. Sæculum virtutum sterile. Quintil. lib. 5. cap. 1. Asperitas nuda quæstionum.* Inops. Indigus. Parcus. Sterilis. Nudus.

Terent: Heaut:

Sine me, vacuū tempus ne quod dem mihi laboris. Vacuus.

Virgilius 4. Georg.

-- & visenda modis animalia miris.

Trunca pedum primo. Truncus.

Horum nonnulla etiam cum ablativo junguntur, de quibus suo loco dicemus.

ITem quædam in Ax, Ius, Idus, & Osus.

Philosophus tenax recti, nullius culpæ conscius, avidus virtutis, studiosus, litterarum.

Quibus adde Memor, Immemor, Securus.

Vt memor beneficij, Immemor injuriæ. Securus rumorum. *Quintil. Tenacissimi sumus eorum: quæ rudibus annis percipimus. Cicero in M. Antonium, Hujus rei, ne posteritas quidem omnium sæculorum immemor erit. Idem ad Cajum Antonium, Cum T. Pomponius homo omnium meorum in te studiorum conscius, cupidus, nostri amantissimus ad te proficisceretur,* Lib. 1. c. 1. Philip. 2. Lib. 5.

tur, aliquid mihi scribendum putavi.

Non omnia in Ax, Ius, Idus, & Osus, junguntur cum genitivo.

NON *omnia, quæ in has syllabas exeunt, patrium casum admittunt, sed certa quædam eaque partim sunt oratoria, partim historica, & poëtica: id quod optimus magister usus te docebit. Capax, tenax, rapax, ferax, edax, conscius, dubius, anxius, providus, cupidus, avidus, curiosus, incuriosus. Seneca Epist 7. Parum tenax recti. Idem 6. de benef. Me tempestas occupavit, portus ac præsidij dubium. Plin. lib. 2. cap. 2. Medicina peculiariter curiosus. Plinius Iunior, Epist. 173 Ita natura comparatum est, ut proximorum incuriosi, longinqua sectemur. Quint. lib. 8. In quod sæpe etiam incidit Cicero, securus tam parvæ observationis. Seneca de vita beata cap. 26. Sapiens vivit præsentibus lætus, futuri securus. Trepidus rerum suarum. Timidus lucis: Floridus ævi, Fervidus ingenij, Validus animi, Devius æqui, Egregius facti, Dubius animi.* MULTA præterea, quæ certis locis comprehendi non possunt, ut Præceps animi, Integer vitæ, Sceleris purus, Ambiguus consilij, Inglorius militiæ, Immodicus iræ, Fessus belli, Laudis avarus, Tenuis opum, quæ promiscuè à Grammaticis numerantur inter ea, quæ genitivo adhærent, ferè ad historicos, & poëtas spectant. *Seneca, qui proximè accidit ad historicos, lib. 21. de vita beata.*

Abdun-

Abduntur, inquit, in aliquas rimas timida lucis. Idem cap. 6. Beatus est ergo judicij rectus. Illud 2. de Juvent. quod affert Budæus in Commentarijs linguæ græcæ: Hoc autem ipsum genus erit eò firmiùs, si eo ipso in genere quo arguetur, integer animi fuisse, demonstrabitur, in nullo prorsus libro reperi, sed pro Animi, Antea, sic: Integer antea fuisse demonstrabitur.

PARTITIVA.

PArtitiva genitivo multitudinis gaudent.

Cic. de nat. Deorum, Elephanto belluarum nulla prudentior. *Item de Senectute, Minus habeo virium, quam vestrûm utervis. Idem ad Q. Frat. domus utriusq; nostrûm ædificatur strenuè.* Lib. 1. Lib. 2.

PARTITIVUM *nomen est, quòd significat multa sigillatim, ut Quisq;, Unusquisq;, Uterq;, Neuter, vel unum è multis, ut Alter, Alius. Hæc partim sunt universalia, ut Nemo, Nullus: partim particularia: ut Quidam, Aliquis: partim interrogativa, ut Quis, Uter; partim infinita, quæ eadem sunt quæ interrogativa, cum scilicet nihil quærunt, ut Nescio quis vestrum loquatur. Ignoro uter vestrum sit doctior. Verùm cum pueri has finitiones, distributionesq; vix unquam teneant non video, cur eis hæc sint inculcanda. Fortasse commodius fuerit, quæ maximè* Partitiva sunt, *habere in promptu, ordine elementorum,* Quid sit partitivum, quæ eius distributio. Nomina partitiva.

Alius, Aliquis, Alter, Alteruter, Nemo, Neuter, Nullus, Quis, Quicunq;, Quilibet. Quisquis, Quivis, Quispiam, Quisquam, Quisque, solus, Vllus, Vnusquisque, Vter, Vterque, Vtercunque, Vterlibet, Vtervis.

Item numeralia nomina.

Ab Vrb. 1. *Liv.* Imperium summum Romæ habebit, qui primus vestrum ô juvenes osculum matri tulerit. Lib. 8. *Curt. Octoginta Macedonum interfecerunt. Idem ibid. Nolo singulos vestrum excitare.*

Deniq; quæcunq; adjectiva partitionem significant, interrogandi casum possunt admittere.

Cic. de Senect. Multæ etiam istarum arborum mea manu sunt satæ. Bel. Mac. 1. *Liv. Macedonum ferè omnibus, & quibusdam Andriorum, ut manerent, persuasit.* Lib. 10. *Curtius cum paucis amicorum ad Leonatum pervenit.* Lib. 8. c. 48 *Plin. Lanarum nigra nullum colorem bibunt.*

NONNVNQVAM *substantiva, maximè apud Plinium hanc constructionem admittunt. l. 1. c. 6 Volucrum animal parit vespertilio tantum. l. 9 cap 50 Piscium Lupus, & Trichias bis anno parit. Nisi fortè quis dicat subaudiendum nomen* Numeralia copulantur cum Substantivis. *partitivum, Solus.* Numeralia frequentissimè cum suis substantivis copulantur: Septimus Rex Romanorum, *Duo milites: Singuli duces.*

SUPERLATIVA.

SI multa ejusdem generis comparentur, utendum est superlativo cum genitivo plurali.

Cic. Tusc. Theophrastus elegantissimus omnium Philosophorum, & eruditissimus, non magnoperè reprehenditur, cum tria genera dicit bonorum. *Plin. Demosthenes summus Oratorum Græciæ.* Lib. 35. c. 1.

Hic, ut perspicuum est, comparantur multa ejusdem generis, nam Theophrastus unus fuit ex omnibus Philosophis, & Demosthenes de Oratoribus unus: sic enim Laurentius, quæ sunt ejusdem generis explicat. Passim apud Ciceronem & cæteros scriptores invenies genitivum, Omnium, cum superlativo, *quod quidam videntur negasse, captiosis nescio quibus conclusiunculis circumscripti. Idem ad Brut l. 1. Dij isti Segulio malefaciant, homini nequissimo omnium, qui sunt, qui fuerunt, qui futuri sunt. Interim conferuntur res diversi generis, maximè accedente adverbio, Non solùm Cic. pro Domo sua, Hoc tu scriptore, hoc consiliario, hoc ministro, omnium non bipedum solum, sed quadrupedum impurissimo, Remp. perdidisti, Clod. de quo hîc agitur, bipes proculdubio, non quadrupes fuit.* MACROBIUS *lib. 7. Satur. c. 1. Ciceronem imitatus immerito à Valla reprehenditur: Age, inquit, Servi non solùm adolescentium, qui tibi æquævi sunt, sed senum quoq; omni-*

Res ejusdē generis quę

Genitivus Omnium cum superlativo.

Superlativo admittit cōparationem rerum diversarum.

omnium doctiſſimè Plin. l. 33. c. 1. de annulis agens: Longo certè tempore ne Senatum Romanũ quidem habuiſſe, aureos manifeſtum eſt, ſiquidem his tantùm, qui Legati ad exteras gentes ituri eſſent, annuli publicè dabantur: credo quoniam ita exterorum honoratiſſimi intelligebantur. Nec enim legatus Romanus unus erat ex gentibus exteris, Martialis, quæ maximè inter ſe ſunt contraria contulit lib. 12.

Non es crede mihi, bonus quid ergo?
Vt verum loquar, optimus malorum.

Niſi quis dicat more ſuo fuiſſe jocatum, atq; de industria in grammaticorum leges peccaſſe. Cic. in Brut. Phalereus enim ſucceſſit ex ſenibus adoleſcens, eruditiſſimus ille quidem horum omnium, ſed non tam armis inſtructus, quàm palæstra. Idem 2. de Orat. Tum Phalereus ille Demetrius omnium iſtorum mea ſententia politiſſimus, alij eorum ſimiles extiterunt. HÆC *Ciceronis locà apertiſſimè docent non malè latinè dici: Antonius eſt horum ſive iſtorum omnium eloquentiſſimus, quamvis non ſit unus ex his aut ex iſtis.*

APPENDIX.

TAM ſuperlativa, quàm partitiva genitivo ſingulari conjunguntur.

Cic. pro Quinct. Habet adverſarium P. Quinctius verbo, Sex. Navium, revera hujuſce ætatis homines diſertiſſimos, ornatiſſimos noſtræ

nostræ civitatis. *Idem pro Rab. Posth. Virum unum totius Græciæ facilè doctissimum Platonem, in maximis periculis insidiisq; versatum esse accepimus. An quisquam Clodiæ gentis cum Pompejo Magno conferendus est?*

Huc spectant, quæcunq; nomina numero singulari multitudinem significant, ut Populus, Gens, Municipium, Ætas, *Italia*, Græcia, *pro ipsis Italis, Græcis. Nemo totius Italiæ eloquentior fuit Cicerone. Curt. l. 9. Tuo capite ignobilem vicum emi, quis fenat non modò tuorum, sed ullius etiam gentis barbaræ, qui tuam magnitudinem novit?* Nomina in numero singulari multitudinem significātia.

II. APPENDIX.

TUm superlativa nomina, tum etiam partitiva, quæ cum suis substantivis casu cohærent, & genere & numero consentiunt.

Cicero pro natura Deorum, Indus, qui est omnium fluminum maximus, non aqua solum agros lætificat, sed eos etiam conserit. Lib. 1.

Plinius, Hordeum frugum omnium mollissimum est. Pompon. Mela, Famam habet ob Cereris templum, Enna præcipua montium. SUPERVACANEA *videri posset hæc appendix, nisi Grammatici præciperent tam superlativa, quàm partitiva genus petere à genitivo, si velis Grammaticè loqui, exempli causa: Leo est fortissimum animalium, grammaticè dici: at leo est fortissimum animalium latinè. Ego certè nolim grammaticè loqui.* Lib. 18 c. 1. Lib. 2. c. 7. Superlativa non petit genus à genitivo.

Nota. Quod si quando adjectiva cum substantivis non consentiant, in substantiva transeunt. *Cic. ad Torannium lib. 6. Præsertim cùm omnium rerum mors sit extremum. Extremum substantivum est. At in illo Quintil. 6. declam. Mors sit extrema malorum: adjectivum. Cic. 2. Phil. Pax est tranquilla libertas, servitus postremum malorum: hic postremum, non petit genus à genitivo Malorum, sed est substantivum: ut in illo Taciti lib. 3. Post celebre carmen, quo Germani suprema defleverant.* EIVSDEM *generis videntur hæc loca Plinij lib. 9. cap. 8. Velocissimum omnium animalium, non solùm marinorum, est delphinus, ocyor volucre, ocyor telo. Et libro 10. cap. 27. Veneris Capreæ, & Coturnices pinguescunt placidissima animalium. Et lib. 8 cap. 23. Cervis quoq; est sua malignitas quanquam placidissimo animalium.* VEL *dicemus more Græcorum Masculina jungi cum neutris, quale est illud Virgilij, Triste lupus stabulis.* ITEM *Fœminina. Quint. lib. 11. cap. 1. Tutissimum ergo pœnitentiæ confessio, & satisfactio culpæ, Lege Budæum in Commentarijs linguæ Græcæ.* QVOD *si hæc displicent, subauditur animal.*

Quòd si nullum sit substantivum cum genitivo, quòd attinet ad genus, consentient.

Ab Vrb. l. *Livius*, Summi infimiq; Gabinorum Sex. Tarquinium dono Deûm sibi missum cre-

dere. *Quintilianus, Equidem Ciceronem sequar: nam is eminentissimos Græcorum est sequutus.* Plinius, *Sapientissima animalium esse constat, quæ fruge vescantur.* Idem, *Ovorum alia sunt candida, ut columbis, perdicib. alia pallida, ut aquaticis, &c.* Lib 9. c. 4. lib. 22. c. 25 lib. 10. c. 22

Si genitivus nominis sit collectivi, non necessariò cum eo consentient superlativa, aut partitiva, *ut summi infimiq; civitatis Tarquinium exceperunt. Nemo hujus oppidi Tarquinium excipit.* Item si Superlativa substantivè ponantur. *Cicero, Cum omnium rerum mors sit extremum. Superlativa Extremum, Supremum, Vltimum, Summum, ut supra diximus, substantiva aliquando fiunt genere neutro. Lucan. lib. 10. Cogunt tamen ultima rerum spem pacis tentare ducem. Curt. lib. 6. Jamq; rex ultima Hyrcaniæ intraverat. Idem lib. 8. Dyardines minus celeber auditu est, quia per ultima Indiæ currit. Tacitus lib. 20. Extremæ Gallicæ oræ occupavêre. Idem lib. 19. Summa navium tabulis augent. Quintil. declamat, 18. Orbitates ac suprema liberorum plagantur.* Genitivus nominis collectivi non necessariò consentit cum superlativo, aut partitivo. NOTA.

III. APPENDIX.

Genitivus tam superlativi, quàm partitivi in ablativum cum præpositione E, vel Ex, vel De mutari potest. *Cic. pro Cluent.* Ex his omnibus natu minimus.

P: Saturninus in eadem sententia fuit. *Idem pro Sex Rosc. Audacissimus ego ex omnibus? minimè.* Lib. 16. *Idem ad Tironem. De tuis innumerabilibus in me officijs erit hoc gratissimum.* Philip. 10. *Idem in M. Antonium, Permitto, ut de tribus Antonijs eligas quem velis.* Declam. 6. *Quintilianus, Timui, ne quem ex meis viderem.*

Partitiva & Numeralia eleganter junguntur ablativo accedente præpositione.

LIVIUS 1. ab Vrb. Sextus filius ejus, qui minimus ex tribus erat, transfugit ex composito Gabios, sic habent correcti libri, non minor ex tribus, ut quidam citant. PARTITIVA *eleganter ablativo jungitur. Cic. pro Ligar. Quam multi essent de victoribus, qui te crudelem vellent, cùm etiam de victis reperiantur. Idem 4. Acad. Quidam è Philosophos faciendum omnino non putabat. Item Numeralia, Cic. l. 2. de Divin. Panætius qui unus è Stoicis Astrologorum prædicta rejecit. Idem Paradox. Cai. Marium vidimus, qui mihi secundis in rebus, unus ex fortunatis hominibus, in adversis, unus ex summus viris videbatur. Idem pro Plancio, Is enim unus fuit de magistratibus defensor salutis meæ.*

Vnus principium numeri ablativo: pro solus, genitivo gaudet.

VNVS hoc modo ferè construitur, cùm principium numeri est: cùm vero idem est, quod solus, genitivo etiam jungitur. Plin. l. 9. c. 9. Acipenser unus omnium squamis ad os versis, contra aquam nando meat. Curt. lib. 8. Haud amplius quam ut duo ex tribus filijs secum militarem exegit. Cic. in Orat. Quoniam secundum erat de tribus. Idem

Offic. 2.

Offic. 2. Erat igitur ex tribus, quæ ad gloriam pertinerent, hoc trium.

Mutatur interdum genitivus superlativi in accusativum cum præpositione Inter, vel Ante.

Cicero pro S. Rosc. Rectum putabat pro eorum se honestate pugnare, propter quos ipse honestissimus inter suos numerabitur. *Seneca, Ille Crœsus inter reges opulentissimus, ad tormenta post terga vinctis manibus, ductus est. Pompon. Mela, Gentem sui nominis aluit Boristhenes inter Scythiæ amnes amantissimus. Livius, Multitudini gratior fuit, quàm Patribus, longè ante alios acceptissimus militum animis.*

Lib. 2. contro: Lib. 2. c. 2.

Ab Vrb. 1.

SVPERLATIVVM *nomen cum præpositione Inter, non solùm apud Poëtas, sed etiam apud Oratores invenitur. Quintil. 6. Declam. Et, quod inter ista difficillimum est, amore mei vicit etiam matrem. Plin. l. 13. c. 2. Inter omnes potentissimus odor, quisquis novissimè additur. Justin. l. 36. Minimusq; inter fratres Joseph fuit.* HARVM *præpositionum adminiculo licebit nobis has & similes locutiones, quæ parum latinæ putantur (Lucretia est castissima suarum sororum: Antonius est doctissimus aliorum) sine ulla Grammaticorum reprehensione efferre: hoc modo: Lucretia*

Antonius longè antè alios doctissimus est, vel inter cæteros doctissimus est: Seneca de vita beata c. 28. Inter cætera mala illud pessimum est. NONNE *vides quemadmodum res diversi generis comparentur? Nec enim Sex Rosc. de quo Cicero loquitur, unus fuit ex suis municipibus: neque Romulus de quo agit Livius, unus de alijs fuit: neque illud malum, de quo Seneca, unum è cæteris malis fuit. Age verò, cur reprehendamus eum, qui sic loquatur, Lucretia castissima est suarum sororum? Certè M. Tull. pro Sex Rosc. ferè eodem modo locutus est. Sextus, inquit, Roscius pater hujusce, municeps Amerinus fuit, cum genere, & nobilitate, & non pecunia modò sui municipij, verùm etiam eius vicinitatis facilè primus: Primus sui municipij: quid aliud est, quàm suorum municipium primus? Item Gellius l. 8. c. 12. Vir ætatis suæ doctissimus: perinde est, ac si dixisset, suorum æqualiũ doctissimus.* Nota. QVOD *si tantopere censoriam Grammaticorum virgulam perhorrescimus, utamur verbo pro Superlativo, ad hunc modum. Lucretia suis sororibus plurimùm castitate præstat: Lucretia suas inter sorores longè castitate præstat. Antonius eruditione cæteris condiscipulis plurimùm præstat, vel suos inter æquales longè doctrina præstat: Audi Ciceronem de clar. Orator. Nihil tam dissimile, quàm Cotta Sulpitio, & uterq; æqualibus suis plurimùm præstitit. Ibidem de Hortensio loquens.*

Suos

suos inter æquales longè præstitit. Idem 2. de Finib: Homini, qui cæteris animantibus plurimùm præstat, præcipuè à natura nihil datum esse diceremus? CERTE Plinius l. 34. cap. 10. tum morosæ & anxiæ observationis securus, Ostracites, dixit, tota nigra & cæterarum sordidissima. Tacitus in Agricola, Ii sunt cæterorum Britannorum fugacissimi, ideoq; tamdiu superstites.

IV. APPENDIX.

SUperlativa præter proprium casum admittunt etiã casum suæ positionis.

Cic. de claris Oratoribus. Fuit sextus Ælius iuris quidam omnium peritissimus.

Omnium, superlativi & Iuris Civilis, positivi casus est.

Admittunt & genitivum partitionis, more nominum, undè formantur.

Plinius, Plurimi piscium tribus mensibus, Aprili, Maio, Iunio pariunt. Lib. 9. c. 51.

SUNT qui Superlativa partivorum generi subijciant, cum hæc nudam partitionem, illa verò præcipuè comparationem assignificent. Quamvis enim hæc, illa aliqua cognatione attingant, quod scilicet unum è multis significent; non continuo tamen partitiva sunt. SI quando tamen more partivorum construuntur, positiva, à quibus sunt, imitantur. Ut enim, Multus partivè

Hæc partitione quidẽ conveniunt cõparatione porrò differunt

ponitur, sic Plures, & Plurimi. EIUSDEM *generis videntur illa, quæ substantivis destituta, genitivum habent.*

Lucan. l. 2. -- minimas rerum discordia turbat. Suet. in Vesp. c. 8. Hos partem subjici in servos, ac venire imperavit, partim in Asperrimas insularum avehi. Tacitus l. 8. Prima consiliorum frustra ceciderunt. Et illud Quinti quod supra attulimus, Nam is eminentissimos Græcorum est secutus. In his enim, & similibus, nulla videtur comparatio esse, sed partitio: quod facilè intelligitur, si genitivum eodem casu jungamus cum superlativo, hoc modo, Minimus res. Asperrimas insulas, Eminentissimos Græcos: quod ipsis maximè partitivis usu venit. Quid enim aliud, Nulla beluarum, Quidam militum, Nemo principum, quàm Nulla belua, Quidam miles, Nemo princeps significat?

GENITIVUS VEL DATIVUS POST NOMEN.

NOmina quæ similitudinem, aut dissimilitudinem significant, interrogandi, vel dandi casum exigunt.

Lib. 5. *Terent. in Eunuch.* Domini similis, &c. *Cicero de Finib. Non video, cur non potuerit patrè*
Phil. 2. *similis esse filius. Idem in M. Antonium, Antonius saturavit se sangvine dissimillorum sui civium. Idem de Clar. Orat. Nihil tam dissimile, quam Cotta Sulpitio.*

Item

Item Communis, Proprius.

Cicero de Senect. Id quidem non proprium senectutis est vitium; sed commune valetudinis *Idem pro Sex. Rosc. Quid tam commune, quàm spiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuatibus, littus ejectis? Plin. Cæsar propriũ & peculiare sit præter supradicta, clementiæ insigne.* Lib. 7. c. 25

QUÆ similitudinem dissimilitudinémve significant, sive ad mores, seu ad formam referantur, interrogandi, vel dandi casum assumunt. Proposita exempla ad mores pertinent: ad formam ille Ciceronis locus spectat 2. de Nat. Plectri similem linguam nostri solent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quæ ad nervos resonant in cantibus. Idem ibidem l. 1. Est enim vis tanta naturæ, ut homo nemo velit nisi homini similis esse, & quidem formica formicæ, sed tamen cujus hominis? Ecce in utroq; loco utrunq; casum conjunxit.

DATIVUS POST NOMEN.

NOmina quibus Commodum, Voluptas, Gratia, Favor, Æqualitas, Fidelitas & his contraria significantur, dativum poscunt.

Vt, Consul salutaris, perniciosus reipub. Iucundus, Molestus, Gratus, Invisus, Propitius infestus civibus, Fidus, Infidus imperio. Par, impar tanto oneri. *Cic. ad Cæcinnam, erat meũ consilium, cum fidele Pompejo, tam salutare utriq;.* Lib. 6.

Lib. 10. *Idem ad Attic. O gratas tuas mihi jucundasq; literas.*

Item verbalia in Bilis, ut Amabilis, Formidabilis, Optabilis.

Philip. 7. *Cic. in Marcum Antonium*, Pax præsertim civilis; quanquam omnibus bonis, mihi tamen in primis fuit optabilis.

Quædam præterea, quæ ex præpositione Con, componuntur, ut Conscius, Consentaneus, Concors, Concolor. Confinis cum adjectiva sunt.

Cic. 2. Tusculan. Mihi conscius sum nunquam me nimis cupidum fuisse. *Idem in M.* Philip. 9. *Antonium, Sulpitij mors consentanea vitæ fuit, sanctißimè honestißimeq; acta.*

Fidus, frequentissimè dativum habet: cum genitivo raro admodum reperitur. Virg. 12.

Præterea regina tui fidissima, dextra.
Occidit ipsa sua.

PAR, *apud poëtas etiam genitivo casui adjũgitur.* Lucan. 2. *Quem metuis, par ejus erat.*

Æqualis, cum ad ætatem refertur, genitivo gaudet. Æqualis, cum ad ætatem tempusq; refertur ferè genitivum habet. *Cic. 4. de Fin. Conferam autem avunculum tuum cum C. Graccho eius ferè æqualis. Quæ in Bilis exeunt passionem significant. Penetrabilis, sæpè apud poëtas activè ponitur.*

Virg.

Virg. 10.

Aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum

Conscius, cum ad personas refertur, dativum habet. Terent. Adelph.

-- Conscium mihi sum, à me culpam hanc esse procul.

Cum verò ad rem, genitivum frequentissimè. *Cic. pro Cæl. Multarum rerum consciÿ servi.* *Interdum dativum.* *Ibidem, Huic facinori tanto tua mens liberalis conscia.* *Pro Cluent. Conscium illi facinori fuisse arbitrabantur.* *Seneca de vita beata cap. 8. Concors sibi.* *Col. lib. 7. cap. 3. Palatum atq; lingua concolor lanæ est.* *Plin. lib. 8. cap. 10. Sed tamen in extremis Africæ, quæ confinis Æthiopiæ est.* *Idem lib. 12. cap. 5. Contermina Indis gens Arriana appellatur.* Nota.

SVPPLEX, *Obvius, Obnoxius, Absonus, Pervius etiam huc spectant.* *Cicero 1. Tusculan. Nec judicibus supplex fuit.* *Idem Att. 6. Volene mihi obviæ litteræ tuæ.* *Plinius Epistola 58. Vides quot periculis, quot contumeliÿs simus obnoxiÿ?* *Terentius Adelph. Fratri ædes fient perviæ.* *Liv. 6. belli punici. Perviæ naves pugnantibus erant.*

DATIVVS VEL ACCVSATIVUS CUM PRÆPOSITIONE AD, POST NOMEN.

Accom.

ACcommodatus, Appositus, Aptus: Idoneus, Habilis, Vtilis, Inutilis, Natus huic rei, vel ad hanc rem.

Cicero in Pisonem, Ille gurges atque helluo natus abdomini suo, non laudi atque gloriæ omneis fortunis, multos fama, vitaq; privavit. *Idem de Claris Orat.* Cn. Pompejus vir ad omnia summa natus.

PRÆTERMITTO *omnium exempla, ne longior sim, & laborem, molestiamq; afferam edíscentibus. Cic. 7. in Verr. Homo bene appositus ad istius audaciam. Quint. lib. 4. Judicis natura noscenda est, jururine magis, an æquo sit appositus. Cic. Lepi. lib. 6. Ejus Falernum mihi semper idoneum visum est hospitio. Idem ad Att. libro 15. Instruar etiam consiliis idoneis ad hoc nostrum negotium. Idem 1. de leg. Natum figuram corporis habilem, & aptam ingenio humano dedit. Colum. l. 2. cap. 2. Habilis frumentis terra. Cic. 1. Orat. si mihi calceos Sicyonios attulisses non uterer, quamvis essent habiles, & apti ad pedem. Liv. lib. 7. ab Vrb. Hispano cingitur gladio, ad propiorem habili pugnam. Cic 3 Offic. Nonne igitur sapiens si fame ipse conficiatur, abstulerit cibum alteri homini ad nullam rem utili? Idem de Finib. Quod & acutum genus est, & ad usus civium non utile.*

ACCV-

ACCVSATIVVS VEL ABLATIVVS POST NOMEN.

ADjectiva, quibus generalis dimensio significatur, accusativum, vel Ablativum casum postulant, qui certam mensuram significet.

Liv. Fossam sex cubitis altam, duodecim latam, cum duxisset: extra duplex vallum fossæ circundedit. *Columella*, Esto ager longus pedes mille & ducentos, latus pedes centum viginti. Bell. Mac. 5 Lib. 5. c. 2.

GENERALEM *dimensionem significant*, *longus, latus, altus, profundus, crassus*, CERTAM *mensuram, digitus, uncia, palmus, dodrans, pes, cubitum, seu ulna, quod idem est, passus, stadium, milliare, sive milliarium. Plin. lib. 31. c. 14. Didoron, quo utimur, longum sesquipede, latum pede.* Interdum adhibetur genitivus. *Colum. lib. 1 cap. 2. Medicæ singulos cyathos serere oportet in areolis longis pedum demum.* Dimensio generalis & certa.

ABLATIVVS POST NOMEN.

Extorris, nudus, dignus, contentus, inanis,
Atq; refertus, inops, locuples, alienꝰ, onustus.
Immunis, plenus, cassus, divesq; potensq;
Cum fretꝰ, vacuus, tum captus, præditꝰ, orbus.
Indignus, liber, viduus, sibi jure Latinum
assumunt

Assumunt casum, ut Summo vir dignu[s] honore.

LIVIUS lib 5. decade 4. Hoc (jusjurandum
Extorris. patria extorrem in tuam regiam adduxit. Cicer
Nudus. ad Att. l. 7. Huic tradita Vrbs est nuda præsidi
Refertus. referta copijs. Idem Cælio l. 2. Tu mihi obviam
Dignus. mitte epistolas te dignas. Idem pro Q. Medioc
Contẽtus. quæstu contentus esse non poterat. Idem de Cla. O
Inops. rat. C. Lentulus non tardus sententiis, non inop
Locuples verbis. Idem 5. Verr. Locuples copijs civitas. I
dem de Div. l. 1. Neq; hoc Dij alienum ducun
Alienus. sua majestate. Idem de Provin. Cons. Alienum si
Onustus. videri dignitate imperij. Idem 1. de Divi. Onus
cibo & vino, perturbata & confusa cernimus
Immunis Plin. l 17. c. 14. Caprificus omnibus immunis est
quæ adhuc diximus. Sen. Hippol. Metu immu
nis. Cic 3. de Finib. Eò beatior quisq; sit, qu
Plenus. sit corporis aut externis bonis plenior.

Virg. 2 Æneid.

Cassus. --nunc cassum lumine lugent. Cicer. 1. Offic. I
Dives. Crassus tum cognomine dives, tum copijs. Virg
l. 10. Mantua dives avis. Liv. 1. ab Vrb. Anco re
Potens. gnante lucumo vir impiger, ac divitijs potens R
mam commigravit. Ibid. l. 6. novè dixit. Mult
Fretus. tudo hostium nulli rei præterquam numero fret
Vacuus. & oculis. Cic. 2. de Fin. Vacui negotijs honestè a
liberaliter possumus vivere. Cic. pro Ra. Confecti
Captus. senectute, præditus morbo, mancus, & membris o
Præditus. mnib. captus, ac debilis. Idẽ Figulo l. 4. Rebus om
nibus

nibus, quibus & natura me voluntas & consue-
tudo assuefecerat, orbus, Idem 5 de Fin. Liber Orbus.
terrore animus. Colum. lib. 2. cap. 25. Viduus Liber.
pecudibus ager. Plin. lib. 8. proœm. Nomina vi- Viduus.
dua fama sua. QVÆDAM *ex his (ut supra dictum*
est) etiam genitivum poscunt: item DIGNVS, Dignus.
Balbus ad Ciceronem libro 8. ad Att. Obsecro
te mi Cicero suscipe curam & cogitationem dig-
nissimam tuæ virtutis: Suetonius in Othone, c.
4. Vt jam vix ullus esset, qui non sentiret &
prædicaret solum successionis imperij dignum.
ILLVD *Cic. de Arusp. depravatè affertur, Vnum*
esse in hac civitate dignum hujus imperij: sic e-
nim habent libri omnes, Vnum esse in hac civita-
te dignum hujus imperij gloria. INDIGNVS *Or-*
bus, Cassus, Onustus eundem casum, rarissimè ta-
men recipiunt.

OPVS.

Opus nomen adjectivum, accedente verbo substantivo, ablativum postulat.

Terentius Andria, Nihil istac opus est artē ad hanc rem, quam paro. *Cic. ad Attic. Apud Terentiam gratia opus est nobis & tua autoritate.* Lib. 11

Sæpe etiam cum substantivis more adjectivorum consentit, neq; tamen in casus declinavit.

Lib. 2. *Idem ad Curionem*, Dux nobis & autor opus est. *Idem ad Tironem, Is omnia pollicitus est,*
Lib. 16. *quæ tibi opus essent. Idem ad Attic. Dices num-*
Lib. 6. *mos mihi opus esse ad apparatum triumphi. Li-*
Bell; Pun: 10 *vius, Scipio ad comparanda ea, quæ opus erant, tempus habuit.*

Opus constructio varia. Sed

OPUS *cum genitivo junxit Plancus ad COSS. Præt: &c. lib. 10. Epist. Sed aliquantum nobis temporis, & magni laboris, & multæ impensæ opus fuit, ut quæ reip: bonisq; omnibus pollicere- mur, exitu præstaremus: nisi fortè subest aliqua figura, quæ nos latet: nam Temporis, ab aliquatum pendet: genitivi verò Laboris & impensæ, non video unde pendeant. Illud Quintiliani l. 12. c. 3. Sed etiam si nosse quid quisq; senserit, volet, lectionis opus est. Castigatiores codices habent Lectione. Jungebant prisci Opus etiam cum accusandi casu.*

Plautus Trucul: Puero opus est cibum.

Vsus cùm Opus significat, eodem modo construitur.

Vsus, cum Opus significat, eodem modo ferè construitur. Plaut: Asin:

Viginti jam usus est filio argenti minis.

Virg: 8.

Arma acri facienda viro: nunc viribus usus.
Nunc manibus rapidis. Plaut Pseud:
Ad eam rem usus est hominem astutum, doctũ, scitum, callidum, pro opus est homine astuto, &c. Idem Persa, *ad eam rem usus est tua mihi opera.*

Cic. 4.

Cic. 4. Tusc. *Usus pro Opus utitur, sed sine casu, De cæteris studijs alio loco dicemus, si usus erit.* ITAQUE *Usus pro Opus cum ablativo ferè, apud Poetas maximè Comicos in usu est, Terent: Hecy. Non usus facto est mihi nunc hunc intro sequi.* Usus pro Opus sine casu apud Cicero:

Adjectiva diversitatis, & numeralia ordinis, ablativum cum præpositione A, vel Ab, admittunt.

Cic. Certa cum illo, qui à te totus diversus est. *Item ad Att: Navigationis labor alienus ab ætate nostra. Idem, Post autem confecta à Carneade qui est quartus, ab Arcesila. Hirtius Imperio, & potentia secundus à rege.* Acad. 4. Lib 6. Acad. 4. Bell. Alex: 4

Alienus etiam genitivo & dativo conjungitur. *Cic. 1. de Fin: Quis alienum putet esse ejus dignitatis, quam mihi quisque tribuit? Salust. in Catil: Ille eos in domum D. Bruti perducit, quod foro propinqua erat, nec aliena consilij propter Sempronium. Cicero pro Cæcin: Quod illi causæ maximè est alienum. Quint. l. 1. proœm: Ego autem cum existimem, nihil arti oratoriæ alienum. Usitatius tamen ablativo jungitur.* Alienus genitivo & dativo jungitur, usitatius tamen ablativo.

Item Securus Liber, Vacuus, Purus, Nudus, Inops, Orbus, Expertis.

Cic. in Verr. His quidem temporibus in omni orbe terrarum vacui, expertes, soluti, ac liberi fuerũt ab omni sumptu, molestia munere

Idem pro domo sua, Tam inops, aut ego eram ab amicis, aut nuda Resp. à magistratibus?

Plin. lib. 28 cap. 9. Pelles ejusdem animalis substrata, securos præstant ab eo metu somnos. Cic. de Arusp. Quæ tandem est in hac urbe tanta domus ab ista religionis suspicione tam vacua atq; pura? Senec: Epist 3. Mens ab omni labe pura, & splendida, Cic. pro Flac. Usq; eo orba fuit ab optimatibus illa concio, ut princeps principum esset Meandrius. Liv. 5. ab Urb. Ne exulem extorrem. P Romanum a solo patrio, ab Dijs Penatibus in hostium urbem ageret.

COMPARATIVA.

COmparativo utimur cum ablativo, quando vel plura diversi generis comparantur.

Orat: 1. *Cic. in Catil.* Luce sunt clariora nobis tua consilia. *Curt. Majora sunt præmij pericula.*

Lib. 9.

Vel cum duo ejusdem, aut diversi generis conferuntur.

Cic ad Octa. Quæ non posterior dies acerbior priore? & quæ non insequens hora antecedente calamitosior populo Rom. illuxit. Virtus multo pretiosior est auro.

APUD *veteres interdum leges comparativum cum ablativo, etiam cum res ejusdem generis conferuntur, Plin. l. 36. c. 7. ubi de generibus mar-*

moris agit. Pretiosissimi, inquit, quidem generis Lacedemoniorum viride cunctis hilarius. Eodem l. cap. 9. ubi de ea navi agit, qua Cajus Obeliscum ex Ægypto Romam importavit. D. Claudius, inquit, aliquot per annos asservatam, qua Cajus importaverat, omnibus, quæ unquam in mari visa sunt, mirabiliorem. Val. Max. l. 3. c. 4. Idem sensit Fabricius Licinius, honoribus, autoritate omni civitate temporibus suis major. Gell. l. 1. cap. 5. Hortensius omnibus ferè oratoribus ætatis suæ, nisi M. Tullio clarior. Virg. 8. Sed cunctis altior ibat Anchises. Juniores Grammatici subaudiunt vocem excludentem, Cæteris, vel, Reliquis. Donat: secunda edit. Servius in eundem. Diom. lib. 1. Prisc. l. 3. docent, Comparativo locum esse etiam cùm res ejusdem generis comparantur. In illo Salustij, Nulla arte cuiquam inferior. Item Plinij, Nulli omnium claritate inferior. COMPARATIVUS, ut vides, Dativo adjungitur.

Comparativo locus est, etiam si res ejusdem generis conferantur.

NOTA.

APPENDIX.

Ablativus comparativi intercedente conjunctione, Quàm, mutari potest in casum verbo congruentem.

Cic. in Verr. Tu innocentior quàm Metellus? Idem ad Att. Nemo unquam nec poëta, nec orator fuit, qui quenquam meliorem quàm se arbitraretur. Liv. Melior certiorq; est tua pax, quam sperata victoria. Ter. in Phor. Ego hominem callidiorem vidi neminem quàm Phormionem.

Lib. 5. L. b. 14. Bell. Pun. 16.

Nota. Si ablativus à nominibus, Nemo, Nullus, aut à relativo, Qui, quæ, quod, fiat, non erit locus huic permutationi: *Ut enim bene latinè dicimus, M. Tullio, quod nemo Romanorum fuit eloquentior, caput per summam injuriam abscissum est: Ita ineptè dicemus, M. Tul. quam qui nemo Romanorum fuit eloquentior, &c.*

II. APPENDIX.

COmparativa quemadmodum & cætera adjectiva, cùm partitionem adsignificant, genitivum desiderant.

Ab Vrb: 2. *Liv.* In hanc sententiam ut discederetur, juniores Patrum evincebant. *Horat: in arte.* O Major juvenum.

Autores tamen sæpius ablativo utuntur cum præpositione E, vel Ex.

Lib: 16. *Cic. ad Attic.* Antè scripta epistola ex duabus

Lib. 8. tuis prior mihi legi cœpta est. *Plin. ad Caninum,* Minorem ex duobus liberis amisit.

Comparativus partitionem significans genitivum admittit.

Cum partitio significatur, potest comparativus genitivum admittere, sive de duobus, sive de pluribus agatur. Sic Liv. Juniores Patrum evincebant. Curt. l. 6. Cleander priores eorum intromitti jubet. Plin. lib. 11. cap. 37. Animalium fortiora, quibus sanguis crassior: sapientiora quibus tenuior: timidiora, quibus minimus: & quibus nullus, hebetia. Horat. l. 5. Clar: Ode. 14. Major Neronum.

Idem

Idem lib. 1. Serm: Sat: 6. -- *qui se*
Vultum ferre negat Noviorum posse minoris.
SCRIPTORES *sæpius, ut dixi, ablativo cum præpositione utuntur, qui casus partitioni, maximè ubi nomen est comparativum, aptissimus est. Quint: 19. Declam: Ego sum infelicior ex duobus parentibus. Idem 8. Si Dij non sinant, ut ex liberis vilior incipiat esse periturus. Cæsar lib. 3. bell. Civil In testamento Ptolomæi patris hæredes erant scripti ex duobus filiis major, & duabus ea, quæ ætate antecedebat.* ALIQVANDO genitivus in accusativum, accedente præpositione Inter, mutatur. *Quint: dec: 8. Ille quoque occisus est, qui inter nos, ut apparet, fortior est.*

III. APPENDIX.

PRæter suum casum admittunt comparativa ablativum significantem excessum.

Hercules fuit procerior te cubito. *Curt. Turres denis pedibus, quam murus, altiores sunt.* Lib. 2.

Item casum suæ positionis.

Cic. ad Planc: Mihi nemo est amicior, nec jucundior, nec carior Attico.

Denique hos ablativos, Opinione, spe, æquo, justo, solito, dicto,

Cic. de Clar. Orat: Opinione ego omnium majorē cœpi dolorē. *Liv. Reate saxū visum volitare, sol rubere solito magis sanguineoque similis.* Bell. Pun: 1.

COLVM. l. 3. c. 19. *Malleolus nec major pede, nec dodrante minor esse debet. Ibid. Paulò minor dodrante, longior semipede. Ovid. 4. Fast: Speq; redit citius Cic. de Amic: Ne quod plus æquo in amicitia congeratur. Quint. lib. 9. cap. 4. Membrum longius justo, tardum: brevius instabile esse. Liv. lib. 3. bell. Pun: Dicto propè citius, equum in viam Claudius egit.*

ABLATIVVS SIGNIFICANS laudem, vituperationem, partem.

PLeraq; adjectiva ablativum postulant significantem laudem, vituperationem, vel partem.

Q. *Cicero de petitione Consulatus,* Non erit difficile certamen cum ijs competitoribus, qui nequaquam sunt tam genere insignes, quàm vitijs nobiles. *Cic. de Orat:* Lib. 1. *Sunt quidam aut ita lingua hæsitantes, aut ita voce absoni, aut ita vultu motuq; corporis, & agrestes, ut etiam si ingenijs aut arte valeant, tamen in Oratorum numerum venire non possint.* Lib. 2. *Idem in Verr. Ob jus dicendum M. Octavium Ligurem hominem ornatissimum loco, ordine, nomine, virtute, ingenio, copijs, poscere pecuniam non dubitavit. Salust.* Bell. Catil: *Ex altera parte C. Antonius pedibus æger, quòd prælio adesse nequiebat, M. Petreio Legato exercitum permittit.*

QVAMVIS

Quamvis oratores libentius substantiva cum adjectivis copulent, ut Vir summa eloquentia, *eximia virtute, excellenti ingenio: tamen non rarò ipsis adjectivis ablativum laudis, aut vituperationis attribuunt. Cic. 4. de Fin. Horridiores evadunt, asperiores, duriores & oratione, & moribus. Idem 1. de Ora. Ego neminem nec motu corporis, nec ipso habitu atq; forma aptiorem, nec voce pleniorem, aut suaviorem mihi videor audivisse. Idem de Clar: Vt vita, sic oratione durus, incultus, horridus.* ABLATIVO *partis rarius utuntur. Idem 4. Tuscul. Ergo is, quisquis est, qui moderatione, & constantia quietus animo est, sibiq; ipsi placatus. Quint. l. 6. c. 4. Qui pedibus æger cùm vellet videri commodioris valetudinis, &c.* POETÆ *frequenter, Mart: lib. 12. Crine ruber, niger ore, brevis pede, lumine læsus.* Nota.

APPENDIX.

Ablativum partis frequenter in accusativum mutant poëtæ.

Virg. Os humerosq; Deo similis. *Horat:* Excepto quod non simul esses, cætera lætus. Æn. 1. Epist. Lib. 1.

Item Historici, sed rarius.

Livius. Falarica est Saguntinis missile telum hastili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum. *Pomponius Mela, Sarmatæ totum braccati corpus, & nisi qua vident, ora etiam vestiti.* Bell. Pun. 1. Lib. 1. cap. 1.

CVRTIVS *lib. 6 ablativo usus est. Ego inqu* *cæteris lætus hoc uno torqueor.* Accusativu Cætera, frequens est *apud Liv. 1. ab Vrb. Pro mum regnum cætera egregium, ab una parte ha satis prosperum fuerat. Item apud Plinium l. 1 c. 6. Est & terechyntho similis cætera, pomo am gdalis. & l. 37 c. 9. Est & alia iris cætera simi & prædura. Gell. l. 19. c. 10 Memini, me quonda & Celsinum Julianum Numidiam ad Frontone Cornelium, pedes tum graviter ægrum, ire v sere.* HANC *constructionem, quam Serv. figura Græcam appellat, recentiores Synecdochen v cant: fortasse non male, quod subtracta prepo tio,* Secundum, *intelligatur à Latinis ut Græ* κατὰ. *Nam synecdoche non solum tropus es sed etiam lexeos figuræ, cum nimirum subtr ctum verbum aliquod satis ex cæteris intelligitu Vide Quintilian: lib: 9. cap. 3. Denique, si hac de causa ita appelletur, sive quia id, qu partis est, toti attribuitur, ut aliqua ex parte necdochen tropum imitetur, missa hæc faciamu nam pueris tenebras offundunt.*

Accusativus Cætera apud Historicos.

DE CONSTRUCTIONE TRANSITIVA VERBI.

Verborum generis quinque à veteribus significatione.

VERBA, *quod ad significationes, seu gen ra attinet (utrunque enim teste Dona & Diomede idem valet) quinque sun*

Activa

ctiva, Paßiva, Neutra, Communia, Deponen-tia. ACTIVA, ea demum crediderunt Phocas, Donatus, Diomedes cæterique veteres, quæ O, litera terminata, paßiva fierent, litera R, apposita, ut Laudo, Laudor. NEUTRA sunt, inquit DONATUS 2. edit: quæ O, litera terminantur, & accepta R, litera, Latina non sunt, ut Sto, Curro. SUNT etiam neutra, quæ I, litera terminantur, ut Odi, Novi, Cœpi, Memini. ITEM quæ in UM, syllabam desinunt, ut sum, prosum. SUNT etiam quæ in T, literam exeunt, & impersonalia dicuntur, ut Pudet, Tædet, Pœnitet, Libet, Oportet: sed hæc & similia defectiva sunt existimanda. SUNT præterea Neutropaßiva, ut Gaudeo gavisus sum, Soleo solitus sum, Fio factus sum, Fido fisus sum. Hactenus Donatus. DIOMEDES neutra O, litera finita doctè & acutè in tria genera distribuit, quorum alia agentis significationem habent, sive (ut Phocas nobilis & antiquus Grammaticus inquit) quæ actum significant, & activam habent significationem, ut facio Ambulo, Curro.

spectata ponuntur.

Activa

Neutra.

Alia quæ patientis habent significationem, ut Veneo, Vapulo. Alia postremò sunt, in quibus nec agentis, nec patientis significatio dignoscitur, hoc est, quæ nec actionem, & paßionem significant, ut sedeo, jaceo, sto, nescis etiam agat ne quis an patiatur.

HÆC ultima quidam Supina dixerunt, inquit

inquit Diomedes, alij absolutiva. HINC *apertissimè intelligitur, veteres verba omnia, quæ literam R, assumere non possent, quamvis cum accusativo conjungerentur (ut facio, calefacio, odi, novi) in neutris numerasse.*

Passiva. PASSIVA *sunt, quæ ita R, litera terminantur, ut ea deposita, activa fiant, ut Laudor, laudo.*

Comunia. COMMVNIA, *quæ R, litera terminata, tum actionem, tum passionem significant, ut Hortor, complector.*

Deponentia. DEPONENTIA, *quæ itidem litera R, terminata actionem tantùm significant, ut Aucupor, loquor.* EGO *(dicam enim quod sentio) quadripartitam existimo esse hanc distributionem.*

Autor dicta nat quatuor esse docet.

I. QVÆDAM *namq; actionem significant, ut Ædifico, curro.*

II. *sequor.* ALIA *passionem, ut Vapulo, verberor.*

III. ALIA *tum actionem tum passionem, ut Dignor amplector: de quibus supra in Rudimentis copiosè dictum est, multaq; veterum exempla allata sunt.*

IIII. ALIA *denique nec actionem, neque passionem significant, ut Sedeo, jaceo: hæc & similia propriè neutra sunt, meritòq; Supina verba à quibusdam appellata, quòd videlicet veluti ociosa, resupinaq; sternunt, utriusq; actionis expertia.* HACTENUS *de verborum generibus.*

Intransitivum.

QVOD *verò ad constructionem attinet, duplex est verbum. Alterum Intransitivum, quod post se, aut nullum casum habet, ut Venio, redeo aut similē præcedenti. Liv. 1. ab. Vrb. Justè piè legatus venio. Terent: Andr: Redeo inde iratq; atq;*

ægrè

grè ferent: de quo supra dictum est. Alterum Transitivum, quod in casum diversum à præcedente transit: hoc in Activum, Passivum, & Neutrum partitur. Activum verbum est, quod post se accusativum postulat, cujuscunq; sit positionis, *ut laudo, facio, sequor, amplector, odi: Doleo vicem tuam, Ingrati animi crimen horreo, quamvis hæc duo postrema, & similia, neutropassiva possint appellari, ut postea dicemus. Libenter hoc genus verborum si per Grammaticos liceret, Accusativum appellarim: quemadmodum quidam veterum accusativas præpositiones vocant, quæ accusandi casu gaudent.* Passivum est, quod in ablativum transit, cum præpositione A, vel Ab, *ut Laudor è te. Senec. Epist. 91. Infirmiores à validioribus tuebantur. Verr. Flac. apud Priscian. lib 8. Sevitiæq; eorum abominaretur ab omnibus. Hoc ferè in OR, desinit.* Neutrum quod transit in genitivum, dativum, vel ablativum casum, *ut Egeo tui, Opitulor tibi, Fungor meo munere.* QVÆ *diximus, de proprijs casibus accipienda sunt: nam de communibus omni verborum generi, post dicendum erit. Per hæc tria genera fusi, atq; dispersa sunt Impersonalia, Activa, ut Pudet, piget: Passiva, ut Pugnatur, Itur. Neutra, ut Libet, licet.* DE NEVTRIS *primò dicemus tum quia casuum ordo in exigit, tũ (quod magis me movet ut cognita neutrorum turba faciliq; cognoscant adolescentes activa sive accusativa verba,*

Transitivũ.

GENITIVUS POST VERBUM.

SVM genitivum petit, cum Possessi-
nem significat.

Lib. 2. Cic. ad Cælium. Iam me Pompeij totum e
Philip. 12. scis. *Aut aliquid pertinere. Idem in M. Ant*
Cujusvis hominis est errare: nullius nisi insipi
Lib. 1. *tis, perseverare in errore. Idem de Offic. A*
Lib. 2. *lescentis est majores natu vereri.* Item h
Lib. 9. cap. 4 duo, Interest, & refert. *Idem de Finib.* In
est omnium rectè facere. *Quintilian: Pl*
mum refert compositionis, quæ quibus antepo

Est, Interest & Refert impersonalia. EST, *Interest, Refert, cum officium, atq;*
rem pertinere significant, prima & secunda p
sona carent: quæ de causa impersonalia ver
sive verba sine personis, (ut Varro loquitur)
Nota. *sunt appellari.* ITAQVE *cum verbum impe*
nale dicimus, præpositio, In, privationem dec
rat primæ, & secundæ personæ, quibus verb
privatur, non nominativi, sive personæ agen
seu patientis, ut Grammatici juniores volu
Sed de hac re suprà in Rudimentis dictum
pluraq; suo loco dicemus. Hæc tria verba (
Hæc antecedit modo nominativus apertè. *ad rem redeamus)* modò nominativum ha
apertè. *Cic: 5. Tusc. Sapientis est propri*
nihil quod pœnitere possit, facere. Idem in p
tit: Quod enim permagni interest, sæpe pro
cessa

trio habetur. Idem ad Rufum l. 5. Non scri-
d quod tua nihil referebat. Modò infini-
n verbum, aut orationis membrum loco
minativi accipiunt. *Idem 2. de Orat: Tar-*
ingeij est rivulos consectari, fontes rerum
videre, Idem ad Appium lib. 3. Vtriusq; no-
m magni interest, prius ut te conveniam,
m decedas: (Prius ut te conveniam, quam de-
as) hoc membrum, sive pars totius orationis,
bi interest nominativus est. Itidem, Majo-
natu vereri, vice nominativi ponitur. Nisi
s velit, Officium seu proprium, subaudire: ut
olescentis officium est, majores natu vereri: ut
d, Sapientis est proprium, nihil, quod pœnite-
ossit facere.

EXCEPTIO.

Iterest tamen & refert, hos ablati,
os habent, Mea, Tua, Sua, Nostra,
stra.

ero Tironi, Et tua, & mea, maximè inter- Lib. 16.
te valere. *Terentius in Hecyra, Tua quod*
il refert percontari desinas. Cic: pro Cluent:
c sua putat interesse, se re ipsa, & gesto nego-
, non lege defendi. Idem pro Sylla, Vestra e-
n, qui cum summa elegantia, atq; integritate
cistis, hoc maximè interest.

Cuja, vel Cujus interest, perelegan-
r dicitur.

Cicero

Cicero pro Vareno, Ea cædes si potissimum crimini datur, detur ei cuia interfuit, non cuja nihil interfuit. *Idem in M. Antoniu*

Philip. 6.

Quis enim est hodie, cujus intersit istam legem manere?

PRISCIANUS *lib. 12. Interest & refert, inqu genitivo solent adjungi omnium casualium, ab supra dictis quinq; pronominibus, pro quorum g nitivis ablativos ponimus, possessivorum, ut I terest & refert mea, tua, sua, nostra, vestra. Cu quoq; infiniti possessivum, cum supradictis ver pro genitivo primitivi ponitur. Cic. pro Va no. Ea cædes si potissimum crimini datur, de ei cuia interfuit, non ei cui nihil interfu Hæc ille.* VIDES *ut Priscianus, qui de Com versibus accuratissimè scripsit, affirmet Mea, tu sua, nostra, vestra, cuja, casus esse ablativos, n accusativos? Scio quantas tragœdias hic ca excitaverint: alij enim summa vi nituntur cere, accusandi esse, quibus Plautinos ac Ter tianos pedes non arbitror admodum favere, c eos huc atq; illuc, non secus ac Lesbiam norm flectere ac torquere possis: Illud Donati in T rent. Phorm. Quid tua, malum, id refert? n gis urget. Et quære, inquit, quomodo dicat Quid mea, Quid tua? an deest, ad? ut ad mea, ad tua? Sed hæc viderint ijdem Co phæi.* PUERI *dumeta ista ne per somni quidem attingant. Quibus genitivis jungan*

Mea, tua, sua, &c. Ablativi sunt non accusativi.

pronom

pronomina *Meus, tuus, suus, noster, vester: Item dicaturne bene latinè, Tuæ adolescentis interest majores natu vereri: Mea consulis refert Remp: vigilanter administrare: & cætera id genus, suo loco invenies.*

Verbum est, pro Ablativis, Mea, Tua, Sua, Nostra, Vestra, habet Meum, Tuum, Suum, Nostrum, Vestrum.

Cic. de Fin. Si memoria fortè defecerit, tuum est, ut suggeras. *Idem Cæcinnæ. Puto esse meum, qui sentiam exponere. Ovidius, Nulla mora est operi: vestrum dare, vincere nostrum.* Lib. 2. Lib. 6. Fastor. 4.

APPENDIX.

MAgnum, Parvum, tantum, quantum, iunguntur in genitivo cum verbis Interest, & Refert.

Cic. ad Tironem, Magni ad honorem nostrum interest, quàm primum me ad vrbem venire. *Idem ad Att. Permagni nostra interest, te esse Romæ. Idem ad Q. Frat. Parvi refert, abs te ipso jus dici. Pompejus Lentulo, Scio quanti Reip. intersit, omneis copias in unum locum primo quoque tempore convenire.* Lib. 16. Lib. 2. Lib. 1. Episto. ad Atticum 8.

Obiter notabis verbum Interest, loco genitivi, posse accusativum cum præpositione Ad, recipere. *Cic. Luceio lib. 5. Et quidem ad nostra laudem, non multum video interesse. Postremum locum quidam legunt, Scio* Interest recipit accusativum cum præpositione Ad.

quanti reipub. sit: Intersit tamen legendum esse confirmat epistola Ciceronis 15. ejusdem lib. ad Pompejum, in qua refert Cicero eadem verba, Magniq; inquit, interesse reipub. scripseras, omnes copias primo quoq; tempore in unum locum convenire. Cicero pro lege Manil. Etenim illud primum parvi refert, vos publicanis amissa vectigalia, postea victoria recuperare. Vlpian. lib. 47. Pand. Scilicet si tanti interfuit.

Cætera hujusmodi per adverbium adduntur, ut Plurimùm interest, maximè refert, Nihil interest.

Lib. 5. *Cic. 1. Tusc.* Theodori quidem nihil interest humi ne, an sublimè putrescat. *Idem ad Lucceium, Equidem ad nostram laudem non multùm video interesse: sed ad properationem meam quiddam interest, non te exspectare.*

Adverbia juugnntur cum interest & refert.

Hvivs classis sunt, Parùm, paululùm, aliquantulùm, multùm, permultùm, magis, maximè, minùs, minimè, nihil, aliquid, vehementer, tantopere, magnopere, infinitùm tantulùm, plùs, plurimùm. Plin. lib. 16. cap. 30. Infinitùm refert lunaris ratio. Cæterorum passim occurrunt testimonia: quæ, ne longus sim prætermitto. Qvantvm *apud Ciceronem invenies. Pro Mur. Ostendam alio loco, quantùm salutis communis intersit, duos consules in repub. Kal. Januarij esse. Idem pro Mil. Semper ille, & quantùm inter*

esse

esset Publij Clodij, &c. Plin. lib. 2. capite 16. TANTUM *interest, subeant radij, an superveniant.*

Misereor, Satago, genitivum casum adsciscunt.

Cicero Attic. Qui misereri mei debent, non desinunt invidere. *Terentius Heaut. Clinia rerum suarum satagit.* Lib. 4.

Misereor interdum dandi casum postulat.

Seneca, Misereor tibi puella.

MISERENDI *verbum etiam dandi casum olim habuisse, apertè Diomedes, & Priscianus docent, & quod pluris faciendum est, illud Senec. lib 1. Controvers. Controversia, Fortuna hoc me cogit pati, misereri debent omnes mei. Et ego misereor tibi puella, sed non facimus miserandas sacerdotes. Sic habent libri correctissimi. Adducitur & alter locus ejusdem à quibusdam, de vita beata cap. 2. Hunc promereor, illi reddo, huic misereor. Priscianus tamen docet in veteribus codicibus haberi, Hujus misereor. Vide ejusdem castigationes. Neq; illud Ciceronis 2. Tusc.* Lib. 1. Controvers.

Perge, aude, nate, illacryma patris pestibus,
Miserere: gentes nostras flebunt miserias,

videtur ad rem facere: cum dativus Pestibus, non cum verbo Miserere, sed cũ illacryma jungatur Illacrymor & illacrymo cum dativo

quod elegantiſſimè dandi caſum petit. *Idem 3. de Nat.* *Quid dicam de Socrate, cujus morti illacrymari ſoleo, Platonem legens?* *Liv. 10. belli Maced.* *Meo infelici errori unus illacrymaſti.* *Recolo tui, nondum apud veteres, quod meminerim legi.*

Obliviſcor, recordor, reminiſcor, memini, pro recordor, tum genitivum tum accuſativum poſtulant.

Philip. 8. *Cicero 3. Tuſc.* Eſt proprium ſtultitiæ, aliorum vicia cernere, obliviſci ſuorum. *Idem in M. Antonium, Omnium obliviſcor: in gratiam redeo: Terent. Eunuch. Faciam ut me ſemper memineris. Cicero de Seneċt. Omnia quæ curans ſenes, meminerunt.*

CICERO *pro Planc.* *Hujus meriti in me recordor. Idem 2. in Rul. Eſt operæ pretium majorum diligentiam recordari. Cæſar 1 bell. Gall. Si bello perſequi perſeveraret, reminiſceretur, ut veteris incommodi Romanorum, priſtinæq; virtutis Helvetiorum. Sulpitius Ciceroni l. 4. Ea potius reminiſcere, quæ digna tua perſona ſunt.*

Recordor, Meminipro Recordor, gaudent etiam ablativo cum præpoſitione: RECORDOR, *Memini pro recordor, etiam cum ablativo, & præpoſitione, De jungitur. Cic. pro Planc. Quoniam de iſtis veſtris lachrymis recordor, quas pro mea ſalute ſæpè & multùm profudiſtis. Idem ad Atticum, 15. De Planco memini. Ibidem, Et de Herode & Metio memini, & de omnibus, quæ te velle ſuſpicor.* EX illo

ceronis loco pro Ligar. Quoniam hoc est animi, quoniam etiam ingenij tui, te aliquid de hujus Quæstoris officio cogitantem, etiam de alijs quibusdam Quæstoribus reminiscentem recordari. Non satis intelligitur, an Reminiscor eadem modo construatur, nam ablativus (de alijs quibusdam Quæstoribus) ad infinitum, Recordari, referri potest, siquidem reminiscendo, aliquid in memoriam reducimus, ac recognoscimus. Idem 1. Tusc. Declarare se non tum illa discere, sed minis-cendo cognoscere. Sic illic reminiscentem pro reminiscendo videtur positum.

Memini pro mentionem facio, cum genitivo vel ablativo, & præpositione De, jungitur.

Quintilianus, Neque omnino hujus rei meminit usquam poëta. *Idem*. *De quibus multi meminerunt.* Lib. 11. c. 12. Ibidem.

DATIVUS POST VERBUM.

SVM, modò Dativum unum habet.

Cicero Attico, Sed nunciant, melius esse ei. *Terentius Adelph*, *Natura tu illi pater es, consilijs ego.* Lib. 10.

Modò duos.

Cicero Attic. Respondebo primùm postremæ tuæ paginæ, quæ mihi magnæ molestiæ fuit. Lib. 6.

Sum, junctū cum Dativo explicatur per habere Afficere, seu Afferre.

Sum, variè cum dativo jungitur; modò enim pro habere ponitur, ut sunt mihi omnia scripta Ciceronis. Summa necessitudo mihi tecum est. CUM *duobus dativis junctum plerunque per verbum Afficio, seu affero exponitur: Epistola tua fuit mihi magnæ molestiæ, voluptati. Et parentibus honori, & amicis utilitati, & reipub emolumento esse poteris.*

Dativus pro Nominativo. Se.

MODO *dativus pro nominativo ponitur. Cic. 1. de divinat. Quod ne dubitare possimus, maximo est argumento quod nunquam contigit. Idem pro domo sua, libertatis simulacrum in ea domo collocabas, quæ domus ipsa erat indicio tui crudelissimi tribunatus.* DENIQUE *multa quæ putantur dativum habere, ut Proximus, Propinquus, Cognatus, Amicus, Socius, Familiaris, Commilito, Conservus, Condiscipulus, & alia id genus substantiva dativum habent, beneficio verbi substantivi, ut Cæsar est propinquus Marcello. Lentulus est familiaris Ciceroni. Nam hæc separata à verbo substantivo non dativum habent, sed genitivum, ut Annibal occidit omnes propinquos Fabij, non Fabio. Omnes commilitones Julij jugulati sunt, non Julio.* PROXIMUS, *propinquus, Cognatus adjectiva, & quæ sunt generis ejusdem, dativum ferè postulant, etiam absente verbo, Sum.*

Verba quæ Auxilium, Adulationem, Commodum, Incommodum

Favo

Favorem, Studium significant, dandi casum postulant, ut Auxilior, Adulor, Commodo, incommodo, Faveo, Studeo Philosophiæ.

Cic. in Verr. Homini jam perdito, & collum in laqueum inserenti subvenisti. *Cic. de Orat.* Cùm ita balbus esset Demosthenes, ut ejus ipsius artis, cui studeret, primam litteram non posset dicere, perfecit meditando, ut nemo planiùs eo locutus putetur. Lib. 6. Lib. 1.

EXCEPTIO.

Incumbo cùm ad studium refertur, accusativum cum præpositione In, postulat, ut Incumbo in id studium philosophiæ literarum, &c.

Cicero de Orator. Quamobrem pergite, ut facitis adolescentes: atque in id studium, in quo estis incumbite. *Idem ad Atticum,* nunc mi Attice tota mente incumbe in hanc curam: magna enim res est. Lib. 1. Lib. 16.

Vel AD.

Idem ad Plancum. Mi Plance incumbe toto pectore ad laudem. *Idem in Catil.* Quare Patres conscripti incumbite ad salutem Reipublicæ, circumspicite omnes procellas, quæ impendent. Lib. 10. Orat. 4.

APPENDIX.

Nota. **Consulo tibi, hoc est, prospicio tibi, non consilium do.**

Orat. 4. *Cic. in Catil.* Consulite vobis, prospicite patriæ.

Consulo tè, id est, consilium à te peto.

Lib. 2. *Cic. in Verrem,* Nunc ego Iudices jam vos consulo, quid mihi faciendum putetis: id enim consilij mihi profecto taciti dabitis, quod egomet mihi necessariò capiendum intelligo.

AUXILIUM *significant, Auxilior, Opitulor, Patrocinor, Subvenio, Succurro, Medeor, Medicor.* ADVLATIONEM, *Adulor, Assentor, Blandior, Lenocinor, Palpor, Supparasitor.* COMMODVM, *Consulo, Provideo, Prospicio, Caveo, Metuo, Timeo.* INCOMMODVM, *Doleo, Displicio, Incommodo, Detraho, Impono, Insulto, Illudo, Insidior, Irascor, Malecupio, Maledico, Malefacio, Malevolo, Noceo, Officio, Obtrecto.* FAVOREM, *Faveo, Studeo, Arrideo, Assentio vel assentior, Accedo tibi, & tuæ sententiæ, Adstipulor, Benefacio, Benignefacio, Benecupio, Benedico, Benevolo, Consentio, Subscribo, Suffragor.* STVDIVM, *Studeo, Vaco, singulorum exempla frequentissimè tibi occurrent. Quare ad alia transeamus.*

Dativo item adhærent composita ex verbo Sum, & quæ obsequium obedientiam, submissionem, repugnantiam,

m significant, ut Prosum, Obsequor,
btempero, Servio, Repugno tibi:
Cic. de Offic: Contemnuntur ij, qui nec sibi, Lib.2.
c alteri prosunt, (ut dicitur,) in quibus nul-
s labor, nulla industria, nulla cura est. *Idem*
Syl. Ego verò quibus ornamentis adversor tu-
aut cui dignitati vestræ repugno?

Qvæ ex verbo substantivo componuntur, sunt Composita ex verbo substantivo Sum.
c, Absum, Adsum, Desum, Insum, Intersum,
sum, Præsum, Prosum, Subsum, Supersum, quæ
alios casus possunt admittere, accedente præpo-
one, ut Nec in Antonio defuit hic ornatus: In
tione perfecto inest omnis philosophorum scien-
: Roscius ne in convivio quidem ullo inter-
it? In hac re nulla subest suspicio. Pauca sen- NOTA.
tiæ ad consulatum defuerunt. Hæc apud Cice-
em & his similia, ejus scriptis evoluendis, leges.
RBVM, *Possum, quamvis his genere, & cogna-* Possum cũ Ablativo.
ne proximum sit, usu tamen alienum est. Cice-
pro Sext. Rosc. Apud me & amicitia, & bene-
is, & dignitate plurimùm possunt. Pro eodem,
o, qui neque usu satis, & ingenio parùm possum.
ngitur etiam cum accusativo, qui tamen à ver-
, Facio, & Ago, videtur regi. Cicero pro
nc. Quid enim possum aliud nisi mœrere: nisi
e? OBSEQVIVM *significant, Inservio, In-*
geo, Morigeror, Obsecundo, Obsequor, Placeo,
tisfacio.
BEDIENTIAM, *Ausculto, Obedio, Obtem-*

Obtempero, Pareo. SVBMISSIONEM, *Ancillor,*
Famulor, Servio, Cedo. REPVGNANTIAM, *Ad*
versor, Obsto, Obsisto, Obstrepo, Reluctor, Repugno
Resisto, Reclamo, Refragor.

Dandi præterea casum desiderant
quæ eventum significant: ut Accidit
Cadit, Contingit, Evenit, Obvenit
Obtingit.

Lib. 1. *Cic ad Quint. Frat.* A te mihi omnia sempe
Lib. 4. honesta & jucunda ceciderunt. *Idem in Ver*
Lib. 1. *Sorte provincia Sicilia Verri obvenit. Idem de*
Off. Quod cuique obtigit, id quisq; teneat. E
IVSDEM *generis sunt, Incidit, Cedit, Succedit*
Benevertit, Malevertit, Vsuvenit: quæ prim
& secunda persona privantur. Vnde verba sine
personis, quando præcipuis personis carent, nomi
nantur, sive Impersonalia, eodem sensu. HÆ
habent à fronte nominativum casum. Modò a
pertè, Cic. de Senect. Si id culpa senectutis acci
deret, eadem mihi usu venirent omnia. Sal Ju
gurth. Metelloq; Numida evenit. Livius 3. a
Vrb. Quod bene veteret ipsi, reiq; publicæ. MO
DO *membrum orationis, vice nominativi. Quin*
6. Declamat. Non contigit mihi, qui cæteris m
ferrimum est filium efferre. Cic. 3 in Verr. Acc
dit, ut illo die veniret Lampsacum.

Item Libet, Licet, Liquet, Expedi
& quæ sunt generis ejusdem.

Terent. Adelph. Facite quod vobis libet. *Ci*

Orat. Si tibi id minus licebit, non te urgebo. Lib. 3.
em in Verr, Non idem mihi licet, quod iis, qui
nobili genere nati sunt. Idem Acad Si habes, Lib. 7.
ot tibi liqueat, neque respondes superbis. Lib. 4.

HÆC, ut apertum est, nominativus antece-
t. Cic. pro Marcel. Multi dubitabant, quid
timum esset: multi quid sibi expediret. AN-
ECEDIT & infinitum sive orationis membrum,
co nominativi. Cic. 5. Tusc. Peccare nemini
cet. Idem de Senect. Non libet mihi deplorare
itam. Generis ejusdem sunt, Conducit,
ompedit, Constat, Dolet, Suppetit, Superat
ro suppetit, Suppediat pro suppetit, Præstat,
lacet, Restat, Stat, Sedet, pro placet. Cic. ad
uf. l. 13. Conducit hoc tuæ laudi. Plin. Com-
erit fermè & hoc omnibus. Cic 5. in Verr. Nym-
o, antequam planè constitit, condemnatur.

Terent Adelph

Sed hoc mihi dolet, nos penè serò scisse.

ic. Parad. Uter igitur est ditior, cui deest, an
ui superat? Idem de claris Orat. Cui si vita sup-
editasset, Consul factus esset. Idem Tironi lib. 16.
Mihi placebat si firmior esses, ut te Leucadem de-
ortares. Idem pro Sest. Multò mihi, multò in-
uam, Judices præstat, in eandem illam recidere
rtunam, quam tantam importare meis defensori-
us, & conservatoribus calamitatem. Idem 3. Off.
Quæ divisione tripartita, duas partes absolverit,
uic necesse est restare tertiam. Virg. 5. Idq; pio
der Ænea. Cic. Var.

Cic. Varroni l. 9. Modò nobis stet illud, unâ
vere in studijs nostris. Adde supra dictis, I
cessit, Accedit. Confert, Convenit, Patet, v
cat. *Liv. 1. belli Maced.* Gravior cura Patrib
incessit. *Cicero pro Quinctio, Illud quoq; no*
accidit incommodum. Quint. l. 3. c. 9. Inter
confert admirationi multùm etiam infirmita
vt cum idem, Tydea paruum, sed bellatorem
cit fuisse. Cic. 3. de Fin, Posterius priori non co
venit. Idem Attic. 4. Velim domum ad tuos sc
bas, ut mihi tui libri pateant, non secus, ac si i
adesses.

Ovid. 2. de Trist:

Non vacat exiguis rebus adesse Jovi.

Multa deniq; ex verbis neutris,
præpositionibus Ad, Con, In, Inte
Ob, Præ, Sub, dandi casum sibi assu
munt, ut Assurgo, Convivo, Imminec
Illacrymo, Intervenio, Obversor, Præ
luceo, Succumbo.

Cicero pro Sest: Mihi ante oculos observ
Lib. 11 tur reipub dignitas. *Idem in Sall. Ego me*
majoribus virtute præluxi. Cicero in Bruto.
obsecro ut in perpetuum Rempub. dominatu reg
liberes: ut principijs consentiant exitus.

MVLTA *sunt hujus loci, quorum nonnulla test*
monia afferam. Cic. in Pison. Quis tibi paruit
quisnam in curiam venienti assurrexit? Idẽ pro d
mo suam

sua, Impendebat direptio, imminebat tuus ror omnium fortunis. Sueton. in Vesp. cap. 15. stis suppliciis illacrymavit etiam, & ingemu- Livius 1. ab Vrb. Huic orationi Servius cum terveniset. Ibidem, Muro lapideo circumda- vrbem parabat, cùm Sabinum bellum cœptis tervenit. Cicero pro Dejot. Dejotarus nun- am succumbat inimicis, ne fortunæ quidem. rc spectant, Acclamo, Accubo, Accumbo, Ac- esco, Adjaceo, Adnascor, Assisto, Assideo, As- sco, Consuesco, Insulto, Inhio, Incumbo, Indor- io, Incubo, Illuceo, Impendeo Ingemisco, In- esco, Insideo, Interjaceo, Occurro, Occurso, repo, Oborior, Obequito, Præsideo, Præeo, æcurro, Subjaceo, Subrepo, Succresco, Subo- , Succlamo, & alia quæ ordine elementorum gesta paulò post videbis. SVNT præterea, quæ ctenus numeravimus, alia, quæ locis commu- bus comprehendi minimè possunt, ut Confido, ubo, Proficeo, Sufficio, Hæreo, itemq; cætera.

Lectita.

EQVE ii loci, quibus usi sumus, placent: nam rba quàm plurima necessario sunt excipien- , si rem diligentius inspicias. Quid Juvo, ljuvo, Levo, Sublevo, Erigo, Confirmo, Cor- oro, Alo, Nutrio, Sustento, Hortor, Moneo, alia penè infinita, nonne ad auxilium, commo- m, favorem pertinent? Perdo, Vexo, Infesto, ucio, Occido, & alia innumera, quis non videt ommodum significare? Quæ cùm ita sint, vi- o est non inutile, neutra, quæ dativum admit-

rerent, litterarum ordine recensere , non ut me
moriæ a pueris mandetur, sed ut crebrius legatu

NEVTRA QVÆ DATIVVM PETUNT ORDINE LI- *terarum.*

A ABSVM, *Acclamo, Accumbo, Accubo, A*
cresco, Accedo tibi & tuæ sententiæ, id es
assentior, Accedit hoc meis malis , pro additu
Acquiesco, Accidit, Adsum, Adulor, Adhære
Adhæresco, Allaboro, Adequito, Adnascor, A
no, Adnato, Advolvor, Affulgeo, Antecedo, A
tecello, Anteeo, Antesto, Ancillor, Appareo, A
plaudo , Appropinquo, Arrideo, Assisto, Assideo
Assuesco, Assurgo, Asservio, Assentor, Assentio
B *Adstipulor, Ausculto, pro obedio, Auxilior. B*
necupio, Benedico, Benefacio, Benignefaci
Benevolo, Bene sit tibi, Benevertat, Blandi
C *Caveo, Consulo, pro prospicio, Confido, Conse*
tio, Consuesco, Commodo, pro prosum, Cedo, p
locum do , Conducit , Confert , Cedit , Cad
D *Contingit, Competit, Constat, Collibit. Det*
bo, Despero, Deservio, Desum, Deficio, Disp
E *ceo, Dissentio, Diffido, Dolet. Evenit, Ex*
F G *dit, Excello Fido, Famulor, Faveo. Gratul*
H I *Gratificor. Hæreo. Illudo, Illabor. Ince*
Indulgeo, Insum, Insulto, Inhio, Incumbo,
innitor, Inservio, Insusurro, Insisto, Ignosco ,
lacrym

lacrymo, Incommodo, Indormio, Incuto, Illuceo,
pono, pro decipio, Impendeo, Immineo, Im-
ror, Inhæreo, ingemisco, Invideo, Irascor, In-
as, Innitor, Insto, Insuesco, Insideo, Interve-
o, Interjaceo, Intersum, Intercedo, id est op-
o me, & impedio, Interdico, pro repugno. Li- L
, Licet, Lenocinor, Liquet Malecupio, Ma- M
lico, Malevolo, Malefacio, Malefit, Male-
rat, Medicor, Medeor, Metuo amicè, Mo-
reror, Modeor, id est, modum adhibeo. Nubo, N
ceo Obedio, Obsecundo, Optempero, Obse- O
or, Obluctor, Obsto, Obsisto, Obtrecto, Oborior,
nitor, Obrepo, Obsum, Obloquor, Obequito,
irascor, Obversor, Obvenit, Obtingit, Occur-
Occurso, Officio, Opitulor. Palbor, Patet, P
trocinor, Placeo, Parco, Pareo, Præsto, Præ-
n, Præcurro, Præeo, Præcello, Præluceo, Præ-
eo, Provideo, Prospicio tibi, id est, consulo
i, Præstolor, Præstat, Proficio, Prosum, Proxi-
o. Recipio tibi, id est, promitto, Renuncio, id R
abstineo, & alieno me, Refragor, Reclamo,
luctor, Repugno, Resisto, Respondeo, pro satis-
cio. Subjaceo, Succurro, Succedo, Succresco, S
cclamo, Suboleo, Subrepo, Succumbo, Subsum,
bservio, Subscribo, id est, assentior, Sufficio,
est, par sum, Suffragor, Servio, Supersum, Sup-
tit, Suppeditat, & Superat, pro Suppetit, Sa-
facio, Stat, Studeo, Supplico. Timeo ami- T
, Tempero, pro abstineo. Vaco, id est, operam V
, Vacat, Vsuvenit, Venit mihi in mentem.

DATIVVS VEL ACCVSATIVU POST VERBUM.

ANtecedo, Anteeo, Antesto, Ant-verto, Attendo, Præsto, Præcurr-Præeo, Præstolor, Incessit, Illud dandi, vel accusandi casum admi-tunt.

Lib. 4. *Cic. de Fin.* Virtus tamen præstat cæte-rebus, ut dixi vix possit. Bell. Mac. 7. *Liv. Robore navium virtute militium, Romani Rhodios præstabant*

VERBA, QVÆ VARIOS CASVS POSTVLANT.

Verba quæ varios casus pro varia significatione admittũt

SUNT quædam verba, quæ varios casus pro va-ria significatione admittunt, cujusmodi sun-Ausculto, Caveo, Consulo, Cedo, Commodo, De-bo, Formido, Incumbo, Impono, Insideo, Inter-co, Moderor, Metuo, provideo, Prospicio, Recip-Respondeo, Subeo, Succedo, Superat, Suppedita-Sufficio, Timeo. Hæc ambigua appellantur. A-

Quædam eadem manente significatione diversos admittunt.

eadem manente significatione, varios nihilom-nus casus habent: hujus generis sunt antecedo, A-teo, &c. Cic. 2. Offic. Natura hominis pecudib-cæterisq; bestijs antecedit.

Antecedo.

Cæsar 3. belli G-Scientia atq; usu nauticarum rerum cæter-antecedunt. Cic. 9. Philip. Cùm Servius S-

Anteeo.

pitius ætate illis anteiret, sapientia omnib-

subi

ubitò ereptus totam legationem orbam, & debi-
itatam reliquit. Idem 2. Offi. Admiratione qua-
dam afficiuntur ij, qui anteire cæteros virtute
putantur: Idem 2. de Invent. Crotoniatæ omni-
us corporum viribus antestiterunt. Pomp Me- Antesto.
a. lib. 3. cap. 6. Ex ijs Codamonia, quam adhuc
Teutones tenent, ut magnitudine alias, sic fœ-
unditate antestat. Terentius Eunuch. Miror, Anteverto.
bi ego huic anteverterim. Tacitus, Damnatio-
em veneno antevertit. Cic. pro Archia. Quo-
iam me in hoc genere dicendi tam diligenter
ttenditis. Ibidem 3. de Finib. Quare attendo Attendo.
e studiosè. Idem pro Cluent: Attendite exitum.
Proximum seculum dativum dedit huic verbo.
Plin. l. 1. Epist. Nunc rogo te, ut non tantùm u-
iversitate ejus attendas, verùm etiam, &c. Idem
ib. 7. Neminem despicit, ac ne sermonibus qui-
em malignis attendit. Idem in Panegy. Jurat
legem ardentibus Dijs, nam cui magis, quam
Cæsari attendant? Suetonius in Galba pro ope-
am dare, videtur posuisse. Inter liberales, in-
uit, disciplinas attendit & juri. Cic 4. in Ca-
il. Hæc non ut vos qui mihi pene studio præcur- Præcurro
itis excitarem, locutus sum. Idem in Orat Ho-
um uterq; Isocratem ætate præcurrit. Idem pro
Milone, Hesterna etiam concione incitati sunt,
t vobis voce præiret, quid judicaretis. Plin. l. Præeo.
8. c. 2. Descripto præter aliquem. Livius 8 ab
rb. Agedum Pontifex publicus populi Roma-

ni, præi verba, quibus me pro legionibus devoveam. Terent. Eunuch.

Quem præstolare Parmeno hic ante ostium.

Præstolor. *Cicero Attic. 2. Ita tamen ut quoniam tu nihil certi scribis, in Formiano tibi præstolor usq; ad tertium nonas Maij. Idem ad eundem, 3. Ego huic spei, & expectationi, quæ nobis proponitur, maximè tamen volui præstolari apud te. Idem 1. In Catil. Quanquam quid ego te invitem, à quo jam sciem esse præmissos, qui tibi ad Forum Aurelium præstolarentur, armati? Valerius Maximus in prol. Nec mihi cuncta complectendi cupido incessit.* Liv. 1. ab Vrbe, *Gravior cura patribus incessit.* Colum. l. 22. c. 10. *Incessit hominibus sterilitas annonæ. Incessit multò frequentius cum accusativo legitur. Liv. 1. ab Vrb. Timor deinde Patres incessit. Idem 4. bell. Pun. Ipsum ingens cupido incesserat Tarenti potiundi. Libro 7. deca. 4. Timor incessit Livium. Tacitus lib. 1. Cùm Pannonicas legiones timor incessit.*

Incesso.

Terentius Andr:

Nova nunc religio unde te istæc incessit?

Illudo. *Cicero pro domo sua, hic non illud authoritatem horum omnium, qui adsunt summorum virorum. Idem 1. de Orat. Ipsa verè præcepta sic illudere solebat.* ADULOR *etiam cum accusativo jungitur. Cic. in Pison. Sine ulla specie consulari horrentem, trementem, adulantē omnes, videre te volui, v*

Adulor.

Colu

Colum. l. 7. c. 22. de canibus illi quoq; furem adlantur. DESPERO cum accusativo: Cæsar 5. bel. Gall. Desperare fugam. Cic. 2. in Catil. Honores, quos quieta repub. desperant, perturbata consequi posse arbitrantur. CUM dativo. Idem in Pison. Quid? quod tu toties diffidens, ac desperans rebus tuis, in sordibus lamentis, luctuq; jacuisti? Cæsar 3. bell. Gall. Suis Fortunis desperare cœperant. Allatro, Præcedo, Antevenio, Deficio, frequentissimè cum accusativo junguntur, raro cum dativo. Plin. de viris illustr. In capitolium intempesta nocte eunti nunquam canes allatraverunt.

Despero.

Frequenter junguntur accusativo raro dativo

Allatro.

Plautus Asinar.

Ut vestræ fortunæ meis præcedunt Libane longè. Antevenio apud eundem leges cum eodem casu. Cæsar. 3 bell. Gall. Cum jam amplius horis sex continentur pugnaretur, ac non solum vires, sed etiam tela nostris deficient. Cicero accusativo utitur. 4. In Verr. Me dies, vox, latera deficerent si hoc nunc vociferari vellem. Idem pro Sex. Rosc. Tempus hercle te citius, quàm oratio deficeret. Insulto, Medicor, interdum accusativum habent, ut Decet, dativum Indignor, cum accusativo rei jungitur. Quint lib. 6. Quidam indignantur imperia, quosdam continet metus. Cic. 2. de invent. Et dicere ea, quæ indignantur adversarij, tibi quoq; indigna videri. Insulto frequenter dativo jungitur. Livius 1. ab Vrbe, Satis

Præcedo.

Antevenio

Deficio.

Medicor.

Indignor cũ Accusativo rei jungitur

Insulto.

illum diu per licentiam eludentem insultasse bonis: Rarius accusativo. Terent. Eunuch. *Insultare fores calcibus.* Tacitus lib. 4. *Qui nunc sapientiam senis, & segnitiam juvenis juxta insultet.*

Medicor. *Medicor.* Terent: Andr.

-- quum ego possim in hac re medicari mihi?

Ibidem. *-- gnato ut medicarer tuo.*

Plin. l. 25. c. 2. *Ut omnibus malis humanis, illius potissimum principis semper medicetur majestas.* Petit & accusativum, Plaut. Mostel. *Habe bonum animum, ego istum lepide medicabor metum.*

Omitto. Palpo. Nubo. *Omitto, Palpo voce activa, quod Juvenalis satyr. 1. cum accusativo junxit* Nubo *non solùm dativum, sed etiam ablativum cum præpositione Cum, postulat.* Cicero Catoni lib. 15. *Igitur mihi nuntiassent regis Parthorum filium, quo cum esset nupta regis Armeniorum soror, &c.*

Plaut: Asin:

-- ego istuc scio.

Ita fore illi, dum cum illo nupta eris.

Excello tantum dativū admittit. Excello sine controversia dativo gaudet: *Ajunt apud Lactantium cum accusativo etiam reperiri, quem locum nondum potuit invenire.* ANTECELLO *docent multi junxisse. Cic. cum accusativo pro Cornel.* *Qui eloquentia cæteros antecellit: qui locus in ea oratione, quæ extat, nusquam est.* Priscianus lib. 10. *citat Ciceronem in 1 pro Cornel. Hoc modo, Qui eloquentia cæteris antecellit: Non cæteros, Habuit itaque*

Cicero plures rarationes pro Cornelio: Nam idem Priscianus eodem libro eundem citat libro 2. pro Cornelio. Idemq; Cicero in Orat: secundæ Corneliane meminit: Credo tamen habuisse accusativum: Nam Autor ad Herennium lib. 3 passivè eo usus est. An ad inferiores, qui omnibus his rebus antecelluntur. NOCEO non solùm apud Plautum, sed etiam apud Senecam accusativum nonnunquam habet lib. 5 Controvers. ultima Controversia: Dum filium vindico, ubi me gravissimè nocere possit, ostendit, Et Epistola 104 alias 103. Non, ne te noceant, sed ne fallant. Libri tamen castigatiores sic habent, Sic vivendo quid consequeris? Non, me noceant, sed ne fallant. QUIDAM etiam Liv 3. ab Urb. hujus constructionis laudat autorem, Qui Deorum quenquam nocuerit: sed corruptè, ut aliàs non paucos: Sic enim est apud Livium, Sanciendo, ut qui Tribunus plebis, Ædilibus, Judicibus, Decem viris nocuisset, ejus caput Jovi sacrum esset, &c. Hac lege juris interpretes negant quenquam sacrosanctam esse, sed eum, qui eorum cuiquam nocuerit, sacrum sanciri. IDEM ait, facio pro pro-cio dandi casum exigere, citatq; Plinium lib. 3 Mustum capitis doloribus facit: quæ constructio non solùm contra grammaticæ præcepta facit, sed etiam medicinæ leges funditus evertit. Longè aliter locutus est Plinius cap. 1. Mustum, inquit, omne stomacho inutile, venis jucundum: & paulò pòst, Capitis dolores facit, & gus-

Noceo.

Nota.

Facio cum adverbijs bené, being-nè, &c Dativum petit

turi inutile. Idem verbum adjunctis adver-
bijs Benè, Benignè, Malè, Præclarè, dativum pe
tit Idem lib 22. cap 19. Radix Cœliacis præcla
rè facit cinere tosta. IDEM *Plautum depravat*
citat in captivis, Dicto haud audiebat: cùm ver
lectio sit:
Memini cùm dicto haud audebat: facto nunc læ
dat licet.

Verba dativū simul & accusativum admittentia.

Quædam dativum simul, & accusativum
admittunt, ut metuo, timeo tibi calamitaten
invideo tibi laudem, assentior tibi cætera
gratulor tibi victoriam, cur tibi hoc non
gratificer nescio. *Alia etiam casum præpo*

Item repetita præpositione, casū præpositionis.

sitionis petunt, repetita præpositione: Cu
jusmodi sunt, absum, adhæreo, adhæresco
detraho, despero, insum, insideo, inhæreo
appropinquo, illudo, insulto. *Cice. Att. 1*
Non cessat de nobis detrahere. Idem de Orat:
Quæ cum dixisset in albutium illudens, ne à m
quidem abstinuit. Idem pro Mil quæ tot ann
in Remp. insultare videret, & pateretur. SVN
præter ea, quæ supra elementorum ordine enu
meravimus, & alia verè poëtica. Advigelo, a
fremo, allabor, bello, certo, contendo, concurr
colludo, constrepo, dissideo, grator, insurgo, inv
gilo, insilo, lateo, indoleo, immorior, immurmu
ro, inserpo, intercurro, occumbo neci, morti: o
ambulo, obmurmuro, præsilio, pugno, remurmur
Plin. ad Roman: l. 8. Certo, more poëtarum, cu
dativo junxit, in descriptione cuiusdam fonti

Rigor inquit, aquæ certaverit nivibus nec color cedit. QVÆDAM alia quæ à nonnullis adduntur, consulto prætermisi, quod apud veteres aut nulla testimonia repeterim, aut non satis aperta: verbi causa, Verbo dominandi, dandi casum tribuunt, citantq; Cicerone pro Caio Rabirio Posth. Dominatus est enim inquit, Alexandriæ. Item Virg. 1. Æneid. Victis dominabitur Argis: cum uterq; casus non proprius, sed communis videatur. Eodem enim modo dicimus, Mortuus est Alexandriæ, & morietur Athenis, Argis. Itaq; malim uti ablativo cum præpositione In, quod frequentissimum est apud bonos autores. Cice. Tusc. 1. Vetat enim dominans ille in nobis Deus, injussu hinc nos suo migrare. Idem pro Cæc. Deniq; nimia ista, quæ dominantur in civitate potentia, in hoc solo genere quiescit. Aut accusativo cum eadem præpositione. Idem de Senect. Ita enim senectus honesta est, &c. si usq; ad extremum spiritum dominatur in suos. Diomedes l. 1. numerat hoc verbum inter ea, quæ ablativum habent, Dominor Græcis inquit ille, & dominatus sum, magis tamen inclinat animus, ut eos sequar, qui dandi casum tribuunt. Virg. 3. Æn. dominor.

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris.

INTERDICO.

INterdico singulare est, nam præter dativum, ablativum habet.

Bell:Gall: 1. *Cæsar*, Posteaquam in vulgus militum relatum est, qua arrogantia in colloquio *Ariovistus* usus, omni Gallia Romanis interdixisset, multo major alacritas, studiumque pugnandi majus exercitui injectum est.

Item Accusativum.

Bell. Mac. 4. *Livius*, Fœminis duntaxat usum purpuræ interdicimus.

Interdico frequenter præter dativum, accusativum habet *Val. Max. lib. 2. c. 2. Interdixit etiam ei convictum hominum, usumq; balnearum. Seneca lib. 3. de Ira. Si jubes Cæsar, statim illi domum meam interdicam. Sic, Justinus lib. 5. Sueton. in Nerone. Cum ablativus frequentissimè reperitur, Cic. 6. Philip. Sic contemnit tanquam si illi aqua, & igni interdictum sit.* VIDENTUR *dixisse etiam veteres, interdico tibi aquam & ignem. Unde à Cicerone dicitur pro domo sua, Ubi enim tuleras, ut aqua & ignis mihi interdiceretur? Ibidem, Velitis, jubeatis ne, ut M. Tullio aqua & ignis interdicatur? Verba sunt Clodij.* VERBUM *hoc præter accusativum non videtur habere ablativum, ut interdico te aqua & igni. Nam illud Cæsaris ita scriptum est in libris, quos quidem viderim, quemadmodum citavimus, prope finem 1. Bell. Gall. Neque arbitror, Romanos, ut quidam citant, usquam esse.*

ABLA-

ABLATIVVS POST VERBVM

Vm ablativum petit, significantem audem vel vituperationem.

. *Lentulo.* Tu fac animo forti magnoq; sis. Lib. 1.
m post reditum ad Quirites, Bona valetudo undior est eis, qui è gravi morbo recreati sunt, m qui nunquam ægro corpore fuerunt. Idem tra Rullum. Quem vestrum tam tardo ingenio r putavit? Idem in Bruto, Summo iste quidem enio dicitur fuisse.

APPENDIX.

VM, interdum genitivum habet, etiam cùm laus, vel vituperatio significatur.

. *pro Sestio.* Nimium me timidum, nullius mi, ullius consilij fuisse confiteor. *Idem Octav. Antonius vir maximi animi, utinam m sapientis consilij fuisset. Plin. ad Clemen-* Lib. 4.
, Erat puer acris ingenij, sed ambigui.

NON *semper quæ ablativo efferuntur, geniti- efferri possunt, cujusmodi sunt hæc Terent. nuch. Bono animo es. Idem Adelph. Bono a- mo fac sis. Idem Phorm Animo virili, præsen- sis. Cic. in Brut. Nunc si es animo vacuo, ex- e nobis, quod quærimus. Idem ad Canin. 2. Hoc mo qui sunt, deteriores fiunt. Idem Attic. Equidem sum magna animi perturbatio-*

Non omnia quæ ablativo efferuntur, genitivo efferri possunt vel contra.

ne Item illa apud eundem. *Hic capite, & su-percilijs semper est rasus. Mira sum alacritate ad litigandum, Incredibi sum solicitudine. Sum ma-gno dolore, & multa id genus alia. Itaq; delecto opus est. Alia contra genitivo potius, quàm a-blativo efferuntur. Terent. Andr. Nullius consilij sum. Suet. in August. Cibi minimi erat, ac feri vulgaris.*

ABLATIVVS.

His egeo, indigeo, careo, vaco, victito, vesco
Vivo, Supersedeo, Potior, delecto, abundo
Mano, redundo, fluo, scateo, fruor atq; labore
Glorior, oblector, lætor, quibus addito nitor
Cõsto, pluit, valeo, possum, sto, fungor, & utor
Quem Graij ignorant casum, tribuêre latini

Lib. 8. *Cic. Quin. Fr.* Incredibile est mi frater, quàn egeam tempore. *Idem Offi. 1. Nihil honestum esse potest, quod justitia vacat. Plin. l. 6. c. 3 Pars quædam Ætiopum locustis tantùm vivi fumo, & sale duratis. Cic. pro Sext. Rosc. Com-moda quibus utimur, lucemq; qua fruimur, spir-tumq; quem ducimus, à Deo nobis dari, atq impertiri videmus. Liv. 1. ab Vrbe, Nunciatu est Regi, panibusq; in monte Albano lapidib pluisse.*

Quibus adde, Periclitor.

Lib. 6. c. 1. *Quintilianus*, Si aut statu periclitari, aut op nione litigator videtur.

CARE

CAREO, *abundo, ſcateo apud veteres etiam*
um genitivo jungebantur. Vnde Terent. He-
ut. dixit, Tui carendum. Lucillius. Quarum
bundamus rerum. Gellius lib. 1. cap. 1. Irarumq;
atebat. VACO *pro careô hujus eſt loci: Nam*
um operam dare ſignificat, ablativum amat. Ex-
mpla facilè invenies apud idoneos autores.
lautus Moſtel. Victitabam volupe parſimonia,
' duritia. Solinus, ſi modò tibi ſatis idoneus vi-
etur, de Eſſeis loquens, cap 47. Palmis inquit
ictitant. VIVO *pro victito, alor· Cic. 7. Verr.* VIVO.
go naves inanes fuiſſe dico, remiges, nautasq;
miſſos, reliquos ſtirpibus vixiſſe palmarum.
uperſedeo, id eſt abſtineo. Idem de Invent 1.
mnium narratione ſuperſedendum eſt. Idem
è Div. 1. Herculus ſimulacrum ſudore manavit. Mano.
dem ibidem Quid? quod fluvius aratus ſan- *Fluo cum*
vine fluxit? Sic Affluo, Diffluo, Circumfluo, *compoſitis.*
aboro, id eſt, premor, malè habeo: Cæſar libro
Bell. Civil. Maximè re frumentaria laborat.
ic laborare fame, frigore morbo. Quint. l. 2. c. Laboro.
7. Conſtat experimentis medicina. Cic. in O- Conſto.
at. Quidam nominibus veterum gloriantur. Glorior.
dem 1. Tuſc. Fiducia virtutis nobis nitendum Nitor.
ſt ad ſpem beatè vivendi. Cicero Offic 1. A-
ios videmus velocitate ad curſum, alios viribus
d luctandum valere. Idem pro Quinct. Ve- Valeo.
ùm ita ſe res habet, ut ego, qui neque uſu ſa-
is, & ingenio parùm poſſum, cum patrono di- Poſſum.

ſertiſſimo

Sto pro varia significatione. *fertissimo compararet. Sic pro optemperare, assentiri, fidem habere, herere, persistere, eleganter jungitur cum ablativo. Cic. pro Flac. Marcus Gratidius legatus, ad quem est aditum, actionem se daturum negavit, re judicata stare ostendit placere. Idem pro Cluent. Et si uterq; Censor Censoris opinione standum putavit, quid est, quamobrem, &c. Hinc sunt illæ locutiones, stare decreto, pacto, jurejurando, promissis. HVC accedunt & illa: Abire magistratu, consulatu, cedo patria, urbe, domo, exudo, exubero addi possunt, quamvis rara sint.* EX HIS, *quæ supra posuimus,* Consto

Ex dictis quædam ablativũ cum præpositione Ex, admittunt: laboro, frequentissimè præpositionem Ex, admittunt. *Cic. Tusc. 3. Cùm costemus ex animo & corpore. Idem in Orat. Actio constat è voce, atq; motu. Quomodo ferè loquitur Cic. Laborare ex desiderio, ex renibus, ex intestinis, ex pedibus, ex invidia, Tulliana sunt.*

Nitor. Glorior. *Nitor, glorior, præpositionem, In, interdum admittunt. Idem pro Milone, in hujus vita nititur salus civitatis. Idem de nat. 2. propter virtutem jure laudamur, & in virtute rectè gloriamur. Idem in Vat. De tuis divitijs intoleratissimè gloriaris.*

NOTA. ABLATIVVM *verborum Letor, Tristor, Oblector, Delector, si quis dixerit communem esse, atque spectare potius ad causam, minimè ei repugnaverim. Hæc atque alia nonnulla quæ versiculis continentur, non putavimus exemplis confirmanda, ne in retrita & quotidiana tempus frustra consumeremus.*

Peri-

riclitor cum ad periculum, distrimenq; Periclitor.
fertur ablativum etiam postulat. *Marc. l. 6.*
riclitatur capite Sotades noster. Capitis sive de
pite periclitari, nondum apud idoneos scrip-
res, quod meminerim legi. Cum experiri
nificat, accusativum petit. *Cic. pro Quinct.*
nnia circumspexit Quinctius, omnia periclita-
est.

APPENDIX.

EGeo, Indigeo, Potior, etiam casum interrogandi admittunt.

r. Attic. Egeo consilij: quod optimum fa- Lib. 7.
n videbitur, facies. *Idem in Anton: Hoc bel-* Philip: 8.
m indigit celeritatis. Idem Lent. Otium no- Lib. 2.
exoptandum est, quod ijs, qui potiuntur rerum,
staturi videntur.

POTIOR *frequentissimè cum genitivo jungi-*
, etiam pro Frui, Tenere, & interdum Vin-
e. Cic. ad Lent. Si exploratum tibi sit posse
us regni potiri: Idem de Fin: 1. Nullas etiam
sequuntur voluptates, quarum potiundi spe
ammati multos labores, magnosq; suscepe-
t. Salust. Romani signorum, & armorum po-
i sunt. Idem Catil. Cui fatum foret urbis potiri. Potior eleganter cum genitivo rerum copulatur.
tor ad Heren. 4. Atheniensium potiti sunt
rtiatæ. Crebra occurrunt exempla maximè
d historicos, Cum genitivo rerum elegantissi-
copulatur, significatq; summam imperij ad-
istrare.

APPEN-

II. APPENDIX.

POtior, Vescor, Fungor, pluit non r[...] cusant accusandi casum.

Cicero Tusc. 1. Ego doleam, si ad decem m[...] lia annorum gentem aliquam vrbem nostra[...]

Lib. 10. c. 3. potituram putem? *Plin. Aves nonnullæ vescu[...] tur ea quæ rapuere pedibus. Terent. Adelph. -- [...] que boni, neque liberalis functus officium est v[...]*

Lib. 2. dec. 5. *Liv. in area Vulcani & concordiæ, sanguinem [...] pluit.*

Hæc quatuor verba non rarò accusativo ad[...] rant. Terent. Adelph.

Potior. *Ille alter sine labore patria potitur commoda.*

Ibidem.

Miseriam omnem capio, hic potitur gaudia.

Plaut. Asinar.

Fortiter malum qui patitur, idem post poti[...] bonum. Cic. Philip. 13. Vincamus odium, pace[...]

Vescor. *potiamur. Legitur & pace. Plin. lib. 8. c. 50 [...] caprinum jecur vescantur, & lib. 9. cap. 50. [...] vescentes. Et libro 11 cap. 37. Qui absinth[...] vescuntur, Tacitus in vita Agricolæ. Eò ad ex[...] mum inopiæ venire, ut firmissimos suorum mox[...] te ductos vescerentur.*

Terent. Heaut.

Fungor. *-- attentè tute illorum officia fungere.*

Ibidem. *-- hæc ego præcipio tibi.*

Hominis frugi, & temperantis functus offici[...]

Tac[...]

citus lib. 3. Suprema erga memoriam filij sui unera fungeretur. Ibidem lib. 4. Ego me Patres nscripti mortalem esse, & omnium officia fungi, cætera meminisse posteros volo. Livius lib 10. H. Pun. Sangvinem pluisse per biduum in areo ncordiæ satis credebat Valerius Max. lib 1. c. usdem generis monstra alio tumultu credita nt, puerum infantem semestrem in foro boario iumphum proclamasse: in Piceno lapides uisse: Julius Obsequens de prodigijs, In area ulcani per biduum, in area Concordiæ totidem ebus sangvinem pluit. ITEM *Vtor apud Priscos aut. Casin.* Pluo.

Cætera, quæ voluimus uti, Græca mercamur e. Neq; illud Ciceronis 2. de Orat. quod quim affert, Si ærarii corpus utimur ad belli adjunta contra nos facit, cùm ubiq; sic legatur, Si rij copijs, & ad belli adjumenta, & ad ornanta pacis utimur, vectigalibus serviamus. ABTOR *apud Comicos sæpè accusativum habet. Non te Prologis scribundis operam abutitur.* Vtor. Abutor apud Comicos accusativum habet.

III. APPENDIX.

NEutra sæpè ablativum admittunt significantem partem.

; de Orat: Equidem & in vobis animadtere soleo, & in me ipso sæpissime exper, ut exalbescam in principijs dicendi, & Lib. 2.

toca

Lib. 1. tota mente, atque omnibus artubus contremi-
scam. *Idem ad Quint. Fr. Si tibi bellum al*
quod magnum & periculosum administranti pro
gatum imperium viderem, tremere animo.

Hoc genere loquendi frequentius u-
tuntur Poëtæ, qui ablativum etiam i-
accusativum mutare consueverunt.

Epist. 1. *Horat:* -- animoque, & corpore torquet. *Ide*
Ser. 2. sat. 7. -- *Tremis ossa pavore. Virg. Stare loco nescit, m*
Georg. 3. *cat auribus, & tremit artus.*

PLURA *exempla non solùm apud Ciceronem*
verùm etiam apud alios scriptores invenies. Ide
Attic. 5. Stamus animis & quia consiliis, ut v
demur, bonis utimur speramus etiam manu. Ide
Tusc. 4. Dicit Hectorem toto pectore trementem
Cæcin ad Cic lib. 6. Cùm verò ad ipsius Cæsa
nomen venio, toto corpore contremisco. HVC
cedunt illa, cadere, concidere animo. Item pen
re animis. Cic. Tusc. 1. Quod si expectando, &
siderando pendemus animis, cruciamur, agim
Cum verò singulari numero utimur genitivo lo
est. Idem 1. de leg. Ego animi pendere soleo, c
semel quid orsus, si traducor alio. Cælius ad C
lib. 8. Ego quidem vehementer animi pendeo,
Cicero Attic 8. 11. 12.

Pendeo cum genitivo & ablativo construitur.

DE CONSTRVCTIONE VERBI ACTIVI.

VE

VERBVM Activum, vel potius Accusativum verbum, cujuscunque id demum positionis sit, post se accusandi casum postulat.

Vt Deum cole. Imitare divos Amplectere virtutem. Novi animi tui moderationem. Non decet ingenuum puerum scurrilis jocus. Heu quàm miseram vitam vivunt avari. *Cicero ad Attic. Ingrati animi crimen horreo. Idem ad eundem. Amariorem me senectus fecit; stomachor omnia.* Lib. 9. Lib. 14.

Hæc tria postrema, & similia tantisper activa censentur, dum accusandi casum sibi vendicant NIHIL *ferè in tota constructione ratione difficilius est; quàm verbi activi naturam cognoscere. Ego, ut verum apertè & ingenuè confitear, nonnullum rationem inire potui; qua hanc præceptionem ita tyronibus proponerem, facilè ut intelligi posset. Nam illud tritum, & pervulgatum præceptum. Omne verbum significans actionem, post se accusativum postulat, ne ij quidem, qui philosophiæ præceptis sunt imbuti, facilè intelligent, neque mirum: Cur enim pugno, dimico, servio, noceo, malefacio, insidior, adversor, & sexcenta alia non habeant accusandi casum, cùm actionem significent? Nisi verò quis existimat minorem ibi esse actionẽ, ubi res ferro & flammis agitur, quam ubi lingva, & calamo, Quid enim causa est*

sa est, quamobrem Lego, & Scribo actionem significent: Pugno. Dimico actionis sint expertia? Quid? Servio, noceo, insidior, otiosa erunt? Canto, rideo, actuosa? Verùm quoniam suprà ex veterum grammaticorum sententia confirmavimus, hæc etiam actionem significare, neq; idem valere actionem significare, & activum esse verbum, nihil est cur his diutius immoremur. NOBIS,

Verbũ activum quid.

quòd ad constructionem attinet, illud erit verbum activum, vel accusativum potius (sic enim velim appellare omne id quod in accusativũ transit) quod post se accusativum postulat, cujuscunque positionis. PORRO *verborum omnium positiones, sive terminationes quinq; sunt, cùm quinque non amplius literis indicativo modo, ut placet Diomedi, finiantur. O.R.T M.I. ut amo, amor, puder, possum, novi. Diomedes, Phocas, Donatus, Priscianus, ea demum appellant activa, quæ O, litera finita, passiva fieri possunt, R. litera apposita: quibu facio, calefacio, volo, novi, odi, & reliqua omnia quantumvis accusandi casu gaudeant, neu tra sunt, si R. literam assumendi negetur facul tas. Nobis tamen, ut puerorum imbecillitati con sulamus, dabunt veniam veteres illi hujus arti proceres,* si omnia, quæ accusativum admit tunt, cujuscunque illa sint terminationis, a ctiva appellaverimus.

Verborum activorum vel accusativorum quinq; genera.

Horum quinq; sun genera, *sive ordines.* Primum genus transi

I. in Accusativum primæ, secundæ & terti

II. personæ; *ut amo me, te, illum.* Secundum in a

cusativum tertiæ personæ rei mutæ fertur, *ut*
aro campum: colo agros. Tertium in accusativũ III.
significantem rem verbi, *ut vivo vitam, curro*
cursum: aut in accusativum mensuræ, qua rem
metimur, ut vixi duas ætates, curro stadium Res
verbi interim ablativo effertur. Cælius ad Cicero-
nem l. 8. Si Parthi nihil vos calefaciunt, nos hic
frigore frigescimus. Cic. ad Quint. Fr 3. Patia-
mur illum ire nostris itineribus. Quartum genus IV.
multa deponentia amplectitur, & communia
omnia cum actionem significant, *ut sequor bo-*
nos, amplector hospitem, Postremum genus am- V.
plectitur nonnulla verba mutila sive defecti-
va cujusmodi sunt Novi, memini, pudet & cætera
ejusmodi. Item quæ neutroactiva licet appella-
re, cujus generis sunt, anhelo, erubesco, crepo, cal-
leo, doleo, horreo, indognor, ingemo, inclamo, læ-
tor, maneo, mæreo, obstupesco, roro, sono, sudo, stu-
peo, stomachor. Cic. Philip. 2. Edormi crapulam
istam & exhalit. Terent. Adelph. Ego illius sen-
sum pulchrè calleo. Senec. Epist. 66. Non contre-
miscamus injurias, non vulnera, non egestatem.
Plin. l. 17. c. 10. Periculum mntum eo die est, si ro-
raverit quantulumcunque imbrem. Idem Præfat.
Quanto tu ore patris laudes tonas.

CONFERAMUS, *quæ diximus, in pauca. Verba* **Collectio verborum Accusativorum.**
o, finita, quæ addita R. litera, fiunt passiva, ut lau-
do, vitupero. ITEM *quæ ad res mutas, pertinent*
ut sero, cedo, planto, rigo, pastino, occo, puto,

 ablaqueo,

ablaqueo, vindemio, metu. PRÆTEREA *quibus*
res verbi seu mensura rei additur, ut vivo vitam
ætatem: curro cursum, stadium. Postremò com-
munia omnia cùm actionem significant, accusa-
tivum exigunt Deponentia cùm latissimè pa-
teant, nam quædam interrogandi, alia dandi,
alia accusandi, alia deniq; sexto casu gaudent,
hac ratione, quæ accusativum petunt, depreben-
dens. VERBVM *deponens, aut transitivum, aut*
intransitivum est. De intrasitivis satis dictum
est. Transitiva quæ genitivum, dativum, ablati-
vum petunt, paulò antè commemorata sunt. Su-
perest igitur, ut cætera accusandi casum poscant.
Quod idem de ijs, quæ O, litera finiuntur, dictum
sit, nam si transitiva sunt, neque aut interrogan-
di, aut dandi, aut sextum casum exigunt, acti-
va sunt. Quæ causa me impulit, ut prius de ver-
bis neutris, quàm activis agerem. MVTILA, *quæ*
accusativo gaudent, pauca sunt. Memini, odi
novi, cedo, pro da, Esse pro edere pœnitet, piget
Deponentia in accusativum transeuntia. *pudet, miseret, miserescit, tædet. Neutra acti-*
va legendis probatis scriptoribus observabis. DE-
PONENTIA *literarum ordine colliget, cui otiosi*
esse licebit. Abominor, Adipiscor, Adorior, Ad-
A *miror, Admetior, Æmulor, Aggredior, Alloquor*
Architector, Assequor, Aspernor, Auguror, Ausp-
C *cor, Aucupor, Adversor, Calũnior Comitor, Comm-*
tor, Commereor, Cominiscor, Cõsulor, Cõsequor, C-
tẽplor, Cohortor, Confiteor, Conspicor, Conqueror
Confecto-

Consector, Contestor, Contueor, Conor. Demere- D
or, Demoror: Demolior, Demetior, Demiror, De-
precor, Depopulor, Depeculor, Detestor, Dignor,
Diffiteor, Dilargior, Dispertior. Emetior, Emen- E
tior, Effaris vel Effare, Eloquor, Execror, Exe-
quor, Exhortor, Exordior, Fateor, Faris vel fa- F
re, Fabulor, Fabricor, Fœneror, Frustror, Furor.
Hortor, Helluor. Jaculor, Imitor, Imprecor, Im- H I
pertior, Inficior, Insequor, Insector, Intueor. La-
mentor, Loquor, Lucror, Ludificor. Machinor, L M
Meditor, mentior, pro imitor, Mercor, Mereor,
Metior, Minor, Minitor, Misceror, Moderor,
Molior, Moror, Muneror, Mutuor. Nanciscor, N
Nundinor, Nutricor. Obliviscor, Obtestor, O- O
minor. Opinor, Opperior, Ordior. Patior, Pacis- P
cor, Percontor, Periclitor, hoc est, experior, Per-
sequor, Pigneror, Polliceor, Populor, Præcor, Præ-
for, Præmeditor, Præstolor, Profiteor, Prosequor.
Queror. Rimor, Recordor, Reor, Remoror. Sci- Q.R.S
tor, Sciscitor, Scrutor, Sequor, Speculor, Solor,
Suspicor. Testor, Testificor, Tueor, Tutor. Ve- T V.
neror, Vereor, Vlciscor. Cic. Attic. 9. Hic qui-
dem mera scelera loquuntur. Cæs. 1. Bell: Gall.
NON minorem laudem exercitus, quàm ipse Im-
perator meritus esse videbatur. MERERI benè
vel malè de aliquo, est ei commodare, vel in-
commodare. Cic. ad Lent: l. 1. Erat infinitum
bene de me meritos omnes nominare. Idem pro
Mil: Non enim inimici mei te mihi incipiēt, sed a-
micissimi,

cissimi, non malè aliquando de me meriti, sed optimè. DECET, *dedecet, juvat, delectat.* MODO *accusativum habent apertè. Cic. in Brut. Decet hoc illum nescio quomodo Sen. l. 2. de Benef. Te omnia dedecent. Plin. lib 9. Ad Sabinianum, juvabit hoc te, Plaut. Captiv.*

Neq; unquam quidquam me juvat quod edo domi. Cic. 1. Fam. Me status hic reipub. non delectat. MODO *infinitum, aut verbum cum suo casu, loco nominativi habent. Idem Tusc. 4. Oratorem verò irasci minimè decet simulare non dedecet. Plinius Epist. 13. Juvat me quod vigent studia. Cic. ad Quint: Fr 2. Teq; hilari esse animo valdè me juvat. Quint. l. 1. cap. 2. Tum præcipuè in Epistolis secretis, & familiaribus delectabit, ne hoc quidem neglectum reliquisse.* DECET *etiam dandi casum habet.*

Decet etiam dandi casum habet.

Terent. Adelph. -- *imo hercle ita nobis decet.*

Plautus Amph.

Istuc facinus, quod tu insimulas, nostro generi non decet. Illud quod afferunt quidam Ciceronis de Orat. Quandoq; id decet prudentiæ tuæ: suspicor nusquā esse. Antiqui, inquit, Donatus, si addebant statim verbum, nos decet facere, nos decet dicere, si non addebāt, nobis decet, dicebant. VERBUM, *Oportet cum his, quomodo commemoravimus quidā conjungunt, quasi verò accusativū post se postulet, cùm verbū sit absolutum atq; intransitivum: Quomodò nominativum apertè habet. Terent. Hæc*

Nota.

au-

aut. Hæc facta ab illo oportebant Syre. Cicero pro Cor. Est enim aliquid, quod non oporteat, etiam si liceat. Modò membrum orationis loco nominativi. Idem Irritari Antonium non oportuit. Plaut. Milit. dativum dedit huic verbo --nam homini servo suos domitos habere oportet oculos, & manus. Aut ἀρχαϊσμὸς est, aut, Hominem, servum, scripsit Plaut.

GENITIVUS PRÆTER ACCUSATIVUM.

VErba Accusandi, Absolvendi, Damnandi potissimùm Accuso, Accerso, vel Arcesso, Arguo, Alligo, Astringo, Coarguo, Defero, Incuso, Infamo, Insimulo, Postulo, Absolvo, Damno, Condemno, Convinco, præter accusativum genitivum admittunt, qui pœnam, criménve certum, aut incertum significet.

Cicero pro Caio Rab. An non intelligis primùm quos homines & quales viros mortuos summi sceleris arguas. *Autor ad Heren. Caius Cæcilius judex absoluit injuriarum eum, qui Lucium poëtam in scena nominatim læserat.* Lib. 2. *Idem, Majores nostri siquam unius peccati mulierem damnabant, simplici judicio multorum maleficiorum convictam putabant.* Lib. 4. *Cicero pro*

Caio Rab. Civem Romanum capitis condemnare cogit. Terent. Eunuch. Hic furti se alligat. Plaut. Pœnul. Homo furti se astringit.

Accuso. Accerso. Liv. 5 Bell. Pun. *Aliquod matronas apud populum probi accusarunt.* Salust. Jugurth. *Quos pecuniæ captæ accerserent.* Pro Dejotar. *Non ficto crimine insectari, non expetere vitam, non capitis accersere.*

Arguo. *Idem pro Cæcin. Ne arguere rei capitalis videar.*

Defero. *Plin. ad Macrinum lib. 7. Libertos ejus eosdemq; cohæredes suos falsi ut veneficij detulerat ad Principem. Tacit. l. 5.*

Albacilla defertur impietatis in Principem.

Plautus Trucul.

Incuso. *-- quia qui alterum incusat probri, ipsum se intueri oportet.*

Infamo. *Quint. Declam. 2. Ut pejus infamaretur parricidij Cæcus. Senec. Epist. 22. Puto nunc & stoicam sententiam quæris, non est quòd quisquam illos apud te temeritatis infamet, cautiores quam fortiores sunt.*

Insimulo. *Cic. 2. Philip. Probri insimulasti pudicissimam fœminam. Sueton. in Cæsare, Dictat. cap. 3, Cornelium Dolabellam Consularem & triumphalem virum repetundarum postulavit.*

Postulo. Cōdēno. Cōvinco. *Idem 3. in Catil. Sed jam me ipsum inertiæ nequitiæq; condemno. Idem 2. Philip. At ego non nego: teq; isto ipso convinco, non inhumanitatis solùm, sed etiam amentiæ.* GENITIVUS *pœnæ: Ulpianus lib. 47. Pand. Dupli nihilominus condemnatus est. Cic. 5. Verr. Cupio Octupli damnari Apronium.*

Ro-

ROGABIS fortasse, cur hæc potissimum verba ...ijecerim? Ne si verborum turbam congessissem ...sam rudibus præberem errandi, nec enim cor...pio, reprehendo, vitupero, culpo, castigo, punio, ...ecto, multo, excuso, cum genitivo junguntur. ...rtè, Reprehendo te avaritiæ, culpo te perti...aciæ, multo te exilij, atq; alia eodem modo non ...sim sine alicujus probati autoris testimonio di...re. AGO te injuriam, furti, non puto apud ...neos autores inveniri, sed ago tecum injuri...um, furti: est namq; verbum neutrum, cum ...crimen refertur. Cicero pro Cluent. Deinde ...quando cum servo habiti furti egit. Autor ...Heren. lib. 1 Cum eo actius egit injuriarum, ...dem, possit dicere, secum furti agi, non pecu...us oportere. SVGILLARE aliquem parsimo..., taxare ambitionis, traducere luxuriæ, vi... quibusdam placere, nil tamen simile apud ...eres, quod meminerim, legi. QVARE in...im dum hæc investigantur, dicam potius cul...e, reprehendere, sugillare, taxare alicujus ...simoniam, ambitionem, luxuriam, & Senecæ ...10. Epist. 8. Cùm cœperat voluptates no...s traducere, laudare castum. PECCAS par...dij, quod quidam asserunt, nondum potui ...rire, apud Quintilianum Decla. 6. In 8. In utroque parricidium consumis: non ve... Parricidij peccas: neq; infamas parrici-

Reprehendo. Culpo. Multo. Ago.

Sugillo.

NOTA.

Pecco.

dij, apud eundem 8. Declam: Quamvis poster
us benè latinè dicatur, ut paulò antè ex Senec
Purgo. docuimus. PVRGO me apud aliquem, seu alicu
de aliqua re, usitatius est, quàm alicujus rei. Ci
ad Att: lib: 10. De altero ei me purgavi.

Plautus Amphit.

Et id huc reverti, ut me de hoc purgarem tibi
Liv. lib. 7. dec. 4. genitivo usus est. Quibus, i
quit, purgantibus civitatem omnis facti dicti
hostilis adversos Romanos, & juvisse eos comme
Interroge tu, classem hostium arguit, &c. INTERROGAR
Vrgeo & Urgere apud Tacitum hujus ordinis sunt l.
Sanè pepigerat Pallas, ne cujus facti in posteru
interrogaretur. Idem l. 5. Quia malè administr
tæ provinciæ aliorumq; criminum urgebat. M
LIM cum Cicerone dicere, Arrogantiam alic
jus increpare, improbitatem notare, quàm aliq
arrogantiæ increpare, notare improbitatis: qu
loquendi genus, durissimum rarissimumq; e
Sueton. in Calig. c. 39. Modò avaritiæ singu
increpans, quod non puderet eos locupletio
esse, quam se. Gellius libro 4. cap 12.
eques Romanus equum habere gracilentum,
parum nitidum visus erat, impolitiæ notabant
LIBENTIVS etiam cum Cicerone pro Milone,
cam, Invidiosè potentiam alicuius crimina
quàm aliquem potentiæ criminari I
STREMO illud, Teneo te mendacij, quod q
dam Plauti toti testimonio confirmant, non

it ad rem. Plauti locus in Truc. ita habet.

-- manifestam mendacij mala, Te teneo.

Mendacij, à nomine manifestam regitur. Sic aluft. in Jugurth. Jugurtha manifestus tanti celeris. TENERI, voce passiva, furti, damni, ommodati, depositi, crebrò dicunt Jurisperiti, ua de re paulò post. QVIBVSDAM persuasissimum est, verba accusandi, absolvendi, damnani, ablativum sine præpositione poscere, si nomen riminis sit incertum, cujusmodi est Peccatum, aleficium, scelus, facinus, & cætera, cum hæc enitivo efferantur, quemadmodum, quæ certum crimen significant. Cic. Tusc. 3. Peccati se nsimulant, quod dolore intermiserunt. Autor d Herenn lib. 4. Majores nostri si quam unius eccati mulierem damnabant, &c. Cic. in Verr. . Convictus maleficij. Aut. ad Heren. lib. 4. Multorum maleficiorum convictam putabant. Cic. ad Terent. lib 14. Adjuvat etiam Piso, quòd b urbe discedit, & sceleris condemnat generum uum. Idem pro Cajo Rab. C. Marium, quem erè patrem patriæ, patrem, inquam, nostræ ibertatis, atq; hujusce reipub possumus dicere, celeris, atq; parricidij nefarij mortuum condemabimus? Sic est in libris correctis, non criminis nefarij, quod etiam nobiscum facit. Idem, Non intelligis quales viros mortuus summi sceleris arguas, Sic est in emendatis. Laurentius legit criminis, quod non minus ad rem

facit,

facit. Plin. l. 13. cap. 3. Cujus sceleris nos coarguimus illum primum. Cic. pro Cælio, Nec dubitet, quin tanti facinoris reus arguatur Salust. Catil. Quid aut acerbum, aut nimis grave est in homines tanti facinoris convictos? Cic. Verr. 3. In quo video Neronis judicio non te absolutum esse improbitatis, sed illos damnatos esse cædis.

Vocabulum criminis aliquando in genitivo effertur.

Ipsum etiam vocabulum, Criminis, aliquando genitivo effertur. *Marcell. lib. 46. Pande. Reo criminis postulato interim prohibet rectè pecuniam à debitoribus solvi. Justinus lib. 9 Apud quos potentissimi quiq; rei ejus ipsius criminis postularentur, &c. QVÆ cùm ita sint, non video cur non dicatur bene latinè: Hunc accusare potes vel furti, vel sacrilegij, vel utriusq; maleficij, aut criminis, aut sceleris. Item accusastine eum unius peccati, an multorum maleficiorum? Condemnatúsne es furti, an sacrilegij, an alterius tantum? Credo te utriusq; sceleris, facinoris condemnatum iri: vel subaudito substantivo Credo te utriusq; accusatum iri.*

APPENDIX.

GEnitivus Criminis, maximè cum his verbis, Accuso, Arguo, Defero Postulo, Apello, Absolvo, Damno Condemno, in Ablativum cum præpositione De, mutari potest.

Lib. 1. *Cic. Att.* Non committam posthac, ut me ac

usare de epistolarum negligentia possis. *Liv.* Bell. Pun: 6.
lactius de proditione Dasium appellabat.

VERBA *hæc eleganter ablativum admittunt* *um præpositione. Cicero pro Rosc. Amer: Jam, uos nemo propter ignobilitatem nominat, sexcen- sunt, qui inter sicarios, & de veneficijs accusa- antur. Idem 2 de Invent. Negari oportebat de ita ejus, & moribus quæri: sed de eo crimine, de uo arguatur. Idem pro Sext: Rosc. Nomina fi- orum de parricidio delata sunt: Idem Att: Se- us ab judice Cn: Nerio Pupinia de ambitu est stulatus. Idem ad Quint: Fr. lib. 2. Quo die ec scripsi. Drusus erat de prævaricatione à Tri- unis ærarijs absolutus. Idem Verr: 2. Quod in ttilio, qui de majestate damnatus est, hoc pla- um factum est, eos pecuniam ob rem judicandam cepisse. Idem Philip. 2. Cujus etiam familiares vi condemnati sunt.*

EXCEPTIO.

HOc tamen nomen, Crimen, ablativo, sine Præpositione effertur.

cero Curioni, Si iniquus es in me judex, con- Lib. 2.
omnabo eodem ego te crimine.

Dicimus etiam, Capite aliquem damnare, punire, plectere.

Autor ad Herenn: Eum vos jurati capite da- Lib. 4, cap. 1.
nastis. Suetonius in Othone, Ausus est milites

capite

Pandect. 48 capite punire. Marcellus, capite plecti debent vel insulam deportari.

VOCABVLVM, Criminis, videtur Grammaticis occasionem dedisse, jungendi etiam cætera nomina ablativo casu sine præpositione cum verbis accusandi, absolvendi, damnandiq; : præcipiunt enim in universum omnia hæc posse genitivum vel ablativum admittere, ut Accuso te furti vel furto: arguo te avaritiæ, vel avaritia, atq; eodem modo cætera: quod nullis veterum testimonijs probant. Postulare repetundis, fateor dixisse Sueton. in Oth. c. 2. & Tacitum l. 3. si modò libri vacant mendo. CERTE malim cum Cælio ad Ciceronem l. 8. Fam. De repetundis dicere. Pilius inquit, de repetundis eum postulavit. Idem ibidem, ipse de pecunijs repetundis est postulatus. QVINTILIANVS lib. 5. c. 13. Eras hæres, & pauper, & magna pecunia appellabaris à creditoribus. Cic. præpositionem adjunxit, Philip 2. Appellatus es de pecunia quam pro domo, pro hortis, pro sectione debebas. ILLVD Solini cap. 6. Quod si etiam ipse peccato aliquo argutus sit, & revictus, morte multatur: non me magnopere movet, tum quod in correctis libris adhibeatur præpositio In, tum etiam, quod Autor hic videatur non parum de pura, ac recta loquendi ratione

Nota. deflexisse. Posterior lectio propior vero est: nam verba hæc interdum præpositionem In admittunt, Cicero in 2. de Invent. Quare

m eius, quem arguit, ex antefactis accusator nprobare debebit, & ostendere, si quo in pari ntè peccato convictus sit. Idem ad Quintum rat. 2. Primùm me tibi excuso in eo ipso, in quo accuso. Damnare votis, dixit Virg. Eclog. 5.

-- Damnabis tu quoq; votis.

iv. Lib. 7. ab Vrbe, Damnatos voti: & 7. bell. un. Damnarenturq; ipsi votorum.

II. APPENDIX.

ABsolvo, Libero, Alligo, Astringo, Multo, Obligo, Obstringo, quemadmodum suapte natura ablativum petunt, ita & ablativum significantem pœnam, crimenve sine præpositione admittunt.

iv. Ego me, & si peccato absolvo, supplicio on libero. *Cic. de Orat: Vitia hominum atq; audes damnis ignominijs, vinculis, verberibus, xilijs, morte multantur.* Ab Vrb. 10 Lib. 1.

HÆc extra crimen, ablativum, ut perspicuum t omnibus, exigunt, exempla, ne molesti simus, rætermittimus: veniamus ad crimen Livius ab Vrb. Latæ deinde leges, quæ consulem spicione absolverent. Hoc verbum etiam ablativum cum præpositione, ut paulò antè diimus, recipit. Cicero pro Cælio, Prævaritione est Ascitus liberatus. Idem pro Flac.

Quę habent ablativum extra crimē ea etiam admittunt Ablativū criminis sine præpositione. Sed

Alligo. *pro Flac. Ne Lucius Flaccus nunc se scelere al-liget, cum jam testem illum effugere non poss-* *Idem Phil. 4. Quem Consulem illa provincia p-*
Astringo. *taret, neq; eum reciperet, magno scelere se astri-*
Damno. *geret.* DAMNO, *cum pro multo accipitur, eode* *modo construitur. Unde Tacitus in lib. de Ge-* *man. Damnare tributis, dixit. Et Seneca l. 1* *Epist. Damnari morbis virilibus. Cic. de Aru-*
Obligo. *Qui ludos certissimo scelere obligares. Idem* *Offic. Num igitur se obstrinxit scelere, si quis t-* *rannum occidit, quamvis familiarem? Papinius* *41. Pandect. Ob pecuniam civitati subtractā a-* *actione furti non crimine peculatus tenetur, qu-* dam ex his cum genitivo reperiuntur. *Liv.* *1. Decad. 5. Senatus nec liberavit ejus culpæ* *gem, neq; arguit. Hoc rarissimum est,* Absol sæpissime *cum genitivo copulatur, de quo sup-* *Alligo, Astringo, suprà cum interrogandi c-* *vidisti. Vide nunc obligo obstringo. Caius l.* *Pandect: Eum, qui quid utendum acceperit* *ipse alij accommodaverit, furti obligari respons-* *est. Vlpianus ibidem. Furti obligetur. Idem* *bidem ablativo usus est. Ne furto sis obliga-* *Ibidem Jabolenus, Furto se obligat. Vulpia-* *eodem libro, Qui alienum quid jacens in te-* *lucrifaciendi causa sustulit, furti obstringi* Teneor passivum verbū etiam crimen spec- *Cajus ibid. Si pignore creditor utatur, furti t-* *tur. Pomponius ibidem, Debitori iste ten-*
fu-

furti. In eodem libro inveni, teneri damni, commodati, depositi, quæ locutio figurata est: nam deest ablativus actione, crimine, vel similis, quem Jurisperiti aliquando adhibent. Papinianus ibidem, Ob pecuniam civitati subtractam, actione furti, non crimine peculatus tenetur. Paulus ibidem, furti actione tenebitur. Vlpianus. Dicendum est teneri eum furti judicio. Ibidem, Furti actione non teneor. QVÆ cùm ita sint, non video NOTA. cur non dicatur bene latinè, Si quis furetur rem sacram de profano, tenetur ne sacrilegij, an furti, an utriusq;? Cur enim non subaudiatur ablativus actione, vel judicio? Eodem modo, qui sustulerit rem suam de sacro, furtine tenetur, an sacrilegij, an neutrius? Perinde est, ac si dicas: furtine actione tenetur, an sacrilegij, an neutrius? QVI hæc & similia nomina tantùm ablativo efferenda esse docent, veterum testimonijs, confirment. Dicitur præterea aliquis furti conveniri, vel actione furti, quo pacto loquitur Vlpianus eodem libro. QVÆDAM consultò & cogitatò prætermisimus, cujusmodi sunt, Prehendi furti, & furto, apud Gellium l. 11. c. 18. Perdere aliquem capitis apud Plautum, & cætera ejusdem generis. SVNT qui laudandi verba, & his contraria adjungant, ut laudo, commendo, probo te parsimoniæ, admiror te justitiæ. Tu si vis lati- Nota. nè & oratoriè loqui, dicito: Laudo tuam parsimoniam, admiror tuā justitiā. Nam illud Silij l. 4. lau-

dabat lethi juvenem: Item Virgilianum illud l. 1.

Vir Trojane quibus cœlo te laudibus æquem,
Justitiane prius mirer, belline laborum?

ad Hellenismum spectat. NEQUE excusandi verba hujus loci videntur esse: Nolim enim dicere, Excuso me tibi tarditatis, sed cum Cicerone, excuso tibi tarditatem meam, aut affero excusationem tarditatis meæ: sic ille ad Att. l. 15. Varroni memineris excusare tarditatem literarum mearum. Idem in Famil ait, afferre excusationem cessationis. Reum facere rei capitalis, alienæ culpæ, de ambitu, de vi, ad nominis substantivi constructionem spectant. Nam reus interrogandi, vel auferendi casu cum præpositione De gaudet. Cicero pro Milone, Milo reus est præclari facti. Idem pro Flacc. Reus avaritiæ. Idem Att. 2. Num reus erat apud Crassum divitem de vi.

Admoneo, Commoneo, Commonefacio, genitivũ habent cum accusativo.

Lib. 1. cap. 5 *Quint.* Grammaticos sui officij commone-
Lib. 4. mus. *Autor ad Heren.* Cùm ipse te veteris amicitiæ commonefaceret, commotus es?

Liv. 5. bell. Mac. Qui admonerent eum fœderis Romani. Admoneo & commoneo, pro genitivo possunt & ablativũ cum præpositione De admittere. *Cic. pro leg. Manil.* De quo vos paulò antè invitus admovi. *Idem ad Marcel. l. 4.* Puto ea de re te esse admonendum. *Idē 7. Verr.* Te nunc præse-

Admoneo, commoneo adsciscũt ablativum cũ præpositione De.

præsens filius de liberorum caritate, neque absens pater de indulgentia, patria commonebat.

Item Miseret, miserescit, piget, pœnitet, Pudet, Tædet.

Plaut. Trinum. Miseret te aliorum, tui nec miseret, nec pudet. Terent. Heaut.

-- inopis nunc te miserescat mei.

Cic. pro Planc. Vide quam me verbi tui pœniteat.

Terent. Adelph.

Fratris me quidem pudet, pigetque.

Cicero in Pisonem, Crasse pudet me tui. Idem Lib. 5. *Attico. Quid quæris? tædet omnes nos vitæ.*

VERBIS impersonalibus, quæ ad hunc locum se abtulerunt, facilè nominandi casum apertè, vel obscurè tribuimus. Hæc quæ in manibus habemus, non ita facilè antecedit nominativus: dabimus tamen operam, ut in lucem prodeat tandem aliquando. Primùm omnium, hæc priscis illis temporibus integra fuisse, omnibusque personis, numerisque absoluta docent non obscura vestigia.

Enn. Hecub.

Miserete manus, date ferrū, ut me anima privē.

Virgil. 8. *Arcadij quæso miserescite regis.*

Plautus Menæch.

-- Adolescens quæso loquere tuum mihi nomen nisi piges.

Quint. l. 9. c. 3. Eò usque processum est, ut non pœniturum, pro acturum pœnitentiam, dixerit Sa-

lustius. Cic. Tusc. 4. *Vix à se manus abstinuit, tanta fuit vis pœnitendi.* Pacuvius apud Nonium, *Prologo nunc pœnitebant, ibant liberi grato ex loco.*

Plaut Casin.

Ita nunc pudeo, atq; ita nunc paveo.

Gellius l. 1. c. 2 *Has ille inanes cum flaret glorias, jamq; omnes finem cuperent, verbisq; ejus defatigati partæduissent.* NOMINATIVUM *apertè simul cum accusativo nunc accipe.*

Terent. Adelph. *Non hæc te pudent?*

Luc. l. 8. *--semper metuet, quæ sæva pudebunt.*

Terent. Phormion.

-- quare obsecro. Ne plus minusvé faxit, quod nos postea pigeat. Idem Adelph.

-- quem neque pudet quicquam, neq; metuit quenquam. Plaut: in Sticho.

Et me quidem hæc conditio nunc non pœnitet

Figuratè hæc impersonalia habere genitivum pro nominativum.

HÆC LOCA *apertè docent verba hæc figuratè genitivum habere pro nominativo, nam justa, & recta constructio est hæc Plautina, Hæc conditio pœnitet me: figurata verò, pœnitet me hujus conditionis, Sic, non hæc te pudent? Justa est: Non horum te pudet? figurata. Justa tamen exolevit atq; in eius locum figurata successit. Huic locutioni similis est illa, Venit mihi in mentem Pompeij, vel Pompejus.* Cicero de Finib. 5. *Venit enim mihi Platonis in mentem, quem accepimus hic disputare solitum.* Idem pro Rosc. Amer.

Venit

Venit enim mihi in mentem oris tui. Atticismus est, ut docet Priscianus l. 18. ubi græca cum latinis confert. Budæus Comment. linguæ græcæ, etiam docet esse Hellenismum. Nam justa oratio est, cùm nominativus verbum, Venit antecedit. Cic. Att. l. 12. Nunquam eares tibi tam bellè in mentem venire potuisset. QVINQVE hæc verba videntur quondam fuisse deponentia, cui rei argumento est carmen Turpilij apud Nonium. Quinque hæc verba Miseret, miserescit &c. olim fuerũt deponentia

Quare matris nunc patrùs me miseretur malis. Quadrigarius apud Gellium lib. 20. cap. 5. Cai Mari, ecquando te nostrum, & Reipublicæ miserebitur? Cic. 1. de Invent. Commune est, quod omnes vulgò probarunt, & sequuti sunt, hujusmodi est, ut majoribus natu assurgatur, ut supplicium misereatur. Unde adhuc illa extant. Misertum est, pigitum est, puditum est, pertæsum est.

Plautus Trinum.

Nam nunc eum vidi misertum, & me ejus misertum est. Terent: Heaut:

Sic me Dij amabunt, ut me tuarum misertum est fortunarum. Statius lib. 7.

Nec pigitum parvosq; lares, humilesq; subire

Plautus Bacch.

Neque mei neq; te tui intus puditum est factis, quæ facis.

Liv. 3. ab vrb. Nec nominis homines tum pertæsum esse. Cic. ad Quint. Fr. l. 1. Pertæsum est enim

levitatis, assentionis animorum, non officiis, sed temporibus servientium. Sueton. in Cæs. c. 7. Et quasi pertæsus ignaviam suam, quod nihil tum a se memorabile actum esset. Aliquando omittitur accusativus. Virg. 4. Æneid.

Si non pertæsum thalami, tædæq; fuisset.

Cic. ut modo diximus, Pertæsum est enim levitatis. Id quod sæpenumero actuis usu venit. Idẽ Att. 2. Prorsus vitæ tædet. Idem Philip. 1. Fortunæ, amplitudinis, claritatis, gloriæ non pœnitebat? Terent. Andr:

Num cogitat quid dicat? num facti piget.

ILLVD *Cic pro Ligario, Cui Cæsar cave credas, cave ignoscas, cave te fratrum pro fratris salute obsecratium misereatur: in libris correctis legitur, Miserat, Priscianus tamen l 8. Misereatur, legit. Et ut demus ita à Cicerone fuisse scriptum non video cur passivum verbum sit appellandum cùm passiva accusativum minimè regant.* QVARE *si quæ hujus generis reperiantur, deponentia videntur potius appellanda: cujusmodi est, vereor. Pacuvius apud Nonium.*

Nihil ne te populi veretur, qui vociferare in via? Accius, Si tui veretur te progenitoris, ced. Cicero hoc eodem non personaliter usus est, ut ex Gellio initiò hujus libri ostendimus. Prisc. l. 8 docet ex Apollonio in ipsis verbis nominativum latere, verbi causa Pudet me tui, hoc est, Pudor me habet tui. Miseret me tui, miseratio me habet

bet tui. *Mihi magis placet Plautina resolvendi ratio.* HABENT *quemadmodum & cætera Impersonalia nonnunquam infinitum, aut membrum orationis loco nominativi. Cicero ad Q. Fr. l. 2. Non me hoc dicere pudebit. Idem 4 Acad. Pœnitet eum illa sensisse. Idem ad Attic. 2. Quod te offenderim, me pœnitet.*

VERBA ÆSTIMANDI.

VErba æstimandi præsertim æstimo, Duco, Facio, Habeo, Pendo, Puto, præter accusativum, hos ferè genitivos assumunt, magni, maximi, pluris, plurimi, parvi, minoris, minimi, tanti, tantidem, quanti, quanticunque.

Cic. Attic. Ego pro Pompejo libenter emori possum, facio pluris omnium hominum neminem. *Terentius Andr. Meritò te semper maximi feci Chreme. Idem Heaut. Tu illum nunquam ostendi, quanti penderes.* Lib. 8.

CICERO 2. *de Finib. Magni æstimabat pecuniam. Ibidem. Sed quia id parvi duceret. Idem 6. Verr. Quanti is à civibus suis fieret quanti autoritas ejus haberetur, ignorabas? Idem 9. Philip. Habetur hic pluris quàm alius. Idem Lentul. lib. 1. Putare aliquid minimi. Idem pro Plan. Magni putare honores.*

Æstimẽda verba non admittunt genitivum majoris.

QVIDAM genitivum Majores addunt, sed sine veterum testimonijs, addunt & verbum Curandi: Sed Terentianus locus, quod id confirmant, vitiosè legitur, sic enim restituendus est.

Heaut: Actu 4. Scena 3.

Tu fortasse quid me fiat parvi pendis, dum illi consulas.

Ne igitur, Parvi curas, ut vulgo legitur, dixeris.

APPENDIX.

DIcimus etiam Magno, Permagno, parvo & magno pretio æstimare.

Lib. 8. *Cic. de Fin.* Næ ego istam gloriosam, memorabilemq; virtutem non magno æstimandam

Lib. 3. putem *Idem in Verr:* *Tu ista permagno æstimas.*

Lib 5. c. 4. *Valer. Max. Magno ubiq; pretio virtus æstima-*

De Bene. 1. *tur. Senec. Nisi fortè parvo te æstimas.*

II. APPENDIX.

NAuci, flocci, pili, assis, teruncij, nihili, cum verbo facio junguntur.

Lib. 2. *Cic. de Fin.* Eum nihili facit.

Dicimus etiam

Tuas minas hujus non facio. Flocci, nihili tuas fortunas pendo, Non assis, non flocci te æstimo. Pro nihili habeo, puto, duco, divitias omnes præ virtute. Non nihilo bonam valetudinem æstimo.

Hos

Hos genitivos, separatim posuimus, quod non cum omnibus verbis Æstimandi conjungantur.

Plautus in Bacch:

Perij, hoc servum meum non nauci facere esse ausum.

Cicero Attico, 13. *Prorsus aveo scire, nec tamen flocci facio.* Catullus.

-- *nec facere pili cohortem* --

Sen. l. 7. Epist. *Istos tristes, & superciliosos alienæ vitæ censores assis ne feceris.* Plaut. in Capt. *Neque ridiculos jam teruncij faciunt.*

Terentius Adelph.

-- *hanc injuriam mihi nolle*

Factam esse, hujus non faciam.

Idem Eunuch.

Invidere omnes mihi, mordere clanculum, ego non flocci pendere. Ibidem.

Aut ego istuc abs te factum nihil penderem?

Plautus Mostel.

Neque quod dixi flocci æstimat.

Illud primo de Invent. *Non habeo nauci Marsum Augurem, videtur prisci alicujus poëtæ.* Cicero Domo sua, *dixi apud Pontifices, istam adoptionem nullo decreto hujus collegij probatam, pro nihilo etiam habendam.* Idem pro Cæcinn. *Relinquere defensionem, & pro nihilo putare.* Idem 4. Verr. *Tu ausus es pro nihilo & præ tua præda tot res sanctißimas ducere?* Idem 4. de Finib.

Quippe qui primùm valetudinem bonam expetendam negent esse, eligendam dicant, non quia sit bonum valere, sed quia sit non nihilo æstimandum.

III. APPENDIX.

SVM, pro æstimor, genitivos magni maximi, pluris, plurimi cæterosque admittit.

Cic. pro Sest. Quis Carthaginensium pluris fuit Annibale, consilio, virtute, rebus, gestis.

Lib. 15. *Idem ad Cass.* Magni erunt mihi tuæ litteræ.

SINGULARIA.

Æqui, boniq;, vel æqui boni facio, boni consulo, singularia sunt.

Terent. Heaut. -- equidem istuc Chreme
Æqui, boniq; facio.

Epist. 127. *Cic. ad Att. Tranquillissimus animus meus totum isthuc æqui boni facit.*
De Bene. 1. *Senec. Hanc coquac pistoris morem boni consulo. Idem, Hoc munus rogo qualecunq; est, boni consulas.*

DATIVUS CUM ACCUSATIVO.

VErba dandi, reddendi, committendi, promittendi, declarandi, anteponendi, postponendi, præter accusativum, dativum exigunt.

e. pro Planc. Salutem tibi ijdem dare posunt qui mihi reddiderunt. Terentius Andr. acilè omnes cùm valeamus, recta consilia ægro- damus. Idem Eunuch. Ego me tuæ commen-, & committo fidei. Cicer. in Anton. Græcia [Philip. 10.] ndit dextram Italiæ, suumq; ei præsidium pol- [Lib. 10.] cetur. Idem Attic. Meas cogitationes explivi tibi superioribus literis. Idem Part. Ista tua dia vel maximis meis occupationibus anteferm libenter. Plin. Cyrenaica regio loton suæ post- [Lib. 13. c. 19.] suit paliuro.

DANDI, ut Do, Dedo, Tribuo, Largior, Condo, Ministro, Suppedito, Commodo, Præbeo, Exbeo, Impendo, &c. REDDENDI, ut Reddo, retuo, Refero, Remunero, Rependo, Remetior, olvo, &c. COMMITTENDI, ut committo, man-, Commendo, Trado, Credo. PROMITTENDI, Promitto, Polliceor, Spondeo. DECLARAN-, ut Aperio, Declaro, Expono, Explico, Significo, Indico, Demonstro, Ostendo, Dico, Narro, oquor. &c. ANTEPONENDI, ut antepono, antero, Præpono, Præfero, Præopto etiam hujus est dinis Liv. l. 4 dec. 5. Si quem id facere piget, rium urbanum militiæ laboribus præoptat, è terra e gubernaverit.

POSTPONENDI, Postpono, posthabeo, postfero. lin lib. 3. cap. 4. Urbibus & agrorum cultu, virum, morumq; dignatione, amplitudine opum, ulli provinciarum postferenda.

I. APPENDIX.

VErbum Mutuo, non est hujus loci non enim dicimus, Mutavi tibi pecunias: Mutuasti mihi centum nummos: Dedi tibi pecunias mutuas.

Lib. II. Dedisti mihi mutuos centum nummos: dedisti mihi mutuum frumentum. *Cic. Att. Ego rebus omnibus, quod is quoque in angustijs est, quicum sumus, cui magnam dedimus pecuniam mutuam. Terent. Heaut. Huic drachmarum argenti mille dederat mutuum.*

NONDUM, *quod meminerim, verbum mutuo pro mutuum dare, cum dativo post accusativum legi apud veteres: imò vero, ne ipsum quidem verbum hujus significationis ajunt Grammatici esse: nam illud Plauti in Trinum: Si quis qui mutaverit, fit hoc proprio perditum: quo quidam suam sententiam confirmant, nusquam est sic enim habet Plaut. Si quis mutuum quid dederit, fit pro proprio perditum.* REPERITUR *hoc verbum, sed alia significatione, nimirum cum aliquid mutuum sumere significat, postulatq; post accusandi casum, ablativum. Val. Max. l. 6. c. 2. prope finem: igitur æquitatem, quam impetrare non potuerat, extorsit: ac potius præsidium à libertate, quàm ab innocentia mutuavit. Citatur & Sen. Epist. 82. sed depravatè, quantò hilarior est qui solvit, quàm qui mutuatur, non mutuat.* COMMODARE, *interdum & de pecunia dicitu*

Mutuo pro mutuum sumo, post accusativum ablativum cum prepositione à vel ab, postulat

…itur. Plaut. in Asinaria Viginti argenti com-
…dare minas, dixit. Ait quidam dici & de…
…ico, citatq; Ciceronem 6 in Verrem: sed in-
…t in librum malè distinctum: At publicè, in-
…t commodasti tritici modios sexaginta. Au-
…psum Ciceronem, Qui te, inquit, neq; debent
…uvare si poßint: neq; poßunt, si velint: quibus
…privatim injurias plurimas contumeliasq;
…posuisti, &c. At publicè commodasti, Non sine
…gno quidem Reip. provinciaq; Siciliæ detri-
…nto. Tritici modium LX. millia empta populo
…n. dare debebant, & solebant, abs te solo re-
…tum est. Vides ut Privatim nocere, & Publi-
…commodare, sibi adversentur.

II. APPENDIX.

…Lia præterea sunt hujus ordinis, ut
…Facio tibi injuriam: Facio tibi fidem.
…o vobis maximas gratias. Interdixisti no-
…usum purpuræ Minor, minitor tibi mor-
…, tormenta: Scribo, mitto tibi, & ad te li-
…s. Vatinius ad Ciceronem, Omnia mihi du- Lib. 5.
…nperas. Sulpitius ad Cic. Ea tute tibi subjice, Lib. 4.
… alijs tute præcipere soles. Idem Attic. Tu Lib. 11.
…d ipse tibi suaseris, idem mihi persuasum pu-
… Idem ad eundem, Hoc verum tibi penitus Lib. 14.
…suadeas. Ad eundem, Te tibi persuadere vo- Lib. 10.
…mihi neminem esse te chariorem.
…mperio, præcipio tibi hos, latine dicitur.

Cic.

Cic. pro Rosc. Amer. Nonnunquam etiam puer vocaret, credo cui cœnam imperaret. Pracip tibi ut scribas, ne scribas. Salust: Jugarth. M ipsa pater meus moriens mihi pracepit, uti regn Numidia tantummodo procurationem existim rem meam.

Cic. de Amic. Rectè etiam pracipi potest in a micitijs, ne quis intemperata quadam benevolen tia &c. Plin. Ep. 172. Imperare dolori, ut scribe rem potui. Iubeo tibi hoc; Iubeo tibi ut scri bas, ne scribas: nondum quod meminerim apud classicos reperi. *Macr. Saturnal. c. 1 dativo usus est, sequente particula Ne. Propte quod, inquit, Hercules facturus sacrum, &c. sa crorum custodibus jussit ne mulierem interesse permitterent.* Iubeo te, ut scribas, ne scribas arbitror non bene latinè dici, *cum hoc verbum accusativum persona respuat: quem si aliquand habere videatur, occultè aliunde pendet.*

Nota. Iubeo, accusativũ perso næ respuit eadem significatione manente.

Plautus Aulul.

Aut si respexeris donec ego te jussero:
simul enim auditur respicere.

Terent: Heaut:

Ch. Quin egomet jam ad eam referam. S
imo filium iube potius.

subaudi referre. Cic. Att. 6. Spero qua tua pr dentia, & hercule, ut me jubet Acastus, confi te jam ut volumus, valere. INTERDUM du *accusativos videtur habere. Idem ad Sulpitiu*

lo

13. Quod quo minore dubitatione facere pos-
sem, literas ad te à Marco Lepido Cos. non quæ te aliquid juberent (neq; enim id tuæ dignitatis esse arbitramur) sed quodammodo quasi commendatitias sumpsimus, Deest infinitum Facere, Te enim præcedit infinitum suppressum, Aliquid vero sequitur. Malim ut ad rem redeam, uti infinito, quàm finito verbo accedente particula Ut vel ne, Iubes me Romam proficisci quàm Jubes mihi, ut Romam proficiscar. *Jubeo*, sequente *Vt*, sine casu apud Plaut. Amphitr. legitur. *Jubet sententiam ut dicant suam.*

Jubeo accusativum rei habet. *Cic. 1. de Leg. Lex est ratio summa insita in natura, quæ jubet ea quæ facienda sunt, prohibetq; contraria. Hinc legimus passivum jubeor, jubentur, jubetur, jussus apud idoneos scriptores.* Cum decernere, statuere, creare, significat, non solùm Accusativum rei, sed etiam personæ admittit. *Idem pro Cornel. Populus Romanus legem jussit de civitate tribuenda. Idem Phil. 2. Hic autem iratus, quæ dixit, Dij boni: cum primùm Cæsar ostendisset se pridie quam proficisceretur: Dolabellam consulem esse jussurum. Jussurum est, creaturum.*

III. APPENDIX.

MUlta denique composita ex activis, & præpositione Ad, In, Ob, Præ, Sub, præter dativum, etiam accusandi casum postulant. *Cicero*

Lib. 3. Lib. 10. Philip. 3.

Cicero Attic Inimici mei, mea mihi, non m[…] ipsum ademerunt *Idem ad eundem, Vere[…] ne Pompejo quid oneris imponam. Idem in An[…] Antonius ignobilitatem objicit C. Cæsaris filio. [I]dem de Univers. Præfecit Deus animum ut domi[…]num imperatorem obedienti corpori. Idē pro Mur[…] Nolite mihi subtrahere vicarium meæ diligen[…]tiæ.*

Non omnia composita ex verbis activis & dictis præpositionib9 hujus sunt ordinis.

NON omnia, quæ ex activis verbis, & præp[o]sitionibus Ad, In, Ob, Præ, Sub, componuntur, h[u]jus sunt ordinis, sed quàm plurima, cujusmod[i] sunt affero, Admoveo, Adjicio, Adjungo, Add[o] Addico, Admetior, Applico, Admisceo, Appono[,] Adjudico, &c. Infero, Infigo, Importo, Injungo[,] Injicio: Indo, Ingero. Incutio, Insero, Inuro, &c[.] Oppono, Offundo, Offero, Præcludo, Præcipio, Præ[…]scribo, Præfinio, Præparo. Subduco, Subscribo[,] Subjungo, Suppono, Suggero.

IV. APPENDIX.

HAbeo tibi fidem, id est, credo usita[…]tissimum elegantissimùmq; est.

Adhibeo tibi fidem, in eadem re, du[…]bium controversum est.

SVNT qui libetius adhibere fidem, quàm h[a]bere usurpent: cùm illud semel apud Ciceronem[…] De Divina. Quod si insanorum visis fides non e[st] adhibēda, quod falsa sunt, &c. reperiatur in mu[…]

is exemplaribus, Habenda, sit: hoc verò, passim ccurrat.

GEMINI DATIVI PRÆTER ACCUSATIVUM.

SVnt, quibus geminus dativus præter accusativum apponitur.

Do tibi hoc laudi, vitio, culpæ, crimini, pignori, fœnori. Vertis id mihi vitio, stultitiæ. ducis honori, gloriæ, laudi, vitio, damno. *ic. pro S. Rosc. Profectò te intelliges inopia criinum, summam laudem Sext. Roscio vitio & ulpæ dedisse. Plaut. Epid. Quis erit, vitio qui non vertat tibi? Terent. Adelph. -- tu nunc ti- id laudi ducis, quod tum venisti inopia.*

Cic. *pro Planc. Tu id in me reprehendis, quod Quinto Metello laudi datum est? Idem pro domo a, Id quod mihi crimini dabatur, non modò pectum non erat, sed erat res post natos homines lcherrima.* Plautus Mostel.

-- Quadraginta etiam dedit huc usq; pignori? ic. in Ver. 4. Idem pecuniam his, qui ab isto aliid mercabantur, fœnori dabat.

Plautus Captiv. *(tere*

Neq; pol tibi nos, quia servus, æquum stultitiæ ver- Slust. in Jugurth. Quod apud Numidas honori citur. Cic. in Salust. Neq; te tui piget homo le-

 vissime,

vissime, cum ea culpas, quæ in historiis gloriæ mi- hi ducis? Terent. Adelph. Prologo.

Vos eritis judices, laudi an vitio duci factum oporteat. Plautus Bacch:

-- minusq; id mihi damno ducam.

GEMINUS ACCUSATIVVS POST VERBVM.

MOneo, Doceo, cum compositis: Item Flagito, Posco, Reposco, Rogo, Interrogo, Celo, duos accusandi casus admittunt.

Lib. 14. *Cic. Attic.* Idipsum quod me mones, quatri- duo antè ad eum scripseram. *Idem ad eundem*

Lib. 2. *Illud me præclarè admones, quum illum viderem, ne nimis indulgenter, & cum gravitate potius lo- quar.* *Idem ad Trebatium, Silij causam te do-*

Lib. 7. *cui.* *Idem ad Q. Fr. Hoc te ita rogo, ut majori*

Lib. 1. *studio rogare non possim.*

Admoneo. Cōmoneo non admittit genitivū accusativū. *Cic. ad Treb l. 7. Ut ego quoq; aliquid te admoneam de vestris cautionibus. Idem 6. in Ve- Hoc modo me communuit Pisonis annulus, qu- totum effluxerat: Si quidam hunc locum legum sed in omnibus libris, quos quidem viderim, H modò me commonuit, legi: quare sine veterum testimonio non ausim huic verbo geminum acc- sativum dare, sed accusativum cum geniti- vel ablativo, ut supra dictum est.* Sal. Cat

Inve

ventutem multis modis facinora edocebat Ci- Edoceo.
. 2. de Orat: Hæc sunt illa, quæ me ludes Craſ-
flagitabat. Idem 3 in Ver. Nummos magiſtra- Flagito.
n Sicyonium popoſcit. Idem 6. in eundem, ad Poſco.
rrem adirent, & eum ſimulacrum Cereris, &
toriæ repoſcerent. Idem 5 Tuſc. Non quem- Repoſco.
hoc idem interrogarem. Idem Cælio l. 2. Non Interrogo
m te celavi ſermonem. Terent. Adelph. Ea Celo.
me celet, conſuefeci filium. Plaut. Trinum.
rem quoque ipſam hanc rem ut celes, face.
to cum duobus accuſativis nondum quod Peto non admittit geminum accuſativum.
minerim apud veteres inveni. Petere ju-
Cordubam, dixit Plinius lib. 3 cap. 1. ea di-
di figura, qua petere in Indos, in Elymæos,
Carmanos, ad Seras, ad Trogloditas, pro ab Nota.
lis, ab Elymæis, à Trogloditis. Vide lib. 12.
. 7 & 17 & 8. 15 & proœmium ejusdem lib.
Tacit. lib. 12. Experimentis cognitum eſt,
baros malle Romam petere reges, quam ha-
e, pro Roma, quomodo ſcriptum legi: uterq;
en præpoſitionem ſubtraxit nominibus pro-
s. PRISCI dicebant, exigor pecunias, porto-
n, unde videntur etiam dixiſſe, Exigo te pe- Quædã verba docendi cum accuſativo habent Ablativum.
ias, portorium: quæ ſeculum eruditius re-
. Vide Gellium l. 15 c 14. Erudio, Inſtitu-
nformo, Inſtruo, Imbuo, quamvis ſint ver-
docendi, non tamen geminum accuſati-
n habent, ſed ablativum cum accuſa-
. Erudire aliquem artibus, inſtitutis, præ-

*ceptis, laboribus, disciplina, &c. Informare, In-
stituere aliquem ingenuis artibus, doctrina, li-
teris græcis: Imbuere bonis moribus, doctrina
religione.* Erudio apud poetas duos accusa-
tivos admittit. Stat. 10. Thæb.

*Et quæ te leges, præceptaq; fortia belli
Erudijt genitrix, nimium didicisse queretu*

Sic Ovidius aliquoties.

APPENDIX.

MOneo, Admoneo, Commoneo
Doceo, Edoceo, Erudio te de ha
re, id est commonefacio, certiorē facio
Cicero Attic. Extremum est quod te orem
Lib. 11. cum Camillo communices, ut Terentiam mo
neatis de testamento *Sal. Senatum edocet*
Catil: *itinere hostium, Cic. ad Cælium, Obviæ mihi*
Lib. 2. *lim, sint tuæ litteræ, quæ me erudiant de om
repub.*

Interrogo, Celo, eandem præpo
tionem admittunt.
Idem in Part. Si ego te vicissim ijsdem de r
Lib. 7. bus interrogem. *Idem ad Trebat. Bassus
ster me de hoc libro celavit.*

Celo etiam dativo gaudet, maxi
voce passiva
Terent. Phor. Si hoc celetur patri, in metu s

VER

VERBA; Admoneo, Commoneo, suprà illustravimus exemplis. DOCEO frequenter præpositionem recipit Cic. 2. de Orat. Equidem soleo dare operam, ut de sua quisq; re me ipse doceat. Celo frequentissimè hoc modò construitur. Idem pro Sylla. De armis, de ferro, de insidijs te celare voluit. Et 6. in Verr. Cupisse te celare de phaleris. Doceo, Celo, frequenter præpositionem De, recipiunt.

ABLATIVVS PRÆTER ACCUSATIVVM.

Induo, Insterno, Vestio, Exuo, Calceo, Cingo, & his similia, ablativum præter Accusativum sibi adsciscunt.

Cic. de Nat. deor. Oculos natura membranis tenuissimis vestivit, & sepsit. Lib. 2. Ibidem, Diligentius urbem religione, quàm ipsis mœnibus cingitis. Lib. 2.

Liv. lib. 7. bell Pun. Nec ante abscessum est, quàm castris quoq; exuerunt hostem. Plin. lib. 8. c. 42. Neminem hic, quàm Alexandrum, regio instratum ornatu, recipit in sedem. Autor ad Herenn. lib 4. Cum citharœdus prodierit optimè vestitus, palla inaurata indutus. Plin. lib. 7. cap. 20. Nos quoq; vidimus Athanatum nomine, prodigiosæ ostentationis, quingenario thorace plumbeo indutum, cothurnis quingentorum pondo calceatum per scenam ingredi. Liv. 7. ab Urbe, Amant juvenem æ-

quales: pedestre scutum capit, hispanico ci
tur gladio. His simila sunt, Conuestio, Ami
Orno, Tego, Accingor. Cic. pro Dom. Ergo
domum eversam duobus lucis convestitant vide
Idem 2. Philip. Sedebat in Rostris collega tuu
mictus toga purpurea. Nondum hæc ve
quod meminerim legi apud veteres cùm d
bus accusativis juncta voce activa: Passiva q
dem, apud historicos, & poetas reperiun
Curt. l. 10. Itaq; revocatus, vestem fratris eam
sam, quæ in sella erat, induitur. Sueton. in N
Plerunque synthesim indutus.

Verba hæc in activa significatione non habent geminũ accusativũ sed in passiva.

Virg. 2. Æneid.

-- deinde comantem Androgei galeam, clyp
insigne decorum Induitur.

Sen. in Hercul. Oetæo.

Nondum teneras vestita genas.

QVID *si hæc more Græcorum dicta sunt? Cu*
modi illud Virgilij est 2. Æneid.

Perfusus sanie vittas, atroq; veneno: Nisi
te quis dicat apud priscos geminum accusati
etiam habuisse. EXCALCEO, *discalceo, discu*
nondum cum accusativo & ablativo juncta
veni.

ITEM Implendi verba Onerandi,
berandi, & his contraria.

Cic. de Univers. Cum constituisset Deus
nis omnibus explere mundum, mali
admiscere. *Idem in Anton: Omnibus eum co*

Philip. 3.

melij onerasti. Idem in Verr. *Apollonium omni argento spoliasti.* Idem in Catil. *Magno me metu liberabis dummodo inter me atq; te murus intersit.* Idem de Offic *Nunquid se obstrinxit scelere, si quis tyrannum occidit?* Lib. 6. Orat. 1. Lib. 2.

Multa præterea privandi.

Cic. Attic. Ægritudo me somno privat. Terent. Phor. *Emunxi argento senes.* Lib. 9.

HVIVS *classis sunt, Impleo, Compleo, Expleo, Repleo, Satio, Saturo, Farcio, Refercio, Cumulo, Augeo, Obvio, Onero, Premo, Opprimo, Levo, Exonero, Exhaurio, Nudo, Vivo, Spolio, Orbo, Everto. Vt, Everto miseros omnibus fortunis. Libero, Solvo, Exsolvo, Expedio, Alligo, Obligo, Astringo, Impedio, Implico, Irretio, Illaqueo, Privo, Abstineo, Fraudo, Probibeo, Pello, Abdico me Prætura, Consulatu, Magistratu. Afficio, Muneror, Dignor, Consequor Horum exempla, quoniam ubiq; sese offerunt, prætermittimus, ne longiores simus, quam res postulat.* Impleo etiam genitivum admittit. *Cic. ad Papyrium Pætum, lib. 9. Sed quando, ut video, æstimationes vendere non potes, neq; ollam denariorum implere. Liv. 1. ab Vrbe. Adolescentem suæ temeritatis implet. Idem lib. 5. Multitudinem, quæ semper ferè regenti est similis, religionis justæ implet. Frequenter sic loquitur Livius,* Sed Ablativus vsitatior est. Interdum Ablativum habet

Impleo etiã genitivo jũgitur.

 bet

Ablativum etiam habet cum præpositione De.

habet cum præpositione De. *Cic. 4. Acad.* *Res jam universas profundam, de quibus volumina impleta sunt, non à nostris tantùm, sed etiam à Chrysippo.* Martialis.

Hos nisi de flava loculos implere moneta Non decet.

Compleo

Ne hic Laurentij discrimen videtur locum habere. Compleo apud Plautum cum genitivo reperitur, Menæch. Parasitus, qui me complevit flagitij, & formidinis. SUPERIORIBUS *addi possunt, Muto, Commuto, Permuto. Sal. Cat. Ne nisi victor pace bellum mutavit. Cicero pro Cluent. Fidem suam ad perniciem innocentis pecunia commutavit. Permutare aliquid pretio, ære, merce, &c.*

ABLATIVUS CUM PRÆPOSITIONE A, VEL AB, præter Accusativum.

VErba petendi, percontandi, præter Accusativum ferè Ablativum cum præpositione A, vel Ab, postulant, ut Posco, Reposco, Flagito, Efflagito, Postulo, Deprecor, Peto, Contendo, Exigo.

Lib. 1.

Cic. in Verr. Nihil est, quod minus ferendum sit quàm rationem ab altero vitæ reposcere eum, qui non possit suæ reddere. *Idem Figulo.*

Lib. 4.

Quid acta vita, quid studia tua à flagitent videbu

ebis. Idem de Orat: *Quo facilius id à te gam, quod peto, nihil tibi à me postulanti recusabo.* Idem pro Sylla, *Quam multorum hic vim est à L. Sylla deprecatus.* Lib. 2.

Quæro, percontor, sciscitor à te, vel ex te.

cero in Vatinum, Quæro illud etiam ex te od privatus admisisti. *Idem de Nat. Deor* Lib. 1. *icuri ex Velleio sciscitabar sententiam. Autor* Lib. 1. *Herennium, ab adversarijs percontatur accusor, quid futurum sit.*

VERBA *petendi, percontandi, accusativum cum latiuo poscunt, nonnulla etiam duos accusatis admittunt, ut supra diximus. Cic. 6. in Verr. n debebam ego abs te has literas poscere. Im in eundem 4. Si hoc à me muneris non unirsa provincia poposcisset. Idem in eundem 7.* Posco. *agitat abs te filium. Idem in eundem 3. Acce, cùm ista à Cn. Dolabella efflagitasset, ut se ad em Nicomedem remitteret. Idem Apio lib.* Flagito. Efflagito, *Omnia volo à me postules, & expectes. Idem Mur. Quæ deprecatus sum à Dijs immortaus, eadem precor ab ijsdem Dijs immortali. Cicero Philip. 13. A te autem pro vetere tra necessitudine etiam atque etiam peto, ut filios qui in tua potestate sunt, mihi condo. Quidam sublata præpositione locum hunc deparunt. Te autem pro vetere nostra necessitu-* Postulo. deprecor. Peto.

dine

Rogo. *dine etiam atq; etiam peto, &c. Rogo etiam* ha*bet ablativum. Idem Memmio lib. 13. Nunc a* te *illud primum rogabo, ne quid invitus mea ca*usa *facias. Saluſt. Jugurth. A Metello petendi c*on*ſulatum gratia miſſionem rogat.* Interrogo à non memini legiſſe. *Cic. ad Caſſium l. 15.* *à te ita contendo, ut in eo omnes fortunas m*eas *poſitas putem.*

Interrogo non jungitur cum Ablativo.

Contẽdo.

Plaut in Amphit:

Nunc me orare à vobis, juſſit Juppiter.

Oro.

Idem in Bacch.

Nunc, ſi me fas eſt obſecrare abs te pater.

Obſecro.

Idem Trinum.

-- res quædam eſt, quam volo:

Ego me abs te exorare.

Exoro.

Cic. Philip. 13. A te autem pro vetere noſtra ne*ceſsitudine etiam atq; etiam peto, ut ejus fi*lios *qui in tua poteſtate ſunt, mibi condones.* S*u*p*plico dativum habet, ut ſuo loco diximus.* C*ic.* *pro S. Roſc. Non quæro abs te quare patrem S*ex. *Roſc. occiderit. Idem i. de Nat. Ab utroq; au*tem *ſciſcitor, cur mundi ædificatores repente ext*iterint. *Idem de claris Orator. Cum Theophra*stus *percontaretur ex anicula quadam, quanti i*llud *venderet.* SCITOR *eiusdem eſt naturæ.*

Quæro.

Sciſcitor.

Percõtor.

Scitor.

Ovid: 10. Metam:

-- ſcitator ab ipſa.

Nominibus dictis cujus velit eſſe mariti.

Horat: 1. Epiſt:

Sc

Scitari libet ex ipso, quodcunq; refert.

Plautus Aulul.

Secede huc, nam sunt, quæ ex te scitari volo.

Hæc quatuor, Quæro, Scitor, Sciscitor, Percontor, cùm ablativum habent personæ, ferè membrum orationis loco acccusativi habent. QVÆSO, *ablativum etiam habet cum præpositione Ab, vel Abs. Cicero Sulpitio l. 13. Magnopere à te quæso, ut eam voluntatem, &c. Idem pro Arch. Quæso à vobis, ut mihi in hac causa detis veniam* Nonnulla hujus classis, præter ea, quæ suprà commemoravimus, interdum duplicem accusandi casum admittunt. *Cic. ad Quintum Frat. lib. 1. Illud extremum te oro, & hortor. Idem ad Brut. in epist. ad Brutum. Hortare idem per literas Cassium Salust. Jugurth. Pauca pro tempore milites cohortatus. Idem in Verr. 7. Idq; postremum parentes suos liberi orabant, ut levandi cruciatus sui gratia pecunia lictori daretur.* NOTA. Quæso. Oro. Hortor. Cohortor.

Terent Eunuch.

Unum vos oro, ut me in vestrum egregem recipiatis. Idem in Andr. Sine, te hoc exorem. Plautus Capt. Unum exorare vos sinite nos. Idem in Bach. Hanc veniam illis te exorem, sine. Cic. pro Q. Itaque hoc obsecrat ut &c. Exoro. Obsecro.

Plautus Aulul.

Quæso quod te percontabor, ne id te pigeat proloqui. Percõtor.

NON

NOTA. *Non statim existimabimus, si qua verba præter proprium accusativum admittant hoc, Hos, Illud, Istud, Id, Idem, Quid, Quod, aliquid, Nihil, Multa, Unum, atq; cæteros id genus, posse etiam quosvis alios admittere, nam his multò liberius, quàm cæteris utuntur autores. Terent. Heaut. Ego domi ero si quid me voles. Cic. Att. l. 8. Non quo me aliquid juvare posses. Terent. Eunuch. Id amabo adjuva me. Cic. Att. lib. 7. Nec te id consulo. Idem in Catil. 1. Sin tu, quod jamdudum te hortor, exieris.*

Nota. *Oro, Exoro, Obsecro, Obtestor, post accusativum personæ, ferè subjunctivum postulant, intercedente, ut Cicer. Att. l. 11. Itaq; ut facias, te obtestor atq; obsecro. Idem pro Mil. Oro obtestorq; vos, ut misericordiam huic tribuatis. Idem 2. de Orat: Frater exoravit me ipsum, ut huc secum venirem. Ibid. 1. Nunc te jam exoremus, necesse est: ut nobis explices quicquid est illud, quod tu in dicendo potes.*

MVlta præterea verba auferendi, removendi, abstinendi, accipiendi, præter accusativum, ablativum etiam casum cum præpositione A, vel Ab, admittunt.

Cic. pro domo sua, Clodius pecunias consulares à senatu abstulit. *Idem pro Milone, ego Clodij furorem à cervicibus nostris repuli.*

Cic. de

c. de Finib. Abstinet se ab injuria. Cicero, Præ- Lib. 2.
rum à majoribus morem accepimus.

Fœneror, mutuor abs te pecuniam.

cero 2. Tusc. A viris virtus est nomen mutata.

AUFERENDI, ut Aufero, Abduco, Abstraho, alieno, Avello, Abrado, Aveco, Eripio, Abpio, Surripio, Furor. REMOVENDI, ut Remo-o, Deterreo, Absterreo, Amoveo, Arceo, Re-llo, Averto. ABSTINENDI, ut Abstineo, Conneo, Refræno, Cohibeo. ACCIPIENDI, ut Acpio, Audio, Emo, Conduco, Mercor, Sumo, Rerto, Fero, Colligo. Quædam etiam præpositionem De, admittunt. Cic. pro Corn: Audivi c de patre meo puer. Idem pro Flac. Is funm Romæ mercatus est de pupillo. Idem pro xt: Rosc. Bona hujus de L. Sylla duobus numum sese emisisse dicit Chrysogonus

Ntelligendi verba præpositionem Ex, recipiunt: quæ imitatur nonnulla ex s, quæ modò commemoravimus.

icero Cælio, Ea certissima putabo, quæ ex cognoro. Idem de Senect: Poma ex arboribus, cruda sunt, vi avelluntur: si matura & cocta cidunt. Lib. 2.

INTELLIGENDI, sunt Intelligo, Cognosco, Agnosco, Intelligendi Verba.

Agnosco, Conjicio, Disco. *Ex his, quæ modò commemoravimus, maximè quæ è præpositione Ex, componuntur, ut Expello, Ejicio, Eripio, præpositionem ipsam repetunt.* *Cic. pro Quint.* *Expelli, atque ejci è prædio.*

VARIA CONSTRUCTIO.

QVædam modò dativum, modò ablativum cum præpositione habent, præter acusativum, ut Furor, Surripio, Eripio, Aufero.

Lib. 2. *Cic. Attico*, Si ego tuum ante legissem, furatum me abs te esse diceres. *Plinius*, *Nemo furatur alteri.*
Lib. 12, c. 14.

Induo, Dono, Impertio, Aspergo, dativum, vel ablativum sine præpositione habent.

Cic. pro Sext. Rosc. Non pauca suis auditoribus largè, effusaq; donabit. *Idem pro Cornelio* *Eum Pompejus civitate donavit.*

Induo, Exuo cum dativo. *Induo*, sæpissimè cum dativo conjungitur. *Cic. de Finib.* *Ex eius spolijs sibi & torquem, & cognomen induit.* *Liv. 3 ab Vrbe*, *Novum sibi ingenium induere.* *Exuo interdum eundem casum habet.*

Ovidius 2. Metam.

--jam dudum vincula pugnat
Exuere ipse sibi.

Cicero pro Mur. *Meum laborem hominem periculis sublevandis impertio.* Terent. Adelph: *Sed esso horam hoc malo impertiri?* Cic. pro Mur. *Si illius facilitatem & comitatem tuæ gravitati severitatiq; asperseris.* Idem pro Planc. *Hunc tu vitæ splendorem maculis aspergis istis.* INSPERGO etiam huc potest accedere. Plin. l. 12. c. 17. *Folia Brutæ arboris in inspergunt potionibus Parthi.* Cato c 63. *Inspergere oleum sale.* ITEM intercludo. Cæsar 1. Bell. Gall. *Eo consilio, uti frumento, commeatuq; qui ex Sequanis & Heduis apportaretur, Cæsarem intercluderet.* Liv. l. 6. Bell. Pun. *Spem commeatus quoque hostibus, si navali prælio possessionem maris ademissent, intercludi.* — Impertio — Inspergo — Intercludo.

VERBUM PASSIVUM.

VErbū passivum, ablativum cū præpositione A, vel Ab, postulat post se, qui ex nominativo verbi activi fit, Cic. de nat. Deor. Nihil est virtute amabilius, quam qui adeptus est, ubicunq; erit gentium à nobis diligetur. (Lib. 1) Idem ad Cecin. *Liber tuus lectus est, & legitur à me diligenter, & custoditur diligentissimè.* (Lib. 6.) Idem Att. lib. 3. *An tu, existimas ab ullo malle me legi, probariq;, quàm te.*

VERBA passiva nonnunquam dandi casum pro auferendi more Græcorum, admittunt, idq; ferè apud poëtas. Ovidius — Verba passiva præter Ablativum cum præpositione habent alios.

Ovidius libro 3. de Ponto.

Quum toties eadem dicam, vix audior ulli.

HUC etiam *spectat illud Ciceronis de Cla[r.] Orator. Auditus est nobis Læliæ Caij filiæ sæpe se[r]mo.* INTERDUM *accusativum addita præpositione Per,* Idem 4. *Careo cum familiarißimis multi[s] quos aut mors eripuit nobis, aut detraxit fug[a] tum omnibus amicis; quorum benevolentia n[o]bis conciliarat per me quondam, te socio, defe[n]sa Respublica:* Idem *Attic l. 2. Permagni e[i] interest, rem ad interregnum venire, id a[s]quetur, si per prætores, consules creantur: N[on] autem habemus in libris non modò consules [a] prætoribus, sed ne prætores quidem creari, [j]ure esse.*

Quæ ratione Activa Pasivis permutentur.

Cum activa passivis permutantur, a[c]cusativus in nominativum migrat, *ut Leg[o] librum tuum, liber tuus lectus est à me.* Si ve[r]bum geminum accusativum postulet, mu[ta]bitur in nominativum, qui præstantior e[st], hoc est, qui personam significat, altero pe[r]manente. *Doceo Antonium litteras: Anton[ius] docetur à me litteras.* Si verò uterque accu[sa]tivus ad eandem rem spectet, uterque in n[o]minativum mutabitur, ut *Creo Cæsarem c[on]sulem: Cæsar creatur à me consul. Nero vo[cat] Senecam magistrum: Seneca vocatur à Ner[one] magister.* Cæteri casus integri manent. C[ic.] *6. in Ver. Quanti is suis civibus fieret, qua[nta] autoritas ejus haberetur, ignorabas.* Cic. *[pro] Cluent. Majestati absoluti sunt multi.* Ide[m]

Nota.

ad Octavi. *Nulla remedia, quæ vulneribus adhibentur, tam faciunt dolorem, quàm quæ sunt salutaria.* *Plin. lib. 33. cap. 3.* *Induitur etiam pedibus aurum.* *Cicero pro Rab. Posth.* *Demetrius aspide ad corpus admota, vita privatus est.* MANE itaq; genitivus, dativus, ablativus verbi activi, ut vides, nisi perturbetur sensus: quod fit cum verbum activum ablativum admittit personæ, ut aufero à te vestem: Accipio à te literas: Multa à te audivi: Peto à te veniam: Nam si dicas, Vestis aufertur à me, à te: Littera accipiuntur à me, à te: Multa audita sunt à me, à te: Venia petitur à me, à te: incertum est, quid tibi velis.

VERBA PASSIVA QUÆ *tempora sine personis habent, hoc est, præcipuis personis, prima & secunda.*

Sunt verba passiva, quæ tertia persona contenta sunt: Hæc præcedit nominativus, si activa sequatur accusativus, Dormio totam hyemem. *Martialis.* Tota mihi dormitur hyems. Nunc etiam vivo ætatem. *Ovidius.* Nota.

--nunc tertia vivitur ætas. Lib. 12. Metam; 128

Quod si in activis lateat accusativus, latebit etiam in passivis nominativus.

Bell, Gall: 4 *Cæsar*, Nostri milites amplius quatuor hor fortissimè pugnaverunt: A nostris militibu amplius horas quatuor fortissimè pugnatu est.

Interdum uterque casus apparet.

Plaut. in Pseud. Priusquam istam pugnam pu gnabo, ego etiam prius dabo aliam pugnan *Cicero pro Mur. Ex omnibus pugnis, quæ sunt i numerabilis, vel acerrima mihi videtur illa, q cum rege commissa est, & summa contentione p gnata. Salust. in Jugurth. Quæ negotia mu magis, quàm prælium malè pugnatum à suis, r gem terrebat.*

QVÆ GRAMMATICI *vocant verba I personalia passivæ vocis, appellat Varro spec declinationum, quæ tempora habent sine pe nis cujus verba subijciemus, quo res omnis per cua sit. Quæ verba, inquit, tempora habent, n casus, si habent personas, eorum declination species sunt sex: Vna, quæ dicitur Temporalis, Legebam, gemebam, lego, gemo. Altera perso rum, ut Sero, meto, seris, metis. Tertia Roga ut Scribóne? legóne? scribísne? legísne? Qu respondendi, ut Fingo, pingo, fingis, pingis. Q ta optandi, ut dicerem, facerem, dicam, faci Sexta impetrandi, ut Cape, rape, capito, rap Vides quemadmodum Varro appellet verb quæ habent tempora & personas, quæ hodie pellamus Personalia? Vides itidem, quemad*

dum primæ & secundæ personæ duntaxat meminerit, propterea, quòd propriè personæ dicantur? AVDI *quæ sequuntur. Item sunt declinationum species quatuor; quæ tempora habent sine personis. Interrogandi, ut Sciturne? seretúrne? Respondenti species eadem figura fiunt extremis syllabis demptis. Optandi species, ut vivatur, ametur, viveretur, amaretur. Impetrandi (hic postremus locus mutilus est; apparent tamen exempla) Paretur, pugnetur. Et infiniti modi, Parari, pugnari. Quis non videt Varronem hominem suæ ætatis doctissimum, quæ hodie Impersonalia vocis passivæ dicimus, appellasse declinationum species, seu verba, quæ habent tempora sine personis? Quis unquam Seror, vivor, pugnor, Sereris, viveris, pugnaris dixit? Appellantur ergo verba, quæ habent tempora sine personis, sive (ut Juniores loquuntur) Impersonalia, non quòd ... patientibus personis à fronte expressis ferè ... gantur, sed quia personis privantur. Cùm au... personas, intellige, quæ principatum tenent,* ... EM *sentit Phocas clarus grammaticus. Sunt, ... quit, verba, quæ in personis deficiunt, & im... rsonalia dicuntur, ut Pudet, tædet, &c. Ne... e Donatus ab hac sententia alienus fuit. Sunt, ... uit, quæ in T, litteram exeunt, & impersona... dicuntur, ut Pudet, tædet, pœnitet, libet, &... tet: Sed hæc & similia; defectiva ... timanda sunt. Meritò hæc defectiva sive*

Cur quædã verba appelleneur Impersonalia.

mutilia existimanda esse censet Donatus, utpote quibus præcipuæ personæ deficiant. Ex HOC V*a*-
Impersonalia à quibus verbis fiant.
ronis loca multa efficiuntur, primò, activa illa quæ transeunt in accusativum tertiæ duntaxat
I. *personæ, ut Sero, meto, pastino, aro, rigo, & cætera ejusdem generis, cùm passiva fiunt, esse hujus ordinis, nisi quis rebus mutis vocem tribuat, ut terra, de agricolis conquesta dicat, Aror ab ing... tis agricolis: si agricola terram sic alloquatur, T... ra parens nostrûm omnium quàm sæpe à nobis a... ris? sed ad rem redeamus.* Plaut. Epid.

Mihi isthic neq; seritur, neq; metitur.

Plin. lib. 8 c. 3. Actus vocabatur, in quo boves... gerent, cum aratur uno impetu justo. Cicero P... lip 2. Ab hora tertia bibebatur, ludebatur, ... mebatur. Horum nominativus facilè intelli... potest Frumentum, ager, vinum, ludus. Lud... ludum, apud Terentium legitur. DEINDE AB...
II. *mo & similibus verbis, quæ in omnes personas tr... seunt, fieri impersonalia, quod veterum auth... tate probari potest.*

Plautus Pseu.

Quid agitur, Callidore? Cal. Amatur, at... egetur acriter.

Hoc est dicere, Quid agis? Amo atque eg...

CÆTERVM *ab his verbis tum demùm fiunt imp... sonalia cùm voce activa absolute ponuntur q... verbis, Amo, turbo, potissimum accidit.*

Terentius Adelph.

Cur perdis adoleſcentem nobis? cur amat?

Idem Andr:

Meum gnatum rumor eſt amare.

Ibidem.

Omnes, qui amant, graviter ſibi dari uxorem ferunt, *Tacit. lib. 3. Si una, alterave civitas tur*bet. *Idem 4. Cùm repente turbare fortuna cœpit.* Hinc paſſivum fit. *Idem lib. 1. Poſtquam turba*tum in caſtris accepere.

Terent. Eunuch.

Neſcio quid profectò, abſente nobis, turbatum eſt domi.

Ne te moveat nomen, Quid, ponitur enim ...c, *ut apud Ciceronem Philip. 2. Neſcio quid* ...rbatus mihi eſſe videris. VERUM *ut ad Plau*...m redeamus, *dices, ubi eſt nominandi caſus* ...riusq; *verbi amandi, & egendi? Verbi aman*..., honeſtius tacetur, quàm exprimitur. *Egen*... atq; cæterorum, quæ primo aſpectu prorſus vi...ntur abſoluta, uſitatius, ornatiusq; ſupprimi...r, quàm explicatur, ut in illo Martialis ver...lo. Objectio.

Non bene (crede mihi) ſervo ſervitur amico.

...vius elegantius omittitur, quàm adhibetur ...amvis aliquando activo adjungatur.

Plautus Milit:

Nam ego jam diu apud huc ſervitutem ſervio.

...à Cicerone, cum in Ver. 7. dixit, *Curritur ad* ...orium: nominativus, curſus, neglectus eſt: quã-

vis verbo activo addiderit contra Rull. 2. Cur non eosdem cursus hoc tempore, quos L. Cotta, L. Torquato consulibus, cucurrerunt? VRGES *Egendi verbum non ejusdem esse generis, nec enim dicimus Egeo egestatem, ut Noceo noxam, Servio servitutem: qui enim divitiarum flagrant cupidine, non egent egestate, sed pecunia.* VENIT *in mentem illud Quintiliani, quo tibi satisfaciam: Ex quo mihi, inquit, inter virtutes Grammatici habebitur, aliqua nescire.* MVLTA *quæ hodie sunt absoluta, aut neutra, apud priscos fuêre activa. Turpilius apud Nonium, Meos parentes careo: Afranius apud eundem, Malè merentur de nobis heri, qui nos tantopere indulgent.*

Objectio.

Solutio.

Quædam neutra olim fuêre activa

Terentius Eunuch.

Eÿcienda est hercle hac animi mollities, nimis me indulgeo. Plautus Mil:

Jura, non nociturum esse hominem te hac re neminem.

Sic evigilo, festino, propero etiam apud posteros

Ovidius 1. Tristib.

Aspicies illic positos ex ordine fratres.
Quos studium cunctos evigilavit idem.

Idem 2. Metam:

--jam, quas induat illa, festinat vestes.

Plaut. Pen:

Quicquid agit, properat omnia.

Tacitus l. 2. Nisi voluntariam mortem properavisset

visset, Unde paßiva etiam fiunt. Idem de moribus Germanorum, Nec virgines festinantur. Plin. Paneg. Hinc delubra occulta celeritate properantur. Cic. Att. l. 9. At quàm honesta, & quàm expedita tua consilia, quàm evigilata tuis cogitationibus. VERISIMILE est (ut eò se referat oratio, unde egressa est) Egeo, ut careo, ut indulgeo, ut noceo, prisca illa ætate etiam accusativum admisisse. Egetur pecunia, vel quid simile, quod hodie neque apponitur, neq; opus est. Factitatum hoc fuisse priscis illis seculis, argumento est illud Marci Catonis apud Gell. l. 10. c. 14. Contumelia mihi factum itur. Vides quemadmodum, Contumelia, praecedat verbum, itur quod monstri similie est hac ætate. NON video cur verba hæc interim non habeant, si opus erit: tertiam personam multitudinis. Cur enim non dicant glires, Totæ nobis dormiuntur hyemes? Nec desunt veterum testimonia, quibus id confirmemus. Ovid. Epist. Noctes vigilantur amaræ. Tacit. l. 17. Nec enim hic, ut cæteris gentibus, quæ regnantur, certa dominorum domus. Idem de Germ. Trans Ligios Gothones regnantur. Cic. 1. de Orat: Attamen ista, quæ abs te breviter decursa sunt, audire cupimus. Idem pro Qu. Septingenta millia passuum vis esse decursa biduo? Idem 1. de Off. Quo in genere etiam multa in repub precantur. POSTREMO docemur ex iisdem verbis Varr. impersonalia omnes modos habere, id quod nonnulli veterum (ut re-

Impersonalia non carent tertia persona multitudinis.

Impersonalia habẽt omnes modos.

fert Diomedes) negarunt, unde hæc, non verba personalia, sed modum impersonalem appellarunt. Hinc factum est, ut ipse Diomedes non progrediatur ultra indicativum, cùm impersonalia inflectit. Verùm cæterorum modorum exempla etiam apud veteres inveniuntur. Ovidius. Ponite jam gladios hebetes, pugnetur acutis. Cæsar. 3. bell. Gall. Cùm jam amplius horis sex continenter pugnaretur. Cic. 3. Offic. Cùm à consulibus malè pugnatum apud Claudiam esset. Idem Attic. 10. Hic maneri diutius non potest.

Terent: Hecy:

Trepidari sentio, cursari sursum, deorsum.

Post se ablativum singularis vel pluralis numeri, cum præpositione A, vel Ab, exigunt,

Lib. 6. Lib. 1. *Cic ad App.* Nihil est à me inservitum temporis causa. *Idem Lentulo, Ejus orationi vehementer ab omnibus reclamatum est. Hic casus sæpenumero tacetur. Plaut. in Pseudeol. Quid agitur? P. statur hic ad hunc modum. Idem in Persa. Quid agitur? vivitur.*

Hæc verba passivorum constructionem omnino sequuntur: Nam modò ablativum habent. Cic. pro domo sua ab universo senatu reclamatum est. Idem ad Attic. l. 2. Non meo vitio fit, hoc quidem tempore (à te enim peccatū est) ut me ista epistola nihil consolaretur: Modò dativum, Mart. l. 13. Tota mihi

nibi dormitur hyems : Modò accusativum cùm
ræpositione Per. Cic. 4. in Verr. Confirmabat is
uraturum se esse , ne quid ei per filium suum no-
eretur. Item servantur casus activi. Idem 2. de
Offic. Occurritur autem nobis , & quidem à do-
tis & eruditis. DIOMEDES lib. 1. ait verba hæc
habere significationem agentis , utputa, inquit,
le, Legitur, scribitur, hoc est, Omnes legunt, o-
mnes scribunt. Quæ interpretatio in causa fuit,
t quidam crediderint ea generalitatem , ut vo-
ant, significare, atq; ablativum tantùm multitu-
inis admittere. Idem tamen Diomedes alio in
co, ubi accuratius agit de impersonalibus, docet
personalia infiniti modi passionem significare,
ducitq; illud Ciceronis, Nihil mihi ab istis noce-
potest. Item illud Salustij in Jugurth Cum Gal-
de salute nos de gloria certari. Ibidem docet
c admittere ablativum singularem : Tertiam,
quit, personam admittunt passivam, & decli-
atur passiva declinatione more impersonali,
asi, Pugnatur à me, à te, ab illo. Mirum est
stimasse Diomedem modum infinitum passionem
nificare, cætera verò actionem. POTUISSET
m illo suo argumento docere , Verba, quæ ma-
nè passiva sunt, actionem significare : Socrates
idatur ab omnibus. Omnes laudant Socratem:
gitur Cicero ab omnibus : Omnes legunt Cice-
em. Sed hæc hactenus devoranda fuit tandem
quando toties repetita crambe.

VERBA COMMUNIA.

VErba communia passiva significatione, passivorum more sextum casum interdum admittunt.

Apud Prisc. 8. *Cicero ad Nepotem*, Hoc restiterat etiam, ut te fictis aggrederer donis. *Idem de Sen.* Apud Prisc. 8. *Mirari se non modò diligentiam, sed etiam solertiam ejus, à quo essent illa dimensa & descripta.*

Varro, ab amicis hortaretur.

Lib. 7. d. 4. Lib. 5. d. 4. Epist. 91. Apud Prisc. 8. De bel. Afr: *Liv. Omnis ora maritima ab Acheis depopulata erat. Idem, Amicum ab ipso per tot casum expertum. Seneca. Infirmiores à validioribus tuebatur. Verius Flaccus, Sævitiaq; eorum ab omnibus abominaretur. Hirtius, Caius interim Virgilius, postquam terra mariq; clasus, se nihil proficere intellexit, Regem vagum, à suis desertum, ab omnibus aspernari.*

Nonnunquam dativum pro ablativo habent.

Terent. Phor. Meditata sunt mihi omnia mea incommoda.

ADMONITIO.

Tyrones, maximè præsenti tempore & imperfecto, à verbis communibus significatione passiva, quoad ejus fieri poterit, abstinebunt.

Hæ

Hæc enim testimonia non tam eorum causa, quàm in veteranorum gratiam allata sunt: quibus, pro sua prudentia & eruditione, an sit utendum, judicabunt.

De verbis communibus agit Gell. *l.* 15. *cap.* 13. *Subijciam nonnulla, cætera, si vacabit, perleges. Vtor, inquit, & vereor, hortor, & consolor, communia verba sunt, ac dici utroq; versum possunt Vereor te, & vereor abs te, id est, tu me vereris. Vtor te, & abs te, id est, tu me uteris. Hortor te, & hortor abs te, id est, tu me hortaris. Testor quoq;, & interpretor significatione reciproca dicuntur. Sunt autem verba hæc ex altera parte inusitata, & an dicta sint in eam quoq; partem, quæri solet: Citat nonnullos priscos autores.* PRISCIAN. *l. 8. multa verba numerat, quæ etiam in præsenti tempore, & imperfecto sunt communia, ex quibus nonnulla descripsimus. Cicer. ad Nepotem, Qui habet, ultro appetitur: qui est pauper aspernatur. Idem in Oecon. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. Idem, Cupio eum tam invidiosa fortuna complecti. Idem 2. de Invent. Observantia est,* per quam homines *aliqua dignitate antecedentes, cultu quodam & honore dignantur. Asinius Pollio, Sed cùm ob ea, quæ speraveram, dolebam, consolabar ob ea, quæ timui. Tacitus libro 12. Memmium Pollionem consulem designatum ingentibus promissis inducunt*

ducunt

inducunt sententiam expromere, qua hortaretur Clodius Octaviam despondere Domitio.

Plautus Trinum.

Non ætate, verùm ingenio adipiscitur sapientia. Ovid. 4. de Trist. eleg. 7. *palmas adeptas*, dixit passivè. Gellius lib. 15. cap. 7. *Observatum in multa hominum memoria, expertumq; est in senioribus plerisq; omnibus & cæt.* Cicero pro Rosc. Amer. *Quo uno maleficio scelera omnia complexa esse videbantur.* Scævola lib. 45 Pandect. de Verborum Obligat. *Nam sicut & ipsius, & hæredis caput: ita & ipsius vis, & hæredis, vel sæpius facti complectitur.* HUC spectat, *testatus, interpretatus, largitus, dilargitus, mentitus, ementitus, demetitus* à *dimetior, blanditus, confessus, abominatus*, quorum testimonia invenies in Rudimentis de Verborum generibus.

Objectio. DICET fortasse aliquis, hæc potius censenda esse verba passiva ab activis *depopulo, comito, consolo, complecto, amplecto.*

Responsio. Non eo inficias, quàm plurima apud priscos etiam fuisse activa, quæ modo ferè deponentia aut communia sunt, cujusmodi sunt *amplecto, amplexo, aucupo, complecto, consolo, contemplo, crimino, digno, largio,* & alia quàm plurima, quæ apud Priscianum l. 8. & Non. Marcellum DE CONTRARIIS GENERIBUS VERBORUM invenies.

NEUTROPASSIVA.

Vapulo

VApulo, Veneo, Fio, ut passionem significant, ita Passivorum more cō-struuntur.

Malo à parentibus vapulare, quàm assentatoribus aures patefacere. *Cicer. ad Tiro. Quantam diligentiam in valetudinem tuam contuleris, tanti me fieri à te judicabo.* Lib. 16. *Quintilianus, Fabricius respondit, à cive spoliari malle, quàm ab hoste venire.* Lib. 12. c. 1.

QVINQVE à Grammaticis hoc loco numerantur, Vapulo, veneo, fio, exulo, liceo: quorum duo ostrema prætermisimus, quod nondum ea cum ablativo personæ agentis legerimus. Cæterorum exempla accipe. Quintil. l. 9. cap. 2. Tum agenti criminis gratia, ita testis in reum rogatur, an à reo fustibus vapulasset. Idem l. 12. c. 1. de Fabricio, id mirantibus quibusdam respondit, à cive spoliare malle, quàm ab hoste venire.

APPENDIX.

FIO eleganter cum ablativo jungitur sine præpositione, sed alia significatione.

Terent. Andr. Nunc primum audio, quid illo factum sit. *Ibidem. Quid me fiet? Idem Heaut.* Lib. 14. *Tu fortasse, quid me fiat, parvipendis. Cicero ad Terent. Quid puero misero fiet? Ibidem Quid Tulliola mea fiet?*

Parti-

Participium, Futurus, eodem sen eundem casum postulat.

Terent Heaut. Quid me futurum censes?

Et cum dativo.

Philip. 2. *Cic. in Antoni.* Vide quæso Antoni, quid t futurum sit.

CONSTRVCTIO *hæc figurata est, deest en præpositio De, quæ tamen non rarò adhibet Cic. ad Attic. l. 6. Quid illo fiet, quem reliqu ro? quid de me autem, si non citò decedo? Id ad Attic. l. 2. Quid de P. Clodio fiat, rescri Jungitur etiam cum Dativo. Plaut: Bac Quid mihi fiet postea?* VERBVM *Facio eod modo usurpatur à doctis. Cic. 3. Verr. Quid h homine faciatis? aut ad quam spem tam perfid sum, tam importunum animal reservetis?*

Terentius Andr.

Nec quid me nunc faciam, scio.

Cicero 4 Acad. Diodoro quid faciam Stoic Idem pro Cæcin. Quid tu huic homini facia Idem 4. Acad. Quid enim faceret huic concl sioni? Si lucet, lucet: Lucet autem, lucet gitur.

COMMVNES OMNIUM *Verborum Constructiones.*

Hactenus de propria, atq; privata verboru constructione dictum sit.

Deincep

Deinceps de communis omnibus dicendum erit.

GENITIVVS COMMVNIS.

PRopria pagorum, castellorum, urbium, primæ vel secundæ declinationis, ponuntur in genitivo post quotvis verbum; si interrogatio fiat per adverbium, Vbi. Interrogatio Vbi.

Cic. Att. Egnatius Romæ est. *Idem ad Quint. Fr. Accepi litteras tuas datas Placentiæ. Idem Att. Veteranos, qui Casilini, & Calatiæ sunt, perduxit ad suam sententiam.* Lib. 4. Lib. 2. Lib. 16.

Propria sequuntur appellativa quatuor: Humi, Belli, Militiæ, Domi, quorum postremo adjungi possunt adjectiva Meæ, tuæ, Suæ, Nostræ, Vestræ, alienæ.

Cic. 5. Tusc. Theodori nihil refert, humine, in sublimè putrescat. *Idem de Offic. Quibuscunque rebus vel belli, vel domi poterunt, rempublicam augeant. Salust. Domi, militiæq; boni mores colebantur. Cicero ad Marcellum. Nonne mavis sine periculo domi tuæ esse, quàm cum periculo alienæ?* Lib. 2. In Catil. Lib. 4.

HVMI *jungitur interdum cum verbis significantibus* Humi jun-

canibus motam, Plinius l. 9. cap. 13. *Pinnis, q*
bus in mari utantur, humi vice pedum serpunt.

...gitur cum verbis significantibus motum.

Virgilius 1. Æneid.

Nec prius absistit, quàm septem ingentiam vict
Corpora fundit humi.

Plinius librò 8. capite 83. *Intentos ingenteis*
rus defigunt humi. Colum. lib. 8. cap. 15. *Ca*
liculus humi depressus.

Ovid. 3. Metamor.

Spargere aliquid humi.

Et ibidem lib. 1.

Prosternere humi juvenem.

Domi etiã substantivis copulatur.

DOMI, *etiam cum substantivis copulatur.* C
ad Att. l. 1. Clodius deprehensus domi Cæsa
& *Philip. 2. Qui tibi venit in mentem, redi*
re in memoriam nostram; te domi P. Lentuli
se educatum. *Idem Attic. 2. præpositionem a*
didit, Cum in domo Cæsaris quondam unus
fuerit, nunc, &c.

Dubium.

Quidam solent dubita
dicendum ne sit, Marcellus natus est Ro
nobilis urbis, ac nobili urbe.

Solutio.

Quibus respo
deat Cicero pro Archia, Primum (inqu
Antiochiæ, nam ibi natus est, loco nobili,
celebri quondam urbe, & copiosa, atq; e
ditissimus hominibus, liberalissimisq; st
dijs affluenti, &c. *Idem pro Rab. Posth.*
Neapoli in celeberrimo oppido cum mitella s
pe videmus chlamydatum L. Syllam Impera
rem. *Idem Phil. 4. Albæ constiterunt, in u*
opportun

opportuna munita, &c. PLINIVS ferè ablativo utitur addita præpositione. L. 2. c. 73. Constatq; in Berenice urbe Troglodytarum, &c. In eodem cap. 96. In Nea oppido Troadis. Ibidem, in Taurorum peninsula in civitate Parasino terra est, qua sanantur omnia vulnera. Eodem l. c. 97. Eadem natura in Hispali oppido uni puteo, cæteris vulgaris.

SI propria tamen fuerint tertiæ declinationis, vel Pluralis numeri, sexto casu utendum est.

Cic. de Divin: Babylone paucis post diebus Alexander est mortuus. Idem Tironi, Si statim navigês, nos Leucade consequere. Idem Sulpit. Commendo tibi majorem in modum domum ejus, quæ est Sytione. Idem Attic. Malo cum timore domi esse, quàm sine timore Athenis tuis. Idem ad eundem. Lentulum nostrum scis Puteolis esse. Idem pro Corn. Vnum objicitur, natum esse Gadibus, quod nemo negat. Lib. 1. Lib. 16. Lib. 13. Lib. 16. Lib. 9.

SEPTVAGINTA septem testimonia paraveram, quibus planum facerem, nomina tertiæ declinationis ablativo efferri, cùm hujus sunt loci, non dativo, ut nonnullis persuasum est: cujus sententiæ dant autorem Servium, qui usq; eo in ea fuit, ut existimarit illud Virgilij.

-- Tyria Carthagine qui nunc expectat.

metri necessitate dictum esse: Ciceronem vero antiptosin fecisse, cùm dixit in Philip. An tu Narbone in mensas hospitum cùm vomeres. Verùm, ne tibi pariam fastidium, multis omissis ostendam, neq; Virgilium necessitate coactum, ablativo fuisse usum neque Ciceronem ut ipse ait antiptosin fecisse. Cic ad Att. 16. Sextum nunciavit cum una sole legione fuisse Carthagine. Hunc locum videntur Grammatici ad normam Servij correxisse, sed in correctis sic legitur. Livius 1. bell. Pun. Annibal Sagunto capto, Carthaginem novam in hyberna concesserat, ibiq; auditis quæ Romæ, quæq; Carthagine acta, decretaq; forent &c. Etiam hic locus vitiosè citatur. Ibidem l. 4. Hippocrates & Epicides nati Carthagine, sed oriundi ab Syracusis. Idem l. 6. Ipse paucos dies, quibus morari Carthagine statuerat &c. Eodem l. Hunc ordinem laboris quietisq;, quoad Carthagine morati sunt, servaverunt. Et lib. 7. Quinq; millia Numidarum Carthaginem esse. Eodem l. Et armorum affatim erat captorum Carthagine. Et ibidem, Ex octaginta navibus, quas captas Carthagine habebat. Eodem, Fama erat magnum navalem apparatum eo anno Carthagine esse. Idem l. 8. Lucio Martio, Taracone, Marco Syllano, Carthagine nova, ad præsidium Hispaniæ relictis. Eodem Consilium ... his Carthagine erat. Eodem, Carthagine nihil civilis roboris est Eodem, Hæc Carthagine p... rabant. Idem 3. bell. Maced. Judicum ordo ea...

Exempla de Ablativo

dem tempestate Carthagine, dominabatur. Eodem, Carthagine & multitudinis assuetæ domum Annibalis frequentare, concursus ad vestibulum ædium est factus. Et lib. 4. Hunc Aristonem Carthagine observantem, &c. Idem lib. 1. Dec. 5. Certius aliquando, quæ Carthagine acta essent, ab rege resciverant. Plin. l. 15. c 18. Atque tertium, inquit, ante diem scitote decertatum Carthagine; tam propè à muris habemus hostem. Sueton. in Gall. Carthagine nova conventum agens, tumultuari Gallias comperit. Nulla necessitate compulsi omnes hi, quos citavimus, ablativo usi sunt, Non inficias eo, aliquoties apud Plautum, Dativum pro ablativo reperiri, Carthagini, Sicyoni, pro Carthagine, Sycione: Sed suspicor Grammaticorum diligentia id factum esse. JAM verò illud Cic. quod circumfertur, Arbitrabantur Corintho, & Carthagini non defore, qui illa restituerent, non est hujus loci. Quod ut apertius videas, integrum locum subjiciam. In Rull 2. Arbitrabantur Corintho, & Carthagini, etiam si Senatum & magistratum sustulissent, agrumq; civibus ademissent: tamen non defore qui illas restituerent, atq; qui ante omnia commutarent, quam nos audire possemus Corintho, & Carthagini, non sunt casus communes, sed proprij verbi sustulissent. QUOD ad antiptosin attinet, si Cicero cùm Narbone, dixit, figuratè locutus est (ut placet Servio) antepo- Nota.
nenda est Tulliana antiptosis Servij præce-

tioni, cùm non aliter Cicero loquatur 2. Phi
lip. Vide quæso Antoni, quid tibi futurum sit
quem & Narbone hoc consilium cum C. Treboni
cæpisse notissimum est. Idem Attic. 8. Partim
Albæ, partim Sulmone collocavit. Ibidem, Sul
mone C. Actium Pelignum aperuisse Antoni
portas. &c. Idem 3. de Nat. Quos Homerus, qu
recens ab illorum ætate fuit, sepultos esse dici
Lacedæmone. Idem de Senect. Dicere, ajunt
solitum Lacedæmone esse honestissimum hospiti
um. Sic idem 3. de Leg. de Senect. pro Dejot
Tarracone, dixit. Sic Liv. Crotone, Frusinone
Lacedæmone, Chalcide, Demetriade, Medeone
Plin. Salamine, Colophone, Tarracone, Babylo
ne, Leucade. Sic Justin. Suet. Horat. Virgil
Ovid. Silius. TYBVRI, fateor esse apud Cic
ad Attic. 16. Nunc demum rescribo his literis
quas mihi misisti, convento Antonio Tyburi. I
tem apud Sueton. in Calig. c. 8. Liv verò libr
10. belli Pun. Tybure dixit. Tybure haud ita mul
tò antè mortuus, quo ab Alba traductus fuerat
Idem 5. ab Vrbe, Anxuri dixit; Neglectum An
xuri præsidium &c. FORTE nominum Tybur &
Anxur, apud veteres & E, & I, litteris, abla
tivus terminabatur, vel Servio blanditi sun
librarij, cujus præceptionem invenies in 2. Edit
Donati. NOBISCVM facit Diomed. l. 1. Etiam
inquit, nomina civitatum in adverbia redig
possunt, & illa quidem, quæ genitivo casu I
vel Æ, litteris finiuntur, quando in ipsis civita

tibus sumus, vel illic aliquid agimus, ipso genitivo casu uti debemus, ut Romæ sum, Arimini versor, Arimini moror. Quando autem ad ipsas civitates pergimus, adverbium facimus ad locum, casu accusativo, ut Romam vado, Ariminum pergo: Si verò digredimur, septimo casu utendum est, ut Roma venio, Arimino discedo. Ea verò nomina civitatum, quæ genitivos in Is syllabam mittunt, in una tantùm parte dissentiunt à superioribus: nam & adverbium loci in loco, septimo casu conservabimus, ut Narbone sum, quia facit hujus Narbonis: Babylone sum, quia facit hujus Babylonis. Idem docet Prisc. lib. 15. multò copiosius.

APPENDIX.

DAtivo Ruri, vel ablativo Rure utimur, cum hujus est loci.

Plaut. Bach. Si illi sunt virgæ ruri, at mihi tergum domi est. *Livius, Morientem rure eo ipso die sepelire se jussisse ferunt.* Lib. 8. decad. 4.

TERENTIVS *Adelph. Ruri agebat vitam, & in Phor. Ruri se continebat. Plaut. Casin. Ruri incubat in præfectura. Liv. 7. ab urbe, Secundum ex locis tenuit, nullis domi, militiæq; ad conciliandum gratiam meritis, ut qui ruri, & procul coetu hominum inventam egisset.* QVID *si Ruri priscus est ablativus? maximè cum Iustinus lib. 1. dixerit, Igitur antelucano tempore ruri ingressus, obvium habuit servum de ergastulo &c.*

Interrogatio per Quod

SI verò per adverbium Quò, fiat interrogatio, accusandi casu efferuntur cujuscunq; sint declinationis ac numeri: ut, Quò is? Romam, Brundusium, Carthaginem, Athenas, Delpas, Gades, Rus, Domum.

Lib. 14. lib. 7. c. 16.

Cic. Att. Epistolas Catinam, Tauromìnum, Syracusas commodiûs mittere potero. *Plin. Suessam Pomeriam illa tempestate florentissimam deportata est. Ter. Heaut. Domum revertor mœstus. Idem Eunuch. Rus ibo. Cicero pro Archia, Eum domum suam receperunt.*

LIVIUS *lib 5 bell Maced. Athenas primùm deinde Chalcidem, inde in Thessaliam iêre. Idem 1. bell. Pun. Gadeis profectus, Herculi vota soluit. Idem 1. ab Vrbe, Delphos mittere statuit. Cic in Pison. Cn. Pompeium domum suam compulistis.*

Verba nunciandi Dandi, latentem motum adsignificant.

VERBA Nuntiandi, Dandi, latentem motum adsignificant interdum. Cic. 4. *in Verr. Res ab omni conventu cognita celeriter domum nunciatur. Idem ad Brutum lib. 10. Ita Romam erat nunciatum. Liv. 9. bell. Pun. Mißiq; qui Carthaginem ingens gaudium nuntiarent. Idem 7. bell Maced. Quæ postquam Samum sunt nuntiata. Cic. 3. Verr. Statim Messanam litteras dedit.* PROPRIA, *item Rus, & Domus numeri multitudinis etiam adjectiva sine præpositione admittunt. Liv. l. 3. bell. Pun. Inde Capuã flexit*

ite

iter luxuriantem longa fœlicitate. *Justin. l. 31.* Appropinquante vespere, equum conscendit, & rus urbanum contendit. *Liv. 2. ab Vrb.* Tantus terror Tarquinium atq; Hetruscos incessit, vt ambo exercitus Vejens & Tarquiniensis suas abirent domus. Rus numero multitudinis nondum legi sine præpositione. *Liv. lib. 9. dec. 4.* Jam ubi vos dilapsi domus, & in Rura vestra eritis. *Salust. Jugurth.* Domum regiam dixit: Aurum atq; argentum, & alia quæ prima ducuntur, domum regiam comportant. *Prisc.* addit humum, militiam, quod tamen nullis testimonijs docet. Nota.

SI per Vnde, vel Qua fiat interrogatio, ablativo utemur. Interrogatio per Vnde & Quà.

Vnde redis? Roma, Carthagine, Athenis, Delphis, Gadibus, Rure, Domo, Quà iter fecisti? Roma, Brundusio &c. *Cic. Attic.* Accepi Roma sine tua epist. fasciculum litterarum. *Idem Attic.* Hæc super re scribam ad te Rhegio. *Terent. Eunuch.* Video rure redeuntem senem. *Cicero ad Attic.* Iter Laodicea faciebam, cùm has litteras dabam in castra, Lib. 5. Lib. 14. Lib. 5.

APPENDIX.

PRopria sæpe præpositionem accipiunt, maximè si quæstio fit per Vnde aut Quò.

Cicero Attic. A Brundusio nulla adhuc fama venerat. *Idem ad eundem,* Navis & in Cajeta Lib. 9. Lib. 8.

parata est nobis, & Brundusij. Idem de Senect. Adolescentulus miles profectus sum ad Capuam. Livius, Interim ab Roma legatos venisse nuntiatum est. Cæsar. Complures præterea naves longas in Hispali faciendas curavit. Plinius ad Calestrium, Proconsul provinciam Bœticam per Ticinium est petiturus.

Bell. Pun. 1.
Bell: Civ: 2
Lib. 7.

Objectio.

QVINTILIANUS lib. 1. c. 5. ait, fieri solœcismum Adiectione, cùm propriis additur præpositio, ut veni de Susis in Alexandriam. Cicero Atticose per literas purgat, à quo fuerat reprehensus, quòd, In Piræa, scripsisset: ait enim se, In, non ut oppido præposuisse, sed ut loco: existimaverat enim Piræea locum esse, non oppidum. Rem totam subijciemus, quo facilius intelligatur. Scripserat Cicero ad Atticum lib. 6. de his verbis, In Piraea cùm exissem pridie Idus Octobris accepi ab Acasto servo meo statim tuas litteras. Eum Accusaverat Atticus in quadam epistola solœcismi, quòd præpositionem addidisset. Cui Cicero ita respondit libro 7. Venio ad Piræea, in quo magis reprehendimus sum quòd homo Romanus Piræea scripserim, non Piræeum (sic enim omnes nostri locuti sunt) quàm, quòd, In, addiderim: Non enim hoc ut oppido præposui? sed ut loco. Et tamen Dionysius noster, qui nobiscum est, & Nicias Cous non rebatur oppidum esse Piræea. Sed de re videro: Nostrum quidem si est peccatum, in eo est, quòd non ut de oppido locutus

locutus sum, sed ut de loco. Sequutusq; sum non
co Cælsum.

Mane ut ex portu in Piræum.

*Malus enim autor latinitatis est) sed Terentium
ius fabellæ propter elegantiam sermonis puta-
ntur à C. Lælio scribi.
rri aliquot adolescentes convenimus in Piræeum
Et idem, Mercator hoc addebat captam è Su-
, quod si, δήμους, oppida volumus esse, tum est
pidum in Sunium, quam Piraeus. Sed quoniam
ammaticus es, si hoc mihi Ζήτημα persolve-
magna me molestia liberabis.* HACTENUS *il-
apud quem nihilominus frequenter leges
epositionem proprijs additam, ut ad Att: l. 8.
o autem cum esset incertum iter Cæsaris, quod
ad Capuam, vel ad Lucretiam iturus puta-
ur. Lepidum ad Pompejum misi, & litteras:
ne quo indicerem, reverti Formias. 7. Ver.
ratibus conjunctis freto fugitivi ad Messanam
nsire possent. Ibidem, Accedere incipiunt ad
racusas. Idem Phil. 13. Ut cum suis copijs i-
ad Mutinam, Idem Philip. 22. Profectus ad
tinam est. Idem 2. Offic. Quam cum in Si-
nem attulisset. Ibid. l. 3. Si exempli causa,
bonus ab Alexandria profectus. Ibidem, Si
n sciat complures mercatores ab alexandria
isse. Idem Philip. 12. Ne si à Mutina
dem recesserit, audiemus Antonium. I-
m, Recedit igitur à Mutina.* SED *quid*

opus est pluribus testimonijs ? Liv. tertio quo verbo præpositionem solet addere, maximè abl tivo, cum motus è loco significatur. Lib. 1. be Pun. Legati Romani ab Carthagine in Hispa am trajecerunt. Idem 2. bell. Maced. Attalus Argis Sicyonem est profectus. IDEM *sæpè, præpositionem etiam adhibet 5. ab Vrb. Inde Vejos exercitus ductus. Ibidem, Cum exerci bus nec opinato ad Vejos accessere.* DICET *h fortasse aliquis, Ad, hic propinquitatem adsig ficare. Audi eundem Livium sublata præposit ne, idem prorsus significasse. Ibidem, Voluntar ductus exercitus Veios. Ibidem, Seu Veios, quò alio duci velint. Vides ut idem significe addita, vel detracta præpositione. Si, Ad, prop quitatem adsignificaret, non dixisset Cicero p Planc. Brundusium veni, vel potius ad mœni satis enim esset, ad Brundusium veni Plini frequentissimè præpositiones addit, maximè c motus è loco significatur, interdum etiam c quies. Lib. 31. cap. 2. Aquarum culpa in Trœ ne omnium pedes vitia sentiunt. Idem lib. cap 7. Inveniuntur compluribus aliis locis si in Ephyra & Asso. Lege Cæsarem, Curtium, a*

NOTA. *quos eadem loquendi rationem invenies.* QV *ergo, inquies, non constat sibi M. Tullius? Si p lò attentius quæ dixerit, consideres, planè inte ges, non esse sui dissimilem. Primùm non confe est apertè peccatum vitiumque esse, præpositione addere nostrum inquit, quidem si est peccatum*

inde ait se Terentium elegantiæ studiosissi-
mum, optimumq; latinitatis autorem secutum.
extremum, quæstionem solvendam, modumq;
plicandum reliquit Attico tanquam Gramma-
o: perinde ac si diceret: eos, qui ad Gramma-
torum normam loquuntur, præpositionem decli-
re: qui verò orationis ornatui & elegantiæ ser-
unt, eam minimè reformidare.

OMVS nonnunquam etiam præpositiones ad-
ittit. Plinius ad Calestrium lib. 7. Ego in vil-
ejus sæpè secessi, ille in domò mea sæpè convo-
vit. Livius lib. 4 dec 3. Ab domo venerunt
cero 2. Philip. Ad quem è domo Cæsaris tam
lta delata sunt. Idem 5. Tusculan. Socrates
tem primus philosophiam devocavit è cœlo &
urbibus collocavit, & in domos etiam intro-
xit. Seneca lib. 2. Controvers. Controversia
ma: Ego in domum vestram intrabo. Ibidem,
po operam, quod in domo tua facillimum est,
abdicer. Ibidem, Aliquid in domo locupletis
agendum, agam. NON solùm verba, sede-
m nomina interdum casus communes habent
ar 1. bell. Gall. Reliqua privata ædificia in-
dunt; frumentum omne, præterquam quod se-
portaturi erant, comburunt, ut domum re-
ionis spe sublata, paratiores ad omnia pericula
unda essent. Cicero Philip. 4. Cùm capitalem
estiferum Brundusio M. Antonij reditum ti-
emus.

Appellativū Domus etiā admittit præpositiones.

Nomina interdum casus communes habent.

Nomi-

NOMINA Insularum, Regionu[m], Provinciarum, cæterorum den[ique] locorum, præpositionem ferè desid[e]rant.

Lib. 4. *Cic. in Verrem.* Sicilia in Africam gradus i[m]perij factus est Romanis. *Idem Attico,*
Lib. 9. *mitto tibi, si valebit, tegulam illum nullam in [I]talia relicturum. Idem ad eundem, Nonis Qu[intil.]*
Lib. 14. *veni in Puteolanum. Idem ad eundem, Ego in T[us]*
Lib. 13. *culano te expecto.*

II. APPENDIX.

PRopriis majorum locorum int[er]dum detrahitur præpositio, præcip[uè] à poëtis & historicis.

Æneid. 3. *Virgil.* Ibitis Italiam, portusq; intrare lice[bit].
Bell. Mac. 7 *Livius, Ingressi rursus iter per Chersonesum, H[el]*
Lib. 2. *lespontum perveniunt. Tacitus, Germanicus Æ[gy-]*
Ibidem. *ptum proficiscitur. Idem Germanicus Æg[yp-]*
Lib. 4. c. 1. *to remanes. Val. Max. M. Bibulus duos eg[re-]*
Bell. Civ. 3. *giæ indolis filios suos à Gabinianis militibus Æg[y-] ptio occisos cognovit. Cæsar. Cæsar cum audi[s-] set Pompejum Cyri visum, &c. Cicero pro do[mo] sua. M. Cato invisus, quasi per beneficium C[y-] prum relegatur.*

Propriis majorum CVM HIS *atque aliјs ejusdem generis no[mi-] nibus detrahitur præpositio, fit solœcismus D[e-]*

tracti[s]

ctione, ut *Quintiliano l. 1. c. 5. placet, ut Æ-*
to venio, quam tamen ut vides, non solùm
tæ & historici, sed etiam oratores interdum
ittunt. Cicero pro Lege Manil. Siciliam a-
, Africam exploravit, inde Sardiniam venit
m in extrema 7 in Verr. Teq; Juno Regina,
us duo fana duabus in insulis posita sociorum,
litæ & Sami sanctissima & antiquissima, si-
i scelere idem iste omnibus donis, ornamen-
; nudavit, nisi quis putet Melitæ & Sami vr-
ipsas hic significare non insulas: quæ appositio
ior erit: neque minus dura: si insulas ipsas
elligamus. NON pauca preterea testimonia
feruntur, quæ tamen non urgent. Cicero ad
ic 5. Sexto Delum Athenis venimus, & pau-
ost, ab Ceo, jucundè, ind. Gyarum sævo ven-
on adverso: hinc Scyrum, inde Delum, &c.
erat in animo nihil festinare, Delo nec me
ere. Eodem libro, Quæ mihi jam Sami, sed
bilem in modum Ephesi præsto fuit Idem
undem, Cùm Corcyræ epulati essemus. HÆC,
am, & similia non urgent, cùm Delos, Sa-
Corcyra, non solùm insularum, sed etiam
dorum sunt nomina, ut Rhodus, Ithaca, Te-
s, Melita. Cicero 3. Verr. Delum oppidum
llat & Samum, Tenedum vrbem, & Simbo
Samum vrbem vocat, Melitam Cic 6. in Ver.
n oppidum vocat: Insula est Melita Iudices
in qua est eodem nomine oppidū, &c. Corcyrã
& ur-

locorum oratores præpositione nonnunquã detrahunt.

& vrbem esse docet Plinius libro 4. cap. 12. *dibile est in cæteris insulis fuisse oppida i* *nominibus.* CÆSAR *l. 2. bell Civil. Quibu* *territus Varro, cùm itinere converso sese in* *liam venturum promisit: non facit ad rem,* *Italiam, præcedat præpositio. Neq; illud S* *nij, Decedens Macedonia: neq; Ciceronis l* *ad Att. Si Cn. Italia cedit in vrbem redeun* *peto: utrunq; enim verbum ablativum sæpe* *bet sine præpositione. Cicero pro Lig. Dece* *Considius provincia. Sic decedere via, jure* *instituto suo, itinere, fide, &c. Idem ad* *Cedam urbe, quàm per me conservatam, ut* *libera, in servitute videre non potero. Ad* *dem. Cedam de via. Ad eundem, Cedere* *Curia, & pro Milon. Cedere possessione. Q* *si Sardinia, & Cyprus aliquando etiam vr* *nomina fuerunt? Terentius, cujus autorita* *Cicero solet tueri, Cyprum in Adelphis bis* *omissa præpositione.*

Cedo, Decedo, sæpe ablativum habent sine Præpositione.

-- te ajunt, proficisci Cyprum.

Ibidem.

-- & item hinc alia, quæ porto Cyprum.

Et Livius lib. 5. dec. 5.

Crebro pars Cyprum navigant.

Ibidem.

Navigare Cyprum pergit.

Ibidem

Cyprum extemplo classem misit.

Cùm Petendi verbum pro proficiſci, adire, ...ibetur, non eſt locus in præpoſitioni. *Liv.* ...ell. Pun. *Dum ipſe terreſtri per Hiſpaniam Gal*...q; *itinere Italiam peteret.* *Plin ad Caleſtri*... *l. 7. Proconſul provinciam Bœticam per Ti*...*um eſt petiturus.* — Peto prò proficiſcor, præpoſitionem reſpuit

APPENDIX.

...Erta appellativa ablativo ſine præpoſitione eleganter efferuntur, quæ ...oquin accuſativo cum præpo ſitione ...r, efferenda eſſent.

...*ero Attico,* Nunc iter conficiebamus æſtuo- ...& pulverulenta via. *Idem in Verrem, Mul*...*nihi à C. Verre inſidiæ terra mariq; factæ ſunt.* ...*m pro Planc. Iter à Vibone Brunduſium terra* ...*ere contendi.* — Lib. 5. Lib. 2.

...Agandi verbum hanc in primis elegantiam ſibi vendicat. — *Vagari.*

...*m in Marc. Anton.* Nunc tota Aſia vagatur, ...litat ut Rex. *Idem at Attic. Quem quidem* ...*o jam tutò vel ſolùm tota Vrbe vagari poſſe.* ...*m pro Fonteio, Hic contrà vagantur læti atq;* ...*cti paſſim toto foro.* — Philip. 10. Lib. 14.

DATIVVS COMMUNIS.

...Vodvis verbum admittit dativum ...ejus perſonæ, in cujus gratiam

tiam, commodum, vel incommodu[m] aliquid fit.

Plautus Milit. Tibi aras, tibi occas, tibi ser[is], tibi eidem metis. *Cicero Attico. Libros tu[os] cave cuiquam tradas: nobis eos, quemadmodu[m] scribis, conserva. Livius, Magno illi ea cunct[a]tio stetit.*

Lib. 2.

Ab Urbe 2.

ACCUSATIVUS COMMU[NIS] NIS TEMPORIS.

TEmpus accusativo vel ablativo c[a]su effertur, si per Quamdiu fiat i[n]terrogatio, ut Quamdiu regnavit R[o]mulus? Septem & triginta annos, v[el] annis.

Ab Urbe 1. *Liv.* Romulus septem & triginta regna[vit] annos. *Suetonius, Vixit annis viginti noven[i],*
In Cal. cap. 59. *imperavit triennio, & decem mensibus, diebu[s] octo.*

Sin verò per quando fiat, ablativo ut[i]mur, ut quando datum est tibi nego[ti]um? Anno superiore.

Cicero de Arusp. Negotium magistratibus datum anno superiore. Idem 5. Tusc. Heroica[m e]tiam ætatibus Ulyssem & Nestorem accepimus fuisse, & habitos esse sapientes.

SPATIU[M]

SPATIVM temporis vocant, cùm per adverbium Quamdiu fit interrogatio, & tunc frequentiùs utimur accusativo, quàm ablativo.

Spatium temporis frequentius in accusativo effertur.

Livius 1. ab Urbe. Regnavit Ancus annos quatuor & viginti. Idem 1. bell. Maced. In paucos dies sæviente Borea retexti. Cicero 5. Tusculan. Dionysius duodequadraginta annos Syracusanorum Tyrannus fuit. Idem 4. in Verr. Provinciam triennium obtinuisti. Idem 2. de Leg: Cottæ censet habendas triduum ferias. Idem ad Catonem l. 15. Biduum Laodiceæ fui deinde Apameæ quatriduum triduum Synadis, totidem dies Philomeli. Sic ferè Cicero & Livius loquuntur. Plinius sæpe etiam ablativo utitur. Maximè lib. 7 c. 48. Masinissam sexaginta annis regnasse indubitatum est SPECIEM temporis quidam appellant, cum per adverbium Quando, interrogamus. ABLATIVVS interdum Intra, significat, ut paucis diebus, Biduo, Triduo, pro intra paucos dies. Intra biduum, Intra triduum. Cicero ad Quint. Frat. lib. 3. Diebus sexdecim absolutæ quatuor tragœdiæ Idem Attico, l. 9. Biduo aderimus. Idem pro Mil. Clodius respondit, triduo illum, ad summum quatriduo periturum.

ACCUSATIVUS COMMUNIS SPATII.

CVivis verbo apponi potest accusativus qui distantiam loci significet.

Lib. 16. *Cic. ad Tironem*, Is locus est citra Leucadem stadia viginti.
Lib. 12. *Idem Attico, cubitum nullum assiduo cursu processit* *Idem pro Dejotaro. Negat se à te pedem discessisse.*
Bell. Mac. 7. *Livius, Mille & ducentos passus ibi latitudo patet.*
Ibidem. *Idem, Duo millia ferme, & quingentos passus ab hoste posuerunt castra. Cic. pro Sex. Edixit, ut ab Vrbe abesset millia passuum ducenta.*

Interdum ablativo utũtur scriptores: *Cæsar*, Eo die castra promovit, & millibus
Bell. Gall. 1. passuum sex à Cæsaris castris sub monte consedit.
Ibidem. *Idem, Ab exploratoribus certior factus est Ariouisti copias à nostris millibus passuum quatuor & viginti abesse.*

SPATIVM *loci multò frequentius accusativo effertur, quàm ablativo, Cæsar 1. bell. Gall. Cùm bidui viam processit, nuntiatum est Ariovistum cum suis copijs ad occupandam Vesutionem contendere, triduiq; viam à suis finibus processisse. Cicero 6. in Verr. Neque ab argento digitum discedere.*

ABLATIVUS ABSOLUTUS.

QVibuslibet verbis addi potest ablativus absolutè positus.

Lib. 7. *Cicero Attico*, Quod autore te velle cœpi ad
Lib. 14. jutore assequar. *Idem ad eundem, Scripsi ha* ...

Ad ...

ad te appositam secunda mensa. Idem de leg. Nobilium vita, victuq; mutato, mores mutari civitatum puto. Idem de Clar. Orat. Ego cautius posthac historiam, te audiente attingam. Lib. x.

ALIQVANDO absolutè ponitur participium præteriti temporis sine nomine. Liv. 1. bell. Macedon. Inde ad Pluvinum est progressus nondum comperto, quàm regionem hostes petissent. Tacit. lib. 2. Audito castellum Luppiæ fluminis appositum obsideri, sex legiones eo duxit. INTERDVM ablativus & nominativus verbi ejusdem sunt personæ. Ad Tironem l. 16 Verbenvi te cogitationis tacitæ duntaxat convicio quod fasciculus alter ad me jam sine tuis literis perlatus est: non potes effugere hujus culpæ pœnam te patrono. Seneca de Vita beata cap. 20. Populo spectante fieri credam, quicquid me conscio faciam. Idem 3. epist. libr. Acerbum est viri, quantò acerbius, si id faciente patiaris?

Horat. lib. 1. Ode. 2.
Neu sinas Medos equitare inultos
Te duce Cæsar.

Sedigitus apud Gellium l. 15 c. 24.
Multos incertos certare hanc rem vidimus,
Palmam poëtæ comico cui deferant,
Eum, me judice, errorem dissolvam tibi.
Sic Ovidius non rarò loquitur.

ABLATIVUS INSTRUMENTI, CAUSÆ, MODI ACTIONIS.

QVævis verba Ablativum admittunt significantem instrumentum.

Terentius Adelph. Hisce oculis egomet vidi. *Cicero in Vatinium, Cùm illud iter Hispaniense pedibus confici soleat. Idem in Verrem. Sex lictores circumsistunt valentissimi, cædunt acerrimè virgis.*

Aut causam propter quam aliquid fit.

Lib. 2. *Idem ad Quintum Fratrem*, vestra culpa hæc acciderunt. *Idem in Bruto, Vereor ne amore*

Lib.10.c.37. *videar plura, quàm fuerint in illo, dicere. Terent. Adelph. Dolore ac miseria tabescit. Plin. In Africa magna pars ferarum æstate non bibunt inopia imbrium,*

Aut modum quo aliquid fit.

Cicero pro Milone, Quoniam modo id factum ferret civitas? *Idem de Senect. Sapientissimus quisque æquissimo animo moritur, stultissimus iniquissimo. Idem pro Flac. Pacem maritimam summa virtute, atque incredibili celeritate confecit.*

Modus actionis præpositionem, Cum interdum desiderat.

Idem

Idem de Offic. Ira procul absit cum qua nihil rectè fieri, nihil considerare potest. *Idem de Orat.* *Cum febri domum rediit, dieq; septimo est lateris dolore consumptus.* Lib. 1. Lib. 3.

QUINTILIANUS *l. 1. c. 4.* *Existimat instrumenti casum non esse ablativum, sed septimum casum. Quærat, inquit, etiam sitne apud Græcos vis quædam sexti casus, & apud nos quoque septimi: nam cùm dico, hasta percussi, non utor ablativi natura: nec si idem græcè dicam, dativi,* τῷ δόρυ, *Hæc ille.* GRÆCA *& Latina lingua ablativo instrumenti præpositionem non addit.* AD CAUSAM *propter quam, pertinent hæc & similia, Ardere iracundia, dolore, ira, studio, desiderio, amore alicujus rei. Flagrare, inflammari cupiditate, amore.*

Ablativo instrumenti non additur præpositio.

Terentius Adelph.

Me miserum, vix sum compos animi, ira ardeo iracundia.

Hæc etiam fortassis, Lætor, gaudeo, delector, oblector, tristor, de quibus suprà egimus. MODUM *actionis cognoscemus interrogatione Quomodo, Quomodo tulit injuriam? æquo, iniquo animo.* *Cicero pro Flac.* *Pacem maritimam summa virtute, atq; incredibili celeritate confecit: clara, suppressa, submissa voce dicere.*

Modus actionis interrogatione cognoscitur.

ADHIBETUR *etiam præpositio.* CUM *quæ comes dicitur.* *Cicero pro Cluent.* *Semper magno cum metu dicere incipio.* *Idem*

Orat. Cùm videret Oratores cum severitate au-diri, poëtas autem cum voluptate, tum dicitu numeros sequutus.

ABLATIVUS EX-CESSUS.

CVivis verbo adjungi potest ablati-vus rei qua excessus significatur.

Lib. 2. *Cic. de Clar. Orat.* P. Scipio omnes sale, fa-cetijs superabat. *Idem de Orat. Lepóre & hu-manitate omnibus præstitit Socrates. Terentiu Phor. Incredibile est, quantò herum anteeo sa-*

L Lib. 2. *pientiæ. Salustius, Quum omnes gloria antei-ret, omnibus tamen charus erat.*

L

ABLATIVUS PRETII.

QVælibet verba Ablativum admit-tunt, significantem pretium.

Ut Senatus tritici modium tribus denarii æstimavit. Magno has ædes ædificavit. Do-natus docet litteras mina in singulos men-ses. Mina valet centum drachmis Atticis

Lib: 7 Secalis modius proximo anno ternis sester-tijs fuit: summum quaternis. *Cic. in Verrem Hæc quæ vel ita redimi rectè possunt, æstimare pecunia non queo. Terentius in Andr. Vix dra-*

Lib. 5. *chmis obsonatus est decem. Cicero in Verr. Do-*

cen

ceus oportet aliquo in loco Siciliæ, Prætore Verre, ternis denarijs tritici modium fuisse. Plinius, Viginti talentis vnam orationem Isocrates vendidit. Livius, Multorum sangvine & vulneribus ea Pœnis victoria stetit. Idem, Magno illi ea cunctatio stetit. Lib. 7. c. 30 Bell. Pun. 3

Non solùm verba, quæ apertè emptionem, venditionem significant, ut Emo, Coemo, Redimo, Mercor, Vendo, Divendo, Distraho, Venundo, Veneo, Sto, Consto, Valeo, Liceo, Licitor, Addico, Loco, Conduco, Taxo, Æstimo, pro Taxo, Sum pro Valeo: sed etiam quævis alia huc spectant. Varro lib. 3. de re rustic. Piscinæ ædificantur magno. Verba emptioné, venditionemq; significántia. Ædifico.

Horatius lib. 2. Satyr. 2.

Quæ virtus & quanta bonis sit vivere parvo. Vivo.

Plautus Trucul.

Iam Hercle, jam magno tu vapula. Vapulo.

Plinius l. 7. c. 37. Aristidis Thebani pictoris unam tabulam, centum talentis rex Attalus licitatus est. Æstimo, cujus suprà meminimus, cùm parvi, aut magni facere significat, genitivo gaudet, cùm verò æstimationem habere, aut taxare, hujus est loci. Cicero 5. in Verr. Eodem tempore Antonius tribus denarijs æstimavit post messem summa in vilitate. Ibidem, Idq; frumentum Senatus ita æstimasset, quaternis sestertijs tritici modium, binis hordeum. Licitor. Æstimo.

Magno, permagno, parvo, pauluiò, mi- Æstimo.

 nimo,

pro taxo ablativo pretii jungitur

minimo, plurimo, & si qua præterea sunt, sæpe sine substantivis reperiuntur. Cic. in Verrem: Decumas agri Leotini vendidisti, si ex lege, magno: si, ut lex esset tua libido, tunc parvo. Ibidem, At permagno decumas ejus agri vendidisti.

Terentius Eunuch.

Quid agas? nisi ut te redimas captum, quam queas
minimo, si nequas paululo quanti queas.

Cic. 5. in Verr. Excogitare non poterat, quemadmodum plurimo venderet. INTERDUM *adjungitur substantiva.* Mart: l. 6.

Parvo cum pretio diu liceret.

Vili, Caro, non admittunt substantiva.

VILI tamen, & Caro, non videntur substantiva admittere. Plaut. Epid. Quanti jam emit? T. Vili. Quintilianus Declam. 9. Quid me admoneris supremarum amiti mei precum, quibus hæc alimenta caro empta inopi patris senectæ parita? Si tamen locus mendo caret: Nam Cicero Carè, solet dicere, & Quintilianus eadem Declamat. Tanti constat patri captivitas mea cùm tam carè redemptus sim. Diomedes lib. 1. De Adverbio, Caro & vili vocat æstimationis adverbia. Verbum Valeo ablativum vel accusativum amat. *Plin. l. 33. c. 3. Aureus nummus post annum sexagesimum secundum percussus est, quàm argenteus, ita ut scrupulum valeret sestertiis vicenis. Varr. lib. 4. de lingua Latina.*

Valeo, jungitur cum ablativo vel accusativo.

Dena-

enarij, quod denos æris valebant: quinarij,
iod quinos. HVC etiam spectat Sum, pro va- Sum.
o. Cic. 5. in Verr. Verùm enimverò, cùm es-
frumentum sestertijs binis, aut ternis quibusvis
cis provinciæ, duodenes sestertios exegisti. Ibi-
m. Cùm in Sicilia sestertijs binis tritici mo-
us esset (ut illius epistola ad te missa, declarat)
nmum sestertijs ternis Secale, vulgus Centenū
cat. Silígo genus est tritici delicatissimi, na-
e centenum significat, ut quidam arbitrantur.

EXCEPTIO.

HIS tamen genitivis, exceptis, Tanti
tantidem, quanti, quanticunq; plu-
s, minoris.

c. de Off. Emit homo cupidus tanti, quan- Lib. 3.
voluit. Idem ibidem. Vendo meum non plu-
quàm cæteri, fortasse etiam minoris. Idem in
rr. Quanti frumentum sit considera, video Lib. 2.
binis sestertijs. Seneca, Tantidem redemi pa-
m, quanti a te redemptus sum. Lib. 5. Cont.
PLINIVS lib. 35. cap. 10. de Pamphilo picto-
. Docuit neminem minoris talento annis de-
n. Sen. ad Martium de consol. Tanti quod-
q; malum est, quanti illud taxavimus. QVI-
M addunt, Tantivis, quantivis, quantili-
, sine veterum testimonijs. Non video
tamen, cur non ita loquamur, si opus
. MAIORIS nusquam arbitror esse.

pro quo classici, Pluris utuntur. QUANTICUNQUE, *& quantiquanti geminatum, idem valent. Iuven. Quanticunque domus constet. Cic. ad Attic. 12. Sed quantiquanti bene emitur quod necesse est.* TANTIDEM, *Cic. 5. in Verrem. Quò quisq; vehere jussus esset, ubi tantidem frumentum emeret, quanti domi vendidisset.*

APPENDIX.

GEnitivi, Tanti, quanti, quanticunque, minoris in ablativum transeunt, si adduntur substantiva.

Liv. 2. bell. Pun. Hic miles magis placuit, cum pretio minori redimendi captivos copia fieret. TANTIDEM *ablativo caret. Laurent. Valla. Pluri pretio, ausus est dicere, malim dicere, majori pretio, aut Cariùs. Liv. 2. bell. Punici, Octo millia servorum audio armari, non minor numerus noster est nec majori pretio redimi possumus, quam hi emuntur Cicerò pro Dom. Emi domum penè dimidio cariùs quam æstimabat.* ADVERBIA *carè, cariùs, carissimè, benè, meliùs, optimè, malè, pejùs, viliùs, vilissimè, cum verbis emendi, vendendiq; apud bonos autores invenies.*

CONSTRUCTIO VERBI INFINITI.

Ver

VErba infinita eosdem post se casus postulant, quos finita.

cero Tironi, Malo te paulò post valentem, àm statim imbecillum te videre. *Idem ad* Lib. 16.
uintum Frat. Quod scribis te à Cæsare quoti- Lib. 1.
plus diligi, immortaliter gaudeo. Idem ad Lib. 7.
ttic. Vellem te in principio audivisse amicisè me admonentem.

Præteritum perfectum passivum & usquamperfectum, ex infinito Esse l Fuisse, atq; participio præteriti temoris supplentur, mutatis numeris & eneribus pro re de qua agitur.

cerò in Antonium. P. Clodium meo consilio erfectum esse dixisti. *Idem pro Cluent. Inju-* Philip. 2.
am ab hujus familia factam esse dixisti.

Verbum interdum omittitur.

m pro Mil. Negant lucem fas esse ei intueri qui à se hominum occisum fateatur.

VERBA *infiniti modi appellat Quintil. l. 9. c. 3. Verba infinita: Gellius l. 1. c. 7. Indefinita Grammatici infinitiva, quod neque personas ue numeros definiant. Diomedes l. 1. Variis* Variæ infinitivi modi appellatio.
ninibus ait appellatum esse infinitivum mo-n, Impersonativum, Insignificativũ, Perpetuũ. hæc & similia sine ulla jactura omitti pos-t. PRÆSENS, *& imperfectum tempus*

tam

tam activum, quàm passivum una voce exp-tur, ut Amare, Amari. Perfectum & plusqu-perfectum activum, una etiam voce contin-ut amavisse: passivum ex participio præt-temporis, & infinito, esse vel fuisse, supplicatu-

FUTURUM INFINITU- ACTIVUM.

FORE, futurum infinitum, tantùm usu est, jungiturq; cum omnibus -neribus, & utroque numero.

Lib. 1. Ibidem. *Cic. ad Lent.* Vehementer confidit his lit-se apud gratiosum fore. *Idem ad eunde-Spero nobis hanc conjunctionem voluptati fo-*

Lib. 8. Lib. 7. *Idem Att. Nihil arbitror fore, quod reprehen-Idem ad eundem, Dionysio dum existimabam-gos nos fore, nolui molestus esse.*

CÆtera quibus prisci usi sunt, jam -olleverunt, pro quibus infinito, E- & participio in Rus, utimur.

Lib. 6. Lib. 1. Philip. 1. Lib. 1. *Cicero Attico.* Illum cum futurum esse p- qui esse debet. *Idem de Orat. Verè mihi videor esse dicturus. Idem in M. Anton. Id- facturum esse assueveravit. Idem in Verr. - molestè fero, me laboris mei, vos virtutis ve- fructum esse laturos.*

Infinitum Esse, frequēter desiderat-

ero Attic. Ego bellum fœdissimum futu- Lib. 8.
i puto. Idem ad Terentiam, Celerius ops- Lib. 14.
re venturus dicitur. Idem ad Attic. Vix spe- Lib. 9.
unt mihi veniam daturum. Idem ad Appi- Lib. 3.
Scribit meas literas maximum apud te pon- habituras.

FVIT priscis temporibus futurum infinitimo- tum, syllaba finitum, quod omnibus generi- & utriq; numero, non secus ac, Fore, accom- dabatur. C. Grachus, Credo ego inimicos me- oc dicturum. Valerius Antias, Aruspices di- unt omnia ex sententia processurum. Labe- , Non putavi hoc eam facturum. Vides ut ibus generibus & utriq; numero verba hæc ibuantur. SIC Cic. 5. Verr. Hanc sibi rem nt præsidio futurum: quem locum quidam imantes esse corruptum, futuram, affirma- legendum esse: cùm, futurum, non parti- im, sed verbum sit indefinitum, neq; nume- eq; generibus præserviens, sed liberum un- & impromiscuum, quod sine ulla vitij suspi- e omnibus numeris generibus sine discrimi- ttribuitur, ut Gell. lib. 1. c. 7. docet: unde sumus mutuati. FVIT & aliud futurum is usitatum, SSERE syllabis terminatum. Priscum futurum in Rum.

Plautus Stich.

e bonum animum: nam illud confido domum s diebus me reconciliassere.

Idem

Idem Amphit.

Eos legat Telebois, jubet sententiam ut dicant s
Si sine vi, & sine bello velint rapta, & raptores
Si quæ asportassent, redderent: se exercitum
templo domum
Reducturum: abituros Argos Argives: pa
atque otium
Dare illis: sin aliter sint animati, neque d
quæ petat,
Sese igitur summa vi, virisque eorum oppidum
pugnassere.

Idem Milit.

-- Hercle credo te facile impetrassere.

Formatio futuri in SSERE. *Futurum hoc, à futuro Conjunctivi modi re- ciliasso, expugnasso, impetrasso fit: siquidem p- ci Latini etiam amasso, irritasso, judicasso, n- strasso, pro amavero, irritavero &c. dicebant.*

Plautus Amphit.

Si me irritassis hodiè, lumbifragium hinc aufe

Epid.

Adolescens si istunc hominem, quem quær
Tibi commonstrasso ecquam abs te inibo gratia

Fore futurū jungitur cū participiis in Rus. *ITAQUE Fore, nunc tantùm usitatum est, q- non raro etiam cum Participiis in Rus, jungi- Cic. Att. l. 5. Deinde addis, te ad me fore v- turum. Livius in extremo l. 6. ab Urb. Ita ab d- tina ira, tandem in concordiam redactis ord- bus: cùm dignam eam rem Senatus censeret*

meri

ritoq; id, si quando unquam aliàs, deorum mortalium causa libenter facturos fore, ut i maximi fierent, & dies unus ad triduum iceretur. Porcius Latro in Decla. in Catil. cujus eloquentia Plinius l. 20. c. 14. & Quinanus l. 1. c. 5. meminit, sæpe sic loquitur, lu namque, ait, nescio quam, de domo Cornequondam prodituram fore, quæ gloria nomisui Romanum imperium & complexura sit, & stratura. Ibidem, Putate matronas urbis ac ros nostros observatam pudicitiam supplices ac gratulantes universos ad genua vestra obvaturos fore. Illud Livij l. 8. bell. Pun. Et urum se per populum apertè ferret, si Senatus versaretur: quidam vitiosè citat, Et acturū per populum apertè forè, &c. CREDO, Fore, am cum participijs præteriti, & futuri temis in Dus posse jungi. Cicero Bruto l. 11. De quis rebus à te jam expectare litteras debe, quid ipse agas, Quid noster Hircius, quid ār meus: quos spero brevi tempore societate oriæ copulatos fore. Idem Lentulo libro 1. ac id speramus; idq; molimur, ut cum Rex lligat, & cæt. nisi per te sit restitutus, rtum se, atque abjectum fore, profiitur ad te. Porcius Latro, Credite item universam flagitiosæ iuventutis, aut hodi Catilinæ supplicio simul conficiendam fore &c. DICERET fortasse Laurentius

rentius hæc potius nomina esse, quàm participia
Nescio cur Laurentio tantopere displicuerit, cùm
futura cum futuris passim jungantur. Cic. 1. de
Invent. Altera est, in qua rerum earum, de qui
bus erimus dicturi, breviter expositio ponitur di
stributa. Idem pro Font. Ita verò si illi bellum
facere conabuntur, excitandus nobis erit ab inf
ris C. Marcus &c. Et præterita futuris miscentur
cùm dicturum fuisse, auditurum fuisse, & alia hu
jus generis dicimus.

FUTURUM INFINITUM PASSIVUM.

FUturum pasſivum ex infinito, Iri, &
voce ſimili ſupino in V M, conſta
ut amatum iri, doctum iri, violatum ir
occiſum iri, omnibùſque generibus a
que vtrique numero attribuitur.

Lib. 2. *Cicero ad Attic.* Pompeius affirmat non e
periculum, adjurat; addit etiam ſe prius o
Lib. 15. ciſum iri ab eo, quàm me violatum iri. *Id*
Lib. 1. *ad eundem, Brutum ut scribis, visum iri à m*
puto. Idem de Divinat. Vaticinatus est ma
factum iri minus triginta diebus Græciam s
Lib. 2. cap. 2. *guine. Terent. in prolog. Hecyr. --interea*
mor venit datum iri gladiatores. Quint. R
parricidij damnatum iri videbitur. Plaut.
Rudente. Mihi isthæc videtur præda prædat
itier.

Discrimen inter datũ ire, & datum iri.

ETSI datum ire, perditum ire, interfectum ire, servatum ire, & alia ejusdem generis nihil aliud quàm dare, perdere, interficere, servare; significant, atque præsentis sunt temporis: tamen datum iri, perditum iri, interfectum iri, & quæ sunt generis ejusdem, futurum tempus adsignificant, ut allata exempla atque alia multa docent. Cicer ad Attic. l. 9. Quem tu locum Græciæ non direptum iri putas? Ad eundem l. 10. Quod scribis te ipsum putare me attractum iri, &c. Idem ad eundem lib. 7. Dederam equidem L. Sanfeio litteras &c. Sed ut Philosophi ambulant, has tibi redditum iri putabam prius. SUNT *qui putent hoc loquendi genere etiam tempus præsens adsignificari: fieri quidem potest, sed testimonia quibus id docent partim depravata sunt, partim nobiscum faciunt. Videamus Plin. 2. Epist. Quæ absolutiora mihi videbantur non fuit alienum judicio tuo traditum iri. Apud Plin lib 2. Epist. ad Lupertum, sic legitur. Interim quæ absolutiora mihi videbantur, non fuit alienum judicio tuo tradi. Cic. 2. Invent. Si illud concedatur, illud non concessum iri oportet. Oportet nusquam est apud Ciceronem, Locus est non longè à principio. Lactant. l. 1. Et Erythræam se nominatum iri prælocuta est: apertissimè futurum est. Sic Cicero 1. de Divinat. Vaticinatus est madefactum iri minus triginta diebus Græciam sanguine.*

Datum iri futurum tẽpus adsignificat.

Iidem illud Plauti Rudent. act. 4. scen. ultim.

Mihi istæc videtur præda prædatum irier.

Prædatum iri, futurum procul dubio est: timebat enim vehementer Gripus, qui hæc loquitur, ne herus vir bonus & justus vidulum, quem cum multo auro & argento reti traxerat, restitueret Lenoni, qui naufragium fecerat, atq; ita rata præda spoliaretur. Nunc ponamus aliquot exempla quibus planum fiat Amatum ire, datum ire & alia hujus generis, præsens adsignificare, quæ Diomedes, Donatus, cæteriq; veteres Grammatici docent, futuri infiniti esse circuitiones.

Plaut: Pœn.

Siccine oportet ire amicos homini amanti operam daturum?

Idem Cistil.

Qui magis potueris mihi honorem rei habitum? Nescio. Idem Bacch

-- ut istud delictum desistas tantopere ire oppugnatum.

Livius lib. 9. belli Maced. Vitricus ergo, inquit, tuus pudicitiam, famam, spem, vitamq; tuam perditum ire hoc facto properat? Gellius lib. 14. c. 6 Homo nobis familiaris, aditum, inquit, ornatumq; volo ire noctes tuas. Quid quæso aliud, Ire datum operam, Ire habitum honorem, Ire oppugnatum, Perditum ire, Ornatum ire, quam operam dare, Habere honorem, Oppugnare, Perdere, Ornare significat?

Illud

Illud Plautus Milit:

-hercle credo te facilè impetratum ire: quo quidam conantur docere, hæc futurum tempus adsignificare, longè aliter legitur, ut paulò antè diximus. --herclè credo te facilè impetrassere, quod futurum infinitum est priscum, pro impetraturum esse. INFINITA passiva visum iri, occisum iri & alia id genus à verbis activis, accusativum habent ante se more aliorum verborum infiniti modi: neque enim à supino in VM regitur, ut quidam volunt, post se vero ablativum habent, etiam singularis numeri, ut allata exempla docent. Si fiant à verbis neutris etiam post se ablativum exigent, ut Credo à militibus Cæsaris fortissimè pugnatum iri. Arbitror à nemine tibi nocitum iri. Cæsar 5 bell. Gall: nocitum iri dixit: Ipse appellatus respondit si velit secum colloqui, licere: sperare à multitudine impetrari posse, quod ad militum salutem pertineat, ipsi verò nihil nocitum iri. Si quis roget an hæc etiam ante se accusandi casum habeant; ex iis quæ suprà de verbis impersonalibus diximus, facilè intelliget. Cur enim non subaudiatur pugnam & noxam? ut dicimus pugnare pugnam, nocere noxam? VOX quæ supino in VM similis est, tam verba activæ, quam passivæ declinationis comitatur. Livius lib. bell. Maced. Ne pertinacia sua gentem universam perditum iret.

Infinita passiva quos ante se & post se casus habeant.

Terentius Andr:

-- Cur te is perditum?

Idem Heaut:

-- in mea vita tu tibi laudem is quæsitum scelus?

M. Cato apud Gellium l. 10. c. 14. Atq; evenit ita Quirites, ut in hac contumelia, quæ mihi factum itur, Rei quoque publicæ medius fidius miserear. Vides ut Cato dixerit, Contumelia factum itur? quem locum sic idem Gellius explicat, Contumeliam factum iri significat, iri ad contumeliam faciendam, id est Operam dari quò fiat contumelia. Hæc ille. HOC *tamen genus loquendi jam exolevit; quod ad finita verba attinet, quod modus infinitus suo iure retinuit. Illud penè mihi exciderat, Ire, l, cum habere etiam cùm verba sunt deponentia. Curtius l. 10. Postero die indignares Macedonibus videbatur, Perdicam ad mortis periculum adductum, & Meleagri temeritatem armis ultum ire decreverant.*

CIRCVITIONEM *illam, quæ ex participio in Dus & infinito Esse constat, prætermisimus, propterea quod parum sic usitata veteribus: non quod negem esse participium in Dus, futuri temporis; cùm id Quintilianus, omnesq; veteres Grammatici doceant: sed quia hæc loquendi ratio officium necessitatemq; potius quam futurum tempus adsignificare videatur.*

Virgilius l. 3. Æneid.

-- socij

--socijs tunc arma capessant
Edico, & dira bellum tum gente gerendum.

significat Æneas necessario gerendum esse bellum cum Harpytis. Quintilianus lib. nono in hunc locum sic inquit, illud planè figura est, qua diverso sermonis forma conjungitur. Quamvis enim pars, Bellum, posterior participio insistat. utriq; tamen convenit illud, Edico. Cicero Catoni l. 15. Admonendum potius te à me, quàm rogandum puto. DIC, Admonitum iri potius te à me quam rogatum iri puto, num idem hæc valent? non puto. Illud enim officium, debitumq; adsignificat: hoc potius futurum tempus. Illud sic exponi potest, Admoneri puto potius te à me, quàm rogari oportere. Sic idem Lentulo l. 1. Quæ autem posita sunt in conjectura queq; mihi videntur fore, ea puto tibi à me scribi oportere: fac sic, Ea puto tibi à me scribenda esse, idem prorsus dixeris.

QUID ergo? deceptus est Fabius, erravit tantus vir? Minimè verò. Ut enim plurima verba futuri temporis debitum, officium, necessitatemq; adsignificant, ita participia ferè in Dus, quæ nihilominus participia sunt, ut illa verba futura. Quid? cùm Venus Ænean 2. Æneid. alloquitur. NOTA.

Non prius aspicies, ubi fessum ætate parentem
Liqueris Anchisen? superet conjunx ne Creusa Ascaniusq; puer?

Num, aspicies, futurum tempus adsignificat?

nonne potius officium atq; adeo pietatem? An cùm M. Tullius 2. Philip. dixit, Defendi remp. adolescens, non deseram senex, an Deseram, tempus adsignificat? Ibidem, Etenim si abhinc annos propè viginti hoc ipso in templo negavi posse mortem immaturam esse Consulari: quanto verius nunc negabo seni? Sed hæc hactenus, nam in Rudimentis cùm de participijs agimus, multa de eadem re dicta sunt.

RATIO SUPPLENDI FUturum infinitum, maximè cùm verba supinis carent.

FOre ut, Futurum ut, verbis spero, puto, affirmo, suspicor, & his similibus juncta, eleganter futurum infinitum tam agendi, quam patiendi modi supplent.

Lib: 16. *Cic. 1. Tusc.* Spero fore, ut contingat id nobis. Lib 1. *Idem ad Att. Nunquam putavi fore, ut ad te supplex venirem. Idem Lentulo. Valde suspicor fore, ut infringatur hominum improbitas. Senec.* Procem. 2. controvers. Lib 2 Controvers. *Scio futurum ut auditis ejus sententijs, cupiatis multa audire. Idem, nunquam putavi futurum ut pater meus liberos odisset.*

Hac circuitione subvenitur verbis quæ supinis carent.

Ut Puto fore, ut brevi his incommodis medea-

ro. Affirmo fore, ut paucis diebus orationem pro Marcello ediscas. Suspicor fore, ut juri civili potius, quàm Philosophiæ studeas. Polliceor fore, ut non multo post intimis sensibus angaris, quando saluberrima parentis consilia negligis.

CIRCVITIO EX PRÆTERITO ET FUTURO MISTA.

Circuitio illa ex præterito & futuro mista, non minimum orationi affert ornamentum.

Cic. ad Marcel. Eum magis communem censemus in victoria futurum fuisse, quàm incertis in rebus fuisset? *Idem de Divin.* *An tu censes ullam anum tam delirum futuram fuisse, ut somnijs crederet, nisi ista casu nonnunquam incurrerent? Idem in M. Anton. Dixit, aliam sententiam se dicturum fuisse, eamq; se ac Rep. dignam nisi propinquitate impediretur.* Lib. 4. Lib. 2.

QVID si verba supinis destituantur? licebitne sic loqui. Puto futurum fuisse, ut disceres, ni cessator ac negligens fuisses? Nondum quod meminerim apud veteres hoc loquendi genus inveni. Puto fore, ut usitatissimum est, ut paulò ante ostendimus. Puto futurum fuisse, ut disceres, refelleres, reposceres, scriberes, legeres & alia id genus proscripturam fuisse lecturum Circuitione ex præterito & futuro mista, non subvenitur verbis destitutis supino

fuisse, tum dicam cùm apud bonos autores lege
ro. Itaq; doctiorum esto judicium. ITALIA *præte*
rea circuitio ex præterito, & participio in Dus, a
huc spectet, iidem judicabunt. Credo Rempub.
Catilina funditus evertendam fuisse, nisi M
Tul. eius nefarios conatus compressisset. Qui vo
ces in syllabas Dus, & Dum exeuntes, necessita
tem officiumq; potius, quàm futurum tempus ad
significare docent, non facilè id concedent: quo
rum sententiæ liber accedimus interim, dum
veterum exempla non succurrunt. Quare dicam
potius, Credo Catilinam Rempub. funditus fuiss
eversurum, nisi M. Tullius, &c.

INFINITA CVM QVIBVS VERBIS COPVLENTVR.

VErbis Cœpi, soleo, debeo, cupio adduntur infinita, multisq; aliis. maximè ijs, quibus voluntas explicari solet.

Lib. 16. *Cic. pro Rosc. Com.* Qui mentire solet, pejerare consuevit. *Idem Tironi, Omnes cupimus, ego inprimis, quàm primùm te videre.*

Verba quibus infinita adduntur. MVLTA *sunt verba, quibus infinita adduntu*
Cesso, desino, pergo, incipio gaudeo, lætor, suadeo
aggredior, opto, desidero, volo, malo, paro, cog
affirmo, nego, instituo, censeo, statuo, decerno, oste
do, judico, audeo, timeo, jubeo, disco, cum synoni
mis, ut amat pro Solet. Item Possum, videor, quea

sun

nt de eodem genere. *Præterea quæ Proæreti-*
a vocant, id est, quæ ad voluntatem explican-
am pertinent, de quibus jam egimus. Ab his
æcipuè tradunt grammatici, verba infinita
efiniri ac determinari, nam cùm infinitum ver-
um (ut vox ipsa declarat) incerti sit numeri &
rsonæ, beneficio verborum, quibus adjungitur
umerum personamque certam habet; Exempli
atia, Videre, verbum est infinitum, neque e-
m scire potes, sit ne singularis an pluralis nume-
, primæ, secundæ, tertiæ personæ: Adde ei
rbum, Cupio, sic, Cupio videre te beatum, subi-
ex infinito & incerto, factum est finitum cer-
mque, munere atque beneficio verbi Cupiendi, est
im primæ personæ singularis numeri, quemad-
odum, Cupio, cui adhæret. Solet, *incipit,*
bet, cœpit, desinit, potest, cùm infinitis verbo-
n impersonalium adjungitur, nominativum
lant. Cic. l. de Finib. Qua præceptrice in tran-
illitate vivi potest, omnium cupiditatum ar-
re restrincto. Idem Attic. l. 10. Hic maneri di-
ùs non potest. Futurum *infiniti, maximè*
verbis gaudet, auguror, confido, credo, existi-
, puto, audio, video, ominor, suspicor, opinor,
rmo, polliceor, promitto, itemque cæteris ejus-
n generis. Cicero Attic. l. 8. Sin erit bellum
video fore, meæ partes non desiderabuntur.
Idem pro Milone, In his singulis ita semper
stimabitis, vivo, P. Clodio, nihil horum vos

Verba infinita determinantur ab ijs, quibus adduntur.

visuros fuisse. Quidam legunt. Visuros fore. INFINITA *nonnunquam cum verbis motus, nom-*
nibusq; substantivis, more Græcorum, conju-
guntur. Virgilius 1. Æneid

Non nos aut ferro Libycos populare penates
Venimus, aut raptas ad littora vertere præda

Terent: Hecy:

Voltis ne eamus visere?

Ibidem.

Nostra illico it visere.

Cic in Top. *Sed jam tempus est ad id, quod inst*
tuimus accedere. Cæs 7. bell Gall. *Consilium c*
pit omnem à se equitatum noctu dimittere. A
duntur & nominibus adjectivis maximè a-
pud poetas, unde sunt illa, Paratus respond
re, cantare, certare. *Certus ire, succurrere, m*
ri, Doctus cantare, vincere, Peritus certare, Au
dax perpeti, Timidus mori, & cætera id genu
PARATUS, *dignus, etiam ab oratoribus cum in*
nito copulantur. Cic pro *Quinct. Et si qua in v*
id quod parati sunt facere, falsum crimen qu
venenatum telum aliquod jecerint, medicinæ f
ciendæ locus non erit. Idem *Catoni l 15. Mitt*
quòd invidiam, quòd pericula &c. si per me licu
set, subire paratissimus fueris. Idem *in Salu*
Res familiaris, quæ mihi multò minor est, quà
habere dignus sum.

ADIECTIVIS *neutris eleganter adhære*
infinita, ut Æquum, laudabile, piumq; est mis
ris opem ferre. Cicero *ad Atticum lib. octav*

patria, & in patria mori præclarum est.

APPENDIX.

AMphibolia, accusativi geminatione facta, solvitur ablativo, ut Milonem audivi occidisse Clodium, ambigua est oratio, dubium enim est, uter ab altero fuerit occisus.

Multa alterum accusativum in ablativum sic, A Milone audivi occisum esse Clodium: sublata est omnis dubitatio.

QVINTILIANVS *libro 7. cap. 10. Accusativi geminatione facta Amphibola, solvitur ablativo illud, Lachetem audivi percussisse Demeam: A Lachete percussum Demeam.*

GERVNDIA.

GErundia, quæ passionem non significant, casus suorum verborum admittunt, ut tempus obliviscendi injuriarum, ignoscendi inimicis, coercendi cupiditates, abstinendi maledicendi.

QVIDAM *veterum Grammaticorum (ut refert Diomedes libro 1.) sextum modum addiderunt,*

*runt, quem participialem appellarunt, is comp-
ctebatur, quemodo gerundia & supina diximus.
Eos Diomedes, quod attinet ad rationem in-
flectendi verba, sequutus est: inquit enim. Mo-
do participiali amandi, amando, amandum, am-
tum amatu. Deinde subjicit, sed apud quosd-
gerundia sunt, quæ Probus Supina appellat. Pa-
lò post, Gerundia inquit, vel participialia, -
gendi, legendo, legendum, lectum, lectu. Eod-
etiam libro. Supina, Tollendi, tollendo, tollendu-
sublatum, sublatu. Itaq; non separat gerundi-
supinis, ut hodie fit, sed gerundia simul & supi-
nunc modum participialem, nunc participial-
nunc gerundia, nunc supina appellat.*

II. *Servius in illud Virgilij libro 12.*

-- exuperat magis, ægrescitq; medendo,

Medendo vocat modum gerundij.

Idem in illud ejusdem libro 10.

*Cui Juno illachrymans, quid si, quod voce g-
varis,
Mente dares?*

*Modum gerundij gemino I, appellat, non uni-
ut quidam solent scribere: est enim genitivu-
nomine Gerundium, non participiale à ve-
gerundi. Nam idem Servius in Donatum, -
dum gerundium appellat, ubi veteres sequitu-
atq; hæc participialia modum verborum voc-*

III. *Priscianus quamvis eadem modò participia-
modò gerundia, modò supina appellet, ne-
ram-*

en libro 8. esse modum verborum, propterea d personas minimè discernant, & temporibus eant sine quibus verbum esse non possit & ca- ssumant, & præpositionibus separatis adjun- tur. Vnde libro sexto exertitationum, nomi- participialia, appellat. Phocas participialia at, & gerundina, ubi suspicor legendum esse, undia. Donatus (si tamen exempla conju- ionum, quæ circumferuntur, ejus sunt) Ge- dia, seu participialia vocat, quæ hodie ge- dia vocamus; cætera supina more recepto. veteres Grammatici de gerundijs & supi- IIII. V.

EGO, dicam enim quod sentio, suspicor undia & Supina verba esse infiniti modi, ni- enim aliud, verbi causâ, Dicendi, dicendo, endum, dictum, dictu, quam dicere, vel di- gnificant.

Gerundia & supina verba sunt infiniti modi.

VARIVS tamen harum vocum est usus, quæ ietas & ubertas solis Romanis contigit: Nam ræi, Arabes, Græci, cæteræq; nationes, solo odo infinito fuerunt contentæ, quod si quan- llam Romanorum copiam imitari gestiunt, rticulos, præpositionesq; confugiunt, quarum ficio suæ inopiæ medentur, præfigentes nimi- vel articulos, vel præpositiones, vel utraq; l ipsis infinitis. Romani, ut hanc jejunita- fugerent (neq; enim ferre poterant tam cre- n infiniti usum, vel potius fastidium) exem- ausæ, Tempus est causam dicere, Philoso- necessaria est ad bene dicere, Consump-

Cur Gerundia sint inventa.

fisti tres horas in dicere causam, Hæc causa d
cilis est dici: ut hanc, inquam jejunitatem fu
rent, participialia excogitaverunt, quibus
niti loco uterentur sic: Tempus est causam dic
di, Philosophia necessaria est ad bene dicend
Consumpsisti tres horas in dicendo, Hæc cau
difficilis est ad dicendum, difficilis est cogn
NONNVNQVAM *more extremarum gentium*
nito utuntur. Liv. lib. 10. Decad. 3 Tempus
aut pacem componi, aut bellum noviter geri.

Statius Sylv: 4.

Forsitan Ausonias ibis frænare cohortes:

Gerundia verba esse probatur.

Excogitarunt itaq; Romani participialia v
ba, ad leniendam molliendamq; orationem.
nomina non ideo censenda sunt, quòd aliqua
præpositiones admittant, quemadmodum neq;
bræorum Græcorum infinita verba. Certè Qui
tian. l. 1. c. 4 de verbis agens, ea inter verba
1. *merat.* QVÆDAM, *inquit, simile quiddam*
tiuntur vocabulis, in adverbium transeuntib
nam ut noctu & diu ita & dictu & factu: sun
nim hæc quoq; verba participialia quidem
tamen qualia dicto factoq;. Hæc ille. Quo
Quintilianus supina in V, quæ adverbij spec
præ se ferunt, neq; casus verborum postulant,
gerundia, verba appellat: existimabimus, e
gerundia fuisse nominibus annumeratu
cùm casus suorum verborum postulent,
more participiorum declinentur? Nam

ma

endi, amando, amandum, amatum, amatu, e-
tus verborum sunt, non casus.

VNDE ultima more verborum anceps est: quo II.
gumento veteres, in quibus Servius est, do-
nt verba esse non nomina. ETSI quis rem III.
iligentius expendat, intelliget hæc, ut ipsum
erbum infinitum, numeros & personas latentes
bere, quæ aliunde definiuntur, ut sum peritus
vigandi, singularis est numeri, & primæ per-
næ: Sumus periti navigandi, pluralis est nu-
eri primæq; personæ. Vnde sunt illæ locutio-
s. Veni causa adhortandi vestri, venerunt cau-
purgandi sui: ubi hæc pluralis numeri sunt, de
ibus suo loco: Sum defessus docendo te, docen-
vos, sunt hæc verba infinita, quorum numerus
persona definitur à verbis vel à nominibus præ-
dentibus.

VARRO gerundia, verba solet appellare lib. IIII.
le Analog. Quæ vocabula, inquit, dicuntur.
verbis fiunt, ut à scribendo scriptor, à legendo
tor, ab amando amator, à salutando salutator,
antando cantator, & cùm dicatur, Lassus sum
endo, metendo, ex his vocabula non reddunt
portionem, quod non sit, ut Messor, fertor.
rlo pòst docet, à verbis fieri vocabula dissimi-
superiorum, quæ participia dicuntur, quod si-
l habeant casus & tempora, ubi de gerundijs
lam fecit mentionem, facturus procul dubio, si
existimasset esse vocabula, & non verba. Quot

nd etymo

ad etymon attinet, participialia dicuntur n- dusq; participialis; quod participij vocis pa- væ, præteriti futuriq; temporis similia sunt, c- in casus inclinantur, Amandi, amando, ama- dum, amatum. Vide Diomedem libro prim-

SVPINA *verò quòd (ut Priscianus placet) n- cantur à participijs paßivis, quæ supina appel- ta sunt: qui verò participia paßiva, supina a- pellarunt, videntur situs rationem habuisse, n- ea infimo loco sita, totum conjugationis ordine- molemq; sibi incumbentem veluti suspiciun- Mallem dixisset Priscianus, ita fuisse appella- quod participijs similia essent, quæ supina fu- sent à quibusdam dicta: non enim omnia par- cipialia à participijs paßivis nasci possunt, c- sint quàm plurima, quæ à verbis neutris fiunt, Currendi, currendo, currendum, cursum. Qu- quam ipse Priscianus l. 2. Exercitationum, hu- nodum solvit. In neutris, inquit, quamvis n- sint participia præteriti, ad similitudinem tam habentium proferimus. Probus ait, Supina p- pterea dicta, quod nec certum habeant num- rum, nec personam, nec significationem: N- & ad quamvis personam referuntur, & utriu- numeri sunt, & tam agentis, quàm patienti- gnificationem habent. Itaque quemadmodum pinos homines vocamus negligentes, at disso- tos nihil pensi, nihil certi habentes (ita hæc par- cipialia supina dicta sunt, quòd omnia permist-*

confus-

confusaq; habent, Gerundia cur sint dicta, nondum apud veteres, quod meminerim, legi.

GERVNDIA IN DI.

Gerundiis in Di, adduntur substantiva, Tempus, causa, studium, finis, & cætera ejusdem generis.

Cicero de Senect. Equidem efferor studio, patres vestros, quos colui & dilexi, videndi, *Idem Attico, Sit jam aut finis omnino deplorandi, aut moderatio.* Lib. 10.

Item nonnulla adjectiva ut peritus, imperitus, cupidus, insuetus navigandi, guarus dicendi.

Cic. de Orat. Sum cupidus te audiendi.

PARTICIPIALIA *verba nullum ante se casum postulant, sed certis nominibus substantivis adjunguntur, cujusmodi sunt, Ratio, facultas, ars, disciplina, doctrina, copia, ubertas, usus, finis, occasio, gratia. Cic. 3. de Orat. Dicendi facultatem veteres Græci sapientiam nominabant. Adjectiva pauciora sunt. Cicero lib. 1. de Orat. Nemo suaserit studiosis dicendi adolescentibus, in gestu dicendo, histrionum more elaborare. Idem idem lib 3. Neq; est ex multis res una, quæ magis oratorem ab imperito dicendi, ab ignaroq; distingvat. Idem 3. Offc. Hoc quidem sanè luculenter, ut ab homine perito definiendà*

Lib. 2. Substantiva quæ gerundijs adduntur.

niendi. Idem de Opt. Gen. Inscij faciendi. Cæs. lib. 5. bell. Gall. Partim quod insuetus navigandi mare timeret. Cicer. 1. de Orat. Vir regendæ Reipub. scientissimus FIERI potest, ut priscis temporibus Gerundia casum aliquem ante se habuerint, multa enim usurparunt prisci Latini, quæ posteris inaudita fuerunt: Locus tamen Livij lib. 9. dec. 3. qui à quodam affertur, depravatus est, Tum plures cæsi, quia equos conscendendi ab equitib. spatium non fuerat: quo testimonio probat gerundium, Conscendendi, antè accusandi casum habere. Germana ac vera lectio sic habet: Tum plures cæsi, quia equos conscendendi equitibus spatium non fuerat. Si quando hic Autor aliquid novi attulerit, evolvendi sunt diligentissimè libri, ne fortè decipiaris.

In illo Virgil. 2. Æneid.

Fando aliquid, si fortè tuas pervenit ad aures
Belidæ nomen Palamedis.

Aliquid, non nominandi sed accusandi est casus ut in illo ejusdem, eodem libro:

-- quis talia fando,
Myrmidonum Dolopumúe, aut duri miles Vlissei
Temperet à lacrymis?

ILLVD *Livij lib. 7. ab Vrbe, Ibi in conciliis Numisius Imperator eorum, affirmando communem verè Martem belli utramque aciem pari cæde prostravisse, victoriæque nomen tantum penes Romanos esse, & c*

long

longa enim est periodus: Itaq; si videatur eis, se, ex Latinis & ex Volscis populis juventute propè excita, rediturum infesto exercitu Capuam esse: Romanosq; nihil tum minus, quam prælium expectantes, nec opinatò percussurum. Numisius imperator, pendet ex verbo subaudito, Dixit, Pollicitus est, vel simili Nonne latinè dicemus Cæsar Imperator, affirmando Pompejum maximam cladem accepisse, tres legiones amisisse, à veteranis desertum esse, hortatus suos milites est, ne tantæ victoriæ oblatam occasionem amitterent.

APPENDIX.

Gerundia in Di, interdum genitivum multitudinis pro accusativo admittunt.

Cic. de Divinat. Doleo tantam Stoicos nostros Epicureis irridendi sui facultatem dedisse. *Plautus Capt. Nominandi tibi, istorum erit magis, quàm edundi copia.* Lib. 2.

CÆSAR *crebrò hoc genere loquendi utitur, cùm pronomen Sui, pluralis numeri adhibetur. lib. 4 bell. Gall. Frequentes omnibus principibus, majoribusq; natu adhibitis, ad eum in castra venerunt, simul ut dicebatur, sui purgandi causa, quòd contra, ac esset dictum, & ipsi petissent, prælium pridie commisissent.*

Livius libro 1 bell. Pun. Non enim

vereor, ne quis hoc me vestri adhortandi causa magnificè loqui existimet, ipsum aliter animo affectum esse. Sueton. in Aug. c. 98. Iisdem etiam epulum in conspectu suo præbuit, permissa, imò exacta jocandi licentia, diripiendiq; pomorum.

Terentius in prolog. Heaut.

Facite æqui sitis: dare crescendi copiam,
Novarum qui spectandi faciunt copiam,
Sine vitijs.

Hoc est, dare copiam crescendi, id est, majorem famam gloriamq; comparandi ijs, qui faciunt copiam videndi novarum, pro novas comœdias. Novarum non jungitur cum participiali verbi Crescendi, cùm sit absolutum, sed cùm spectandi. Accipitur enim hic crescere, ut apud Ciceronem pro Sex. Rosc. Nam si mihi liberet accusare, possem crescere: hoc est, possem illustrior NOTA. *fieri, majoremq; gloriam comparare. IN HIS & similibus locutionibus gerundium est pluralis numeri passivæq; significationis, neque enim variatur, quod proprium est verbi infiniti, generaq; omnia recipit ut iufinitum. FORE, ut amatum iri, deniq;, ut illa prisca in Rum, de quibus suprà egimus, recipit masculinum; vestri adhortandi: neutrum, diripiendi pomorum: fœmininum, spectandi novarum. QVOD verò dixi, genitivum accusativo poni, more cæterorum locutus sum.*

IN DUM.

Gerun-

GErundiis in Dum, præponuntur præpositiones Ad, ob, inter.

Cicero 5. Tuscul Conturbatus animus non est aptus ad exequendum munus suum. *Idem in Verrem, Quantò illud flagitiosius, improbius, indignius, eum, à quo pecuniam ob absolvendum acceperis condemnare? Livius, Ipse inter spoliandum corpus hostis, veruto percussus, inter primam curationem expiravit.* Lib. 4. Ab Vrbe 2.

Præponitur & Ante, sed rarius.

Virgil. --namque ante domandum. Georg. 3.
Ingentes tollunt animos.

PRÆPOSITIO *Ad cum gerundio in Dum, frequenter sequitur verba motus. Livius 2 ab Vrbe; Mittunt ad castra oppugnanda. Cicero 3. de Orat. Nunc contra plerique ad honores adipiscendos, & ad Rempub. gerendam nudi veniunt, atque inermes.* ITEM *adjectiva, Facilis, difficilis, paratus, promptus, expeditus, idoneus, aptus, segnis, vehemens, & similia. Idem lib. 1. de Fin. Neque me segniorem ad respondendum reddidisti. Idem pro lege Man. Hic locus ad agendum amplissimus, ad dicendum ornatissimus est visus.*

Ad, cum gerundiis in Dum, sequitur verba motus, & quædam adjectiva.

GERVNDIA *in Do, & Dum, quibus præpositio adjuncta est, quamvis rarò sequatur casus, nonnulla tamen subijciemus exempla. Cicero ad Sestium l. 5. Ego & memoria nostræ veteris amicitiæ, & virtute atque observantia filij tui monitus*

Gerundia in Do, Dum cum præpositione rarò sequitur casus.

nullo loco deero, neq; ad consolandum, neq; ad levandum fortunam tuam. Livius libro 6. ab Vrb. Legati ad ea, quæ consilij fuerunt, adeò æqua postulatis, ut ultro vobis deferenda fuerint: libertati enim præsidia petitis, non licentiæ ad impugnandos alios. Varro de re rust. lib 3 cap. 9. In supponendo ova, observant, ut numero sint imparia. Plin. lib. 7. c 40. Una mortalitas & ad circumscribendum se ipsam ingeniosa. Cicero 3. Tusculan. Ab invidendo autem rectè invidentia dici potest, ut effugiamus ambiguum nomen invidiæ: quod verbum dictum est à nimis intuendo fortunam alterius Gellius lib. 18 cap. 15. M. Varro in libris Disciplinarum scripsit, Observasse se in versu hexametro, quod omni modo quintus semipes verbum finiret, & quod priores quinque semipedes æquè magnam vim haberent in efficiendo versum, atque alij posteriores septem. Sunt & alia loca, quæ ex libris correctis intellexi depravata esse. Livius lib. 10. de bell. Pun. Eadem hæc Siphaci animum dederunt in alloquendo victorem. Victore legitur in correctis. Cicero ad Atticum lib 6. epistola antepenultima, Nos provinciæ præfecimus Cælium: puerum inquies, & fortasse fatuum, &c. Nam quas multò ante tuas acceperam litteras, in quibus ἐπέχειν te scripseras, quid mihi esset faciendum de relinquendo, eæ me pungebant, quidam depravatè legunt, in quibus interscripseras de

vias de relinquendo ea, quæ me impugnabant. Leges & apud Senecam 2 de Benefic. cap. 18. Nemo in id accipiendo obligatur, quod illi repudiare non licuit. In castigatis legitur, Nemo enim id accipiendo obligatur, &c. Idem l. 2. Declamat, ubi de Ovidio fit sermo, Ex quo apparet summi ingenij viro non judicium defuisse ad compescendum scientiam carminum suorum, sed animum. In correctis legitur, ad compescendam scientiam. SED quid attinet depravatis testimonijs chartas infarcire? Qui eleganter volet loqui Ciceronem imitabitur, qui hoc loquendi genere ferè abstinet.

IN DO.

Gerundia in Do, modò sine præpositione in oratione adhibentur:

Cicero Attico, Plorando defessus sum. Lib. 11.

Modo præpositiones, maximè A, Ab, De, In, assumunt.

Idem 3. Tusculan. Ab invidendo autem rectè invidentia dici potest. *Idem Cur. Etenim quis* Lib. 2.
est tam in scribendo impiger, quàm ego? Idem ad Lib. 8.
eundem, Tu quid cogites de transeundo in Epirum scire sanè velim.

Nonnunquam E, vel Ex, Cum, Pro.

Plautus in Aulul. Heus senex pro vapulando Lib. 1. c. 5.
hercle abs te mercedem petam. *Quintilianus*

Scribendi ratio conjuncta cum loquendo est.

LAVRENTIVS *negat hoc gerundium cum verbis motus posse conjungi, ut Reverior ab arando, redeo à spectando: sed ab aratione, à spectaculis. Cicero tamen in libro de Clar. Orat. non videtur tantopere id reformidasse, Tum Brutus, Quàm hoc idem in nostris contingere intelligo, quòd in Græcis, ut omnes ferè Stoici prudentissimi in differendo sint, & id arctè faciant, sintque architecti pene verborum: iidem traducti à disputando ad dicendum inopes reperiantur. Exemplum, ubi Ex, præcedit, est apud Terentium, Adelph.*

Gerundia in Do, conjungi posſūt cum verbis motus.

Vt id ostenderem, quod te isti facilem, & festivum putant,

Id non fieri ex vera vita, neq; adeò ex æquo & bono,

Sed ex assentando, indulgendo & largiendo.

GERVNDIA *in Do, dandi casu activæ significationis rarò reperitur.*

Plaut: Epid: ultim scen. act. 4.

Ego relictis rebus Epidicum quærendo operam dabo.

Si invenero, exitialem ego illi faciam hunc ut sciat diem. Idem Pœn. sc. 2. act. 1.

-- eæ (ancillæ) nos lavando & eluendo operam Dederunt.

Ille locus Val. Max. l. 3. c. 6. P. Scipio cùm in Sicilia

ia augendo exercitum, traijciendo in Afri-n, opportunum quæreret gradum, &c. non fa- ad rem, est enim mutilatus & depravatus. enim habet, P. Scipio in Sicilia augendo ex-itum, traijciendoq; in Africam, opportunum erendo gradum, Carthaginis ruinam animo lueret, &c.

GERUNDIA PASSIVA.

GErundia, quæ passionem significant nullum post se casum admittunt.

intilianus: Memoria excolendo, sicut alia-nia, augetur. *Plinius, Rubens ferrum non habile tundendo. Idem, Bituminata, aut ni-a utilis est habendo. Salustius, Pauca suprà re-m quò ad cognoscendum omnia illustria ma-magisq; in aperto sint*

Lib 1. c. 5.
Lib. 13. c. 17.
Lib. 31. c. 6.
Iugurth.

GERVNDIA *quidam suspicantur dicta quòd inam significationem, activam nimirum, & ivam gerant: post se casum non admittunt: illud Gellij l. 1. c. 12. Amata inter capiendum. ntifice Max. appellatur: quoniam qua pri-capta est, hoc fuisse nomine tradunt, ad rem, etur facere. Hic enim est sensus, vestalis appel-r à Pontifice Max. Amata inter capiendum. Di. rarius passionem significant Justin. l. 17. A-as quoq; erudiendi gratia missus, quantò do-majoribus suis, tantò & gratior populo fuit.*

Do, Dum, finita frequentius. Cic. 2 de Nat. d Sue, Qua pecude, quòd erat ad vescendum hominibus apta, nihil genuit natura fœcundius. Do finitum tùm dativi, tùm ablativi naturam imitatur: Dativi, Plinius lib. 13 cap 2. ubi de chartarum generibus agit. Emporetica inutilis scribendo &c. Idem lib. 21 c. 16 Scolymus ca duorum generis ab ijs distat, quòd radix ejus vescendo est decocta. & l. 15 cap. 18. de varijs ficorũ generibus loquens, Nam alexandrinæ vix sunt vescendo: ubi subaudiendum est. Utiles, Apta vel quid simile. ABLATIVUS aliquandò præpositionem habet: Varro de re Rustic. lib. 2. cap. 11 Quà paucissimos reliqueris, tam optimi in alendo fiunt propter copiam lactis. Plautus Aulul Heus senex pro vapulando hercle ego abs te mercedem petam: quòd paulò antè adduximus, ut ostenderemus, Do finita, præpositionem Pro, etiam admittere.

Do Gerundia finita tum Dativi tum ablativi naturam imitantur.

RATIO VARIANDI GERUNDIA.

GErundia quæ accusativo casu gaudent, fere elegantius more adjectivorum ad hunc modum efferuntur. Pompejus studiosus fuit Rempub. defendendi, civesq; servandi Pompeius studiosus fuit Rempub. defendendæ, civiumq; servandorum

Ita u

Ita vt gerundii casus maneat, ser-
ro tamen genere, ac numero accu-
sivi.

.. *in Anton.* Princeps vestræ libertatis de- Philip. 4.
e dendæ semper fui. *Idem Curioni, Hoc* Lib. 2.
dquid attigi, non feci inflammandi tui causa,
testifi andi amoris mei. *Livius, Interjecto* Ab Vrb. 2.
e de haud magno spatio, quod vulneribus cu-
dis, supplendoq; exercitui satis esset. *Cicero*
pro, Animum tuum promptum, & alacrem Lib. 3.
e hexi ad defendendam Rempub. *Idem Tre-* Lib. 13.
o, Omne desiderium litteris mittendis, acci- Ab Vrb. 7.
ndisq; leniam. *Livius, Prælia de occupando*
o e crebra erant.

QVIDAM *ex junioribus hæc gerundiva no-*
a vocat, alij gerundia adjectiva, alij par-
ipialia adjectiva, Laurentius gerundia, qui-
ei administratio significatur: ita tamen, ut
ecetur esse participia passiva præsentis tem-
ris, quod Linacer post affirmavit, Priscian l.
Nomina verbalia appellavit. MIHI (*ut di-* Gerundiorum passivorum duplex positio.
, quod sentio) videtur gerundia passiva in
, quæ ita nomino, ut distinguantur ab alijs
vis, quæ in Di, do, dum, exeunt. Itaque
ctivis formantur duo genera, altera, quæ
t, atq; terminatione ab activis non separan-
altera vero, quæ Dus, da, dum, finita mo-
minum flectuntur, quo pacto etiam Amatus,
a, amatum sum fui, ero, & cætera id ge-
nus

Gerundia passiva in Dus, da, dū, respuūt post se Ablativū cum præpositione.

Non sunt participia.

Non sunt Ablativi absoluti.

nus verba declinantur. DICET *aliquis, si su*
verba passiva cur ablativum post se cum præp
tione, more passivorum, respuunt? Quia que
admodum activa ante se nominativum habere n
possunt; ita fieri non potest, ut post se passiva ab
tivum habeant, qui ex nominativo activi na
tur. Unde perspicuum est, hæc participia non e
nam participia passiva ablativum more suorum
verborum admittunt, quod his participial
verbis nunquam usu venit. NEQVE *ex interp*
tatione confirmare possumus hæc participia e
præsentis temporis. Cic. 1 Offic. Orationem
tem latinam profectò legendis nostris efficies p
niorem: legendis nostris, id est, dum legun
non satis firmum videtur hoc argumentum, co
enim, qui volet, docebit, gerundia pass.va in
esse participia præsentis temporis.

Virgilius 3. Georg.

--alitur vitium, vivitq; tegendo.

id est, dum tegitur. Quintil. Memoria
colendo augetur, id est, dum excolitur.
QVE *in his & similibus, quæ adducam, ab*
vus est consequentiæ sive absolutus, unde m
mè nituntur probare quidam hæc particip
se. Cicero Trebonio lib. 13. Omne desider
litteris mittendis accipiendisq; leniam. Ide
Offic. Orationem autem latinam profectò le
dis nostris efficies pleniorem Idem ibidem,
est enim, qui nullis officij præceptis tradendis, p
sopho

pam se audeat dicere? Non est, inquam, a-
blativus absolutus in passivis, quemadmodum
neq; in activis: nam ut activa modò præpositio-
nem respuunt, modo admittunt, ita & paßiva.
Sed ne faciamus periculum, permutemus paßiva
activis sic: Omne desiderium, litteras mittendo
accipiendoq; leniam, quis dixerit, Mittendo ac-
cipiendoq; ablativos esse absolutos? nonne sic lo-
quuntur etiam idonei autores? Liv. 2. ab Vrb.
Non Tribunos modò, sed plebem feroci oratione
refutando, exprobandoq; Titi Memenij damna-
tionem mortemq; periculum audacia discußit:
Converte in paßivum, refutandis Tribunis, ex-
probrandaq; morte: Dices, Refutandis Tribunis
exprobrandaq; morte, esse ablativos absolutos?
Non puto. Nunc ponamus exempla, in quibus
adhibetur præpositio. Cicero pro Font: Plus ego
in hac causa laboris & operæ consumo in poscen-
dis testibus, quàm cæteri defensores. Idem 5.
in Verr. Si ubertas in percipiendis fructibus fu-
it, consequitur utilitas in videndis. Vides, quem-
admodum iu bis testimonijs elucet veritas? vi-
des ablativum non suis viribus sed præpositione
stantem? Nobis, si Græcorum more liceret lo-
qui, infinitis passivis utendum esset. Arist. Eth.
lib. 9. cap. 3. περὶ τοῦ διαλύεσθαι τὰς φιλίας.
Adverbium vertendum esset, De dissolui ami-
citijs, quod Latini hic participiali verbo per-
sequunt, De dissolvendis amicitijs. Sic Cic. 1.
Off. Regulus de commutandis captivis, Ro-

Romam missus est. Priscianus libro 8 docet, manos his participialibus uti pro infinitis corum: ut Legendi Virgilij causa vigilo, Τ ναγινώσκεσθαι Οὐιργίλιον χάριν ἀγρυπ quod fortassis non minimo argumento est, gerundia esse passiva, cum & passiva, quæ, do, dum, finiuntur, eisdem infinitis explicen quemadmodum activa, activis Græcorum. ea re multa Priscianus in eodem lib. cui hac re habenda est fides, cum natione Græcus rit, neq; mediocriter exercitatus in lingua tina. Ad extremum omnes veteres Gramm ci negant, esse participium passivum præse temporis, neq; ab eis dissensit Varro.

Gerũdia passiva in Dus, da, dum, in significatione imitantur gerundia activa.

JAM quod ad modum rationemq; significandi att activa gerundia ea, à quibus fiunt, sequun nam si activa officium, reiq; administration vel quidvis aliud significant, idem prorsus siva significant: verbi causa torquet me cura ministrandæ reipub. Tenet me cura numer dotem. Tenet me cura numerandæ dotis.

Hæc Gerundia quomodo distingvũtur à Participijs.

VERO roges, quo pacto hæc participialia à ticipijs in Dus, separanda sint, sic existimo in activa, Di, do, dum solvantur, gerundia siva censenda sunt: ut animum tuum promp alacremq; perspexi ad defendendam rempu cam: rectè solvitur, ad defendendam re publicam. Catilina cupidus est vertendæ reipublicæ. Catilina cupidus est

ertendi rempub. Cùm consulatum inieris, rquebit te cura gubernandæ reipub. Cùm nsulatum inieris, torquebit te cura gubernani rempublicam. QVOD si nullo modo in aiva solvi possint, judicabis esse participia & mina in Dus. Cicero pro S. Rosc. Quo mooccidit? ipse percussit, an alijs occidendum dit? Prorsus, Occidendum participium est, si quis dicat, subaudiri præpositionem, Ad. electaris tam execranda crudelitate. Non mmotus es tam mirando facto? Hæc ut perspium est, in activa gerundia non solvuntur. Ilverò, Petenda est pax, Timendæ sunt pœnæ ærnæ, quoniam solvi possunt, Petendum est pan, Timendum est pœnas æternas, crediderim ius esse gerundia passiva in Dus nominandi us.

Illud

-- volvenda dies en attulit ultro,

similia, figurata esse suspicor, ponuntur enim rticipia pro adjectivis, Volvendus, pro Volulis. Hæc hactenus, quod ad nomen rationemq; nificandi attinet. NVNC à quibus hæc fiant rbis paucis dicendum est Si passionem significant, ut re vera significant, necesse est; ut à rbis activis fiant: quare eleganter quidem es, Non defuit mihi voluntas inserviendi s commodis, favendi liberis tuis: at inservilis tuis commodis: favendis tuis liberis, inlitum est: cùm sit utrumq; neutrum verbum

Gerundia Passiva in dus da, dum, à quibus verbis fiant.

NOTA. *Hæc etiam à verbis deponentibus non nascuntur. Cice. 1. de Fin. Voluptates omitt tur majorum voluptatum adipiscendarum g tia. Idem 1. de Leg. Intelliget, quemadmodu natura subornatus in vitam venerit, quan instrumenta habeat ad obtinendam, adepisc damq; sapientiam. Idem 2. de Orat. Tamen s omnes in eodem veritatis imitandæ genere v sati. Idem 2. Offic. Oris pulchritudo reliqui c poris imitandi spem auferebat. Idem Philip Quorum tanta studia cognoscuntur in decr faciendis, militibus dandis, pecunijs pollice &c. paulò post, qui principes pecuniæ pollice fuerunt. Idem in Rull. 2. Primùm permitti infinita potestas pecuniæ conficiendæ de ve vectigalibus, non fruendis, sed alienandis. Id de Somnio Scipionis. Quo sis alacrior ad tu dam Remp. sic habeto. Idem de Senect. Xenop ris liber, de tuenda re familiari. Idem 1. O Ad perfruendas voluptates, &c. Multò plur pud eundem Ciceronem, aliosq; scriptores in nies, quos non vereberis imitari. Illud simu memoriam revocabis, quàm plurima depone fuisse olim activa, & nonnulla, quæ sunt m neutra, priscis illis seculis fuisse activa unde sunt illa Cicero. loca superius sita. Dixi, ferè elegantius, quia quoties (inq Laurentius) oportet loqui per relativum, ne se est loqui per gerundium in Di, Equidem e*

ror

ror studio patres vestros, quos colui, & dilexi, videndi, nam durum fuerat (ut idem ait) studio videndorum patrum vestrorum. Sunt præterea nonnulla, quæ commodius activis gerundiis, quam passivis efferuntur, quale est illud Livij 2. ab Vrb. Idem in utroq; laudator cum concedendo illis laudes suas, ipse maximam partem earum ferret, intollerabile enim esset dicere, Concedendis illis laudibus suis. Exemplum Livij supra positum, Interjecto deinde haud magno spatio, quod vulneribus curandis, supplendoq; exercitui satis esset: & l. 10. bell Pun. Ea modo, quæ restingvendo igni forent, reportantes, & lib. 4. ab Vrb. Experiendam rem denique in uno, aut altero esse, sit ne aliquis plebejus ferendo magno honori: & alia id genus, apertissimè docent passiva gerundia dandi casu in usu fuisse. DEEST aliquando substantivum. Quint. pro Gladiat. Pauperi solvendo sumus ubi debito, vel aliquid simile subauditur, quod Liv. 1. bell. Mac. addidit, Cùm & privati æquum postularent, nec tamen solvendo ære alieno Respublica esset. Ubi Budæus in pandect existimat, æri alieno legendum esse In quibus exemplis deest nomen, Aptus, idoneus, par vel aliquid simile; quod ab autoribus aliquando exprimitur. Colum. lib 1. cap. 9. Dummodo perpetiendo labori sit idoneus. Cels. lib 5. cap. 28. Cætera si desunt, imponi debet primùm non pingve emplastrum: Deinde, si non expressit, quodlibet puri mo- Gerũdia aliquando Substantivũ desiderát

do accommodatum. PLIN. *lib 13. cap. 2. verbum Sufficiebat, adjecit, Nimia quippe Augustæ tenuitas tolerandis non sufficiebat calamis.*

PARTICIPIALE VERBUM IN DUM.

VErbum Participiale in Dum, accedente verbo substantivo, dativum postulant omnibus verbis communem. Bell. Pun. 1. *Livius,* Hic vobis vincendum, aut moriendum, milites est.

Præter dativum communem, etiam casum sui verbi admittit.

Cic 2. Tusc. Tuo tibi judicio est utendum.

Tibi, casus est communis, Tuo judicio, proprius est verbi,

VARIE *à Grammaticis appellatur hoc participiale. Priscian l. 8 putat esse gerundium in dum sine præpositione. Idem ait lib. 18. respondere adverbio Attico, quod* Θελητέον *vocant, quod omnibus numeris & personis adjungitur. Arist. Eth.* 5. Οὐ ταυτὰ πᾶσι ἀποδοτέον, *Non eadem omnibus tribuendum : Idem lib. 9.* Εὐθὺς διαλυτέον τὰς φιλίας. *Statim dissolvendum amicitias. Servius in illud Virgilij lib. 10.*

Cui Juno illacrymans, quid si quod voce gravaris, Mente dares? Modum gerundij vocat. Va-

exist-

existimat esse participium aut nomen. Participia certè non videntur esse, cum hæc fiant à verbis omnibus, maximè absolutis, ut Assurgendum est majoribus natu, sudandum est tibi, si &c. standum est tibi promissis: quis hæc dicat esse participia? nisi verò assurgendus, sudandus, standus, aliquando in usu fuerint. Multò minus videntur nomina: cum præter dativum omnium verborum communem, genitivum, dativum, accusativum ablativum, ut casus proprios admittant. Oblivíscendum est tibi injuriæ acceptæ, Serviendum est nobis Deo, Petendum est tibi pacem, Vtendum est nobis ratione. QVARE *aut hæc gerundia sunt, aut ea, summa necessitudine, atque propinqua cognatione attingunt: nam casum ante se nullum postulant, post se suorum verborum. Hoc tamen ab illis differunt, quòd dativum communem omni verborum generi habent, & substantivo verbo nituntur apertè, vel occultè, præpositionesque omninò respuunt, & cum accusativum petunt passivo potius efferuntur, quàm activo, ut mox dicemus.* QVOD *verò ad significationem attinet necessitatem, partes, officiumque significant quod ex multis locis, tum præcipuè ex illo Livij 8. ab Vrbe perspicuum est, Meque, inquit, in eam necessitatem adduxisti, ut, aut reipublicæ mihi, aut mei meorumque oblivíscendum sit. Idem docet Diomedes libro 1. Legendum tibi est, Necesse est ut legas.*

Verbum participiale in dum quid sit.

Verbũ participiale in Dum, cum quibus verbis jungatur.

JUNGITUR & *cum verbis præsentis, præteriti & futuri temporis. Cic. 4 Tuscul. Quando aliis locis de virtute diximus, & sæpe dicendum erit. Jungitur & cum infinito Fore, quod non minimum argumentum videbitur nonnullis, quo doceant non esse participium futuri temporis. Liv. 1. belli Maced. Si quis ad eas leges addi, demi, mutarive vellet, rursus ab senatu ei postulandum fore. Et illud Ciceronis ad Appium l. 3. Quasi divinarem tali in officio fore mihi aliquando expetendum officium tuum.*

APPENDIX.

SI tamen casus fuerit Accusativus, mutabitur participiale activum in passivum, hoc modo.

Petendum est tibi pacem, Petenda est tibi Pax. Timendum est nobis pœnas æternas, Timendæ sunt nobis pœnæ æternæ.

Prisci etiam activo usi sunt cum accusativo.

Lib. 5. *Lucret:* Æternas quoniam pœnas in morte timendum.

Veteres imitatus est Virgilius.

--alia arma Latinis

Lib. 11. Quærenda, aut pacem Trojano ab rege petendum.

participi- VARRO *in libro de re rustica crebrò utitur* ho-

hoc participiali. Singulis, ubi pariant, faciendum aras quatuor. Idem lib. 2 cap. 16. In fætura dandam potius hordeaceos, quàm triticeos panes. Adducitur & illud Livij, Itaq; bellum haud dubijs hostibus gerendum, domandumq; feroces animos esse. CITATVR & Macrobius l. 3. Satur. c. 7. Mirandum est hujus poëtæ & circa externa sacra doctrinam in correctis legitur, miranda est, &c. doctrina. Livij locus est lib. 7. bell Mac. legiturq; sic in correctis. Itaq; bellum cum haud dubijs hostibus gerendum, perdomandosq; feroces ces animos esse. Citatur & à multis etiam eruditis viris illud Cicer. ad Attic. l. 14. Iterandum eadem ista mihi & 3. Tusc. ITERANDUM eadem ista mihi: sed utrobiq; corruptè citatur Cicero. nam in castigatis sic legitur, Iteranda eadem ista mihi: quod Cicer. ab Ennio, vel Accio mutuatus est, quod idem 4. Academ. adducit.

ali in Dū, frequenter utuntur autores.

Age, asta mane, audi, iterandum eadem & ista mihi. Budæus in Prior. Annot. in Pandect. hanc constructionem græcam appellat, qua Græci ornatè & eleganter utuntur, omittentes sæpe verbum substantivum, quos nostri imitati sunt, ut docent exempla quæ modo attulimus. Prisc. lib. 18 (ut paulò ante diximus) ait respondere adverbio Attico, Illi, inquit, λεκτέον ἐστι, pro oportet dicere, hinc Romani supina vel Gerundia invenerunt, Græci tamen Adverbio suo accusativum eleganter tribuunt, quod eruditius

seculum Romanorum suo participiali denegavit, maluitq; passivo uti, quàm activo. Liv. 1. belli Punic. Responsum legatis, pacem illis prius petendam à populo Romano esse, quàm ut Rex, sociusq; & amicus appelletur. Si activè more Lucretij, & Varronis atq; etiam Virgilij, locutus esset, dixisset, Pacem illi prius petendum à populo Romano esse, quam, &c. ablativus à Pop. Rom. casus est verbi activi, Postulo à te pacem. NEQVE *hoc genus loquendi futurum potius tempus quàm præsens, aut præteritum adsignificat: liberum namq; est à certo tempore, numero, genere, & persona: cùm possit sine discrimine cum omnibus conjungi: Moriendum est mihi, tibi, illi, nobis, vobis, illis, & moriendum fuit: &, Quasi divinarem, tibi moriendum fore, sic & cætera: quod idem l. 18. docet Priscianus, Frequentissimus est usus hujus participialis.*

Terentius Eunuch.

Eijciunda est hercle hæc animi mollities.

Participiale in dũ passivum cũsubstantivo, genere, numero & casu consentit.

Cicer. 2. Offic. Quamobrem nec ita claudenda est res familiaris, ut eam benignitas aperire non possit: nec ita reseranda, ut pateat omnibus: Quanto elegantius, suaviusq; hæc dicuntur quàm si dictum esset, Eijciundum est hercle hanc animi mollitiem: Quamobrem nec ita claudendum est rem familiarem, &c.

Quis te ferat si dicas, Colendum est præceptores, Evolvendum est diligenter scripta Ciceronis,

nis, *Fugiendum est improborum consuetudinem?* Fac ut participialia activa genere, numero, casu consentiant cum substantivis, sic *Colendi sunt præceptores,* *Evolvenda sunt diligenter scripta Ciceronis,* *Fugienda est improborum consuetudo:* quanto hæc elegantius? SED quo nomine hæc, inquies, appellabimus? Si Servio auscultare velis, Participia. Mihi (dicam enim quod sentio, nec enim ea res est propter quam deserendum sit vadimonium) ut Activa, non videntur participia, ita nec Paßiva. Repete memoria si non est molestum, quæ modò allata sunt exempla, tuum esto judicium, considera etiam atque etiam, intelliges procul dubio, nullum futurum tempus adsignificare. Quid ergo causæ est cur ea participia appellemus? Nisi quis dicat, id quod alibi diximus, nimirum participia in dus, etiam si officium necessitatemq; adsignificent non ideo participij nomen amittere: quemadmodum & verba ipsa quæ futuri cùm sint temporis sine ulla dubitatione, sæpe officium tamen necessitatemq; adsignificant, ut si pater filium sic alloquatur, *Non eijcies istam animi mollitiem, quæ te perdit? Itanè rem familiarem claudes, ut eam benignitas aperire non possit? Non coles præceptores tuos, qui secundum parentes tibi diligendi sunt?* Hæ voces futuri sunt temporis, nihil minus tamen, quàm futurum adsignificant. HVC spectant illa & similia: *Putavi ad te primo quoque tempore*

Participiale passivũ quo nomine appellandum.

mittendos esse milites. Censeo non redimendos captivos tanto pretio. Livius 1. bell. Pun. Legatos mittendos in Africam censuerunt, &c. eum si pax placeret revocandum illis, & dedendum populo Romano esse. QVOD *si quis hæc, nomina verbalia existimet esse, non multum ei adversabor: Nam ut Attici à suo adverbio τέον, nomina in τέος, τέα, τέον formant, ut à Φιλητέον, Amandum, Φιλητέος Amandus, Φιλητέα, Amanda, Φιλητέον Amandum, sic nostri à participiali in Dum, nomina in Dus, da, dum, formant. Qua de re vide Priscian. lib. 8. & 11.*

SVPINA IN VM.

SVpina in VM, amant verba quæ motum adsignificant.

Terent. Phorm. Percontatum ibo *Idem Heaut.* Ab Vrb. 2. *Abi deambulatum. Livius. Coriolanus damnatus absens in Volscos exulatum abijt,*

Ante se nullum, post se suorum verborum casus habent.

Bell. Gall. 1. *Cæsar,* Legatos ad Cæsarem mittunt rogatum auxilium. *Terent. Phorm. Me ultro accusatum advenit. Idem Eunuch. Nutricem accersitum ij*

ALIQVANDO *occultè additur verbum motus.*

Plautus Aulul.

Coctum ego, non vapulatum dudum conductus sum.

Hora

Horat: in Art:

Spectatum admissi, risum teneatis amici?

Item illa, Do venum servos, Do nuptum filiam, itemq; cætera, in quibus inest latent motus. Qui enim admittitur spectatum, conducitur coctum, movetur: atq; in cæteris eodem modo. SVPINA *cùm passionem significant, nullum post se casum desiderant, Vapulatum, venum, exulatum. Excipiunt quidam ea, quæ cum infinito Iri junguntur. Cicer. Attic. 15. Brutum ut scribis, visum iri à me puto: existimant enim ablativum A me, à supino, Visum, regi. Ego verò arbitror regi simul, à verbo Iri & voce visum, ut enim hic, Liber tuus lectus est à me. ablativus non regitur à voce Lectus, nec à verbo Est, sed ab utroq; simul in unum verbum passivum coalescente: sic visum iri, occisum iri, in unum verbum passivum coalescunt. Etenim prisci, ut suprà diximus, cum de futuro passivo infiniti modi egimus, verbum Eo, etiam passivè declinabant: undè Cato, Contumeliam mihi factum itur, dixit. Itaq; passivitas, ut cum Probo loquar, præcipuè ex verbo Iri, oritur. Quare crediderim potius, ab infinito Iri, potissimum ablativum regi.*

Supina in Vm passionem significantia nullum post se casum desiderant.

SVPINA IN V.

SVpina in V, ferè passivæ significationis sunt sine casu, adhærentq; nominibus adjectivis.

Lib. 7. Cicero Attico, Quod optimum factu videbitur, facies. Idem in Anton: O rem non modo visu fœdam, sed etiam auditu.
Philip. 4.

VETERES Grammatici, præcipuè Diomedes & Priscianus 8. docent Supina in V, etiam significare actionem: cum quibus faciunt nonnulli Juniorum, adducentes illud Plauti Mænech. Obsonatu redeo: item Catonis de re rust. c. 5. Primus cubitu surgat, postrimus cubitum eat. Et Statius Achil. Quem tum venatu rediturum in limine primo Opperiens.

Mihi veterum sententia non displicet, maximè cum ea ætate quàm plurimi extiterint scriptores, in quibus fortasse multa testimonia erant, quorum scriptorum nostra memoria ne nomina quidem extant.

PARTICIPIA.

PArticipia eosdem casus habent, quos verba à quibus proficiscuntur.

Pueri victoriam reportaturi, non delectantur duodecim scruporum ludo.

Ab Vrbe 1. Livius, Ancus ingenti præda potitus Romam redit. Cicero in Pisonem, Abjectum, contemptum, despectum à cæteris, à te ipso desperatum, & relictum, adulantem omnes videre te volui, vi...

Lib. 1. Cicero Lentulo, Totus est nunc ab iis, à quibus tuendus fuerat, derelictus.

PARTI

PARTICIPIA, quod ad significationem attinet a verba imitantur. Quæ ab activis, & neutris ascuntur, actionem significant (actionis vocabu-m nunc paulò fusius accipio) ut docens, doctu-s, serviens, serviturus, dormiens, dormiturus. A ssivis passionem, ut doctus, docendus, vapulans, apulaturus. A communibus præsentis, & futuri Rus, actionem, ut complectens, complexurus: Dus passionem, ut complectendus. Præteriti u-nque, ut complexus. Et à deponentibus futuri in us passionem, ut sequendus. Cætera actionem, ut uens, sequuturus, sequutus. COENATVS, pran-, ausus, gavisus, fisus, solitus, argutus, cautus, cir-mspectus, consideratus, contentus, disertus, fal-, fluxus, profusus, scitatus, tacitus, tutus, voce dem, passiva imitantur, significatione verò a-va.

Participiorum significatio.

APPENDIX.

Articipia passiva præteriti, & futuri temporis, maximè cùm fiunt nomi-, etiam dativo gaudent.

ero de Senec. Sperare videor Scipionis ami-iam & Lælij notam posteritati fore. Terent. dr. Restat Chremes, qui mihi exorandus est.

HVIVS generis sunt cognitus, perspectus, explo-us, compertus, dilectus, probatus, acceptus, tatus, despectus, contemptus, neglectus, & com-

posita,

posita, ut incognitus, inauditus, invisus, & cæte

Oratores crebrò dant participijs præteriti temporis ablativũ.

Oratores tamen, quantum memini observ se, frequentius tribuunt participijs præter temporis ablativum, quam dativum, n transeant in nomina. *Cic. pro Mil. Diu vex à perditißimis civibus, aliquando per vos ac stram fidem, virtutem, sapientiamq; recreem Quint: lib. 2 ca. 3. Quâ de re memini narr mihi Julium secundum illum æqualem meum, que à me, ut notum est, familiariter amatu Cùm Quintilianus vir summa eruditione lib c. 3 nos doceat esse participia in Dus, non vi cur Saturnio potius, quam illi habenda sit fid Audi Fabium, utimur & verbo pro participio,*

-- magnum dat ferre talentum:
tanquam ferendum.

Ibidem,

Illud planè figura est, qua diversa sermonis for conjungitur.

--socijs tunc arma capessant
Edico, & dira bellum cum genere gerendum.

Quamvis enim pars Bellum posterior particip insistat, utriq; tamen convenit illud Edico. Hæc i

Participia in Dus, Ablativũ post se habent.

Nunc *exempla ponamus, quibus planum fi participia in Dus, Ablativum post se more p sivorum verborum habere: sunt enim qui potius Dativum tribuendum esse censea Cicero ad Marcel. lib. 15. Quæ mihi de*

Part

rbis nuntiata sunt, quia non putabam à me nc scribenda esse publicè, &c. Ibidem ad eun-m, Cùm præsertim matris tuæ gravissimæ atq; imæ fœminæ majora erga salutem dignitatem-meam studia, quàm erant à muliere postulan- perspexi. In eodem ad Catonem, Admonendum ius te à me, quàm rogandum puto. Idem con- Rullum 2. Hæc qui prospexerint, majores no-s dico, Quirites, non eos in deorum immor-ium numero venerandos à nobis & colendos atis? Idem de Arusp: Nego ullo de opere pu-co de monumento, de templo, tot Senatus ex-e consulta, quot de mea domo: quam Senatus um post hanc urbem constitutam, ex ærario æ-icandam, à Pontificibus liberandam, à Ma-istratibus defendendam, à Judicibus puniendam aret. Idem Cornif. lib.12. Neq; enim quæ tu pter magnitudinem animi tui & ingenij mo-ratè fers, à te non ulciscenda sunt, etiam si non lenda. AT DICET aliquis, hæc necessitatem of-umq; potius, quàm futurum tempus adsignifi-re. Cui ego non modò non adversor, sed etiam entissimo animo assentior: ita tamen ut parti-ij nomen non amittant, quemadmodum neq; rba futura cùm necessitatem officiumq; adsig-cant, aut verba, aut futuri temporis verba, cari desinunt, sicut suprà diximus, cùm de uro infinito egimus. Participia itidem in Rus am si necessitatem ac officium adsignificent, si-

Participia in Dus, licet necessitatem significet, manet tamē participia.

cuti

cuti frequenter adsignificant, non ideo tamen ticipij nomen amittunt: id quod etiam planu xemplis fecimus in rudimentis, sive libello de Partibus orationis, cùm de participijs egimus. utrunq; igitur locum te reijcimus, ne eadem scribamus.

II. APPENDIX.

EXosus, perosus, pertæsus, accusa vum petunt.

Lib. 8. *Curtius*, Persarum te vestis, & disciplina lectat, patrios mores exosus es.

Ab Vrb. 3. *Livius. Plebs Consulum nomen haud secus, qu regum perosa erat. Sueton. in Cæs. Quasi per*

Cap 7. *sus ignaviam suam, quòd nihil tum à se memo bile actum esset.*

ODI olim videtur etiam habuisse osus sum, prandi & pransus sum: unde Plautus in Amph. I micos osa sum semper obtuerier, &c. Gellius l. c. 8. Hunc Fabricius non probabat, neq; amico rebatur: osusq; eum morum causa fuit. Item co posita perosus, exosus. Sueton. in Tib. c. 21. in e Aug. ad Tiberium, Deos obsecro, ut te nobis c servent, & valere nunc, & semper patiantur si n populum Romanum perosi sunt. GELLIVS tam l. 2. cap. 18 exosus junxit cum dativo, pro invis Ejus Epicteti etiam de se scripti duo versus fer tur, ex quib. latenter intelligas, non omnes mo

s exosus esse. Pertæsus eundem casum habet. Sue-nius in Tib. c. 66. Tacit. lib. 15. cum patrio ca-junxit, de Epichari fœmina, Ac postremò lenti-dinis eorum pertæsa, & in Campania agens, &c
dmittunt participia præteriti temporis ac-sativum more Græcorum, vt Redimitus npora lauro. *Suetonius in Augu. Dextrum ru lapide ictus. Livius 1. bell. Punic. Femur gula graviter ictus. Sed de bis in figurata structione.*

PARTICIPIA FACTA NOMINA.

Articipia in Ans, Ens, interrogandi casu gaudent, cùm fiunt nomina.

entius Phorm. Herus liberalis est, & fugi- Lib. 5.
s litium *Cicero Attico, Boni Cives amantes* In Bel; Catil.
ria. Salustius, Corpus patiens, inediæ, vigiliæ, Lib. 1.
oris, suprà quàm cuiquam credibile est. Cice-ad Quintum Fratrem; Fert graviter homo & i amantissimus, & suæ dignitatis retinens, se d te neque amicitia, neque jure valuisse

Nonnulla etiam præteriti tempo-, ut consultus, doctus.

ero in Antonium, Neque enim ille magis ju- Philip. 2.
consultus, quàm justitiæ fuit. *Horatius,* Car. 3. O. 3.
te sermonis utriusq; lingvæ. Salustius, Alie- Bell. Catil.
ni appe-

Bell. Mac. 10 ni appetens, profusus sui. Livius, Servitutis dignitatisq; homines expertos, adversus notu malum irritatos esse.

PARTICIPIA in Ans, Ens, cùm vim suam tinent, casus verborum, unde fiunt postulant. cero ad Attic. l. 6. Homo semper amans te. eundem lib. 16. Vt me herclè paucos æquè ob vantes atq; amantes me existimem. Cùm in naturam nominum transeunt, patrium casum xigunt. Cicero pro Rab. Posth. Studiosus, am observans sui.

Hujus classis sunt, Negligens amicorum, effic utilitatis, fugiens laboris, sitiens virtutis, p niæ, ferens laboris, sciens regionum, latinæ l væ, potens sui, itemq; cætera ejusdem generis pro Quintio: Eques Romanus locuples, sui n tij bene gerens. Idem pro Planc. Deinde si tem me virtutis tuæ deseruisti ac dereliqu Cæsar bell. Civil. Nemo erat adeò tardus, au giens laboris, quin, &c. Tacitus lib. 21. Cor hominum salubria, & ferentia laborum. Se de vita beata, Et illorum, Et sui potens sit. Maximus lib. 5. cap. 2. potentes consilij.

Participij speciem præ se ferentia. HVC accedunt, quæ participij spe præ se ferunt, Insolens, impotens, intole impatiens. Cicero Attico lib. 2. Itaq; amic le noster insolens infamiæ. Livius lib. 9. Pun: Plemninius impotens iræ. Curtiu 8. Impotens animi. Livius 7. bell. Intolerantissima laboris corpora. Pl

Plinius lib. 10. cap. 62. *Vipera singulos diebus singulis parit viginti ferè numero: itaq; cæteræ tarditatis impatientes perrumpunt latera, occisa parente.* PAVCIORA *sunt præteriti temporis hujus ordinis, quæ oratoribus sint usitata: de quibus ferè egimus, cùm de nominibus scientiæ, copiæ, & nopiæ diximus. Nam illæ, scitus vadorum, victus, rectus, falsus animi, poëtica sunt. Eruditus cum enitivo nondum legi apud idoneos, sed cum alativo, quem casum a suo verbo accepit. Cicero . de Divin. L. quidem Tarutius Firmanus familiaris noster, in primis Chaldaicis litteris eruitus. Idem in Bruto, Decius Brutus erat cum tteris latinis, tum etiam græcis, ut temporibus lis, eruditus. Doctus litteris latinis, græcis, eleanter dicitur. Idem in eodem, Non tam in dindo admirabiles, quàm docti & græcis litteris latinis. Peritus, quod quidam à Perio prisco erbo deducunt, frequentissimè cum genitivo junitur. Idem in eodem, L. Cælius juris valde peris. Idem tamen pro Cluen. ablativo usus est. Quis P. Octavio ingenio prudentior, jure periti-? Apud eundem & Cæsarem, Usu peritus. Hæc ia interim præpositionem Ad, cum accusativo dmittunt. Cicero ad Quintum Fratrem lib. 1. c verò fallaces sunt permulti, & leves, & diurna servitute ad nimiam assentationem eru- ī.*

Eruditus, Doctus, Peritus, cum ablativo.

Eadem cũ accusativo & Præpositione Ad.

Terent: Hecyr:

In eodem mihi videntur omnes ludo doctæ malitiam.

Cic. de Orat. Jurisconsultus, qui legum, & co-suetudinis ad respondendum & cavendum pe-tus sit. Genitivum itidem petunt indoctus, imp-ritus, insuetus, quæ ex participijs sunt composi-Cicero Attico lib. 2. Tam insuetus contumel-Cæsar lib. 7. bell. Insuetus laboris.

APPENDIX.

PArticipia præsentis, præteritiq; ten-poris, cùm nominum naturam i-duunt, more eorum comparantur.

Lib. 1. *Cic. Lentu.* A me nullum tempus prætermi-titur de tuis rebus & agendi & cogitandi: u-torque ad omnia Quinto Selicio, quo neq prudentiorem quemquam ex tuis, neque fi-majore esse judico, neque amantiorem t-

Lib. 16. *Idem Tir. Cum commodè & per valetudinem, per anni tempus navigare poteris ad nos ama-*

Lib. 6. *tissimos tui veni. Idem Attic Nihil illo re-*

Lib. 5. *spoliatus, nihil rege egentius. Idem in Verre Hæc tu omnium mortalium profligatissime, ac p-ditissime cùm scires, cum tanto periculo tuo fi-paterere, atq; concederes.*

NON *omnia participia, maximè præteriti te-*

p-

poris comparantur, nam amatior, amantissimus, auditior, auditissimus, & multa alia inaudita sunt. Quibus igitur utendum sit, assidua, ac diligens veterum lectio te docebit. Cic. pro Dejot. Quis consideratior illo? quis rectior? quis prudentior? Cic. in Pisonem, Quis te miserior? quis te damnatior? sic apud eundem commendatior, commendatissimus, iratior: iratissimus. Participia rò suum casum retinent, quando comparantur. Cicero ad Cornificium libro duodecimo. Cæteris mnibus rebus habeas eos à me commendatissimos. Nota.

II. APPENDIX.

Articipiis futuri temporis, addito verbo substantivo, eleganter vtimur ro debere, vel oportere.

Sum expectaturus fratrem.

erentius Phorm. Expectandus est mihi frater. ram habiturus heri orationem. Habenda mihi t heri oratio. Cic. pro Font. Orandus erit nobis nicus meus Pletorius, ut suos novos clientes à llo faciendo deterreat.

UTRUNQUE participium, non solùm præsens, & teritum, sed etiam futurum verbum admit-. Autor ad Herennium l. 3. Si utrunque poteris ostendere, utrunque pollicebimur nos in dido demonstraturos esse: sin alterum demonstra- NOTA.

turi erimus, simpliciter, quod dicturi sumus, ost[...] *demus*, Cicero pro Fonteio. *Ita verò si illi bell*[...] *facere conabuntur, excitandus nobis erit ab inf*[...] *ris C. Marius, qui Inducıomaro isti minaci, a*[...] *arroganti par in belligerando esse possit.* INTR[...] DVM *utuntur autores Debendi verbo. Autor*[...] *Herennium l. 4. Primùm dicemus, quibus in*[...] *neribus semper omnis oratoria elocutio debea*[...] *se: deinde ostendimus, quas res semper hab*[...] *debeat. Idem ibidem, lib. 3. multis locis do*[...] *participiale in Dus infinito passivo & verbo op*[...] *tere, posse explicari.*

Justitiæ partibus, inquit, utemur &c. si osten[...] *mus, bene merentibus gratiam referri conven*[...] *Si demonstrabimus, ulcisci malè meritos oport*[...] *Si fidem magnoperè censebimus conservanda*[...] *Si leges & mores civitatis egregiè dicemus*[...] *vari oportere, Si societates atq; amicitias*[...] *diosè dicemus coli convenire: Si hospitia,*[...] *entelas, cognationes, affinitates castè colen*[...] *esse dicemus.* VIDES ID, *quod suprà d*[...] *mus, hæc participialia debitum, officium*[...] *necessitatem, denique Convenire, Oportere, potius significare, quàm futurum tempus?*

CONSTRUCTIO TRANSITIVA PRONOMINIS.

GENITIVVS POST DEMONSTRATIVA PRONOMINA.

PRONOMINA demonstrativa, cùm substantivè ponuntur, patrium casum admittunt.

Cicero ad Cælium, Hoc ad te litterarum dedi. Lib. 2.
Idem de Orat. *Quoniam id temporis est surgendum censeo.* Lib. 2. *Idem Attico, Res est eodem loci, quo reliquisti.* Lib. 1.

DISTVLIMVS pronominum syntaxim in hunc locum, tum quia sine aliarum partium cognitione non facile percipitur: tum præcipuè propter reciproci obscuritatem. Huc spectant, Hoc commodi, novi, noctis, temporis, libertatis. Cicero Attico lib. 11. Tantùm vide ne hoc temporis Terentiæ esse aliquid poßit. Idem, id ætatis, solitudinis, otium. Idem Toranio lib. 6. Ita viximus, & jam ætatis sumus. Tacitus lib. 11. Id repentè solitudinis erat. Idem lib. 13. Nec id nobis virium erat. Item in eodem, Nec bonis artibus idem virium e-

EODEM loci res est: Hîc, Eodem non est adverbium, cùm jungatur cum verbo quietis.

SI DICAS, eodem loci profectus est, adverbium erit.

Terent: Heaut:

Ego istuc ætatis non amori operam dabam.

APPENDIX.

PRonomen Idem, cum dativo apud poëtas reperitur.

Horatius in arte poëtica,

Invitum qui seruat, idem facit occidenti.

Oratores verò sic loquuntur.

Lib. 2. *Cicero de officiis*, Peripatetici quondam ijdem
Lib. 2. erant, qui Academici. -- *Ex eodem in Oratore Sit igitur hoc cognitum, numeros oratorios eosdem esse, qui sunt poëtici. Idem de Natura Deorum Dianam, & Lunam eandem esse putant.*

Lucretius libro 3.

Quorum unus Homerus.

Sceptra potius, eadem alijs sopitus quiete est.

VIDEO *multos ita loqui, Peripatetici quondam ijdem fuerunt cum Academicis. Numeri oratorij ijdem sunt cum poëticis. Velim potius, dum veterum exempla desidero, cum Cicerone loqui quemadmodum jam diximus. Ponam integrum exemplum in Oratore: Sit igitur hoc cognitum in solutis etiam verbis inesse numeros eosdemq; esse oratorios, qui sunt poëtici. Idem 2. de Fin. Num propterea idem voluptas est, quod, ut ita dicam indolentia?*

GENI-

GENITIVUS POST POSSESSIVA.

POssessiva Meus, Tuus, Suus, Noster, Vester, loco genitivorum, Mis, Tis, Sis, Nostram, Vestrum, posita, genitivum postulant.

Cic. ad Marcel. Molestè fero me consulem tuam stuum Adolescentis perspexisse, te meum cum id ætatis sim, perspicere non posse. *Idem in M. Anton. Tuum hominis simplicis pectus vidimus.* *Idem Attico, Non debes mirari, non posse me tanto dolori resistere, solius enim meum peccatum corrigi non potest.* Lib. 15. Philip. 2. Lib. 2.

Horatius, -- cùm mea nemo.
Scripta legat vulgò recitare timentis. Serm. 1. satyr. 4.

EX ALLATIS *exemplis intelligimus possessiva genitivum admittere nominis tum substantivi, tum adjectivi, tum etiam participij. Verùm quò res apertior fiat, addam plura Cic. 5. Verr. Quæso, si ipse excogitare non poterat, quemadmodum etiam plurimo venderet, ne tua quidem recentia tuis præclaris abs te principe inventis, excogitatis e[...]ctis, atq; institutis uterentur? Cato Cic. lib. 15. Quod & Resp. me & nostra amicitia hortatur, libenter facio, ut virtutem tuam, innocentiam, diligentiam cognitam in*

Possessiva admittunt genitivum nominis substantivi, adiectivi & participij.

in maximis periculis, domi togati, armati fori
pari industria administrare gaudeam. Plin. l.
ad Mamilian: Quereris de turba Castrensium n-
gotiorum, & tanquam summo otio perfruare, l-
sus, & ineptas nostras legis, amas, flagitas, me
ad similia condendo non mediocriter incitas. In-
cipio ex hoc genere studiorum non solùm oblecta-
tionem, verùm etiam gloriam petere, post judi-
cium tuum viri eruditissimi, gravissimi, ac supe
ista omnia verissimi. NON *dixit Plinius, post*
judicium tuum, qui es vir eruditissimus: Neq;
Cato, virtutem tuam, cùm esses domi togatus.
Nam togatus nomen est, ut palliatus. Neq; Ci-
cero tua vestigia qui proximus prætor fuisti. Ne
pectus tuum, qui es homo simplex. Neque stud-
um tuum, qui es adolescens, ut Laurentius di-
cit. Quod si Laurentius uni Plinio lib. 3. cap. 9.
tantùm tribuit, ut credat latinè dici, Memori-
ter tenere, si rectè scriptum est apud eundem Pl-
nium: nos verebimur hoc modo loqui cum Plini
Catone & Cicerone? QVORVM *hæc? ut intel-*
ligamus, possessiva non solùm jungi cum genitiv
unius, solius, ipsius, duorum, trium, paucorum, c-
jusq;: sed etiam cum aliis. Horum exempla ac-
cipe. Cic in Pison. sine ulla dubitatione jura
Rempublicam, atq; hanc urbem mea unius ope
esse salvam. Idem pro Mur. Ex tuo ipsius anim
conjecturam ceperis. Bithynicus Ciceroni lib
6. Itaq; contentus ero nostra ipsorum amicitia.
Livi.

Possessiva non solum junguntur genitivis unius, ipsius. &c.

Livius lib. 8. ab Vrb. Visne igitur, dum dies ista venit, qua magno conatu exercitus moveatis, interea tu ipse congredi mecum, ut nostro duorum jam hic eventu cernatur, quantum eques Latinus Romanus præstet? Idem lib. 7. Tum eximia corporis magnitudine, in vacuum pontem Gallus processit, & quanta maxima voce potuit, *Quem nunc (inquit) Roma fortißimum virum habet, procedat agedum ad pugnam, ut noster duorum eventus ostendat, utra gens bello sit melior.* Brutus Ciceroni in lib. Epist. ad Brutum, Bibulum noli dimittere ex sinu tuo, tantum jam virum, ex quanto mihi crede potest evadere, qui vestris paucorum respondeat laudibus. SVVS etiam genitivum cujusq; admittit. Idem 2. de Offi. Id maximè decet, quod est cujusq; suum maximè. Idem 5. de Finib. *Quoniam sua cujusq; animantis natura est, necesse est quoq; finem omnium hunc esse, ut natura expleatur.* LAVRENTIVS etiam genitivum omnium addit, quem nondum cum possessivis legi, sed cum primitivis: nam illud Cic. 3. de Orat. Voluntati vestræ omnium parvi: in omnibus libris legitur, Voluntati vestrum omnium parvi. Sic Cic. in Cat. 1. Ad omnium vestrum vitam pertinet, non dixit vestram. Idem de Prov. Cons. Ac primum illud tempus familiaritatis ac consuetudinis, quæ mihi cum illo, quæ Caio Varroni consobrino nostro, ab omnium nostrum adolescentia fuit, prætermitto.

Genitivus Omnium primitivis jungitur.

Genitivus participiorum mutatur in verbū cū relativo.

QVOD ad genitivum participiorum attinet, cum oratores ferè in verbum cum relativo qui, quæ, quod mutant, Cic. Terent l. 14. Sed omnia sunt mea culpa commissa, qui ab ijs me amari putabam, qui invidebant. Nam mea culpa putantis, durius erat. Quod idem sæpè faciunt poëtæ.

Ovid. 3. de Pont.

Nec mea verba legis, qui sum summotus ad Istrum. Terentius Andr.

Cum mihi placebat, tuus uno ore omnes omnia
Bona dicere, & laudare fortunas meas.
Qui gnatum haberem tali ingenio præditum.

Significatio genitivorū priscorū mis, tis, sis.

DIXIMVS meus, tuus, suus, cùm huc spectant, poni pro genitivis mis, tis, sis, ut studium tuum adolescentis, pro tis adolescentis, meum solius peccatum pro mis. Nam pronomina ego, tu, sui, ut nonnullis Grammaticis placet, priscis illis seculis, geminos genitivos habuerunt, Mis, Tis, Sis, qui actionem sive possessionem significabant, in quorum locum successerunt possessiva meus, tuus, suus: Mei verò, tui, sui passionem, Item numero multitudinis, nostrum, vestrum, qui actionem seu possessionem significabant, pro quibus multis locis utimur, derivativis Noster, Vester.
Nostri verò & Vestri passionem. Genitivus Sui pluralis numeri una tantùm terminatione fuit contentus, qui passionem significat, cujus loco utimur derivativo Suus, cùm actio seu possessio significatur, ut Viri sapientes non fidunt suæ ipsorū prudentiæ

tiæ. Gigantes suis ipsorum viribus freti immania facinora commiserunt. Non, sui ipsorum prudentiæ, viribus. Hæc illi. DICAM *etiam ego si tibi molestum non est, quod sentio, Mis, Tis, Sis, dandi casum vel ablativum suspicor fuisse apud priscos pro meis, tuis, suis, duabus vocalibus in unam coëuntibus, quemadmodum sas pro suas:* Mis, Tis, Sis, quid sint.

Ennius apud Festum.

Virgines nam sibi quisq; domi Romanus habet sas

Idem.

Postquam lumina sis oculis bonus Ancus relinquit

Sas, inquit Festus, pro suas, & sis pro suis Si Donatus, Servius, Priscianus, qui nobis genitivos Mis, Tis, reliquerunt, legissent hunc locum Ennij, dixissent procul dubio etiam genitivum Sis fuisse apud veteres, quod Priscianus negat l. 13. his verbis, Sui, quod debuit secundum analogiam esse sui, vel sis, dubitationis causa; ne verbum esse putaretur, recusaverunt proferre Donatus, Servius cùm declinant pronomina, mei vel mis, tui vel tis, solent dicere, nullam de, sis, facientes mentionem. Diomedes Grammaticorum (ut creditur) Coryphæus, mis, tis, sis, prorsus omisit, neq; apud Varronem, Gellium, aut alium ex veteribus quod meminerim, de his genitivis ulla sit mentio. Nota.

Illud Plaut. Pœn:

-- da diem hunc Sospitem quæso rebus mis agundis.

in li-

in libris correctissimis meis legitur. ILLVD *En*
nij, quod affert Priscianus, Ingens cura mis cum
concordibus æqui parare: Laurentius, Ingen
cura mis est concordibus æqui parare: Credo legen
dum esse. Ingens cura meis est concordib. æqui pa
rare: sic enim constat versus extrita littera S, dein
de vocali præcedente elisa more prisco sic, Ingen
Nota. *cura me est concordibus æqui parare.* N*E longio*
sim, Genitivi, Mei, Tui, Sui, apud vetustissimo
tum passionem, tum actionem significabant: loque
bantur enim more Græcorum, Pater mei, tui, sui
pro meus, tuus, suus, quæ nondum inventa erant
quibus inventis exolevit illa prisca elocutio pate
mei, labor mei: in cujus locum successit hæc, Pa
ter meus, labor meus: sed de hac re paulò pòs
accuratius. QVOD *ad genitivos multitudin*
attinet, suspicor priscos illos Romanos, primò No
strorum, Vestrorum dixisse, nam hic exitus est o
mnium secundæ inflexionis.

Plautus Mostel:

Verum illuc esse maxima pars verstorū intelligi
Quibus anus domi sunt uxores, quæ nos do te
meruerunt.

Vestrorum pro Vestrum positum est, ut Apolli
naris docet apud Gellium lib. 2. cap. 5. Deind
concisa dictione arbitror fecisse nostrum, vestrum
unde quidam nota circumflexi toni ultimas insig
niunt, quibus veteres, passivè, activè, ac posses
sivè usi sunt: unde Gracchus, Misereri vestrum
dixit.

dixit. Et *Quadrigarius, Cai Mari ecquando te nostrum, & Reipublicæ miserebitur? Quæ ibidem apud Gellium invenies.* POSTREMO *ab illis facti sunt genitivi Nostri, Vestri: sed inventis derivativis Noster, Vester, credo placuisse eruditiori seculo, ut Nostri & Vestri, infrequenti essent usu: Nostrum & Vestrum cum certis tantum dictionibus jungerentur, de quibus mox dicemus. Diomedes antiquitatis, scriptorumq; veterum bene peritus, in flectendis pronominibus, genitivos nostrum, vestrum posuit, non nostri, vestri: fortasse ut doceret hunc proprium esse genitivum, id quod Apollinaris etiam credidit, adeò ut affirmarit dicendum esse, Miserere nostrum, non nostri: qua tamen in re ei seculum eruditius refragatur. Caper. in libello de Orthographia, Nostri inquit, nostrorum, nostrum, venit à Nos: Vestri, vestrorum, vestrum à Vos.*

GENITIVI MEI, TUI, SUI, NOSTRI, VESTRI.

VErba, Participia, & nomina adjectiva, quæ patrium casum postulant, genitivis Mei, Tui, Sui, Nostri, Vestri, gaudent.

Cicero Attico, Te oro ut quibus in rebus mei tui indigebunt, nostris miserijs ne desis. Lib. 3.

Idem pro Sab. Postb. Equitem Romanum veterem amicum

amicum suum, studiosum, amantem, observan-tem sui, labentem excepit. Idem in Catil Hab-tis ducem memorem vestri, oblitum sui. Cæs. a Cic. Nihil enim malo, quam & mei similem ess & illos sui.

Orat: 4.
Ad Attic. Lib. 9.

NOMINE *verborum intelliguntur etiam geru-dia, & supina, si quando eorum usus inciderit, u Non est tempus obliviscendi vestri, nostri, non v-strum, nostrum* CUM *genitivus mei, tui, sui, n-stri vestri, copulari possunt participia, ut Non su oblitus tui absentis. Plancus Cic. lib. 10. Facu-tas optabilis tui præsentis si mihi esset, nunquam tuis consiliis discreparem. Cicer. Lentulo l. 1. Co-noscunt omnes tui præsentes, tui absentis amore Item cum gerundiis, ut vocant, adjectivis, ut I-nosce avia, non fuit mihi copia videndæ tui. Ci Curioni l. 2. Hoc quidquid attigi, non fecit inflam-mandi tui causa, sed testificandi amoris mei* CU *nominibus tam substantivis, quàm adjectivis neg Laurentius posse hos genitivos jungi, exceptis h unius, solius, ipsius, ut Tui unius non misereris Unusquisq; sui ipsius curam gerit. Affert idem l cum Terent: Heaut.*

Genitivi mei, tui, sui, nostri vestri, copulantur tam cum substantivis quàm adjectivis

Hem tot mei solius soliciti sunt causa?

Ubi in omnibus libris quot quidem viderim, me solius, legitur. Certè non video cur non dicatu benè latinè.

Pudet me tui hominis vanissimi. Non te mis ret mei miseri, & infelicis.

Sic Terent: Heaut:

atq; inopis nunc te miserescat mei.

QVOD si pronomen ambiguam orationem efficiat, mutetur loquendi ratio, qualis esset, Miserere mei famuli inopis, Peto à te, ut mihi miserrimo famulo subvenias. Sed in hoc loquendi genere ferè omittuntur hæc pronomina, sic: Here miserere famuli, Pater memineris filij. Non te miseret hujus calamitosi exulis.

EXCEPTIO.

INTEREST tamen, & Refert ablativos Mea, Tua, Sua, Nostra, Vestra sibi vendicarunt, quibus ablativis addi possunt genitivi Vnius, solius, ipsius, cæteriq; qui possessivis adduntur.

Vt, Mea unius interest, Tua solius refert. Nostra ipsorum interest vitia extirpare. Tua rempublicam administrantis interest semper vigilare.

HIC nulla veterum occurrunt testimonia: dicemus etiam, vestra paucorum interest cives conservare, quia Vestris paucorum laudibus legimus apud Brutum: AT VESTRA, seu nostra omnium interest bene vivere, tum dicam, cum apud idoneos autores legero genitivum Omnium possessivis junctum. Interim dicam, interest omnium nostrum rectè vivere. Refert omnium vestrum antè actæ vitæ rationem reddere.

Sin qua locutione genitivus omnium à verbis

refers,

refert, interest, regitur: at genitivi nostrum, vestrum, à nomine Omnis, quod partitivum e Liv. 2. Bell. Maced. Macedonum ferè omnib ut manerent, persuasit. Plin. lib. 11. cap. 73. P cium omnibus serrati dentes. Qui verò intere nostra omnium dixerant; sequuti sunt Laurent um, qui apud Cicer. 3 de Orat. ut suprà diximu legit, voluntati vestræ omnium parvi: cùm in mnibus libris scriptum sit, Voluntati vestrum omnium parvi. Quo pacto frequentissimè loqu tur Cicero, ut mox dicemus. QVONIAM pau antè planum factum est, pronomina possessiva tu substantivi, tum adjectivi nominis genitivos a mittere, studium tuum adolescentis, pectus tuu hominis simplicis: quid igitur causæ est, cur meamus dicere, Interest tua Prætoris provin am à piratis defendere? Refert mea Consu Rempub. salvam & incolumem servare. SI t men oratio durior videretur, qualis maximè cùm propria adduntur, ut interest mea Anto discipulos in officio continere: vel omittant Propria, ut fecit Valer. Max lib 6 cap. 2. d Theodoro philosopho loquens, Mea quidem nih interest humine, an sublimè putrescam: Aut mittatur pronomen ipsum, quod fecit Cicero Tusc. Theodori quidem nihil interest humin an sublimè putrescat: ubi de se loquitur ipse Th odorus. DENIQVE si dicas, interest tua Cæsa victis ignoscere, grammaticè quidem, & mor

Græcoru

Græcorum loqueris, unde est illud D. Pauli ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, salutatio mea, manu Pauli. Neque hoc solùm è græco sumptum est, ut Laurentius significat, sed ea, quæ supra ex Cicerone, Catone, Plinio & cæteris attulimus. Lege Budæi Comm. lingvæ græcæ, invenies nostros ab eis fuisse mutuatos hoc genus loquendi. SED ut ad rem redeam, elegantius dices, Tua ô Cæsar interest victis ignoscere. Si ad Grammaticorum normam nobis loquendum est, non ponuntur ablativi mea, tua, sua, nostra, vestra, pro genitivis mei, tui, sui, nostri, vestri: ut qui passionem significent, sed pro mis, tis, sis, nostrum, vestrum. Nam cùm dico, Interest mea Rempublicam gubernare, Mea actionem significat. Sed de his fortasse plus nimio.

II. APPENDIX.

NOmina numeralia, partitiva, comparativa & superlativa genitivos Nostrum, Vestrum, exigunt.

Livius, Imperium summum Romæ habebit, qui vestrum primus ô juvenes osculum matri tulerit. Curtius, Nolo singulos vestrum excitare. Cicero ad Quintum Frat. Domus utrinsque nostrum ædificatur egregiè. Idem contra Rull. 2. Omnibus vobis aut majori vestrum parti. Maximus natu vestrum.

Ab Vrbe 2.
Lib. 8.
Lib. 2.

Nota. *Si nominibus, verbis, ac participiis, quæ geni-*
tivos, Nostri, & Vestri, antè admittebant, ad-
dantur numeralia, partitiva, comparativa, a
superlativa. Nostri, Vestri, in Nostrum, Vestrum
migrabunt. Rectè dicitur, Sum memor vestri
adde singulorum utriusq;, omnium, paucorum
multorum: necessariò dices, Sum memor vestrum
singulorum, utriusq;, omnium, paucorum, multo-
rum, quia hæc, cùm sint numeralia, aut partitiv
genitivos nostrum, vestrum, non nostri, vestri
postulant. NAM *cùm dicimus, Sum memor ve-*
strum, utriusq;: genitivus utriusq; à nomine Me-
mor regitur: at genitivus pronominis Vestrum
partitivo Vterq;. Ut enim dicimus, Vterq; ve-
strum est doctus Sum præceptor utriusq; vestrum
Vtriq; vestrum sum gratus: Vtrumq; vestrum d-
ceo: in quibus Vestrum semper regitur à partiti-
vo: sic etiam dicimus, Sum memor vestrum utr-
usq;. Sic misereor vestrum trium. Ego vestru
singulorum: Oblitus es nostrum paucorum. Ind-
geo vestrum omnium: Interest nostrum omniu
te bene valere. SIC *solet Cicero genitivo omn-*
um adjungere Nostrum, Vestrum. Contra Ru
2. Tunc contra hanc Romam communem patria
omnium nostrum, illa altera Roma quæreretu
Idem in Catil. 4 Video Patres conscripti in m
omnium vestrum ora, atq; oculos conjectos esse
Idem ad Attic. 11. Vt jam omnium judicio co
stitutum esset, omnium vestrum bona, præd
esse illius victoriæ. Idem ad Cass. libro

T

Tum ipsius causa gaudeo, tum me hercule etiam omnium nostrum. Idem de Orist. Vel quia est patria parens omnium nostrum.

PRONOMINA POST SUBSTANTIVA.

Possessiva Meus, Tuus, Suus, Noster, Vester, cohærent cum substantivis genere, numero, casu, cum possessio vel actio significatur.

Ut, Liber meus, ager tuus, studium nostrum, Labor vester.

Græci, *cùm possessio vel actio significatur, ferme utuntur genitivis primitivorum* πατήρ μου *pater mei, pro* πατήρ ἐμὸς *pater meus.* πατὴρ ἡμῶν *pater nostrum, vel nostri, pro* πατὴρ ἡμέτερος *pater noster. Latini contra possessivis utuntur, cùm actio vel possessio significatur. Pater meus non mei: Pater noster, non nostrum aut nostri.* Prisci *tamen Romani, antequam inventa essent derivativa, videntur fuisse usi genitivis primitivorum, Græcorum more, cujus rei extant non obscura vestigia.*

Prisci usi sunt genitivis primitivorũ pro derivativis.

Plautus Pseud.

Si ex te tacente fieri possum ego certior here,
Quæ miseriæ te tam miserè macerent,
Duorum labori ego hominum parsissem lubens
Mei rogandi, & tui respondendi mihi.

Mei, inquit Apollinaris apud Gellium lib 20. cap. 5.} non dixit Plautus ab eo quod Meus, sed ab eo quod est Ego. Itaque, inquit idem, si dicere velis patrem mei pro patrem meum, quo modo Græci τ̃ πατέρα μȣ dicunt, inusitatè quidem, sed rectè profectò, eadque ratione dices, qua Plautus dixit labori meo: hæc ille. Cic. ad Attic. lib. 11. Quintus misit filium, non solùm sui deprecatorem, sed etiam accusatorem mei. Idem Lentulo lib 1. Is hac regia causa excepta, cæteris in rebus se acerrimum tui defensorem fore ostendit. Idem Curioni lib. 2. Eam rem unius tui studio me assequi posse confido. Budæus illud Cicer in Var. Civitatis salutem cum mea unius salute esse conjunctam, sic legit: Civitatis salutem cum unius mei salute esse conjunctam: ubi inquit, si enim mea scripsisset, legeretur mea unius, non unius mea. Quo loco significat Budæus, utendum nobis esse genitivis mei, tui, sui, cùm præcedunt nomina unius, solius: ut, Unius mei opera servata est respub. Solius tui studio maximos honores adeptus sum. Unius sui opera juravit Cic. Remp. esse salvam Contra, si nomina sequantur, possessivis utendum esse, ut Mea unius opera servata est Resp. Tuo solius studio maximos honores adeptus sum. Sua unius opera juravit Cic. Rempub. esse liberatam. Livius 2. ab Vrb. Gratæ in vulgus leges fuère, quas cùm solus pertulisset, ut sua unius in his gratia esset, tum deinde comitia colli-

gæ subrogando habuit. Idem lib. 6. bell. Maced. Censuerunt ergo, quos ludos inconsulto senatu ex sua unius sententia vovisset, eos vel de manubijs si quam pecuniam ad id reservasset, vel sua impense faceret. Idem lib. 4. dec. 5 Eum, qui de sua unius sententia gerat superbum videri magis, quàm sapientem. HÆC Livij loca idcirco attuli, quòd quidam vir alioqui doctus existimaverit, semper, Sui, utendum esse præcedente vel sequente nomine. NEQUE id quod modò ex Budæo diximus, semper est verum: nam Cic. ad Atticum lib. II. cùm nomen præposuisset pronomini, nihilominus usus est possessivo, Solius enim meum peccatum corrigi non potest. ALIA præterea, ut ad rem redeamus, sunt testimonia, ubi primitiva pro derivativis ponuntur. Idem 4. Philip. Frequententia vestrum incredibilis, concioq; Quirites tanta, quanta meminisse non videor, & alacritatem mihi summam affert Reip. defendendæ, & spem recuperandæ libertatis. Idem pro Planc. Quare noli me ad contentionem vestrum revocare Latenensis. Ibidem, Possumus eripere orationi contentionem vestrum.

EXCEPTIO.

AT, si substantiva significent partem aliquam generalem corporis, sive animi, cujusmodi sunt pars, dimidium,

 alium,

aliquid, genitivis primitivorum utemur:

Ut, Nullam partem mei amisi, hoc est non amisi manum pedem, memoriam. Amisisti
Lib. 5. ne quicquam tui? *Cicero de Fin Cui proposita est conservatio sui, necesse est huic partes quoque sui cariores esse, quò perfectiores sint.*

Terentius Adelph:

Tetigine tui quicquam?

Lib. 7. c. 1. *Quintil. Minimam partem mei habent.*

APPENDIX.

SVbstantiva, quibus ambigua est significatio, ut caritas, amor, memoria, desiderium, cura, itemq; cætera, si possessionem, actionémve significent, possessivis adhærescunt.

Vt amor meus, desiderium meum, quo amo, desideróque.

Sin passionem significent, genitivos mei, tui sui, nostri, vestri, flagitant.

Ut, Amor mei, desiderium mei quo amor de-
Lib. 7. siderórque. *Cicero Attico, Dionysium flagran-*
Lib. 1. *tem desiderio tui misi ad te. Idem ad eundem,*
Lib. 10. *Aviam tuam scito desiderio tui mortuam esse. Idē ad Planc. Me impulit tui caritas. Idē ad Quin-*

tum

tuum Fratrem, Nunc decedens, relinque, quæso, quam jucundissimam memoriam tui. Quintilianus, Postquam mei cura discesserat, Matrem, inquit, tibi per hæc merita commendo. Decl. 6.

Aliquando utrunque conjungitur. Idem Attico, Nicias, te, ut debet, amat vehementerque tua sui memoria delectatur. Idem Cornificio, Grata mihi est vehementer memoria nostri tua. Lib. 11. Lib. 12.

Alia hujus generis leges, maximè apud Senecam de vita beata capite 9. Virtus est pretium sui. Ibid: cap. 5 Ignoratio sui, & cap. 10. Insolentia & nimia æstimatio sui. De Benef. lib 1 cap. 19. Antè des oportet mihi arbitrium mei, deinde beneficium. Non in omnibus tamen, quibus anceps est significatio, hoc observatur, nam crimen meum, vulnus meum, injuria mea, dicitur etiam mihi illata. Item imago mea, tua, sua, nostra, vestra, non solùm quæ possidetur, sed etiam quæ refert, & repræsentat. Nota.

Plautus Menæch.

tua est imago tam consimilis tibi, quàm potest. Cic. pro Sext Rosc. Ut effictos mores nostros in alienis personis, expressamq; imaginem nostram vitæ quotidianæ videremus Idem ad Luceium lib. Nec minus enim est Spartiates Agesilaus ille perhibendus, qui neq; pictam neque fictam imaginem suam passus est esse.

Martialis lib. 2.

Et digna speculo fiat imago tua.

PRÆTEREA, causa mea, tua, sua, nostra. *Cicero ad Cassium lib. 15. Abesse te, mea causa molestè fero, tua gaudeo. Idem Tironi lib. 16. Non tam mea causa, quàm tua doleo te valere. Idem Attic. 8. Si me vellet sua, aut Reip. causa Luceriam venire. Sic apud Cic frequenter. Papinianus causa mei, Ulpianus sui dixit. Malim cum Cicerone loqui.*

Terent. Phormion.

Nam neq; negligentia tua, neq; id odio feci tuo: pro tui.

Idem Heaut:

--facilè scires, desiderio id fieri tuo: pro tui. Apud Budæum Comment. lingvæ græcæ, plura invenies hujus generis.

RECIPROCA SUI, SIBI, SE.

RECiproca sui, sibi, se vtimur, cùm tertia persona transit in se ipsam: ut Cæsar recordatur sui, indulget sibi, amat se, loquitur secum.

Lib. 5. *Cicero de Finibus. Eorum est hæc querela, qui sibi cari sunt, seseque diligunt. Idem de Na-*
Lib. 1. *deor. Ipse sibi displicet.*

RECIPROCARE, *ut inquit Varro lib. 6. de lingu*

ngva latin. ab recipere fictum est, sive à proca- *Vnde dictum sit Reciprocum. Nota.*
, quod poscere quondam significabat: unde
rammatici reciproca pronomina appellarunt,
òd ad eandem personam sese recipiant, unde
fecta sunt, eandemq; reposcant. VTIMVR &
, sibi, se, cùm intercedit obliquus tertiæ perso-
, ad quem refertur reciprocum. Video homi-
m cædentem se flagris. Audio avum tuum non
compotem sui. Suspicor Ciceronem iniquo a-
mo tulisse contemptum sui. Cic. in Catil. 4 Ha-
is ducem memorem vestri, oblitum sui. Cæsar
Cicer. Epist. 9 ad Att: Nihil enim malo,
àm & mei similem esse & illos sui. Quint. 6.
clam. Tu primo docuisti filium sibi non parce-

REPERITVR interdum Reciprocum prono- *Reciprocũ interdam ponitur pro Demonstrativo.*
n positum pro Demonstrativo Is, Ipse.

Lucanus libro 5.

-- quæ nox sibi proxima venit In somnis:
pro ei. Cic. 2 Philip. Non enim à te emit, sed
us quàm tu suum sibi venderes, ipse possedit.
neca ad Albinam de consolat. Ad tuum forme-
r arbitrium, multum sibi dederis, etiam si nihil
deris præter exemplum. Quod Budæus in Com-
nt. lingvæ græcæ docet fieri more Græco-
m.

Et antecedente altero verbo: ut
rcellus te Cæsar precatur, ut miserearis
, ignoscas sibi, se in fidem tuam suscipias,
se hostem existimes. Cic. in Orat. Ne ipse

quidem ſua tanta eloquentia mihi perſuaſiſſet, ſe dimitterem. Idem pro Sex. Roſc. Hunc ſibi
Lib. 5. *animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctéſque ſtimu ac pungit, ut evellatis, poſtulat. Idem Atti Qui etiam à me petierit, ut ſecum & apud ſe ſem quotidie.*

NOTA. UTUNTUR *aliquando ſcriptores, accedente tero verbo, demonſtrativis pro reciprocis. Qui tilianus 3. Declamat. Neq; ignoravit, quæ ma rent eum pericula: eum pro ſe. Idem 1. Declam. Quapropter non petit, ut illum miſerum putet niſi & innocens fuerit: pro ſe.*

RECIPROCUM
SUUS

RECIPROCO Suus, utimur, cùm tertia perſona tranſit in rem à ſe poſſe ſam: ut,

Cicero recordatur Tironis liberti ſui, indu get liberis ſuis, defendit ſuos clientes, ſc
Lib. 4. pſit hanc epiſtolam manu ſua. *Cic. in Ver.*
Lib. 2. *jebat multa ſibi opus eſſe, multa canibus ſuis. Ide de Orat. Si feræ partus ſuos diligunt, qua nos liberos noſtros indulgentia eſſe debemus.*

Suus Reciprocũ cũ obliquo tert: pſõæ. UTIMUR *etiam Suus, cùm additur alter obl quus tertiæ perſonæ, ad quem refertur poſſeſſio, Percuſſiſti illum gladio ſuo. Relinquam legent*

bu

judicium suum. Vidi Pompejum spoliatum
amentis suis. Percontatus sum illum de regno
. Alloquutus sum Cæsarem ante domum suam.
columbam cum pullis suis, in nido suo, extra
pe nidum suum. GEPI *lupam & catulos eius:*
suos, quia intercedit conjunctio. Cicero de
n. Scipion. Itaque ego illum de regno suo, ille
de nostra Republica percontatus est.

Terent. Adelph:

--suo sibi hunc gladio jugulo.

Cicero Attico lib. 6. Sed & tum præsens, &
ea creberrimis litteris non destiti rogare, &
ere meâ causâ suadere & hortari suâ: Vbi il-
, vel eum subauditur, ad quod refertur pos-
o. LAVRENTIVS *his locis potius, ejus, illius,*
s dixisset, maximè ubi intercedunt præposi-
es nisi addatur nomen adjectivum, partici-
m, aut verbum ad quæ referatur possessio, ut
eni leonem iratum ob amissam prædam suam:
eo columbam tristem in periculo suorum pul-
m: Sentio hominem ambulantem per domum
a: Scio illum dolere fortunam suam. SI
MEN *oratio fuerit ambigua quod sit, cùm*
sunt personæ, & possessio ad secundo loco po-
refertur, tunc utemur genitivis eius, illius,
s, ut Vulpes cepit gallinam cum pullis eius.
erò possessio referatur ad primo loco positam,
, utendum erit: ut Deus tuetur hominem
ter clementiam suam. INVENITVR

inter-

interdum suus pro eius, ipsius, illius. Cicer. Philip. Quod autem erat præsidium salutis, lib- tatisq; vestræ, si C. Cæsaris fortissimorumq; sui- tris militum exercitus non fuisset? Idem ad ticum libro 4. Memmius candidatus pactio- in senatu recitavit, quam ipse suus competitor mitius cum Coss. fecisset.

Et accedente altero verbo: ut, Timet Pompejus, ne à suis veteranis des- tur. Rogat te Cæsar, ut suas partes sequa- tur.

APPENDIX.

VTimur prætcrea Reciproco Su- cùm res possessa in possessorem t- sit.

Lib. 9. *Cicero Attico,* Vlciscentur illum mores sui. *I- dem de Arusp. Sua concio risit hominem. I-*
Lib. 10. *pro Sest. Hunc sui cives è civitate ejecerunt. I- Attico, Indulsit illis quidem suus pater semper*

CVM *Suus, est substantivum, nemo ferè lo- jus utitur genitivis illius, ipsius, ejus: ut Re- eum cum suis, sive inter suos. Cic. de Finib.*
NOTA. *Quæsivit salvus ne esset Clypeus, cùm salvum se flentes sui respondissent, rogavit, &c.* ITEM *ponitur pro Proprius: ut de hac re dixi suo Referam hæc omnia suis locis.*

PR

PRÆPOSITIONUM CONSTRUCTIO.

VERBA Absoluta & Intransitiva præpositionum beneficio in casus transeunt.

...ero de Orat: Cum etiam tum in lecto Crassus esset, & apud eum Sulpitius sederet, An...us autem inambularet cum Cotta in por..., repente eò Quintus Catullus senex cum ...o Iulio fratre venit. Lib. 2.

Transitiva præter proprium casum, ...m præpositiones cum suis casibus ...mittunt.

...ero de amicitia, Nihil est amabilius virtu..., nihil quod magis alliciat homines ad di...ndum: quippe cùm propter virtutem, & ...bitatem eos etiam, quos nunquam vidi...s, quodam modo diligamus.

Verba composita sæpe casum præ...sitionis habent.

... de Finib Cur ipse Pythagoras, & Ægy...m lustravit, & Persarum Magos adijt? *I...n ad Quintum Fratrem. Cùm subitò bonus Im...tor noctè urbem hostium invasisset, in senatum ...mmittebat.* Lib. 5. Lib. 2.

Et repetita præpositione.

Idem.

Lib. 3. Philip. 11. *Idem in Verr.* Cæteri hæredes adeunt ad rem. *Idem in Antonium, In Galliam in Antonius, in asiam Dolabella in alienam que provinciam.*

Hanc repetitionem amant mu verba composita ex præpositionibus Ab, Ad, Con, E, Ex, In.

Lib. 3. *Idem de Amicitia,* Tu velim à me animu parumper avertas, Lælium loqui ipsum pu *Idem ad Quintum Fratrem, Abduco equiden ab omni Reip. cura.*

Verba repetentia præpositionem. CICERO *ferè Invadendi verbo utitur re in præpositione. Aspirandi verbi elegan usus cùm conatum quendam contentionemq liquò perveniendi, atq; alicujus rei adipisc adsignificat, effertur q; negatione, aut inter tione. Cic. in Brut. Ex bellica laude nem rare ad Africanum potest. Idem 5. Tuscula mnes aditus tuos interclusi, ut ad me aspi non posses. Idem 3. Verr. Quid enim ad pecuniam, me invito, aspirat? Ibidem 4. do homo tanta desidia, nisi Februario mense rabit in Curiam? Cæterorum exempla cre pud idoneos autores reperiuntur. Cicero 2. Itaq; se alij ad philosophiam, alij ad jus civi lij ad Eloquentiam applicant. Idem pro Agedum conferte nunc cum illius vita, vit Sylle. Sic consentio, comparo, congruo, c*

con

vivo Idem in Pisonem, Suum quenque scelus sanitate, ac mente deturbat Sic detraho, de- do, deijcio, depello, Idem de Invent. Alteri- orum, qui sine nummis erat, gladium propter ositum è vagina eduxit. EIVSDEM generis egredior, eijcio, emergo, emigro, emineo, e- co, evoco, evolo. Idem pro Milon. Hæc tanta us ex hac vrbe expelletur, exterminabitur, etur? Sic exeo, excedo, exturbo Idem in Ca- 4 in foveam quoniam incidit bellua, obrua- Sic incurro, inijcio, ingredior, intueor, in- &c. quæ motum ad significant. REPETITVR m In; cùm quies significatur. Idem de A- Digni sunt amicitia, quibus in ipsis inest cau- ur diligantur. Idem pro Deiot. In exulcerato no facilè fictum crimen insidet. Nonnulla ex m dativum postulant, quemadmodum suo loco um est.

CASUS PRÆSOSI-TIONUM.

ACCusativo serviunt Ad, Apud, An- te, Adversùs, vel Adversùm, Cis, ra, Circiter, Circa, Circùm, Contra a, Extra, Intra, Inter, Infrà, Iuxta, , Penes, Per, Pone, Post, Prope, Pro- r, præter, Secundùm, Supra, Secus, ns, Vltra, Versus, Vsque.

Cicer. in Brut. In pratulo prope Platonis st[atuam]
Lib. 12. am consedimus. *Idem Attico, Secundu[m]*
Lib. 4. *nihil est mihi amicius solitudine. Idem in*
Erant acceptæ pecuniæ à Caio Verrutio sic ta[men]
ut usque alterum R, litteræ constarent integ[ræ]
liquæ omnes essent in litura.

VARIVM *usum significationemq; præp[ositio]num, audiendis, legendisq; veterum scrip[tis] discent paulatim adolescentes, quæ si in lo[cum u]num congerantur, molestiam, tædiumq; aff[erant].* EX ADVERSVS *reperitur apud Ciceronem [lib.] de Divin. Ara, inquit, Aio loquenti, qua[m sep]tam videmus ex adversus eum locum, con[secra]ta est.*

VERSVS.

Versus suo Casui postponitur.

Lib. 16. *Cicer. Attic.* Verti me à Minturnis A[rpi]
Lib. 4. num versus. *Sulp. Cicer. Ex Asia rediens, ab Ægina Megaram versus navigarem, c[œpi re]giones circum circa prospicere.*

VERSVS *à cæterarum præpositionum natu[ra dis]sidet: sunt enim dictæ præpositiones, quod c[æteris] partibus præponantur. Præponitur huic præp[ositio]ni interdum Ad. Liv. 1 ab Vrb. In lapide a[d me]ridiem versus consedit.*

Ablativo gaudent A, Ab, Abs, A[bs]que, Cum, Coram, Clam, De, E, Ex, P[ro], Præ, Procul, Palam, Sine,

Cicero in Pisonem, Mihi verò ipsi coram genero meo, propinquo tuo, quæ dicere ausus es? Idem Attico, Paulo etiam iis eam vidi.

Terent: Heaut:

-- præ iracundia Menedeme non sum apud me. Lib. 15.

Livius, Rem creditori palam populo solvit. Idem Ab Vrbe. 2. Haud procul occasu solis redeundi in castra tempus erat. Bell. Mac. 7

Palam sæpe in oratione Cicer. in Salustium reperitur. An turpius est Patres conscripti scribentem mentiri, quàm illum palàm hoc ordine dicentem? Et palàm universis recitare: Et postposita, quod si quippiam eorum falsum est, his palàm refelle. Procul frequentißime ablativum habet. Livius 7 bell. Maced. Haud procul Seleuci castris ad caput Cayci annis stativa habuit. Ibidem, Porta egressus haud procul statione hostium occasionem opperiens consedit. Et postposita, apud Ciceronem ad Trebat. lib. 7.

Nam multi suam rem bene gessere, & publicam patria procul.

Hanc præpositionem nondum cum accusativo legi, nam illud Liv. lib. 7 bell. Punic. Sed locus procul muros satis æquus agendis vineis fuit, ita & cæter. corruptè legitur muros, pro muro Item apud Plinium lib 6. cap. 53. Pausilypum villa est Campaniæ haud procul Neapoli: ablativus est. Citatur & Curtius, sed incerto libro, suspicor lo-

 cum

Clam cū Accusativo apud veteres. *cum mendosum esse. Clam, & cum accusandi casu jungitur. Cicero in Salust Timen ne facinora eius clam vos essent. Apud vetere frequentius. Plautus Cas. Bona multa faciat clam meam uxorem.*

TENVS.

TEnus, quemadmodum versus, pos ponitur, atque ferè patrium casu desiderat, si nomen sit multitudinis.

Lib. 8. *Cicero in Arato.* — & Cepheus conditur an Lumborum tenus. *Cœl. Cicer Rumores illi d comitijs Cumarum tenus caluerunt.* Sin sing

Bell: Pun: 6. lare sit nomen, ablativo gaudet *Livius*, Ad nudaverat vada, ut alibi vmbilico tenus aq esset, alibi genua vix superaret.

Tenus cū Ablativo etiam multitudinis. TENVS *nonnunquam cum ablativo copulatu etiam cum nomen plurale est. Cels lib 1. cap Huic abundè est, loco tepido demittere se ing bus tenus in aquam calidam.*

A, AB, ABS.

A, consonantibus præponitur.

Philip. 3. *Cicero in Antonium*, Antonius à fronte, à terg à lateribus tenetur.

Ab, vocalibus.

Lib. 1. *Idem Attico*, Cura, & effice, ut ab omni & laudemur & amemur.

Et n

Et nonnullis consonantibus.

dem pro Cluen. Ab nullo ille liberalius, quàm luentio tractatus est. *Idem Attico*, *Rex ab natu appellatus est*. Lib. 5.

Præcipuè L, R, & I.

Ab Legatis, Ab Romanis, ab Iove.

Abs T. & interdum Q

erentius Andr. O Dave, itane contemnor bs te? *Idem Adelph. Abs quivis homine beneficium accipere gratum est*

HISTORICI *præcipuè Livius, liberius utuntur epositione Ab: Ab classe, ab Carthagine, ab elio, ab Dictatore, ab Numa, ab Gallis, ab Sero, ab Samnitibus, ab Tarquiniis, ab tergo.*

IN, SVB, SVPER.

N, Sub, Super, modò accusativum, modò ablativum pro varia significatione postulant.

In, cum verbis motus accusativum nat.

icero in Catil. Egredere ex urbe Catilina, in xilium proficiscere. Invect. 1.

Item pro erga, contra, ad, pro, per: vt, cutus fuit pius in patriam, crudelis in liberos. *Olera, & pisciculos minutos fero obolo in cœnam. Commodavi tibi in librum in horam, diem,*

Invect. 1. *mensem, annum. Cicero in Catil. Crescit in dies singulos hostium numerus.*

Cùm verò quies, aut aliquid fieri in loco significatur, ablativo gaudet.

Lib. 12. *Ut*, Sum in templo, deambulo in foro. *Idem ad Atticum, In hac solitudine careo omnium colloquio.*

Et cùm ponitur pro inter.

Cicero de Amicitia, Hoc primum sentio, nisi in bonis amicitiam esse non posse.

SVB.

SVB ferè accusandi casum postula pro Circiter, Per, Paulò antè: deni cùm tempus adsignificat.

Bell. Civ. 1. Bell. Pun. 2 *Ut*, Sub vesperum, sub noctem, sub lucis o tum, sub idem tempus hæc gesta sunt. *Cæsar, Pompeius sub noctem naves solvit. Livi Sub equestris finem certaminis, coorta est peditu pugna.*

Item pro post:

Lib. 10. *Cicero pro Planco*, Sub eas litteras statim reci tæ sunt tuæ.

Et cum verbis motus.

Ut. Clodius se sub scalas tabernæ librar conjecit. Nix sub aspectum & tactum ca

Cu

Cum verbis quietis ablativum petit. *Ut*, Consedimus sub umbra platani. Sub nomine pacis bellum latet.

SUPER.

SUper, accusativo servit cùm præpositione Subter contraria est, maximè cùm motus significatur: ut,

Sedeo super saxum. Tegula cecidit super caput.

Item cùm significat Inter: ut,

Super cœnam occisus est.

Præter: ut,

Super cætera scelera hoc etiam facinus commisisti.

Ultra: ut,

Erant super mille imperatores imperante Augusto.

Ablativo adjungitur, cùm pro De, ponitur: ut,

Cic. Att. Hac super re scribam ad te Rhegio. Lib. 16.

Et interdum cum verbo quietis maximè apud poëtas.

Virgilius Eclog. 1.

Hic tamen hac mecum poteris requiescere nocte. Fronte super viridi.

Varius usus præpositionum In, Sub, Super.

MVLTO *latius patet harum trium præpositio*
num usus, nam dicimus vivere in diem, id est
præsentis diei tantùm rationem habere: scriber
Epigramma in aliquem: quòd modò laudem
modo vituperationem adsignificat Hæc in re
tuam sunt, hoc est, utilia Sub specie pacis, su
umbra fœderis, id est prætextu pacis Sub pœn
mortis, Sub hasta. sub corona venire. Suetoni
in Claud: Cæsa. cap. 43. & in Nerone Claudi
cap. 54. Sub exitu vita dixit, pro sub exitum
SVPER *frequentissimè cum verbis quietis acc*
sativo servit. Cicer 2 de Leg. Demetrius sup
terræ tumulum noluit quicquam statui, nisi Col
mellam. Idem 2 de Finib. Et velle imprudent
super eam assidere. SVPER *pro Ultra præcip*
reperitur apud Suetonium in August capite 3
Ordinem Senatorium affluentem deformi, & i
condita turba, erant enim super mille. &c. ad n
dum pristinum, & splendorem redegit. Et in Ju
Cæsar. cap 34 Veteranis legionibus prædæ nom
in pedites singulos super bina sestertia dedit.
PRO *Præter Idem in Claud Cæs capite*
Quam cùm comperisset super cætera flagitia, a
dedecora, Caio Servilio etiam nupsisse supplicio
fecit.
PONITVR *& pro Inter. Plinius ad Semproni*
Rufum libr. 4. De hujus nequitia. sanguinari
sententiis in commune omnes super cœnam
quebantur. Neque Peracta cœna significat

vu

vulgò loquimur, ſed inter cœnam, ut ſolet Cicero loqui ad Quintum Fratrem lib 3 Hoc inter cœnam Tironi dictavi, ne mirere alia manu eſſe, & inter ſcyphos. Treb lib 7. Illuſeras heri inter ſcyphos, quod dixeram, &c. Curtius lib. 7. Super menſam: & 8. Super vinum & epulas dixit. Suetonius in Tiber. cap 53 Inter cœnam.

SVBTER

SVbter, fermè accuſandi caſum poſcit ſive quietis, ſeu motus verbis adjungitur.

Cicero 1. Tuſc. Plato iram in pectore, cupiditatem ſubter præcordia locavit.

INTERDUM, *apud Poëtas potiſſimum, ablativũ habet.* Virgil. l. 8.

-- cum tamen omnes
Ferre libet ſubter denſa teſtudine caſus.

PRÆPOSITIO VERSA IN ADVERBIUM

PRæpoſitio, cùm caſu privatur, in adverbium migrat.

Cicero Attico, Tu adventare, ac propè adeſſe Lib. 4.
jam debes *Idem pro Flac Multis pòſt annis pe-*
cunia recuperata eſt Idem de Natura Deorum, Lib. 2.
Senſibus, & animo ea, quæ extrà ſunt, percipimus

Prępositiones transeuntes in adverbia.

Hvivs generis sunt Antè, Contrà, Circà, C… cùm, Circiter, Extrà, Intrà, Infrà, Post, Pro… Ponè, Vltrà, Vsque, & nonnulla alia. Cicero … tico 14. Id ipsum quod me mones, quatriduo a… ad eum scripseram: exempla passim sese ipsa int… dunt.

PRÆPOSITIONES ALI… PRÆPOSITIONIBUS PRÆPOSITÆ.

PRæpositiones nõnunquam aliis pr… positionibus præponuntur.

Lib. 3. *Cicero ad Atticum,* Ibi esse volo usque ad p…
Lib. 1. die Kalendas Maias. *Idem ad eundem, De … Fratre nuntij nobis tristes, nec varijs venerunt … ante diem Nonas Junias, usque ad pridie Ka… das Septembris.*

Vsque tamen ferè alteram præpo… tionem desiderat.

Lib. 7: *Idem in Verr.* Maximis in laudibus usq; ad … mam senectutem summa cum gloria vixit … *cero de Natura Deorum, Vsque à Thalete enu… rasti sententias Philosophorum.*

Nisi præponatur nominibus op… dorum.

Lib. 6. *Idem in eundem,* Sacerdotes usque Ennam p… fecti sunt. *Terent. Adelph.*

-- Miletum usque obsecro?

Id…

Idem Eunuch. Lib. 1.

Ex Æthiopia usque huc.

[V]SQVE *aliquando etiam cum proprijs oppido- n præponitur, alteram præpositionem admittit. cero pro Dejot: Cui magnificentissima dona usq; Numantiam misit. Alia bis similia exempla ienies Cicero Attico lib. 2. Comitia Bibulus n Archilochio edicto in ante diem Kalend. imum quintum Novemb distulit.*

Vsque cũ proprijs oppidorũ alteram admittit præpositionem.

Terent: Adelph.

-- Ex adversum est fabrica.

Plin. lib. 11 cap. 16 Gignitur id maximè Ar- ri exortu à pridie Idus Septembris. Livius 1. Vrbe, In lapide ad meridiem versus consedit. 7 Verr. At cùm in Italia bellum tam prope à lia, tamen in Sicilia non fuit. Laurentius præpositiones adverbia fieri, cùm alijs præ- tionibus adduntur. Donatus 2 editione, Præ- tio, inquit, separatim adverbijs non applica- r, quamvis legerimus desursum, desubito, de- tate, & exinde, abusq; & dehinc, sed hæc tan- n unam partem orationis sub uno accentu pro- ciabimus, Nonius tamen Marcellus DE DO- ORVM INDAGINE, *ita inquit, Omnes artem uuti negant adverbijs præpositionem addi o- tere, sed autoritas veterum præponi jubet. Ci- o de Republica lib. 6 Cùm eis, ut meministis, cursu levissimæ multitudinis, ære congesto funus ubito esset ornatum.*

Nota.

CONSTRUCTIO ADVERBII.

NOMINATIVUS POST ADVERBIUM.

En, Ecce, nominandi, seu accusa[...] casum admittunt.

Cicero pro Dejot. En crimen, en causa.

Plautus Amphit:

En tectum, en tegulas, en obductas fores [...] *cero in Verrem, Ecce nova turba, atque rixa* [...]
Lib. 16. *dem de Finibus, Ecce miserum hominem, si a*[...]
Lib. 2. *summum malum est.*

En, cum exprobrando, tum indicando, utrum[...] *casum admittit: Indicando,*

Virgilius l. 2. Æneid.

En Priamus.

Idem in Daph:

--en quatuor aras.

Plaut: Amphit:

En tegulas. *Exprobrando.*

Cicero pro Dejot: En crimen, en causa, cur re[...] *fugitivus, dominum servus accuset? Sene*[...] *Agamemn. Act. 2. En Paridis hostem* APVD[...] *tores tamen nondum legi, quod meminerim* [...] *cum accusativo, indicando, seu exprobrando.* E[...] *ce cum accusativo saepe reperi.*

Tere[...]

Terent. Adelph: Act: 5. scen: 5

Ecce me, qui id faciam vobis.

Plautus Pers.

Ecce me, nunquid moror?

Idem Menæch.

Prandi in navi, inde huc sum egressus, te conveni, ecce rem.

PONITVR & *dativus tibi, non sine lepóre: ad Attic l. 2. Cùm hec maximè scriberem, e tibi Sebosus. Idem 3 de Offic. Ecce tibi, qui populi Romani, dominusq; omnium gentium concupieris.* Ecce Davis etiam apponitur.

GENITIVUS POST ADVERBIUM.

Atis, abundè, affatim, parùm, instar, partim, ergò, pro causa, genitivum um post se iant.

rent. *Phorm:* Satis iam verborum est. *Ci- o de Clar. Plato mihi unus est omnium. vus, Victoriæ navalis ergò, in unum diem sup- atio decreta est.* Bell:Mac.

QV NTILIANVS *pro Gladiat: Satis abundéq; arum est.*

Plautus Bacch:

Tibi divitiarum affatim est

est in Cat l: Satis eloquentiæ, sapientiæ parum

TAR æqu paratione m mensuramq; significat

Cicero.

Cicer. Attic. 10. Ea verò epistola, quæ volu-nis instar erat, sæpe legenda, sicuti facio. Ite-*militudinem, effigiemq;. Plinius lib. 11. cap. Ruentes ceras fulciunt pilarum instar. Gell. 10. cap. 13. Partim hominum venerunt, pler-dicitur, quod significat, Pars hominum ven-est, Quidam homines. Nam partim hoc in-adverbium est, neq; in casus inclinatur, H-le, & alia eodem capite.* HÆC *adverbia omnia partes nominativi agunt Cic. 2. de Sed eorum partim in pompa, partim in acie, stres esse voluerunt.* PONUNTUR *& accus-loco. Idem in Pisonem, Cùm partim eius p-profundæ libidines devorassent. Idem 1. in Ut ad dicendum temporis satis habere possim. ton. in C Cæsar. Se jam pridem potentiæ, glo-abundè adeptum. Multum, paulum, tan-quantum, & cætera hujus generis, inter nomi-substantiva relata sunt.*

Adverbia quædã agunt partes Nominativi. Item Accusativi.

ADVERBIA SUPERLATIVA.

Item adverbia superlativa à nomi-bus orta.

Cicero de Clar. Maximè omnium nobil-græcis litteris studuit. *Idem ibidem, Sæ-audio illum omnium ferè oratorum latinè lq-legantissimè.*

ADVE

ADVERBIA LOCI.

Bi, ubinam, ubicunq; ubivis, quovis, quoquò, nusquam, genitivos rrarum, Gentium, eleganter admitit.

er. Attico. Quid ageres, ubi terrarum esses uspicabar quidem. *Terent. Adelph.* Lib. 5.

-- *fratrem nusquam invenio gentium.*

itur & longè gentium.

ro Attico, Tu longè gentium abes. Lib. 5.

Huc spectant adverbia, Eò, Huc.

ius, Eò consuetudinis adducta res erat, ut cunque noctis tempore sibilo dedisset sim, porta aperiretur: *Seneca*, *Eò scelerum entum est, ut parricidæ pater adsit. Curtius enim malorum ventum est, ut verba meæ em tempore & Alexandro excusem, & Antini.* Bel: Pũ: 5. Lib. 5. Cõt. Lib. 6.

Plautus Asin.

Perij ego oppidò nisi Libanum invenio, jam ubi est gentium.

er. 1. Catil. O Dij immortales ubinam gentisumus? Idem 2. Philip. Qui ubicunq; terrasunt, ibi est omne Reipub præsidium.

Terent: Hecyr.

Cui quantò fuerat præstabilius ubivis gentium agere ætatem.

Idem.

Idem Heaut:

Abea: potius quovis gentium.

Plautus Mercat

*Mens mihi illam quærere, quoquo hinc ab-
cta est gentium.*

*Curt. lib. 5. Sed eo rerum ventum erat, ut ja[m]
periculosum esset non credere suis, quam decipi.*

PRIDIE, ET POSTRIDIE.

PRidie, & postridie & genitivum, [&]
accusativum casum petunt.

Lib. 11. *Cic. Attic.* Pridie eius diei venit *Idem*
Lib. 3. *pro, Pridie nonas Junij cùm essem Brundusij,*
Bell: Gal: 1. *Cæsar. Postridie eius diei, Cæsar præsidio ut[rumque]*
Lib.16. *castris, quod satis esse visum est, reliquit. C[ic.]
Attic Postridie ludos Apollinares*

Adverbiū Tunc rarò admittit genitivum temporis.

Adverbium *Tunc, genitivum temporis ad-
mittit, qui tamen rarò apud idoneos reper[itur.]
Justin. lib. 1. Sed de gente obscura tunc tem[poris]
Persarum regi Cambysi, mediocri viro, &c.*

DATIVUS POST ADVERBIUM.

QVædam dandi casum petunt [...]
re eorum unde deducuntur [...]
Congruenter, convenienter, q; na[...]

vere: dicere convenienter rationi.
viam alicui ire, procedere, prodire.
Nam congruens, conveniens, obvi- dativo gaudent.

cero de Finibus, Non *quæro, quid dicat, si quid venienter rationi possit, & sententiæ suæ ducere.* Lib. 2.
m, Cæsari ex Hispania redeunti obviam lon- Philip. 2.
mè processisti, *Plinius, Patroni sapientiæ anti-* Lib. 7. c. 30.
Dionysius vittatam navem misit obviam.

ACCVSATIVVS POST ADVERBIVM.

Ropius, proximè, accusandi casum exigunt.

Epist. ad Octa. Cur castra longius adversorum castris, & propius vrbem moven-? *Idem in M. Anton. Brutus operam dat, ut* Philip. 10
suis copijs quamproximè Italiam sit.

Hæc duo casum præpositionis habent, unde ecta sunt. Livius 2. ab Urbe, Invenio apud dam, idq; propius fidem est, &c. ILLUD *verò dem l. 4 Capuamq; ab duce eorum Capye, vel propius verò est, è campestri agro appellatam: en est, nam propior, & Propius dativum ha- Idem 3. bell. Pun. Fama tenuit, quæ propior est, haud plus fuisse modio.* JUNGITUR *Pro-*

pius

Propius cum præpositione A.

pius aliquando cum præpositione A, Cicero 1. [de] *Nat. Stellæ altæ propius a terris moventur,* [a] *remotius. Senec. Epist. 121. Quotidie prop*[ius] *ultimo stamus. In illo Virgilij 1. Georg.*

--propius stabulis armenta tenerent:

NOTA.

videtur desiderari præpositio A. Diomedes e[xisti]*mat esse dandi casum, & fortasse rectè: nam Propior, & Propius, & Proximus dativum p*[ostulant]*; nemini mirum videri debet, si inde facta ad*[ver]*bia Propiùs & Proximè eundem casum sibi* [vin]*dicent.* CUM *tamen hæc duo cum verbo* [Acce]DENDI *junguntur, cujusmodi sunt illa Ci*[ce]r[onis] *loca, 1. de Nat. Ad similitudinem enim D*[eo pro]*pius accedebat humana virtus, quàm figur*[a] … *ad Brut. lib. 11. Ego huic tuæ virtuti proxime ac*[-]*cedo: casus potius a verbo, quàm ab adverbi*[is] *p*[en]*det, nam sine ipsis eosdem habet. Idem 5. ad A*[tt.] *Si tibi ad aurem accessisset, & dixisset. Ap*[ud] … *dictitare, te sibi esse socium. Livius 4. belli P*[unici] *Accedere mœnibus. Cicer. in Pison. Non ad* … *accedere ad ludos.*

ABHINC.

ABhinc, verbis præteriti temp[oris] junctum accusativum seu Ab[lati]vum postulat.

Lib. 4. *Cicer. in Verr.* Horum pater abhinc … viginti annos est mortuus. *Idem pro* Q…

Quo tempore? Abhinc annis quindecim.

Nondum hoc adverbium cum verbis futuri temporis copulatum reperi aud idoneos autores.

ABLATIVUS POST ADVERBIUM.

Comparativa Ablativo gaudent.

Cic. 2. Invent. Lacryma nihil citius arescit. Idem ad Ciceronem, Nemo est, qui tibi sapientius cadere possit te ipso. Terent. Hecyr. Dies triginta, aut plus eo in navi fui. Idem Heaut. -- annos sexaginta natus est, aut plus eo, ut conjicio. Plinius, Minùs quinquennio est quod prodiêre, quæ vocant laurea, non ingratæ amaritudinis. Lib. 3. Lib. 15. c. 15.

Plvs, ampliùs, minus, modò ablativum habent, ut docent allata exempla, modò sine casu ponuntur, sed subauditur conjunctio Quam. Plus, amplius, minus absolute ponuntur.

Terentius Adelph.

Homini misero plus quingentos colaphos infregit. Cæsar l. 4. bell. Gall. Quum ipsi non amplius quingentos equites haberent. Idem 3. bell. Civil. In prælio non amplius ducentos milites desideravit. Hec enim accusandi casus ab adverbijs reguntur, sed à verbis Infregit, Haberent, Desideravit. Vivntvr & nominandi casus cum his adverbijs jungi, cùm à verbis pendeant. Cæsar 7. belli Gall.

Eo die milites sunt minus septingenti desiderati. Idem lib. 5. ejusdem belli Gall. *Naves amplius octingentæ uno erat visæ tempore.* ILLVD Livij, *Paulò plus viginti millium alius exercitus fuit:* ea forma loquendi videtur dictum esse, qua illud ejusdem lib. 7. belli Maced. *Regia classis septem & triginta majoris formæ navium erat.* Ibidem, *hostium classis unde nonaginta navium fuit.* Quare non video, cur ablativus, Numero, subaudiendus sit.

Cũ plus, amplius, minus, jũgũtur accusativus vel ablativus mensuræ.

CVM eisdem adverbijs jungitur accusativus ac ablativus casus, mensuram significantes, neque ab ipsis reguntur, sed casus sunt communes. Vitru: *Ita à pariete distent, ut ne plus pateant palmum.* Idem *Ne plus pedes binos distent.* Liv. de bell. Maced: *Aberat eorum acies paulò plus quingentos passus.* Idem de bell. Pun. *Nunquam vix minus quatuor pedes alta jacuit.* Cæs. *Millibus amplius quingentis in locum patent.*

ADVERBIA LOCI.

ADverbia, quibus interrogamus, sun hæc, Vbi, unde, quò, quorsum.

HIC, ISTIS, ILLIC, ET CÆTERA.

AD interrogationem Vbi redduntur hæc, Hic, istic, illic, ibi, inibi, ibide

ali

alibi, alicubi, ubique, utrobiq;, ubilibet, ubivis, ubicunque, passim, vulgo, intus, foris, nusquam, longè, peregrè.

Item, suprà, subtèr, infrà, antè, post, extrà, cùm fiunt adverbia.

Cicero ad Torquatum, Nemo est, quin ubivis, quàm ibi, ubi est, esse malit. Lib. 6.

Hæc dicuntur adverbia in loco, seu quæ referuntur ad quietem: quibus Nuncubi, necubi, sicubi, ubiubi, uspiamus, usquã addi possunt, quæ quamvis ad quietem referantur, tamen ad Vbi non redduntur. Cicer. 1. de Leg. Sive est illa lex scripta uspiam, sive usquam. Idem 2. Offic. Nec est usquam consilio, aut autoritati locus.

HINC, ISTINC, ET CÆTERA.

AD Vndè redduntur hæc, Hinc, istinc, illinc, inde, indidem, aliunde, undelibet, undevis, undique, undecunque, undequaque, alicunde, utrinque, eminus, cominus, supernè, infernè, peregrè, intus, foris.

Ter. Heaut. Vide, ne quò hinc abeas longius.

Hæc appellantur adverbia de loco seu quæ referuntur ad motum è loco: quibus accedunt Si-

cunde, necunde, vndeunde, intrinsecus, forinsecus, extrinsecus, funditus, radicitus, stirpitus.

HUC, ISTUC, ET CÆTERA.

AD Quò redduntur hæc, Hùc, istùc, illuc, eò, eòdem, illò, aliquò, aliò, neutrò, utroque, quoquò, quocunque quovis, quolibet, intrô, foras, peregrè, longè, nusquam.
Terent. Hecyr. Abi Parmeno intrò, ac me venisse nuntia.

Hæc appellantur adverbia ad locum, sive quæ ad motum ad locum referuntur: quibus adjungi possunt, siquò nequò quopiam, usquam. Cicero 1. Philip. Nec verò vsquam discedebam.

HAC, ISTAC, ET CÆTERA.

AD Quà redduntur hæc, Hàc, istàc, illàc, aliquà, qualibèt, quacunq;.
Terent. Eunuch. Plenus sum rimarum, hàc illàc perfluo.

Hæc vocantur adverbia per locum, sive quæ referuntur ad motum per locum: quibus, siquà, nequà, addi possunt.

HOR-

HORSUM, ISTORSUM, ET CÆTERA.

AD Quorſum, id eſt, quem locum verſus, redduntur hæc, Horſum, Iſtorſum, illorſum, aliorſum, deorſum, ſurſum, dextrorſum, ſiniſtrorſum, læuorſum, prorſum, rurſum, introrſum vel introrſus, retrorſum, vel retrorſus, quoquoverſum, vel quoquoverſus. *Terent. Phorm.* Horſum pergunt. *Idem ibidem. Sex ego te totos, Parmeno, hos menſes quietum reddam, ne ſurſum, deorſum curſites.*

UT, PRO POSTQUAM, QUOMODO.

VT pro Poſtquam, Indicativum petit. *Cicero Attic.* Vt ab vrbe diſceſſi, nullum prætermiſi diem, quin aliquid ad te litterarum darem. Lib. 7.

Item pro Quomodò cum quadam admiratione.

Idem ad eundem, Cneus noſter, ô rem miſeram, & incredibilem, ut totus jacet? *Terent. Eunuch. Vt falſus eſt animi.* Lib. 7.

POst has voces Adeò, ita, sic, tam, talis, tantus, tot, fere nunquam ponitur Quod, sed, Vt, cum subjunctivo.

Cic pro Rab. Adeóne hospes hujusce urbis, adeóne ignarus es disciplinæ, consuetudinisque nostræ, ut hæc nescias? *Idem 1. Tusc. Non sum ita hebes, ut istà dicam.*

ANTEQUAM.

ANtequam, tum indicativis, tum Conjunctivis jungitur.

Terent Andr. Experiri omnia certum est, antequam pereo. *Cic. pro Muren. Antequam pro Murena decere institua, pro me ipso pauca dicam.* Philip. 1. *Idem in M. Anton: Antequam de Repub. P. C. dicam ea, quæ dicendo hoc tempore arbitror: exponam vobis breviter consilium & profectionis, & reversionis meæ.*

PRIUSQUAM.

PRiusquam iisdem modis gaudet.

Cic. in M. Anton. Priusquam de Repub. dicere incipio, pauca querar de hesterna M. Antonij injuria. Philip: 1. *Idem pro Mil. Præclarè vixero, si quid mihi acciderit, priusquam hoc tantum mali videro.* Bell: Catil: *Sal. Priusquam incipias, consultò: & ubi consulueris, maturè facto opus est.*

NE

NE, VETANDI.

NE, subjunctivum petit, cùm aliquid prohibemus.

Terent. Eunuch. Ne pòst conferas culpam in me. *Livius, Ne tot annorum felicitatem in unius horæ dederis discrimen.* Bel. Punico

Petit & imperativum maximè apud Poëtas.

Plautus, Persa, abi, ne jura, satis credo. *Virg.* Lib. 7. *Ne fugite hospitium, neve ignorate Latinos.*

NOTA. QVINTILIANVS *lib. 1. cap. 5. Ubi de solœcismo agit, Et Ne, inquit, & Non adverbia: qui tamen dicat pro illo, Ne feceris, Non feceris, in idem incidat vitium: quia alterum negandi, alterum vetandi. Hæc ille.* VTVNTVR *interdum & Oratores imperativo. Idem 6. Declam. Matrem, inquit, tibi per hæc merita commendo, tu illam tuere, defende, ama, ne relinque: Et Legislatores, Cic. 2. de Leg. Ne cogito quis stipem præter Ideæ matris famulos, eosq; iustis diebus.*

Oratores interdũ dant imperativũ particulæ NE.

NÆ.

NÆ, hoc est, profectò, pronominibus præpositum, Indicativum vel conjunctivum petit.

Terentius Adelph. Næ ego homo sum infelix.

Philip. 1. *Cicero in Antonium, Næ tu si id fecisses, meliùs famæ tuæ consuluisses. Idem 1. Tusc. Næ ille vir sapiens lætius ex his tenebris in lucem illam ex-cesserit.*

PER, PERQVAM &c.

PER, perquam, sanè, valdè, oppidò, in primis, cum primis, apprime, ad-modum, vehementer, & alia id genus, ferè positivis gaudent.

Cicero de Finib. Hæc quidem est perfacilis, & perexpedita defensio. *Idem de Orat: Quod mihi quidem perquam puerile videri solet. Idem ad Terentiam, Sin ad nos pertinerent, servirent, præterquam oppidò pauci. Idem in Verrem, Philodamus erat inprimis inter suos copiosus. Idem in eundem, C. Mustius homo cum primis honestus.*

Lib. 2. Lib. 2. Lib. 14. Lib. 1. Ibidem.

QUAM, AFFECTIBUS SERVIENS.

QVàm, cùm admirationi, commiserationi, atq; interrogationi cum admiratione permistæ servit, positivis jungitur, ut Quàm multi avaritiæ student.

Heu quàm fallaces sunt hominum spes, quàm inane

vanes cogitationes. *Cicero de Amicit. Quàm multa, quæ nostra causa nunquam faceremus, facimus causa amicorum. Quintilianus, Quàm mul-, imò, penè omnia tradit Varro.* Lib. 12. c. 11.

QVAM, PRO QUANTUM,

QVàm pro Quantum positivis præponitur.

cer. *Trebatio,* Quàm sint morosi qui amant l ex hoc intelligi potest. *Quàm gratum hoc unus fore patri tuo arbitraris? Nescis quàm sint lti, qui suis cupiditatibus serviunt.* Lib. 7.

EXCEPTIO.

QVàm pro Quantum, cum verbo Possum junctum, superlativis adngitur.

cero *Catoni,* Quàm potui maximis itinerus ad Amanum exercitum duxi. *Idem de Nara Deorum, Aves nidos construunt, eosque quam sunt mollissimè substernunt.* Lib. 15. Lib. 2.

QVAM, VT.

QVàm, ut, eleganter comparativa sequitur.

ero de Orat. Hoc altius est, quàm ut nos hustrati suspicere possimus. Lib. 3.

QVAM, PRO VALDE.

QVàm pro Valde, superlativis e-
gantissimè adjungitur.

Lib. 13. *Cicero Valerio*, Vehementer te rogo, ut cu-
ut ex hac commendatione mihi Cuspi-
quàm maximas, quàm primum, quàm sæ-
simè gratias agat.

TAM QVAM.

TAm, & Quàm positiva frequent-
mè, superlativa rarius, comparat-
rarissimè copulant.

Cicero in Orat. Nemo orator tam multa, n-
græco quidem otio, scripsit, quàm m-
sunt nostra. *Salust. Quàm quisque pessimè f-
tam maximè tutus est. Ter. Heaut. -- nam
dolescens quàm minima in spe situs erit, tam f-
limè patris pacem in leges conficiet suas. Cic.
Dejot. Per dextram te istam oro, quam regi
jotaro hospes hospiti porrexisti: istam, inquam
teram non tam in bellis & in prælijs, quàm in
missis & fide firmiorem.*

*Ponitur interdum, tam, separatim cum su-
lativo.*

Philip. 12. *Cic. in Antonium, Non erat vestris tam grav-
mis, tamq; multis judicijs, ignominijsq; conci-*

CONS

CONSULTO quæ raræ sunt prætermittimus. …iv. lib. 10 bell. Maced. Per difficillimum adi…m, dixit Plin lib. 2. cap. 54. Per plurimum re…t. Colum. lib 3. cap. 20. Per paucissimis agri…lis. Curt. lib. 4. Perquam maximo exercitu …cto. QUAM cùm affectibus servit, potius Val… quàm quantum videtur significare, unde qui…m hujus generis exemplis contra Laurentium …ent, QUAM pro Valde etiam positivis jungi …ung; tamen se res habeat, cùm affectibus, ut …imus, inservit, positivis adhæret. POSUIMUS …tùm verbum Possum, quòd Valeo, Queo, in genere loquendi, non videantur perinde u…m: locus ille Ciceronis Philip. 3. Sed reliquum …sum vitæ, quàm quidem possum celeriter per…ngam: longè aliter loquitur, Sed reliquum …sum videte: quem quidem celeriter perstrin…n. Itaq; ex hoc loco probari non potest, quàm …verbo Possum, etiam positivis adjungi. Plin. …18 cap. 28. cum positivis junxit, Tanta litte…m occasio, quas equidem miscebo agrestibus …oriis quàm potero dilucidè atq; perspicuè.

Quàm affectibus serviens, Valde significat.

…PERLATIVUM casum ferè non habet, cùm ei …am adjungitur, ut Cicero fuit quàm eloquen…nus Romanorum, vel inter Romanos, vel ex …manis.

QUAM pro Valde, interdum positivum vi…r admittere. Idem 1. de Orat. Tum crassus, …uì vide, inquit, in artificio & opera quàm te… nui

Quàm pro valde, interdũ positivũ admittit.

nui & levi, quantò plus adhibeatur dilig quàm in hac re, quam constat esse maxima dem in Bruto, Itaq; prima causa publica pr to Roscio dicta, tantùm commendationis h ut nonnulla esset, quæ non nostro digna patr videretur: deinceps inde multa, quas no genter elaboratas, etiam quàm elucubrata rebamus. Idem 4. Verr. Fecerunt aliqui quàm multa: cur in hoc uno crimine, isto g defensionis uteris? Nisi in his etiam locis effectus latet TAM, *Quàm pro Tantò, Quan rò reperiuntur comparativo juncta.*

Virgilius 7.

Tam magis illa fremens, & tristibus flammis.

Quàm magis effusio crudescunt sanguine pug

Nota. *Tam, Quàm, cum superlativa præcedunt adverbijs, Ut, Ita, ponuntur: sic enim Salust cus exponi potest, Ut quisque pessimè fecit, ita ximè tutus est.*

ADVERBIA IN UM.

ADverbia in Um, positivis gaude ut parum, multum, nimium, tantu quantum, aliquantum.

Lib. 10. Cicero *Attico*, Parum firma sunt, quæ de fr meo scribis, *Idem in Rull. Socer hujus, vir*

Lib. 2. *tum bonus est. Idem de Finib. In rebus apertis nimium longi sumus.*

Id

IDEM Cicero ad Luceium lib. 5. Aliquantu-
labefacta atq; convulsa. Plaut. Bacch. Cre-
imida es aliquantulum soror. Terent. in
uch: junxit cum comparativo, ejus frater ali-
ntum est ad rem avidior.

DVERBIA O, FINITA.

Aulò Nimiò, Aliquantò, Tantò, Eò,
Quò, Multò, Hoc pro Tantò, com-
tivo adhærent.

ro de Offic. Quantò superiores sumus, tan- Lib. 1.
os submissius geramus. *Idem de Amic.*
vero corpori solùm subveniendum est, sed e-
menti, atque animo multò magis. Plancus Lib. 10.
roni, certè hoc maius habes testimonium a-
mei, quò maturius tibi, quàm cæteris con-
nea volui esse nota. Luceius Ciceroni, Ego Lib. 5.
sicut soleo, paulò etiam deterius quàm

APPENDIX.

tò etiam superlativis additur.

cero in Verrem, Cùm omnis arrogantia Lib. 3.
a est, tum illa ingenij, atque eloquentiæ
ò molestissima.

Item LONGE pro Valde.

in Bruto, Longè post natos homines
impro-

Improbissimus C. Servilius, sed peracutus.

Facile, cùm, Sine dubio, Sine controversia significat, superlativis gaud[et] aut ijs, quæ eorum vim habent.

Idem pro Rab. Posth. Virum unum totius g[ræ]ciæ facile doctissimum Platonem, in ma[xi]mis periculis insidiisque versatum esse ac[ce]pimus *Idem pro Sexto Roscio, non solùm mu[ni]cipij, verùm etiam eius vicinitatis facilè prin[ceps].* *Idem pro Cluentio, Regionis illius & vicini[tatis] virtute, existimatione, nobilitate facilè princ[eps].* Lib. 10. c. 1. *Quintilianus, In affectibus verò tum omnibus [ma]rus, tum in ijs, qui miseratione constant, fa[cile] præcipuus.*

LONGE pro Multò, etiam jungitur comp[ara]tivo, Virg. 9. At pedibus longè melior Lycus. Valde jungitur & ijs nominibus, quæ vim su[per]lativi habent. Cic. Bruto lib. 13. L. Castr[icius] Pætus longè princeps municipij Lucensis. I[dem] 4. Verr. Longè primus civitatis est Epicr[ates]. PRÆTEREA nominibus quæ diversitatem dis[simi]litudinemq; significant, ut Longè alius, di[versus], dissimilis Idem pro Font. O Fortunam long[e di]sparem M. Fonteij. ITEM adverbijs, Alite[r, secu]ńs, antè, pòst, & verbis Antecello, præsto, [ante]pono, quæ adverbium Multò etiam admittu[nt, ne] sui injuriam faciamus. Quoniam quæ adv[...]

q

*bus gradibus jungantur, diximus, illud mi-
nè prætermittendum est, OMNIS, etiam cum
erlativis frequenter jungi. Cic. Litin. lib. 5.
uamobrem velim ita & ipse ad me scribas de
nibus minimis, maximis, mediocribus, ut ad
minem amicissimum. Idem ad Quint. Frat.
3. Omnia minima, maxima ad Cæsarem mit-
tebam. Idem 6. Verr. Ego mei jam rationem
ij confido esse omnibus iniquissimis meis perso-
nis. QVIS, cum partitivè accipitur, superla-
tivum amat. Quint. lib. 7 cap 5. De præmijs au-
quærantur duo, an ullo sit dignus qui petit,
anto: ex duobus, uter dignior: ex pluribus,
dignissimus. Cic. Attic. lib. 7. Egeo consilij:
d optimum factu videbitur, facies. CVM ve-
omparativè ponitur, comparativo gaudet. I-
de Amicitia, Quis clarior in Græcia The-
tocle? quis potentior? QVISQVE, superlati-
præponitur. Idem 2. de Finib. Omnium quidq;
ssimum est. Idem 2. de Orat. Ut quisq; op-
è dicit: ita maximè dicendi difficultatem,
riosq; eventus orationis, hominumq; judicia
rimescit. JVNGITVR etiam eleganter cum
mine Quotus. Idem 2. de Fin: Quotus enim
q; philosophorum invenitur, quid sit ita mora-
ita animo ac vita constitutus, ut ratio postu-
? ITEM cum nominibus, quæ vocant ordina-
ut tertio quoq; verbo solœcismum facit. Idem
Verr. Quinto quoque anno Sicilia tota censetur*

Quis partitivè superlativo gaudet.

Raro

Rarò cum nominibus absolutis, ex quibus superlativa formari possunt, junctum reperitur. Interdum tamen quisq;, aliquoties invenitur apud Tacitum, & apud Suetonium in Othone cap. 2 ...rebatur & vagari noctibus solus atq; invali... quenq; obviorum vel potulentum corripere, a... stento sagio impositum in sublimè jactare. L... TUR *& cum comparativis, maximè accedenti... adverbijs Quò & eò. Cicero pro Rosc. Com. ... quisq; est solertior & ingeniosior, hoc docet ira... dius & laboriosius, Quintilianus lib. 2. c. 3. Er... tiam eò obscurior, quo quisq; deterior.*

INTERIECTIONIS CONSTRUCTIO.

O.

O Tribus casibus adjungitur, Nominandi:

Terentius Phorm: O vir fortis atque a...cus.

Accusandi:

L.Lib. 14. *Cicero Terentiæ*, O me perditum, ô me affli...

Vocandi:

Terentius Andr:

O Dave, ita ne contemnor abs te.

INTERDUM *O mittitur, cùm nimirum...*

tor est affectus. Cicero in Pisonem, Miserum me, um hac me peste, atq; labe confero. Idem Attico b. 10. Me cæcum, qui hæc antè non viderim. O on solùm cùm adverbium est vocandi, vocativo hæret, verùm etiam cùm est interjectio. Idem Pisonem, O paterni generis oblitè, materni vix emor.

HEU, PRO.

HEV, & Prò, modò nominandi, vel potius vocandi casum postulant.

rgilius, Heu pietas, heu prisca fides. *Livius*, ntum (*prô dolor*) *degeneravimus à parentibus* tris. Lib 6. Bell:Pun: 2.

Modò accusandi.

cer. in M. Anton. Heu me miserum, cur Seum cogor, quem semper laudavi, repredere? *Idem in Verrem, Prô Dum hominq; fidem.* Philip.7. Lib. 5.

PRÔ *apud Ciceronem 2. Phil. apertissimè voivum habet. Quæ enim res unquam (prô san- Jupiter) non modò in hac urbe, sed in omnibus is est gesta major.* HEV *etiam dativo gau-* Heu cum Dativo.

Plautus Milit:

Heu mihi, nequeo, quin fleam.

Idem Mercat.

Heu misero mihi.

HEI, VÆ.

HEI, Væ, dativo gaudent.

Terent. Heaut. Hei misero mihi. *Idem,* Væ misero mihi.

HEI, *interdum vocativo additur.*

Plautus Aulul.

Hei Megadore, haud decorum facinus tuis factis facis.

Terentius Eunuch.

Hei mihi, laudo: tandem perdoluit, vir es.

Cedo nõ est hujus loci. CEDO, *cùm verbum sit imperativi modi, est, cur interjectionibus adnumeretur, postulat accusativum Cicero 6. in Verrem, Cedo tabulas: vel dativum cum accusativo. Idem 3. in Verrem, Cedo mihi leges Attinias.*

CONIUNCTIONIS CONSTRUCTIO.

CONIVNCTIONES copulativæ & disiunctivæ, cùm ad idem verbum referuntur, similes casus connectunt.

Philip 12 *Cicero in Antonium*, Quis non doleat interitum talis & viri & civis? *Salustius, Divitiarum, & formæ gloria fluxa, atque fragilis est.* Bell:Catil: *Cicero de Senectute, Quid de pratorum viriditate aut*

aut arborum ordinibus, aut vinearum olivetorumque specie dicam?

QVAM, NISI, AN, PRÆTERQVAM.

QVàm, Nisi, An, Præterquam, eosdem itidem casus copulant.

Cicero Attico, An existimas ab ullo malle me legi, probarique quàm à te? Idem pro Sest. Quem unquam Senatus civium, nisi me, nationibus exteris commendavit? Idem de Orat. Refert etiam qui audiant, Senatus, an populus, an judices. Item in Catil. Pro tantis rebus nullum à vobis præmium postulo, præterquam hujus diei memoriam sempiternam. Lib. 3. Lib. 2. Invect. 3.

EXCEPTIO.

ALiquando huic constructioni certa dictionum proprietas obstat.

Fui Romæ, & Athenis.

Aut Brundusij aut Sulmone mortuus est. Emine librum centusse, an minoris? Malim Panormi, quam Syracusis esse.

ETSI, TAMETSI, QVANQVAM.

ETsi, Tametsi, Quanquàm in princi-pio statim sententiæ indicativum postulant.

Lib. 1. Lib. 10. *Cicero pro Milone,* Etsi vereor judices, &c *Idem Lentulo, Tametsi nihil mihi fuit optatius. Idem Planco, Quanquam gratiarum actionem à te non desiderabam.*

Alibi etiam subjunctivum admittunt.

Lib. 1. c. 3. *Quintilianus,* Cædi verò discentes, quanquam receptum sit, & Chrysippus, non improbet, minimè velim.

ETSI *Quanquam, principijs librorum, orationum, ac epistolarum accommodatissima sunt, sub sequente particula tamen. Cicero ad Rufum lib. Etsi mihi nunquam dubium fuit, quin tibi essem carißimus, tamen quotidie magis id perspicio. Idem ad Luceium eodem lib. Quanquam ipsa consolatio litterarum tuarum mihi gravissima est, & tamen illum fructum ex his litteris, vel maximum cepi.*

TAMETSI, *vix initio librorum, aut orationum invenias, apud Ciceronem, ut modò diximus, epistolam ad Lentulum inchoat, Tametsi nihil mihi fuit optatius, &c. Illud Cæsaris ad Cicer. Att. lib. 10. Etsi te nihil temerè, nihil imprudenter facturum judicarem, &c. In correctis libris legitur Iudicaram.*

Etsi, Tametsi. ETSI, *Tametsi, Quanquam, cùm primum* i
cu

cum sententiæ, ac periodi occupant, Indicativum poscunt, cæteris locis non respuunt Conjunctivum. Cicero de amicitia, Sed nec illa extincta sunt, aluntur[q]; potius, & augentur cogitatione, & memoria: etsi planè illis orbatus essem, magnum tamen afferret mihi ætas ipsa solatium. Idem 5. in Verr. Non me hercule, quæ loquor, crederem, judices, tametsi vulgò audirem. Idem 2. de Orat. Eantq; qui quanquam ita se habere arbitrarentur, tamen quò facilius, &c. FREQVENTIVS tamen hæc in medio, & fine periodi cum indicativo junguntur. Idem ad Cassium lib. 15. Præposteros habes tabellarios, etsi me quidem non offendunt, sed tamen cùm à me discedunt, efflagitant litteras. Idem Attic. 8. Nec verò hæc extrema quisquam potest reprehendere, quòd mare transierim, id enim, etsi erat deliberationis, tamen obire non potui. Idem pro Sex. Rosc. Quod tametsi miserum, & indignum est, ferret tamen æquo animo. Terent. Andr. Obtundis tametsi intelligo. Cicero pro S. Rosc. Innocens est quispiam veruntamen quanquam abest à culpa: suspicione tamen non caret. Idem Cassio lib. 15 In integro res nobis erit, quanquam qui loquor?

Quãquã, initio sententiæ indicativũ poscunt: cæteris locis etiam conjunctivum.

ETIAMSI, QVAMVIS, LICET, UT, PRO, QVAMVIS.

ETiamsi, Quamvis, Licet, Ut, Quamvis subjunctivo gaudent.

Cicero de Amicitia. Omnia brevia tolerabili esse debent, etiamsi maxima sint. Idem Antonium, Homines quamvis in rebus turb sint tamen si homines sunt, interdum animis laxantur. Idem post reditum in Senat. Tan vester consensus de salute mea fuit, ut, licet c pus abesset meum, dignitas in patriam reverti Idem pro Quinctio, Ut summa haberem cæt temporis quidem certè, vix satis habui.

Philip. 2.

Quamvis interdum initium orationis occupat.

EX HIS quatuor Quamvis aliquando initi orationum, epistolarumq; occupat: sic Quint anus quintam, octavam, decimam & duode mam declamationem exorsus est. Quintam Quamvis judices in tanta malorum continuat ne jam potuerim nihil ex accidentium meoru novitate mirari. Ubi, potuerim in omnibus lib quos quidem viderim, legitur, non poteram, Laurentius legit, alijs etiam locis cum conj ctivo apud eundem Quintilianum jungitur. C Attic. 14. Quamvis tu magna, & mihi jucun scripseris, &c. tamen si est bellum civile fu rum, &c. initium est epistolæ. Apud Ciceron frequentissimè cum subjunctivo copulatur pud Horatium tamen epistola quadam sic incip

Quan

Quamvis Scæva satis per te tibi consulis & scis.
Columella lib. 2. cap. 9 etiam indicativo usus st, Quamvis de mensura autoribus minus convenit, hanc tamen esse commodissimam magister sus docuit. ETIAMSI, Licet, Vt pro Quamvis, ondum cum indicativo, quod meminerim, legi: pud Ciceronem cum subjunctivo leguntur frequentissimè. Ad Brutum lib. 11. Tuis enim opibus consulatu tuo, etiamsi timidi essemus, tamen nnem timorem abjiceremus. Terent. Heaut. d quidem ego etiamsi neges, certò scio. Illud Ciceronis, quod quidam afferunt, Quam tibi etiamsi on deseras, mittam: nondum reperi. In illo esdem ad Att. Ego bonos viros sequar, etiamsi uent: pro ruerint ponitur. Tutius itaq; utemur bjunctivo. SI, pro Quamvis, Conjunctivo junitur.

Etiamsi, licet, ut, pro quamvis, subjunctivũ amant.

Terent. Eunuch.
Redeam? non, si me obsecret.

NE CAUSALIS.

NE causalis Conjunctivum amat.

Terentius Andr:
i, vereor, ne quid Andria apportet mali.

Idem Eunuch.
. nunc metuo fratrem, ne intus sit.

Idem Andr:
. tum autem hoc timet, ut se deseras.

UT, PRO NE.

VT, post verba Vereor, Timeo, Me-
tuo, eleganter ponitur pro Ne.

Terentius Pherm: At vereor ut placari po
Lib. 1. *Cicero de Orat. Sed illa duo Crasse vereor,*
Lib. 14. *tibi possim concedere. Idem ad Terentiam.* O-
mnes labores te excipere video, timeo ut su
neas. Terent: Andr. Perij, metuo ut substet
spes.

NE NON, PRO NE.

POst eadem verba, Ne non, etiam p
Ne ponitur.

Lib. 7. *Cicero Attico,* Si manet, vereor ne exercitu
Lib. 14. firmum habere non possit. *Ad eundem, Tim*
ne non impetrem. Idem pro Milone, Cur igit
hos manu misit? metuebat scilicet ne indicaret
ne dolorem perferre non posset.

LOCUM *Ciceronis integrum apponam, ne q*
te pungat scrupulus. Equidem illud melior, qu
tu mones speasq; fieri posse, ut mihi Cæsar con
dat: ut absim quum aliquid in Senatu con
neum agatur, sed timeo, ne non impetrem
Quintil. lib 8. cap 3. Vt non, posuit pro Ne no
Oppidò inquit, quo sunt usi paulum tempore n
stro superiores, vereor ut jam non ferat qu
quam.

APPEN

APPENDIX.

SI tertiam addideris negationem, te omni metu liberum significabis.
...em in Verrem, Non vereor, ne hoc officium meum P. Servilio non probem. Hoc est, Non ...bito, quin hoc officium meum P. Servilio ...n probaturus. Lib. 5.

UT NE, PRO NE.

UT Ne, pervenustè ponitur pro Ne.
Cicero in Verrem, Imperant, ut ne jurent. Lib. 5.
...m ad Quint. Fra. Opera datur, ut judicia ne ...t. Idem Bruto, Ut ne quid meorum tibi esset ...otum, animadverti te operam dare. Lib. 3. Lib. 13.

NI, NISI, SI.

NI, Nisi, Si, tum indicativum, tum conjunctivum amant.
...rent. Andr. Mirum ni domi est. *Idem Phorm. ...nossem causam, crederem vera hunc loqui. Ci...o in Verr. Ni restituissent statuas, vehementer ...minatur.* Lib. 4.

NISI.

...m de Amicit. Ortum quidem amicitiæ vi...s: nisi quid adhuc fortè vultis. *Ibidem. Nisi*

 immor-

immortalitatem optare vellet, quid non est adep-quod homini fas esset optare?

SI.

TERENTIVS *Andr* Si illum relinquo, vitæ timeo: sin opitulor, hujus minas. *dem, Si id facis, hodie postremùm me vides*
LLib. 13. *cero Attico, Si hortos inspexeris, dederis quod ad te scribam: sin minus, scribam tamen*
Lib. 2. *quid. Idem ad eundem, Expeditus facio ut inclamaro, ut accurras.*

QUOD CAUSALIS.

QVod cùm causam ac rationem red-dit, tam Indicativo, quam Conjun-ctivo gaudet.
Lib. 2. *Cicero Attico* Fecisti mihi pergratum, qu-
Lib. 3. Serapionis librum ad me misisti. *Idem eundem, Utinam illum diem videam, cùm*
Lib. 9. *gratias agam, quòd me vivere coëgisti. Ad e-dem, Admiratus sum, quòd ad me tua manu sc-*
Lib. 2. *psisses. Idem de Divin. Vetus autem illud Ca-nis admodum scitum est, qui mirari se ajeb-quòd non rideret aruspex, aruspicem cùm vi-ret.*

APPENDIX.

Verbu

VErbum Videor, conjunctionem Quòd refugit.

e ergo dixeris: Videtur mihi quòd sum do-
us, quod es doctus, quod ille est vir doctus:
d Videor mihi esse doctus: Videris mihi
e doctus: Ille sibi videtur esse vir doctus.

Et numero multitudinis eodem odo

demur nobis esse docti Videmini vobis
docti. Illi videntur sibi esse viri docti.
ero *Attico, Amens mihi fuisse videor. Idem* Lib. 9.
eundem, Relegatus mihi videor, posteaquam Lib. 2.
Formiano sum. Idem in Marcum Antonium, Philip. 2.
scio quid turbatus mihi esse videris Terent.
dr. Subtristis visus est esse aliquantulum mihi.
ticus Ciceroni, Sol excidisse mihi è mundo vi- In Epist.
ur. Livius, Ne tibi P. Corneli, cùm ex alto A- ad Att. 9.
á conspexeris, ludus & jocus fuisse Hispania tuæ Bel. Pũ. 8.
ebuntur.

QUIA.

QVia pro Quòd, utronque modum admittit.

ero *de Amicitia*, Recordatione nostræ a-
itiæ sic fruor, ut beatè vixisse videar, quia
n Scipione vixerim. *Idem de Finibus, Ne-* Lib. 1.
quisquam est, qui dolorem ipsum, quia dolor
sit, amet.

Lib. 6. *amet. Idem in Verrem, Quarta autem est, quæ quia postrema ædificata est, Neapolis nominatur.*

Aliæ præterea sunt particulæ, quarum usum usus ipse optimus magister, te sine tædio progrediente tempore docebit.

DE FIGVRATA CONSTRUCTIONE.

Virtutes & vitia orationis. ORATIO TRES VIRTUTES habere debet, ut Emendata, ut Dilucida, ut Ornata sit; quibus virtutibus totidem vitia contraria sunt. Nam Emendatæ Barbara, Dilucidæ Obscura, Ornatæ Inornata adversatur.

BARBARÆ ORATIONIS VITIA.

DVo sunt vitia, quibus oratio barbara atque rustica efficitur, Solœcismus, & Barbarismus: quæ, qui p…

a…

emendatè loqui volet, omni con-
tione, velis, ut ita dicam, remisq;
ret.

OLOECISMUS QUANTUM EMENDATÆ ORATIONI ADVERSETUR, ET VNDE NOMEN ASSVMPSERIT.

UO figuratæ constructionis natura commodius intelligatur, simul de orationis vitijs s agendum est: fieri enim potest, ut quis fadecipiatur, cùm figurata ipsa constructio viecciem præ se ferat, tametsi ab eo longè absit. cismus usque eò Latinitati (sic enim Autor ad ennium emendatam orationem lib. 4. appel-infestus est, ut eam funditus evertat, neq; n dictionem unam invadit, sed integram ositionem fœdat, ipsiusq; orationis contextum pat. Unde Eustathius in 1. Iliad. ubi de ine σῶ@ hoc est sanus, integer, loquitur, is inquit, qui de ratione vocabulorum agunt κισμὸς, hoc est, SOLOECISMVS meritò di-, quasi σῶυ λόγυ αἰκισμὸς hoc est, sani & ri sermonis injuria, fœditas, ac corruptio. tamen alio loco docet Solœcismum composim fuisse propriam Solorum urbis Cypri. Di-s verò Laertius in Solone scriptum reliquit Solœcismus unde dictus

*à Solis Ciliciæ urbe nomen traxisse: nam cùm eò-
dem ducta esset Atheniensium colonia progredi-
te tempore corruptam fuisse Atticam lingvã i-
illos non ἀττικίζειν sed σολοικίζειν dictos ess-
De Barbarismo, hoc est dictione peregrina, v-
Latina quidem, sed vitiosè scripta, aut pron-
ciata, post dicemus, ne turbetur ordo.*

QUID SIT SOLOECI-smus & quot modis fiat.

Quid sit Solœcismus.

SOlœcismus, constructionis atq; e-mendatæ orationis, de qua hacte- legimus hostis infestissimus, est vitio- partium orationis compositio.

Species Solœcismi. Adjectio.

Is fit quatuor modis, Adjectio-e, cùm aliquid orationi contra præce- Grammaticæ adjicitur: ut Scribo cu- calamo, Ludo cum pila.

Detractio

Detractione, cùm aliquid eod- modo detrahitur: ut Eo forum, Rec- agro. Ne hoc fecit, pro Ne hoc qu- dem fecit.

Transmutatio.

Transmutatione, cùm partium o- tionis ordo turbatur: ut Quoq; ego, - nim hoc voluit, Autem non habuit.

Immutatio.

Immutatione, cùm pars una ora-

O

onis pro alia ponitur: ut stulti grave ferunt res adversas, Grave pro graviter, nomen pro adverbio.

Fiunt Solœcismi etiam per cæteras orationis partes. Item per ea quæ cognata sunt, id est, ejusdem generis ac partis, ut eo intus, Sum intrò Quid huc agis? Quando hic venisti? Scripsit ne Cicero hanc orationem, aut Hortensius? Aut pro An. Non feceris cuiquam injuriam, pro Ne, Eo apud forum.

Denique fiunt & per ea, quæ partibus orationis accidunt, Per genera: ut Sapientes læto fronte res adversas ferunt. Per casus: ut Quo is? Romæ. Venio fundum. Per numeros: ut si unum ad vocans dicas, Venite. Per personas, quempiam honoris causa ita alloquaris, Sedeat, Accedat: pro Sede, Accede. Per modos, ut Peto à te, ut mihi opem fers Per genera verborum: ut Mox deam: pro redibo, ponitur enim activum pro neutro.

Item per accidentia partiū orationis

De Solœcismo agit Quintilianus copiosè lib 1. c. ubi inter multa alia docet. Non feceris, pro ne fe-

Ne feceris, solœcismum esse, cùm alterum ne[illegible] di sit adverbium, alterum vetandi. Idem, [illegible] de Susis in Alexandriam, Solœcismum esse pe[illegible] adjectionem: qua de re satis diximus suo lo[illegible] GELL. *lib. 5. cap. 20. ait, Solœcismum à vetu[illegible] ribus Latinis Imparilitatem & Strobiliginem [illegible] esse appellatum. Sed cum Solœcismi vocabulo [illegible] tor ad Herennium, Quintil: Martialis, atq[illegible] utantur, non est cur vocem ipsam reformidem[illegible] Qui hoc vitio laborat* σολοικιστής *solœcistes [illegible] solœcista à Luciano dicitur.*

APPENDIX.

Lib. 1. c. 5. FVerunt, ut ait Quintil. qui adjecti[illegible] nis vitium, Pleonasmon: Detra[illegible] onis Ecclipsin: Transmutationis, A[illegible] strophen appellarint, negantes hæc vi[illegible] species esse Solœcismi.

QUID SIT FIGURATA CONSTRUCTIO.

CVM apud viros doctos, & qui [illegible] rè loquendi laude floruerunt, [illegible] quid legerimus, quod Grammati[illegible] rum legibus repugnare videatur, [illegible] continuò existimabimus eos Solo[illegible] smum fecisse; cum ipsorum autorit[illegible]

testim[illegible]

testimoniisq; soleant Grammatici ipsi sua præcepta confirmare. Nam sunt quædam, quæ faciem quidem Solœcismi habent, vitiosa tamen non sunt. Hoc novem loquendi genus, Figura verborum aut sermonis, aut orationis, sive ut Græci loquuntur, σχῆμα λέξεως schema lexeos appellatur. Est enim FIGVRA nova loquendi ratio à trito & vulgari sermone remota, quæ ferè ratione aliqua nititur. Quid sit figura.

Si MAGNI autores, cùm partes orationis, aut earum attributa permutant, in Solœcismum incidunt, Cicero, Terentius, Cæsar, Livius, cæteriq; antiqui non rarò hoc vitio laborarunt. Non est igitur solœcismus, sed schema. Quamvis hoc, quod schema vocatur, inquit Quintilianus eodem loco, si ab aliquo per imprudentiam factum erit, solœcismi vitio non carebit. Eustathius in Odyss λ docet quæ novè figurateq; ab Homero aliisq; viris doctis dicuntur, non solœcismum, sed σολοικοφανῆ σχήματα, hoc est schemata quæ faciem habent solœcismi, aut simpliciter, Schemata tantum appellari, peccatúmque esse voluntarium, non ab inscitia profectum.

Solœcismum verò esse peccatum non voluntarie, sed ignorantia commissum. Schema, ut idem

 Quint.

Quint. ait, ferè habet aliquam rationem. Verùm ne nimium sis solicitus de rationibus investigandi: interdum enim pro ratione est voluntas, atque usus doctissimorum hominum, quæ pluris sunt facienda, quam Grammaticorum omnium leges.

Id ætatis elegãtia.

VERBI *causa. Inquit Cic. Verr. 4. Hominem id ætatis quam tumultuosissimè adoriuntur. Idem ad Thoran. lib. 6. Ita viximus, & id ætatis jam sumus, ut omnia, quæ non nostra culpa acciderunt, fortiter ferre debeamus. Elegantiam hujus locutionis omnes admirantur, rationem fortasse nemo facilè invenerit: neque enim videtur Hellenismus, cùm affirmet Budæus in commentarijs linguæ græcæ, non esse apud Græcos similes locutiones. Itaq; cùm viri docti in Grammaticorum leges minimè jurarint, observabimus atq; colligemus diligenter, quæ sua sponte eleganter dixerunt, ut ea nobis ad imitandum proponamus, non ut ad Grammaticæ normam, & angustias ea dirigamus. Et ut quod sentio breviter dicam, si tum ligata: tum soluta oratione emendatè, aut scribere, aut loqui studes, tibi eos qui utraque facultate præ cæteris floruerint imitandos propones.*

ENALLAGE.

ENALLAGE figura est, cùm pars una orationis pro alia ponitur.

Lib. 13. *Cicer. Attic.* Quàm turpis est assentatio, c

vivere ipsum turpe sit nobis. *Idem ad eundem* Lib. 12.
Philotimus non modo nullus venit, sed ne per literas quidem, aut per nuntium certiorem facit me. Terent. Andr. Ita facto opus est.

Hic vides partes orationis inter se commutatas, Vivere ipsum pro vita ipsa, Verbum pro nomine: Nullus pro non, Nomen pro adverbio: Facto pro fieri, Participium pro verbo. Neq; quisquam tam demens erit; ut credat Terentium, aut Ciceronem solœcismum fecisse. Est ergo schema sive figura, quæ Enallage dicitur. SUNT *& alia nomina quæ pro adverbijs ponuntur, ut Recens, Sublimè, Frequens. Sueton. in Tiber. cap. 1 Inde Romam recens conditam cum magna clientum caterva comigravit. Cic 2 de Divin. Eaq; scimus quæ fuerant sublime fixa, sunt humi inventa. Idem de Amicit. Venio in Senatum frequens. ...ic Forum, horrendum & alia id genus apud Poëtas. Nomen interim loco interjectionis indignantis ponitur. Cic. in Catil. 4 Quæ malum fuit ista amentia? Contrà* ADVERBIUM *aliquando partes nominis agit. Plaut. Merc. Bene sit ti... Plin lib 5. ad Marcum, Benè est mihi, quia ...i bene est. Cic. Att. Malè sit Antonio, si qui... m Buthrotijs molestus est: sit Sat, Satis, Abun... Partim, de quibus in constructione adverbij ...tum est.* VERBUM *loco interjectionis blandi... is Idem ad eundem lib. 5. Amabo te, incum... in eam rem, & ad me scribe.*

Nomina pro Adverbijs posita.

Adverbium partes nominis agit. Lib. 3.

Verbum interjectionis loco

FIT etiam Enallage per attributa partium orationis.

Per casus:

Cicero pro S. Rosc. Duo sunt Titi Roscij, quorum alteri Capitoni est cognomen.

Per numeros:

Lib. 10. c. 73 *Plinius*, In Africa magna pars ferarum æstate non bibunt inopia imbrium.

Per modos:

Terent: Andr: Si te æquo animo ferre acciperet, negligentem feceris. *Cic. Att.* Lib. 2. Respirarō, si te videro.

Per tempora.

Lib. 8. *Idem in Verr.* Vnum ostende in tabulis aut is, aut patris tui, emptum esse, vicisti.

Attributa partium orationis. PARTIVM *attributa appellantur accidentia, casus, numerus, genus, persona &c. Hujus figuræ beneficio solvent pueri varios nodos, quibus interdum constricti tenentur, maximè cùm in poëtas inciderint.*

Virgilius 6.

Projice tela manu sangvis meus.

Idem 8.

Corniger Hesperidum fluvius regnator aquarum Adsis ô tantum. Vtrobiq; nominandi pro vocandi, casus positus est.

Idem 3. Æneid.

-- celsam Buthroti ascendimus urbem.

Genitivus pro accusativo, Buthrotum urbem. Idem lib. 5.

Gratior & pulchro veniens in corpore virtus adjuvat. Ablativo usus est pro accusativo, ut docet Non. Marcel. Est mihi cognomen CAPITONI, Africano, frequentius & elegantius dicitur, quàm Capito, Africanus. Cic. 7. Verr. *Quid de Apollonio Dioclis filio Panormitano, cui Gemino cognomen est, præteriri potest?* Liv. lib. 4. ab Urb. *Collega additur ei Agrippa Menenius, cui Lanato erat cognomen.* Idem 2. ab Urb. *Erat tum in castris inter primores juvenum Cn. Martius adolescens & consilio & manu promptus, cui cognomen postea Coriolano fuit.* DICITUR etiam est mihi Faustulo nomen. Idem 1 ab Urb. *Faustulo fuisse nomen ferunt.* Plaut. Cistel. *Nomen est mihi Auxilio.* MALIM tamen hic nominativo uti, est mihi nomen Faustulus, Auxilium, quo modo frequentißimè loquitur Cic. pro Cæcin. *Argentarius Sex. Clodius cui nomen est Phormio.* Idem 6. Verr. *Est fons aquæ dulcis, cui nomen Arethusa est.* Terent. in Prol. Hecyr. *Hecyra est huic nomen fabulæ.* Plaut. Menæ. *mi- est Menæchmus nomen.* IDEM tamen in Amp. *interrogandi casu usus est. Nomen Mercurij est* ... *ubi Grammatici Antiptosin propriè appellant, cùm casus pro casu ponitur.* GENUS genere permutatur. Plin. lib. 8. c. 35. *Nube gravi candicante, quod vocant tempestatem albam,*

Est mihi cognomẽ Capitoni Africano

Genus pro genere.

grando imminebit: Pro Quam illud Terent Phor Hæcine erant itiones crebræ. Item Plaut Pœnul. Hæcine sunt filiæ meæ? non huc spectat, simplici enim C, scribitur Hæcine & cine syllabica est adjectio, ut Hiscine in dativ plurali: itaq; non ponitur genus neutrum pro fœminino, ut quidam putat. NUMERUS *pro numer* Virg. Æneid. *Pars in frustra secant.*

Numerus pro numero.

Ovidius 2. Fast.

Thura ferant, placentiq; novum pia turba Quirinum. Cic pro Mil. *Si tempus est ullum jure hominis necandi, quæ multa sunt certè illud non modò justum, verum etiam necessarium, cùm vis illata defenditur* REPERITUR & *in personis hæc permutatio, sed rarius.* Terent Phor.

Persona pro persona rarius.

Get. Si quis me quæret rursus. Da. Præstò est, desine: pro præsto sum MODUS *pro modo, ut illud Terentij, Feceris, pro facies; Conjunctivus pro Indicativo* TEMPUS *pro tempore Cicero ad Atticum lib. 14 Utinam liceat isti concionari, cui esse in urbe tuto licebit, vicimus: pro vincemus. Præteritum pro futuro. Liv. 1 bell Pun. Si hoc bene fixum omnibus destinatumq; in animo est, iterum dicam vicistis, pro vincetis. Permutantur deniq; verborum genera.*

Modus pro modo.

Tēpus pro tempore.

Genus verbi pro genere.

Virgilius II.

-. pictis bellantur Amazones armis.

Bellantur pro bellant. De Modorum, Temporum perm

permutatione fusius dictum est in verborum declinatione.

ECLIPSIS.

ECLIPSIS figura est cùm id, quod in oratione deest, foris omnino petendum est.

Cicero ad Attic. Ego si Tiro ad me, cogito in Tusculanum. *Idem in Verr. Ridere conviva, calumniari ipse Apronius. Idem Attic. Quid mihi autor es? advolone, an maneo? Idem pro Planc. Pro uno filio duo patres deprecamur.*

Lib. 5. Lib. 5. Lib. 14.

HANC *figuram appellat Quint. lib. 9 c. 3. Synechdochen, cùm, ut ipse ait, subtractum verbum aliquod satis ex cæteris intelligitur: ut Cælius in Anton. Stupere gaudio Græcus: simul enim auditur, Cæpit. Eclipsin verò idem lib. 1 c. 5. & l 8 cap. 5. inter vitia numerat, cùm scilicet aliquid necessarium orationi detrahitur, ut venio Ægypto.* QVARE *diligenter animadvertendum est, ne quid contra doctorum hominum consuetudinem omittamus: non enim schema erit, sed Solœcismus, qui detractione fit: Nos more Grammaticorum Eclipsin appellavimus. Terent. Andr. S. hem me, pietatem gnati? ubi Donatus* ἔλλειψις *deest enim, vides, aut aliquin tale.* HÆC *figura latissimè patet, ac ferè per omnes partes orationis manat. Nam desideratur interdum nomen.*

Eclipsin Quintilianus vocat Synechdochen.

Per Eclipsin interdum desideratur nomen.

Cic.

Cic: ad Att. lib. 6. *Statua, quæ ad Opis per te p- sita, in excelso est.* Ubi accusativus ædem vel tem- plum deest: quem 2. Phil. idem expressit. *Qu- maximo te ære alieno ad ædem Opis liberasti.* I- tem viam, aut iter. Idem Attic. 4. *Nos i- castra properabamus, quæ aberant bidui:* qui d- quando etiam apponitur. Idem pro Planc. *Co- abessent aliquot dierum viam.* Lentulus Sena- lib. 12. fami. *Cassium autem cum suis omnibus c- piis nuntiatum esse, quatridui iter ab Laodi- abfuisse.* Navem, Ciceroni Tironi 16. *Nos eo- cœnati solvimus.* Hic etiam interdum adhibe- Cæs. lib. 1. bell. Civil. *Pompejus sub noctem na- solvit.* Cœlum, Liv. lib. 7. bell. Mac. *Nursiæ, s- no satis constabat nimbum ortum:* quod paulo i- ferius expressit, *Cœlo sereno, interdiu obscu- lux est.*

Nota, decies sestertium. In illis, *decies sestertium, vicies ses- tium, centies sestertium,* & id genus cæteris, a- implendum orationem desideratur (*centena m- lia*) nam antiqui, ut docet Budæus, *decies cen- na millia sestertium, centies centena millia ses- tium* dicebant: postea usus obtinuit, ut comp- diose *decies sestertiûm, centies sestertiûm* d- rent. Nonnulli scriptores, maximè poetæ comp- diosius loquentes, *decies, vicies, centies,* tant- dicunt.

Martialis lib. 5.

Ducenties accipit, & tamen vivit.

Cic. pro Sext. Rosc. Amer. *Bona potius pro hu- ce Se-*

xti Roscij, quæ sunt sexagies, quæ de viro claris-
io & fortissimo L. Sulla, quem honoris causa no-
ino, duobus millibus nummum sese dicit emisse,
l lescens vel potentissimus hoc tempore nostræ ci-
tatis L. Cornelius Chrysogonus. VERBA quæ ex-
ptæ actionis vocantur, ut Grandinat, pluit, oc-
ltè antecedit vel res verbi, ut grando, pluvia,
l Deus, vel Natura, ut Grammaticis placet.
nnunquam alij etiam nominandi casus præce-
nt. Virg. 4 Georg.

Verba exceptæ actionis ferè semper ad Eclipsin pertinent.

Nec de concussa tantum pluit ilice glandis.

Tibul. lib. 2.

Hæc fore dixerunt belli mala signa cometen.
Multus ut in terris deplueretq; lapis.

inius lib. 2. cap. 56. Effigies quæ pluerat, spongia-
m ferè similis fuit. DESIDERANTUR etiam pro-
mina ante verba primæ & secundæ personæ, quæ
rò non explicantur, nisi certis de causis, quæ de
initio hujus libri dictum est.

Eadem pronomina sæpe desiderantur, cum ad se
rsonam tertiam evocant, ut, pro uno filio duo pa-
es deprecamur: ubi Nos desideratur.

Terent: Andr:

Facilè omnes cum valemus, recta consilia æ-
grotis damus.

anc recentiores Evocationem appellant. DE-
DERATUR non rarò relativum, Qui, quæ,
od.

Relativū Qui Quæ Quod.

Virgilius 1. Æneid.

Vrbs antiqua fuit, Tirij tenuere coloni.
deest accusativus Quam. VERBA *frequenter*
sunt Si Tiro ad me, auditur, Venerit: Cogit
Tusculanum, deest Proficisci Ridere convi
simul auditur verbum, Cœperunt. Sunt qui
istiment esse Enallagen modorum, Ridere pro
debant: Sed Quintilianus, ut paulò antè d
putat esse Synecchdochen Stupere gaudio G
cus, simul, inquit, auditur Cœpit Quid m
autores? deest (ut faciam): sic Terent. Ade
Idné estis autores mihi? Plautus Pseud. Q
mihi es autor Simo? Vide Budæum in Comme
lingvæ græcæ. Plin. Caninio lib. 2. Studes, a
piscaris? an simul omnia? omisit verbum, Fa
Cicero ad Atticum 17. Sed plura cùm ista cog
ro: Scribam, extrinsecus assumendum est. D
deratur & infinitum Esse. Terent. Andr. No
prius communicatum oportuit Idem Heaut
teremptam oportuit? Interdum explicatur
cero pro Cluent. Hac lege accusatum esse opor
it Idem in Catil 3. Hoc quod jam pridem
ctum esse oportuit, certa de causa nondum ad
cor ut faciam. IN HIS *factum volo, nollem*
tum, Egóne te visum aut aditum velim? &
teris ejusdem generis, quæ crebrò apud Tere
um, aliósque autores reperiuntur, videtur i
infinitum desiderari: in quibus Quintilianus
9 cap 3. ait participium pro verbo poni, Ultim
inquit, participio pro verbo, ut Volo datur

In

pelligamus obiter direptam Grammaticorum ntroversiam: sunt enim, qui participia hæc es- dicunt, alij supina. Nonnunquam tamen vide- r supinum, ut in illo Terent. Adelph.

Sane nollem hunc exitum.

Si quis dicat esse participia, quæ jam exoleve- t, ut obitus, unde obita mors. Ejusdem gene- videtur illud ejusdem Heaut.

– viut erat, mansum tamen oportuit.

Plaut. Pers. Dum stas, reditum oportuit, pro ansisse, Redijsse: nam Mansum esse, Reditum es- intolerabilia sunt. PARTICIPIUM Scriptus, e- anter tacetur. Cicero ad Quintum Fratrem li- 3. Hoc inter cœnam Tironi dictavi, ne mirere a manu esse. Ad eundem libro 4. Occupatio- m mearum, vel hoc signum erit, quod epistola rarij manu est. Ad eundem 7. Tua manu erat e- tola. DE, præpositio aliquando abest. Terent. dr. Quid me fiet? Ibidem, Nunc primùm au- quid illo factum sit. Desideratur conjunctio, E- m, non raro. Cicero Ver. 2. Video non modò eros, sed te ipse totidem verbis edixisse. I. n 3. Quid est quamobrem putes te tuam cul- n non modò derivare in aliquem, sed commu- are cum aliquo posse? Idem pro Planc. Man- n non solùm ignobilem, verùm sine virtute, ingenio.

ZEVG-

ZEUGMA.

ZEVGMA figura est, cùm id, qu[od] in oratione desideratur, è proxi[mo] assumitur, manente eodem genere, [nu]mero, casu, cæterisq; attributis.
Cicero in ultimo paradox. nulla possessio, n[ulla] vis auri pluris, quàm virtus æstimanda es[t]. *I[tem] dem pro C. Rabir. Virtus & honestas & pudor [cum] consulibus esse cogebat.*

Discrimē inter Eclipsin & Zeugma.

Si ID, quod desideratur in oratione, extr[insè]cus assumitur, Eclipsis est, ut antè diximus. [Si] verò è proximis atq; vicinis verbis assumatur, [nec] ulla sit mutatio, Zeugma est. Nam si velis p[...] exempla omnibus numeris explere, dices, N[ulla] possessio pluris, quàm virtus æstimanda est: [nulla] vis auri pluris, quàm virtus æstimanda est: u[bi] nec genus, nec numerus, nec casus mutatur. [Vir]tus cum consulibus esse cogebat: honestas cum [con]sulibus esse cogebat.
Verbum cogebat, singulis substantivis redd[itur] servato eodem numero, persona, modo, tem[po]re.

Exempla ubique sese offerunt, Cæsar lib. 1. [de bell.] Gall. Gallos ab Aquitanis Garumna flume[n], [à] Belgis Matrona, & Sequana dividit. Varr. [...] Analog. Consul fuit Tullius & Antonius. Sal[lust. contra] us Catil. Libertas & anima nostra in dubio [...] Plin. l. 9. c. 50. Piscium lupus, & trichias bis a[...] pa[...]

rit: SI ID, quod assumitur ad orationem im-endam, primum est, Protozeugma dicitur. Cic. Att. lib. 16. Egit pater & filius, ut tibi sponde-m. SI MEDIVM, Mesozeugma Autor ad He-nnium lib. 4. Formæ dignitas aut morbo deflo-cit, aut vetustate. SI POSTREMVM, Hype-ugma. Cicero ad Attic. lib. 12. Mihi & res & iditio placet. Juniores Grammatici existi-nt Zeugma esse, cùm verbum aut adjectivum nen multis adjectivis additum cum viciniore venit, ut: — Zeugma est triplex. Protozeugma. Mesozeugma. Hypozeugma.

. hic illius arma, Hic currus fuit.

Utinam aut hic surdus, aut hæc muta facta sit.

Utrunq; tamen exemplum veteres, ut mox pla-m faciemus, syllepsi subijciunt.

SYLLEPSIS.

Yllepsis est, cùm id, quod in oratione deest, è proximo assumitur, mutato men genere, aut numero, aut casu, aut quo è cæteris accidentibus.

c. in Verrem, Risus populi, atque admira-omnium facta est. Livius, Nulli expeditio, llum equestre prælium sine me factum est. Ci-ro ad Quint. Fratrem, Ille timore, ego risu cor-i. Livius, Nemo miles Romanus magis assiduus castris vestris fuit, quàm ego, fratresq; mei. Idē — Lib. 6. Bell. Mac. 7. Lib. 2. Bell: Mac. 7. Ibidem.

Pater,

Pater, ego, fratresq́ mei non in Asia tantùm,
etiam procul ab domo, Ætolico bello terra mar
pro vobis arma tulimus.

Quid interſit inter Zeugm. & Syllepſin.

ZEUGMA *in ſimilibus clauſulis locum hab*
hoc eſt, in quibus attributa ſive accidentia par
um orationis integra manent: ſyllepſis verò,
diſſimilibus, hoc eſt, ubi diſſimilitudo mutati
attributorum ſeu accidentium neceſſario fit.
oratio ſuis numeris plena ſit: ſi enim ita imple
Riſus populi facta eſt: Nulla expeditio fact
eſt. Quàm ego fuit, fratresq́ mei fuit, imn
nes erunt ſolœciſmi: mutandæ ergo neceſſa
ſunt accidentia partium, Riſus factus eſt: Expe
tio facta eſt. Quàm ego fui, fratresq́ mei f
runt. Donatus & Diomedes illud Virgili
Æneid.

-- Hic illius arma, Hic currus fuit.

Illud item, 1. Eclog.

-- ſunt nobis mitia poma.
Caſtaneæ molles, & preſſi copia lactis.

Syllepſis generis.

Syllepſi ſubjiciunt, non Zeugmati, ut recen
res volunt. CUM *genus mutatur, ſyllepſis d*
tur per genera. Cicero 7. Verr. Plenum forum
baſilicas iſtorum hominum videmus.

Terentius Andr:

Utinam aut hic ſurdus, aut hæc muta fa
ſit. Ubi Donatus ſyllepſis, inquit, per genera
CASUS, *cùm variatur caſus.*

Terentius Adelph.

-Verùm si augeam,
Aut etiam adjutor sim eius iracundiæ:

enitivo iracundiæ, sumitur accusativus iradiam, ut sit plena oratio, Verùm si augeam iundiam &c Syllepsis, inquit Donatus, nam à itivo casu, accusativus assumptus est.

Idem Prolog. Andr.

Poëta cùm primùm animum ad scribendum
appulit,
Id sibi negotij credidit solùm dari,
Populo ut placerent quas fecisset fabulas.

na oratio, Populo ut placerent, fabulæ, quas ulas fecisset. Quomodo non raro loquuntur ores, antecedens nomen repetentes. Cæs. 1. Gall. Erant omnino itinera duo, quibus itibus domo exire possent. Ibidem, Omnibusread perfectionem comparatis diem dicunt, quo ad ripam Rhodani conveniant, is dies erat V. Kalendas Aprilis. Autor ad Herennium 1. Oratoris officium est de his rebus posse di, quæ res, &c. Donatus, ad fecisset, inquit, lit, fabulas, non ad, placerent: & est figura psis CVM relativum antecedens eodem genere numero & casu præcedit, figurata est oratio. ius lib. 9. bell. Punic Quem ceperant exmontem, herbidus aquosusque est. Recta oo est, Mons, quem monte ceperant exules, &c.

Relativū antecedēti præposi tum Syllepsin efficit.

Ab accusativo, montem, assumptus est nomi-
vus mons ALIQVANDO *antecedens præcedi*
lativum, sed tunc durior redditur oratio.

Terent. Eunuch.

Eunuchum, quem dedisti nobis, quas tr
dedit?

Virgil 1. Æn. Urbem quam statuo vestra es
dixissent, Quem dedisti nobis Eunuchum,
turbas dedit? Quam statuo urbem vestra es
lepsis tantum esset per casus. Sed de hac re
diximus, cùm de relativi & antecedentis c
su egimus: & paulò post dicemus, cùm de
Syllepsis *stero verborum ordine agemus.* PER num
Numero- *Cic. ad Quint. Fr. lib. 1 Frons, oculi, vult*
rum. *sæpe mentiuntur, oratio verò sæpissimè. N*
riò mutandus est numerus si velis locution
Persona- *plere: Frons mentitur, oratio mentitur.* P
rum. *personas. Cic. ad Cæsarem 7. Fam. Sustulim*
nus & ego & Balbus. Interdum tertia per
primæ præponitur modestiæ causa. Liv. lib.
Maced. Pater ego, fratresq; mei non in A
tùm, sed etiam procul ab domo. Ætolico be
ra, mariq; pro vobis arma tulimus.

Secunda primæ. Plaut. Rud. Quot sunt
Modorū. *dem quot tu & ego.* PER MODOS, *Luceiu*
ceronem lib. 5. Ego valeo sicut soleo, paul
deterius quàm soleo, subauditur, valere
TEMPORA, *ut si dicas, Elegantius nunc lo*

*quàm superioribus annis, assumendum, loqueba-
ris, ad implendam orationem.* NON *solùm fit syl-
lepsis per ea, quæ partibus orationis accidunt, sed
etiam per ipsas orationis partes, obscurius tamen:
cùm eadem pars orationis: ut integra fit oratio,
nterim repetitur, eadem quidem voce, sed di-
ersa significatione. Just. lib. 1. Provolutæ dein-
e genibus Alexandri, non mortem, sed ut Darij
orpus sepelirent: dilationem mortis deprecantur
erbum Deprecantur priore membro significat re-
usare, (Non mortem deprecantur, hoc est non
cusant:) posteriore verò obsecrare. Idem
b. 3. Ita egregius adolescens & cædem patris,
necem fratris, & se ab insidijs Artabani vindi-
avit. Vindicavit cædem patris, hoc est, ultus
: se vindicavit, id est, liberavit.* Significationis.

VARIA SYLLEPSEOS SIGNIFICATIO.

VM SCRIPTORES *in constructione, potius in-
tellectus & sensus rationem habent, quàm ver-
um, putant Juniores esse Synthesin, figuram
teribus incognitam, Donatus Syllepsin appellat,
m verbum συλλαμβάνομαι unde syllepsis
concipere & intelligere significat: & quia
tores ad intellectum non ad verba respiciunt,
ritò syllepsis dicitur.* Syllepsis à συλλαμβάνομαι.

Terentius Andr:

Ubi illic est scelus, qui me perdidit?

Donatus ad intellectum, non ad verba redegit, & est figura syllepsis per genera Virg. Pars in frustr secant, per numeros: nam quia, per, scelus, sc- lestus, intelligitur, Qui, subjunxit, non Quo. Hæc ille: Ubi, ut vides, Pars in frustra secan, Syllepsis per numeros ab eodem Donato dicitu, quia, Pars, vim habet pluralem. Alij Enallag generis, numeri, appellant. Idem Donatus syll- seos nomine interdum pro Eclipsi utitur, & pr- mam syllepsin nonnunquam appellat.

Variè syllepsis ab autorib⁹ accipitur.

Terentius Andr:

Tantum laborem capere ob talem filium? Syllepsis inquit est, assumendum est enim extr- secus, Me. Idem Phorm. Nec Stilphonem ipsi- scire qui fuerit? G negat. Donatus, Syllep- prima. nam extrinsecus audiendum est Pat- Rostremo syllepsis pro tropo Synechdoche acc- tur nonnunquam, præcipue apud Græcos, ut stathius multis locis docet, maximè in Ἰλιάδ, λ. & ν. *Nam verba græca, unde utrunque v- bum derivatur, idem significant,* συνεκδέχο & συλλαμβάνομαι. *UNDE Divus Hiero- mus in illud D. Matthæi cap. 26. Videntes au- discipuli indignati sunt: ita inquit, Scio q- dam hunc locum calumniari, quare alius Ev- gelista Judam solum dixerit contristatum quòd loculos tenuerint, & fur ab initio fuerit*

Mat

Matthæus scribat omnes Apostolos indignatos, nescientes tropum, qui vocatur σύλληψις, hoc est Syllepsis, quo & pro uno omnes, & pro multis unus appellari soleat. Idem in illud Divi Matthæi cap. 14 Erant quidam indignè ferentes: appellavit Synechdochen his verbis, Per Synechdochen dicitur unus pro multis, & multi pro uno.

PROLEPSIS.

PRolepsis est, cùm dictio aliqua totum significans præcessit, quæ rursus in partibus intelligitur, neque explicatur, ut:

Duo reges Romam auxerunt, Romulus bello, Numa pace.

Livius, Ita duo deinceps reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxerunt. Salust. Exercitus hostium duo, unus ab urbe, alter à Gallia obstant. Ab Vrb. 1. Bell. Catil

DICTIO *totum significans est, Reges, partes, Romulus, Numa, ubi rursus Romulus rex, Numa rex dicendum erit, si orationem velis integram facere.* DICTIO, *quæ præcedit, ferè aut est pluralis numeri, aut pluralem vim habet. Cæs. 3. bell. Gall. eodem die uterque eorum ex castris stativis a flumine Apso exercitum educunt, Pompeius clam & noctu, Cæsar palam atque interdiu.* VERBVM *ferè*

Dictio significans totũ, ferè pluralis est numeri aut vim pluralem habet.

ferè convenit cum dictione præcedente, ut propo- sita exempla docent: Livius tamen aliter locutus est, Periti religionum juris q; publici quando duo ordinarij Consules, alter morbo, alter ferro periisset, suffectum Consulem, negabant rectè comitia habere posse. Nota. HÆC, *Salust. Catil Ea tempestate cæpere se quisq; magis extollere. Plaut. Stich. Alius alium percontamur Gell. lib. 11. cap. 7. Aspexerunt omnes qui aderant alius alium. Sen. 1. epist. 7. Hæc ego non multis, sed tibi, satis enim magnum alter alteri theatrum sumus. Plinius lib 11 cap 30. Ex diverso convehunt altera alterius ignara.* HÆC, *inquam, & alia id genus,* Prolepsis implicita *implicitam prolepsin quidam vocant, in qua scilicet aliquid deest, totum nimirum, aut partes: Donatus ait esse priscam orationem. Terentius Adelph. Aperite aliquis actutum ostium: Vim pluralem, idem inquit, habet aliquis, quamvis singulariter dicatur, non est enim Aliquis, nisi de multis: rectè ergo aperite aliquis & nove: nam non placet illud, ubi duæ distinctiones sunt, unde Aperite, est una: altera, Aliquis actutum ostium: ut assumatur rursus aperiat. Propriè enim veteres, & Quis, & Aliquis & Quisquam non observabant, quo genere aut numero declinarent: est ergo figura ἀρχαϊσμὸς. Hæc ille. Quod si id verum est, idem de nominibus Alter, alius, uter, neuter, quæ cum verbis pluralis numeri junguntur, ut initio hujus libri diximus, sententiendum est.*

ARCHA-

ARCHAISMOS.

ARchaiſmos, conſtructio eſt, qua priſca vetuſtas potiſſimum uſa fuit.
Terent. Eunuch. Neſcio quid profectò abſente nobis turbatum eſt domi. *Idem ibid. Ejiciunda eſt hercle hoc animi mollities, nimis me indulgeo. Plaut. Milit. Jam te non nociturum eſſe hominem, de hac re neminem. Cicer. in Verrem, Hanc ſibi rem præſidio ſperant futurum.* Lib. 5.

MVLTA *hujus generis inveniuntur apud Plaut. Aulul. Faſtidit mei. Perſa, Lucro faciendo ego auſpicavi. Menæch. Ex inſidiis aucupa Trinum Cum hiſce ærumnis deluctavi. Aſinar. Meum caput contemples. Trucul. Ego expedibo. Amphit. Sed fugam in ſe tamen nemo convertitur. Bacch. Occidi, animus jam iſto dicto plus præſagitur mali. Ibidem, Prænestinum opino eſſe.* SIC *certatur, adjutatur, pro certat, adjutat, apud Pacuvium. Turpilius. At ſcies ea, quæ fuiſti neſcius. Idem, Meos parentes careo. Pomponius, Quot lætitias inſperatas mihi irrepſere in ſinum? Accuſativus pro nominativo.* NVM *illud Cicero in Verr. huc ſpectat; Sanxeruntne quis emeret mancipium, niſi in demortui locum, ſi quis Romæ eſſet mortuus: imò ſi quis ibidem. Qui plura volet, legat Nonium Marcellum, Feſtum, & reliquos priſcæ vetuſtatis indagatores.* Archaiſmi exempla.

HELLENISMUS.

HELLENISMVS est constructio, quæ Græci sermonis leges, non Latini observat.

Lib. 5. *Luceius ad Ciceronem*, Si solitudine delectaris, cùm scribas & agas aliquid eorum, quorum consuevisti gaudeo.

Eclog. 3. Virgilius.

Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas.

Ibidem. Idem.

Triste lupus stabulis: maturis frugibus imbres.
Dulce satis humor: depulsis arbutus hœdis.

Æneid. 1. Idem.

Os humerosque Deo similis.

Æneid. 2. Idem.

Hæc fatus latos humeros subjectaque colla,
Veste super, fulvique insternor pelle leonis.

Hellenismi exempla. DE HELLENISMI *agit Priscianus lib.* 17. *copiose & Budæus in Comm. linguæ græcæ, Thomas Linacer in lib. de emend. construct. Quod verò ad proposita exempla attinet,* RELATIVUM *apud Græcos etiam in casu cum antecedente consentit: ob quam causam Luceius, Quorum pro Quæ, dixit.* CERTANDI *verba apud eosdem dandi casu gaudent, unde bello, contendo, pugno, certo apud poëtas cum dativo leguntur.* IIDEM

NOTA. *neutrum nomen singularis numeri cum masculi-nu*

nis & fœmininis utriusq; numeri jungunt, quos Virgilius imitatus, dixit, Triste lupus, triste imbres, dulce humor, dulce arbutus. Vide Budæum in Comm. linguæ græcæ.

Virgilius 3. Æneid.

-- *at cætera Graius.*

Et 2. Georg.

-- *& tremit artus.*

Horat 2 Serm. Satyr. 7.

-- *tremis ossa pavere.*

Ibidem.

-- *nasum nidore supinor.*

Virgilius 12.

-- *verbena tempora vincti.*

Hoc *hellenismo utuntur poëtæ & interdum historici, ut supra diximus, cùm de ablativo partis egimus, ubi exempla invenies. Diomedes lib. 2. Nuda genus, hellenismum vocat Quidam hanc figuram Synechdochen, hoc est Eclipsin appellant: nam Synechdoche, ut paulò antè diximus, tùm tropum cùm Eclypsin significat; deest autem in his locutionibus præpositio græca κατὰ id est, secundùm,* Ad *Hellenismum etiam hæc spectant. Ter. Heaut. Visam si domi est, pro An sit Horat. 3 Car. Abstinere irarum pro ab iris. Illud etiam in Ver. 1. Cùm illius mihi temporis venit in mentem: credit* Quidam Hellenismi communes poëtis & historicis. Ad Hellenismũ spectant exempla quæ sequuntur.

Priscianus lib. 17 esse hellenismum, pro illud tempus. *Illud Terent, Andr.*

Ubi illic est scelus, qui me perdidit.

Et ibidem.

-- scelus quemnam hic laudat?

ait Budæus à Græcis esse sumptum. Huc etiam spectant illa. Terent. Eunuch.

-- ego illum nescio Qui fuerit.

Ibidem.

scin' me in quibus sim gaudiis.

Ibidem.

-- nunc metuo fratrem. Ne intus sit.

Syntaxis alia Latini sermonis est, alia græci.

Et, Metuo patrem, ne rure redierit. IN HIS *enim & similibus Latini sermonis ratio potius nominandi, quam accusandi casum amat. Metuo ne frater sit intus: Ne pater rure redierit, &c. Sed hæc hactenus, cætera ab iis, quos paulò antè dixi sunt petenda.*

DE BARBARISMO.

Barbarismus.

BArbarismus, est dictio, aut omninò barbara: aut Latina quidem, sed vitiosa scripto, vel pronuntiatione.

BARBARA omnino & peregrina, ut, *Perla*, pro vnione: *Aviso*, pro admoneo, & alia generis ejusdem.

Latina dictio quomodo fiat vitiosa

LATINA dictio vitiosa fit pluribrs modis.

Per

Per Genera: ut, *Gladia*, pro gladij.
Per Numeros: ut, *Scopa*, pro scopæ, *Tritia*, pro Triticum.
Per Declinationem: ut Fames famei, pro [illegible]nis: *Vasibus*, pro vasis
Per Conjugationem: ut, *Stavi*, pro steti: [illegible]*rebo*, pro Legam: *Veneravi*, pro veneratus [illegible].
Divisione, cùm dividimus conjuncta: ut, [illegible]*ie, dissoluo, quatuor syllabarum*, pro sylvæ, [illegible]soluo trium.
Complexione, cùm divisa conjungimus: *Phæton*, pro Phaëton.
Adiectione litteræ: ut, *Relliquiæ, gemina* pro simplici: *Alituum*, pro alitum.
Syllabæ: ut, *Dicier*, pro dici: *Mavors*, pro [illegible]rs.
Aspirationis: ut, *Hinsidiæ*, cùm scriben[illegible]n sit sine aspiratione.
Temporis: cum syllabæ brevi, quæ unum [illegible]et tempus, additur alterum, ut fiat longa, [illegible]ia, prima longa, pro brevi.
Detractione, litteræ: ut *Peculi*, pro pe[illegible]ij Syllabæ: ut, *Temnere*, pro contemnere. [illegible]spirationis: ut, *Odie*, pro hodie. Temporis: [illegible] syllabæ longæ, quæ duo habet tempora, [illegible]m detrahitur ut fiat brevis: ut, *Unius affli*[illegible] media brevi, pro longa.

IMMVTATIONE, cùm littera ut aut Syllaba pro alia ponitur, ut *Olli*, p illi.

TRANSMVTATIONE, cùm littera, aut Sy laba è suo loco alienum transfertur, ut *Inte petror*, pro interpretor

FIVNT denique Barbarismi Tenore: cùm accentu alio pro alio utimur: ut si præpositi nes à suis casibus separemus eàsque tenore cuto, vel inflexo pronuntiemus: ut *ad cu ab illo, à quibus, circum littora*: cum gravi a centu, dissimulata distinctione, simul cu suis casibus pronuntiandæ sint; tanquam si na esset vox.

Origo barbarismi.

PEREGRINI *in græciam profecti, ci græcè loqui conarentur, atq; in voces absonas, arunt, βαρ, βαρ, bar, bar, sæpius prorump rent Barbari dicti sunt, unde vitium postea Barbarismum dixerunt. De etymo hujus nom nis multa Strabo lib 14. Gellius libro 13. cap. Quod nunc, inquit, barbarè quem loqui dicim id vitium sermonis, non barbarum esse, sed rus cum: & cum eo vitio loquentes, rusticè loq veteres dictabant. P. Nigidius in comme tarijs Grammaticis, Rusticus fit sermo, inquit, aspires perperam. Itaque, id vocabulum q dicitur vulgo barbarismus, qui aut D. Aug*

e

nem purè atq; integrè locuti sunt, an dixerint dum equidem inveni. Hæc Gellius.

BARBARISMVS, *ut Quint. l. 1. c. 5. docet, plu- modis accipitur, Gente, animi natura, Ad- ione, Detractione, Immutatione, Transmuta- e, Per genera, Per numeros, Divisione, Com- tione, Spatio, Aspiratione, Tenore. Gente, ut is Afrum, vel Hispanum Latinæ orationi no- inserat: A Diomede & Donato vox barbara eregrina,* Βάρβαρα λέξις, *hoc est, barbara io appellatur, non Barbarismus. Animi natu- ut is, a quo insolenter quid, aut minaciter, crudeliter dictum sit, barbarè locutus existi- ur. Idem Quintil: affirmat Barbarismum fi- per genera & numeros, Absurdum, inquit, for- videatur dicere Barbarismum, quod est unius bi vitium, fieri per numeros aut genera, sicut ecismum: Scala tamen & Scopa, contraq; Hor- , Musta, licet litterarum mutationem, detra- nem, adjectionem non habeant, non alio vitio- nt, quam quod pluralia singulariter, & sin- ria pluraliter efferuntur. Et Gladia qui di- unt, genere exciderunt. Hæc ille. ITA- fit Solœcismus per numeros, quum partes o- onis non consentiunt numero. Per genera, ndo adjectivum & substantivum genere discre- t. Barbarismus per eadem fit, sed aliter, cùm irum inusitatum aut genus, aut numerum no- ibus tribuimus.*

Barbirasmus variè accipitur.

Quibꝰ modis fiat barbarismus.

Fu

Fit etiam per declinationem, si αἴας α̃ hoc est, Ajax Ajax, declines: vide Magnu Ety. Barbarismum adjectione, vel detraction temporis, appellat Quintlianus, Barbarismu spatio. Tempus enim spatium est, quo syllaba p nuntiatur. Idem separatim egit de Barbaris Aspirationis, quia sunt, qui putent sono tant & pronuntiatione, hunc Barbarismum fieri, c ut iisdem placet, H. notam sit aspirationis, non l tera. Idem eodem loco docet præpositiones mul cum suis casibus, perinde ac si una tantùm esset vox, pronunciandas esse. Cùm dico, inqu Circum littora, tanquam in una voce, una est cuta. Quod idem accidit in illo. -- Trojæ q primus ab oris. Hæc ille. ACCIDVNT *& vi per sonos, ut idem inquit, quæ demonstrari scrip non possunt,* ἰωτακισμὸς, λαμδακισμὸς, *tia oris & linguæ.*

Jotacismus & Lambdacismus.

Jotacismus est, cùm I, litt ra supra justum decorem in dictionibus exten tur. Lambdacismus cùm L. plenius æquo p nuntiatur. Vide Diomedem, qui & Metac

Metacismus.

mum addidit, is fit, ut idem docet, cùm M, l tera in fine dictionis pronuntiatur sequente v cali, ut Quousque tandem abutére: fit enim Barbarismus: si tum pronuntietur M. quidam putant fieri Jotacismum si plures dictiones ab littera incipiant: Verùm cùm id vitium scrip demonstrari possit, non huc spectat, si Quintilia credimus.

Al

ADMONITIO.

Ver cùm leget apud Virgilium.

Hic spes libertatis erat, hec cura peculi. *Aut* Eclog. 1.
Tros relliquias Danaûm atque immitis Achillei. Æneid. 1.
Aut, Alituum, pecudúmque genus sopor altus habebat. *Aut, Italiam fato profugus, Lavinaque venit Littora.* *Aut, Vnius ob noxam & furias Aiacis Oilei?* Æneid. II. Æneid. 1. Ibidem.

Cùm hæc inquam, & similia leget, ne putet principem poëtarum barbarismum fecisse; Multa enim poëtis permittuntur, quæ cæteris scriptoribus denegantur. Neq; miretur si apud M. Tullium oratorum principem, Liberûm, Sestertiûm, Cognatâm, Nôrunt, aliasq; id genus verborum imminutiones offenderit: neq; enim Barbarismi sunt Delectione: siquidem à consuetudine, certissima loquendi regula, impetratum est, ut etiam oratoribus sic loqui liceret.

Queritur lib. 1. cap. 5. Quint. de Grammaticis in jactationem eruditionis exempla Barbarismi

rismi sumunt ex poetis, eosq; autores, quos pr gunt, criminatur. Deinde subjicit, Scire au debet puer, hæc apud scriptores carminum, venia digna, aut etiam laudi duci.

QVID INTER BARBARISMUM ET SOLOECISMVM INTERSIT.

Discrimen inter Barbarismum & Solœcismum.

BARBARISMUS *fit in singulis verbis.* SOLŒCISMVS *in contextu, vel complexu orat Barbarismus dictionem unam fœdat. Sole mus compositionem corrumpit. Barbarismus dictio una, aut peregrina, aut Latina quid sed corrupta. Solœcismus est vitiosa compos Itaque in Solœcismo singulæ voces sunt latinæ, inter se discrepantes, & contra Grammaticæ cepta compositæ. Dicet fortasse aliquis, Non tuam admonitionem, Per volutavi omnia scr Ciceroni: Barbarismos esse non Solœcismos. lic enim tantùm adjicitur M, littera: hic ve detrahitur. Verùm si utriusque vitij defini nem diligenter inspicias, facilè intelliges lœcismos esse. Nam cùm verba, Admonition Ciceroni, latina sint, atque adeò benè lat nullus requiritur locus Barbarismo, qui, ut d mus, aut est dictio barbara, aut latina quid sed vitiosa scriptio, aut pronuntiatione. Su est igitur videndum, num orationis partes i*

onſentiant, quemadmodum recta ratio Grammaticæ poſtulat. Hoc gladium eſt meum, Cœlus ſerenus, Barbariſmi tantum ſunt per genera, ante dictum eſt. Iraſco tibi, perſequo te, Barbariſmus itidem eſt detractione litteræ Doceo à Solœciſmus. At Barbariſmus inquies, eſt detractione R, litteræ, ut iraſco tibi perſequo te. recte putas: hic enim Solœciſmus eſt per ge-, ſiquidem ponitur activum verbum pro paſ-: illic non permutantur genera verborum ſed umpitur tantum vox latina, detractione unilitteræ. QUID? Miſiſti ad me magnum libel-: Tuum peculioſum eſt magnum, eſt ne Barſmus, an Solœciſmus, videtur Solœciſmus, permutentur, quæ ſunt ejuſdem partis: ponienim nomen diminutivum pro integro. Redet Quint. eodem capite his verbis: Erunt Solœciſmum putent, quia pro nomine integro um ſit diminutivum

Nota.

dubito an id improprium potius appellem: ſicatione enim deerrat, Solœciſmi porro vitium eſt in ſenſu, ſed in complexu Hæc ille.

UID INTER METAPLASMUM ET SOLOECOPHANES INTERSIT.

ETIS, quia plerunq; metrum ſervire cogunur, adeo ignoſcitur, ut vitia ipſa, aliis in carmine

Metaplasmus. mine appellationibus nominentur. METAPL MVS enim appellatur in carmine, qui in pros ratione Barbarismus dicitur. Itaq; laudem v tutis necessitati damus. Metaplasmi species qu tuordecim plus minus sunt, de quibus, cùm d carminum dimensione egerimus. Solœcismus sc per vitium est, tum in ligata tum in soluta orat ne, si ab aliqud per imprudentiam fiat: est en vitium ab ignoratione, & scientia profectum; si rè in carmine aut soluta oratione legatur quid, quod Solœcismi faciem habere videat non Solœcismus, sed Solœcophanes vocabitur. S

Nota.

Solœcophanes. LOECOPHANES, ut vox ipsa declarat, speciem quidem Solœcismi præ se fert, Solœcismus tamen non est.

Terentius Andr.

Ubi illic est scelus, qui me perdidit?

Idem.

Ut illum dij, deæq; senium perdant, qui m
hodie remoratus est.

Antecedens utrobiq; ut vides, neutrum est, latiuum masculinum. Si Relativi & Anteced tis leges audiendæ sunt, Solœcismus videtur: tamen Schema sive figura, quæ Syllepsis dicitur placet Donato.

Respexit enim Poëta ad intellectum, non verba: siquidem intelligitur Scelestus & Sen cum quibus Relativum, Qui, consentit. Alij Ena gen, alij verò Hellenismum hoc Solœcophanes

ant. *Excogitata itaque sunt nomina vitijs proxi-
a, quibus mollirentur peccata, quæ poëtæ aut o-
tores prudentes, scientes contra Grammatico-
em leges commisissent. Eustachius ut supra dixi-
us, figuras hujus generis* σολοικοφανῆ σχήματα, *
ppellat, hoc est, schemata, sive figuras, quæ faci-
n Solœcismi habent.*

ADMONITIO.

CAVEANT *adolescentes, ne viros doctos Bar-
rismi, aut Solœcismi accusent: neve latinæ
ngvæ amplissimos fines Nizolij observationibus
etiantur, facilè namq; decipientur, existima-
nt enim, Adjutorium, aliaq; id genus non pau-
quæ apud Cicer. nusquam sunt, Barbarismos
: videntur enim hæc prima specie barbara,
n eis tamen Quintil. atq; alij viri docti utan-
, cum item multa verba variè ab eruditis ho-
nibus scribantur, cujusmodi sunt Letum, Le-
m: Lacrymo, lachrymo, autor, auctor, author:
gil. Virgil, littus, litus, littera, litera: imò,
mò: ne putent errore esse factum, si quando
& similia aliter scripta offenderit, quàm ip-
idicerunt. Jam verò Solœcismi notam ijsdem
rere, tantò magis verebuntur, quantò fœdi-
st vitium.* PVNITVS *es inimicos tuos,
etur Aristotelem multa obscurè tradidisse,
vissimè me nocuisti, non malè latine dicun-*

Cum prudentia legendi autores sunt

tur. At quis obsecro hæc ferret, nisi Oratio pr
Mil. extaret, in qua est, Inimicissimum punitu
es? Quis non affirmaret Solœcismum esse, Vide
tur Aristotelem multa obscurè tradidisse? Nisi i
dem Cicer. 5. Tusc. dixisset, Non videtur ad be
atè vivendum satis posse virtutem. & Gell. lib
19. c 8. Videturne tibi C. Cæsarem de statu ver
bi contra te satis apertè satisq; constanter pronun
tiasse? Idem lib. 1. cap. 7. Videbatur quibusdam
Metellum Censorem, cui cùm consilium esset, a
uxores ducendas populum hortari, non oportuiss
nec de molestia, incommodisq; perpetuis rei uxo
riæ confiteri, nec adhortari magis, quàm dissua
dere. Nocere non solùm accusativo junxit Plau
tus, sed etiam Seneca lib. 5. Controvers. ultim
contro. Dum filium vindico, ubi me gravissim
nocere possit, ostendit. Quàm multa olim bene la
tinè dicta sunt, quæ hodiè barbarè atq; rusticè d
ci putantur, cùm reperta, lectaq; fuerint apud
os, qui Constantini Cæsaris ætate, vel proximo s
culo scripserunt, quòd apud Cic. Cæs Quint. a
osq; qui modò extant, non ligantur. Quasi ve
non fuerint eodem tempore refertæ bibliothecæ
timis scriptoribus, quorum vix nomina modò
persunt. Sed hæc hactenus.

OBSCURÆ ORATIONIS VITIA.

Orationis obscuræ vitia.

VERBA inusitata & à consudtudi
quo

quotidiani sermonis remota, obscuritatem, & tenebras orationi afferunt.
, si quis oppidò pro valdè dicat. A verrunre pro avertere.
andem obscurat vitium, quod à Græcis cyron, à Latinis Improprium dicitur. Acyron.
, Sperare pro timere. *Virg.*
inc ego si potui tantùm sperare dolorem. Æneid. 4
Item ambiguitas, quæ Amphibolia æcè appellantur, idq; in uno verbo. Amphibolia.
, Taurus, animal sit, an mons, an signum in lo, an nomen hominis, an radix arboris, i distinctum, intelligitur.
Vel in sermone.
Audivi Chremetem percussisse Demeam.
Obscuratur præterea oratio, cum sermoni deest aliquid, quò minus, plenus μείωσιν MEOSIN, hoc est, Diminutionem: Vel contrà, cùm inani verborum turba, copiosa loquacitate obruitur oratio, PEROLOGIAM vocant. Impeditur denique serquò minus dilucidus sit, si longa parenthenterijciatur: aut si verba confusa, permi; longius trajiciantur. Meosis. Perissologia.

Horatius.

nq; pila lippis inimicum & ludere crudis. 1. Ser. Sat. 5.
Rectus enim ordo est.

Namque pila ludere inimicum est lippis, & crudis.

quod vitium Synthesis, vel Hyperbaton obscurum, hoc est, confusa ac perturbata verborum transgressio vocatur. Si hæc vitia vitabimus, dilucida erit oratio.

APPENDIX.

CUm orationi structura decoris gratia variatur, neglecto simplici sermonis ordine, non vitium est, sed virtus, quæ Hyperbaton appellatur, id est, transgressio verborum. *Hyperbaton.*

Cic. pro Cluent. Animadverti judices omnem accusatoris orationem in duas divisam esse partes.

In duas partes divisam esse simplex erat ordo: sed durus & incomptus.

HYPERBATI ALIQUOT SPECIES.

HYperbati sive Transgressionis aliquot sunt species.

Anastrophe. Anastrophe est duorum verborum ordo præposterus.

Ut, Mecum, Tecum, Secum, Nobiscum. Quibus de rebus.

An

ANASTROPHE illa, Vrbem quam statuo vestra est? *Eunuchum quem dedisti nobis, quas turbas dedit?* Pro, Quam urbem statuo: *Quem Eunuchum dedisti nobis:* admodum dura est.

Tmesis est cùm verbum compositum dividitur, aliqua dictione interposita. Tmesis.

Cicero Attico, Per mihi gratum erit, si id curis ad me perferendum. *Idem de Senect.* *Omnia memoria tenebat, non domestica solùm, sed etiam externa bella:* Lib. 5.

Ejusdem generis sunt illa.

Rem verò publicam penitus amisimus.

Præclarum est pro patria req; publica mortem oppetere.

PARENTHESIS est brevis sensus, sermoni, antequam absolvatur, interjectus. Parenthesis.

Cicero in M. Anton. O præclarum custodem ovium, (ut ajunt) lupum. *Livius, Tantùm,(prô dolor) degeneravimus à parentibus nostris.* Philip. 3. Bell. Pun. 2.

De vitijs obscuræ orationis agit Quintil. lib. 8. cap. 2. Diomedes lib. 2. in quibus enumerat Tautologiam, Macrologiam, Pleonasmon, quæ inornatæ orationis sunt vitia, ut Quint. eodem lib. c. 3. docet Eclipsin numerat idem Diomedes inter eadem vitia, cùm ait esse defectum necessaria dictionis, ut Italiam fato profugus, Latinaq; venit littora.

Deest enim præpositio Ad vel In. Quint. lib. 8
cap. 3. ubi de vitijs inornatæ orationis agit, μείω
σιν. Meosin appellat. Vitanda, inquit, & μείω
σις cùm sermoni quidem deest aliquid, quo mi
nus plenus sit: quanquam obscuræ potius, quam
inornatæ orationis vitium est. Sed hoc quoq; cùm
à prudentibus fit, schema dici solet. Hæc ille.
Cùm prudentes ac eruditi scriptores subtrahun
verbum aliquid orationi, quod satis ex cæter
intelligitur, schema est, sive figura per Detracti
nem, quæ Synecdoche vocatur, ut idem Quin
ait lib. 9. cap. 3. ut, Stupere gaudio Græcus, S
mul enim additur verbum Cœpit. Ibidem qu
inter Synechdochen & Aposiopesin intersit, a
tissimè docet, μείωσιν. Meosin videtur appella
se Quint. lib. 9. cap. 6. Eclipsin Quidam, inqu
Synecdochen vocant, cùm & in contextu se
monis quod tacetur, accipimus. Verbum enim e
verbo intelligitur, quod inter vitia Eclipsis v
catur. Idem lib. 1. cap. 5. ubi de tribus form
Solæcismi egit: Adjectione, Detractione, Tra
mutatione, subjecit: hæc tria genera quidam d
ducunt à Solæcismo, & Adjectionis vitium πλ
εονασμὸν, Detractionis ἔλλειψιν, Inversionis ἀνα
στροφὴν vocant: quasi in speciem Solæcismi c
dant, ὑπέρβατον quoq; appellari eodem modo p
NOTA. *se: Hæc ille.* ITAQVE *fuerunt, qui credere*
quatuor esse Solæcismi species, alij verò Solæcism

q

qui Adjectione fieret, Pleonasmon appellarunt, quod vitium est inornatæ orationis, ut mox dicemus. Qui Detractione, Eclipsin, quod obscuræ orationis vitium est: qui denique Transmutatione, Anastrophen, id est, inversionem. Qui in hac sententia fuerunt, ajebant Hyperbaton eodem modo appellandum esse Solœcismum si concederemus vitia, quæ adjectione, Detractione, Transmutatione fierent species esse Solœcismi. Diomedes non numerat inter species Solœcismi vitia orationis quæ Adjectione, & Detractione fiunt. Idem Diomedes, Urbem quam statuo vestra est, ait esse Solœcismum, cùm positus sit accusandi casus pro nominandi. Nobis videtur Anastrophe, tametsi durior. Duas præterea species Hyperbato subjiciunt Grammatici, Synchysin, quam inter vitia numeravimus, & Hysterologiam sive ὕστερον πρότερον, cùm, ut inquit Diomedes, sensus ordo præposterus redditur. Virgilius Æneid. 2. -. moriamur & in media arma ruamus: pro in media arma ruamus, & moriamur.

INORNATÆ ORATIONIS VITIA.

CAcophaton est obscœnum dictum, sive in uno verbo, sive pluribus, sive informi litterarum concursu fiat. Cacophaton.

Tapinosis est, qua rei magnitudo vel dignitas minuitur. Tapinosis.

Ut, si quit parricidam, hominē nequam vocet.

Tautologia. TAVTALOGIA est ejusdem verbi, aut sermonis iteratio. Verbi:

Ut, Nam cujus rationis ratio non extat, ei rationi, ratio non est, fidem habere:

Sermonis:

Ut, Ibant, quà poterant: quà non poterant, non ibant.

VITANDA est & nimia ejusdem litteræ assiduitas.

Ut, Quidquam, quisquam, cuiquam, quod convenit neget?

Macrologia. MACROLOGIA est longior quàm oporteat sermo.

Ab Vrbe 8. *Livius*, Legati non impetrata pace retro domum, unde venerant, abierunt.

Pleonasmos. PLEONASMOS est vitium, cùm supervacuis verbis oneratur oratio.

Ut, Ego meis oculis vidi, *Satis est enim*, vidi.

CAVENDVM etiam diligenter est, ne consonantes asperè concurrant.

Ut, *S*, ultima cum *X*, proximat: *Ut*, Exercitus Xerxis.

DVRIOR etiam fit concursus, si utraque se ipsam sequatur.

Ut, Ars studiorum. Rex Xerxes.

VITANDI & crebri vocalium concur-

cursus, quæ vastam & hiantem orationem reddunt.

Ut, Baccæ æneæ amœnissimæ impendebant.

Viro optimo optemperasti olim.

ILLVD quoque vitium est, si multæ voces ejusdem exitus in unum locum congerantur.

Ut, Flentes, plorantes, lachrymantes, obtestantes.

ET si verbi prioris ultimæ syllabæ sit primæ sequentis.

Ut, O fortunatam natam me consule Romam.

APPENDIX.

¶ Quando puer apud graves oratores aliquid offenderit, quod supervacaneum atque otiosum esse videatur, ne sine causa factum esse putet. Adduntur enim interdum quædam affirmationis gratia.

Terentius Adelph.

Hisce oculis egomet vidi.

Virgilius.

vocémque his auribus hausi. 4. Æneid.

Adduntur & alia, quæ aut Consuetudine, aut Autoritate, aut Vetustate,

aut necessitate denique excusantur.
Lib.5. *Cicero ad Atticum*, Vbi terrarum esses, ne su-
Lib.3. spicabar quidem. *Idem ad eundem, Longè gen-*
Lib.9. *tium abes. Ad eundem, A Brundusio nulla ad-*
huc fama venerat. Idem de Senectute, Adole-
scentulus miles profectus sum ad Capuam. Idem in
Lib.3. *Verrem, Cæteri hæredes adeunt ad Verrem. I-*
Lib.3. *dem ad Quintum Fratrem, Diem scito esse nu-*
Lib.3. *llum, quo die non dicam pro reo. Idem in Verre*
Lib.15. *Impetrant ut ne jurent. Idem Marcello, Frat*
tuus quanti faciat, semperque fecerit, esse hom
nem, qui ignoret, arbitror neminem.

UT PROPRIUM *oratorum est ornatè aptéq dicere, ita eorum est, de inornatæ orationis viti agere. Verùm quoniam Grammatici etiam hanc partem attigerunt, non putavimus omnin prætermittendam esse intactam: quanquam i eam non Inornatam, sed Inordinatam appella Diomedem certè arbitror, Inornatum, scriptu reliquisse, quomodo Quintilianus solet vocar lib. 8. cap. 4. ubi de ejus vitijs agit, Vitanda, quit, & μείωσις cùm sermoni quidem deest a quid, quo minus plenus sit: quanquam id obs ræ potius, quàm inornatæ orationis vitium Primi vitij exemplum consultò prætermisim quod nec Cicero nec Quintilianus pudore im diti, sine circuitione ausi sunt apponere: Mu plura vitia detegit idem Quintilianus, quæ*

dol

adolescentes cùm ad artem bene dicendi gradũ fecerint, cognoscerent. Qui enim fieri potest, ut modò intelligant, quid sit ἀνοικονόμητον, ἀχήματιστον, κακοσύνθετον, hoc est, quod male dispositum figuratum, collocatumq́ est, cùm quid disponere, quid figurare, quid collocare sit, prorsus ignorent. Tropi etiam atq; schemata, seu figuræ tum verborum, tum sententiarum, quibus oratio ipsa in primis ornatur, ab eadem arte sunt petendæ. Satius enim multò est hæc non attingere, quàm de ijs jejunè agere.

Orationis vitia ex Rhetoricę pręceptionibus cognoscẽda sunt.

RELINQVANT *itaque Grammatici hanc partem Rhetoribus, atque illud potius observent, interrogandi casus Terrarum, Gentium, præpositionesque proprijs locorum nominibus, etiam à Ciceroni interdum addi: eundem verborum præpositiones nonnunquam rursus casibus apponere, nomenque antecedens non solùm relativo proponere, sed etiam subjungere. Ut ne apud eundem frequentissimè reperiri: Nemo homo, aliquando: cùm Illi, & Homo, supervacanea esse videantur. Multa præterea ejusdem generis apud eundem, aliosque viros doctos reperient, si eos diligenter evolverint. Poetis dabunt veniam, si quando aliquid addiderint, quod planè otiosum videbitur, cujusmodi est illud Virg. Æneid. 5.*

—dixitque, & prælia voce diremit.

Idem

Idem 1.

molemq; & montes insuper altos

impoſuit:

Utrobique enim conjunctionem, Que, metri neceſ-ſitate constrictus addidit.

FINIS.

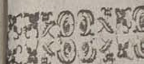
STIT.

altos

Que, metri nece

I S.

EM
LIS AL
CIETA
TVTIO

Li

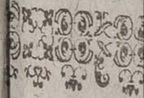
DE SYLL

16

Imprimeba

M

EMMANVELIS ALVARI E SOCIETATE IESV INSTITVTIONVM GRAMMATICARUM.

Liber Tertius.

DE SYLLABARUM DIMENSIONE

16 30

NISSÆ,
Imprimebat IOHANNES SCHUBART.

Anno
M DC. XXX.

DE GRA

INSTIT

LIBER

De Syllabar

YL
una
ut

vo
na

Vocales sunt

Ex vocalibus fi

a, ei, eu, œ, yi,

ai, Europa, pœna

In diphthongis

incipes: I, & V,

æit & subit,

Consonantes i

s dividuntur.

Mutæ sunt octo

mi vocales itidē

quibus quatuo

M, tamen, & M

A

DE GRAMMATICA INSTITUTIONE.

LIBER TERTIVS.

De Syllabarum Dimensione.

YLLABÆ fiunt vel ex una, vel pluribus litteris, ut I, e, runt.

Litteræ partim sunt vocales, partim consonantes.

Vocales sunt sex. a, e, i, o, u, y.

Ex vocalibus fiunt sex diphthongi, æ, au, ei, eu, œ, yi, ut Premium, aurum, ei, Europa, pœna, Harpyia.

In diphthongis A, O, Y, semper sunt principes: I, & V, semper subditæ: E, & præit & subit.

Consonantes in mutas & semivocales dividuntur.

Mutæ sunt octo, b, c, d, g, k, p, q, t.

Semivocales itidē octo, f, l, m, n, r, s, x, z.

Ex quibus quatuor sũt liquidæ, l, m, n, r.

M, tamen, & M, rarò liquescunt, idque

que

que in Græcis tantum dictionibus, u
Tecmessa, Cygnus.

Duæ X, & Z, sunt duplices, hoc es
valent duas consonantes, X, Cs, vel G
ut Dux, Rex, Veteres Z, per duplex, s
reddebant, ut massa, patrisso, pitisso.

F, præposita liquidis L, & R, vim h
bet mutæ. S, quamvis immunis, ac s
juris sit) neque enim inter liquidas a
duplices numeratur) interdum tam
liquescit, ut suo loco dicemus.

H, sitne littera, an aspirationis no
dubium, controversúmq; est.

I, inter duas vocales posita, cons
nans est, atque duplex I valet, ut Maj
peior: Veteres I, geminabant, ut maj
pejor: Veteres I, geminabant, ut maj
aiio, Maiia.

I, & V, cùm vocalibus præponunt
easq; comprimunt, fiunt consonant
ut Ianua, jecur, conjicio, jolus, jud
Vates, velox, vita, vox, vultus.

Iota Græcorum, nunquam est co
sonans: quare in Iason, jambus, jas
& cæteris, quæ planè sunt græca, pri
vocalis est.

Iod apud Hebræos semper consonans est, cùm vocalibus præponitur, ut Iesus, Ioannes, Iacobus: itaque qui hæc atque alia ejusdem generis nomina per consonantem efferunt. Optimè quidem pronuntiant: qui verò per vocalem, Græcos imitantur.

V, post Q, litteram, semper liquescit, ut Quare, quæro, quia, &c. At post G, & S, modò liquescit, ut lingua, suasit: modò integra est, suamque vim retinet, ut exiguus, suus.

Litteræ liquescunt, cùm vim roburque vocalis, aut consonantis amittunt.

SYLLABARUM omnium brevitas, & longitudo, etiam imperitæ multitudini olim nota fuit. Erat enim certus sonus, quo vocales longæ à brevibus nullo negotio separabat. Id quod Cicero in Oratore apertissimè docet: in versu quidem inquit theatra exclamant si fuerint una syllaba aut brevior, aut longior. Nec verò multitudo pedes novit, nec numeros tenet, nec illud quod offendit, aut cur, aut in quo offendit intelligit. & tamen omnium longitudinum, & brevitatum in

ſonis, ſicut acutarum graviumq; vocum judicium,
ipſa natura in auribus noſtris collocavit. Hæc ille.
Hodie ne docti quidem, & qui omnem ætatem in
litteris conſumpſerunt, A longum à brevi, ſono
poſſunt diſtinguere: eodem enim modo Malum,
& arborem & hominem, ſonant. Quis vel peri-
tiſſimus, Venit, Legit, præſens à præterito Veni
Legit, Fidi, Mori, Duci, verba, à nominibus, Fi-
di, Mori, Duci, hodie pronuntiatione ſeparat?
Cùm igitur veram illam germanámq; pronuntia-
tiandi rationem funditus amiſerimus, à poëtis ſyl-
labarum peritia nobis neceſſariò petenda eſt. Ve-
rùm quoniam fieri non poteſt, ut omnes memori-
teneamus, traduntur à Grammaticis præcepta
quibus ſi frequens optimorum poëtarum lectio, a
ſidua exercitatio ac diligens imitatio accedat
brevi non ſolùm ſyllabarum dimenſionem aſſe-
quemur, ſed etiam carmina componemus.

Quæ præcepta more veterum, non ligata ſed ſo-
luta oratione ſcripſimus, quod plerique omnes etia
hac tempeſtate faciunt, idq; ſummo jure. Qui
enim attinet præcepta carminibus involuta pu-
ris ediſcenda proponere? Nonne multo faciliu
percipient, ſi verbi cauſa, dicas. Vocalis ante v-
calem brevis eſt, ut mèus, tuus: Diphthong
longa eſt, ut præmium: quàm ſi uno alte
verſu hæc eadem involvas & obſcures: quod n-
ceſſe ſit totidem aut etiam pluribus verbis expl-
care. Et (quod deterius eſt) cùm multum diù

ſud-

ſudaveris, vix, ut ſæpè fit, intelligunt, quid dixeris. Sed hæc hactenus.

Verrius Flaccus, ut Velleius Longus docet, existimavit eadem eſſe apud nos V, litteram, quæ apud Græcos, Υ, nam illi κύμινον nos Cuminum: illi κυπάρισσον, nos Cupreſſum: illi κυβερνήτην, nos gubernatorem dicimus. Idem probat ex Græcis nominibus quæ in ευς exeunt, ut Theſeus, Peleus, & ſimilibus. Alia multa ſunt quibus etiam apertius Verrij ſententia confirmatur, ut μῦς mus, σῦς ſus.

Veteres ita diphthongos pronuntiabant, ut utraq; vocalis perciperetur, quod hodie in duabus Au, & Eu, tantùm experimur: nam in cæteris ferè una tantùm auditur. Diphthongum, Æ, variè ſcribebant antiqui, ut Quintilianus ait, l. 1. c. 7. Quidam more Græcorum per A & I, ſemper ſcribebant: quidam ſingulariter tantùm, cùm in genitivum vel dativum incidiſſent: unde Pictai veſtis, & Aquai, & Aulai, Virgilius amantiſſimus vetuſtatis, verſibus inſervit. Plurali numero A, & E, utebantur, ut hi Syllae, hi Galbae. Diphthongo Ei, diu uſi ſunt Romani: quibus locis ea uſi fuerint, docet P. Nigidius apud Gellium lib. 13. cap. 24. Si hujus, inquit, amici vel hujus magni ſcribas, unum I, facito extremum, ſin verò hi magnei, hi amicei caſu multitudinis rectorum ante I, ſcribendum erit E, atq; id ipſum facies in

similibus Lege Quintilianum de eadem re l. 1. c. 7. Diomedes lib 2. ubi diphthongos enumeravit, Ex his, inquit, Ei, cùm apud veteres frequentaretur, usu posteritatis explosa est. Sunt qui accusativos tertiæ declinationis in Is, exeuntes, per hanc diphthongum scribant, ut Omneis, treis, urbeis, qua de re nulla quod sciam, fit mentio apud veteres. Certè Diomedes per I, docet scribendos esse l 1. Nomina, inquit, quæ ablativo casu, numero singulari I, littera finiuntur, genere masculino & fœminino, sublata I, ultima, & addita Es, syllaba producta, faciunt nominativum & vocativum plurales, ut ab hoc & ab hac agili, hi & hæ agiles & ô agiles. Nam accusativus juxta regulam, manente I, littera, debet pronuntiari, ut hos & has agilis, ut est, Omnis homines, Idem sentit Donatus in lib. de Octo partib 2. Edit. Idem Priscianus l. 7 citatq; eundem Sallustium, Omnis homines. qui sese student &c. Quod etiam Probus Valer. apud Gellium l. 13. c 19 his verbis significat, in primo Georgicῶn, quem ego librum manu ipsius collectum legi, Urbis per I, literam scripsit. Sic Cornelius Fronto in Differ Tris & Tres, Tris in accusativo casu Tres in nominativo & vocativo. Varro l de Analog. In accusandi casu hos montes, fontes: & hos montis, fontis Itaq; hujus diphthongi usus pertenuis est apud Lations. YI, rarò reperitur, idq; in græcis vocabulis. Nigidius apud Gellium lib. 19. cap 14. Principes vocales nominat,

, quas Grammatici præpositivas dicunt: Subas, quas ijdem Subjunctivas: quæ præeunt & eunt, qua præpositivas simul, & subjunctivas ant

In Rudimentis ostendimus, octo tantum esse tas, solus enim Priscianus, ut ibidem diximus, tra veterum omnium sententiam, F inter munumeravit, quæ quamvis semivocalis sic, ta cum ei liquidæ L, & R, subijciuntur, præceem vocalem communem faciunt in carmine madmodum cùm mutas ipsas sequuntur. Seocalibus adjunximus 2. Græcos secuti, & Dioem lib. 2. Semivocales inquit, sunt septem, djecta 2. fiunt octo. X, & Z, litteræ sunt positæ, unde duplices dicuntur: illa ex C, vel S, constat, ut Dux, ex C, & S, constant, quod nitivo Ducis, qui per C, scribitur, intelligi Rex, G, & S, valet, nam Regis per G, scri. Z, ut Græci Grammatici docent, ex S, & nstat: Diomedes lib. 2. ait veteres duabus ro hac usos fuisse, ut Messentius, pitisso. Prius l 1. ait Massa, patrisso, pitisso dicta esse άζα, πατρίζω, πιτίζω, maza, patrizo, σ litteram, ἄσημον vocant, hoc est sine ine nota, immunem. De eadem sic scribit edes eodem libro, & S, litera inquit, suæ am potestatis est, ideo apud Græcos μονα appellatur, quæ in metro plerumq; vim conis amittit. Veteres, I, litteram inter duas

vocales positam geminabant: scribebant enim M
ijus, Peijus, Eijus, Pompeijus, & genitivum Po
peiij, ubi triplex I, cernitur : quam scribendi r
tionem probasse Cæsarem, docet Victor apud Pr
cianum l. 10. Cic. Aijo, Maijam solebat scribere.
Vide Quintilianum l. 1. c. 4. I, & V, vocalib
præpositæ, consonantes fiunt : quod Nigidius
pud Gellium lib. 19. c. 14 docet. A, & O, inqu
semper principes sunt: I, & V, semper subdi
E, subit & præit: in Euripo præit : subit in Æ
lio. Si quis putat præire, V, in his verbis Val
us, Venonius, Volusius: aut in his I, Jamprid
Jecur, Jocum, Jucundum, errabit : quòd hæ
tera cum præeunt, ne vocales quidem sunt.
ille. Latini carent nominibus, quibus I, &
appellent, cum fiunt consonantes. Veteres cùm
& V, simpliciter nominibant, vocales intell
bant: ideo Nigidius ait, V, & I, non præire
verbis Valerius, Jampridem &c. Hebræi I, c
nantem Jod vocant, V, vero, Vau.

Æoles litteram habent, quæ sono omnino
gruit cum V, consonante, figura verò cùm F
tera majuscula, quæ à forma appellata est Dig
ma: constat enim gemino Gamma : à sono
teste Varrone & Didymo apud Priscianum l.
Vau dicta est. Nec mirum, cùm nomina g
rum litterarum ab Hebræis sint profecta: hi
Aleph, illi Alpha: hi Beth: illi Beta: hi Jod
Jota. utriq; Tau: hi Vau: Æoles etiam Vau.

…us Cæsar Digamma Æolico pro V, consonante, …is est, quod eo imperante etiam à Romanis re…tum fuit, ut illi morem gererent. Itaq; Da…s, cer Fus, ser Fus, pro Davus, cervus, servus, …ejus gratiam scribebant: cujus meminit Quin…ianus l. 1. c. 7. Nostri, inquit, præceptores cer…m, servòmq;, v, & o, litteris scripserunt &c. …c inutiliter Claudius Æolicam illam ad hos u…F litteram, adjecerat. Et libro 12 cap. 10 Æ…æ quoq; litteræ: qua servum, cervùmque di…us, etiamsi forma à nobis repudiata est, vis ta…n nos ipsa persequitor. Suetonius in Claudio … 41. Tacit. l. 11 docent, Claudium Cæsarem … litteras veterum numero addidisse, easq; in …fuisse quamdiu imperavit: neuter tamen quæ … qua forma fuerint, scriptum reliquit. Suspi…alteram ex his, quas ignoramus, I, consonanti …ondisse Diomedes lib. 2. etiam Digamma …lici meminit, ubi de V, consonante loquitur: …c, inquit, Digamma adscribi solet, ut quum …ipsa præponitur, ut se Fus, Fulgus. Nam litte…geminari in una syllaba posse, plurimi negant …n tradit Donatus, Edit. 2.

Jod quum vocalibus Hebræos præponitur, e…ferit, consonans est, ut apud Latinos. Apud …ræos, inquam, quia quæ ad Græcos transie…, atq; litteris græcis scribuntur, vocalem ha… ut in Elias, Jeremias, Zacharias videre li… neque enim hæ positiones Hebrææ sunt: ne-

que

que I, apud ipsos vocalis est, sed consonans. C
lum antequam inventa essent puncta sic enim He
bræi decem vocales, quinque longas, totidem
breves appellant) etiam vocalis officio fungeba
tur. Ut in Michaël, Michol, aliisque plurimis no
minibus. Hodie ab Hebræis, cùm vocalem no
excitat, eámque ferit, quiescens seu otiósa dic
tur. Itaque consonans simpliciter vocatur, ut cæ
teræ omnes, quæ Alphabeto continentur. Sed hæ
missa faciamus ac potius ad nostros veniamu
Judæa, Judæus: Judaicus apud Latinos semp
primam habent consonantem, quæ littera eade
prorsus est in Jesus, Jacobus, Joannes, Joseph, J
das, aliisq; id genus Luc lib. 2.

& dedita sacris
Incerti Judæa Dei, miléisq; Sophenæ.

Horat: 1. Serm. Saty. 5. -- credat Judeus apell

Iuven: Satyr. 6.
Qualiacunq; voles Judæi somnia vendunt.

Idem Saty: 14.
Judaicum ediscunt & servant ac metuunt j

Claudianus Græcorum more dixit.
Nè laceres versus Dux Jacobe meos. Antiq
tamen poëtis major habenda est fides.

Syllabæ partim breves, partim lo ge, partim communes.

SYllabæ, quas temporibus metimu

a

aut sunt breves, aut longæ, aut communes. Tempus, est spatium intervallumque, quo syllaba pronuntiatur. Syllaba brevis ex uno tempore atque spatio constat, Ad, Sed.

Longa, ex duobu, ut Ah, En.

Communis est, quæ in versu tum brevis tum longa esse potest: Quales sunt priores in Atlas, Cyclops: mediæ, in Tenebræ, Latebræ, Pharetra.

Nulla vocalis apud Latinos perpetuo brevis aut longa est. Apud Græcos ε, & ο, Epsilon, & Omicron, quæ e, & o, breve valent, perpetuò sunt breves: ut Origenes, Timotheus, Herodotus, Macedones.

Η & ω, Eta, & Omega, quæ e, & o, longum valent, semper sunt longæ, ut Eremus, Idolum.

Veteres, ut Quintilianus docet l. 1. c. 7. usque ad Accium & ultra; porrectas syllabas geminis vocalibus scripserunt. Itaque Malus homo simplici A: Maalus, arbor, gemino, olim scribebatur. Venit, præsens, uno E: Venit præteritum, duobus; atque cætera eodem modo. Vocales apud Latinos omnes sunt ancipites, nulla enim est quæ in

diversis

diversis dictionibus non sit aut brevis, aut longa. ε, & o, etiam apud veteres Græcos, fuerunt ancipites, ut apud nos E, & L. Verùm posteaquam vocales η, & ω, inventæ sunt, deinceps breves tantùm fuerunt. Vide Priscianum l 1.

Eta, appellavimus ipsam vocalem longam more veterum, quæ, Ita, nunc dicitur: quæ si Ita appellanda est, nullum erit, E, longum apud græcos, sed breve tantùm: quod fieri non potest: aut certè anceps erit, quemadmodum fuit, antequam η, inventum esset. Præter multa alia argumenta quibus viri docti planum faciunt, Eta non Ita, vocandam esse hanc vocalem, illud etiam maximo indicio est, quod Hebrææ voces, quæ per ε, longum apud ipsos Hebræos scribuntur, salvæ & integræ græcis litteris conservatæ sunt, cujusmodi sũt, Ἀμὴν Ἐμμανουὴλ, Ἰωσὴφ, Ἰσραὴλ, Γαβριὴλ. Quod si quis Amin, Emmanuil, Josiph, Israil, Gabryl, pronuntiet, nihil minus quam Hebraicè loquetur. Et Beth, secundum elementum Hebræorum, sæpe in Threnis Jeremiæ Βηθ, græcè scribitur: quod si Bith, te audierit Hebræus pronuntiantem, risu corruet. Beth itaq; sonandum est, unde ipsi Græci suum habent Beta: quo nomine Martiale lib. 5. dicitur.

Discas licebit Beta me rogaturum.

H, & ω, non semper manent longæ, cùm ad nos transeunt: nam πατὴρ, μητὴρ, ἕκτωρ, νέστωρ, pate

...r, mater, Hector, & Nestor, E, & O, litteras ...nt breves.

Virg. Æn. 1. At pater omnipotens spelun- ...bdidit atris.

Ovid. Met. 12. Inferias dederat cum fra- ...is Hector inanes.

PRÆCEPTA UNIVERSA de syllabarum brevitate ac longitudine.

Primum, de vocali ante vocalem.

VOcalis ante vocalem in latinis Di- ctionibus brevis est, ut Puer, fuit, ...ii.

Virg Disce puer virtutem ex me, verúm ...laborem. Æneid. 12

Idem. Lucus in urbe fuit media lætissima ...ra. æneid. 1.

Idem. Vrbs antiqua ruit multos domina- ...r annos. Æneid. 2.

Selegimus ex Virgilio potissimum carmina, ...us unda ac frigida præcepta vestiremus, si- ...ut eorum aures, qui ad Poëticam aspirarent ...antioribus numeris imbuerentur, non ut in- ...lis explicandis immorarentur præceptores: ...enim est si auditores intelligant id quod ad

rem

rem facit, hoc est, quæ syllaba brevis, quæve l[onga] sit in carmine, cujus de causa citatur Poë[ta]. Quod si quis adeò aversus est à Musis, ut ha[ec] ipsi vel supervacanea, vel longiora esse videant[ur], præceptorum jejunitate ac famè sic contentus.

EXCEPTIO I.

FIO, I, habet longum, nisi sequat[ur] R, ut Fiebam, fiam.

Satyr. 1. *Juvenal*, Fient ista palum, cupient & in a[cta] referri.

Sin R, sequatur, breve est, ut Fier[i], fieri, confieri.

Æneid. 4. *Virg.* --nunc qua ratione quod instat Confieri possit, paucis, adverte, doce[bo].

EXCEPTIO II.

INterrogandi ac dandi casus qui[ntæ] declinationis E, ante I, producunt: Diei, speciei, Præter Rei, spei, fidei.

Horat: Satyr. 9. Ventum erat ad Vestæ, quarta jam parte Præterita &c.

EXCEPTIO. III.

GEnitivus in ius, habet I, longu[m] soluta oratione, in carmine [tum] breve, tum longum, ut Vnius il[l]

Pr

[P]ræter Alterius, quod ubiq; habet bre-[v]e, Alîus vero longum.

Vnius obnoxam & furias Ajacis Oilei. *Æneid. 1.*

Horatius.

Nullius addictus jurare in verba magistri. Epist. 1.

EXCEPTIO. IV.

[O]He priorem habet communem.

Martialis.

Ohe jam satis est, ohe libelle. Lib. 4.

Cai, Pompei, Vulter, & si qui sunt [si]miles vocandi casus, penultimam ha-[be]nt longam.

Martialis.

Quod peto da Cai, non peto consilium. Lib. 4.

Ovidius.

[Ac]cipe Pompei deductum carmen ab illo, De Ponto 4.
[D]ebitor est vitæ, qui tibi, Sexte suæ.

[P]ræceptum hoc de vocalibus, quæ sunt in ea-[de]m dictione, accipiendum est: nam de iis quæ in [dive]rsis sunt, postea agendum est. Cajus, Pom-[peju]s, Vulteius in recto per I, consonantem scri-[bun]tur: quæ interdum à Poëtis in vocalem mu-[tan]tur.

Mart: lib. 5.

[P]ost Cajúmq; Luciúmq; consedit. Scazon est. [Iti]a lib. 9. Pervigil in plumis Cajus ecce jacet. [U]biq; A longum est, quod obiter notabis. Ea-dem

dem licentia utuntur ijdem Poëtæ, cum in vocan-di casu I, consonantem in vocalem vertunt. Si-quidem nomina, Ius syllaba finita, in vocativo V, abijciunt, Antonius, ô Antoni, sic Cajus, Pom-pejus, ô Cai, Pompei: hoc idem Priscianus lib. 7 docet, atq; I, consonantem esse, Horatij testimo-nio Epist. 1. probat.

Durus, ait, Vultei nimis attentúsq; videris

Apud priscos V, ante I, à verbis in vo, in præt-ritis producebatur.

Ennius in 2 Annuit sese mecum decernere fer-

Vide Priscianum lib. 10. Hinc facile intelligit-quod Varro lib. de Analog ait. Quidam, inqui-reprehendunt, quòd Pluit & Luit dicamus in præterito & præsenti tempore, cùm Analog-sui cujusq; temporis verba debeant discrimina-Falluntur: nam est ac putant aliter, quòd in pr-teritis, V, dicimus longum, Luit, Pluit: in p-senti ureve, Pluit, Luit.

APPENDIX.

AEr, chorea, platea, Cytherea, eleg- Darius, & alia hujus generis, q- vocalem ante vocalem longam hab- Græca sunt.

Ovidius.

Meta: 1. Terra feras cepit, volucres agitabilis aë-

Idem.

æpe sub hac Dryades festas duxere choreas. Ibidem.

Virgilius.

Parce metu Cytherea, manent immota tuorum Fata tibi. Æneid. 1.

Chorea, Platea, interdum à poëtis orripiuntur.

Virgilius.

Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. Lib. 6.

Horatius.

Puræ sunt plateæ, nihil ut meditantibus obstet. Epist. 1.

Nonnunquam soluta Diphthongo, in e longum mutatur, ut Cythrea, ythereïa, Elegea, Elegeïa.

Ovidius.

Exigit indicij, memorem Cythereîa pœnam. Meta. 4.

Idem.

Flebilis indignos elegeîa solve capillos. Eclog. 3.

APPENDIX II.

Dea, Andreas, sophia, philosophia, ymphonia, etymologia, orthogra-ia, & alia quàm plurima vocalem te vocalem corripiunt: licet eadem mina, acuta penultima, multi viri

docti, more Græcorum pronuntient.

Horatius.

Vt Grajas inter mensas symphonia d
cors.

Qui serio vult græcarum dictionem syllab
cognoscere, græcas litteras discat. Videndum
nim est, quæ ad nos transeunt verba, quomodo
pud ipsos scribantur. Nam quæ apud eos per di
longum ει, *scribuntur, apud nos modò per I, l*
gum, ut νεῖλος *Nilus, sic Nicomedia, Alex*
dria, Darius, Basilius, Bravium, Samaria, A
tiochia, latria, idolatria, politia, litania, Ip
genia: Modò per E longum, ut chorea, plat
Medea, Cytherea, Laodicea, Achilleus, spon
us, Choreus, &c. χορεῖα, πλατεῖα, *ex qui*
Poëtæ interdum I, litteram abjiciunt, ut man
E, breve. Priscianus lib. primo, ubi de ει *Di*
thongo agit, docet poëtas aliquando more D
co I, abjicere, inde Virgilium l. 1. Æn. tela
phöea penultima brevi dixisse, quamvis apud G
cos nomen ipsum adjectivum per diphthongum
scribatur.

Nate patris summi, qui tela Typhöea tem

Interdum ε *in* ε, *breve mutatur, ut* ἰδέα, *i*
sic Dorothea, Dorotheus, Andreas. Quæ per
ta apud Græcos scribuntur, ferè ipsum corripi
ut sophia, Theologia, Jonia, tragœdia, Ura
Zacharias, Elias, Isaias, & alia ejusdem ge

eorum plurima efferuntur à Græcis acuta penul-ma, ut Idea, Andreas, Maria, Zacharias, E-as, Philosophia, Theologia: quo pacto audias e-am viros doctos pronuntiantes, non quod igno-nt penultimam esse brevem, sed intelligant, hæc iam Græco tenore posse enuntiari. Qui accen-m à quantitate syllabarum fortasse non disting-nt, cùm penultimam audierint acutam conti-ò eandem longam esse putant, quod quidem in ino sermone verum est, non in græco: siquidem æci penultimam brevem sæpenumero acuunt. d quid inter accentum & syllabarum dimensio-m intersit, suo loco dicemus.

Præceptum II. de Diphthongis.

Iphthongus longa est tam in Græcis, quàm in Latinis dictionibus, ut neas, Meliboeus, præmium, laus.

Virgilius.

Miratur molem Æneas magalia quondam Æneid. 1.

Idem.

O Meliboee, Deus nobis hæc otia fecit. Eclog. 1.

Idem.

En Priamus: sunt hic etiam sua præmia laudi. Æneid. 1.

EXCEPTIO.

Ræpositio Præ, composita, cum vo-

calem præcedit, brevis est, ut Præu
præustus.

Virgilius.

Æneid. 7. Stipitibus duris agitur, sudibúsve præ
stis

Diphthongum hic in eadem dictione ac mus, nam si ultima præcedentis dictionis f Diphthongus, & prima sequentis, vocalis a liud præceptum spectat. Apud ipsos Græcos e in eadē dictione interdum corripitur diph gus ob sequentem vocalem. At in dictionibus q bus Latini utuntur, semper producitur, et sequatur vocalis, ut Æolus, Æacus, &c. Ill vidij Trist. 3. eleg. 12. si tamen locus corruptu est, singulare est.

Frigora jam Zephyri minuunt, annóq; per
Longior antiquis visa Mæotis hyems.

Nam eodem nomine prima longa utitur Lu

Quáq; fretum terrens mæotidas egerat u

Et Virg. 9. Æneid.

Responsis horrent divum, & Mæotica tellus

Præpositio Præ, nonnunquam producitu quente vocali. Stat. Theb. 6.

Tunc verò Oeclides, quanquam jam cern
quenti
Præmia, cùm vacuus domino præiret Ari
Ardet adhuc cupiens vel inanem vinc
currum.

Præceptum III. De Positione.

VOcalis ante duas consonantes, vel unam duplicem ejusdem dictionis longa est Positione, ut terra, Araxes, gaza, majora. Troja.

Virgilius.

Terra procul vastis colitur Mavortia campis. Æneid. 3.

Lucanius.

Sub juga jam Seres, jam barbarus isset Araxes. Lib. 1.

Virg.

Arma virum, tabulæque & Troïa gaza per undas. Æneid. 1.

Idem.

Sicelides Musæ paulò majora canamus. Eclog. 4.

Idem.

Hostis habet muros: ruit alto à culmine Troja. Æneid. 2.

APPENDIX I.

SI altera Consonans fuerit in fine præcedentis dictionis, altera in principio sequentis, vocalis nihilominus longa erit, ut Arpius, A, longum est positione duarum consonantium, r, & quamvis sit in diversis dictionibus,

Virgilius.

Æneid. 1. At pius Æneas per noctem plurima volvens.

Vocalis longa est, aut natura aut positione: Natura, cùm ipsa per se suapte natura producitur nec consonantium eget adminiculo, ut Ah, Heu, En. Positione, quæ cùm suapte natura brevis sit, consonantium vicinitate ac beneficio producitur, ut E, in Terra, vicinitate ac beneficio, R, litteræ geminatæ producta est, cùm à Tero dicta sit, quod verbum priorem habet brevem. Quot modis dicatur syllaba natura longa, docet Probus Inst. Art. Diomedes l. 2. Ubi etiam invenies certa verba, quæ veteres Grammatici usurpabant; qualia sunt Constat natura, Constat diphthongo, &c. Positione vero fit vocalis longa, ut Probo placet, decem modis: ut Diomedi, sex: idem ferè Donatus sentit Edit. 1. Octo tamen modos Probi, & sex Diomedis ad duos revocavimus, neq; enim opus est hæc tam minutè concidere. Positionis vocabulo etiam Quintilianus utitur l. 1. c. 5. Evenit, inquit, ut metri quoq; conditio mutet accentum, ut pecudes pictæq; volucres. Nam volucres media acuta legam, quia etsi natura brevis, tamen positione longa est, ne faciat iambum, quem non recipit Heroicus. Hæc ille. Si ad normam veritatis & veterum Grammaticorum velimus loqui, hoc præceptum sic tradendum est; Vocalis brevis ante duas consonantes, &c. Nam syllabæ si naturaliter, ut Probus inquit, producantur, po-

[illegible]tionem superfluam habebunt. Illic enim, ut idem ait, quærenda est positio, ubi longitudo naturæ defecerit. Nam quemadmodum vocales naturæ deserviunt, ita positioni consonantes. Prætermittimus tamen vocem (Brevis) ne turbarentur tyrones. Quotus enim quisque, vel mediocriter in metrica versatus, intelligit, habeantne, verbi causa Terra, Axis, Gaza, major, & alia penè innumera priores natura longas, an positione? Romanis veteris certè ad facillimum fuit, quippe qui ipsius linguæ munere ac beneficio, essentne vocales longæ natura, an positione, certo quodam sono nobis incognito optimè intelligebant.

Troja in tertio versu nomen est adjectivum, Trojus, a, um, trium syllabarum, neque ad rem facit: in quinto verò substantivum est, & dissyllabum, cujus prior, beneficio, I, consonantis, inter duas vocales producitur. Dicet fortasse aliquis, [illegible]me, I, apud Græcos semper est vocalis? qui igitur fieri potest, ut Troja sit dissyllabum? Hunc [illegible]dum solvit Priscin. l. 1. Diphthongus, inquit, quando à Poëtis per diæresim profertur, secundum Græcos per a, & j, scribitur, ut Aulai, pictai [illegible] aulæ, pictæ, in græcis verè nominibus, quoties [illegible]uscemodi apud nos fit diæresis penultimæ syllabæ I, pro duplici consonante accipitur, ut Maja pro μαῖα, Ajax pro αἴας, Troja pro τροία, [illegible]lle. Ego idem puto dicendum in καλλιό- Calliopeîa δηιόπεια. itaque, I, in Maja, A-

jax, Troja, & similibus pars est Diphthongi ca dissolutæ, non vocalis per se.

II. APPENDIX.

SI utraque consonans, aut duplex fuerit in principio sequentis dictio fere nihil præcedentem vocalem brevem juvabit.

Ovid. --sedebat.

Meta. 6. In solio Phœbus claris lucente smarag

Virgil.

Æneid. 6. Phœbe grave; Trojæ semper miserata labores.

Idem.

Æneid. 3. Iam medio apparet fluctu nemorosa Zacynthos.

Lucanus.

Lib. 2. Tales fama canit tumidum super æq Xexem Construxisse vias.

Lucente, Phœbe, nemorosa, æq ra, ultimas habent breves, licet consonantes, aut una duplex sit in principio sequentium dictionum.

Sunt propè innumera testimonia, quibus hæc appendix confirmari possit.

Virg. Æn. 2. --*gelidúsq; per ima cucurrit Ossa tremor.* *Mart. l. 5.* --*nec illi Terra gravis fueris, non fuit ille tibi.*

Lu

Lucan. lib. 1.

Roma capi facilis, sed Cæsar in omnia præceps.

Ibidem.

Exigit ad sævos famularum brachia planctus.

Ibidem.

-- truncos laceravit Fimbria Crassos.

Virg. 2. Æneid.

Squallentem barbam, & concretos sanguine crines. Idem 6.

-- gelidus Teucris per dura cucurrit
Ossa tremor.

Diomedes lib. 2. ubi de septem modis syllaba-m communium agit, quæ hujus sunt generis vo-les, ait communes esse, sed nullo testimonio id afirmat quod huic appendici adversetur. Nam æ à Grammaticis afferri solet, cæsura aut syllaba mmuni excusantur, cujusmodi sunt hæc quæ sub-am.

Iuven: Satyr: 8.

Occulta spolia, & plures de pace triumphos.

Silius 9.

Immane stridens agitur, crebróque coacta
Vulnera bellatrix, &c.

Mart: lib. 10.

Et digna speculo fiat imago tua.

Lucanus 5.

Aut pretio quippe stimulo, fluctúque furoris.

t & alia quæ aut eadem ratione excusantur, certè quia monosyllaba sunt: ut enim mono-

syllaba

syllaba τὲ, μὲν γὰρ, interdum apud Homer
producuntur, sic apud Latinos, Que conjuncti

Virg. Georg. 1.

Lappæq; tribuliq; interq; nitentia culta, &

Idem 2.

Tribuláq; Trabeáq; & iniquo pondere rastr

Idem 4.

Drimóq; Xantóq; Ligeaq; Phylodoceq;

Idem Ecclog. 4.

Terrásq; tractúsq; maris, cœlúmq; profun

Et ne putas beneficio consonantium producta
se, audi eundem poëtam.

Æneid. 3.

Liminàq; laurúsq; dei, totúsq; moveri, &c.

Idem 12.

Choleràq; Sibarimq; Daretáq; Thersilochu

Terentianus præcipit, vocalem brevem præce
tem, longam fieri positione, si in principio seq
tis fuerint duæ consonantes, quarum prior s
posterior muta: contra quem tamen faciun
testimonia. Virg. lib. 11.

Spem, si quam accitis Ætolum habuistis in ar
Ponite, spes sibi quisq;: Sed hæc angusta, vi

Horat. 1 Serm. Satyr. 5.

Linquimus, insani ridentes præmia scriba

Idem Saty. 3.

Ignoscent, si quid peccavero stultus, amici

Alia præterea sunt, quæ ne longior sim, om
Duo sunt quæ cum Terentiano facere viden

ſ, alia facilè invenias: alterum Virg. l. 9. Æn.
Ferte citi ferrum, date tela, ſcandite muros.
terum Mart. l. 5. in Marcum Antonium.
Quid gladium demens Romana ſtringis in ora?
c enim cæſura excuſari minimè poſſunt, niſi
te quis dixerit ſpondaicam eſſe cæſura, Cætera,
paulò ante diximus, aut communi ſyllaba, aut
ura (de quibus ſuo loco defenduntur,

Exceptio I. de liqueſcentibus.

VOcalis brevis, ante mutam & liquidam ejuſdem dictionis, in carmi- communis; at in ſoluta oratione rpetuò corripitur, ut volucris, Cyops.

Ovidius.

Et primò ſimilis volucri, mox vera volucris. Meta. 13.

Virgilius.

Ignariq; viæ Cyclopum allabimur oris. Æneid. 3.

Idem.

-- Vaſtóſque ab rupe Cyclopas proſpicio. Ibidem.

Hæc eſt prima exceptio tertij præcepti. Nam etſi duæ conſonantes vim habeant producendi alem brevem, tamen ſi prior fuerit muta, & terior liquida, in ſoluta quidem oratione, lida ſemper vim conſonantis amittit: quamvis

in carmine interdum eam retineat; alioqui non produceret vocalem. Si tamen præcedens vocalis fuerit longa natura, qualem habent multa nomina, quæ à supinis penultima producta fiunt, ut lavácrum, ambulácrum, involúcrum, volutábrum, nunquam corripitur. Ex recto sæpe etiam cognoscitur vocalis, sitne longa natura an brevis in obliquis? sic patrem, agrum, caprum judicamus habere priores breves natura, quia pater, ager, capere easdem corripiunt. Matrem contrà, fratrem, octobrem longas, quia rectus easdem habet longas.

APPENDIX I.

VOcalis E, ante F, & liquidas, frequentissimè corripitur, ut Reflecto, refluo, reflagito, refringo, refræno.

Virgil.

Æneid. 2. Nec prius amissam respexi, animúmque reflexi.

Ovidius.

Meta. 5. Inque caput crescit, longósque reflecti ungues.

Idem.

In epist. Illa refrænat aquas, obliquáque flumina sistit.

Sermo. 1. Satyr. 4. *Horat:* -- postquam discordia terra. Belli ferratos postes, portásque refregit.

Int

Interdum etiam producitur, ut Re-
re apud Silium.

Celſus ceu prima reſloreſcente juventa Lib. 15.
bat conſul ovans.

APPENDIX II.

Bluo, obruo, ſublevo, adnitor, & cæ-
tera ex iiſdem præpoſitionib9 com-
ſita, nunquam primam corripiunt:
ceſſe eſt enim, ut muta & liquida ad
uentem vocalem ſpectent, ut Tene-
e, latebræ, funebris, lugebris. In Ab-
& cæteris, muta ad præcedentem
calem pertinent.

*t vocalis ante mutam & liquidam corripia-
opus eſt muta ſimul & liquida ad ſequentem
lem pertineat, alioqui corripi non poteſt.
onantes præpoſitionum Ab, Ad, Ob, Sub, cum
edente vocale junguntur. Vide Priſcia-
lib. 1.*

APPENDIX III.

& N, rarò liqueſcunt, idque in græ-
cis dictionibus duntaxat, ut Tec-
ſa, Cygnus, Terapnæ, Ichneumon.

Silius

Silius.

Lib. 8. Ecce inter primos Terapnæo à ſangvin
Clauſi.

Martialis.

Lib. 7. Delectat Marium ſi pernitioſius Ichne
mon.

Nullum quod ſciam eſt apud Latinos verbu in quo M, aut N, liqueſcat: Illud Ovid. Me morph. 8. Debuit illius miſereri, ignoſcere nob quo quidam docent, in verbo ignoſcere, N, liqu cere, depravatè legitur; ſiquidem in correctis bris, Et, expuncta eſt-

Debuit illius miſereri, ignoſcere nobis.

Itaque M, & N, in græcis tantùm verbis liqu cunt. Horat: *lib. 2. carm. od. 4.*

Movit Ajacem Telamone natum
Forma captivæ dominum Tecmeſſæ.

Ibidem lib. 4 od. 3. --mutis quoq; piſcibus
Donatura Cygni, ſi libeat, ſonum.

Eſt Aſclepiadum carmen. Non facile plura jus generis reperias apud Latinos. Progne, q quidam addunt, incertum eſt; varia eſt enir lectio apud Ovid. l. 6. Meta. Ad mandata Pr nes, & agit ſua vota ſub illa; in correctis cod bus ſic legitur.

Mandata ad Prognes & agit ſua voce ſub

N, etiam poſt M, apud Græcos liqueſcit: un multi in Polymneia arbitrantur N, vim conſon tis amittere. Ovid. Faſt. 5.

Diſ

issensere Deæ, quarum Polymneia cœpit.
Prima: silent aliæ, dictaq; mente notant.

Libri tamen etiam correcti Polyhymnia habent, ut ratio nominis postulat, dicitur enim, ut narratores Hesiodi docent, ὡς πολλοὺς ὑμνοῦσα quasi multos canens & celebrans. Neque si Hesiodum in catalogo Musarum audiamus, Nomen hoc per diphthongum ει scribitur, sed per η ηta.

ρψοχόρητ', ἐρατῶτε, πολυμνιάτ', οὐρανίητε

Quare non est cur diphthongus solvatur, ut sit in Aegeîa, & Cythereîa, ut supra diximus. Itaque suspicor πολυυμνια Polyhymnia nomen esse plenũ quomodo apud Aristophanẽ legitur πολύμνιος: πολύμνια verò Polymnia arbitror esse imminutum: pleno usos fuisse Latinos, imminuto Hesiodum, verisimile est. Fulgentius tamen ait, quintam ex Musis appellari πολύμνειαν, per ει. Illud ij, ecce inter primos Teramnæo à sangvine clau- magis ad rem facit, si Teramnæ cum Stephano ibamus per Mn

Liquidæ apud Græcos non solùm mutis subjectæ, etiam ipsæ per se positæ vocalem brevem faciunt communem, ut in nominibus ἄρες, ἀνήρ, μέθυ; quos Persius videtur fuisse imitatus, ut in rologo.

Cantare credas Pegaseîum melos.

Apud eosdem muta, T, post c, & p, interdum li-

quescit, ut in δάκτυλος, αἰγύπτιος. *Quare mirum non est si D, ejus cognata, etiam apud Martialem libro 5. liquescat: Sardonychas, smaragdos, adamantas, jaspidas uno.*

Portat in articulo Stella, Severe, meus.

EXCEPTIO II.

I Inter duas vocales in compositis Bijugus, Quadrijugus, simplex consonans est, non duplex: quare merito præcedens vocalis corripitur.

Virg.

Æneі: 10. Interea bijugis infert se Lucagus albis.

Idem.

Georg. 3. Centum quadrijugis agitabo ad flumin currus.

Veteres, ut suprà diximus, I, inter duas vocales geminabant, Maijor, Maija, aijo scribente Priscianus lib. 1. ait, I, in compositis pro simpli habendam: ut Reijcio: cùm tamen hoc idem ve bum sæpissimè primam producat beneficio, I, d plicis, Virg. 2. Georg.

Reijce, nè maculis infuscet vellera pullis.

Idem 5. Æn.

-- duplicem ex humeris rejecit amictum.

Idem lib. 11.

Reijciunt parmas, & equos ad mœnia verti

Na

Nam illud ejusdem Virgilij, quod affert Priscian.

Tityre pascentes à flumine reice capellas,

simplici I. scribitur, ut illud Statij, lib. 4. Theb.

Tela manu, reicitq; canis in vulnus hiantes.

Sic Abjecit, adicit, obicit, subicit, simplici I, pro duplici, Adijcit, obijcit, &c. scribuntur.

Juvenal Satyr. 15.

Nunc abicit, sæva dignum veraq; Charybdi.

Mart: lib: 10.

Si quid nostra tuis adicit vexatio rebus.

Lucan. lib. 8.

Cur obicis Magno tumulum, manésq; vagantes? Idem 7.

Ipsa manu subicit gladios ac tela ministrat.

Itaq; in carmine, Virgilij pes proceleumaticus est, reice ca υ υ υ υ. Aut E, & I, (ut quidam putant) coalescunt in unam syllabam longam quasi reice capellas.

Præceptum IV. de Præteritis dissyllabis.

PRæterita dissyllaba habent priorem longam, ut vidi, veni.

Virgil.

Quos ubi confertos audere in prælia vidi. Æneid. 2.

Idem.

Venit summa dies, & ineluctabile tempus Dardaniæ. Ibidem.

EXCEPTIO.

STo, do, ſcindo, fero, rapiunt, bibo, findo priores.

Martial.

Lib. 1. Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas.

Lucan.

Lib. 3. Aut ſcidit, & medias fecit ſibi littora terras.

Virg.

Lib. 9. -- liquefacto tempora plumbo
Diffidit, & multa porrectum extendit arenâ

APPENDIX.

COmpoſitum Abſcidi habet penultimam communem.

Lucan.

Lib. 3. Abſcidit impulſu ventorum adjuta vetu ſtas. *Idem.*

Lib. 4. Abſcidit noſtræ multum ſors invida lau di. *Idem.*

Lib. 9. Illa comam lævâ morienti abſcidit eph bo. *Mart.*

Lib. 3. Abſcidit vultus enſis uterque ſacros.

Quid ſi abſcidi cùm penultimam habet longa non à verbo abſcindo, ſed ex præpoſitione Abs cædo, æ, in i, longum mutata componitur? ut a ſcedo, ex Abs & cedo, & abſcondo, ex Abs & c do?

Præceptum V. de præteritis geminantibus primam syllabam.

CVM prima syllaba præteriti geminatur, eadem & secunda brevis est, nisi obstent duæ consonantes, ut Tetigi, peperi, cecini.

Virgil.

Tityre te patulæ cecini sub tegmine fagi. Georg. 4.

EXCEPTIO.

EXcipiuntur cecidi à cædo, pepedi à pedo: in quibus secunda longa est, ut & in ijs, in quibus duæ consonantes sequuntur, ut Cucurri, tetendi.

Juvenal.

Ebrius ac petulans, qui nullum forte cecidit, Dat pœnas. Satyr: 3.

Prætermisimus præceptum illud, quod nonnulli tradunt, Præterita syllabi Vi, per V. consonantem finita, penultimam habere longam, ut Vovi, ravi, amavi, petivi. Num dissyllaba ad præceptionem de dissyllabis spectant: polysyllaba vero ad incrementum verborum. Quod Priscianus lib. 10. ex Ennio affert.

--Virósque valentes
Contudit crudelis hyems.

Priscis relinquendum est, ut enim, Tutudi, simplex utrunq; habet brevem, ita composita secundam brevem retinent, ut extudit, retudit, contudit.

Præceptum VI. de Supinis dissyllabis.

SVpina duarum syllabarum habent priorem longam, ut Visum, motum.

Virgil.

Æneid. 6. Terribiles visu formæ lethúmq; laborq;.

Idem

Æneid. 1. Quos ego: sed motos præstat componere fluctus.

EXCEPTIO.

ATreor, atque sero, do, junge ciere, linôque,
Ire, ruóque, queo, sivi rapuere priores.

A reor, ratum: à sero, satum: à do, datū: à cieo, citum: à lino, litum: ab eo, itum: ruo, rutum: à queo, quitum: à sino, situm: supina dissyllaba primam corripiunt.

Virgil.

Æneid. 2. Nos abijsse rati, & vento petijsse Mycenas.

Idem.

A

At non ille, fatum quo te mentiris Achilles. Ibidem.
Talis in hoste fuit Priamo.
Vulnus & extrema sonuit cita cuspide cassis. Valerius. Flac. li. 3.
Ovid.
Hic situs est Phaëton currus auriga paterni. Meta. 2.

APPENDIX I.

Citum à Cieo secundæ declinationis, priorem brevem habet, unde Concitus, excitus, penultima brevi.

Virgil.

Altior insurgens, & cursu concitos Heros. Lib. 12.

Ovid. de Invidia.

Nec fruitur somno vigilantibus excita curis. Meta: 2.

Citum verò à Cio quarti ordinis priorem producit, unde concitus, excitus, penultima longa.

Lucan.

Vnde ruunt toto concita pericula mundo. Lib. 5.

Idem.

Rupta quies populis; stratisque excita, juventus. Lib. 2.

APPENDIX II.

RVo, nunc facit ruitum supino, pris-

cis seculis rutum fecit, unde extant cõpoſita, Dirutum, erutum, obrutum.

Ovid.

Epiſt. Diruta ſunt alijs, uni mihi Pergama reſtant.

Virg.

Æneid. 11 Nec mihi cum Teucris ullum poſt eruta bello Pergama.

APPENDIX III.

Statum videtur priorem habere communem, inde enim, ſtatus, us, & ſtatus, a um, priore brevi oriuntur, & compoſita, quæ per I, efferuntur, ipſum corripiunt, ut præſtitum.

Ovid.

Faſt. 4. Hic ſtans in cœlo multos permanſit in annos.

Idem.

Faſt. 1. Muſa quid à faſtis non ſtata ſacra petis.

Inde etiam Saturus, conſtaturus, & quæ per A, efferuntur, eandem producunt.

Lucan.

Lib. 3. Tunc res immenſo placuit ſtatura labore.

Martial.

Lib. 10. Conſtatura fuit Megalenſis purpura centum.

Novem

Novem sunt supina, quæ priorem corripiunt.

Virg. 7. Æn.

Tum satus Anchisa delectos ordine ab omni.

Lucan 1.

Jusq; datum sceleri canimus, populumq; potentem

Virg. 4. Georg.

Ardentes auro, & paribus lita corpora guttis.

Ovid. Met. 1.

...ascebatur humus, sed itum est in viscera ...æ.

...itum, rarum est, cujus brevitas ex Hecyra ...entiana probatur. Composita ex Cieo inter... etiam secundæ sunt conjugationis, sed multò ...uentius quartæ. Liv. ab urb. 1. Elatum do... Lucretiæ corpus in forum deferunt, concientq; ...culo (ut fit) rei novæ, atque dignitate ho...s.

Plaut. Merc.

Hic facit tranquillitatem, iste omnes fluctus conciet.

...m fuisse apud priscos in usu, argumento sunt ... Jurisconsultorum: sunt enim, ut Ulpianus ...it, quæ eruta sunt, ut arena, creta & similia. ...iano videntur Dirutus, erutus, & similia ...a esse imminuta, pro plenis Diruitus, erui... Statum priorem habet longam ut idem Pris... ...s ait lib. 10 Staturus crebrò reperitur pri... ...nga

Lucan. lib. 2.

...t acies statura ducum, & 6. Et statura redit.

Præceptum VII. De Supinis polyſyllabis.

SVpina in Tum polyſyllaba, præcede-
te V, habent penultimam longam,
ſolutum, argutum, indutum, &c.

Virgilius.

Æneid. 9. Lumina rara micant: ſomno, vinóque
solutí, Procubuere.

Item in Tum, à præteritis in Vi,
V, conſonantem, ut cupivi, cupitu
petivi, petitum.

Ovidius.

Triſt. 4. Exul eram, requiéſque mihi, non fa
petita eſt.

EXCEPTIO.

AGnovi tamen & cognovi, agnit
cognitum, penultimam brev
habent.

Ovidius.

Triſt. 4. Idq; recens præſtas, nec longo cogn
uſu.

Præceptum VIII.

SVpina in Itum à præteritis in

V, vocalem, habent penultimam vem, et Monui, monitum, tacui, tacitum.

Virgilius. Æneid. 6.

Discite justitiam moniti, & non temnere
Divos.

Idem. Ibidem.

Quis te magne Cato tacitum, aut te Cosse
relinquat.

Præceptum IX. De derivatis.

Derivata sequuntur naturam eorum à quibus derivantur, ut legebam, legam, lege, legito, prima brevi, quia oriuntur à præsenti lego, legis, cujus prima idem brevis est.

Legeram, legissem, legero, legisse, prima longa, quia à præterito legi nascuntur, cujus prior etiam longa est.

Aratrum, simulacrum, ambulacrũ, lavacrum, volutabrum, involucrum, penultima longa: quia à supinis aratum, simulatum, ambulatum, lavatum, volutatum, involutum, deducuntur, quorum penultima similiter longa est.

Redi-

Redditus, exitus, introitus, pe
tima correpta, quia supina, unde fi
eandem habent brevem.

EXCEPTIO.

MVLTA quæ suæ originis natu
non sequuntur, usu assiduaq;
tarum lectione sunt discenda : cu
modi sunt Fomes, mobilis, laterna,
gula, quę primam habent longam,
verba Foveo, Moveo, Lateo, Re
quibus proficiscuntur, eandem c
piant.

Contrà, Lucerna, Arista, Sopor
dum primàm corripiunt, cum v
Lucèo, areo, sopio, vado, à quibu
clinantur eandem producant.

*Hic putavi testimonijs supersedendum,
gior essem. Addunt quidam huic præcepto(
modo eadem consonans maneat) quod de in
a prætermisimus, cùm totidem aut plura sin
mutata consonante, nihilominus primigenij
sitatem sequuntur, ut simulacrum, involu
&c.*

Præceptum X. De Compositio

Ompoſita brevitatem vel longitu-
dinem ſimplicium ſequuntur: In
rlego, relego, E, ante G, brevis eſt,
ia in ſimplici lego, etiam corripi-
.

In præterito perlegi, relegi, produ-
ur, quia in ſimplici legi, itidem lon-
eſt.

Attigi, concidi, diffidi, ebibi, reſci-
I, literam habent brevem, quia in
plicibus eadem vocalis corripitur,
tigi, cecidi à cado &c.

Oblitum, inſitum, circundatum, de-
m, penultimam ob eandem cau-
habent brevem, nam à litum fit o-
um, &c.

APPENDIX.

Vantitas ſimplicium ſervatur in cō-
poſitis, quamvis vocales mutentur,
oncido, excido, incido, occido, re-
à cado, penultimam corripiunt; E-
, ſeligo, à lego.

Contrà, concido, excido, incido,

occido, recido, à cædo, eandem prod[...] cunt: sic Allido, collido, à lædo: [...] quiro, requiro: à Quæro: Obedio, ob[...] dis, ab audio.

Virgilius.

Æneid. 12. Occidit, occideritque sinas cum nom[...] Troja.

Juvenal.

Satyr. 7. Occidit miseros crambe repetita ma[...] stros.

Hæc à simplicibus longis orta, c[...] ripiuntur, Dejero, pejero, à juro: P[...] nuba, innuba, à Nubo: Semisopitu[...] sopitus: Maledicus, causidicus, veri[...] cus, fatidicus à dico. Nihilum ex ni[...] hilum.

Horatius.

Sermo. 2. Satyr. 3. Stultitia nè erret, nihilum distabit, an[...]

Connubium à Nubo secundum [...] labam habet communem.

Virgilius.

Æneid. 3. Hectoris Andromache Pyrrhin' conn[...] servas?

Idem.

Æneid. 1. Connubio jungam stabili, propriam[...] dicabo.

Posuimus plura exempla, ut ex his atq; [...]

tyrones assuescant in compositis syllabarum ...ntitatem investigare. Pronubus, & innu... genere virili prætermisimus, quæ non viden... usitata. Nihilum placet Grammaticis, ex ... quod apud veteres, Non, significabat, & hi... componitur. Festus hilum putat esse, quod ...o fabæ adhæret, ex quo nihilum. Nonius, hi... inquit, breve quiddam significat.

Lucilius lib 20.

Quodq; tuas laudes culpes, non proficis hilum.

...itus nomen hic etiam excipiendum est, si Pri... credimus: nam lib. 10. docet, Ambio com... ...um ex verbo Eo, solùm mutasse E, in I, & ...e eorum, quæ in io, desinunt, penultimam su... habere longam, unde Ambitus participium ...ia longa.

Ovid: Met: 1.

...ussit & ambitæ circundare littora terræ.

...itus verò nomen, eandem habet brevem ...rentiæ caussa.

...n. lib. 1. *—lethalisq; ambitus urbi.*

...isopitus, Ovid: in Epist:

—Theseu prensuras semisopita manus.

...ibi apud eundem.

...& sopius primam producunt:

Ovid: Met: 7.

...r vigilem superes? herbis sopire draconem.

Virg. Æneid: 1.

...ego sopitum somno super alta Cythera, &c.

com-

Comitium habere antepenultimam longam tra simplicis naturam Itum, non potest proba carmine Silij lib. 8. Cernebat Paulus, namq; comitia campi.

Jura atq; arma dabat.

Cum non comitia, sed communia habeant correcti.

De præpositionum compositione

Ab,	Vt	Abeo,	Breves
Ad,		Adoro,	
Ante,		Antefero,	
Circum,		Circumago	
In,		Inuro,	
Ob,		Obeo,	
Per,		Pereo,	
Re,		Refero,	
Sub,		Subeo,	
Super,		Superaddo.	

ITem, A, græca, præpositio, ut mas, adytum, atomus.

Juvenal.

Satyr. 7. Circumagat madidas à tempestate c tes.

Virgilius.

lia voce refert, ô térq; quatérq; beati. *Æneid. 1.*

Ovidius.

Immolat hunc Briareus facta ex adamante securi. Fast. 3.

Virgil.

Talibus ex adyto dictis Cumæa Sibilla. Æneid. 6.

EXCEPTIO.

Refert, hoc est, interest, seu necesse est, Re habet longum.

Martialis.

Multum, crede mihi, refert à fronte bibatur. Lib. 3.

Qui fluit, an pigro cúm stupet unda lacu.

Virgilius.

- neq; enim numero comprendere refert. Georg. 2.

Hic sunt in memoriam reducendæ superio-præceptiones de Positione, de Vocali ante vo-m: Reÿcio enim, Rejeci primam habent lon-positione: siquidem, I, inter duas vocales lex est. Obÿcio, adÿcio, subÿcio primas etiam ducunt positione duarum consonantium: nam ttera quæ priore loco scribitur, consonans est, n simplici jacio: quæ verò posteriore, vocalis: ex A simplicis facta est. Interdum tamen I, nans a Poëtis reÿcitur servata vocali: qua supra diximus, cùm de compositis Bÿugus, drÿugus egimus, ubi exempla invenies Poë-ettuli, Reppuli, frequenter geminatis conso-

nantibus producunt. Ovid. Met: 13.

--sed enim quia rettulit Ajax

Esse Jovis pronepos.

Lucan: l. 1.

Reppulit à Libycis immensum syrtibus æquor.

Repperi rarius: Auson. in Epig.

At qui condiderat postquam non repperit aurum

Ovid: 3. de Pont. Eleg. 2.

Consortes urbis repperit esse suæ. Redduc non apud Lucanum sed Lucretium legitur: ite Reccido, rellatus, reflicio, quem nolim imitari, Illud Propertij lib. 4. *Reccidit inq; suos me sa supina pedes: legitur & Decidit. Cohære cohibeo, &c. in quibus Con, præpositio N, litt ram amittit obsequentem vocalem, primam co ripiunt. In verbo Comedo N. migravit in M brevi O.* Iuven. Satyr: 3.

Si verò & pater est, comedam, inquit flebi nati Sinciput.

Verbum Cogo, quod coago scribendum fuit, coactum ejus supinum, priorem habet Longam, q ex duabus brevibus O, & A, in unam contrac facta est.

Virg. Eclog. 3.

Tytere coge pecus: tu post carecta latebas.

Anhelo, anhelus primam habent brevem, qua præpositione Am, M, mutata in N, facta sunt.

Virg Æneid 5.

Et me sævus equis Oriens afflavit anheli

Quo pacto Con, & Am, afficiantur sequentibus vocalibus aut consonantibus, diximus cùm de præteritis verborum egimus. Omitto, operio primas habent breves, quia ex Ob præpositione composita sunt, sed B, extritum est.

Horat. 1. Epist.

Quod petiit spernit: repetit quod nuper omisit

Virg. Æneid. 4.

Nox operit terras, quoties astra ignea surgunt

Præpositiones longæ.

A, E, De, Di, Se, longæ sunt, ut amitto, erumpo, deduco, diripio, separo.

Virgilius.

Amissos longo socios sermone requirunt. Æneid. 1.

Idem.

Deducunt socij naves, & littora complent. Æneid. 3.

Idem.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant Æneid. 1.

EXCEPTIO.

Dirimo & disertus, Di, corripiunt.

Virgilius.

Et de Deo, dixitq; & prælia voce diremit. Æneid 5.

Martialis.

Quod tam grande sophos clamas tibi turba Lib. 6. togata.

Non tu Pomponi, cœna diserta tua [e]st.

Nihil hîc attinet annumerare, quæ positi[on]e aut diphthongo longæ sunt, ut Abs, Ex, Post. [Sed] Trans amissis duabus consonantibus nihilom[inus] producitur, ut trano, traduco, trado.

Virg. Æneid. 6. *-- illius ergò*

Venimus & magnos Erebi tranavimus am[nes.]

Mart. lib. 1.

Quæ tua traducit manifesta carmina fur[o.]

Idem lib. 11.

Ardua res hæc est, opibus non tradere mo[res.]

De, sequente vocali corripitur, Ut dehisco.

Virg. 4. Æneid.

Sed mihi vel tellus optem prius jam deh[is]c[at.]

Interdum cum eadem in unam syllabam coal[es]c[it,] ut in Deesse, deerat.

Lucan. lib. 2.

Quantum deesse solet Lunæ, seu plena fut[ura] est. Ovid Met. 1.

Sanctius his animal, mentisq; capacius a[ltæ] Deerat adhuc, Sed de his in figuris.

Pro, Præpositio.

PRo, præpositio brevis est apud [Græ]cos, ut Propontis: longa apud nos, ut Proveho.

Ovidius.

De Ponto 4. Misit in has si quos longa propontis

Virgilius.

Provehimur portu, terræque, urbesque recedunt. Æneid.3.

EXCEPTIO.

Corripe quæ fundus, neptis fugióq; nepósq;
Et fari festus, fateor, fanúmq; crearunt.
Huc profugus spectat, cui junge profano, protervús.
Huc proficiscor ades, properate, procella, profecto.
Tuq; propago genus: vitis propago recede

Virgilius.

Tum breviter Dido vultum demissa profatur. Æneid.1.

Propert.

Magnum iter ad doctas proficisci cogor Athenas. Lib.3.

Lucanus.

Ad Cinnas, Mariósq; venis? sternère profecto. Lib.1.

Idem.

Quam prior affatur Pompeij ignara propago. Lib.6.

Virgil. --pressos propaginis arcus. Georg.2.

APPENDIX.

Ropino, procuro, primam habent communem: profundo rarissimè eandem producit.

Sunt qui existimant profundus, proneptis, profugio, pronepos, profari, profestus, profiteor profanus & cætera latina, quæ hic numerantur, non è præpositione Pro, sed ex adverbio Procul esse composita.

Pers Satyr. 6. *-- age si mihi nulla.*

Jam reliqua ex amitis, patruelis nulla proneptis

Nulla manet patrui, &c.

Valerius Flac.

Contingat vix deinde mori: si fata profugit.

Ovid. 11. Metamorph.

Et Neptunus avus, pronepos ego Regis aquarum.

Horat: Serm: 2. Satyr: 3.

Qui Veient anum festis potare diebus

Campana solitus trulla, vappamq; profestis.

Ovid.

Utilitas lateat, quod non profitebere fiet.

Horatius in Art:

Inceptis gravibus plerunq; & magna professis.

Virg. 6. Æn.

-- procultò procul este profani.

Ovid lib 3. Eleg.

De morte Tibulli,

Scilicet omne sacrum mors importuna profanat.

Idem in Epist.

Damnaret nati facta proterva pater

Participium profectus à proficiscor etiam primam corripit

Virg. 7. Æneid.

Arcades his oris genus à Pallante profectum.

Statius lib. 6.

His ego te conjunx ad debita regna profectus.

Qui primam putant etiam longam esse, dubijs stimonijs id docent. Itaq; tutiùs corripitur. eterorum exempla trita sunt. Profecturus à pro- o primam producit.

Ovid. in Epist.

Non profecturus littora bobus aras.

hibeo primam corripit, quia sequitur vocalis.

Virg. Æneid. 3.

Dÿ prohibete minas, Dÿ talem avertite ca- sum,

pago cùm progeniem significat, primam cor- it: cùm verò depressam vitem, eandem produ- Propino verbum est græcum προπινω: quo ta- Latini crebrò utuntur.

Mart. lib. 12.

oc quoq; non nihil est, quod propinabis in istis?

Idem lib. 6.

Nemo propinabit Calliodore tibi.

Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

Ovid. Fast. 3.

Risit, & his inquit, facito mea tela procures.

Virg. Æneid. 6.

uod superest, læti benè gestis corpora rebus. Procurate viri.

Idem Æneid. 12.

ẏ ea, cùm lacrymas oculis Juturna profudit.

Ovid. Met 9.

-- & lacrymis vultum lavére profusis.

Cat: in Argon

Has postquam mœsto profudit pectore voce

Propello propulso etiam primam habent brevem apud Lucretium lib. 4.

Et procul à tergo, quæ provehat atq; propell

Ibidem.

Verba propulsantes iterabant dicta, &c. tut est utriusq; productio Propago verbum, apud sol Lucret ex poëtis, nisi me fallet memoria, legi, prima, modò longa, modò brevi utitur in ea significatione. lib. 1.

Propagare genus possent, vitàmq; tu

Ibidem.

Nec ratione fluunt alia stragèmq; propag

Verba procio, profugo as inusitata sunt.

Procello incertum est an primam habeat vem: nam Lucretij versus, quo id confirman esset, sic legitur.

Turbinis immanem vim provomit, atque cellæ, non procellit.

E, in Compositione.

SI prior pars compositi E, vocali minetur, ferè brevis est, ut liqu cio, tepefacio, tremefacio, stupefa nefas.

Virgilius

Flammarúmq; globos, liquefactàq; volvere saxa Georg. 1.

Idem.

-- atro tepefacta cruore Æneid. 9.
Terra, totique madent.

Juvenal.

Credebant hoc grande nefas, & morte piandum. Satyr. 13.
Si juvenis vetulo non assurrexerit.

EXCEPTIO.

EXcipe Nequis, nequa, nequod, nequam, nequitia, nequaquam, nequidquam, nequando, videlicet, veneĉus, venefica.

Virg.

Nequa meis esto dictis mora: Jupiter hac stat. Ænei. 12.

Ovidius.

Barbara narratur venisse venifica tecum. In Epist.

Hic de Latinis vocibus agimus: græcæ enim ex η, vel diphthõgo cognoscuntur, ut Archemorus, Nereus, Evander. TEPEFACIO, & *liquefacio, ferè semper corripiuntur.*

Horat. Serm 1. Saty. 3.

In matris jugulo ferrum tepefecit acutum.

Ovid. in Epist.

Sanguine Tlepolemus Lyciam tepefecerat hastam.

Virgilius 9.

Et media adversi liquefacto temporis plumbo,

Diffidit. Idem Georg 4.

Cogit hyems eadèmq; calor liquefacta remittit.

Catullus in Argon, produxit:

Alta tepefaciet permista flumina cæde.

Et Ovid. Met.

Thura liquefaciunt, intutâq; cornib aurum

Sed uterq; necessitate constrictus, longa pro brevi usus est, id quod Epici poëtæ solent facere in dictionibus tres breves continuas habentibus more Græcorum, ut Priamides.

Virg. lib. 9.

Atq; hic Priamidem laniatum corpore toto

Deiphobum vidit.

Lucretius E, produxit in expergefacio, patefacio, rarefácio, quæ nondum quod meminerim, apud ceteros poëtas legi, ne brevia quidem.

Lib. 4.

Expergefactiq; sequuntur inania sæpe, & c

Et 6

Atque patefecit, quas antè obsederat ater, & c

Et 4

Causa patefiat quæ ferri pelliciat vim.

Et 6

Et rarefecit calido miscente vapore.

Nequam, autore Varrone l. 3 de Analog. ex N & quicquam, media syllaba extrita, coactum est.

Hora

Horat: 2. Serm: Satyr: 3.

ma viri? nequam & cessator Davus: at ipse.

Ovid. 2. Fast.

Nequitia est, quæ te non sinit esse senem.

lelicet, ex videre & licet factum est.

Lucr: lib. 1.

Ossa videlicet è pauxillis atq; minutis.

I, vel Y, in Compositis.

prior pars compositionis in I, vel Y, desinat, corripitur, ut Omnipotens, ausidicus, Palinurus, Polydorus.

Virgilius.

um pater omnipotens, rerum cui summa potestas, Infit. Æнei. 10.

Martial.

arpere causidicus fertur mea carmina: qui sit. Lib. 5.

esció: si sciero, væ tibi causidice.

Virgilius.

udus in ignota Palinure jacebis arena. Æneid. 5.

Idem.

am Polydorus ego, &c. Æneid. 3.

EXCEPTIO. I.

I. Longum

I, Longum habent ibidem, ubiq; ide
, Pronomen virile, bigæ, quadrig
biduum, triduum, siquis, siqua, siquo
scilicet, ilicet, tibicen, meliphyllo
Trinacria.

Martial.

Lib. 12. Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es i

Idem.

Lib 2. Si totus tibi triduo legatur.

Virgilius.

Æneid. 5. Trinacriæ mirata fremit Trojæq; juven

Ovidius.

2. de rem am. Parva necat morsu spatiosum vipera
rum.

Idem.

Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libe

Lib. 4. Excusata suo tempore lector habe.

EXCEPTIO. II.

ITem composita ex Dies, ut merid
meridior, quotidie, quotidianus,

Martialis.

Lib. 3. Inter te pentes post meridiem buxo
Sedet. Vbicunque.

Vbicunq; frequentius I, habet brev

Martialis.

Lib. 1. Qui tecum cupis esse meos ubicunq; libe

Ovidius tamen produxit.
vor ubicunq; est, &c. Meta 7.

EXCEPTIO III.

I, I, fixum non fuerit, sed pro genere & casu mutetur, longum erit: ut quim, quivis, quilibet, tantidem.

Martial.

mpitur invidia quidam carissime Iuli. Lib. 9.
Quod me Roma legit, rumpitur invidia.

Ovidius.

Pollicitis dives quilibet esse potest
Hæc præceptio tam græcas quàm latinas dictiones complectitur. Virg. Æn. 3.
Qui tripodas Clarij, lauros, qui sydera sentis.
em, neutrum, priorem habet brevem.

Mart: lib. 12.

Et faciamus idem, nec mereamur idem?
duum primam producit, ut Triduum.

Terentius Eunuch

Rus ibo, ibi hoc me macerabo biduum.
narius est jambicus.
quidem, compositum ex Si & quidem semper primam corripit.

Lucan. lib. 4.

Hoc siquidem solo civilis crimine belli.
verò disiungantur, Si quidem, Si, semper producitur.

Scilicet,

Scilicet, ex scire & Licet copulatum est.

Virgilius Æn. 2

Scilicet hæc spartam incolumis, patriásq; My-
nas, Aspiciet? Ilicet ex Ire & licet.

Idem ibidem.

Ilicet ignis edax summi ad fastigia tecti V
vitur.

Meliphyllon herba est, quæ à Varrone lib 3. c.
apiastrum dicitur.

Virg. 4. Georg.

Trita Meliphylla, & Cerinthi ignobile gramen

Trinacria Sicilia est, dicta à τρεῖς & ἄκρ
quod tria habeat promontoria, Pachynum, Li
baeum, Pelorum. ἄκρα enim græcè, promo
toriū est latinè. Ubivis, ubilibet, ajunt etiam m
diam longam habere, quamvis Ubi, ultimam h
beat ancipitem. Ubicunq; ut opinor, corripitur

Martial. lib. 1.

Qui tecum cupis esse meos ubicunq; libe

Lucan lib. 7.

Præstandum est ubicunq; caput, sed tu qu
conjunx.

Idem lib: 3.

Et pigras ubicunq; jacent effunde palud

Illud Ovidij, quòd docent quidam esse longu
Servor ubicunq; est, uni mea gaudia servo: no
est in 8. Metamorph.

Mart: l. 8. Epigram. 10.

Lucrifecit, dixit secunda longa.

Emit lacernas millibus decem Bassus
Tyrias coloris optimi: lucrifecit.

*azon est, aut certè dicendum est Lucri geniti-
um esse, quales sunt Parvi, Magni &c. Sepa-
ur enim interdum à verbo.*

Plaut. Persa, Cara est, fecisti lucri.

*Ausonius in monostichis Cæsarum, Matricida
antepenultima longa dixit.*

Matricida Nero proprij vim pertulit ensis.

*repugnante tamen analogia, nam parricida
andem habet brevem.*

Horat. lib. 3. Carm. ode 19.

Telegoni juga parricidæ.

*rmen constat ex duobus dactilis, & totidem
choreis.*

*mposita ex dies, sunt etiam pridie, postridie,
dianus, meridianus. Catullus in Quotidia-
solita licentia usus est: siquidem corripuit se-
dam, quam Martialis semper producit lib. 1.*

Quò tu, quò liber otiose tendis
Cultus sindone non quotidiana?

Idem lib. 10.

Levis dropace tu quotidiano.

O, in Compositis.

In Græcis dictionibus priorem
compositi partem claudens, cor-
ripitur

pitur, ut Cymothoe, Carpophorus, Ar-
gonauta.

Martial.

Lib. 1. Secula Carpophorū, Cæsar, si prisca tulissent:
Iam nullum monstris orbe fuisset opus,

Idem.

Lib. 3. Non nautas puto vos, sed Argonautas.

EXCEPTIO.

QVæ per ω mega apud Græcos scri-
buntur, longa sunt, Γεωμέτρης Geo-
metra, λαγώπους, Lagopus: nec plura fa-
cilè invenias, quibus utantur Latini:

Martialis.

Lib. 7. Si meus aurita gaudet Lagopode Flaccus

Γνώλοφος *gnolopus*, γεωμόρος *geomori*,
Latinis inusitata sunt: λευκόπετρα *Leucopetra*
per Omicrō scribitur, quemadmodum & Θεό-
φιλος *Theophilus, & Theophila, per, I, Mar-*
tialis in, Theophila secundam produxit, quòd tres
breves continuæ essent, lib 7.

Hæc est illa tibi promissa Theophila Canni.
Fannius, interpres Dionysij, Leucopetram con
Græcorum quantitatem produxit.

At Leucopetram longissima rura tenentem
Iuvenal. Saty: 3. *aut O, in Geometres corripu*
aut certè E, & O, in unam syllabam contraxit.

Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes: sic enim in libris correctis legitur, non Geometra. O in Latinis dictionibus sæpe producitur, ut Nolo, quandoq; quandocunq; introduco, retroversus.

Horat. in Arte.

Indignor, quandoq; bonus dormitat Homerus.

Ovid. Met. 6

Quandoq; mihi pœnas dabis, ipsa pudore, &c.

Lucret: lib 3.

Sic animas introduxerunt sensibus auctas.

Ovid. Meta: 4.

Ipse retroversus squalentia protulit ora.

Hodie corripitur. Iuv. Saty: 3.

Rex hodie minor est, here quam fuit, atq; eadem cras, &c.

Quandoquidem. Virg Eclog 3.

Dicite, quandoquidem in molli consedimus herba.

Sacrosanctus, habétne brevem an longam secundam, judicabunt doctiores. Bardocucullus O habet brevi. Mart: lib. 14.

Gallia Santonico vestit te bardocucullo.

Controversus, Controversor, Controversia videntur etiam corripi, in qua sententia est Sidon. l. 8.

Declamatio controversiarum.

Qui, si clasicus fuisset, omnis dubitatio sublata esset.

E DE

DE INCREMENTO
SINGVLARI NOMINIS.

Quid ſit Incrementum.

SI genitivus ſingularis par fuerit nominativo, ſyllabarum numero, nullum erit incrementum, ut Muſa, Muſæ, Dominus, Domini.

Sin longior fuerit, tum penultima genitivi incrementum erit, quæ in omnibus caſibus utriuſque numeri ſempe Genitivi quantitatem ſervat, ut Sermo ſermonis, ſermoni, ſermones, ſermonibus. ubique O longum eſt.

Præter, Bobus, ubi O producitu quamvis in genitivo ſingulari corripiatur, Bovis.

APPENDIX.

ITer, ſupellex, & compoſita ex caput, litteris Ps, finita, duplici augentur incremento, Itineris, ſupellectilis, bice bicipitis.

Su

Supervacaneum existimant multi de nominis incremento agere, cùm ex pronuntiatione ipsa facilè cognoscatur. Quis enim Hominis, penultima longa, aut Sermonis, brevi, unquam dixit? Quòd etsi in polysyllabis verum esse non in eo inficias: in monosyllabis, tamen passim hærere imperitos, nemo est qui dubitet.

Quid? Sal, par, lar, vas, vadis, mas, pes, bos, stips, trabs, scrobs, fax, grex, nex, Phryx, pix, nix, strix, crux, dux, nux, trux, pronuntiationis beneficio intelliget puer esse corripiendas penultimas Salis, paris, Laris?

Aut contra Sol, Pan, Splen, ren, Nar, ver, fur, vas, vasis, Cres, dis, glis, lis, mos, nos, cos, glos, nos, flos, Tros, os, crus, rus, mus, plus, thus, plebs, seps, gryps, pax, Thrax, lex, Rex, vox, lux, Solis, Panos, splenis esse producendis? Nihil minus. Itaq; non sunt omnino otiosa præcepta, quæ de incremento traduntur.

Incrementum primæ declinationis.

A Incrementum primæ declinationis longum est, ut Aulai Pictai.

Virg.

Aulai in medio libabant pocula Bacchi. Æneid. 3.

Idem.

Dives aquum, dives pictai vestis, & auri. Æneid. 8.

Veteres interrogandi, dandiq; casus primæ de-

declinationis, ut Aulæ, pictæ, non per a, & e, diphthongum efferebant, Aulae, pictae sed per a, & i, more Græcorum Aulai, pictai, qua diphthongo soluta, etiam prima declinatio suum habet incrementum, alioquin eius omnino expers Virg. vetustatis amantissimus hæc carminibus inseruit. Vide Quintil. l. 1. c. 7.

Incrementū secundæ declinationis.

E, I, V, incrementa secundæ declinationis corripiuntur, ut Miser, Miseri, vir, viri, satur, saturi.

Virgilius.

Æneid. 1. Non ignara mali miseris succurrere disco.

Idem.

Ibidem. Arma virumq; cano, Trojæ qui primus ab oris.

Persius.

--inter pocula quærunt.
Romulidæ saturi, quid dia poëmata narrent.

EXCEPTIO.

IBer, Iberi penultimam habet longam & ex eo compositum Celtiber, Celtiberi.

Lucan.

Lib. 4. Interea domitis Cæsar remeabat Iberis.

Mart.

Martial.

Vir Celtiberis non tacende gentibus. Lib. 1.

Incrementa Tertiæ Declinationis.

A,

A, Incrementum ſingulare tertiæ declinationis longum eſt, ut

Vectigal, Titan, pietas, pax, calcar, & Ajax.

Ovidius.

Concitat iratus validos Titanas in arma. Faſt. 3.

Virgilius.

Hic pietatis honos, ſic nos in ſceptra reponis? Æneid. 1.

Idem.

Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe Tyranni. Æneid. 5.

EXCEPTIO I.

COrripe maſculina in Al & Ar, ut Sal, Annibal, Amilcar.

Par cum compoſitis, hepar, cum nectare bacchar.
Hic vas, mas & anas, queis junges lárq; jubárq;.

Virgil.

Vela dabunt læti & ſpumas ſalis ære ruebant. Æneid. 1.

Silius.

Lib. 8. Annibalem Fabio ducam spectante per
Vrbem.

Idem.

Lib. 1. Cui sævum arridens: narrabis Amilcari
umbris.

Virgil.

Æneid. 5. Pergameúmq; Larem, & canæ penetra
lia Vestæ.

EXCEPTIO II.

ITem græca in A, & As, ut poëma stemma, Pallas, & quæ consonantem habent ante s, ut trabs. Arabs.

Et propax, anthrax, Atrax, cum smilace cli
max.
His Atacem, pancem, colacem, styracémq
facémque,
Atque abacem, coracem, phylacem, com
postáque nectes.

Juvenal.

Satyr. 8. Stemmata quid faciunt? quid prodest Pon
tice longo
Sangvine censeri?

Virgil.

Æneid. 2. Instar montis equum divina Palladis art
Ædificant.

Ovidius.

Nam

Nam modò thurilegos Arabas, modò suscipit Indos. Fast. 4.

Non excepimus Nar, quia neutrum est, ut suo loco diximus, quamvis etiam apud Virgilium masculinum legatur: neq; Car, quoniam numero singulari inusitatum est. Lucar, avis nomen, nusquam est quod sciam, Vas, vadis corripitur:

Horat Serm. 1. Satyr. 1.

Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem est Vas Vadis producitur.

Mart: lib. 14.

Aretina nimis ne spernas vasa monemur.

Positiones Candax, Pharnax, non sunt in usu, sed Candace, candaces, vide Plin. lib. 6. cap. 29. à Græcis κάνδακη, vide Strabonem, Suidem, & in Act. Apost. tum græcè tum latinè eodem modo dicitur. Illud, Candacis Æthiopum dicant arcana: nusquam apud Juvenalem, quem videtur quidam citare, reperitur.

Pharnaces à Cicerone 11. ad Attic. vocatur, non Pharnax, Multa eum in Asia dicuntur morari, maximè Pharnaces. Et in proxima epistola, Pharnaces autem quoquo modo Aget: afferet moram. Eodem modo ab Hirtio bel. Alexandri tertio quoq; verbo dicitur Pharnaces cum paucis equitibus fudit. Miserit Pharnalis coronam auream: unde fit genitivus Pharnacis, ut Pylades, Pyladis, Trigranes, Trigranis. Idem, Quod sub imperio Pharnacis fuerat, unde Lucan. lib. 2.

Tygranemq́; meum, nec Pharmacis arma relinquas

Syphax apud antiquos penultimam producit.

Propert. l. 3. -- *victi monumenta Syphacis.*

Ovid. Fast. 6.

Postera lux melior, vincit Masanissa Syphacem.

Claudianus, qui Cæsarum Alcadij & Honorij ætate scripsit, eandem corripuit. κόραξ *Corax* & φύλαξ *Phylax* quorum posterius Latinis inusitatum est, addimus propter composita *Nycticorax* & *Arctophylax* quæ corripiuntur ut simplicia, quæ apud Græcos, sine ulla dubitatione correpta sunt. Lib. 1. Epig.

ῥῶ καὶ λάμβδα μόνοι κόρακος κολακάστι διϊσᾶ.

Hesiod. I. ἔργων καὶ ἡμέρων

ἐσθλοὶ ἐπιχθόνιοι φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Manilius l. 1. necessitate coactus Arctophylacam, penultima longa dixit.

Permeat Arctophylaca petens per terga Draconis.

Sunt namque quatuor breves continuæ: quanquam enim Græci Grammatici tradunt polysyllaba in ax, penultimam genitivi producere, ut ἱέραξ *hierax, credo tamen hæc duo simplicium naturam sequi. Idem docent dissyllaba masculina penultimam genitivi producere, si prior vocalis sit natura longa, ut* φαίαξ, θώραξ, *Phæax, thorax:*

thrax: hinc tamen excipitur θρώπαξ, dropax, & nonnulla alia, quibus non utuntur Latini. Longi addunt κόρδαξ, cordax, quamvis prior non natura sed positione longa, quod apud Aristophanem invenies. Excipiuntur & alia quorum rarius est usus apud Romanos, ἄνθραξ, anthracis, penultima producta ajunt quidam dicendum esse, cùm à Græcis corripiatur. Epigr. lib. 2. ...ρδειλους.
...ραγα ἐκ δάφνης παραβύεται ὁ στρατιώτης.

E.

E, Incrementum singulare tertiæ declinationis breve est: ut

Degener atque teres pulvis, cum funere nec, grex.

Ovidius.

Mille greges illi, totidémq; armenta per herbas Pascebant.

EXCEPTIO. I.

Genitivus, Enis, penultimam habet longam, ut Ren, Renis, Siren, Sirenis.

Et Iber, locuples, hæres, mercésq; quiésq;.

Lex, vernex, halec, ſeps, plebs, rex, inſup halex.

Martial.

Lib. 8. Munera qui tibi dat locupleti, Gaure, ſen que,
Si ſapis & ſentis, hic tibi ait, morere.

EXCEPTIO. II.

ITem peregrina in El, ut Michaël, Græca in Er, & E, ut Crater, Rha nes, tapes.

Virgilius.

Æneid. 7. Crateras magnos ſtatuunt, & vina co nant *Idem.*
-- ſimul enſe ſuperbum.
Æneid. 9. Rhamnetem aggreditur, qui fortè ta p bus altis
Exſtructus, toto proflabat pectore ſom

Iberia Regio eſt juxta Pontum, cujus incol beres dicuntur, vide Plin. lib. cap. 10 Ricim Ser, Byzer, numerantur inter græca in Er: po & Iber inter eadem numerari ὑμὴν ὑμέναιος *o à Græcis ſcribitur. Lege Ariſt. de Hiſt. an l. 3. c. 13. Hujus nominis obliqui non ſunt in u pud Latinos. Conſultò prætermiſimus quæ aut ſca ſunt, ut Manſues mãſuetis penultima produ aut nulla ſunt, aut vix reperiuntur, ut ſub*

ſucce

rex, aut Græcis tantùm usitata: ut ἡ μύρ-μηξ Myrmex.

I, vel Y.

I vel Y, incrementum singulare tertiæ declinationis breve est, ut

Ordo, pugil, carmen, cespes, cum sanguine, princeps,
Et chlamys, atque Chalybs, pollex---

Virgilius.

India mittit ebur, molles sua thura Sabæi. Georg. 1.
At Chalybes nudi ferrum --

EXCEPTIO I.

Genitivus Inis vel ynis, à nominibus Græcis, penultimam producit, ut Delphin, Phorcyn, Salamis.

Item Nesis Nesidis, Gryps Grypis, vibex, vibicis.

Glis gliris, dis, lis, Samnis, quibus adde Quiritem.

Virgilius.

Orpheus in sylvis, inter delphinas Arino. Eclog. 8.

Idem.

Eurymedontiadem Primum Salamina petentem. Æneid, 8.

Idem.

Idem.

Æneid. 6. Noctes, atq; dies patet atri janua Di

EXCEPTIO II.

NOmina Ix, vel Yx syllaba finita, nultimam genitivi habent long ut felix, felicis, bombyx bombycis.

Virgilius.

Æneid. 1. Vivite felices, quibus est fortuna per
iam sua.

EXCEPTIO III.

I Breve servarunt histrix, cũ fornice, va
, coxédixq;, cilix, phœnix, natrixq;, cali
Atq; calyx Danaũ, nectes Ericémq; nivé
Sardonychi sociatur onyx, pix hæret utr
Et salices, silices, larices. Sit Bebrycis an
Sed brevibus junges in Gis cúm patrius
Phryx Phrygis est testis. Mastix ma
amabit.

Lucanus.

Lib. 2. Armenios, Cilicàsq; feros Taur
subegi.

Idem.

Lib. 5. Nunc pice, nunc liquida rapuêre i
dia cera.

Pso

Psophis, idis non satis constet an producatur, enim Psophida accusandi casus, unde id in-gndum esset, legitur.

Stat Theb. 4.

vos idem ardor agros, & Psophida celsam.

Ovid. Met. 5.

sub Orchomenon & Psophida Cyllenémque. epuncta conjunctione Et, legunt Psophidaque sub Orchomenon Psophidáque Cyllenénque. Nesis controversia producitur. Stat. initio 3. Sylva-

Sylvâque, quæ fixam pelago Nesida coronat. Crenidis etiam longum est, ut Priscian. docet, sine veterum tamen testimonijs. Bebrycis, longum est apud Silium lib. 3. possessus Baccho sæva Bebrycis in aula. apud Val. Flac. l. 2.--procul effera virtus. Bebrycis & Scytici procul inclementia sacri. Bebrycius passima à poëtis corripitur; quare videtur correptio. Scandix, coccyx, mastix sit longa, inter brevia numerantur à nonnul-Primi carmen invenies apud Suidam in verbo Ξ

ικά μοι δόρ μητρόθεν δεδέγμεν☉.

ius jambicus, Secundi apud Athenæum,
ὗ κυγ' ἥ ὀλογίας πεμφηγίδας ἄλλοτε στά-
Tertij plurima apud Homerum Illud ϱ.

ἀλλὰ

ἀλλὰ σὺ μὲν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα Δέ
ubi Eustachius docet in obliquis, I, Longum natura.

Idem nomen ab Homero producitur, Ἰλίαδ, ε. Mastix, Mastichis à Sereno corripitur: à Gr μαστίχη μαστίχης, declinatur Mastiche, m ches, quo pacto doctiores loquuntur. Plin. li cap. 17. Sed mastiche quoque gemina est. Davi Hebræis scribitur per chirec caton, hoc est, I ve, quod facillimè cognoscitur, cùm habeant ante diximus, decem vocales, quinque longas tidémque breves. Quare si latinam declin nem ei demus, David, Davidis, videtur c pienda penultima, si Hebraicæ quantitatis h da sit ratio. Græci per jota scribunt Δαβίδ, intelligi non potest sitne brevis an longa se vocalis. Quare qui eam corripuerit, non det à fontibus: qui produxerit, consuetudin viet. Prior vocalis est Camez, hoc est, gum natura. Gadir, Punicum verbum ris facit penultima brevi, ut placet Priscian 6. cum numero multitudinis τὰ γάδειρα. diphthongum à Græcis scribatur, vide Strab & Suidam.

O.

O Incrementum singulare terti clinationis longum est, ut

Vnio, Sol, Telamon, candor vox atque sacerdos, Meta: 2.

Ovidius.

Regia Solis erat sublimibus alta columnis.

EXCEPTIO I.

Græca in On, quæ in obliquis habent Omicron, corripiuntur, ut Phile- n, Palæmon, Sindon, Agamem- , Iason, Amazon, & multa alia, quæ sunt discenda.

Virgilius.

Pulsant & pictis bellantur Amazones armis Æneid. 11.

Latini interdum N, litteram amit- t, ut Macedo, Macedonis, Agmem- Agmemnonis.

Statius.

Conclamat Danai, stimulàtque Agamemno volentes. Theb. 11.

Quæ verò per ω mega scribuntur, ga sunt, ut Simon, agon, Sidon, So- ,&c.

Si cui otium erit, pergratum fecerit tyroni- i litterarum ordine, quæ per Omicron scri- ur, ab ijs quæ habent ω secreverit, Senones, Vangio-

Vangiones, Lingones, Vascones, Teutones, sive Teutoni, Britones penultimam corripiunt.

Lucan. Lib 4.

Nos primi Senonũ motus, Cimbrúmq; ruentẽ &c.

Silius Lib. 8.

Et Clanis, & Rubico, & Senonum de nomine Sena.

Hic gaelæ Senonum pensatiq; improbus auri.

Arbiter ensis inest Quare illud Lucan. l. 1

Et Bitutrix, longisq; leves Saxones in armis:

Legendum est Axones. Idem Lucan. in eod.

Vangiones, Batavíq; truces &c.

Idem eodem.

Pugnaces picti cohibebant Lingones armis.

Iuven. in Saty. 15.

Vascones ut fama est, alimentis talibus usi

Produxére animas.

Sunt qui putent hoc nomen produci, atq; longè aliter hunc versum legant.

Vascones, fama est, alimentis talibus usi

Produxére animas.

Quod si ita legas, usos, & produxisse legendũ est. Qui hanc lectionem probant, videntur in Ptolemæo ἐνασκώμων per ω scripsisse: apud quem etiam leges σαν]ωνῶν: cùm Sanus, Santonicus semper corripiantur.

Lucan. Lib. 1.

-- gaudétq; amoto Santonus hoste.

Iuvenal, Satyr. 8.

Tempora Santonico velas adoperta cucullo. Itaq; *hæc à poëtis Latinis potius, quàm à Græcorum libris petenda sunt, in quibus facilè o, pro ω, & contrà ω, pro o. scribitur.*

Lucan. Lib. 15.

Cantaber exiguis, aut longis Teutonus armis.

Iuvenal. Satyr: 1.

Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones usquam.

Mart: lib. 11. produxit,

Quàm veteres baccæ Britonis pauperis: & quàm

Vectones, O, habet longum: Lucan. lib: 4.

Vectonésq; leves &c. Orion, O, habet commune in obliquis.

Virg. Æneid. 3.

Armatúmq; auro circumspicit Oriona.

Ovid. Met: 13.

Aut Helicen jubeo strictúmq; Orionis ensem.

EXCEPTIO. II.

GEnitivus in Oris à nominibus græcis, & latinis neutris, præter Os, oris, penultimam habet brevem: ut Nestor, marmor, ebur, corpus; quibus adduntur memor, arbor, lepur, & ex ποῦς ποδός, Pus podos, composita, ut tripus. Item, bos, compos, & impos.

Ovidius.

Meta. 13. Qui licet eloquio fidum quoq; Nestora vincat.

Virgilius.

In Epist. Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Composita sequuntur simplicium naturam: ut Bicorpor, tricorpor, quæ à Corpus fiunt: Dedecor, indecor ut volunt Grammatici, vel à Decus oris, vel à nomine adjectivo prisco hic, & hæc, & hoc, Decor, oris penultima brevi.

Nævius in carmine Bell. Pun.

Magnámq; domum, decoremq; ditem vexerant.

Salustius in 3.

Equis & armis decoribus cultus.

Idem in eodem.

Dedecores multi per ter terga ab hostibus cædebantur.

Virg lib. 7.

Non erimus regno indecores, nec vestra feretur

Vide Priscianum lib. 6. *Positiones singulares Dedecor, Indecor, non sunt usitatæ. Quid si apud priscos fuit adjectivum Decoris, decore, ut brevis & breve, unde indecoris, & dedecoris deducta sunt casu nominandi? Vide si vacat, quid de hac re, in Nominum generibus dictum sit. Marcipor, Publipor, & id genus cætera, ex, Puor, composita, jam exoleverunt. Ador, cujus obliqui vix reperiuntur, O, habuit commune apud priscos.*

Gar-

Gannius lib. 1.

Hic adoris dat primitias sibi sanguine libat.

Idem lib. 3.

Emicat in nubes nidoribus. Ardor, ardoris.

Vide Priscian. lib. 6.

Neutra comparativa sequuntur masculinorum quantitatem, ut Majus, majoris, minus, minoris penultima longa, ut major, minor.

EXCEPTIO III.

COrripiuntur etiam Cappadox, præcox, & quæ consonantem habent ante s, ut scrobs, Aetiops, Dolops: præter Cyclops, Cercops, hydrops.

Martial.

Cappadocum sævis Antistius occiditoris
Rusticus, ô tristi crimine tetra nócens. Lib. 9.

Virgilius.

Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat Achilles. Æneid. 2.

Ovidius.

Tela reponuntur, manibus fabricata Cyclopum. Meta. 2.

Celox celocis penultimam producit. Varro in Bimargo: Nautæ remivagam movent celocem. est carmen hedecasyllabum. Vide Nonium Marcel. de genere navigiorum.

Cercops usitatum est,

Ovid. Met. 14.

Quippe Deûm genitor fraudem, & perjuria quondam
Cercopum exosus &c.

Conops. Myops inusitata sunt Latinis.

V.

V Incrementum tertiæ declinationis breve est, ut

Dux, Ligus, & pecus, intercus, cum præsule turtur.

Virgilius.

Magnanimósque duces, totiusque ordine gentis
Mores, & studia, & populos, & prælia dicam.

EXCEPTIO.

INterrogandi casus Udis, uris, & utis, penultimam habent longam: ut palus, paludis: tellus, telluris: fur, furis: virtus, virtutis. Quibus addenda sunt Pollux, lux, & frugis, frugi, & cæteri obliqui.

Virgilius.

Georg. 4. Quid domini facient, audent cúm tali fures?

Tibul

Tibul.

Luce sacra requiescit humus, requiescit arator. Eclog. 3.

Redux, tradux, penultimam corripiunt, ut Dux.

Virg. 1. Æneid.

Namq; tibi reduces socios, classémq; relatam.

Cornelius Severus, seu quicunq; ille fuit, in extrema Ætna traduce materia, & terris per proxima fatis. Volux proprium, ut Priscianus lib. 6. ait, corripitur, sed nullo testimonio id confirmat. Saul v, habet longum natura apud Hebræos, scribitur enim per Vau surêc, quæ vocalis perpetuò longa est: à Græcis per diphthongum, σαούλ: quare jure optimo producetur: Si tamen apud viros doctos brevem legeris, eos venia dignos putato: nam & Græci poëtæ easdem syllabas modò corripiunt, modo producunt, quod apud Nonium in voce ἀμὴν Amen experieris: & in Phalac apud Gregorium Nazianzenum de Genealogia Christi Domini nostri, idq; in eodem versu. Græci præterea σόδομα Sodoma per Omicron scribunt, cùm Hebræi per Cholem, hoc est, suum ω mega scribant. Iidem Hebræi Emmanuel per U, longum, & Græci per diphthongum ἐμμανουήλ scribunt: nemo tamen Emmanuel penultima longa pronuntiat, imò verò interdum etiam à doctis poëtis corripitur.

De incremento plurali Nominis.

 Penul-

PEnultima genitivi, vel dativi pluralis numeri, dicitur Incrementum plurale, cùm uterq; casus longior est nominativo ejusdem numeri: ut Musæ, musarum; Ambo, amborum, ambobus: Qui, quorum, quibus: Res, rerum, rebus.

Præceptum I.

A, E, O, Incrementa multitudinis longa sunt: ut Quarum, harum, ambabus, Rerum, rebus, Horum, quorum.

Ovidius.

De Ponto 4. Cùm tamen à turba rerum requieverit harum.
Ad vos mansuetas porriget ille manus.

Virgil.

Æneid. 1. At Capys, & quorum melior sententia menti.

Præceptum II.

I, & V, incrementa multitudinis corripiuntur: ut Quibus, tribus, montibus, lacubus.

Virg

Virgil.

Montibus in nostris solus tibi certet Amyntas. Eclog. 3.

Ovidius.

Præmia de lacubus proxima musta tuis. Fastor. 4.

DE VERBORVM INCREMENTO.

Quid sit Incrementum verbi.

Ecunda persona singularis, modi Indicativi norma est, ad quam verborum incrementa diriguntur: cui si verbum sit æquale, nullũ erit incrementum, ut Amat amant, quia dissylla-ba sunt, sicut Amas, quæ norma & regula est incrementorum, nullum habet incrementum. Sin verbum longius sit una Syllaba, unum habebit incrementum, ut Amamus, Amatis, quorum penultima incrementum est: nam ultima nunquam dicitur incrementum. Si duabus syllabis norma Superetur, duo erunt incrementa, ut amabitis, a-

mabamus. Si tribus, tria, ut amaverimus, amaveramus. Si deniq; quatuor, totidem erunt incrementa, ut Audiebamini.

In verbis deponentibus fingenda est vox activa, ad quam verborum incrementa dirigantur.

Vltima syllaba, ut modo diximus, nunquam est incrementum: prima verò est, si norma ipsa sit monosyllaba, ut Das, Fles: Damus, datis, dabam, dare, & cætera dissyllaba unum habent incrementum: eodem modo Flemus, fletis, flebam, flete, &c.

Præceptum I.

A, In omni verborum incremento producitur: ut Stabam, stares, properamus, docebamus, audiebamini, &c.

Virgil.

Æneid. 2. Trojáque nunc stares, Priamique arx alta maneres.

Ovidius.

Meta. 10. Serius aut citiús metam properamus ad unam.

EX-

EXCEPTIO.

A Primum duntaxat incrementum, verbi do, das corripitur, ut Damus, dabunt, dare: ob quam causam pronuntiamus circùndamus, circùndabunt, circùndare: Venundabo, venundare, & cætera penultima brevi.

Virgilius.

His lacrymis vitam damus, & miserescimus ultro. Æneid. 2.

Ovidius.

Iussit & ambitæ circundare littora terræ, Meta. 1.

Præceptum II.

E, in omnibus verborum incrementis producitur: ut Flebam, rebar, lacereris, docerem, legerunt.

Ovidius.

Flebat Aristeus, quód apes cum stirpe necatas. Fast. 1.
Viderat inceptos destituisse favos.

Æneid. 6.

Virgil.

Sic equidem ducebam animo, rebárque futurum. Lib. 1.

Martial.

Dædale Lucano cúm sic lacereris ab urso

Quàm cuperes pennas nunc habuisse tuas.

EXCEPTIO. I.

E Ante R, breve est in quovis præsenti & imperfecto tertiæ conjugationis: ut Cognoscere, legerem, legeremus, legeretis vel legêre.

Reris tamen vel Rere, producitur, ut loquereris, prosequerere.

Virgilius.

Eclog. 4. Incipe parve puer risu cognoscere matrem.

Martialis.

Lib. 5. Illud, laurigeros ageres cùm læta triumphos.
Hoc tibi Roma caput, cum loquereris erat.

Ovidius.

Trist. 1. Tantàne te fallax cepere oblivia nostri,
Afflictumque fuit tantus adire timor.
Vt neque respiceres, nec solarere jacenten
Dure, nec exequias prosequerere meas

EXCEPTIO. II.

E, Ante Ram, Rim, Ro, corripitur, u Amaveram, amaverim, amavero Feceran

Feceram, fecerim, fecero.

De cæteris personis idem esto judicium, Amaveris, amaverit, amaverimus, amaveritis: Fecerimus, feceritis.

Ovid.

Fecerat exiguas jam Sol altissimus umbras. Meta. 3.

EXCEPTIO III.

BEris & Bere semper corripitur: ut Celebraberis, vel celebrabere, mordeberis vel mordebere.

Virg.

Semper honore meo semper celebrabere donis. Æneid. 8.

Ovidius.

Tu cave defendas, quamvis mordebere dictis. Trist. 2.

APPENDIX

POëtæ in præterito Indicativi, E, litteram ante Runt, syllabam pro suo jure interdum corripiunt.

Virgilius.

Obstupui, steterúntq; comæ, & vox faucibus hæsit. Æneid. 3.

Hora.

Horatius.

Epist. 1. Dij tibi divitias dederunt, artémque fruendi.

Silius.

Lib. 8. Terruerunt pavidos accensa Ceraumnia nautas.

Præceptum III.

I, In quovis verborum incremento corripitur, ut linquimus, amabimus, audiebamini. Virg.

Æneid. 3. Linquimus ortygiæ portus, pelagoque volamus.

EXCEPTIO.

PEnultima præteriti in IVI, longa est ut Petivi. Et primum incrementum quartæ conjugationis, ut ibam, ibo, ito, subimus. venimus, reperimus præsentis temporis.

Virgilius.

Æneid. 2. Cessi & sublato montem genitore petivi

Idem.

Æneid. 6 Tu ne cede malis, sed contra audentior ito

Idem.

Æneid. 3. Iungimus hospitio dextras, & tecta subimus.

Hæ:

Hæc etiam I, longum habent, Nolito, nolite, nolimus, nolitis, velimus, velitis, simus, sitis, & quæ ex ipsis componuntur, ut possimus, &c.

Ovidius.

Et documenta damus, qua simus origine nati. Meta. 1.

Idem.

Si quis ut in populo, qui sitis, & unde requirat. De Ponto 4.

APPENDIX I.

IMus, in præterito penultimam corripit, ut vénimus, repérimus, compérimus.

Virgilius.

Non nos aut ferro Lybicos populare penates. Æneid. 1.
Venimus, aut raptas ad littora vertere prædas.

APPENDIX II.

TEmpora conjunctivi modi syllabis Rimus, & Ritis finita, habeàntne penultimam brevem, an longam.

Gram-

Grammatici certant, & adhuc sub iudice lis est,

Non solum recentiores, sed etiam veteres, Diomedes enim docet, præteritum breve esse, futurum verò longum. Probus utrunque longum esse affirmat. Quare cùm versus facies poëtas optimos imitaberis, qui Ri, syllabam modò corripiunt, modò producunt prout versus postulat. Sin tibi aliquid recitandum erit, ne sermonem des auribus, consuetudini regionis servies.

Præceptum IV.

O In verborum incrementis semper producitur, ut facitote.

Ovidius.

Meta. 5. Cùmque loqui poterit, matrem facitote salutet.

Præceptum V.

V In verborum incrementis ubique corripitur, ut Sumus, Possumus, Volumus.

Hora,

Horatius.

Nos numerus sumus, & fruges consume-
re nati. Epist. 1.

Idem.

Si patriæ volumus, si nobis vivere cari. Ibidem.

Composita ex verbo dandi, diligenter tyronibus sunt explicanda: solent enim in ea frequenter impingere, primum tantùm incrementum breve est, cætera longa: ut dabamus, dederamus. Rebar à verbo deponenti, Rero, fingenda est, ut diximus, vox activa, ut Reo, res, rebam, &c. Præceptiones illæ generales, quas initio, posuimus, ubique servandæ sunt: quare præteritum Dedi, priorem, ut ibidem dictum est, brevem habet, quamvis incrementi ratio postulet ut producatur. Verbum solarére, quod est in prima exceptione secundi præcepti, non facit ad rem sed tantum prosequere, quod est tertiæ conjugationis. Ne putent novi poëtæ sibi licere, E, ante Runt syllabam, corripere, id enim claris illustribúsque tantùm concessum est.

Tibul. lib. 2.

Nec cithara, intonsæ, profuerúntq; comæ.

Virg. Georg. 2.

Miscuerúntq; herbas, & non innoxia verba.

De Rimus & Ritis, quæ Grammaticis semper rixandi casum dederunt, sic scribit Diomedes lib. 1. De modis verborum, In subjunctivo, numero plurali, uniformem declinationem perfecti & futuri

turi temporis, accentus distinguit. Perfectum enim accentu acuto declinatur: futurum circumflectitur. Probus Instit. Artium, sive libro priore, ubi de penultimis, ultimisq; verborum syllabis agit, Adjunctivo, inquit, modo, &c. Perfectum tempus numeri singularis, in omnibus personis omnium conjugationum, penultimas ultimásq; syllabas breves habet, ut cùm clamaverim, clamaverit &c. Plurali autem numero, in omnibus quatuor conjugationum modis, personæ duæ, prima & secunda, penultimam semper producunt, ultimam verò corripiunt. Deinde ubi de futuro subjunctivi agit; Plurali, inquit, numero, prima & secunda persona omnium conjugationum, penultimam longam, & ultimam brevem habent, ut Clamaverîmus, Clamaverîtis: monuerîmus, monuerîtis: audierîmus, audierîtis: dixerîmus, dixerîtis. Idem in eodem libro cap. de productione vel correptione syllabarum; præteritum adeò apertè docet producendum esse, ut Barbarismi eos condemnet, qui id corripiunt: Sunt, inquit, aliquæ syllabæ apud Virgilium, quæ necessitate metrica, cum vitio Barbarismi, qui apud Poëtas Metaplasmus appellatur, contra rationem corripiuntur, Sunt aliquæ, quæ cum breves sint, necessariò producuntur. Corripiuntur in his.

Matri longa decem tulerunt fastidia menses.

Item, -- *hic illius arma:* Et, *Ipsius ante oculos:* mediam syllabam pronominum, cùm sit longa, corripuit.

corripuit. Item, Obstupui, steterúntq; comæ: Te, syllabam longam in verbo, corripuit.

Idem,

Egerimus, nosti, & nimium meminisse necesse est:
Ri, syllabam longàm, corripuit. Hæc ille. Servius explicans hunc ipsum locum Virg. l. 6.

Namq; ut supremam falsa inter gaudia noctē
Egerimus, nosti, & nimium meminisse necesse est:
Ri, inquit, metri necessitate corripuit.

Itaq; probus & Diomedes, futurum longum esse sine controversia affirmant. Probus & Servius etiam præteritum: à quibus dissentit Diomedes: quorum autoritas ea est, ut tantas lites non nisi Palæmon aliquis possit componere.

Nunc quò rés fiat planior, aliquot testes citabimus. Ennius.

Non mi aurum posco, nec mi pretium dederitis.

Ovid. de Pont. lib. 4. Eleg. 5.

Cùm gelidam Thracen, & opertum nubibus Æmon.
Et maris Jonÿ transieritis aquas.

Ibidem.

Copia nec vobis, ullo prohibente, videndi.
Consulis, ut limen contingeritis erit.

Idem Metamorph: 6.

Haustus aquæ mihi nectar erit, vitàmq; fatebor
Accepisse simul, vitam dederitis in undis.

Catull.

Dein cùm milia multa fecerimus.

Hæc omnia futuri sunt temporis, & penultimam producunt, Idem lib. 5. Met: *Videritis, penultima brevi dixit.*

Mentiar, obscurum nisi nox cùm fecerit orbẽ,
Nuper honoratas summa mea vulnera cœlo
Videritis stellas illic, ubi circulus axem, &c.

Metri necessitate, Ri, corripuit, neque enim Heroicus versus Cretium recipit. Qui Diomedis sententiam tuentur, fatentur quidem videritis futurum esse, non tamen profectum ab eo futuro, cujus prima persona singularis, Ro syllaba, terminatur, sed Rim. Hic reducenda sunt in memoriam, quæ in verborum conjugatione de varia positione futuri Conjunctivi diximus: Exit enim tum in Ro, tum in Rim.

Terent Andr:

-- ut si inde te exemerim, ego pro te molam.

ibidem.

-- certè si resciverim.

Eunuch.

- si id fecerim.

Videm. ibidem *si vacat, integros versus.*

Plautus Pseud.

- si argentum attuleris, cum illo fidem perdiderim. Ibidem.

Quis igitur argentum reddet. si dederim tibi?

Qui igitur Diomedis opinionem defendunt, a-
junt futurum, cùm breve reperitur, fieri non i-

futu-

futuro in Ro, sed in Rim: quod ut positione consentis cum præterito perfecto, sic etiam quantitate congruit. Est & alius locus Ovidij de Ponte 4. eleg. 5.

Hæc ubi dixeritis, servet sua dona, rogate;
Sic fuerit verstræ causa peracta viæ.

Nec video, cur, Dixeritis, non sit etiam futurũ. An non dicitur bene latinè, Ibi hæc dixero, finem dicendi faciam? Mihi sanè nullum succurrit carmen, in quo Rimus, aut Ritis, apertè sit præteriti temporis, excepto Virgilij, quo fortasse adductus Diomedes præteritum corripi affirmat: cùm tamen Probus & Servius (ut diximus) id metri necessitate factum esse doceant. Neque qui in contraria sunt sententia, eam testimonijs confirmant Sunt qui arbitrentur, tam præteritum quam futurum, propter multarum brevium syllabarum continuationem, interdum à poëtis necessariò produci. Cum quibus nullus veterum Grammaticorum, quod quidem sciam, facit. Certè Catullus nulla necessitate coactus, Fecerimus penultima longa dixit: recipit enim Hendecasyllabum carmen, secundo loco dactylum. Alij deniq; credunt, utrunq; tempus corripiendum, quod plerique omnes hac ætate sic pronuntient, quibus libentissime accederem, si id aut Ciceronis, aut Quintiliani ætate factum esse probassent. Verisimile profectò est. Probi, Diomedis, ac Servij ætate, multò puriorem, quàm hac nostra, fuisse

pronuntiationem. Quod si is Probus est, cujus Martialis, Plinius, & Gellius meminerunt, utrumque sine ulla controversia longum est.

DE PRIMIS ET MEDIIS SYLLABIS.

Syllabæ aut primum, aut medium, aut ultimum locum occupant. Quæ adhuc dicta sunt, præcipuè spectant ad primas & medias cognoscendas, Exaudiverimus, exempli causa primam longam habet, positione, secundam diphthongo: cæterarum trium cognitio ad verborum incrementa spectat. Si quando ergo prima vel secunda syllaba occurret, tum ad præcepta illa universa confugies, tum ad nominum & verborum incrementa, in quibus tanquam in sedibus ac locis quibusdam, syllabarum dimensio latet, quos paratos & expeditos habere oportet. Quod si ubi diligentiùs requesieris, non apparuerit, experire, num pronuntiatione tenoreq; possis eam indagare. Fingamus ante penultimam verbi Invideo, quod quatuor syllabis constat, tibi negotium facessere: excogita quo pacto fiat trisyllabum, atq; in accentu cognosces sitne brevis an longa, Invides, invidet Vides ut accentus syllabæ brevitatem aperuit? Idem in verbis

Peto, paro, loquor; & similibus, quæ ex duabus constant, faciendum est: quæ trium syllabarum fient, si præpositiones addas, ad hunc modum, Repeto, Comparo, Alloquor. Deprehenditur etiam syllabarum quantitas analogia, atque similitudine. Scis Amabilis, verbi causa, secundam syllabam habere Longam, dices Formidabilis, penetrabilis, lacrymabilis, & cætera eidem similia, eandem producere. Compositio etiam & Derivatio, de quibus suprà actum est, syllabarum brevitatem longitudinémque detegunt. Quòd si his omnibus adhibitis remedijs, hæresis, ne animo concidas, superest poëtarum autoritas, qua suas præceptiones fulciunt Grammatici. Ignoras, Meta, exempli gratia, Sudo, Studeo, habeântne primas breves an longas: ungues arrodenti, capútque perfricanti, Horatius opem feret.

Qui studet optatam cursu contingere metam,
Multa tulit, fecitque puer, sudavit & alsit.

Quæ, cùm ita sint, quam plurima carmina optimarum poëtarum memoriæ sunt mandanda, versus sæpißimè scribendi: quæ exercitatio multò faciliùs & certiùs te syllabarum rationem docebit, quàm de primis & medijs, Syllabis præceptionum multitudo propè infinita, in quibus sæpe aliter citantur versus quam à poëtis scripti fuerint, interdum alij pro alijs testes proferuntur. Quæ præceptiones ne nos in errorem inducant, diligenter cavendum est. Citantur enim sæpe

poëtæ aut recentiores aut vetustiores, quàm ut eis fides habenda sit. Cæterorum testimonia non raro depravata ac corrupta proferuntur. Quare cui de primis & medijs syllabis, privatas præceptiones tradere in animo erit, secum cogitet, nihil ad hunc diem de ipsis, à Grammaticis traditum esse, evolvatq; ipse summa cura ac studio poëtas omnes classicos. Nam si ijsdem testimonijs contentus erit, quæ ab alijs afferuntur; sæpenumero, se falsum fuisse experietur.

Sed hæc penè totam hominis, non solùm otiosi, sed etiam doctissimi, vitam requirunt.

DE

DE VLTIMIS SYLLABIS.

SYLLABÆ, quæ ultimum locum tenēt, partim positione, ut Prudens, præcox: partim diphthongo ut Musæ: partim privatis præceptionibus cognoscuntur, de quibus nunc agendum est.

A, in fine.

A Finita longa sunt, ut Memora, contra, ultra, antea, triginta, quadraginta, quinquaginta, &c.

Virgilius.

Musa mihi causas memora: quo numine læso — Æneid. 1.

Idem.

Æolus hæc contra. Tuus ô regina quid optes. — Ibidem.
Explorare labor, mihi jussa capessere fas est. *Idem.*
Triginta capitum fœtus enixa jacebit. — Æneid. 8.

EXCEPTIO.

CORripe Eia, ita, postea, quia. Item casus omnes in A, ut Anchora, vela. Præter ablativum, ut de prorâ : & vocativos græcos, ut ô AEnea, ô Atla, Calcha, Palla.

Virgilius.

Æneid.11 Non ita me experti Bitias & Pandarus ingens.

Idem.

Æneid.3. Anchora de prorâ jacitur, stant littore puppes.

Idem.

Ibidem. Tendunt vela noti: fugimus spumantibus undis.

Idem.

Æneid.11 Non hæc ô Palla dederas promissa parenti.

Idem.

Æneid.3. Quid miserum Ænea laceras ? jam parce sepulto.

Proponimus pueris ediscenda quæ certa atq; usitata sunt. Contra, nonnunquam corripitur.

Manilius lib. 2.

Contra, jacet Cancer patulam distentus in alvum

Valerius Flaccus lib. 8.

Contra Tartareis Colchis spumare venenis.

Con-

Contráq; lethæi quassare silentia rami,

Perstat.

Vltra, frustra, apud veteres classicósq; poëtas producuntur.

Iuvenal: Satyr. 2.

Vltra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum.

Virg: Æneid. 4.

Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.

Sunt qui credant Triginta, Sexaginta, & cætera hujus positionis, ambigua esse, quod Martialis præcipuè versus docent, lib. 5.

Muina quòd nobis ter quinquaginta dedisti.

Idem lib. 12.

Sexaginta teras cùm limina mane Senator.

Sed qui longam esse affirmat, priore loco, Quinquagena: posteriore, Sexagena legunt. Martialis ipse alibi ultimam solent producere lib. 5. in Fabianum.

Hoc per triginta merui Fabiane Decembres.

Idem lib. 7.

Cùm sexaginta numeret Cessellius annos.

Idem lib. 10. ult. Epig.

Triginta mihi quatuórq; visos.

Idem lib. 11. ad Fabullum.

Triginta propè jam diebus una est.
Nobis pagina vix peracta i sic est.
Cum cœnare domi poëta non vult.

Illud Manilij lib. 2. *cùm illis magis videtur facere.*

Ter triginta quadrum partes per sydera reddunt.

Idem tamen eodem libro produxit:

Triginta duplices partes, pars tertia deerit.

In eodem.

Et quinquaginta regum regémq; patrémq;.

Rhemnius Fannius, De ponderibus & mensuris, sexaginta apertissimè corripuit.

Cecropium superest post hæc docuisse talentum,
Sexaginta minas, seu vis sex millia drachmas.

Sed hæc hactenus.

Eja, Valer. Flac. corripuit, (quem imitandum puto) lib 8.

Quærenti tunc deinde viam, qua se arduus Heros
Ferret ad aurigeræ caput arboris: eja per ipsum
Scande age, & adverso gressus ait, imprime dorso

Probus Inst. Artium, ubi de ultima adverbiorum syllabis agit, Eja inquit, constare spondeo. sed in versibus, quibus id confirmat, A, per synalœpham evanescit; Eja age segnes &c: Sidonius A, produxit, sed non est claßicus. Postea & antea, ajunt quidam corripi, cùm tanquam præpositiones suos casus habent, post ea, ante ea, alioquin adverbia esse, & produci. Mirum est eos non tradidisse idem de particulis Præterea & Interea. Postea certè malim corripere, cæteras producere: neque veteribus in mentem arbitror hoc discrimen venisse.

Ovid 1. Fast.

Postea mirabar cur non sine litibus esset
prima dies,

Hora

Horatij carmen in Epod. Ode 9.

Romanus heu postea fugabitis:

quo probant A, longum esse, depravatum est, sic enim legitur in correctis libris.

Romanus (eheu posteri negabitis)

Horat. in Epod od. 11. *Pecti nihil me sicut antea juvat. Est senarius jambicus. Reliqua non egent testimonijs. Puta, adverbium eandem videtur producere: nam illud Persij Saty. 4. quid deinde loquere? Quirites.*

Hoc putà non justum est, illud malè, rectiùs istud:

Puto, corrigunt viri docti: quamvis ætate Prisciani quidam, Puta legerint. lib. 15. ubi de adverbijs litterarum ordine agit, A, inquit, terminantia, vel primitiva sunt, ut Ita, quod solum, A, correptam habuit: quamvis quidam, Putà, quoq; adverbium esse accipiant, ideóq; Persium id corripuisse, ut:

Hoc putà non justum est illud malè, rectiùs istud:

Vel composita, ut Præterea, Interea, Postea, Antea, quæ omnia producunt A terminalem. Hoc fortasse loco adducti Grammatici ajunt. Postea non esse adverbium, quando ultimam habet brevem.

Nonnulla græca nomina casu nominandi producuntur, sed ferè cæsuræ beneficio, ut Nemea, Tegea, Melea, Amalthea:

Statius lib. 4.

Dat Nemea comites, &c.

Ibidem.

Ibidem.

Ne facilis Nemea latas evolvere vires.

Ibidem.

Non Tegea non ipsa Dea vacat alite velox.

In eodem.

Quos Pilos & dubijs Malea vitata carinis.

Fast.: Ovid. 5.

Nais Amalthea Cretæa nobilis Ida.

Eadem, sexto casu apud poëtas videtur corripi, verùm longè aliter se res habet, nam in unam syllabam longam coalescunt E, & A.

Virg. Æneid. 10.

Una eadémq; via sanguis animúsq; sequuntur. Et Calphur. Eclog. 4. Rupe sub hac eadem, quàm plurima pinus obumbrat. Græca nomina, de quibus hîc agitur, masculina sunt in As primæ, vel tertiæ declinationis, Æneas ô Ænea.

Virgilius 10.

-- vigiláśne Deûm gens

Ænea? vigila, & velis immittere rudentes.

Meta. Ovid. 4.

Tempus Atla veniet, &c.

Virg: Æneid. 3.

Conjugio Anchisa Veneris dignate superbo. non huc spectat: A, enim breve est, sed producitur cæsuræ beneficio, ut in illo ejusdem.

Æneid. 3.

Si pereo, manibus hominum perijsse juvabit. Neq; Anchisa, à nominativo Anchises, sed Anchis

bisa sit. Veteres enim, ut Quintilianus lib. 1. ap. 5. docet. AEnea, Anchisa dicebant recto asu, pro Æneas, Anchises. Ne, inquit, in a, uidem atq; s, litteras exire temere masculina raeca nomina, recto casu patiebantur: ideóque, apud Cælium legimus Pelia cincinnatus: & pud Messalam.

Benefecit Euthia, & apud Ciceronem, Heragora: ne miremur, quod ab antiquorum plerisq; Ænea & Anchisa sit dictum, hæc ille. Atria ab Horatio pro Atride dictum est.

Serm: Satyr. 3.

Nequis humasse velit Ajacem, Atrida vetas cur; idèsne Atrida ultima brevi; Velit, in eodem armine ultimam producit, propter cæsuram, & odem loco, quo Anchisa apud Virgilium, qui more veterum Anchisa, æ, solet declinare, lib. 7. Tum satus Anchisa delectos ordine ab omni. Si ræcè declinasset, dixisset, Anchise, ut Priscianus lib. 7. legit. Hallelujah ultimam apud Hebræos habet longam: scribitur enim per Cames, oc est A, longam, & I, consonantem: neq; mirum st, si à Prudentio corripiatur.

Amen reddidit, alleluja dixit.

Hendecasyllabon est: metiuntur enim Græci & Latini sæpe Hebræa verba potius græcis latinisq; batijs, quam Hebraicis.

E, in fine.

E,

E Littera finita corripiuntur, ut Nate, fuge, pone, pene, nempe.

Virgil.

Æneid. 1. Heu fuge nate Dea, teq; his, ait, eripe flammis.

Idem.

Eclog. 9. Penè simul tecum solaria rapta Menalca.

Martialis.

Lib. 9. Lege nimis dura convivam scribere versus
Cogis Stella: licet scribere, nempe malos.

EXCEPTIO I.

PRoducuntur omnia primæ & quintæ declinationis: Anchisiades ô Anchisiade, Calliope, re, die, & quæ inde oriuntur, ut quare, hodie, quibus add. Fame, Cete, Tempe.

Virgilius.

Æneid. 6. Tros Anchisiade, facilis descensus Averni.

Idem.

Æneid. 7 Vos ô Calliope precor aspirate canenti.

Marttial.

Lib. 10. Non venias quare tam longo tempore Romam.

Lucan:

Lib. 7. Aut hodie Pompejus erit miserabile nomen.

Vir-

Virgilius.

Objicit, ille fame rabida tria guttura pandens. Æneid. 6.

EXCEPTIO II.

Tem verba Imperativi modi, numeri singularis, secundæ declinationis, t Vide, habe.

Horatius.

Vade, vide, cave, ne titubes, mandatàq; frangas. Epist. 1.

Martial.

Quæ tua sunt, tibi habe: quæ mea redde mihi. Lib. 10.

Cave, ferè corripitur.

Ovidius.

Tu cave defendas, quamvis mordebere dictis. Trist. 1.

Idem produxit alibi.

Nate cave, dum résque sinit tua corrige vota.

Sunt etiam longa monosyllaba, ut le, te, se: Exceptis conjunctionibus ncliticis Que, ne, ve: Et syllabacis adctionibus Pre, Ce, Te, ut suapte his, e, tute.

Vir-

Virgilius.

Æneid. 1. Tantàne vos generis tenuit fiducia vestri?

Horatius.

Epist. 1. Néve putes alium sapiente bonóq; beatum.

Horatius.

Serm. 1. Satyr. 4. Hinc omnis pendet Lucilius hosce se-
quutus.

Lucret.

Lib. 1. Accipe præterea, quæ corpora tute neces-
se est Confiteare.

EXCEPTIO III.

Longa præterea sunt ferè, fermè, o-
he, & adverbia à nominibus secun-
dæ declinationis profecta: ut placidè,
valdè, minimè, summè, Præter benè
& malè.

Juvenalis.

Satyr. 6. Nulla ferê causa est in qua non fœmi-
litem Moverit.

Idem.

Satyr. 13. Mobilis & varia est ferme natura ma-
rum. *Mart.*

Lib. 4. Ohe jam satis est, ohe libelle.

Idem.

Lib. 7. Excipe solicitos placidè, mea dona, libell s

Idem.

Nihil bene cum facis, facis attamen o- Lib. 2.
mnia bellè.

Horatius.

Et malè tornatos incudi reddere versus.

APPENDIX.

Facilè, etiam cùm est adverbium corripitur; nam adjectiva tertiæ declinationis, cùm in adverbia transeunt, ultimam habent brevem, ut sublimè, suavè, dulcè.

Virgilius.

Cantantes sublimè ferent ad sidera cigni. Eclog. 9.

Idem.

Ipse sed in pratis aries jam suavè rubenti Murice. Eclog. 4.

De Græcis primæ declinationis nulla est controversia: Alcides, ô Alcide, ô Libye, Calliope, Penelope & id genus cætera, hic more Grammaticorum vocamus primæ declinationis, Quamvis ad nullam Latinorum spectent, ut suo loco dictum est.

Mart: lib. 9.

Alcide Latio *nunc agnoscende Tonanti.*

Idem lib. 8.

Unde tuis Libye tam felix gloria sylvis?

Et in Ablativo, Lucan. lib. 8. Signaq; ab Euphrate cum Crassis capta sequentem. Nam

Euphrates, æ, ab eodem Lucano declinatur eodem lib.

Euphraten & adhuc securum à Cæsare Tigrim

Et Propert. lib. 4.

Ire per Euphraten ad tua busta licet.

Stat: Theb. 1.

Opposito rapidam Pylade vitasse Megæram.

Si verò, Es, finita, ad tertiam Latinorum transeant, ut Orestes Orestis, Pilades, is, Euphrates is, acinaces, is, tunc ultima ablativi brevis erit:

Valerius Flac lib: 6.

Insignis manicis, insignis acinace dextro.

quorum vocativus, ut opinor similis est recto: ô Pylades, ô Euphrates, ô Orestes

In illo carmine Ovidij Trist. 1. Eclog. 4.

Ut foret exemplum veri Phocæus amoris,

Fecerunt furiæ tristis Oresta tuæ:

non Oreste, sed Oresta, legitur: Sic Seneca in Agamem.

Aggrediar, & te Oresta furabor libens.

Et enim Græca primæ declinationis της, sylla[ba] finita, casu vocandi in τα, exeunt: ut προφήτης ὦ προφῆτα, Ορέστης, ὦ Ορέστα.

Idem in Thyest.

Bonum est Thyesta, quód mala ignoras tu[a].

Valer. Flac:

Non te Æeta pater Generi, aut Sol magn[us]

pudebit: Ab Aetes, quo sæpe utitur. Neq; iu[...]

Martial: lib. 2. *Humanè facis, Herme, non super[*bè*]*

bè: ab Hermes, fit, ſed ab Hermus, ut docet ipſa inſcriptio. Achille tamen & Vlyſſe, cum ultimam habeam brevem, ſuſpicor vocativos eſſe priſcos, ab Achilleus ò Achillee, Ulyſſeus ò Ulyſſee, ultimo, E, rejecto: Aut certè ex vocativo Græco Achilleu, Ulyſſeu, U, literam abjectam eſſe. In nominum declinatione Priſcianum ſequuti diximus vocativos Ulyſſe, Achille, more Dorico factos eſſe, Chreme tamen & Lache, & quæ apud Græcos tum quintæ tum primæ declinationis ſunt, crediderim longa eſſe, ὦ χρέμη ὦ λάχη, Unum duntaxat quod ſciam, eſt carmen Propertij lib. 4. extremo, quo Achille, ultimam corripere probemus; quòd tamen pluris faciendum eſt, quam Priſciani conjectura.

Et perſen proavi ſimulantem pectus Achillis,
Quique tuus proavus fregis Achille domos.

Horat: 2. Serm: Satyr: 5.

Et genus, & virtus niſi cum re vilior alga eſt.

Fames, apud Priſcos quintæ fuit declinationis: vide Gellium lib. 9. cap. 14 Cete, Tempe, & mele, (quorum ultimum, quia parum uſitatum eſt, omiſi) à Græcis ſcribuntur per η, ſive E, longum, de quibus etiam in nominum genere dictum eſt. Vide, ferè ultimam corripit, cum ei particula Sis, adjungitur.

Perſius Saty. 1.

Sed quid opus teneras mordaci radere vero
Auriculas? vide ſis ne majorum tibi forte.

Rarius per se positum: Val. Flac: lib. 15.

-- ille profundo,

Incumbens Odrussa mero: vide lata comantem
Pectora, & ingenti turbantem pocula barba.

Vale, nonnunquam etiam breve est.

Ovid. Trist. 1.

Idq; quod ignoti faciunt, vale dicere saltem.

Cùm priscis seculis multa verba, quæ hodie sun declinationis secundæ fuerint tertiæ, non mirun est si aliquando à poëtis correpta inveniantur Valde, ut ajunt, pro validè, dicitur media sylla ba extrita.

Martial: lib. 5.

Hoc valde vitium periculosum est.

I, in fine.

I Vocali terminata Longa sunt, ut Classi, fieri,

Virgilius.

Æneid. 6. Sic fatur lacrymans, classique immitti habenas.

Martialis.

Quàm vellem fieri mens libellus.

Lib. 8.

EXCEPTIO.

Corripe Nisi, quasi: & Græca, quæ

I, vel Y, exeunt, ut Palladi, Daphni, moly.

Ovidius.

Quid nisi, Pierides, solatia frigida restant?. De Ponto 4.

Martialis.

Cùm dixi ficus, rides quasi barbara verba. Lib. 5.

Statius.

Palladi littoreæ celebrabat Scyros honorum Forte diem. Achil: 1.

Virg.

Insere Daphni pyros: carpent tua prona nepotes. Eclog 9.

Ovidius.

Moly vocant superi, nigra radice tenetur Meta. 14.

EXCEPTIO. II.

Mihi, tibi, sibi, ultimam habent communem, Ibi, Vbi, Cui, cùm dissyllabum est, frequentius corripiuntur.

Virgilius.

Post mihi non simili pœna commissa luetis. Æneid. 1.

Idem.

Extremum hunc Arethusa mihi concede laborem. Eclog. 10.

Martialis.

Sed norunt cui serviant leones. Lib. 1.

Idem.

Lib. 7. Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puerque.

Horatius.

In Epod. Reddit ubi Cererem tellus inarata quotannis.

Quasi, à Lucretio, Nisi, à Rufo producitur tu optimos Poëtas imitare. Græca nomina pr[...] mæ declinationis, ut Pylades, Orestes &c. cu[...] ad tertiam Latinorum transeunt, ut Pyladis, P[...] ladi Pyladem, Latinorū præceptis metienda sun[...]

Mart: lib. 10

Quid quòd nil unquam Pyladi donavit Oreste[...]

Ibidem, Teq; putas Pyladi Calliodore pare[...]

Mihi, tibi sibi, passim reperiuntur. Cui di[...] syllabum ultima correpta, sæpe apud Martiale[...] reperitur, lib. 12.

Et credit cui Posthumilla dives.

& rursus l. 11. Testimonia quibus docent Gra[...] matici, Cui simplicis, ultimam esse longam, no[...] sunt satis idonea: apud Manilium reperitur co[...] positum, Cuiq; lib. 4. Sic erit & sedes fugien[...] petenda cuiq;.

Adverbium, Uti, producitur Compositu[...] Sicuti, ajunt ultimam semper corripere, ap[...] Lucretium lib. 2.

Sicuti quadrupedum cum primis esse vide[...]

O, in fine.

O Finita ambigua sunt, ut Quando, vigilando, nolo.

Martial.

Nolo mihi ponas rhombum, multumve bilibrem, Lib. 3.
Nolo boletos, ostrea nolo: tace.

EXCEPTIO. I.

EXcipe monosyllaba, ut O, do, sto: Dativos & ablativos ut Somno, tuo. Item Græca quæ habent ω mega, ut Androgeo, Atho, Clio, Alecto, & cætera ejusdem generis: quibus accedit Ergô pro causa.

Virgilius.

O lux Dardaniæ, spes ô fidissima Teucrûm. Æneid. 2

Idem.

Invadunt urbem somno, vinóq; sepultam. Ibidem.

Idem.

Luctificam Alecto Dirarum ab sede sororum Infernisque ciet tenebris. Æneid. 7.

EXCEPTIO. II.

ITem adverbia à nominibus orta, ut subitò, meritò, multò, quibus adduntur adeo, ideo.

Hinc rursus excipiuntur Modò, quomodo, dummodo, postmodo, citò, imò, quibus accedunt, Scio, nescio, duo.

Martialis.

Lib. 5. Mentiris juvenem tinctis Lentine capillis.
Tam subitò corvus, qui modo cygnus eras.

Idem.

Lib. 6. Non habet ergo aliud? non habet immo suũ.

EXCEPTIO III.

ADverbium Serò, conjunctio Verò ultimam habent communem.

Martialis

Pro meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt,
Alcidæ citò dij: sed tibi serò dabunt.

Valerius Flac

Lib. 3. -- sin verò preces, & dicta superbus
Respuerit:

Gerundia sæpius producuntur:

Lucan: Lib. 3.

Perdidit ô qualem vincendo plura triumphum.

Ibidem.

Audendo magnus tegitur timor, arma capessat,

Iuvenal. Saty: 3.

Plurimus hic æger moritur vigilando, sed illum

Ergô, ait Probus Inst: Art: sine dubio habere ultimam longam. Lucan, lib. 8.

Huc illuc jactatur aquis adeòne molesta, &c.

Idem lib. 2.

Non benè compertum est: idéo me milite vincat.

Mart. lib. 6.

Non reddes? ideo Cæciliane rego.

Modò, & ex eo composita Postmodo, dummodo, quomodo corripiuntur.

Mart. lib. 10.

Quidquid habent omnes, accipe, quomodò das.

Imò frequentissimè ab eodem corripitur, ad Ponticum lib. 5. Hoc sentis? inquis, faciat tibi sic bene Cæsar.

Sic Capitolinus Jupiter, imò tibi.

Idem in eodem.

Romam petebat Bassus, imò rus ibat.

Idem lib. 8.

Adeo bene emit, inquis, imò non soluit.

Uterq; versus Scazon est. Illico, Cedo, pro dic, ejunt semper corripi.

Ego non rarò habet ultimam longam: admonendi tamen sunt pueri, ut eam corripiant.

Ovid. in Epist:

Sed quid Ego revoco hæc? omen revocantis abesto. Cornel. Gall.

Sum grandævus ego, nec tu minus, &c.

Idem.

Sic cunctis formosus ego gratúsq; videbor.

Ausonius in Epigrammate de Cræso.

Sicut ego solus: me quoq; pauperior.

Serò frequenter reperitur breve:

Martial: lib. 5.

Verò dedit pœnas, discerpi noxia mater
Debuerat.

Stat. 1. Theb.

Serò memor thalami, mœsta solatia mor

Verò, rarius reperitur breve.

Illud Silij lib. 9.

Lux oritur mihi magna satis, sat verò supe
Bellandi merces sit gloria. *Vera, habet in c-*
rectis libris, quemadmodum res ipsa postulat.
dulò, mutuò, crebò, profectò, corripies, cùm le
ris apud bonos poetas.

V, in fine.

V Finita longa sunt, ut Manu, cornu, , Panthu.

Virgilius.

Æneid. 2. Tela manu miseri jactabant irrita Teucri.

Idem.

Æneid. 9. Iam cornu petat, & pedibus qui spag arenam.

Ovidius.

Meta. 11. Nec mora, curvabit cornu, nervóq; sa tam Impulit.

Virgilius.

Æneid. 2. Quo res summa loco Panthu? quam prendimus arcem?

Vetr

Veteres Grammatici, Probus in Catholicis, ubi de Formis casuum agit, & Diomedes lib. 1. ajunt, Cornu, gelu, & cætera neutra quartæ declinationis, nominandi, accusandi, & vocandi casibus ultimam habere brevem: sed nullis veteris testimonijs suam sententiam confirmant. Idem tamen Probus Instit. Artium, longè aliter sentit: Nominativum, inquit, singularem aptoti nominis, V, littera terminatum, in poëmate aliquo non facilè invenies: ut si facias, hoc cornu, hoc genu, vel hoc gelu: nam hæc nomina apud Virgilium septimo casu inveniuntur. Veruntamen si nominativum casum collocare volueris, ultimam syllabam longam ponito, quoniam necesse est eam in ablativo produci: ut Tullus in Arato.

Jam Tauri lævum cornu, dextérq; simupes.

Ibidem & corripuit, ut:

Hac propter lævum genu omnis parte locatus

In ablativo tamen sine ambiguitate producitur. Hæc ille. Genu, ut ego quidem arbitror, etiam accusandi casu habet posteriorem longam: sed corripitur hic propter sequentem vocalem: sic Virg lib. 5. --sub Ilion alto:

O, alioqui longum natura, corripuit.

B, D, T, in fine.

B, D, T, litteris terminata corripiun-tur: ut Ab quid audiit.

Virgilius.

Æneid. 8. Tum pater Æneas puppi sic fatur ab alta.

Idem.

Æneid. 2. Quidquid id est, timeo Danaos & do[na] ferentes.

Idem.

Æneid. 8. Audijt & Triviæ longè lacus, audiit amnis,
Sulphurea Nar albus aqua, fontèsq; Ve-lini.

Peregrina ferè apud Hebræos producuntur u[t] Achab, Aminadab, Josaphat, quæ per Cames, hoc est, vocalem longam scribuntur: Item Jacob, Job, Lot, quæ per Cholem, id est omega, David per I, breve, ut diximus in nominis incremento ubi cætera, si vacat, Lege quæ ibidem dicta sunt. Audijt, Lenijt, mugijt, & reliqua generis ju[s]dem tam corripiunt ultimam cùm imminuta, quàm cùm plena sunt, Audivit, lenivit.

Virg Æneid. 8.

Lenijt, & tacita refluens ita substitit unda.

In eodem.

Mugijt, & Caci spem custodita fefellit.

Potius de penultima dubitandum fuisset ne longa etiam post imminutionem, quàm le[...] tima. Nec te moveat, quòd aliquando [...] ultima producatur.

Ovid: 3. Met:

pro fontique ille lacúq;
Interijt: ac vos pro fama vincite vestra.

Idem Fast: 4.

Nox abijt, oritúrq; Aurora, Palilia poscor.

Idem Metam: 3.

Arduus in nubes abijt, & in æquore summo
Umbra viri visa est.

Horat: Serm: 1. Saty: 9.

Quum gravius dorso subijt onus, incipit ille.

Ne te, inquam, hac & similia exempla moveant: non enim imminutis vocabulis solùm accidit, sed etiam plenis, & ut uno verbo dicam, Syllaba quæcunq; brevis, ex pede quovis relicta, non raro communis hoc est modò brevis, modò longa est apud poëtas: de quare, cùm de communi syllaba agemus, fusius dicetur. Illud certè verisimilius est, ultimam produci, cùm duæ vocales in unam longam contrahuntur, quod fit post imminutionem verborum, ut ex Obijt, Obit: ex Petijt, Petit, duplici. ij, in unam coalescente: quemadmodum in verbis, Defleram, probaram, respiraro, & cæteris id genus, Defleveram, plenum, imminuitur extrita, V, littera, Defleeram, deinde utrinq; E, in E, longum coalescit Probaveram, Probaeram, inde Probaram, A, & E, in A, longum coalescentibus.

Iuven. Saty. 6.

Magnus civis obit, & formidatus Othoni: pro obijt

Vir-

Virg. lib. 9.

Sceptra Palatini, sedémq; petit Evandri: pro pe-tijt.

Sed hic etiam dubium est, producatúrne ultima beneficio contractionis, an generalis cæsuræ. Generalem cæsuram appello, quamvis syllabam relictam post quemvis pedem, nam etiam syllaba quæ post quartum relinquitur, interdum fit longa, ubi nulla prorsus est vocalium contractio.

Virg. Georg. 2.

Muneribus tibi pampineo gravidus Autumno Floret ager.

C, in fine.

C Littera finita longa sunt, ut Sic, Hoc, Hîc adverbium.

Virgilius.

Æneid 3. Sic oculus, sic ille manus, sic ora ferebat.

Idem.

Æneid. 5. Hoc Helimus facit, hoc ævi maturus Acestes.

Idem.

Æneid. 2. Classibus hîc locus, hîc acies certare solebant.

EXCEPTIO I.

Corripe, Donec, Nec.

Ovidius.

Donec eris fœlix, multos numerabis amicos. Tristib. 1.

Idem.

Parve, nec invideo, sine me liber ibis in urbem. Ibidem.

EXCEPTIO II.

ic, pronomen virile, anceps est.

Virgilius.

Hic vir, hic est, tibi quem promitti sæpius audis. Æneid. 6.

Idem.

Est hic, est animus lucis contemptor, & istum.

erbum Fac, tutius corripitur.

Ovidius.

Hos fac Armentos, hæc est Danaeia Persis.

Martialis.

Signa rariùs, aut semel fac illud. Lib. 5.

Fac, putant nonnulli corripiendum esse, quòd ace, fiat, ut Fer, à Fere: unde sunt illa carmi- Ovidij.

ylli fac expectes Demophonta tuum & alibi. Mille fac esse jocos &c. & alia id genus.

ij putant his & similibus locis integra verbum ibendum esse. Face: Mille face esse jocos. Alij dunt fac, semper longum esse.

Ovi-

Ovidius.

Hos fac Armenios, hæc est Danaëia Persis.

Hic, face, nullo modo habet locum: nisi quis p… tet facito legendum, ut idem alibi inquit, … facito ut dicas quoties pugnare parabis: aut pa… ticulam aliquam interijciendam, Ut, Face, … cum habere possit, ut in illo, Durius incedit, f… ut ambulet, vel, fac obambulet, quod alij legu… Durius incedit, fac ambulet. Probus Inst. A… ubi de verborum penultimis ultimisq; agit, … cet, Fac, breve esse. Syllaba inquit, C, litt… terminata sæpe producitur, ut

Duc age, duc, ad nos, Dic age námq; tibi:

Interdum corripitur, ut, Ergo fac ut fuerit. … ille. Sic, semper producitur: Carmen … Mart. lib. 2.

Et, secum sic ut audiam susurrat, mendosum … legendum est enim.

Et secum, sed ut audiam, susurrat.

Lac, ut plerisq; Grammaticorum placet, co… ripitur, sine ullo tamen veterum testimon… Sereno producitur. Lac asinæ, placidæq; … pordesse loquuntur. Cui, si testis esset locu… potius quam Grammaticis credendum esset.

Hebræa, si in Sedec aut Melech exeunt… mam corripiunt, ut Melechisedec, Abime… scribuntur enim per Segol sive ͤ, Sadoc… Nulla vocabula in litteris F, G, quod qui… sciam, exeunt: Magog peregrinum est, & …

ab Hebræis, quàm Græcis per ω scribitur. H, littera vel potiùs aspirationis nota finita, si latina sint, vocalium præceptionibus metienda sunt, ut Vah, Ah, quæ longa sunt. Si peregrina, consulantur peregrini, ut Joseph, cujus ultima longa est natura, scribitur enim ab Hebræis, per Sere, hoc est, η, sive E, longum.

L, in fine.

L Finita brevia sunt, ut Asdrubal, semel, vigil, simul, consul.

Silius.

Vertit terga citus damnatis Asdrubal ausis. Lib. 7.

Horatius.

Quo semel est imbuta recens servabit odorem Testa diu. Epist. 1.

EXCEPTIO.

Sal, nil, Sol, longa sunt. Item pleraque peregrina, ut Nabal, Daniel, Saul.

Statius.

Non sal, oxyporúmve, caseúsve. Sylv: 4.

Martialis.

Nil aliud video quo te credamus amicum. Lib. 10.

Ovidius.

Meta: 1. Vlterius spatium medio Sol altus habebat

Sal. *Statius lib. 4. extremo Sylv. produ xit, versus est hendecasyllabus, neq; solet ipse i primo loco choreum collocare. Ausonius etiam produxit.*

Sal, oleum, panis, mel, piper, berba, novem

Pol ajunt quidam longum esse, alij vero breve quod ex Comicis Poetis, maximè Plauto (cuj versus alij longiores alij breviores faciunt, sen rijsq; octonarios, contra permutant) difficile sa probari potest:

Ennius apud Macrobium lib. 6. corripuit.

Nec pol homo quisquam faciet jam impunè a

matus Tanaquil, itidem alij producunt, alij c ripiunt, sed desiderantur veterum testimonia.

Non omnia peregrina producuntur, Baal nim ab Hebræis Patac, id est, A breve scribit & Rogel, per Segol seu ε: Abigail per I, breve Michol per Cateph cames, hoc est, Omicron. à Græcis etiam μεχολ per Omicron. Quare si incrementa recipiunt, corripiuntrr: Baal nim dicam penultima brevi, ut Annibalis.

M, in fine.

M, Finita priscis temporibus co piebantur, neque à sequenti o cali, ut modo fit, excipiebantur: q et

etiam nunc in compositis verbis cernitur.

Ennius.

In signita ferè tum millia millitum octo Anna. 10.
Duxit delectos bellum tolerare potentes.

Juvenal.

Quo te circumagas? quæ prima aut ultima ponas? Satyr. 9.

Posteri sequente vocali, M, litteram cum præcedente vocali elidendam putarunt, quæ figura Ecthlipsis dicitur: de qua paulo post.

N, in fine.

N, Littera finita longa sunt, ut Sin, Titan, Siren, Salamin, Actæon, & cætera tertiæ declinationis, quæ in On, exeunt.

Virgilius.

Sin absumpta salus, & te pater optime Teucrûm. Æneid. 1.

Lucanus.

Vnde venit Titan, & mox ubi sidera condit. Lib. 1.

Ovidius.

Actæon ego sum, dominum cognoscite vestrum. Meta. 3.

Item accusativus Græcus nomium in As, Es, E, ut Ænean, Anchisen

Calliopen. Græcus itidem genitivus multitudinis cujusvis declinationis, ut Cimmeriωn, epigrammatωn.

Virgilius.

Æneid.11 Et sævum Ænean agnovit Turnus in armis.

Idem.

Æneid.3. Amitto Anchisen: hîc me pater optime fessum Deseris?

Tibul.

Lib.4. Cimmerion etiam obscuras accessit ad oras.

EXCEPTIO I.

Corripe, An, In, forsan, forsitan, tamen, attamen, viden. Item En, syllaba finita, quæ faciunt genitivo Inis, ut Nomen, lumen, flumen.

Virg

Æneid.2. Forsitan & Priami fuerint quæ fata requiras.

Idem.

Æneid.1. Hic tamen ille urbem Patavi, sedésque locavit.

Statius.

--- ferrúmque quod amens

Theb.3. Ipsa dedi, viden, ut jugulo consumpserit ensem?

Ovid.

Fast.2. Nomen Arionium Siculas impleverat urbes,

EXCEPTIO II.

COrripiuntur etiam Græca in On, quæ ad ſecundam noſtram declinationem ſpectant, ut pelion, Ilion, Erotion.

Ovid.

Ilion, & Tenedos, Simoisq; & Xanthus, & Ida. In Epiſt.

Martialis

Pallida nec nigras horreſcat Erotion umbras. Lib. 5.

Omnes denique accuſandi caſus, qui à nominibus ultimam brevem habentibus proficiſcuntur, ut Scorpion, Tethyn, Ityn: Maian, Æginan.

Lucanius.

Scorpion incendis cauda, chelàſque peruris. Lib. 1.

Ovid.

Tantáque nox animi eſt, Ityn huc accerſite dixit. Meta: 7.

Statius.

Namque ferunt raptam patrijs AEginan ab undis. Theb. 7.

Hymen, ultimam producit, quia à Græcis ὑμὴν, *per* η *ſcribitur:* Catull:

Hymen ô Hymenæe. Hymen ades ô Hymenæe.

Idem tamen alibi ſolita licentia eadem corripuit. Anchiſen, Calliopen, & cætera quæ per η, ſive E, longum ſcribuntur, per ſe ipſa aperta ſunt. Cimmerij, rectus multitudinis, genitivum Cimmeriorum poſtulabat: maluit tamen Tibullus Græcorum κιμμεϱιων Cimmeriωn, cujus ultima, ut cæterorum omnium, interrogandi caſus, per ω, ſcribitur. Viden', ab omnibus corripitur.

Virg Æneid. 6.

Educet viden' ut geminæ ſtent vertice criſtæ?

Idem in Culice.

Præda Charonis agit, viden' ut flagrantia tædis.

Sic Catullus & Tibullus. De cæteris ejuſdem formæ, ut Scin', audin', noſtin', proſcisne, audiſne, noſtine, magna inter Grammaticos diſſenſio eſt. Qui cenſent hæc producenda eſſe, ajunt cum Servio, Viden' ultimam habere longam natura, ſed ab Ennio primam correptam fuiſſe, deinde ejus exemplo à cæteris poëtis. Alij contra affirmant vocalem natura longam, in brevem mutari, adhibita particula, Ne utrique tamen certant ſine teſtibus. Quare dum A res in dubio eſt, tutius pute ab his omnibus abſtinere, uno viden', excepto. Nemon', ab Horatio producitur.

Serm 2. Staty. 3.

Convivam, nemon' oleum feret ocyus? ecquis?

ſed qui in contraria ſunt ſententia, id cæſuræ attribuunt. Illud, Ten' ego quod ſemel atque iterum initio carminis legitur in Ciri; ajunt nonnulli

nulli depravatum esse, corrigedumq́; Téne ego. Nostin', in epistola Medeæ corripitur.

Nostin' an exciderint mecum loca, &c.

Ubi tamen alij legunt? Nescio an exciderint mecum loca: Verum posterior lectio frigidior videtur, & iratæ fœminæ parum apposita. Menelaos. Scorpios, Pylos, Tethys, Itys, Maja, Ægina, quemadmodum nominativi ultimam corripiunt, ita & accusativi.

Ovid. in Epist.

Tu fore tam lentum justa Menelaon in ira,
Et geminos fratres Tynparéumq́; putas?

Idem Fast. 4.

Majan & Electran, Taygetánq́; Jovi.

Tethyn produxit. Mart. lib. 10.

Et viridum Tethyn, Oceanúmq́; patrem.

Silius lib. 7.

Tum penitus telo molitus regna tridenti
Intima, ab occasu Tethyn impellit, & ortu.

P, finitum unum est Volup. sed obsoletum: quod ab Ennio apud Gell. l. 12. c. 7. producitur.

R, in fine.

R, Littera terminata corripiuntur, ut Amilcar, semper, semivir, cor, precor, Hector, turtur.

Silius.

Lib. 2. At senior Siculis exultat Amilcar in armis.

Virgilius.

Æneid. 1. Semper honos, nomenque tuum, laudesq; manebunt.

Lucan.

Lib. 8. Inservisse manus impure ac semivir audes? *Ovidius.*

Trist. 5. Molle cor ad timidas sic habet illi preces.

Juvenal.

Satyr. 6. Tolle tuum precor Annibalem, victúmq; Syphacem.

Ovidius.

Meta. 12. Inferias dederat cum fratribus Hector inanes.

Virgilius.

Eclog. 1. Nec gemere aeria cessabit turtur ab ulmo.

EXCEPTIO.

PRoducito Cur, far, fur, Iber, Lar, Nar, ver, par, cum compositis: ut compar, dispar, & impar: & græca quæ faciunt genitivo Eris, ut Aër, æther, crater.

Horatius.

In Art. Descriptas servare vices, operumque colores.
Cur ego si nequeo, ignoróque salutor?

Mart.

Martial.

Callidus effracta nummos fur auferet arca. Lib. 5.

Lucan:

Si tibi durus Iber, aut si tibi terga dedisset Lib. 6.
Cantaber.

Horatius.

Ludere par, impar, equitare in arundine longa. Serm. 2. Satyr: 9.

Virgilius.

Largior hic campos æther & lumine vestit. Æneid. 6.

APPENDIX.

Celtiber â Martiale lib. 10 corripitur.

Ducit ad auriferas quod me Salo Celtiber oras.

Cor, non ausim producere, cùm ferè semper à ...tis corripiatur.

Ovid. Trist. 5.

Strangulat inclusus dolor atq; cor astuat intus.

Idem de Pont. 1.

Confiteor misero molle cor esse mihi.

Sic Mart: lib. 10.

Quare illud Ovidij.

Molle meum levibus cor est &c.

...icantur quidam legendum esse sic:

Molle meum levibúsq; cor est, &c.

...ororum exempla à Grammaticis traduntur.

Ovid. Fast. 1.

Far erat, & puri lucida mica salis.

Idem lib. 5.

Exagitant & Lar, & turba Diana fures.

Virg. Æneid. 7.

Sulphurea Nar albus aqua, fontésq; Velini

Postulat compositionis ratio, ut Celtiber ultimam etiam longam habeat, cujus tamen nullum mihi succurrit exemplum.

As, in fine.

AS, syllaba finita longa sunt, ut Æne as, Pallas, Pallantis: fas, nefas.

Virgilius.

Æneas ignarus abest, ignarus & absit. Ænei. 10.

Idem.

Tela, manúsque sinit: hinc Pallas, inst & urget. Ibidem.

Idem.

Quippe etiam festis quædam exercer diebus Fas, & jura sinunt. Georg. 1.

Juvenal.

Credebant hoc grande nefas, & mort piandum Satyr. 13.

Si juvenis vetulo non assurrexerat.

EXCEPTIO.

COrripe Græca, quorum geniti

-it in Adis, Arcas, Pallas, Palladis.

Item accusativos tertiæ declinatio-nis nominum Græcorum, ut Troas, -lpinas, Heroas.

Ovidius.

Pallas anum simulat, falsóque in tempora canos Addit. Mêta. 6.

Martial.

Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat. Lib. 9.

Ovidius.

In te fingebam violentos Troas ituros. In epist.

Virgilius.

Permistos Heroas, & ipse videbitur illis.

S, littera finita, cùm multo latiùs pateant -rioribus, in varias positiones necessariò fue- -t distribuenda. Masculina primæ declina- -is, ut Æneas; Menelaes, Damætas, Herma- -as longa sunt. Elias ab Ausonio corripitur, -l aliter carmen ingredi minimè possit. Item -iæ, quorum genitivis in Antis, exit, ultimam -ducunt, ut Calchas, Atlas.

Mart: lib. 9.

Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota.

Es, in fine.

-S, syllaba terminata longa sunt, ut Anchises, locuples, quoties, octies, -ies, tricies, &c. Virg.

Virgilius.

Æneid. 11 Anchises alacris palmas utrasque retendi

Martial.

Lib. 11. Obrus es, & locuples, & Aruto consule natus.

Idem.

Lib. 10. Dicere te lassum quoties ergo credo Quirin

Idem.

Lib. 8. Vno nasceris octies in anno.

Idem.

Lib. 12. AEgrotas uno decies aut sæpius anno.

EXCEPTIO. I.

Corripe nomina tertiæ Declinat nis, quæ crescunt in obliquis pen rima brevi, ut Dives, Eques, Hosp pedes.

Virgilius.

Æneid. 2. Insula dives opum, Priami, dum re manebant.

Idem.

Æneid. 6. Obvius armato, ceu cum pedes ire hostem.

Præter Abies, aries, Ceres, paries cum compositis, ut cornipes, sonip

Virgilius.

Eclog. 7. Populus in fluviis, abies in montib altis.

Lucanus.

Non aries illis, non ulla est machina belli. Lib. 8.

Virg.

Flava Ceres alto nequicquam spectat Olympo. Georg. 1.

Ovid.

Nec pes ire potest, intra quoque viscera saxum est. Met. 6.

Virgilius.

Stat sonipes, & fræna ferox spumantia mandit. Æneid. 4

EXCEPTIO II.

ES, à verbo sum etiam breve est, & ex eo composita, ut potes, ades: i- m Penes: Græca neutra in Es, ut Ca- oëthes.

Præterea nominandi vocandique sus Græcorum, ut Arcades, Troës.

Virgilius.

Quisquis es amissos jam hinc obliviscere Graios. Æneid. 2.

Martialis.

Tu potes & patriæ miles & esse decus. Lib. 6.

Horatius.

Quem penes arbitrium est, & jus & norma loquendi. De Art.

Iu-

Juvenalis.

---tenet insanabile multos

Satyr. 1. Scribendi cacoethes, & ægro in corde senecit,

Virgilius.

Eclog 7. Ambo florentes ætatibus, Arcades ambo

Idem.

Æneid. 1. Egressi optata potiuntur Troës arena.

Adverbia numerandi, semper producuntur.

Mart. lib 5.

Undecies una surrexit Zoïle cœna.

Idem lib 10.

Quindecies actas primus Olympiadas.

In eodem

Supremus tibi ricies in anno.

In eodem.

Ducenties accepit & tamen vivit.

Scazon est.

Protulimus tam multa testimonia, quòd qui existiment esse brevia, alij desiderent classi licujus testimonium. *Aries.*

Idem lib: 9.

Hîc aries astris, hic leo dignus erat.

Paries. Virgil. in Moreto,

Quam fixam partes illos servabat in us

Pes, & ex eo composita ut Alipes, sonipes; Probus in Catholicis, esse brevia, quem Aus sequutus est.

Qui bipes & quadrupes foret, & tripes

*a solus. Uterq; tamen à veterum vestigijs re-
cessit.*

Virg. 3. Georg.

s etiam, & carmuris hirtæ sub cornibus aures.

Horat. 1. Serm. Satyr. 3.

*Omnia magna loquens: modo sit mihi mensa
tripes & Concha salis puri.*

Virgilius 10.

*Tollit se areptum quadrupes, & calcibus au-
ras Verberrat.*

Lucan. 3.

Non sonipes in bella ferox, non iret in æquor.

*ud rectiùs docet idem Probus eodem loco, Te-
s, esse breve. Res, correpta, inquit, tis faci-
t genitivo, Teres teretis. Cujus sententiam
r bonus Virgilianus confirmat.*

*curus: mundi instar habens, teres, atq; rotũdo
Es, composita etiam corripiuntur.*

Iuvenal Satyr. 5.

Si potes illa pati &c.

Virg. Eclog. 7.

*Huc ades ô Melibœe, caper tibi salvus & hæ-
Addunt etiam quidam, Inquies, sed nullo
estimonio confirmant.*

Is, vel Ys, in fine.

, vel Ys, finita corripiuntur, ut Apis,
aquis, ais, Thetis, Tiphys, Itys.

Ovid.

Ovidius.

Meta. 13. Non apis inde tulit collectos sedula flore

Martialis.

Lib. 5. Non est, inquis, idem: multò plus e[...] probabo.

Persius.

Satyr: 4. Hunc ais? hunc dijs iratis, genióque [...] nistro.

Statius.

Achil: 1. Iam dudum tacito lustrat Thetis om[...] visu.

Virg.

Eclog. 4. Alter erit tum Tiphys, & altera quæ ve[...] Argo Delectos Heroas.

EXCEPTIO I.

Excipe casus omnes multitudinis Viris, armis, Musis, nobis, Vo[...] quis pro quibus, omnis, urbis.

Item Glis, vis, nomen & verbum, v[...] sis cum compositis, ut quamvis, nolis, a d[...]

Et secundas personas numeri singu[...] modi indicativi, quartæ conjugationis, u[...] scis, sentis.

Virg.

Æneid. 1. Præsentémque viris intentant om[...] mortem. *Lucan.*

Lib. 1. Plus illa vobis acie, quam creditis, actun[...]

Virgilius.

--- ô térque quatèrque beati, Æneid. 8.
Quis ante ora patrum Trojæ sub mœnibus altæ Contigit oppetere.

Idem.

Non ea vis animo, nec tanta superbia victis. Æneid. 1.

Martial.

Iam satis est: non vis Afer avere, vale. Lib. 9.

Lucan.

Quamvis Hesperium mundi properemus in axem. Lib. 3.

Martialis.

Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ. Lib. 1.

EXCEPTIO. II.

Longa præterea sunt, quorum genitivus exit in Inis, Entis, Itis penultima longa, ut Salamis, Simonis, Samnis, Lis.

Ovidius.

Hac ibat Simonis, hic est Sigeia tellus. In Epist.

Horatius.

Grammatici certant, & adhuc sub judice lis est. In Arte.

Ajo, tertiæ esse declinationis docet secunda rsona breva, Ais: videtur tamen priscis tempo- us quarti ordinis fuisse: Nævius enim apud Pri- anum lib. 10. sic ait.

An nata est sponsa prægnans? vel ai vel nega.

Suprà, cùm de diphthongis egimus, ostendimus, Omnis, Urbis & cætera id genus, per I, litteram, non per diphthongum ει sive ei, à veteribus fu-isse scripta. Quæ in Ys per y, exeunt, ferè corripiuntur.

Virg. Æneid. 2.

At Capys, & quorum melior sententia menti

Ovid. 5. Metamorph.

Et lybis Amphimedon, avidi committere pugnan

Tethys tamen videtur anceps.

Virg. Georg. 1.

Téq; sibi generum Tethys amat omnibus und

quod etiam, ex accusandi casu, qui nominan sequitur, intelligitur.

Silius lib. 17.

Tum penitus telo molitus regna tridenti
Intima ab occasu Tethyn impellit & ortu.

Mart: lib 10.

Et viridem Tethyn, Oceanúmq; patrem.

rarissimè enim hic, maximè apud Martialem producitur brevis, cæsuræ beneficio. Sed quid rum? An non etiam prior vocalis, quæ à Græcis scribitur, interdum corripitur.

Senec in Troad.

Placidúmq; numen, æquoris tumidi Te

Ovid. posteriorem corripuit. Fast. 4.

Tethys & extremo sæpè recepta loco est.

Ris ultima futuri conjunctivi modi, sæpissi corripitur.

Mart: lib. 2.

Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit,

Idem lib. 5.

Hos tu seu pariter, sive hanc, illúmve priorem
Videris: hoc dices, Marcus avere jubet,

In eodem.

Nec porrexeris ista, sed teneto,

Idem 7.

--- quod si fera monstra duorum
Junxeris, alterius fiet uterq; timor.

In eodem.

Et cùm satis est dixeris, ille leget.

Idem lib. 9.

Videris immenso cùm conclamata querelis
Saxa,

Horatius in Art.

Dixeris egregiè, notum si callida verbum
Reddiderit junctura novum.

Lucan. lib. 1.

Ætheris immensi partem si presseris unam

Omitto alia, ne sim longus. Reperitur interdum hoc tempus longum: sed credo id Cæsuræ attribuendum.

Certè Probus Inst. Art. ubi de ultimis verborum agit, Ris syllabam, tam præteriti, quàm futuri temporis conjunctivi modi, brevem esse docet: quamvis idem Probus affirmet, Rimus, utriusq; temporis semper penultimam producere. Idem eodem lib. *Ubi de ultimis pro vocabuli Quis vel*

Qui agit, Dativus & ablativus, inquit, si Is syl-
laba terminantur, jambum recipiunt, ut, Quis
ante ora patrum: si Bus, pyrrhichium, ut, Hi
quibus invisi fratres. Non satis intelligo quid si
bi velit: versus enim Heroicus nunquam, maxi
me primo loco, jambum recipit. Quare viderin
Critici, num, Quis, potius sit scribendum. Et
nim cùm provocabulum, partim ad secundam de
clinationem, ut à quo, qua, quos, quas: parti
ad tertiam spectet, ut quem, à qui: dativus qu
similis est dativo secundæ, ut dominis, docti.
Quibus verò: dativo tertiæ ut Sermonibus, br-
vibus. Unde qui analogiam impugnant, apu
Varronem lib. I. Quos homines, recto multitu-
dinis, pro Qui homines, ajebant dicendum esse
sequenda esset analogia. Servius in Donati-
bellum de octo part. idem sentit: Dativus, inqu
& ablativus plurales varij sunt: dicimus enim
quis vel à quibus: qui quidem videntur hac
tione variari, quoniam ablativus singularis
ventus est varius. Scimus enim quia omnia
o, terminantur, in Is, mittunt: quæ I, in
Ergo sicut dicimus ab hoc docto, ab his doctis
dicimus à quo, à quis. Item sicut diximus à p
pi, à puppibus, ita dicimus à qui, à quibus.
ille. Velis, Persius satyr: 5.

Ne trepidare velis, atq; arctos rodere case

Mart: lib

Nasutus sis atq; libet, sis deniq; nasus.

Ibid

Ibidem.

Et possis ipsum tu deridere Latinum.

Os, in fine.

OS, finita longa sunt, ut Osoris, Erectos, Tros, Minos, Heros, Athos, Androgeos, & cætera quæ per ω scribuntur.

Ovid.

Os homini sublime dedit, cœlúmq; videre Meta. 1.
Iussit & erectos ad sydera tollere vultus.

Virgil.

Tros Anchisiade, facilis descensus Averni. Æneid. 6.

Idem.

Primus se Danaum magna comitante caterva. Æneid. 2.
Androgeos offert nobis, socia agmina credens.

EXCEPTIO.

COrripe Os ossis, compos, & impos, & græca neutra, ut Chaos, Melos, rgos.

Virgilius.

Et Chaos, & Phlegethon loca nocte silentia latè. Æneid. 6.

Item Os finita, quæ ad secundam la tinam declinationem transeunt, ut Ty gos, Arctos, Ilios.

Lucan:

Lib. 3. Et Tyros instabilis, pretiosáq; muri Sidon.

Martialis.

Lib. 9. Nescia nec nostri nominis Arctos erat.

Omnes denique interrogandi ca sus, à quibuscunq; rectis proficiscanu ut Arcados, Pallados, Typhoëos, Te thyos, Tereos.

Ovidius.

Meta. 1. Arcados hinc sedes, & inhospita te Tyranni Ingredior.

Ovidius.

Fastor. 4. Alta jacet vasti super ora Typhoëas Æt

Lucanus.

Lib. 1. Tethyos unda vagæ lunaribus æstuet hor

Ex composito, exos, intelligimus Os ossis brev e

Lucret: lib. 3.

Exos & exangvis tumidos perfluctuat ri

Ovid --- *voti, postmodo compos eris.*

Pallados, Valerius Flaccus lib. 8.

Ipsa autem nuptæ jam Pallados erigitur

Mart: lib. 1. ad Flaccum.

Ille magis ludit qui scribit prandia sævi

Tereos: aut cœnam crude Thyestatu

Hîc illud obiter dictum sit, Thyestaper a, legendum esse, non per e, ut Orestes, Oresta, Æetes, Æeta. Vide quæ suprà diximus cùm de Es syllaba finitis egimus.

Us, in fine.

VS, syllaba terminata brevia sunt, ut littus, intus. Et nominandi, vocandiq; casus singulares quartæ declinationis, ut Domus, manus.

Virgilius.

Heu fuge crudeles terras, fuge littus avarum. Æneid. 3.

Idem.

Apparet domus intus, & atria longa patescunt. Æneid. 2.

Idem.

Hic Dolopum manus, hic sævus tendebat Achilles. Ibidem.

EXCEPTIO.

EXcipe monosyllaba, ut Plus, Rus, thus.

Lucanus.

Plus illa vobis acie, quàm creditis, actum est. Lib. 1.

Et quæ crescunt in obliquis penulti-

ma longa, ut Salus, tellus, palus, & nomina quartæ declinationis, præter casus ante dictos, ut aditus, vultus.

Ovidius.

Meta. 1. Mox etiam fruges tellus inarata ferebat.

Idem.

Meta. 11. Juncta palus huic est, densis obsessa salictis.

Martialis.

Lib. 8. Hos aditus urbem Martis habere decet.

Deniq; græca nomina, quorum genitivus exit in Vntis ut Opus, Amathus: & quæ ex ποῦς ποδὸς componuntur, ut Tripus, Melampus: quæque ex Oos contrahuntur, ut Panthus ex Panthoos.

Item genitivus à fœmininis in O, ut Manto Mantus, Clio Clius &c.

Virgilius.

Ænei. 10. Est Amathus, est celsa mihi Paphus atque Cythera.

Idem.

Æneid. 2. Panthus Otriades, arcis Phœbiq; sacerdos.

Idem.

Ænei. 10. Fatidicæ Mantus, & Thusci filius amni.

Huc etiam IESVS sacrosanctum Domini atq; redemptoris nostri nomen spectat.

AI-

APPENDIX.

VS, finita non contracta, ab Os, sylla- ba profecta, corripiuntur, ut Pam- phagus, Oribasui, polypus: quorum ultimum AEoles per Os scribunt πώλυ- π☉: unde à Latinis per Vs effertur, ul- tima brevi. Ovidi.

Pamphagus & Dorceus, & Oribasus, Ar- cades omnes Meta. 13.

Horatius.

Polypus, an gravis hirsutis cubet hircus in alis. In Epod.

JESUS, nomen Hebræum est, à Græcis ισȣ̃ς scribitur, ab Hebræis Jesus, cui præter ', addunt consonantem, cui nulla in Europa re- ondet. Palus ultmam producit.

Virg. Æneid 6.

Fata obstant, tristisq; palus innabilis unda.

Horatius eandem corripuit in Arte.

Regis opus, sterilisq; diu palus, aptaq; remis, aut rtè S, litera eliditur, & V, vocalis ob sequentem rripitur. Attici πολύπȣς polypus, nomi- andi casu, ut tripus dicunt. Æoles verò πώ- υπ☉ polypos, unde Latini polypus ultima evi. Vide Athenæum lib. 7. Polypus dicitur e- iam πώλυψ πώλυπ☉, per ω ab eodem Athe o l. 8, ob quam causam Horatius primam voca- m produxit.

DE SYLLABA COMMUNI.

Ommunis syllaba, ut supr
diximus, est, quæ modò bre
vis, modò longa apud poëta
reperitur.

Præceptum I. de syllaba communi

ET Diphthongus, & vocalis long
communes fiunt, cùm vocalem a
versæ dictionis præcedunt.

Breves.

Virgilius.

Æneid. 3. Insulæ Ionio in magno: quas dira Celæn

Idem.

Æneid. 5. Victor apud rapidũ Simoënta sub Ilio al

Idem.

Eclog. 8. Credimus? an qui amant, ipsi sibi somn
fingunt?

Horatius.

Serm. Si me amas; inquit, paulum hîc ades.
Satyr. 9. Inteream, si

Aut valeo ſtarē, aut novi civilia jura.

Propert.

Tu quoq; ô Eurition vino Centaure periſti. Lib. 2.

Longæ.

Virgilius.

Antè tibi Eoæ Atlandides abſcondantur. Georg. 1.

Idem.

Stant & juniperi, & caſtaneæ hirſutæ. Eclog. 7.

Idem.

Lamentis gemitúq;, & fœmineo ululatu
Tecta fremunt. Æneid. 4

Idem.

Et ſuccus pecori, & lac ſubducitur agnis. Eclog. 3.

Juvenalis.

Quis cœlum terris non miſceat, & mare cœlo. Satyr. 2.
Si fur diſpliceat Verri, homicida Miloni?

Ovidius.

O ego quantum egi: quam vaſta potentia noſtra eſt. Meta. 2.

Breves & longæ in eodem verſu.

Virgilius.

Glauco, & Panopeæ & Inoo Melicertæ. Georg. 1.

Idem.

Ter ſunt conati imponere Pelio Oſſam. Ibidem.

Præ-

Præceptum II.

MOnoſyllaba brevia, interdum poëtis more Græcorum producuntur.

Virg.

Æneid. 3. Limináq; laurúſq; Deis totúſq; moveri

Juvenal.

Satyr. 6. Et animam & mentem, cum qua dij nocte loquuntur.

Præceptum III.

SYllaba brevis, poſt quatuor primis pedes, maximè ſecundum & tertium, relicta, nonnunquam à Poëtis producitur.

Syllaba brevis poſt primum pedem producta.

Virg.

Æneid. 4 Pectoribus inhians ſpirantia conſulit exta

Idem.

Æneid. 1. Oratis? equidem & vivis concedere vellem.

Juvenal.

Satyr. 6. Quis neſcit? aut quis non vidit vulnera pali?

Mart.

Martialis.

Meq; sinus omnis, me manus omnis habet. Lib. 6.

Post secundum.

Virgilius.

Hic primùm ex alto delubri culmine telis Æneid. 2.
Nostrorum obruimur, oritúrq; miserrima cædes.

Idem.

Emicat Eurialus, & munere victor amici. Æneid. 5.

Idem.

Nam tibi Thimbre caput Evandrius abstulit ensis. Ænei. 10.

Statius.

Namque senex Thetidi Proteus prædixerat udæ. Achil. 2.

Martialis.

Det tunicam dives: ego te præcingere possum. Lib. 14.

Idem.

Maximus ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est. Lib. 7.

Post tertium.

Virgilius.

Ostentans artem pariter, arcûmque sonantem. Æneid. 5.

Idem.

Idem.

Æneid. 3. Dona dehinc auro gravia, sectóq; elephanto Imperat ad naves ferri.

Idem.

Ænei. 12. Congredior, fer sacra pater, & concipe fœdus.

Statius.

Achil. 2. Nequa det indignos Thetidi captiva nepotes.

Post quartum.

Virgilius.

Ænei. 10. Graius homo infectos linquens profugus Hymenæos.

Idem.

Eclog. 6. Ille latus niveum molli fultus hyacyntho

Idem.

Georg. 2. Muneribus, tibi pampineo gravidus Autumno.

Admonitio.

His tribus præceptionibus non i suis componendis, sed metiendis vete rum poëtarum carminibus, utentur t rones.

Tria hæc præcepta à Græcis mutuati sunt L *ten*

tini, quorum omnium exempla posuissem, nisi ad alia festinarem. & typographus a græcis typis esset imparatus. Huc spectant præterita imminuta, T, litera finita.

Ovid. Fast. 4.

Nox abijt, oritúrq; aurora, Palilia poscor, & cætera, quæ suprà attulimus, cùm de T, littera finitis egimus. Huc itidem videtur spectare ultima syllaba secundæ personæ tam præteriti, quàm futuri conjunctivi modi, cùm longa reperitur.

Ovid. 1. Fast.

Da mihi te placidum, dederis in carmina vires

Tibul. lib. 4.

Respueris etiam Phœbo gratissima dona.

Item hæc quæ sequuntur.

Iuvenal. Satyr. 8.

Occulta spolia, & plures de pace triumphos.

Silius lib. 9.

Immane stridens agitur, crebróq; coacta, &c.

Mart. lib. 2.

Et digna speculo fiet imago tua.

Multa deniq; his præceptionibus excusantur, quæ alioqui brevia sunt.

Lucret:

Imbribus aut tabe membrorum ambusta vacillent,
Tabe enim, posteriorem alias habet berevem.

Lucan. 8.

Cernit tabe jecur madidum, venásq; menaces,
Macrobius lib, 5, cap, 14. docet à Græcis appel-

lari λαγαρους verſus, qui in medio breves ſyllabas pro longis habent, ut--& duros obice poſte &, Conſilium ipſe pater & magna incepta Latinus. Idem ſentit Diomedes libro 3.

Præceptum III.

VOcalis brevis ante mutam & liquidam ejuſdem dictionis, Vt ſupra dictum eſt, communis eſt in carmine, quamvis in ſoluta oratione ſemper corripiatur, ut Atlas, volucris, Cleopatra, Patroclus, lugubris, funebris.

Ovidius.

Meta. 4. Tempus Atla veniet, tua quo ſpoliabitur auro Arbor.

Virgil.

--cithara crinitus Iopus.

Æneid.1. Perſonat aurata, docuit quæ maximus Atlas.

Idem.

Æneid.4. Cùm tacet omnis ager, pecudes, pictæque volucres. *Idem.*

Æneid.6. Aſſuetæ ripis volucres, & fluminis alveo.

APPENDIX

SYllaba natura longa, nunquam corripitur, etiamſi muta cum liquida ſequ

ſequatur, ut Aratrum, volutabrum, involucrum, ſalubris, & reliqua generis eiuſdem.

Quarta hæc præceptio ſuo loco fuſiùs explicata eſt, ubi nonnulla dicta ſunt, quæ ad eius perfectam cognitionem ſpectant.

Præceptum V.

VLtima ſyllaba, verſus, communis eſt; ſiquidem brevis pro longa ponitur.

Virgil.

Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor. Æneï. 11.

Idem.

Nate patris ſummi, qui tela Tiphôea temnis. Ibidem.

Sextus enim pes ſpondeus eſt, qui ex duabus longis conſtat.

Aut contra, longa pro brevi.

Martialis.

Nobis non licet eſſe tam diſertis, Lib. 9.
Qui muſas colimus ſeveriores.

Vltimus namq; pes Choreus eſt, qui ex longa conſtat & brevi.

Cicero in oratore ubi de pedibus agit, Nihil in-

terest, inquit, dactylus sit extremus, an creticus: quin postrema syllaba brevis an longa sit, ne in versu quidem refert.

De Necessitate metrica.

LEx necessitásq; metri cogit poëtas, breves aliquando producere, velut cum sunt tres breves continuæ in carmine Heroico: quod in Italia, Priamide, Arabia, aliisque id genus usu venit.

Virgilius.

Æneid.3. Ibitis Italiam, portùsq; intrare licebit.

Idem.

æneid 6. Atq; hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum vidit.

Lib. 2. *Propert.*

Et domus intactæ te tremit Arabiæ.

Aut contrà longas corripere, ut cùm brevis inter duas longas est.

Satyr. 2. *Iuvenal.*

Fugerunt trepidi vera ac manifesta canentem Stoicidæ.

Stoicidæ dixit penultima brevi, necessitate metri constrictus; neq; enim hexametrum Carmen Creticum recipit, qui ex longa, brevi, & longa constat.

De

De licentia Poëtica.

Poëtæ, quibus semper potestas fuit, ut inquit Horatius quidlibet audendi, nulla coacti necessitate, syllabis interdum pro suo jure abutuntur. Tulerunt enim, Dederunt, & nonnulla alia eiusdem generis penultima correpta efferunt.

Virgilius.

Matri longa decem tulerunt fastidia menses. Eclog. 4.

Horatius.

Dij tibi divitias dederunt, artémque *fruendi.* Epist. 1.

DE PEDIBVS.

Voniam de syllabis tum brevibus tum longis, tum communibus dictum est: superest ut & de Pedibus, qui ex ipsis syllabis, & de Versu, qui ex pedibus Constat, breviter dicamus.

Quid sit pes.

PEs est pars versus certo syllabarum numero, atque ordine definita.

Pedes duarum syllabarum.

SPondeus constat ex duabus syllabis longis, ut Possunt, Omnes.

Pyrrhichias ex duabus brevibus, ut Furor, Ruit.

Choreus, seu ut alii vocant, Trochæus ex longa & brevi, ut Arma, Vincor.

Iambus ex brevi & longa, ut Viros, Rogas.

Pedes trium syllabarum.

MOlossus ex tribus longis, ut Æneas, Contendunt.

Trochæus sive Tribrachys ex tribus brevibus, ut Facere, Tumidus.

Dactylus ex longa & duabus brevibus, ut Corpora, Traximus.

Anapæstus ex duabus brevibus & longa; ut Animos, Capiunt.

Bacchius ex brevi & duabus longis, ut Dolores, Parabant.

Antibacchius ex duabus longis, & brevi, ut Audisse, Maturus.

Creticus seu Amphimacer ex longa brevi & longa, ut Maximos, Audiunt.

Amphibrachus ex brevi, longa, & brevi, ut Cadebat, Poëma.

Pedes quatuor syllabarum ex superioribus compositi.

DIspondeus constat ex duobus Spondeis, ut Oratores.

Proceleusmaticus ex duabus Pyrrhichiis, ut Abiete. Dicho-

Dichorus ex duobus Choreis, ut Dimicare.

Dirambus ex duobus Iambis, ut propinquitas.

Choriambus ex Choreo & Iambo, ut Nobilitas.

Antipastus ex Iambo & Choreo, ut Recusare.

Ionicus à maiore ex Spondeo, & Pyrrhichio, ut Calcaricus, Cantabimus.

Ionicus à minore ex Pyrrhichio & Spondeo, ut Diomedes, Lacedæmon.

Pæones.

PAEones quatuor sunt, omnes ex tribus brevibus, & una longa constant, hac lege, ut primus primam habeat longam, secundus secundam, tertius tertiam, quartus quartam.

Pæon I. ex Choreo & Pyrrhichio, ut Aspicite, temporibus.

Pæon II. ex Iambo & Pyrrhichio ut Potentia, Docebimus.

Pæon

Pæon III, ex Pyrrhichio & Choreo, ut Animatus, Moriamur.

Pæon IV. ex Pyrrhichio & Iambo, ut Calamitas, Obierant.

Epitriti, ſeu Hyppij totidem ſunt, ſed ſuperioribus contrarij.

EPitritus I. ex Iambo & Spondeo, ut Repentino, Repugnarunt.

Epitritus II. ex Choreo & Spondeo, ut Conditores, Comprobarunt.

Epitritus III. ex Spondeo, & Iambo ut Diſcordiæ, Clamaveras.

Epitritus IV. ex Spondeo, & Choreo, ut Fortunatus, Pugnabamus.

Pedes quinqve ſyllabarum.

QVinque ſyllabarum pedes inuſitati ſunt, præter Dochimum, oratoriæ compoſitioni maximè appoſitum: Conſtat ex Iambo & Cretico, ut Reipublicæ, Perhorreſcerent.

Diomedes lib. 3. doctè & copiosè de pedibus agit: quorum enumeratione fuimus contenti, quod cætera non sunt perinde necessaria ad scribenda carmina. Choreum solet Cicero appellare, quem plerique Grammatici Trochæum vocant: Quem vero hi Tribrachym appellant, ille Trochæum nominat. Quintilianus Ciceronem secutus ijsdem nominibus utitur. Non sunt tamen Grammaticorum vocabula ut barbara contemnenda, cùm etiam Quintiliani ætate recepta fuerint.

DE VERSV.

VERSVS eſt oratio, certo genere, numero, atq; ordine pedum alligata.

Carmen Hexametrum ſive Heroicum.

HExametrum carmen conſtat ſex pedibus, quorum quintus dactylus eſt, ſextus ſpondeus, reliqui dactyli vel ſpondei.

Virgilius.

Vrbs antiqua ruit multos dominata per annos. Æneid. 2.

APPENDIX.

QVintus pes nonnunquam ſpondeus eſt, unde verſus ſpondaicus appellatur, quo vel rei alicuius, gravitas & amplitudo, vel ingens mœror, ani-

miq; angor, vel aliud declaratur.

Virgilius.

Eclog. 4. Cara Deum soboles, magnum Iovis in-
crementum.

Idem.

Æneid. 2. Constitit, atque oculis Phrygia agmina
circumspexit.

Pentametrum carmem.

PEntametrum carmen, quòd ferè hexametrum comitatur, quinque pedes habet, quorum duo primi dactyli vel Spondei, pro cuiusque arbitrio sunt, adiuncta syllaba longa quæ cæsura, vel semipes dicitur: cæteri perpetuo sunt dactyli, quibus semipes itidem adiungitur, ut ex utroque semipede quintus pes fiat: Vel tertio loco est spondeus, qui alterius verbi fine alterius initio constat, deinde duo anapæsti.

Ovidius.

De Ponto. 4. Omnia sunt hominum tenui pendentia
filo.
Et subito casu quæ valuere ruunt.

Delegi

Delegimus ex plurimis, carminum generibus a, quibus poëtæ frequentius utuntur. Diome-lis librum tertium, Servij Centimetrum, alio-ùmq; libros adeat, cui hæc non satis esse videbun-ur. Heroici carminis ornamenta (quod etiam pos vocatur, unde Epici poëtæ dicti) à Virgilio n primis, ac cæteris qui eodem scribendi genere oruerunt, sunt petendæ: quod idem de alijs ver-uum generibus dictum sit: horum enim diligens & aßiduà lectio magistros omnes superat. Versus exameter recipit interdum anapæstum, & pro-eleusmaticum, ut quibusdam placet, de quibus aulò post. Posterior ratio metiendi pentametrum, Quintiliano probatur lib. 9. cap. 4. Et quidem ptimè est sibi junctus Anapæstus ut qui sit penta-netri finis. Ibidem, Est quoddam ipsa devisi-e verborum latens tempus, ut in pentametri nedio spondeo, qui nisi alterius verbi fine, alte-ius initio constet, versum non efficit.

Senarius Iambicus, sive Trimeter Iambicus Acatalectus.

SEnarius Iambicus cùm purus est & integer, omnibus in locis Iambos haber. *Horat.*

Beatus ille, qui procul negotijs. *In Epod.*

Omnes

Omnes sex pedes iambi sunt, toti-dem enim pedem Senarius admittit, un-de & nomen invenit.

In Art. Verùm, tardior ut paulò gravior-que veniret ad aures, ut Horatius ait primo, tertio, & quinto loco spon-deum, Dactylum & Anapæstum reci-pit. Omnibus etiam locis, præter quar-sexto, Tribrachym potest recipere.

Horatius.

Ibidem. Pavidumq; leporem, & advenam laque-
gruem Iucunda captat præmia.

Dimetrum Iambicum Aca-talectum.

DImetrum Iambicum quatuor reci-pit pedes: secundo & quarto loc-Iambos: primo & tertio Iambum, spon-deum, dactylum, anapæstum: pote-etiam in omnibus præter quartum Tribrachum admittere.

Horatius.

In Epod. Has inter epulas ut juvat pastas oves.
Videre properantes domum.

Subscribitur hic versus interdum leganter Senario Iambico. *Mar*

Martial.

Vir Celtiberis non tacende gentibus, — Lib. 1.
Nostræque laus Hispaniæ.

Scazon, sive Choliambus.

SCazon semper quinto loco habet Iambum, sexto vero spondeum: cæteris omnibus cum senario Iambico consentit.

Martialis.

Extemporalis factus est meus Rhetor. — Lib. 5.
Calphurnium non scripsit & salutavit.

Metimur omnia genera carminum pedibus uplicatis, præter Dactylum, hoc est, hexameum & pentametrum, quod ex ipsis nominibus cilè intelligitur. Trimetra enim apellantur uòd tribus metris sive mensuris constent, cùm men senos habeant pedes, unde & senarij vontur. ἀκατάληκτα Acatalecta dicuntur rmina integra, omnibùsque suis numeris absoluta. ατάληκτα Catalecta, quibus deest una syllaba, περκατάληκτα, Hypercatalecta, quæ syllaba a aut duabus redundant. βραχυκατάληκτα rachycatalecta, quibus pes unus deest. Legitius senarius jambicus, sexto loco Iambum habet nquam custodem, defensorémque jambici ordinis:

ex quo cùm fuerit deturbatus, atque in eius lo-cum substitutus spondeus, σκάζων Scazon, id est, Claudicans, & χωλίαμβος Choliambus, hoc est, claudus jambus appellator: claudicare enim versus putantur. Martialis plurima epigrammata hoc carmine scripsit: Trimetro ac Dimetro pauciora. Tragœdiam scripturus, Senecæ trimetros diligenter inspiciet, observabitq; quos pedes, quibus locis frequentiùs usurpet.

Non loquimur de Plautinis ac Terentianis senariis, qui locis omnibus (ut Priscianus de metris comicis docet) excepto sexto, quinque pedes Iambum, Tribrachum, Spondeum, Dactylum, Anapæstum sine discrimine admittunt.

Terent: in Prologo Andr.

Qui utramvis rectè nórit, ambas noverit.

Idem, Ibidem.

Accusant; quos hic noster autores habet:

Idem in Andr.

Perduxêre illuc secum, ut una esset mecum.

Omnes sunt spondei præter quartum, & sextum, qui est Iambus.

Idem in eadem.

Nihil est hac opus est arte, ad hanc rem, quam paro.

Primus pes est anapæstus, secundus dactylus; reliqui spondei, præter quartum & sextum.

Ibidem.

Studebat; & tamen omnia hæc mediocriter.

Prim

Primus & ſecundus eſt jambus, tertius ana-ſtus, quartus jambus, quintus tribrachys, ſextus ceſſariò eſt jambus. Qui dialogos, aut comœ-as ſcripſerit, dummodo ultimus ſit jambus ne de teris ſit ſolicitus: poterit enim hos quinq; pedes l arbitrium ſuum permiſcere.

Anapæſticum dimetrum acatalectum.

ANapæſticum carmen, quo frequenter in choris utitur Seneca, conſtat atuor pedibus, qui ferè ſunt dactyli l ſpondei, permiſtis anapæſtis; ita taen, ut ſecundo, & quarto loco abſit ſtylis.

Senec.

Lugeat æther, magnùſque parens
Ætheris alti, tellùſque ferax, Hercul. furent.
Et vaga ponti mobilis unda.

APPENDIX.

Ecundus pes dictionem terminat, qui frequentiſsimè eſt ſpondeus.

Glyconium.

GLyconium carmen constat spon-deo, & duobus dactylis, quo Sene-ca interdum choros scribit.

Thyest. Tandem regia nobilis
Antiqui genus Inachi
Fratrum composuit minas.

Asclepiadeum.

ASclepiadeum carmen constat spon-deo, duobus choriambis, & pyrr-chio, vel spondeo, dactylo,& syllaba longa, deinde duobus dactylis.

Horatius.

Carm. I. Mecœnas atavis edite regibus.

Phaleucium.

PHaleucium carmen quinque pedi-bus constat, spondeo, dactylo, deinde tri-bus choreis.

Martial.

Lib. I. Commendo tibi Quintiane nostros,
Nostros dicere si tamen libellos
Possum, quos recitat tuus poëta.

Versibus hendet casyllabis, (sic enim à nu-mero syllabarum etiam appellantur) plurimùm utun-tur qui Epigrammata scribunt.

Sapp-

Sapphicum carmen.

VErſus Sapphicus quinque pedes hoc ordine admittit, Choreum, Spon-
ieum, Dactylum, deinde duos choreos:
ertio cuique carmini ferè nectitur *A-*
ʃonius, qui ex dactylo & ſpondeo con-
tat.

Horatius.

Integer vitæ, ſcelerı́ſque purus
Non eget Mauri jaculis, nec arcu, Carm. 1.
Nec venenatis gravida ſagittis.
Fuſce pharetra:
Sive per Syrteis iter æſtuoſas,
Sive facturus per in hoſpitalem
Caucaſum, vel quæ loca fabuloſus
Lambit Hydaſpes.

Glyconium carmen apud Horat. Ode 15. lib.
Choreum habet initio.

Ignis Iliacas domos.

Phaleucij pedibus abutitur Catullus: prima
im ſedi tum Jambum, tum Choreum attribuit,
quibus cæteri ferè abſtinent: Mart tamen lib. 2.
Severum, cum imitatus, jambum poſuit pro
ndeo.

Et cùm currere debeas Bovillas,
Iter jungere quæris ad Camœnas.

DE CARMINVM
DIMENSIONE.

ERSVS metimur ped
bus metiendis non p
rum prodest Syllal
communis, Necessita
metricæ, Licentiæ po
ticæ, Figurarùmq; cognitio.

Episynalœphe.

EPisynalœphe, quæ & Synecphon
sis & Synæresis appellatur, est sylla
una ex duabus facta: quod fit cùm d
vocales in unam contrahuntur, ut A
vearia, eadem, alveo, eodem, eosde
aureis, æret, denarijs.

Virgilius.

Georg. 4. Seu lento fuerint alvearia vimine te

Idem.

Æneі. 10. Vna eadémque via sanguis animúſ
sequuntur.

Hîc E, & A, in unam syllabam cont
huntur. Id

Idem.

Assuetæ ripis volucres & fluminis alveo. Æneid. 7

Idem,

Vno eódemque tulit partu, paribúsque revinxit Serpentum spiris. Æneid. 12

Hîc E, & O, vocales in unam coalescunt.

Idem.

Atria, dependent lychni laquearibus aureis. Æneid. 1.

Idem.

Pectora: nec misero clypei mora profuit ærei. Æneid. 12

Hîc E, & I, in unam syllabam coëunt.

Martialis.

Denarijs tribus invitas: & mane togatum Lib. 9.
Observare jubes atria, Basse, tua.

Hîc duplex ij, in unum contractum est.

Dem accidit genitivis Olei, Achillei, Vlissei, & dativis, ablativísque Tereo, Typhöëo, & similibus, interdum & accusativo Typhoëa.

Virgilius.

Vnius ob noxam, & furias Ajacis Oilei. Æneid. 1.

Idem.

Æneid. 3. Littora Achæmenides, comes infelici
Vlyssei
Idem.
Æneid. 9. Inarime Iovis imperijs imposta Typhoë
Ovidius.
Meta. 6. Degeneras, scelus & pietas in conjuge
Tereo. *Idem.*
Meta. 3. Nec quo centimanum dejecerit igne Ty
phoea, Nunc armatur eo,

In primis, E, & I: in secundis, E, &
O: in ultimo, E, & A, in unam syll
bam coalescunt.

In superiorum contractione, del
ctu & autoritate opus est: at horum Cu
huic, dij, dijs, ij, ijdem, ijsdem, ijs, ijsdem
usque adeò, omnibus uti licet. Ite
adverbiorum Deinde, dein, deincep
dehinc, & verbi Deest, deerat, deeran
deerit, deerunt, deesse & eorum, qu
ex, Semi, componuntur, ut Semian
mis, Semihomo.

Ovidius.
Meta. 11. Juncta palus huic est densis obsessa salicti
Lucan
Lib. 4. Idem, cùm fortes animos præcepta sub
sent, Opta vere diem.

Ide

Idem.

Vsque adeo miserum est civili vivere bello. Lib. 1.

Statius.

De hinc sociare choros castisque accede- Achil. 1.
re sacris
Hortantur.

Lucan:

Non ulli comitum sceleris præsagia de- Lib. 8.
erant.

Martialis.

Sint Mecœnates non deerunt, Flacce, Ma- Lib. 8.
rones.

Lucanus.

mianimes alij vactum subiere profundum. Lib. 3.

Virgilius.

Semi homini Caci: facies quem dira te- Æneid. 8.
gebat.

Huc etiam spectat Anteambulo, ntehac, Anteit, & si qua præterea nt.

Martialis.

Sum comes ipse tuus, tumidique anteam- Lib. 2.
bulo Regis.

Lucanius.

Plurimáque humanis antehac incognita Lib. 6.
mensis.

Virgil.

. candore nives anteirent, cursibus auras. Æneid. 12

Probus Inst: art: Episynalœphe est una syllaba ex duabus facta, ut Fixerit Aeripedem pro Aëripedem, tetrasyllabon ex pentasyllabo fecit. συνεκφώνεσις Synecphonesis dicitur à συνεκφωνεῖν, quod simul sonare significat, quòd duarum vocalium sonus confundatur, permisceatúrque.

Denarius A. longum habet, ne quis putet esse dactylum.

Idem Mart l. 2.

Unus sæpe tibi tota denarius arcæ.

Idem etiam lib. 1 contraxit.

Denarijs tibi quinque Martialem.

Eosdem, est apud Propertium lib. 4

Eosdem habuit secum quibus est delem capillos,

Cui, Huic, Ei, Iï, dandi casus, putat Priscianus lib 13 monosyllaba esse, quòd in hoc genere declinationis dativus minor sit genitivo una syllaba, ut Unius uni, solius soli, illius illi, ipsius ipsi: Item quod plerique poëtarum id metris comprobent.

Virg Æneid. 4.

Cuique loci leges dedimus, connubia nostra
reppulit, & 1 Georg.

Huic à stirpe pedes temo protentus in octo:

De dativo Ei, nullum profert testimonium. Probus Inst Art docet hæc tria esse, dissyllaba. Huic, ait pyrrhichium esse, sed posse ambas syllabas in Episynalœpham cadere. Cui, ait idem, constare ex duabus brevibus, ut *Et cui putre solum.* Interdum ex brevi & longa, &c.

Suprà cùm de ultimis egimus, testimonijs Martialis planum fecimus, utrunq; aliquando brevem esse. easdem corripuit & Iuvenalis Satyr: 3.

Quis nunc diligitur, nisi conscius, & cui fervens.
Æstuat occultis animus? multo tamen frequentiùs contractum est: sic ex eo composita, ut Alicui, Cuivis.

Mart: lib. 5.

Incipio quoties alicui tua dona referre.

Horatius Epist.

Cuilibet hic fasces dabit, eripiétq; curules
Cui volet importunus &c.

Ovid. Trist. 1.

In causa facili cuivis licet esse diserto.

Manilius tamen lib. 4. Cuiq; posteriore longa dixit:

Sic erit & sedes fugienda, petenda cuiq;.

Huic, apud Stat: 1. Silv. his legitur priore brevi.

Lætus huic dono videas dare thura nepotes.
Falsus huic pennas & cornua sumeret æthra,

Utrunq; versum affert Priscianus eodem loco, putátq; à Statio utrobiq; factam esse diæresim. Probus ait, Ei, iambum esse: quod Lucretius produxit lib. 5.

E manibus nitidum teneris opus effluit ei.

In eodem.

Scilicet est fluvius, qui visus maximus ei.

Suspicantur quidam, eum, Eij gemino ij scripsisse,

*priorémq; productam esse positione. Prisci enim, ut supra diximus, I, inter duas vocales geminabant, Aÿo, Maÿa sic, eÿus, & in dativo servato utroq; I, Eÿ, Hæc est Probi atq; Prisciani sententia. Probo licentius accedo. Itaq; Cui, Huic, Ei, puto suapte natura dissyllaba esse, ut dÿ, dÿs, ÿ, ÿs, quæ ferè à poëtis contrahuntur. Quòd verò Priscianus ait, dativum nominum pronominúmque, quorum genitivus exit in Ius, minorem esse genitivo una syllaba, de ÿs accipiendum est, quorum rectus duas habet syllabas, ut Unus, ille, solus &c. At Quis, Hic, Is, monosyllaba sunt. Sed hæc, ut multa alia viderint Critici. Deorsum, Seorsum, Prehendo, prehenso omisimus, quòd illa ferè apud priscos poëtas leguntur Contracta: hæc verò, quia nihil est cur à poëtis contrahantur, cùm prendo, prenso verba imminuta, tam sint in usu, quàm plena, & apud Virgilium Æ*neid. 2.

--- prensant fastigia dextris,

legitur, non prehensant, ut quidam citant.

Synalœphe.

SYnalœphe est, cùm vocalis, aut Diphthongus præcedentis dictionis, à sequenti excipitur, & quodammodo absorbetur,

Vir-

Virgilius.

Atque ea diversa penitus dum parte geruntur. Æneid 9.

Idem.

Conticuêre omnes intentique ora tenebant. Æneid 2.

Idem.

-- clamorem ad sydera tollunt Æneï, 10.
Dardanidæ è muris: spes addita suscitat iras.

EXCEPTIO.

O Et Heu, sequente vocali aut diphthongo integra manent.

Virgilius.

O pater, ô hominum, Divûmque æterna potestas. Æneï. 10.

Statius.

Heu ubi syderei vultus? ubi verba ligatis Imperfecta sonis? Theb. 5.

Episynalœphe locum habet in eadem dictione, Snalœphe vero in diversis, à συναλοίφειν apllata, quòd simul ungere & linere significat: uunt enim duæ vocales, & quodammodo simul guntur atque collinuntur. Quintilianus Sylæphen, & Synæresim etiam in eadem dictioeri docet lib. 1. cap. 5. Plus, inquit, exigunt bilitatis, quæ accidunt in dicendo vitia: quia xmpla eorum tradi scripto non possunt, nisi cùm

in versus inciderunt, ut διαίρεσις Europaë: & et contrarium vitium, quod συναίρεσιν & συναλοιφὴν Græci vocãt, nos complexionẽ dicimus qualis est apud Varronem, Cùm te flagranti dejectum fulmine Phæton. Nam si esset prosa oratio, easdem litteras enuntiare veris syllabis licebat. Hæc ille: ubi apertè Phæton pro Phaëton ait Synalœphen esse. Idem lib. 9. cap. 4. Synalœphen appellat in diversis dictionibus. Nam & coëuntes litteræ, quæ συναλοιφὴ dicitur, etiam leniorum faciunt orationem, quàm si omnia verba suo fine claudantur. Ibidem, Nam ubi libido dominatur, innocentiæ leve præsidium est. Nam Synalœphe facit, ut duæ syllabæ pro una sonent. Ubi Synalœphen Ecthlipsin vocavit. Probus Inst. Art: ait Synalœphen fieri multis modis. Interdum, inquit, brevis in brevem cadit, ut:

Obsedêre alij telis angusta viarum.

Interdum brevis in longam, ut

Tænarias etiam fauces, alta ostia Ditis.

Interdum longa in brevem, ut Virg. 12. Æneid.

Se signari oculis, ultro implacabilis ardet.

Interdum diphthongus in simplicem longam, ut

Dardanidæ è muris.

Aliquando brevis in diphthongum, ut

Arva neque Ausoniæ semper.

Interdum diphthongus in diphthongum: hujus ultimi modi exemplum non est apud Probum: vetustate enim deletum est. Mult

Multa tamen invenias apud poëtas.

Virg. Æneid. 6.

Illa autem, paribus quas fulgere cernis in armis.

Ab, Hei, Hui, & Cut, cùm est contractum, non videntur elidi sequente vocali.

APPENDIX. I.

INterdum nec vocalis nec diphthongus, ut suprà diximus, à sequenti vocali excipitur.

Virgilius.

Glauco & Panopeæ, & Inoo Melicertæ Georg. 1.

Idem.

Posthabita coluisse Samo, hîc illius arma. Æneid. 1.

Id quoq; multò rariùs accidit, si vocalis brevis sit:

Idem.

Et vera incessu patuit Dea: ille ubi matrem. Æneid. 1.

APPENDIX III.

SYnalœphe non solùm in eodem carmine, sed in diversis locum habet.

Virgilius.

Et spumas miscent argenti, vináque sulphura, Idæásq; pices. *Idem* Georg. 3.

Idem.

Georg. 2. Inseritur vero ex fœtu nucis arbutus horrida?
Et steriles platani malos gessere valentes.

Idem.

Æneid. 1. --- quibus orbis in oris
Iactemur doceas, ignari, hominùmq; locorùmq; Erramus.

In his atque similibus locis, ultima vocalis præcedentis versus excipitur atque absorbetur à prima sequentis.

Ecthlipsis.

Ecthlipsis est, cùm M, littera, simul cum vocali eliditur, propter sequentem vocalem.

Virgilius.

Æneid. 3. Italiam, Italiam primus conclamat Achates.

Persius.

Satyr. 1. O curas hominum, ô quantum est in rebus inane.

APPENDIX I.

Prisci M, litteram, cum vocali corsepta servabant. *Lucret.*

Lucretius.

Nam si tantundem est in lanæ glomere, quantum, Lib. 2.
Corporum in plumbo est, tandundem pendere par est.

Corporum, dactylus est.

Ennius.

Infinita ferêtum millia militum octo. Anna. 10.

APPENDIX II.

Ecthlipsis etiam in diversis carminibus locum habet.

Virgilius.

Iamque iter emensi, turres ac tecta Latinorum. Æneid. 7.
Argua cernebant juvenes, murósque subibant

Idem.

Aut dulcis musti Vulcani deoquit humorem. Georg. 1.
Et folijs undam tepidi despurnat aheni.

APPENDIX III.

Prisci poëtæ S. litteram, passim elidebant, quod si deinde concurrent vocales, prior à posteriore per Synalœphã excipiebatur. En-

Annal. 7. *Ennius.*

Doctus, fidelis, suavis homo, fæcundus, suóque
Contentus atque beatus, scitus, secunda loquens in
Tempore, commodus, & verborum vir paucorum
Doctu' fi: cundu' su, dactyli sunt.

In secundo versu ex primo verbo extc ritur, s, deinde fit synalœpha, sic, Con tent' atq; be. Rarissimè apud postero videas hanc litteram extritam;

Cicero.

In Art. Delphinus jacet haud nimio lustratu nitore.

Alcinous.

Longè erit à primo quisquis secundu erit.

Lustratus, & Quisquis, s, amittun

ἐκθλίβω elidere extingvere significat unde ecthlipsis dicta est, qua propriè eliditur M littera, deinde vocalis à vocali per synalœpham excipitur. Juvenal. Saty 9. neq; consonantem neq; vocalem extrivit.

Vivendum rectè cùm propter plurima, tum h
Præcipuè causis Quidam ajunt, h, hic vi habere consonantis, ut in illis Virgilij carminib. l

ve

--versaq; juvencum
Terga fatigamus hasta-- & 7 *--fervida pinum*
Sustinet, ac natæ, Turniq; canit Hymenæos:
sed hæc loca Virgilij, aliaq; ejusdem generis, syllaba communi excusantur, de qua suprà egimus. Illud verò Juvenalis non video qua ratione sit excusandum, quod hodie in libris correctis legitur -- Tùm his, non addita præpositione De, hoc modò, Tum de his: ut alij volunt: Macrobius l. 5. c. 14. ait hos versus ὑπερκαταληκτικούς *Hypercatalecticos à Græcis appellari: qui inquit, syllaba longiores, ut*
-- quin protinus omnia. Vulcani decoquit humorem.
Et spumas miscent argenti, vivaq; sulphura.
Et - arbutus horrida. Hæc ille: quæ omnia aut synalœpha aut Ecthlipsi defendi possunt, excepto eo, quod est in 6. Æneid.
Bis patriæ cecidêre manus, quin protinus omnia.
Perlegerent, &c. Servius legit,
--quin protinus omnem: subaudit enim picturam
De littera, s, extrita sic scribit Cicero in Oratore, Quin etiam, quod jam subrusticum videtur, olim autem politius, eorum verborum, quorum eadem erant postremæ duæ litteræ, quæ sunt in Optumus, postremam litteram detrahebant, nisi vocalis insequebatur. Ita non erat ea offensio in versibus, quam nunc fugiunt poëtæ novi, Ita enim loquebantur.

Qui

Qui eſt omnibus' princeps: non omnibus princeps
& Vita illa dignu' locóq;: non dignus, In eodem
Sed quid ego? vocales ſine vocalibus ſæpe brev
tatis cauſa contrahebant, ut ita dicerent, mult
modis, vas' argentis palm' & crinibus, tecti
fractis, &c.

Diæreſis ſive Dialyſis.

Diæreſis eſt, cùm ſyllaba una in dua dividitur: ut Aurai triſyllabum pro Auræ diſſyllabo; ſylüe, evolüam evolüiſſe, diſſolüo, heü, perſolüendu ſuavis jam apud comicos diſſyllabum

Virgilius.

Æneid. 6. Æthereum ſenſum, atque aurai ſimpl
cis ignem.

Horatius.

In Epod. Nivéſque deducunt Iovem, nunc mar
nunc ſylvæ.

Catul.

Ad Ortal. Condita quin veri pectoris evolvam.

Ovidius.

In Epiſt. Debuerant fuſos evolviſſe ſuos.

Catul.

Priſtina vota novo munere diſſoluo.

Ovid.

Ad Liv. Vita data eſt utẽda, data eſt ſine fœnore nob
Mutu

Mutua, nec certa persolvenda die.

Martialis.

Heu quem benè nunc Papyriane. Lib. 8.

Virgilius.

Non lux, non cibus est suavis illi. de liv.

Aurai, aquai, aulai, pictai, quibus Virg. de. diversis locis utitur, non fiunt à genitivis aurae, aquae, aulae pictae: esset enim ultima E, non I, sed ab aurai, aquai, aulai, pictai dissyllabis: sic enim prisci casus interrogandi dandiq; primæ declinationis scribebant per ai, more Græcorum, non ae, ut post scripserunt posteri. Lege Quintilianum l. 1. c. 7. Carmen Horatij, ut Prisc. lib. 1. docet, constat ex dimetro jambico, & penthemimeri Heroica hoc est, duobus dactylis, & syllaba quod ex cæteris ejusdem Odæ facilè intelligitur. Jam, teste Sauro, apud Plautum in Pseudulo dissyllabum legitur: Lunc jam. Jam, inquit, divisit in duas syllabas metri causæ. Lege Rufinum de metris Comicis.

Systole.

SYstole est, cùm Syllaba natura longa corripitur.

Virgil.

Cùm subito assurgens fluctu nimbosus Orion. Æneid. 1.

 Idem

Idem.

Æneid. 6 Illæ autem paribus, quas fulgere cernis in armis.

Idem.

Æneid. 8. --- totùmq; instructo Marte videres
Fervere Leucaten, auróq; effulgere fluctus.

Silius.

Lib. 8. Terruerunt pavidos accensa Ceraunia nautas.

Aut positione longa, sed altera consonante extrita, ut Obicis pro obijcis, abici pro abjici.

Lucanus.

Lib. 8. Cur obicis Magno tumulum, manésq; vagantes.

Ovidius.

De Ponto 2. Turpe putas abici, quod sim miserandus amicis.

Orion à Græcis per ω scribitur ὠρίων Fulgere, effulgere, ait Probus huc spectare, Fervere verò negat, quod Fervo Fervis tertiæ conjugationis apud veteres lectum sit. συστέλλειν corripere significat, unde systole.

Ectasis sive diastole.

Ectasis est, cùm aut Syllaba natura brevis, simpliciter producitur:

Virgilius.

Italiam fato profugus, Laviníque venit littora. Æneid. 1.

Statius.

---seu castra subire
Apparet: aut celsum crebris arietibus urbis
Inclinare latus. Theb. 2.

Aut cùm eadem consonans geminatur, ut Relligio, relliquiæ, repperit, rettulit, reppulit:

Virgilius.

Relligione patrum multos servata per annos Æneid. 2.

Idem.

Troas relliquias Danaûm, atque immitis Achillei. Æneid. 1.

Idem.

Vir bonus & sapiens: qualem vix reperit ullum. Epist. 2.

Horatius.

Rettulit acceptos, regale numisma, Philippos. Epist. 3.

Lucanius.

Reppulit à Libycis immensum Syrtibus æquor. Lib. 1.

Aut I, & V, vocales, in Consonantes mutantur,

Æneid. 11. *Virgilius.*

--- cujus apertum
Adversi longa transverberat abiete pectus.

Idem.

Æneid. 12 Mœnia, quisque imos pulsebant ariete muros.

Idem.

Æneid. 9. Abietibus juvenes patrijs, & montibus æquos.

Idem.

Æneid. 2. Hærent parietibus scalæ, pontésque sub ipsos.

Silius.

Lib. 4. Arietat in primos, obicítque immania membra,

In his & similibus locis I, vocalis fit consonans: itaque Abiete, Ariete, dactyli sunt.

Idem.

Georg. 1. Tenuia nec lanæ per cœlum vellera ferri.

Idem.

Æneid. 5. Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus.

In his V, vocalis, in consonantem migrat: quare Tenuia, dactylus est, itidem Genua la. Hæc est Probi sententia: sunt qui existiment esse proceleusmati-

maticum. Neque mirari debes, si vocales mutentur in consonantes, cùm eædem litteræ consonantes, interdum in vocales vertantur, ut Dissoluo, quadrissyllabum, pro dissoluo, & cætera quæ per diæresim in duas syllabas dividuntur.

Ἐκτείνω producere, extendere significat, unde ἔκτασις productio extensio, διαστέλλω diduco, divido, laxo, unde διαστολή. Arietibus, cùm quinque habeat breves, non poterat in quinta regione locum habere, nisi producta antepenultima. Versus ille Virgilij, Arietat in portas, & duros obice postes: huc etiam spectat, si Macrobio credimus: ait enim lib. 5. c. 14. λαγαροὺς Lagæros appellari versus, qui in medio habent syllabas breves pro longis, ut — & duros obice postes. Gellius tamen lib. 4 cap. 17. docet, Obijces Obijcibus geminoij, esse scribendum: ut verbum Obijcio, à quo facta sunt: primam positione longam esse. Probus Inst. Art. ubi de decem modis Positionis agit, decimus modus, inquit, est, si post vocalem subjecta sit consonanti vocalis vel I, vel V, & correptam vocalem habeat consequentem, ut

Parietibus textum cæcis: In hoc versu quoniam prima pars orationis correptam habet, hoc

genere positionis primam syllabam longam efficimus: secundam namq; syllabam resecamus per medium, & præcedentem consonantem primæ syllabæ conglutinamus: vocalem autem ad tertiam revocamus, & loco consonantis defigimus. Hic sanè modus Positionis apud Virgilium non in superiore exemplo tantùm, sed in multis versibus invenitur, ut Arietat in portas, &, Trastra per & remos & pictas abiete puppes.

Item, *Genua labant, vastos quatit æger anhelitus artus.* Et

Tenuis ubi argillæ dumosis calculus arvis.

Hæc ille. Cujus verba quoniam fortasse alicui obscuriora videbuntur, planiùs explicemus, posito extemplo, Abiete. Post vocalem A, I, vocalis, subjecta sive postposita est consonanti B, & habet consequentem vocalem nimirum, E, brevem: quoniam igitur in, abiete, A, prima syllaba corripitur resecamus secundam syllabam nempe Bi, per medium, & præcedentem consonantem, hoc est B, damus primæ vocali A, ut fiat syllaba Ab: ipsam verò vocalem I, loco consonantis defigimus revocamúsq; ad tertiam vocalem E, ut sint hoc modo distributæ syllabæ, Ab, ie, te, sic Ten, vis, Gen, va, atq; cætera eodem modo. Plura hujus generis repertas apud alios poëtas.

Silius lib. 1.

Genua labant, fessiq; humeri gestamina laxant.

Idem lib. 6.

Cætera

Cætera sinuatis glomerant sub pectore gyris.

Idem lib. 7.

Ducit sinuato captivum ad littora lino.

Macrob. lib. 5. c. 14. ait, *versus qui in principio habent breves pro longis appellari* ἀκεφάλους, *Acephalos, quasi sine capite, nam Heroici à longis incipiunt: hujus generis sunt aliquot apud Virg.* Georg. 4.

Parietibusq; premunt arctis, & quatuor addunt.

Idem Aneid. 5.

Parietibus textum cæcis iter, ancipitémq; &c.

Idem Æneid. 12.

Arietat in portas, & duros obice postes.

ἀκέφαλοι *inquit, Arietat in portas. Parietibus textum cæcis iter. & similia.* λαγαροὶ *autẽ qui in medio versu breves syllabas pro longis habent -- & duos obice postes, & Consilium ipse pater, & magna incepta Latinus.* Idem docet Diomedes l. 3. & Athenæus l. 14. *Addit præterea idem Athenæus* μειούρους *Miuros, qui in fine habent brevem pro longa: ubi Homeri testimonia invenies. Quæ cùm ita sint, Macrobius à Probo dissentit, cùm primas breves esse in Arietat. Parietibus & similibus doceat.*

In illo Virg. Eclog. 3.

Tityre pascentes à flumine reijce capellas.

Aut I, vocalis in consonantem migrat, aut e, & i, in syllabam coalescunt, ut aureis, ærei, ferrei, & cætera id genus: de quibus in Episynalœphe.

Quid si illud ejusdem Georg. 1. *Fluviorum rex Eridanus: campósque per omnes, huc etiam spectet? ut fluvio sit spondeus, i, vocali, in consonantem versa.*

DE CÆSVRA.

SI Pedes, maximè versus Heroici, è singulis verbis constent, ineptum & insulsum fit carmen, ut:

Aurea scribis carmina Iuli maximè vatum.

Contrà si verba concidantur, ita ut mutuo amplexu pedes alij ex alijs pendeant, pulcherrimus efficitur versus.

Virgilius.

Æneid. 1. Semper honos, noménque tuum, laudésque manebunt.

Idem.

Ibidem. Non ignara mali miseris succurrere disco.

Idem.

Ibidem. Iustitiáq; dedit gentes frænare superbas.

Idem.

Æneid. 6. Ære ciere viros, Martémque accendere cantu.

Syllaba quæ ex dictione cæditur, ac poſt quemvis pedem relinquitur, vulgò cæſura dicitur: cuius tanta eſt vis, ut ejus beneficio brevis ſyllaba producatur: eſt enim quoddam in ipſa diviſione verborum latens tempus, nam dum moramur, atque ad alias tranſimus, intervallum unum ſpatiúmque …cratur.

Virgilius.

Pectoribus in hians ſpirantia conſulit exta Æneid. 4

Idem.

Emicat Euryalus, & munere victor amici. Æneid. 5.

Idem.

Vna eadémque via ſangvis, animúſque ſequuntur. Ænei. 10.

Idem.

Grajus homo infectos linquens profugus Hymenæos. Ibidem.

Vides ut ſyllabæ natura breves, poſt primum, ſecundum, tertium, & quartum pedem producantur? id beneficio cæſuræ acceptum referunt.

APPENDIX.

ANapæstici versus optimi putantu[r] si pedes singuli è singulis fiant verb[is.]

Senec.

Thyest: Tertia misit buccina signum.

Idem.

Ibidem. Nondum feræ nuncius horæ.

Idem.

Ibidem. Curvo brevius limite currens.

Qui tamen perpauci sunt, si cum [a]liis conferantur:

Idem.

Ibidem. Pectora longis hebetata malis
Iam sollicitas ponite curas:
Fugiat mœror, fugiatque pavor.

Ne, te illud prætereat, Anapæsticum vers[um] nonnunquam pedem anapæstum habere nullum, id quod primi tres versiculi apertè docent.

De Penthemimeri, Hepthemimeri, &c.

VEteres Grammatici versum Here[oi]cum in quatuor partes secant, qu[as] sectiones sive cæsuras, appellant Pe[n]themimerim, Trochaicam, Hepth[e]mimerim, Bucolicam sive Tetrap[o]diam.

Pe

Penthemimeris, latinè ſemiquina-
ia, conſtat ex duobus pedibus & ſyllaba
uæ dictionem claudat, ut

Virgilius.

Vt belli ſignum. Æneid. 8.

Idem.

Panditur interea. Ænei. 10.

Idem.

Turnus ut infractos Æneid. 12

Trochaica poſt duos pedes habet
has ſyllabas, longam & brevem, ſive
trochæum, qui dictionem terminet, ut

Virgilius.

Non omnes arbuſta Eclog. 4.

Idem.

Infandum Regina Æneid. 2.

Idem.

Excutiens cervice. Æneid. 12

Hephthemimeris, latine ſemiſepte-
ria, continet tres pedes, & ſyllabam,
æ dictionem finiat:

Virgilius.

Talibus Ilioneus: cuncti Æneid. 1.

Idem.

Multa ſuper Priamo rogitans Ibidem.

Idem.

Terram inter fluctus aperit. Ibidem.

Buco-

Bucolica ſeu Tetrapodia ſit, ſi ſem
ſeptenariæ duas breves adjunxeris, ut

Talibus Ilioneus, cuncti ſimul.
&, Multa ſuper Priamo rogitans ſuper
&, Terram inter fluctus perit; furit.

Hac tamen poſtremam ajunt pr
priam eſſe Bucolici Carminis, qua Th
ocritus plurimùm eſt uſus.

APPENDIX.

VErſus qui Heroico nomine dig
cenſentur, modò cæſuram una
habent, ut,

Vt belli ſignum Laurenti Turnus ab arc
Panditur interea domus omni poten
Olympi.
Turnus ut infractos adverſo Marte La
nos.

Omnes ſolam ſemiquinariam haben
Modò duas, ut:

Non omnes arbuſta juvant, humiléſq
myricæ,
Infandum regina jubes renovare dolo
Excutiens cervice toros, fixúmque latr
nis, &c.

Omnes Trochaica & ſemiſeptena
ria conſtant. Mo

Modò tres, ut

Talibus Ilioneus: cuncti simul ore fremebant.
Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.
Terram inter fluctus aperit: furit æstus arenis.

Omnes & semiquinariam, & semiseptenariam, & bucolicam habent.

Cæsura, nisi more veterum loquamur, non est llaba quæ post pedes superest sed pars carminis, nul cum syllaba, aut syllabis, quæ dictionem fiunt. Itaq; Penthemimeris non significat syllam, quæ post duos pedes relinquitur, sed duos des simul cum syllaba: quod Quintilianus lio 9. cap. 4. apertissimè docet. Et quod, inquit, obus pedibus & parte, πένθημιμερὶς à Græcis citur. Et Grammatici, cùm dicuntur versum quem constare Penthemimeri Heroicā, duos de & partem intelligunt. Additur à nonnul- recentioribus τριημιμερὶς Triemimeris, quæ lem unum & syllabam habet, ut Multa super. em ἐννεημιμερὶς Enneemimeris, quæ quatu- pedibus & syllabā constat. Virg. Æneid. 10. *jus homo infectos linquens profugus -- Sed veteribus nulla de his, nisi me fallet memoriā, nentio. Quòd ad vocabulorum rationem attinet,*

tinet, πενθέμιμερὶς Penthemimeris à πέν-
quinque & ἥμισυ, quod in compoſitione ἡμι
citur, hoc eſt, ſemis, & μερὶς quod partem
ſignificat, ſic enim video pleroſq; ultimam ſcribe
tes: ſunt qui mali per η Semiquinaria vocati
inquit Diomedes libro 3. quia pedes divid
habet enim duos pedes & ſemipedem, qui ſi
dimidium quinque, ἑφθημιμερὶς Hephthem
meris ab ἑπ]ά, hoc eſt ſeptem, & cæteris par
culis dicitur ſemiſeptenaria, dividit enim ſept
Sunt qui hos numeros malint ad Arſin & The
hoc eſt, ſublationem & poſitionem pedum ref
re. Unuſquiſq; enim pes ſublationem & poſit
nem habet. Nam ut animantes ingredient
viciſſim pedes & attollunt & deponunt, ita n
tiendis verſibus altera pars pedis attollitur, alt
deprimitur: quæ attollitur græcè ἄρσις la
nè ſublatio: quæ deponitur θέσις hoc eſt, poſ
vocatur. Cùm igitur pes in duo dividitur,
ſin nimirum & Theſin: duo pedes & ſemip
quinque partes ſive ſemipedes efficiunt. Qu
ta cæſura τετραποδία Tetrapodia à Diomed
eodem libro appellatur, quòd quatuor pedes c
tineat. Βουκολικὴ Bucolice ſeu Bucolica, q
Theocritus, inquit idem, autor carminis Bucol
hac plurimùm eſſe uſus credatur. Utitur q
dem Theocritus ea frequentiſſimè, ut ejus ſcr

do

ocent: ſæpè tamen dactylus ex integra dictione onſtat: reperitur eodem loco ſpondeus ſed rariùs: riſcianus lib. 1. exercitationum, tres tantùm æſuras admittit, Commata, inquit ſunt tria, rochaica, Semiquinaria, & Semiſeptenaria: uarta enim Bucolica, magis paſſio eſt, ſicut ſepes, & quarta Trochaica, & quæ inveniunr per ſingulos pedes. Cæſuræ verò, curſum & ythmum leniorem ſolent perficere, & neceſſe vel unam, vel duas cæſuras in verſu inveninam tres rariſſimè poſſunt inveniri in eodem rſu. Lege ſi vacat cætera. Sed utcunq; ſit, rtè Virgilius vehementer hac cæſura delectar, nulla enim ferè eſt pagina, in qua non repetur ſemel, interdum ter, & quater, quinquies, q; in Æneide.

m cœlum terràmq; meo ſine numi-
venti. Detrudunt naves ſcopulo: levat ipſe trinti. Jámq; faces & ſaxa volant, furor arma niſtrat. Sic cunctus pelagi cecidit fragor, æquo-
oſtquam
t in ſeceſſu longo locus: inſula portum
cit objectu laterum quibus omnis ab alto.

ec omnia in pagina una Æneidos:

dunt quidam Trochaicum quartam, cùm rto loco eſt trochæus partam, cùm quarto trochæus partem orationis terminans, cujus mplum affert Terentianus:

Quæ pax longa remiserat arma, novare par
bant quæ cùm rarißimè reperiatur, à multis n
gligitur. Nonnulli eodem loco spondeum coll
cant, qui orationis partem terminet, ut

Albaniq; patres, atque aliæ mœnia Romæ.

Hac non raro utitur Virgilius libro 8.

Ut belli signum Laurenti Turnus ab arce
Extulit, & rauco strepuerunt cornua cant

Diomedes, cui quatuor cæsuræ, quas amplexi s
mus, placent, meminit etiam harum, ubi de B
colica egit. Sunt, inquit, qui quartum troch
um in hac cæsura collocant, ut est,

Quæ pax longa remiserat arma novare paraba

Alij verò spondeum, ut est,

Inde toro pater Æneas sic orsus ab alto.

Sed hæc hactenus.

DE

namenta ijs,
tur, diligenti

DE PA
CIS N

R
à
ca
m
cta, filium, a
neptem, aut
ficent. Hæc

DI

DE VERBIS *Poëticis.*

Erborum licentia liberiores multò sunt Poëtæ quàm Oratores, quibus assiduè, accuratéque legendis, non solùm verba, sed etiam cætera ornamenta ijs, qui Poëticæ studio tenentur, diligentissimè sunt observanda.

DE PATRONYMI-*CIS NOMINIBUS.*

Ropria poëtarum sunt, quæ à Grammaticis Patronymica vocantur, quòd à patrum majorúmq; nominibus facta, filium, aut filiam, nepotem, aut neptem, aut ex posteris aliquem significent. Hæc ferè à Græcis nominibus

fiunt, atque vel in Des, vel As, vel Is, vel Ne exeunt; quorum prima masculina sunt, & primæ declinationis, ut Pelides, Achilles, Pelei filius.

Ovidius.

In Epist. Pelides utinam vitasset Apollinis arcus.

Æacides, Achilles, Æaci nepos.

Virgil.

Æneid.1. Sævus ubi Æacidæ telo jacet Hector, ubi ingens Sarpedon.

Æacides, Pyrrhus pronepos Æaci.

Idem.

Æneid.1. Conjugio Æacidæ Pyrrhi, sceptrísque potitum.

Æacides, Pyrrhus Epirotarum rex, ab Æaco originem trahens.

Idem.

Æneid.6. Eruet illa Argos Agamemnoniásque Mycenas.
Ipsúmqe Æacidem genus armi potentis Achillei.

Cætera fœminina sunt, & declinationis tertiæ, exceptis ultimis, quæ secundæ sunt Græcorum, ut Thestias, Althea Thestij filia.

Ovidius.

Thestias

Thestias haud aliter dubijs affectibus errat. Meta. 8.

Thaumantias, Iris Thaumantis filia.

Virgilius.

Ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est. Æneid, 9.

Æolis, Alcyone Æoli filia.

Ovidius.

Æolis interea tantorum ignara malorum. Meta. 11.

Atlantis Atlantidis, Electra Atlantis filia.

Virgilius

Dardanus Iliacæ primus pater urbis & autor. Ænei. 18.

Electra, ut Graij perhibent, Atlantide cretus.

Nerine Nerines, Galatea filia Nerei.

Idem.

Nerine Galatea, &c. Eclog. 7.

APPENDIX I.

Patronymica non solùm à patribus, avis, proavis, abavis, atavis, tritavis, alijsque majoribus deducuntur, sed etiam à matribus, ut Iliades, Romulus

ab Ilia: Philyrides, Chiron Centaurus à Philyra: Latrôis, idis vel idos, Diana à λητῶ, hoc est Latona.

Ovidius.

Meta. 14. Invadunt, portásque petunt quas objice firmo Clauserat Iliades.

Idem.

Meta. 7. Philyrides puerum cithara perfecit Achillem.

Idem.

Præteritas cessasse ferunt Latoidos aras.

Item à fratribus, ut Phoronis, Io, seu Isis Phronoei soror; Phaëtontias, (soror Phaëtontis.

Idem.

Meta. 1. Nec superûm rector mala tanta Phoronidos ultra Ferre potest.

Virgilius.

Eclog. 6. Tum Phaëtontiadas musco circumda amaræ Corticis.

A Regibus præterea & conditoribus ut Romulidæ, Romani à Romulo: Dardanidæ, Trojani à Dardano, Aeneadæ ab Aenea: Cecropodæ, Athenienses, à Cecrope: iidem Thesidæ, à Theseo.

Persius.

---int

---inter pocula quærunt.

Romulidæ saturi, quid dia poëmata narrent. Satyr. 1.

Virgilius.

Dardanidæ magni, genus alto à sanguine Divûm. Ænei. 5.

Idem.

Æneadásq; meo nomen de nomine fingo. Æneid. 3.

Ovidius.

Phocus in interitus spatium, pulchrósque recessus. Cecropidas duxit. Georg. 2.

Virgilius.

Præmiáq; ingentes pagos & compita circum Thesidæ posuêre.

APPENDIX II.

MVlta à regionibus, urbibus, montibus, fontibus, fluviis, aliisq; rebus fiunt, quæ formam quidem patronymicam habent, re autem vera gentilia sunt, aut pro possessivis, adjectivisq; Nominibus ponuntur. ut Asis, Libystis, talis, Ausonius, Sarmatis Colchis, Sithonis, Thessalis, Sicelis, Sidonis, Ilias, Troas, Erymanthis, Mænalis, Pieris, Tritonis, Pegasis, Phasis, Phœbas.

Ovidius.

---celerique carina, Meta. 9.

Aegeas metiris aquas, & in Aside terrã
Mœnia constituis.

Silius.

Lib. 7. Ad quem Cymodoce Nympharum maxima natu Italidum.

Virgilius.

Æneid. 5. occurrit Acestes.
Horridus in jaculis, & pelle Libystidis ursæ.

Ovidius.

Fast. 2. Nomen Arioninum Siculas impleverat urbes.
Captáque erat lyricis Ausonis ora sonis.

Idem.

Trist. 1. Sarmatis est tellus, quam mea vela petunt.

Idem.

In epist. Nec vehit Actæas Sithonis unda rates.

Virgilius.

Æneid. 1. Interea ad templum non æquæ Palladis ibant Crinibus Iliades passis.

Ovidius.

Meta. 13. Troades exclamant: obmutuit ille dolore.

Idem.

Tristib. 3. Cúmq; truci Borea Mænalis ursa videt.

Idem.

In Epist. Pegasis Oenone Phrygijs celeberrima sylvis.

Idem.

Fast. 2. Vectam frænatis per inane draconibus Ægeus.

Credu-

Credulus immerita Phasida fovit ope.

Lucanius.

Limine terrifico metuens consistere Phœbas. Lib. 5.

Patronymica masculina quo pacto formentur.

Præceptum I.

NOmina A, finita assumunt Des syllabam, ut Ilia, Iliades.

As, terminata assumunt De, syllabam ante s, ut AEneas, AEneades, Pheretias, Pheretiades.

Ovidius.

Cúmq; Pheretiade & Hyantæo Iolao. Meta, 8.

EXCEPTIO.

A Finita, aliquando ipsum A, mutant in, ut Philyra, Philyrides.

As, terminata, interdum I, ante A, assumunt, ut Amyntas Amyntiades, Philippus Amyntæ filius.

Ovidius.

Aut ut Amyntiaden &c. In Ibin.

AEneades, Iulus AEneæ filius, fit à Græco αἰνειάδης ſublato A, AEneiades, AEneades.

Virgilius.

Æneid. 5. Atq; his ardentem dictis affatur Iulum. Sit ſatis AEneide, telis impunè Numanum Oppetijſſe tuis.

Præceptum II.

ES, finita, mutant Es, in Ades, ut Hippotes, Hippotades, AEolus Hippotæ filius.

Ovidius.

Meta. 4. Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos.

EXCEPTIO.

HÆc ſæpe I, ante A, admittunt, ut Anchiſes, Anchiſiades, Laërtes, Laërtiades.

Virgilius.

Æneid. 8. AEneas Anchiſiades, & fidus Achates.

Ovidius.

Meta. 13. Saxa moves gemitu, Laërtiadæque precaris.

Præ-

Præceptum III.

NOmina ſecundæ declinationis Vs, finita, in Genitivo aſſumunt Des ſyllabam penultima brevi, ut AEacus AEaci, AEacides: ſic Priamides, AEolides, Tantalides, à Priamo, AEolo, Tantalo.

Virgilius.

Miſenum AEoliden quo non præſtantior alter. Æneid. 6.

Ovidius.

Priamidémq; Helenum rapta cum Palladе captum. Meta. 13.

Idem.

Tantalides tu ſis, tu, Tereíque puer. In Ibin.

EXCEPTIO I.

NOnnulla penultimam habent longam, ut Belides, Lycurgides, Amphiaraides.

Virgilius.

ſi forte duas per venit ad aures Æneid. 12
Belidæ nomen Palamedes ---

Ovidius.

Quique Lycurgiden laceravit ab arbore natum, In Ibin.

Idem.

Fast. 2. Amphiaraides Naupacteo Acheloo
Solve nefas dixit, solvit & ille nefas.

EXCEPTIO. II.

QVæ à nominibus secundæ declina-tionis fiunt, interdum etiam ant Des syllabam, A, litteram recipiunt maximèque in Ius exeunt, ut Battus Battiades: Asopus Asopiades: Menœ-tus Menœtiades, Thestius Thestiade Nauplius Naupliades: hæc in Ius, pc sterius I, genitivi mutant in A, Thesti Thestiades.

Ovidius.

In Ibin. Nunc quo Battiades inimicum devov Ibin.
Hoc ego devoveo tèq; tuósque modo.

Ibidem.

Meta. 7. Huic Asopiades petis irrita, dixit, & urb

Idem,

In Epist. -- Sive Menœtiadem falsis cecidisse sub armis.

Idem.

Meta. 8. -- ne titulos intercipe fœmina nostros
Thestiadæ clament.

Idem.

Se

Sed neque Naupliades facinus defendere tantum. *Meta. 13.*

Iapetionides ab Iapeto pro Iapetides ongius à norma recessit,

Ovidius.

Hic hominum cunctis ingenti corpore præstans. Meta. 4.

Iapetionides Atlas fuit.

Præceptum IIII.

GEnitivus nominum in EVS, assumit Des syllabam penultima longa: E, enim & I, vocales, in I longum, vel ei diphthongum contrahuntur, vel more Græcorum, ut à multis scribitur; ut Atreus, Atrei, Atrides, seu Atreides: sic Pelides, Alcides, Achillides, Thesides, Tydides, & sexcenta alia.

Ovidius.

Convocat Atrides socios terrore paventes Meta: 13.

Virg.

Te precor Alcide cœptis ingentibus adsis. Ænei. 10.

Ovidius.

Pyrrhus Achyllides animosus imagine patris. In Epist.

AP.

APPENDIX.

Hæc rariùs A, ante Des syllabam habent.

Virgilius.

Æneid. 2. Panthus Otriades arcis, Phœbique sacerdos.

Præceptum V.

SI nomina sint tertiæ Declinationis patronymica fiunt à dativo: add Des syllaba, ut Agenor, Agenoris Agenori, Agenorides, Cadmus filius Agenoris: Thestorides, Calchas fili Thestoris: Actorides, Patroclus ne pos Actoris: AEsonides, Iason fili AEsonis.

Ovidius.

Meta. 3. Donec Agenorides conjectum in gutture ferrum.

Idem.

Meta. 12. --- at veri providus augur
Thestorides vincemus ait.

Idem.

Meta. 13. Repulit Actorides sub imagine tutus A chillis.

Tro

Troas ab arsuris cum defensore carinis.

Valerius Flac:

Advolat AEsonides, mortemque cadentis acervat. Lib. 6.

EXCEPTIO.

NOmina, As, finita, quorum genitivus exit in Antis, A litteram, ante Des syllabam, petunt, ut Abas, Abantis, Abanti, Abantiades: sic Atlantiades, Pæantiades, Athamantiades, Dryantiades, & alia id genus.

Ovidius.

Victor Abantiades patrios cum conjunge muros. Intrat. Meta. 5.

Idem.

Venit Atlantiades positis caducifer alis. Meta. 8.

Eodem ferè modo formantur, quæ nominibus in On fiunt: Telamon, Telamontis, Telamoni, Telamonides: Amphitryoniades, Laomedontiades.

A Scipione tamen non Scipioniades, sed Scipiades, imminuto verbo nascitur.

Ovidius.

Nec Telamoniades etiam nunc hiscere quidquam Audet. *Virg.* Meta. 13.

Virgilius.

Æneid. 8. Jnterea cum jam stabulis saturata mover
Amphitryoniades armenta.

Idem.

Ibidem. Laomerontiaden Priamum Salamina p
tentem.

Idem.

Georg. 2. --hæc Decios, Marios, magnósq; Cami
los.
Scipiadas duros bello, & te maxime C
sar. *Silius.*

Lib. 7. Heu ubi nunc Gracchi? aut ubi sunt nu
fulmina gentis Scipiadæ?

Patronymica fœminina unde formentur.

Præceptum 1.

PAtronymica fœminina quæ in *As* &
Is exeunt, fiunt à masculinis, D
syllaba sublata, ut Thestiades, Thest
as, Thestiadis: Æetiades, Æetias: Thau
mantiades, Thaumantias: Phaëtont
ades, Phaëtontias: Æolides, Æolis, Æ
olidis: Tantalides, Tantalis: Oebal
des, Oebalis: Latoides, Latois: Da
danide

anides, Dardanidis idis: Cecropides, ecropis, Belides, Belis, idis. Multa præte ea sũt, quæ passim apud poëtas legũtur

Ovidius.

-- rapido fallax Æetias igni Meta, 7.
Imponit purum laticem.

Idem.

Talibus Æolidis dictis, lacrymisque movetur. Meta. 11.

Idem.

Aut ego Tantalidæ Tantalis uxor ero. In Epist.

Idem.

Assiduè repetunt, quas perdunt Belides undas. Meta. 4.

APPENDIX I.

QVædam tum in *As*, tum in Is exeunt ut Æetias, & Æetis: Atlantias, & tlantis.

Valerius Flac.

-, nec me Æetis quin audiat opto. Lib. 7.

Idem.

-- ingens Æetida perculit horror. Lib. 6.

Virgilius.

Ante tibi Eoæ Atlantides abscondantur. Georg. 1.

Silius.

Vixque Antlantiadum rubefecerat ora sororum. Lib. 16.

AP-

APPENDIX II.

FOEminina quæ à masculinis fiun Penultima longa, in Eis, desinu soluta Diphthongo, atque E, brev longum verso, ut Æneades, Æneïs, neidos: Achilleades, Achilleïs, Achi idos: Theseades, Theseïs, Theseidos

Ovidius.

Tristib. 2. Et tamen ille tuæ felix Æneidos autor.

Statius.

Theb. 12. Vive precor, nec tu divinam Æne
tenta.

Juvenal.

Satyr. 1. Semper, ego auditor tantúm? nunqu
ne reponam,
Vexatus toties rauci Theseide Codr

EXCEPTIO.

NONNunquam penultima ma brevis.

Ovidius.

De Pon. lib. 4. Res quoque tanta fuit quantæ subsist
summo
AEneidos vati grande fuisset opus.

Præceptum II.

NE, finita à genitivo fiunt, addita Ne, ſyllaba, penultima longa, ut Neptunus, Neptuni, Neptunine; ſic Adraſtine, Nerine, à genitivis Adraſti, Nereï E, & I, mutatis in I, longum, Quod ſi primigenium I, ante Os habeat, mutabitur Os, in One. penultima producta, ut Acriſios ἀκρισιώνη Acriſione, Danaë Acriſij filia, Catul.

Téne Thetis genuit pulcherrima Neptunine? Argon:

APPENDIX.

A Muliebri Acriſione, finxit Ovidius virile, Acriſioniades.

Vertis in hunc harpen madefactam cæde Meduſæ Meta. 5.
Acriſioniades, adigitque in pectus, at ille &c.

Oratores rarò patronymicis utuntur. Cicer ffi. 1. Regalis ſanè & digna Æacidarũ genere ſententia. Phaſis Colchorum fluvius eſt, nde Poëtæ Phaſida Medeam vocant. Phœbas hœbados fatidica, fatiloqua Phœbi ſacerdos. elides etiam Pelianes interjecta vocali, A, à

Græcis dicitur πηλειάδης unde Pelias Patronymicum fœminium πηλειὰς, ε, ex diphthongo rejecto Ovid. in Epist. Transeat Hectorum Pelias hasta latus, ubi patronymicum pro possessivo positum est, Pelias hasta, hoc est, Achillea. Pæantiaden invenies apud Ovid. Meta. 13. Athamantiaden & Dryantiaden apud eundem in Ibin Latois Diana à Latoides, fit, Latoides verò λητὼ hoc est Latona, τῆς λητόος, Os, versa in ιδης more Græcorum λητοίδης, vel more Latinorum à dativo λητοῖ adjecta δης syllaba. Patronymica Ne, syllaba finita, quæ ait Priscianus lib. 2 propria esse Jonum rara sunt. Adrastinea, & Acrisionen, nondum apud Latinos poëtas quod meminerim legi.

De Metaplasmo.

PRoprium itidem Poëtarum est, verbis quibus Oratores utuntur, aliquid interdum addere, vel detrahere: nonnunquam litteras alias aliis permutare: aliquando è proprio loco in alienum transferre: quod quidem cùm in soluta oratione vitium sit, Barbarismus nominatur, in carmine

men non Barbarismus, sed Metaplasmus appellatur; datur enim venia poëtis, quia plerunq; coguntur metro servire. Metaplasmus verò dicitur quòd vetus verborum forma, vel necessitate metri, vel ornandi poëmatis causa, à Poëtis in novam figuram, faciémque sermonis mutetur.

Prothesis πρόθεσις.

LITTERA, vel syllaba principio dictionis addita, vocatur Prothesis, ut Gnatus, pro natus: Tetulissem, pro tulissem.

Terentius.

Eo pacto & gnati vitam, & consilium meum Cognosces. Andr.

Idem.

Nam pol, si id scissem, nunquam huc tetulissem pedem. Ibidem.

Epenthesis ἐπένθεσις

EPenthesis est, cùm medio dictionis littera aut syllaba interijcitur, ut Relliquias pro reliquias: Mavors pro

Mars; navita pro nauta.

Virgilius.

Æneid. 1. Troas relliquias Danaum atque immiti Achillei.

Idem.

Æneid. 8. Fecerat & viridi fœtam Mavortis in antro Procubuisse lupam.

Ovidius.

Fast. 2. Quid tibi cum gaudio? dubiam rege navita puppim.

Paragoge παραγωγὴ seu Proparalepsis προπαράληψις.

PAragoge, seu Proparalepsis dicitur, cùm extremæ syllabæ aliquid adjungitur, ut Deludier, pro deludi; Admittier pro admitti.

Terent.

Andr. Vbi facilius passus sim, quàm in hac re me deludier.

Virgilius.

--- tum Nisus & unà

Æneid. 9. Euryalus confestim alacres admittier orant.

Aphæresis ἀφαίρεσις.

LIttera vel syllaba principio dictio-

ni

nis subtracta, Aphæresis appellatur, ut Ruo pro eruo: Temno pro contemno.

Virgilius.

--- dabit ille ruinas
Arboribus, stragémq; satis, ruet omnia latè. Æneid. 12

Syncope συγκοπή.

SYncope litteram, vel syllabam è medio dictionis subtrahit, ut Gubernaclo, pro gubernaculo: periclis, pro periculis: vixet, pro vixisset: extinxem, pro extinxissem.

Virgilius.

Cùmq; gubernaclo liquidas projecit in undas Præcipitem. Æneid. 5.

Idem.

--- hic me pater optime fessum
Deseris: heu tantis nequicquam erepte periclis. Æneid. 3.

Idem.

Vixet, cui vitam Deus, aut sua dextra dedisset. Ænei: 11.

Idem.

-- gnatúmque patrémque
Cum genere extinxem, memet super ipsa dedissem. Æneid. 4

Apocope ἀποκοπή.

APocope fini dictionis aliquid detrahit, ut Tuguri, pro tugurij: Oti pro otij.

Virgilius.

Eclog 1. Pauperis & tuguri congestum cespite culmen.

Idem.

Georg 4. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope, studijs florentem ignobilis oti.

Antithesis ἀντίθεσις.

ANtithesis est litteræ commutatio, ut Olli pro illi.

Virgilius.

Æneid. 5. Olli cæruleus supra caput astitit imber.

Metathesis μετάθεσις.

METathesis est litterarum ordo immutatus, ut Thymbre, pro Thymber.

Virgilius.

Ænei. 10. Nam tibi Thymbre caput Evandrius abstulit ensis.

Nisi

Nisi quis putet nominandi casu tum Thymber, tum Thymbrus dici, ut Evander, & Evandrus.

APPENDIX.

SYnalœphe, Episynalœphe, Diæresis, Ecthlipsis, Systole, Diastole, sunt etiam Metaplasmi species, de quibus suprà egimus.

§ *Probus de Metaplasmo Inst: Art. agit. Diomedes lib. 2 ejusdem meminit. Quintilianus lib. 1. cap 8. Cùm, inquit, Grammatices amor, & usus lectionis, non scholarum temporibus, sed vitæ spatio terminentur: in prælegendo Grammaticus, & illa quidem minora præstare debebit, ut partes orationis reddi sibi soluto versu desideret, & pedum proprietates: quæ adeo debent esse notæ in carminibus, ut etiam in oratoria compositione desiderentur: deprehendantq;, quæ barbara, quæ impropria, quæ contra legem loquendi composita: non ut ex his utiq; improbentur poëtæ (quibus, quia plerunq; metro servire coguntur, adeo ignoscitur, ut vitia ipsa, alijs in carmine appellationibus nominentur: με-ταπλασμοὺς & σχηματισμοὺς & schemata, ut dixi, vocamus, & laude virtutis necessitati damus) sed ut commoneat artificialium, & me-*

riam agitet. Probus Proparalepsim vocat, quam Donatus Paragogen. Diomedes ait esse nescio quid discriminis, ut videtur, necessarij inter utranque figuram. Probus & Diomedes carmine Virgilij probant litterarum ordinem immutatum: apud quem paulo antè Thymber recto casu legitur.

Daucia, Laride, Thymberque simillima proles.

DE PROSODIA.

GRæci προσῳδίας, Latini Accentus, Tenores, & interdū Tonos vocant.

Accentus rector est ac moderator pronuntiationis: eo enim attollitur, vel deijcitur vox, vel partim attollitur, partim deijcitur. Vnde ipsum non immerito quidam vocis animam appellarunt.

Accentus tres.

TRes sunt tenores, Acutus, Gravis, Circumflexus. Acuto attollitur syllaba, gravi deprimitur, ut Pópùlùs, antepenultima verò & ultima deprimuntur, gradatimq; descendunt. Acuti nota, è sinistra in destram obliquè ascendit. Gravis à summo in dextram obli-

obliquè descendit. Accentu Circun
flexo partim attollitur, partim dejic
tur syllaba, ut Românus: ejus nota e
acuto, & gravi constat: sonus hodie i
certus est: siquidem latinæ lingvæ h
spires, veterisq; pronuntiationis ign
ri, eodem penitus sono tum acutas, tu
flexas voces efferimus.

Acutus in penultima, vel ante penult
ma locum habet: Circumflexus in p
nultima tantùm: Gravis ubi uterque
abest. S

Præceptum I.

NVllius verbi Latini ultima syllab
autore Quintiliano, aut acuitu
aut circumflectitur. Quare Pálam.
na, álias, & cætera id genus adverbi
prima acuta sunt pronuntianda. Ne
te moveat quòd ultimæ à typograv
gravi accentu notentur, id enim tan
fit, ut adverbia esse intelligas.

Præceptum II.

Dictio unius syllabæ natura brevis, aut positione solum longa, acuitur ut át. ást, fáx, dúx.

Præceptum III.

Dictio monosyllaba natura longa, aut positione simul & natura, flectitur, ut Môs, rôs, lûx.

Præceptum IIII.

IN dissyllabis prior natura longa aut positione simul & natura, flectitur, dummodo posterior sit brevis, ut Cætus, âudit, æstus, mœstus, mâtris, frâtris. Alioquin acuitur, ut Aéstas, árma, fúror.

Præceptum V.

IN polysyllabis semper observanda est penultima, quæ flectitur, si longa fuerit natura, aut natura simul & positione, dummodo ultima sit brevis: ut Amîcus, affigit, arâtrum, palæstra, a-

napæstus

napæstus. Alioquin acuitur, ut Ro-
mános, victóres. Marcellus.

Præceptum VI.

IN polysyllabis semper acuitur ante penultima, si penultima sit brevis, ut Dóminus, Areópagus.

De præpositionum tono.

Quintil. libro. 1. cap. 5.

PRæpositiones suis casibus præposita uno eodémque tenore simul cum ipsis efferuntur, ac si una tantum esset vox, ut pèr, fórum, àb éo, àd Déum, prætèr môrem, contrâ fœdus. Vide ut præpositiones gravi tono pronuntientur?

DE GRÆCIS *VERBIS.*

Erba planè græca, græco accentu pronunciantur, ut παραλιπομένων Paralipoménon, penultima acuta, λιθόστρωτος Lithóstrotos acuta antepenultima, κύριε Kyrie, eadem acuta. ἐλέησον Eleison verbum est quatuor syllabarum cujus non ultima, sed antepenultima acuitur.

APPENDIX.

IN Græca lectione si duæ vocales concurrunt, ne in carmine quidem eliditur prior, nisi in ipsis libris antè extrita per apostrophon fuerit. Quare cùm κύριε ἐλέησον septem syllabis constet, totidémq; vocalibus salvis & integris scribatur, nulla prorsus est omittenda.

De Hebraicis vocibus.

QVæ Hebræa omnino sunt, neque Latinitate donata, Hebræo tono pronunciantur, ut Amén, Cherubín Seraphín, quæ acuta extrema, ut plerumq; efferuntur.

EXCEPTIO.

ABel, Cáin, Lámech, Nóe, Abigáil Báal, Eden, Ephráta, Eohráim, gómor, Isbóleth, pháse, Sibóleth, & quæ in Ezer, sedec, melec, ai, exeunt, ut Eliézer, Melchisédec, Abimélec, Sarái Sinái, Abisái, penultima acuta pronunciantur. Alia præterea sunt hujus classis, quæ consultò prætermitto.

APPENDIX

QVæ à Græcis & Hebræis ad Latinos defecerunt, Latinorum normâ metienda sunt, ut Idólum media flexa cùm à Græcis εἴδωλον idolon ante penultima acuta pronuntietur,

Sára à Latinis priore acuta effertur, quia declinatur ut Musa, cùm ab Hebræis Sára posterior acuatur. Sed hæc hactenus.

ACCENTUS variè à veteribus appellantur. Quint. lib. 1. cap. 5. ubi de Barbarismo agit, Adbuc inquit, difficilior observatio est per Tenores, quos quidem ab Antiquis dictos tenores comperi: ut videlicet declinatio à Græcis verbo: qui τόνος dicunt: vel Accentus, quos Græci προσῳδίας vocant, &c. P. Nigidius Ciceronis æqualis, accentum Voculationem nominat: Tenorem verò Tonum, more Græcorum, Gellius lib. 13. cap. 24. P. Nigidÿ verba sunt ex commentariorum Grammaticorum XXIIII. hominis in disciplinis doctrinarum omnium præcellentis. Deinde, inquit, voculatio qui poterit servari, si non sciemus in nominibus, ut Valeri, utrum interrogandi an vocandi sint? Nam interrogandi, secunda syllaba superiore tono est, quàm prima: deinde novissima deÿcitur. At in casu vocandi summo tono est prima, deinde gradatim descendunt.

Sic

Sic quidem Nigidius dici præcipit. Se si quis nunc Valerium appellans, in casu vo candi, secundum id præceptum Nigidij acu erit primam, non abierit, quin rideatu. Summum autem tonum προσῳδίαν acutam dixit: & quem accentum nos dicitur, Vo culationem ppellat. Hactenus Gellius dem in eodem cap. 6. Quas Græci προσῳδί ας dicunt, eas veteres docti tum notas vo cum, tum moderamenta, tum accentiuncu las, tum voculationes appellabant. Dio medes lib 2. Accentus dicitur ab accinendo quod sit quasi quidam cuiusque syllaba cantu apud Græcos ideo προσῳδία dicitur, quo προσάδεσθαι ταῖς συλλαβαῖς. Idem Ibidem Accentus, quidam fastigia vocaverunt quod capitibus litterarum apponerentur alij tenores, vel tonos appellant: nonnulli acumina definire voluerunt. Sunt ver tres. Acutus, Gravis, & qui ex duobus fa ctus est, Circumflexus, ex his, acutus, in correptis semper interdum productis sylla bis versatur: inflexus, in his quæ producun tur. Gravis autem per se nunquam consiste re in ullo verbo potest, sed in his in quibu

inflexu

flexus est, aut acutus, cæteras syllabas ob-inet. Ibidem, Ut nulla vox sine vocali, ta sine Accentu nulla est; & est accentus, t quidam rectè putaverunt, velut anima ocis. Idem Diomedes modò inflexum, mo-ò circumflexum accentum vocat, & sylla-as modò flecti & modò inflectei, modò cir-umflecti. Gellius lib. 4. cap 7. verbo cir-umflectendi, & adverbio, circumflexè, u-itur: Valerius, inquit, Probus Grammati-us inter suam ætatem præstanti scientia fu-t. Is Annibâlem, & Asdrubâlem, & Ha-milcârem ita pronuntiabat, ut penultimam ircumflecteret, ut testis est Epistola eius cripta ad Marcellum: in qua Plautum & Ennium, multósque alios veteres eo modo pro-nuntiasse affirmat: solius tamen Ennij ver-um unum ponit, ex libro qui Scipio inscri-bitur. Eum versum quadrato numero fa-ctum subjecimus, in quo nisi tertia syllaba de Annibâlis nomine circumflexè ponatur, numerus claudus est: Versus Ennij, quem dixi, ita est.

Qui propter Annibâlis copias considerant.

Probus Inst. Art. eodem verbo usus est, de,

Ergò cùm pro causa ponitur, agens: H
sanè sola conjunctio contra rationem latini..
tis ultimam syllabam circumflectit. Quint.
simplex verbum Flectendi, participiumq
Flexus, crebrò usurpat, cùm de tenoribus
git. qui lib, 1. cap 5. apertissimè docet, nu
lius verbi Latini ultimam syllabam acutam
aut flexam esse. Est autem inquit, in
mni voce utiq; acuta sed nunquam plus un
nec ultima unquam: ideoq; in dissyllabis pri
or. Præterea nunquam in eadem flexa & acu
ta, quia eadem flexa ex acuta: Itaq; neut
claudet vocem latinam. Ea verò, quæ sunt sy
laba unius, erunt acuta aut flexa, ne sit aliqu
vox sine acuta Idem l.12. Sed accentus quo
cum rigore quodam, tum similitudine ipsa
minus suaves habemus, quia ultima syllaba
nec acuta unquam excitatur nec flexa cir
cumducitur sed in gravem, vel duas grave
cadit semper Ex his Fabij locis luce meridian
clarius est, nullum esse verbū latinū sine acu
to aut flexo tenore, ut vocant prædominant
Quod vero quidam ajunt, gravem tonum
etiam in verbis dominari, ut Fax, neq; sy
labicum solùm esse, seu syllabæ accentum, se
etiam

H...tiam dictionis, apertissimè contra Quintilianum faciunt: mitto Grammaticorum Coryphaeum Diomedem, qui hanc ipsam vocem acutam esse affirmat l. 2 Omnis, inquit, vox monosyllaba aliquid significans si brevis est, acuetur, ut mel. fel, & si positione longa fuerit, acutum scilicet tenorem habebit, ut ars ars, pix, nix, fax dux. Si autem natura longa fuerit, flectetur ut Lux, spes, flos, mos, ros, lis. Atreus, Orpheus & alia, quorum ultima acuitur, meritò à Graecis ὀξύτονα, hoc est, quorum ultima acuitur, nominantur, neque sonum acutum admittunt, etiamsi in consequentia, ut vocant, contextuque orationis, acuti signum in gravis notam mutetur: auditur enim acutus sonus, non gravis, cùm verba oxitona in ipso orationis cursu enūtiantur: quam rationem notandi verba, videntur Librarij aliqua opportunitate nobis incognita, ducti primùm excogitasse. quod si oxÿtona in clausulis duntaxat acuto sono excitanda sunt, potius βαρύτονα fuerunt appellanda. Certè Quintilianus eos, qui acuto tenore concludebāt circùm, id in cursu orationis fecisse docet.

-- quæ circúm littora, circúm
Piscosos scopulos

Item Quantúm, Qualé comparantes, id sané nisi in cursu orationis fieri non potest, ut Tale est mancipium, qualis est herus. Tanta est turris quantus est mons, Atréus, ætate Quintiliani ultima acuta, morè Græcorum pronuntiabatur quem inquit idem l. 1. c. 5. nobis juvenibus doctissimi senes acuta prima dicere solebant, ut necessariò secunda gravis esset. Perinde ac si diceret ultimam ante acutam in gravem necessario fuisse mutatam: agit enim de barbarismo qui Tenore fit, suaq; ætate barbarismum fecisse, qui Atreus ultima gravi pro acuta pronuntiassent, quamvis doctissimi senes, superioribus annis ita fuissent locuti. Si quempiam adverbia, pòne, flere, una ultima acuta audieris pronuntiantem, ne inscitiæ damnaveris: fuerunt enim non modo Grammatici, sed etiam viri docti ætate Quintiliani, qui adverbia propter quædam vocum discrimina docuerint extrema syllaba acuta pronuntianda esse. Cæterum, inquit Quint. l. 1 c. 5. Scio jam quosdam eruditos, nonnullos etiam Grammaticos sic docere, ac loqui, ut propter quædam vocum discrimina, verbum interim acuto sono finiant, ut in illis.

-- quæ circùm littora, circúm
Piscosos scopulos: Ne si gravem posuerint secundam, circus dici videatur, non circuitus. Item

Quan-

Quantum, Quale interrogantes, gravi: compa-antes, acuto tenore concludunt. Quod tamen n adverbijs ferè solis, ac pronominibus vendi-ant, in cæteris veterem legem sequuntur. Hæc lle. Pronomina vocat Fabius, more veterum, Quantus, Qualis.

Deinde, proinde, exinde, si Quintiliano cre-limus, mediam acutam habent. Sunt qui pu-ent antepenultimam acuendam, ne videantur luæ partes orationis. Probus ut Gellium refert l. .c.7. putavit, Ex adversum, secundam sylla-am: hoc est, antepenultimam habere acutam, uòd una, non duæ essent orationis partes. Quod i quis Probum velit sequi, opus est ut ita antepe-ultimam corripiat, quod qui fieri possit, vide-int qui ejus sententiæ accedunt. Valeri, Ovidi, Virgili, vocandi casus, pronuntiabant Romani rima acuta, Nigidij atq; Ciceronis ætate: sed Aulus Gellius, cæterisq; ejus æquales penultimam acuebant. Vide Gell. lib. 13. cap. 24. Mutatur taq; accentus ratio progrediente tempore, nemóq; niretur si hodie Ambrosi, Gregori, Gervasi, Prota-i, eâdem penultima longa efferunt viri pij.

Areopagus ἄρεος πάγος penultimam ha-bet brevem: πάγος enim, hoc est collis locusq; editus, unde hoc nomen componitur, priorem cor-ripit: neq; enim ex, pagus, vocabulo latino copu-latur, cujus prior producitur. lib. 1, Epigr. εἰς

ἄμπελον, τίς σε πάγος δυσέρημος ἀνήλιος ἐξέθρεψεν: Euripides ubi Minerva Orestem à Furijs in Areopago de cæde matris accusatum, se absolutum alloquitur.

γνώμης δικαίας οὕνεκ' ἐκσώσασά σε,
καὶ πρίν γ' Ἀρείοις ἐν πάγοις ψήφους ἴσας;
κρίνας Ὀρέστα

Versus est senarius Jambicus: πάγοι quartúm locum obtinet, qui necessariò est Jambus. Ne verò putes πάγον significare vicum aut pagum, audi eundem poëtam in eadem Tragœdia ubi sorori Iphigeniæ narrat Orestes, quemadmodum in Areopagum venerit, ibiq; a Furijs fuerit accusatus testimonioq; Apollinis à Pallade absolutus.

ὡς δ' εἰς ἄρειον ὄχθον ἧκον ἐς δίκην

τ' ἔστην Postquam ad Martium collem veni, &c. ὄχθος tumulum seu collem, non pagum aut vicum significat. Itaq; ἄρειος ὄχθος, & ἄρειος πάγος idem prorsus significat. Pausanias in Atticis, Hesychius, Svidas, Magnum Etymologicum docent Areopagum in loco edito fuisse: Svidas ἐκλήθη δὲ ἄρειος πάγος ὅτι ἐν τῷ πάγῳ ἐστὶ καὶ ἐν ὕψει δικαστήριον ἄρειος, ἐπεὶ τὰ φονικὰ δικάζει ὅδε ἄρης ἐπὶ τῶν φόνων. Utriusq; vocabuli rationem explicat, πάγον pagon ait dictum fuisse, quod

in

in loco edito esset forum: πάγος enim collis seu tumulus est: Martium verò quod capitalia gravioráq; judicia in eo exercerentur, & de cædibus, quibus præest Mars, ab Areopagitis judicaretur. Addit idem multiq; alij, vel Martium fuisse appellatum, quod Mars primus interfecto Neptuni filio, accusatus ibidem causam dixerit. Quòd Varroni, ut refert D. Aug. lib. 18. de Civit. Dei cap. 10. non probatur, ne deos suos traducere videatur, Græci non spectant penultimam ut Latini: sæpissimè enim acuitur cùm sit brevis, ut Ἀνδρέας, μαρία, φιλοσοφία, Andreas, Maria, Philosophia: quàm rationem pronuntiandi sequuntur Latini, cùm ea vel longo usu recepta est, vel aures eorum offendit, quibus cum vivunt. Malunt enim Græcorum more pronuntiare, quàm nova pronuntiatione, amicorum aut piorum hominum aures offendere. Quare cavendum est, ne decipiamur græco tono. Etsi enim rectè verbi causa græco ritu Maria, Andreas penultima acuta efferuntur, barbarismus tamen fiet si in carmine penultima producatur: aliud enim est quantitas sylla-

bæ, aliud accentus: quantitas in longitudine & brevitate syllabæ posita est; accentus in moderanda voce, ac pronuntiatione versatur. Sunt qui Andream per æ, à Græcis putent scribendum, ego in correctißimis libris per e, semper memini legiße. Si cui otium fuerit colligat litterarum ordine omnia Hebræa (quæ non ita multa sunt) quorum penultima acuitur: atq; deinde in universum præcipiat, cætera omnia extrema acutâ eße pronuntianda.

FINIS.

in longitudin…
accentus in
…iatione ver…
…er et à Graec…
…rrectißimis li…
…e. Si cui o…
…m ordine om…
…ta sunt) quo-
…tq; deinde in
…era omnia
pro.

Johannes Mercher
bin ich genandt in zu lieben
kinder firen ich in meiner
hand pappir ist mein acker
darum bschreib ich so wacker
die tinten ist mein samen dar
mit schreib ich meinen ehrlichen
nahmen die feder ist mein
pfluck darum bin ich so kluck
Anno Domine 1632

